

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

MEGJELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESEITJE.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYELETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

HATODIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORELKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KORPONAY ÖDÖN. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST
IV. Lipót-utca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr.,
félévre 1 fnt 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendők.

MEGRENDELHETŐ:
minden kir. postahivatalnál, a szerkesztő-
széknél és Clair Pista önk. egyetli pénz-
tárnoknál.

HIRDETÉSEK DIJA:
Soranként 15 kr. Többszöri hirdettetésnél
tetemes árleengedés.

TALÁLÓM: *József* főherceg: A szervezés ügye. — *Markusovszky Béla*: Visszapillantás. — Királyi adományok. — Kitérítés. — Új egyletek. — Az orsz. szövetség központi választmányának, Helyben (2). — Kérdés. Pozsonyban. — Az orsz. szövetség központi választmánya. — *Pap János*, esztergomi egyetli elnök: Néhány észrevétel a »Tanulságok az elnöki körútból« című cikkre. — *Follmann Alajos*, orsz. szövetségi alelnök: Zárszó. — A fővárosi rovatban: *Bárdny N. Ernő* a budapesti önk. egylet főparancsnoka: A színházörtség ügye. — Fővárosi apróhírek. — A vidék rovatában: *Boczkó Sámuel*, debreczeni főparancsnok: A debreczeni színház és tűzbiztonsága. — *Reményi Samu*, csurgói főparancsnok: Hogyan lehet az előfogat hiányán radikálisan segíteni? — *II. Ktezibiosz*. Hogyan működik a szivattyu. — *Bercsey Szilárd*: A rangjelzésről. — Vidéki rövid hírek. — Külföld. *Szcerbowski Sándor*: A párizsi tűzoltóság ismertetése. — Legutóbbi színházézés. — Bismarck. — Berlin. — Társadalom: Önkényes-e vagy önkéntes? (Egy kis nyelvészet.) — A bajai ünnepély. — Apróságok. — Tüzek: *Saxlehner* tudósítása egy váczi tüzesetről. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

A szervezés ügye.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Azóta, hogy *Kempelen Béla* főparancsnok a gjelzés kérdését napirendre hozta, lapunk, a »Tűz- Közlöny« hasábjain több bajtárs fejtegte már nézetét pro et contra. Hogy ezen különféle véle- nyek nyilvánítása és még inkább az ezek által vocált tanulságos eszmecsere, a helyes végmeg- podást elősegítendik; azt kétségbevonni nem igen it.

A rangfokozati jelvények kérdése engem is fog- oztat. Egy, a katonaihoz hasonló, de attól alak- némileg mégis eltérő rangjelzést már rajzban is szittem, melyet, hogy kedves lapvezérem is- je ezen, egyelőre még csak fiókomban heverő német, Ön számára ide mellékelek. Hanem ennek zára is, magát ezen kérdést illetőleg, mint indit- yozó vonakodom fellépni, mert a főparancsnok- m alatt álló alcsuthi önkéntes szakasznál beho- rangjelzés módjára, mint ajánlottra, szintén tör- hivatkozás a vita folyamán és így közvetlenül kelt fél gyanánt szólhatnék csak ezen tárgyhoz. Van azonban a rangjelzésnél egy, vele szoros efüggésben lévő, de nálánál sokkal fontosabb, vitális kérdés, mellyel tehát behatóan foglal- i még inkább érdemes és ez: a *szervezés ügye!* erre kívánnám a figyelmet irányítani. Mert a tőegyletek belső szervezetének sokfélesége sok- szembeszökőbb, semhogy annak nyilvános per- állása ne látszhatnék szükségesnek. — S hogy

ezt megindítsuk, azért kérek, (mint munkatárs, hi- szem, kapok is) helyet Közlönyünkben a jelen soraim számára.

Vitassuk meg intézményünk szervezésének a kérdését, melyet én ezuttal csupán felvetni kívánok.

»A hány ház, annyi szokás,« tártja a közmon- dás. Csakhogy ahol *szervezetről* s ennek *kívánatos egységéről* van szó; ott ily közmondások után el nem indulhatni. S a tűzoltóegyleteknél, legalább a melyeknek ismertetése a »Tűzoltó Közlöny«ben nap- világot látott, meg a magam által mindenfelől gyűj- tött adatokból mégis azt találok, hogy jobbjára csak abban egyeznek meg egymással az egyesületeink, hogy azonos czélből alakultak: de maga a parancs- nokság és legénység beosztása, sőt az egyes parancs- nokok elnevezése is, a legkülömbözőbb; *csaknem* minden egyletnél *más!* Pedig ez így nem lehet jól!

Hogy miért nem? annak megokolása — fegyel- mézett testületekről lévén szó — el is engedhető. A ki tudja, mi a lényege egy ilyen testületnek, arra nézve teljesen felesleges a bővebb fejtegetés. A ki pedig esetlegesen ezzel sem volna tisztában, arra nézve meg még feleslegesebb hosszasan magyarázni a dolog lényegét.

A mi azonban nem felesleges, az épen a kívá- natosnak tartott *egység létrehozatala: egy minta szervezési mód kifejtése és megállapítása.*

Óhajtanám, ha e tekintetben elmondanák becses véleményüket lapunkban, az arra hivatottak.

Fiumében 1884. január hó 6-án.

József fhg.

Visszapillantás.

Mikor ezelőtt *tizenhat hónappal* a »Tüzoltó Közlöny« lapvezérségét elvállaltam, bemutatóul egy programmfélét intéztem az olvasó bajtársakhoz. ezetű cikkemnek utolsó pontjában ez állott:

»Hogyha *gyengén* oldom meg majd feladatommat, ez annak lesz jele, hogy munkámban magamra maradtam. De ha sikerülni fog életem és eleveiséget kölcsönözni e lapoknak; ha sikerül humanus ügyünk iránt saját körünkben és azon túl is. figyelmet ébreszteni és az érdeklődés azon fokát felkelteni, melyet nemes eszménk természeténél és jelentőségénél fogva méltán megérdemel: akkor ez annak lesz ékesen szóló és örvendetes tanubizonyossága, hogy kedves bajtársaim hivatottjai közül sokan és jelesen támogattak legőszintébb törekvésemben.«

Nos. a támogatás nem maradt el. Ime azon t. urak névjegyzéke, kik a »Tüzoltó Közlöny« tartalmát az említett 16 hó lefolyása alatt gazdagítani szivesek voltak:

Bárdny N. Ernő, központi választmányi tag és a budapesti önkéntes egylet főparancsnoka, *ifj. Barabás Péter*, aradi segédtiszt, *Balkányi Emil*, a budapesti önk. egylet I. szivattyus parancsnoka, *Boczkó Sámuel*, debreczeni főparancsnok, *Breuer Szilárd*, a budapesti önk. egylet szolgálatvezetője, *Bodrogi (Tulcsik) Gyula*, máramaros-szigeti alparancsnok, *gróf Cziráky Béla*, országos szövetségünk elnöke és lovasberényi főparancsnok, *Csasztka Gyula*, a trencsénmegyei szövetség jegyzője, *Darvasy Sándor*, nagyváradai segédtiszt, *Felvidéki*, felvidéki levelezőnk, *Ferenczy János*, szatmárnémetii segédtiszt, *Follmann Alajos*, a központi választmány alelnöke, *Gálócsy Dezső*, kolozs-monostori segédtiszt, *Gorecky Zsigmond*, az országos szövetség titkára, *Grüssner Antal*, kis-martoni főparancsnok, *Dr. Hauer Gyula*, soproni segédtiszt, *Hauzer György*, központi választmányi tag és győri főparancsnok, *Hérmán Ödön*, a budapesti önkéntes egylet II. osztályparancsnoka, *József főherceg*, országos szövetségünk védnöke és alsóuthi főparancsnok, *Junk Károly*, szatmárnémetii főparancsnok, *Kempelen Béla*, a központi választmányi tag és budapesti főparancsnok, *Kovács Károly*, zalárszegi főparancsnok, *Korponay Ödön*, a budapesti önk. egylet titkára, *Kriesz Ferencz*, a barcsi önkéntes egylet elnöke, *Kusztrich György*, a pandorfi önkéntes egylet jegyzője, *Marschalko Gyula*, közp. választmányi tag és sebeczi főparancsnok, *Mészáros Kornél*, érsekúri főparancsnok, *Mezey Mihály*, nagyváradai főparancsnok, *Mocsáry Géza*, ungvári főparancsnok, *Mozogetska) István*, fiumei alparancsnok, *Oroszlán István*, ósvásárhelvi segédtiszt, *Pap Emil*, (Tuzoltó szöv.

titkár, *Putsch T*, felvidéki kerületi szövetség elnöke és iglói főparancsnok, *Reményi Samu*, csurgói főparancsnok, *Reményfi Jenő*, balatonfüredi főparancsnok, *Rátkay József*, nagyváradai o.-parancsnok, *Sándor Miklós*, központi választmányi tag és komáromi főparancsnok, *Szathmáry József*, derecskei alparancsnok, *Székely Imre*, sátoralja-ujhelyi alparancsnok, *Szombati László*, miskolczi segédtiszt, *Szczerbowski Sándor*, volt budapesti szivattyus szak.-parancsnok, *Ternájpgó Caesar*, központi választmányi tag és ujaradi főparancsnok, *Vida Pál* székesfehérvári titkár és *Vrablovich Román*, soovári önk. egylet jegyzője.

E diszes névsor pusztá felsorolása is elégségesnek látszik a tekintetben, hogy följogosítva érezzük magunkat *némi sikerről* beszélhetni. Feljogosítva vagyunk erre annál is inkább, mert ha lapunk, a kézzel előbb szinte már egészen veszni indult »Tüzoltó Közlöny«, csakugyan nyert újra életet és eleveiséget, (és az ellenkezőnek felvevését a bemutató névsor egyenesen kizárja) úgy ez *kizárólag a megnevezett uraknak érdeme!* Mi magunknak érdemünk legfeljebb azt tudhatnók be, hogy sikerült a kellő érdeklődést felkelteni s a hazában szétszórva heverő de egy irányban ható, kész s jeles erőket összpontosítani. Mert a felsorolt kiváló erők — és ez örökös a büszkeségünk marad — *mi körülünk csoportosultak!*

Hanem a mi náluk, — a munkatársaknál, a vezetőknél és tudósítóknál — határozott érdem volt múltban s marad a jövőben: nálunk az csupán kötelességnek nevezhető. Teljesített kötelességünk siker pedig a hivalkodásra nem való. Ámde arra igen is alkalmas, hogy belőle fokozottabb mérvű becsvágyat merítsünk a további munkához. S becsvágyunk másban nem culminálhat, mint éppen abban, hogy mindenha méltók legyünk azon bizalomra, melyre érdemesítettünk és a melynek egyáltalában nem várt kitüntető helyről is a részeses lenni szerencsések valánk.

És itt, ha csak a kellemes általánosságok teret volna természetünk stagnálni; a legnagyobb lelki nyugalommal be is rekeszthetnők jelen visszapillantásunkat. Mi azonban a midőn a fentebb elmondottakat, inkább csak saját-magunk megnyugtatása céljából, nyilvánosan constatatáltuk volna; kötelességünk tartjuk egyszersmind arra is kiterjeszkedni: vajjon programmba felvett többi, részletesen felsorolt tevédőknek és fontos feladatoknak hasonló sikerű megoldásához szintén közeledtünk-e, legalább vagy eg két lépéssel?

»Teremteni a magyar tűzoltók számára egy c

— ez volt az első, mit lapunk hivatása gyanegjelöltünk. És az eszme terjedésének propagat csinálni, nem bizonyult igen nehéz feladatnak. jó, nemes, sőt magasztos, az önmagától is Amennyiben pedig e hódítás megkönnyítésére aggyorsítására irányzott törekvésünkben a t. csak nemcsak figyelemmel kísérték bennünket; tleg is kívántak velünk közreműködni: fokob mérvben is volt módunkban közelebb hozni áltás ügyét az óhajtott végcél felé. Aránylag ürün találkozhattunk ujonnan alakult egyletek nevével, s a mi ennél is nagyobb jelentőségű, i egyletek közelismerést kivívott üdvös tevéégéről szóló hírekkel. E tény örvendetes tanuésága lehet annak, hogy szép eszménk csak hódít, hogy üdvös intézményünk a hazának nagyobb területére terjeszti ki az áldásait.

Oly tekintélyessé tenni megteremtett organut, hogy specialis érdekeinknek a megvédésére mozdítására bármely pillanatban hathatósan vetatlatba, sullyal bíró szavát.« Ez állott második, özőnséges horderejű feladat gyanánt előttünk. mi érdekeink megvédését s azzal együtt a i hivatás és rendünk tekintélyének az emelét, e tekintetben egyelőre nem igen beszélheredményről. Oka ennek részben az a körülis, hogy az ez irányu ténykedésre nálunk hivatottabb központi választmányynak sem igen ódjában a befolyását kellőleg érvényesíteni. A és a *debreczeni* esete. ügyében még nem tudt e kívánt eredménye a közp. választmánykozásának. A *tiszolczi* hősök szereplésének az isáról sincs tudomásunk. Az pedig, hogy az os szervezés és a biztosító intézetekkel tisztágyek mily megoldást fognak nyerni, csak ez-erülvén napirendre, a kritika tárgyát még nem eti. Erős azonban a hitünk, hogy az actióba bekövetkezte nem találandja készületlenül közv választmányunkat.

ához, hogy a »Tüzoltó Közlöny«l hathatósan e a latba, bármikor is, szavát; elengedhetetltételnek látszott előttünk, mindenekelőtt azt, hogy meg legyen a kellő sulya a szavunknak. ből legelső sorban a központi választmányltétlen támogatására volt szükségünk. És a ugy találtuk volna, hogy a t. központi vámány nem osztja e felfogásunkat: midőn legb megütközésünkre joggal elvárható támogayett, a sajtó befolyásának kicsinylésével talál ezen részről: akkor lapunk jövője érdekében : kezdettünk maga a választmány ellen. A

harcz nem volt minden keserűségtől mentes; de utána, mint a vihar után, áldásthozó, jótékony eső hullott alá. Majd az előbb terhes fellegektől eltakart nap is megjelent újra mosolyogva a most már állandóan derültté vált égbolt tiszta kékjén. A mind biztatóbb jövőnek elébe néző »Tüzoltó Közlöny« meg lehet elégedve immár jelenével. Mert a közp. választmány tagjai, díszes állásukból folyó kötelességüknek ismerik erkölcsi és szellemi támogatásukkal növeíteni a tekintélyét szaklapunknak, melynek hasábjain mind több és jelesebb új bajnok jelenik meg a vidéki bajtársak hivatottjai közül a célból, hogy nemes tusára kelljen az ügy javára, a buzgólkodásban előljáró választmányynal.

Csak miután ezt kivivnunk sikerült, foghattunk hozzá a *harmadik* nagyfontosságú feladathoz: »intézményünknek a hazai viszonyokhoz mért fejlesztése s tökéletesbitéséhez.« Legközvetlenebb lépésünk itt más nem lehetett, mint a már fejlettebb egyesületeknek belső életével ismertetni meg mindenekelőtt a bajtársakat. És e tekintetben érdekesnek mutatkozik felsorolni azt is e helyen, hogy hány egylet parancsnoksága tartott hasonlót szükségesnek?

Alcsuth, Arad, Balatonfüred, Barcs, Baja, Budapest, Csurgó, Debreczen, Derecske, Deés, Érsek-Ujvár, Felka, Göllniczbánya, Igló, Kézsmárk, Kis-Márton, Kolozsvár, Kolozsmonostor, Lencsau, Lovasberény, Máramaros-Sziget, Maros-Vásárhely, Miskolcz, Moor, Nagy-Várad, Nagy-Tapolcsány, Pápa, Pakrácz, Pozsony, Rév-Komárom, Resicza-Selmecz, Sopron, Soóvár, Szatmár-Németi, Sátoralja, Ujhely, Szepesváralja, Székelyhid, Székesfehérvár, Szilágy-Somlyó, Uj-Arad, Ungvár, Vukovár, Zágony, és Zala-Egerszeg, — vagyis összesen csak 41 város tűzoltóegyletének a parancsnoksága tartotta érdemesnek lapunkat felkeresni. A mely egyletek hiányoznak e névsorból, azok vagy nem mertek belső életöknek feltárásával a világ elé lépni; vagy annyira önzők, hogy a mi náluk jó, ugyanazt sajnálják másoknak is a tudomására hozni.

Az ügy iránt tetteleg érdeklődő, s multjukkal és jelenökkel a nyilvánosság elé lépni bátor egyesületek megismerése a mig egyrésztől lehetségessé tette a helyesnek általánosítását, kétségtelenné tette egy-szersmind, a különösen a szervezés terén mutatkozó hiányokat, melyek most már feltárva lévén, tárgyát képezhetik az orvosló beavatkozásnak. A mig azonban ez keresztül nincs vive, addig szakismereteink gyarapításán kívül, melyre eddig is kiterjesztettük figyelmünket, maga a szakmának önálló műveléséről lapunkban alig lehet szó. S nem is találkozhattak t. olvasóink az unalmasságig szakszerű cikkek hal-

mazával pl. gépészmérnöki fejtegetésekkel a »Tüzoltó Közlönyben«. Meggyőződésünk, hogy hazánkban a szakembereket tűzoltói téren előbb még nevelni kell. Majd, ha nem csupán egyesek lesznek, hanem egy tekintélyes számot kitevő egész sereg telik ki azokból, kik a tisztán szakszerű dolgokat nemcsak megemészteti, de azt, az élvezésen kívül, művelni is képesek: akkor érkezett el az ideje annak, hogy *inkább* a szakma művelésével foglalkozzék a »Tüzoltó Közlöny«. Ma ezt a fenálló viszonyok és lapunk hivatalos jellege egyaránt contraindikálják.

A mi *negyedik* helyen szerepelt a programunkban, t. i. »a kizárólagosan minket tűzoltókat érdeklő kérdések közös és nyilvános tárgyalása s illetőleg megvitatása«, ez indult meg lapunk hasábjain a legkésőbbben. A közel jövőben azonban minden látszat szerint ez lesz a domináló. És egy közgyűlés előtt ez csak örvendetes lehet. Mert sokkal helyesebb egy-egy majdan napirendre kerülő tárgyban lehetőleg sokaknak a nézetét hallgatni meg *előzetesen*; mint utólag egy levevényében meghozott határozatnak alapos elítélésével találkozni csupán egyszer is.

Ennyit röviden a multról. S midőn kedves kötelességét teljesítve nem mulaszthatnók el megköszönni a lapunk irányában eddig nyilvánult támogatást: legyen szabad a *hatodik évfolyamba léptünk-kor* is kecségetni magunkat a biztató reménnyel hogy ezentul sem maradunk magunkra abban a munkában, mely *szűnyájunk* ügyét, a tűzoltó ügyet, van hivatva előbbre vinni s végre a teljes diadalra is eljuttatni.

Markusovszky Béla.

Királyi adományok. Ő felsége, a király, *Barbacs* község tűzkárosult lakói számára 500 forintot, a *cseszmei* (törökországi) tűzkárosultak javára, Konstantinápolyban rendezendő jótékony bazarának pedig 3000 frtot és két 100 frt értékű vadászfegyvert ajándékozott. (A szultán elrendelte, hogy a két fegyvert az ő számára vegyék meg.)

— **Kitüntetés.** Ő Felsége a király *Marschalkó Gyula*, Selmech- és Bélabánya szab. kir. város törvényhatósági bizottsági tagjának és az ottani önkéntes tűzoltóegylet főparancsnokának, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta

— **Uj egyletek.** A *kám-ujlaki* és a *belényesi* önkéntes tűzoltóegyletek alapszabályai a belügyminiszteri záradékkal elláttattak.

— **A m. orsz. szöv. központi választmánya**, a lapunk múlt számában jelzett időben és helyen gróf *Cziráký Béla* személyes elnöklése alatt ülését megtartotta. Az ülés jegyzőkönyvét legközelebb egész terjedelmében közölni fogjuk.

A magyar országos tűzoltószövetség közp. választmánya

Budapest

Van szerencsém mellékelve az alcuthi önkéntes az alcuthi pusztai tűzoltó-szakasz statisztikai kimutatás 1883. deczemberhó végéig, úgy mint a fölszerelések rát a tűzoltóknál levő öltözeti és szerelvényi nemű és a szertárban levőkről (·/I·/II) átszarmaztatni.

Oly szerencsések valánk az idén, hogy a 11. keletünkbe foglalt községben csak egy tüzeset fordult elő.

Az ujan szervezett acsai önkéntes egylet, saját segítségével, egy keletkező istálló tüzet helyben elfojtott, hogy csak 1 szalmaágy égett el.

A pusztai tűzoltók hatáskörét annyiban bővítették, hogy az 1. göböljárásí raj köteleztetett *Etyek* község magára vállalni, ép úgy a 3. bányavölgyi raj *Gyúró* községét és a káptalan ottani pusztáját.

Fegyelmi és működési szempontból az acsai pusztai rajt az acsai önkéntes t. o. parancsnokság alá rendelték.

Az acsai önkéntes egylet egy 13 tagból álló zenekar szervezett.

A tűzoltók magaviselete általában példás; *csa* *elbocsájtás fordult elő* az acsai egyletnél kihágás. Azonkívül fegyelmi vétség folytán, az alcuthi önkéntesnél a kivonult szakasz előtt, egy megdorgálás foglaltatott.

Igazolatlan elmaradás a gyakorlattól néhány esetben adta csak elő magát. Az őrszolgálat pontosan teljesített.

Alcsuthon 1884. januárhó 1.

József főparancsnok
alcsuthi főparancsnok

A magyar orsz. tűzoltó-szövetség nagytekintetű központi választmányának

Budapest

Az országos közgyűlés által hozott határozatnak megfelelő, tisztelettel értesítjük a nagytekintetű választmányt, miszerint ez év folyamában a debreczeni önkéntes tűzoltó egylet kebeléből — parancsnoksági határozattal — alantjegyzett tagok azon okból lettek kizárva, hogy vel az alapszabályok 10. §. b) pontjának és a szövetség szabályoknak meg nem feleltek, vagyis ismételt szolgálatot mulasztottak u. m.:

1883. évi május 19-én Morvay Ferencz, szivattyus, június 2-án Lajosy Béla, szivattyus, július 5-én Bihari János, szivattyus, szeptember 21-én Szathmári Gyula, szivattyus, szeptember 21-én Oláh András, szivattyus. — Kérjük meg, hogy a legutóbb említett tagok megjelölésére megjelöljék, hogy a legutóbb említett tagok András nevű egyén nemcsak az egylet érdekeit vesztette, hanem az egylet vagyonát is megkárosította. — Kérjük meg, hogy a legutóbb említett tagok társi üdvözléssel a parancsnokság megbízásából:

Boczkó Sámuel,
főparancsnok.

Kubai
egylet.

— Kérdés tétetvén nálunk az iránt, vajjon a »Magyar Tűzoltó Közlöny« november havi számában olvasható közleményre válaszként néhány személyes megjegyzés helyet találhatna-e a lapunkon? — hangsúlyozásával annak, hogy hasonló megkeresés a »Tűzoltó Közlöny« által soha visszautasított nem szokott szerencsénk kijelenteni, miszerint ha ezuttal, daczára ismételt megkeresés voltunknak, még sem adhatunk helyet egy esetleg így

neki közgyűlésig rendelkezőnkre álló 6 rövid hónap tárgyalással kellend megbirkoznunk, a mely a már letárgyalni szándékolt fontos kérdéseken kívül, minden b polemiaira alkalmat szolgáltató ügyek szőnyegre hozagnyomósabban ellene szól.

Pozsonyban 1880-ik évben megtartott V. orsz. közgyűlényével kapcsolatosan, miként az az előző években is ünnepély lefolyása és a tűzoltószér kiállítás ismertetése ye is kinyomattatott. Mert a társjegyleteket, melyek akjegyzőkönyvek megszerzése illetve megvételére különben valának, csak ily módon juttathatni tanulságos és érdeklapoknak a birtokába. Tekintettel azonban arra, hogy csekély árért megszerezhető emez emléklapok, egyleleg a már akkor az orsz. szövetség kötelékében álló gyobb része által még mindig nem vétettek át: szükséglatkozik felhívni a t. parancsnokságok figyelmét a fentebb a azon megjegyzéssel, hogy a jegyzőkönyvek a szövetaág utján kaphatók.

Néhány észrevétel

NYILATKOZÁSOK AZ ELNÖKI KÖRUTBÓL“ czimű cikkre.*)

ily nagy tisztelettel viseltetünk is Follmann Alajos ur országos tűzoltószövetség alelnöke iránt; habár elismerjük leghivatottabb egyik avagy másik tűzoltó egylet felett bikkorolni; sőt csak köszönettel kell venni, ha a hiányokra tesz: mindamellett ezen tisztelet és elismerés nem terunnyra, hogy a midőn Esztergom város önkéntes tűzoltóöl nyilatkozik, az ezen nyilatkozatában foglalt állításokat kkal megerősítsük.

entt hivatolt cikkkben első sorban is az mondatik, hogy: gyakorlatok Esztergom kivételével, mindenütt fényesen

merjük, miszerint egyesületünk működő tagjai a mászóan nem valami nagy gyakorlottságot sajátítottak el eddig, merjük mondani, miszerint vannak közte olyan tagok is, ly egylet mászóival kiállják a versenyt. Tehát mi annak gy egyletünk mászóosztályának tagjai fényes sikert nem ivni? Az, hogy egyletünk alig másfél éve, hogy fenáll s lása óta inkább belserveszetével volt elfoglalva; a mászóok tanulását is csak akkor kezdte meg, midőn birét vette, országos tűzoltószövetség mélyen tisztelt elnökeit szeogadhatni. Ily körülmények folytán, habár nem vártuk is öök ur minket is megdicsérjen, de mindenesetre igen lez hatott az, hogy szemben a többi egyletekkel minket dülí rosszakat állított a világ elé.

mondja továbbá cikkező ur, hogy az esztergomvárosi észrére a takarékpénztár építette s szépen megköszönheti réképzőntárnak. Először is nem a takarékpénztár, hanem edelmi és iparbank« tulajdonát képező épületén van az helyezve; a mi pedig a köszönetet illeti, hát bizony amiért fizet, azért nem jár köszönet, mert az őrtanya helyiségért mén Esztergom kir. város évi 250 frt bért fizet s így köa város irányában tartozunk.

on gyakorlati intézkedéseket illetőleg, melyeket vizszerzés en a pozsonyi és sopronyi tűzoltóegyletek elkövettek, mi ba vettük még a mult évben, s csodáljuk, hogy Follmann nak figyelmét ez, itléte alkalmával kikerülte. Ugy a Dunanant a Szentháromság-téren meglehető költséggel kaptunk, melyeken szintén vasajtóval ellátott akkora nyílás r a szivótömlő minden nehézség nélkül a kutba lebocsájt-sőt ezzel sem elégedünk be, hanem a város déli részén adik kutat ásattunk, mely szintén a legcélszerűbb módon edezve.

de foglalkoznunk kell a cikkeknek azon részével, a hol e

az Esztergom kir. városi tűzoltó egylet alparancsnokáról van szó. Azon szerencsétlen különállás, mely a négy összeépített város közt fenáll, azon urhatnámsági viszketeg, mely némely embernek sajátja, eredményezte azt, hogy az egy egyletből két külön egylet alakult, e kir. város önk. tűzoltóegylete tagjainak lelkét ezen szégyenletes állapot nem nyomja, érje azokat a felelősség, kik annak okozói voltak. Mi is elfogadjuk alelnök ur azon mondasát »Félre tűzoltónál az állampolitikával a humanismus katonáinak nincs szükségése erre.« De azt is bátrak vagyunk hozzá tenni »Félre tűzoltónál a korteskedéssel az Esztergom kir. városi önkéntes tűzoltóegyletnek nincs szüksége erre.« Szerencséjének tartja az egylet, hogy V. János urat, mint alparancsnokát tisztelheti, de még jobban örül annak, hogy főparancsnoka Dóczy Ferencz!

Midőn 1880-ban az egylet teljesen szétmállott, két férfi volt ki belátta azt, hogy egy 15 ezer lélekkel biró várost védő kar nélkül hagyni nem szabad. Ezen két férfi közül az egyik volt Salkovics Károly polgármester, ki tekintélyes állása, rábeszélő szónoki tehetségével felrázta e város polgárságát a tétlenségből s addig küzdött míg az egylet 1881-ben uj életre ébredt. A másik férfi Dóczy Ferencz volt, ki mint képviselő s munkakész polgára e városnak, otthagya nyugalmas családi otthonát, belépett az önkéntes tűzoltó egylet sorai közé csak azért, hogy az egyletet hivatásának magaslatára emelje.

Nem épen fényes anyagi helyzete daczára, látva az egylet tehetetlenségét, beszerzett részére egy pár lovat. Aztán, hogy az egylet működésére bénítólag ható vízhiányon segítsen aláírási ívet fogott kezébe s mint a koldus házról házra járt kéregetni, hogy a czélba vett két kut, mely ma már rendeltetésének átadatott — felépüljön. Itt sem nyugodott meg. Ugyanis az egyleti szerelvények a városházának egy eldugott kis felszerében voltak elhelyezve ugy, hogy félóra beletelt, míg onnan veszedelem esetén kihurcolható volt. Elment a bank igazgatójához, sorba fogta a bankválasztmány tagjait, hogy az egylet részére őrtanya helyiséget építtessen, aztán családos ember létére kezességet vállalt 6 évre, hogy a helyiségért járó bérösszeg ki lesz fizetve.

Mikor aztán ez is megvolt, belátta azt, hogy nem elégséges, ha csupán egy pár ló áll az egylet rendelkezésére, latba vetette képviselői állását s addig zörgetett a képviselőtestület ajtaján, míg a város két pár lovat adott az egylet rendelkezésére. Volna még több elmondani való, melyet Dóczy Ferencznek mint egyszerű polgárnak érdemétül lehetne felemlíteni, de nem sorolunk fel többet. A felhozottakat is csupán azért említettük fel, hogy megtudja az igen t. alelnök ur, miszerint »Van az esztergomvárosi önkéntes egyletnek egy derék főparancsnoka, kiben megvan mindazon kellék a mely szükséges egy tűzoltó egyletnek nagygyá fejlesztéséhez.«

Hisszszük, miszerint elmondott észrevételeink, melyek a valószínűségnek megfelelők, nem fognak félremagyaráztatni. Rendületlen munkásai akarunk maradni azon nemes szövetségnek, melynek nem rég tagjaivá lettünk, s valamint hálás örömmel emlékezünk vissza az elmult nyáron történt nagybecsű látogatásra, ugy a jövőben is tárt karokkal fogjuk fogadni az országos tűzoltószövetség nagynevű férfait, mert ebben látjuk zálogát annak, hogy hazánk tűzoltó egysületei egyre buzditatva a maguk elé tűzött emberbaráti feladatnak meg is fognak felelni.

Pap János,

az esztergoni önk. egylet elnöke.

ZÁRSZÓ.

Mondj igazat s betörök a fejed!

E példabeszéd csakugyan rám illik a fenti sorok elolvasása után, mert ha saját szemeimmel nem látnám, nem olvasnám az azokban foglalt neheztelést, valóban nem hinném el, hogy jóindulatu észrevételeimnek oly ferde magyarázat adathassék.

De lássuk csak közelebbről mik hát azok a mit az esztergoni önk. tűzoltó egylet annyira neheztel.

Első sorban neheztelése tárgyát az képezi, hogy „Tanulságok az elnöki körutból“ feliratu cikkkemben oda nyilatkoztam, hogy a mászógyakorlatok Esztergom kivételével mindenütt fényesen sikerültek. Hol van e szavak-

ban sértő, hol van annak állítása, hogy az esztergomi bajtársak »rosszak«? Ha nem tudtak »fényes sikert« eredményezni mászógyakorlatukkal, ebből még nem következik, hogy rosszak voltak, hogy pedig a gyakorlat nem volt olyan, mint a milyénnel annak lenni kellett volna, azt az esztergomi bajtársak maguk is beismerik. De meg a neheztelt nyilatkozat megítélésénél nemcsak azt kellett volna magában kiszakasztani, hanem megemlékezni a „Tanulmányok“ azon kifejezéséről is, melyben az mondatik, hogy az ezuttal meglátogatott egyletek az ország legelső tűzoltó kapacitásainak vezénylete alatt állanak. *Ilyen egyletek között pedig még ha utolsónak mondatott volna is az esztergomi egylet bizony nem válhatott szégyenére.* Hogy gyakorlatukkal nem nagyon közelítették meg a vizsgált többi egyleteket, azt hiszem maguk sem fogják kétségbe vonni.

A takarékpénztárt hogy érintettem, ez téves információ alapulhat, de az is lehet, hogy emlékező tehetségem gyarlóságán alapult, de ez oly mellékes körülmény, mely felől a szót is kár vesztegetni. Hogy az esztergomi kereskedelmi és iparbank nem az intézet iránti előszeretettől ingyért, hanem bérbe adta az őrtanyai helyiségeket, nem tudhattam, miután erről a vizsgálat alkalmával említés nem történt, én pedig jogosan feltehettem a tűzoltók segélyére fokozottabb mérvben utalt közintézetnél anyai nagylelkűséget, hogy az őrtanya számára, házában, — már saját, nem elemveszélyeztette biztonsága érdekében is — helyiséget ingyen adjon.

Nem vonom kétségbe, hogy az esztergomi tűzoltóság kutakat építtetett és azok a szívó tömlő bebocsátására szükséges nyílásokkal el vannak látva, de a vizsgálat alkalmával nem vettem észre, hogy a kutak mélysége azok külsőjére szembeötlően föl lenne írva, e nélkül pedig s különösen miután erre senki által figyelmeztetve nem lettem, nem csuda, ha figyelmemet kikerülte.

Most is azt mondom, a mit neheztelt cikkemben már mondtam, hogy legnagyobb csapásnak tartom Esztergom városának tűzbiztonságára, hogy kebelében két ugyanegy célra törekvő egylet létezik, mert ez tapasztalataim szerint nem versenyt, hanem előbb később mindkét egylet széttüzlését fogja eredményezni. Nem okoltam én e miatt senkit, ha mégis magára veszi az esztergomi önk. tűzoltó egylet, arról nem tehetek, de ismét is csak azt a jó tanácsot adhatom, hogy egyesüljenek egy testületté, ha csak a körülmények félig meddig is megengedik. Hogy kinek a főparancsnoksága alatt kívánják ezt véghezvinni, ahhoz semmi közöm. *Uj* parancsnok urat nem ugyan korteskedési viszketegből, hanem a legjobb indulatból azért hoztam példakép javaslatba, mert a látogatás alkalmával magát műszakilag kiképzett tűzoltóparancsnoknak egyedül ő igazolta, mit mástól Esztergomban tapasztalni nem voltam szerencsés, már pedig a főparancsnokot az érintett képesítés minősíti főképen, az elnököt illetően kiválólag az egylet adminisztratív vezetése.

Ezekután s miután kijelentem, hogy e tárgyban többé nyilatkozni nem fogok, igen szépen kérem az esztergomi bajtársakat ne legyenek legjobb indulatból eredő szavaim irányában annyira tulérzékenyek. Szokják meg a tűzoltóhoz illő öszinte szót. Törekedjenek magasztos céljuk eléréséhez szükséges kiképzettetésük tökéletesítésére és legyenek meggyőződésükkel megelégedettek.

Önokről a *mult* alkalommal tetszően nyilatkozhat mel *fogja* az alkalmat megragadni, hogy tudathoz szóval a tűzoltóintézmény minden barátaival: *esztergomi önkéntes tűzoltóegylet egyike az ország tűzoltó egyleteinek.*«

Follmann Al
az orsz. t. szövetség.

FŐVÁROS.

A színházörsegek.

A m. kir. belügyminiszteriumnak azon : mely szerint ez év január hava elsejétől a színházszolgálat a főváros összes színházaiban kizárólag tűzoltók által fog teljesíteni (a hogy az már tételesen zárólag általuk teljesítettik is) és hogy tehát ez i kezdve a budapesti önkéntes tűzoltó testület te szolgálatra nem *alkalmazandók*, sokak által akén fogva, mintha ennek egyes-egyedül az önkéntesé lánsgában volna az oka keresendő.

Mint ez időszertinti főparancsnoka a buda kényes tűzoltó testületnek, kötelességemnek is felfogással szemben odaállítani néhány olyan tén nek megismerése az objectiv állásontról bíráló lehetővé fogja tenni azt, hogy a voltaképeni ino felismerése által, a dolog szabatos elbírálásáho vántató nézőpontok figyelmen kívül ne hagyassa ket pedig elmondani annál inkább tartom szük mivel a vidék különböző helyeiről egyenesen k téztetett hozzám aziránt, vajjon miben lehettek nyira bűnösök az önkéntesek, hogy ezen belügyi rendelet szigorának megteremtését okozhatták?

Mig azonban ezen hozzám intézett kérdés igazszívü részvét nyilatkozata is kiolvasható, egy szaklap ez ügyre vonatkozó megjegyzései már i elhamarkodott, tehát meg nem fontolt ítélet jelle nak, a midőn a körülmények nem tudásában — i a tűzoltói ügy érdekében hangoztatva, de mind önérzetünk rovására — már is jónak látja fölöt czát törni.

És mivel ezen közérdekü ügy hírének az tése oly értelemben, a hogy az a napi sajtó ált dukáltatott, nemcsak a vidéki bajtársak, de a fő kosságának is az irányunkban való nemes érdeklő vánítását újra fölkelte; tán nem fölösleges itt elmondani azt is, hogy a rendelet ilyképeni közl oka egyrészt abban is található, hogy a fővárosi során át az önkéntes tűzoltók rénykedését »gra val ignorálta — t. i. ha jó szolgálatot tettünk — a minket érő balsors fölött ritka szívességgel és a ségesebben referált, még ha lehet önálló megjegyz minthogy a közvélemény gyártásában az övé c'est moi.« Szól ez leginkább a *német* sajtónak mint mindennek ennek is meg van a maga oka. sajtónk, Krause Waldemár, városi tűzfelügyelő dásra célzó, de sikert nem aratott vágyainak általa jól sugalmaztatott; — tehát a szokásban t radt. A magyar lapok pedig nem a miniszteri

ist tartalmazó rendelkezéseket teettek közszolgálatunkban még csak alább szövegek.

to okok felsorolása előtt — bár mennyire is — még sem akarok kiterjeszkedni arra, ben volt hazafias és kötelességszerű testülek akkor, midőn oly időben, a mikor még a zen csekély városi tűzoltóságot a legterhesebb teljesítésében évről-évre, hétről-hétre és ille- napra kiségitette. Azt sem akarom hánytore szolgálatok által mily módon és mértékben a főváros legtüzveszélyesebb épületeibe ezri- özség biztonsága érdekében. Feladata, költ közremunkálni, — a mi előtt az önkéntes a nem retiráltak, de önként nem is retirálánd- (ezen megjegyzéssel tartozom azon új vidéki mely az ügyet aként fogja fel, mintha a fővá- sek szolgálataikat megtagadták volna) és bár iási teher nehezült általa, a feladat, a köte- tve lett s eltekintve apróbb collisióktól, mem fizetésért működő testület önértetesebb városi tűzoltó testület személyzetének elbiza- gyénei, meg a színházak alantas teendőit végző zött szinte elkerülhetetlenek — a szolgálat il lett teljesítve. Concret eseteket is sorolhat- yekben egy-egy beállható nagyobb veszedelem estületünk tagjai által lön elhárítva.

t azonban, hogy a Ringszínház égése után, zbiztonsági tekintetben magát nagyon is ille- tartó rendőrség, tetemesen megtágitott hatás- rázva, direct megbízatást nyert, az egyes szin- ganatosított tüzrendészeti praeventiv intézke- ellenőrzésével. S ugyanakkor a városi tűzoltó pparancsnokot kapott. A kirendelt s most már a hivatalból a színházakban jelenlevő rendőr- urak úgy *találták*, hogy az az őrséget tartó zoltó nem respectálja kellőképp az ő személyi- apról napra nehezebben elszivelhetőbbnek tünt hogy az az önkéntes még csak nem is szalutál g a dolognak igen egyszerű magyarázata volt. önkéntes őrségnek meg volt a maga felügyelője, előadás alatt a színházban jelen lenni és az beször is felülvizsgálni tartozott, s ki az eset- nt városi főparancsnok urnak a két testület álló fegyelmi szabályok értelmében esetenként nokot is illető jelentést megtette; arról pedig, dőrtisztviselő is feljebb való a színházi őrség *nem lévén hivatalból értesülése az önkéntes tűz- nek*, ez értelmű utasítása sem lehetett az őrsé-

is helyén lesz megemlíteni, hogy bárminemű k meg rendeletek, ha ezek a közszolgálatra el birtak, előző időkben is csak a véletlenség- ettek miheztartás végett az önkéntes tűzoltó ancsnokságával és csak ritka esetekben valának dos jellegűek.

en további kellemetlenségek kikerülése végett a terű, de a közszolgálat érdeke parancsolta el- etett volna, hogy a két testület között eme szonyok miatt a színházi szolgálatot ujabban dő megállapodások, jöttek volna létre azáltal, főparancsnok a hivatalos érintkezést testüle-

unk parancsnokságával kiválóan, sőt a maga kiter- körének kötelességéből folyólag szükségesnek is tartotta volna. A két fél kötelessége a színházi szolgálat teljesíté- sében viszonylagosan bizonyos jogkörbe helyezhető, csak ily érintkezésből kifolyólag s illetőleg közös megállapodá- sok után lett volna.

E helyett azonban a rideg ugynevezett »joghoz ra- gaszkodás« vétetett mereven alkalmazásba. A velünk való érintkezés helyett, mely a két testület között fenálló baj- társi viszonytól fogva is alig nélkülözhető sokkal jelenték- telenebb ügyekben is, a szívesebben látott jogos és jog- talan üldözésére az önkénteseknek, »carte blanche« volt adva. A rendőrség magasb közegei előtt az önkéntesek szabályszerű magatartása igen könnyen — »félhivatalosan« is — sérelmesnek volt kvalifikálható. Többre ez uraknak nem volt szükségük. Amit addig szótlánul elnéztek, most követelni kezdték s a tényleg birt jogra hivatkozva meg is nyerték, hogy nemzeti színü vállszalagjuknak az önkén- tesek is szalutáltak. De ez nem volt elég. Rendelkezni is kezdtek. Rendelkezéseiknek azonban az önkéntesek csak közvetlen feljebbvalóik útján voltak hajlandók engedél- meskedni (a fegyelem szabályai értelmében másként nem is lehettek); ezek pedig, talán mivel szakértők valának, mindannyian, csak ritka esetben tartották szintén helyes- nek és szükségesnek a tűzoltói dolgokban nem szakértő rendőrtisztviselő által néha tisztán urhatnám vágyból is jónak vélt egyes intézkedéseket. Mind a mellett hol elő- zékenységből a rendőrség számos igen is becsülésre méltó tisztviselői iránt, hol a jog elismeréséből siettek a rendel- kezésnek eleget tenni. Voltak azonban oly esetek is, ami- kor a *rendőrtisztviselő magatartása* volt — szemben azzal az önkéntessel, ki daczára a magára vett tűzoltói komisz- zubonyának ezen néhány órai szolgálatra önértetéből ki nem vetkőzött, — a panasz, feljelentés és több ilyféle odiosus dolgok szülője. A bűn nehézsége azonban csak az önkéntesek rovására hárítottatott ilyenkor is.

A conflictus kikerülhetetlen volt. A szállka gerendává nőtt és a rendőrtisztviselő urak egyre másra rapportiroz- tak a főkapitány urnál az önkéntes tűzoltóknak ilyen meg- olyan magaviseletéről. A főkapitány végre is megsokalva a dolgot szintén említést tőn saját rapportjában a foly- tonos gravamenről, egyidejűleg pedig átiratot menesztett a városi tűzoltó parancsnoksághoz, melyben kérdést tőn az iránt, vajjon »feltétlenül szükségesnek tartja-e ezen parancsnokság az önkéntesek szolgálattételét a színházak- ban?« A kapott válasz, mely teljesen rendezett viszonyok közt sem hangozhatott volna *feltétlenül igennel*, semmire sem volt alkalmasabb, mint épen arra, hogy arról győzze meg a főkapitányt, miszerint az állapotok tarthatatlanok. És ez értelemben tette meg felterjesztését a belügymi- niszteriumhoz a főkapitány.

Előzetesen bennünket, az önkéntes tűzoltó testület parancsnokságát is felhívott ugyan, — de nem a hozzá- szólásra a fenforgó bajok és illetőleg összeütközések el- hárítása tekintetében mondandó véleményadásra, — ha- nem csak két körmönfont kérdés megfelelésére. A felelet egyértelmű volt az ellenfél győzelmével és nekünk ha nem akartunk udvariatlanok lenni, mégis felelnünk kellett, annyi- val is inkább, mert ellenesetben hallgatásunk egyenes bele- egyezésnek vétetik a tekintetben, hogy bűnösöknek érezzük magunkat. Már pedig bűnösöknek nem érezhattük ma-

gunkat a szolgálat kötelezettsége teljesítésében akkor, a midőn az önértetést sértő viszályok daczára mégis betöltünk tisztünket. A látszat tehát meg volt őrizve, hogy mi is hozzászólhattunk; *tényleg azonban mégis kihallgatás nélkül hozatott meg felettünk az ítélet.*

Ez ítélet értelmében »az önkéntes tűzoltó testület tagjai színházi őrszolgálatra *ne alkalmazzassanak.*«

A miniszteri rendelet erre vonatkozó pontja kiemeli, hogy »mivel az önkéntes tűzoltók nem hajlandók, *de nem is képesek* a színházak tűzbiztonsága érdekében kibocsátott rendelet értelmében *(már esteli 6 óra előtt)* a színházakban *megjelenni, amennyiben a testület tagjai ilyen, polgári foglalkozásaik teljesítését gátló szolgálatra nem kényszeríthetők,* — teljesítsék 1884. január hó 1-étől az összes színházakban a tűzöri szolgálat kizárólag a fővárosi tűzoltóság által és ez időponttól kezdve a fővárosi önkéntes tűzoltók ezen szolgálatra *ne alkalmazzassanak.*«

Ezen magas rendelet hangja félremagyarázhatatlanul tanuskodik a mellett, hogy a fenforgó körülmények tekintetbevételével mi a színházi szolgálat alól felmentettünk. És ennek bizonyítása által ellentálok ama felfogásnak, mely ezen rendeletről kifolyt intézkedést oda magyarázta, hogy *mi a szolgálatot megtagadtuk volna.* Az önkéntes tűzoltó testület a fővárosi tanács múlt évi december hó 17-éről kelt határozatának közlése után is december hó 31-éig bezárólag a szolgálatot a színházakban pontosan teljesíteni szent kötelességnek ismerte és csak január 1-jén hagyta el ama helyet, a melyen teljes tizenhárom éven át keserves szolgálat mellett becsületesen örködött.

A máskor jól sugalmazott napi sajtó — sajtáságos — ez egyszer a miniszteri rendelet tartalmáról nem értesült, de igen is hiven reproduktta a városi tanács végzésének sarkpontját, mely bélyeget kívánt ütni fertőzetlen homlokunkra.

A fővárosi tanács a miniszteri rendeletet, saját jogkörének intézkedéséből, határozatilag közölte az önkéntes tűzoltó testület parancsnokságával. Határozatába befoglalta azon intézkedést, melyre vonatkozólag a miniszterium megadta az egyenes utasítást. Csak hogy nem ez értelemben tette azt. Jónak találta az önkéntes tűzoltókat a színházi szolgálatról egyenesen *eltüntetni.* Felemelkedett azon haragra, melyet tán tulajdonképeni ártatlanságunk keltett föl és éreztetni kívánta velünk azt. Nem is ignoráljuk, sőt ellenkezőleg; nagyon is érezzük, hogy akart sebet ütni rajtunk, hogy miért, — mi nem tudjuk megmagyarázni. Mondják ugyan — teljes komolysággal mondják — hogy a tanács végzése és a miniszteri rendelet közti netáni egyhangúság és illetőleg az azonos fogalmazás, azonos szavak használatának az elkerülésére való törekvés volt az egyedüli oka a megbélyegző »eltüntetés« közbeszurásának. Hogy azonban az eddig tett szolgálataink erre a figyelemre érdemessé is tettek volna minket, közvetlen hatásunk előtt; azt el sem tudjuk képzelni. Igazán lelket emelő buzdítás ez a további önzetlen működésre.

Hanem tudomásul vettük mind ezt, habár nehéz szívvel. Elfogadtuk azt is, miszerint a színházakban az önkéntesek teljesen feleslegesek; bár eddig úgy gondolkoztunk, hogy több szem többet lát, és több kar sikeresebben munkálkodhatik is a vész perczeiben.

A városi főparancsnok urtól pedig megvartuk volna, hogy ő eme gondolkozásunkat, főleg szakértelmi szempontból magáévé téve, ferde irányu lépéseit ez ügyben

megváltoztatja, és legalább az utolsó perczen követő eljárást, mely a bajtársi jelemmel és az ügyünkbenünk vallott elvekkel összefér. De Ő ezt alkalmasin tartotta helyesnek. Én pedig azt állítom, hogy megadásaink ez ügyben mindkét testületnek előnyére vált. Ezt minden valódi szakember belátandja.

Vidéki bajtársaink tájékoztatására pedig helyénfelemlíteni, hogy az önkéntesek által 13 éven át teljesített színházi szolgálat voltaképen miből állott.

Tényleges szolgálatunk a nyilvánosság előtt január első napjaiban kezdődött. Egy őrparancsnok, csövezető, egy mászó és négy szivattyusból álló éjjeli őrség tartása mellett 3 színház volt ellátva őrséggel. Testületünk parancsnoksága egy-egy színház egy parancsnoksági tagot mint felügyelőt, egy másikat egy szivattyust rendelt ki, a kiknek kötelességeit és kötelességeit ezen őrszolgálatra vonatkozó szabályaink írták elő. Kötelezve voltak naponta a színházi előadás kezdése előtt az időpontját megelőző egy negyed órával, tehát $\frac{3}{47}$ órával a színpadon megjelenni és a praeventiv intézkedésre készen állni, a létezőről meggyőződni, esetleg azok azonnali jókar elhagyását fogamatba venni, azután mozgó (ambulans) gyanánt helyüket elfoglalva, éber figyelmüket működtetni, kiterjeszteni, mi tűzrendészeti szempontból kötelességük körébe illett. A városi tűzoltóság alakulásakor annak parancsnoksága, kötelességszerűleg, szintén 2—2 emberrel rendelvén a színházi őrszolgálatra, ez ezentúl kizárólag végeztetett. Sem leülni, sem a színpadon kívül más munkában tartózkodni nem volt szabad. Teljes felszereléssel kellett állni az egész előadás alatt és csak a világítás megkezdésekor, mint legutolsó személy a végleg megjelenni által elhagyott színházból volt szabad eltávozni.

E terhes szolgálat rendszeren éjjeli 10 után, rendszerint fél éjjel még későbbben is végződött.

A Ringszínház égése után a midőn az övintézkedésekre vonatkozó miniszteri rendelet életbe lépett és szorosabb kötelességet rótt az őrségre testületünk parancsnoksága szükségesnek tartotta az őrségek erősítésére ezentul 3—3 embert rendelt ki a felügyelőn kívül minden színházba. És ily értelemben lőn teljesítve ez a szolgálat 1883. év végeig. *Naponként* 19 embert vezényelt az önkéntes egyletünk; 7-et éjjeli őrségre és 12-öt a színházakba.

Ebből kivehető, hogy e szolgálat mindig nehéz és fárasztó és az maradandó is; főleg mióta a rendszer által gyakoroltatik az ellenőrzés, melyet mi ugyan e rendszer helyén lévőnek tartunk, de csak akkor, ha ezen ellenőrzés megmarad a maga természetességében és olyan munkákkal nem foglalkozik, a melyek őt nem illemték mihez egy rendőrtisztviselő, a mi kirendelt felügyelőnél (parancsnoksági tagok) jobban nem érthet.

Azonban e teher tovább nem nehezedik a vállunkra. Oly tehernek további viselése alól mentetünk fel, a melynek idején *önként* vállaltunk ugyan magunkra; de olykor *önként* semmi körülmények közt sem tehetünk fel. Nem hiszem, hogy mind ezek után is nem akadni némelyek, a kik tehetetlenséget vetni a színházban nem állandják; de ezeknek bátran mondhatjuk, hogy járjatok lelkiismeretünk nyugalma — hál' istennek — megőrizve. Élhetünk ezentul fokozottabb mérvben volt hivatásunknak, a mely itt az ország szívében első

nkkel oly behatóan ismertetni meg a színházak
 Ősen a színpadok labirinthusát, miként azt eddig
 apról- napra: a legközelebbi tűzvésznel — mitől
 óvja isten a muzsák templomait — nem avat-
 k be többé tán ugyanazon erélylyel, mint azt a
 n megtenni az alkalom engedte volna. Hanem
 a városi tűzoltóságnak sem kellend megosztá-
 űnk a dicsőségben a tűznek az 1871-diki esethez
 elfojtása esetén, valaminthogy a netáni mulasztá-
 án beállható vésznek nagyobb mérvű pusztítása
 övetkezni szokott felelősségre vonatás odiumából
 etendjük ki a magunk részét.

azonban mindvégig megfajthetetlen rejtély ma-
 me két jól átértett sarkigazság után, s ez az,
*szüksége volt erre a főváros közönségének s meny-
 tozza ez a rendelet majd a színházak tűzbizton-
 alán lesz alkalmai valamikor ezt bővebben il-
 li.*

Bárány N. Ernő,

a budapesti önk. tűzoltó egyesület
 főparancsnoka.

FŐVÁROSI APRÓHIREK.

budapesti önk. egyesület idei felolvasási ciklusát
 zember hó 30-án *Herman Ödön* II. osztálypa-
 yította meg, szabad előadást tartván a »csöve-
 Tapasztalatokban gazdag 12 éves multjából
 érdekes esettel illusztrálta jól átgondolt előadá-
 t végül a jelenvoltak által zajosan megéltje-
 n első, ugynevezett »téli, elméleti gyakorlat«-ból
 formális kis ünnepély lett, amennyiben felolva-
 gyanez alkalommal osztattak ki a parancsnok-
 n a *diszokmányok*, a minőkkel nagyobb időkö-
legpontosabb, legszorgalmasabb és legkitartóbb
tanusító egyesületi tagok szoktak kitüntettetni.
 yt kaptak ezuttal: *Csepel Márton* csövezető és
lárd örparancsnok, mint az egyesület két legpon-
 a, továbbá *Clair Pista*, *Haluska János*, *Kovács*
ler Nándor örparancsnokok és *Spetka István*,
f, *Vajda József*, *Weisse Arthur*, mászók, mint
 abb tagok; végre *Eiben Bernát* (örp.), *Pich-*
 (csöv.), *Hetlinger Alajos* (örp.), és *Szmetena*
 r.), mint a legkitartóbb szolgálatot tanusítók.
 fővárosi színházvizsgáló bizottság, a helyett, hogy
 heum becsukatását rendelné el tűzbiztonsági
 l, inkább azon töri a fejét, hogy miként le-
 etre, ha a *budai szinkör* fentartása elhatároz-
 tőleg megkeseríteni a leendő szinigazgatónak
 o invisis. Az albizottság ugyanis, mely künn
 színén, úgy találta, hogy újabb átalakításokra
 sség; de szigoruan meg kell hagyni az igaz-
 ogy a szinkörbe álló jegyet egyáltalán ne
 ilönösen a földszintre nem, hol az álló pub-
 lő közönség menekülésének erősen utjában
 kívül a színpad baloldalán levő folyosót meg
 i az ott felhalmozott anyagoktól, diszletektől.
 b súlyt azonban arra fektetik, hogy az elő-
 n késő este, hanem már hat órakor kellene
 pali világosságnál.

Szcerbowski Szaniszló urat bizta meg.

A »budapesti önkéntes tűzoltóegylet« parancsnokságának.

A f. évi október hó 30-án az alkotmány-utczai czir-
 kuszegés alkalmával a tisztelt egyesület által tanusított érdem
 és sikerdus közreműködésért a saját részemről őszinte
 köszönetet mondva, kijelentem, hogy felettes hatóságom-
 nak is ily értelmű jelentést teszek. Budapest, 1883. no-
 vember hó 6-án.

Kempelen Béla, főparancsnok.

V I D É K.

A debreczeni színház és tűzbiztonsága.

Ismerteti: Boczko Sámuel, debreczeni főparancsnok.

A debreczeni színház egy minden oldalról szabadon
 álló épület. Építettetett 1861—1865-ig Skálniczky Károly,
 budapesti építész terve szerint; ünnepélyesen megnyitta-
 tott 1865. augusztus hó 20-án. A nézőtér patkóalakú, s
 be van rendezve:

- a) a földszinten 196 támlás-székkal, 8 páholylyal 62 zártszékkal és 36.5 □ méter álló-hellyel.
- b) az első emeleten 19 páholylyal,
- c) a második emeleten 14 páholylyal és 73 zártszékkal,
- d) a harmadik emeleten (vulgo: karzat.) 128 méter hosszú, 6 sorba osztott, számozatlan ülőhellyel. (2 mtrre 5 egyént számítva, 320 nézőre).

Az emeleti nézőhelyek boltozott körfolyosókkal van-
 nak körülvéve; ezen körfolyosók nappali világítással bir-
 nak, 2 méternél szélesebbek s jobbról-balról, nappali vilá-
 gitással biró nyughelyekkel ellátott, szögbe tört, kőlépcső-
 zetekkel vannak összekötve.

A földszinti nézőhelyiség szintén körfolyosó által
 vétetik körül; a körfolyosó nappali világítással van ellátva.
 A támlásszékekből 2 ajtón, az álló helyről egy ajtón, a
 zártszékekről 2 ajtón lehet a körfolyosóra, onnan 3 nagy
 2—2 méter széles ajtón a fölépcsőre, előcsarnokba s innen
 5 ajtón a szabadba jutni. Az ajtók mind *kifelé* nyílnak.

A színpad, melyre a földszinti körfolyosó mindkét
 végén levő vasajtókon át lehet jutni, — a nézőtértől vas-
 ajtókkal, vasfüggönnyel s tűzfalal teljesen el van zárva s
 külön fedéllel bir. A színpadot a mellék helyiségektől, u.
 m. az öltözőktől, énekterem, kézi raktár, kellékes kama-
 rától, vasajtók teljesen elválasztják.

Az öltözők a színpad kétoldalán földszint és emeleten;
 a ruhatár, igazgatói iroda az emeleten balra vannak el-
 helyezve. A diszletraktár a színházhoz van építve ugy,
 hogy azt a színpadtól csak egy nagy vasajtó választja el.

A festő-terem a diszletraktár felett, az emeleten van
 s a színpadtól vasajtók által záratik el.

A színpadról az öltözők előtt elvonuló tűzbiztos fo-
 lyosóra 4 vasajtón, innen a szabadba 2 ajtón, a színpadról
 közvetlen a szabadba egy valóságos kapun lehet kijutni.

A színház minden tekintetben való kényelemre szá-
 mitva építettetett, s ennél fogva abban sötét zugok, kényel-
 metlen közlekedési folyosók, lépcsők nem találhatók.

A mi a színház biztonságát illeti, az, vízviszonyainkat
 tekintetbe véve teljesen kielégítő.

A színpad el van látva hat víztartó káddal, egyen-
 kint 15—20 hektoliter vízmennyiség magábfogadására.

A víztartó-kádak vízvezető csövekkel és tűzcsapokkal vannak ellátva, kendertömlővel és sugárcsővel felszerelve.

Ezen tömlő és sugárcsővel felszerelt vízcsapokból 4 a szinpadon, az oldalfalak mögött, 2 a zsinór-padláson jobbról-balról van elhelyezve. Ezenkívül a szinpadi oldalfalak mögött és a zsinór-padláson jobbról-balról egy-egy (összesen 4.) puttony fecskendő (extincteur) van felállítva, valamint vízzel telt vedrek, vizes pokróczok, szivacsok az álfalak mögött készletben tartatnak.

A színház ezen tűzoltó felszerelése, az önkéntes tűzoltó-egylet által naponta adott tűzörtség (1 őrpáncsnok, 2 mászó, 2 szivattyus) által kezeltek. A színház a tűzoltó-örtanyával s a rendőrkapitányi hivatal helyiségével, villanyos jelzőkészülékkel van összekötve.

A színház összes kijáratai megfelelő feliratokkal és stearin-gyertya lámpásokkal vannak ellátva.

A légszesz vezeték, úgy a szinpad, mint a nézőtér, mint az öltözők, folyosók és lépcsőket illetőleg külön vezetékkel bír, s a szinpadi légszesz kezelő által semmi körülmények közt teljesen — a szinpad kivételével — el nem zárható. *A gáz-órákat magában foglaló kamara kulcsa előadás alatt a tűzörtség parancsnokánál van.*

A színház, a szini személyzet s a nézőközönség tűz és illetve életbiztonsága tárgyában Debreczen sz. kir. város hatósága szabályrendeletet alkotott (a budapesti hasontárgy szabályrendelet nyomán) s azt részletes utasítással (a rendörtség, tűzörtség, szini személyzet részére) is ellátván, a folyó szini-évadban életbe is léptette.

A debreczeni színház vasfüggőnye a Schlickféle fővárosi vasöntőde és gépgyárban készült vas-pléh lemezekből van összeállítva s felállítva közel 10,000 forintba került; felhuzása 18 másodpercet vesz igénybe, leeresztése néhány másodpercczel kevesebb; kezelése 2 emberre van bízva.

A nézőtér a fő-csilláron kívül, *oldalvilágítással is bír.*

A színház nézőterének, szinpadjának és körfolyosóinak fűtésére 3 lég-fűtő-kemence van beállítva, még pedig a nézőtér padozata alatt, kettő pedig a szinpad alatt, azonban tűzbiztosan elfalazva s kettős vasajtókkal elzárva.

A színház két éjjeli tűzört tart; az egyik esti 10 órától éjfélután 2 óráig, a másik éjfélután 2 órától reggeli 6-ig végzi az őrjáratot. Az őr ellenőrző órával bír, melylyel a színház négy különböző helyén lánczra erősített órakulcshoz kell mennie, s a kulcsot az órába alkalmazva megfordítani. Mindenik kulcs a másiktól $\frac{1}{4}$ óra távolságra esik. Ha az előre megjelölt órában a körjárat meg nem kezdetik, reggel a jelentés alkalmával az óra az éjji őrt elárulja.

Reggeli 6 órától az esteli előadásig a házmester kötelessége a színházi személyzetre ügyelni s a dohányzás és a nyílt világgal való járás tilalmát ellenőrizni. Két állandó, bentlakó színházi tűzoltó, az új szabályrendelet értelmében az 1884-dik évben fog alkalmaztatni.

Hogyan lehet az előfogat hiányán radikálisan segíteni?

Irta: Reményi Samu, csurgói önk. főparancsnok.

*Felige: Segíts magadon,
és az Isten is megsegít!*

Sokat hallottam a tűzoltó intézményt oly közelről érdeklő eme kérdés, az »előfogat« kérdése fölött vitatkozni

s még több jogos panaszt elmondani; sőt a szolgabírói városi hatóságoknál panaszt tenni is láttam: azonban, sajnálatos módon a legtöbb ez érdemben emelt szó elhangzott a pusztában és habár hozattak is itt-ott szigorú rendszabályok az előfogatok azonnali requirálása ügyében, tűzvész esetén, ez úgy, mint sok más üdvös törvény és szabály — csak papíron lettek tényleg foganatosítva, de a gyakorlatban nem. Hogy mi az oka mindennek, abban vélem megtalálni a gyarazatát, hogy szeretett hazánkban a tűzoltóintézmény nyel, (kimerem mondani bátran, mert 10 éven át elég tapasztaltam) még mindig mint mostoha gyermekkel bának el, amennyiben sem a magas kormány, sem a népmeghatározó vármegyék, sem a városi hatóságok, sem a sajtó és végsővé maga az érdekelt közönség sem részesítik ezen, a közjót előmozdító intézményt, az őt megillető figyelemmel. De nyomban kijelentem azt is, hogy tekintve a viszonyainkat, melylyel számolnunk kell, ha mindent felülről várunk; akkor sok idő és vele együtt sok vagyon kárba vesz, és végre a hiányon úgy ahogyan kellene, segítve még sincs. Iparkodjunk tehát mi magunk segíteni önmagunkon.

Olvastam ezen szaklap hasábjain is többször, de különösen az 1882. év decz. havi számában Mozog István fiúmei alparancsnok kedves bajtársunktól eredő figyelemre méltó cikket, melyben többek közt a 3-ik pont alatt előfogat kérdésével is érdemlegesen foglalkozik és mint nélkülözhetlen valamit, a tűzoltóságnak szükségkéllé közé sorolja. Ez elvitázhatatlan tény, állításai gyanú nélkül tesznek tanúságot. A tűzoltó szerinte — szerintem is csak tűzoltó, ki habár a laikusnál praktikusabb fogásokkal, azonban többel, mint emberi erővel bír, és így mint embert, őt lónak nem degradálhatja se. Az a követelés, hogy egy 16—20 mázsás géppel rohamban haladjon a tűzig, és ott azután még dolgozzon mindenesetre tulságos. És mégis ezen emberfeletti követelményeknek is sajnos, nem egyszer, és nem egy helyen meg kell történnie. Ez semmiesetre sem lehet megoldása az előfogat kérdésének.

Hanem miként segítsünk hát e lényeges hiányra? Megkísértem talán gyarló irmodorban, de, — lelkesítő magasztos cél által, a legbensőbb jóakarattal, — megkísértem több évi tapasztalatokon nyugvó ajánlatomat megvalósítani, azon reményben, hogy fog talán akarcsurugóihoz hasonló viszonyok között élő más egyletek mely szerény tanácsaimat követni fogja. Előbb azonban adjunk bevezetésül rövid biográfiát a saját egyletünkről.

A csurgói önk. egylet 1874-ben alakult, küzdött mint minden társaság, a kezdet nehézségeivel, volt pénzhiány, quasisatis; de még ennél is több akadékoskodás, kigunyolás, ellenségesség és a csupán a saját hasukat hizlálni szerető, és különösen a csurgói emberek részéről, kik teremteni nem akarnak vagy nem tudnak semmit; hanem abban lelik gyönyörűségüket, ha a legszentebbnek épített oltárt ostromolhatják, vagy egyáltalában lerombolhatják azt, a mit más épített. Hanem ez rendesen így van, actio reus szül és a melyik erősebb, az győz. Az emberek megmásithatlanul ilyenek, de mint ilyeneket is szeretni lehet, sőt kell őket.

Az akadályokat azonban az idő, mi legjobb orvosság, rendíthetetlen kitaratás, mely a legerősebb fegyver, legyőzte. A közönség meggyőződött célunk üdvös voltáról s az eleinte komédiának tartott kompániából — a városra nézve hasznos mondhatom ma már nélkülözhetlen és közbecsülésben részes egylet lett. Erős gyökerekkel bíró fa lett, melyet sem külső beléllenség, (mert ilyenek is támadnak időnkint) megingatni ne

dályt, kevesebb ellenállást talál. A lopóban a levegő kiszívása által teljesen megszüntettük az ellenállást: azért benne a bor fel fog emelkedni.

Ami a lopónál történik a borral: ugyanaz történik a szivattyunál a vízzel. A két henger az a lopónak tágasabb felső része; a benne levő dugattyunak felfelé húzása által helyettesítjük a lopónál szájunkkal eszközölt szívást, és az eredmény az, hogy a — nem bánom — kutban vagy kádiban levő víz, a tömlőn vagy rövid fémcsövön át, mely megfelel a lopó hosszú keskeny szárának, behatol a hengerekbe. A behatoló víz utjából az ott levő kis szelepet vagy szellentyűt könnyedén félremozdítja, minthogy azonban a szelep csak a hengerek ürtere felé emelhető fel, azért vissza többé a víz nem mehet, mert a félremozdítás helyett saját súlyával csak annál jobban reányomja a nyílásra a szellentyűt.

A hengerek megtelődése után a dugattyu újból eszközölt lenyomása előtt a víz menekülni akar, de behatolási útján többé nem távozhatván, más nyílást keres és talál a szelepek által könnyedén elzárt összekötő csövek felé. Ezekbe benyomul. Az összekötő csövek végén a szélkazánt találja a benyomuló víz, ebben meggyülemlik. A szélkazánban betolulásakor a víz csak levegőt talál, ezt tehát összebb, kisebb térre szorítja. Mennél több víz kerül a kazánba, annál inkább összeszorul a benne levő levegő, elannyira, hogy ha nem eléggé erős a szélkazán, szétpattantja azt. A zalaegerszegi kiállításon volt alkalmunk látni is ezt. Sajnos csak az, hogy dr. Hauer bajtársunknak 7 foga bánta, az összeszorított levegő feszítő ereje hatásának így ad oculos történt demonstrálását.

Vége eléri őszenyomatásának tetőpontját a levegő, azaz többé már őszebb nem szorulhat. És ekkor ő kezd nyomást gyakorolni a betolakodó vízre, mely a hengerek felé, honnan folytonosan újabb víztömeg nyomul be, el nem távolodhatván; szükségképen az elvezető másik csőbe, s innen vagy közvetlenül vagy közvetlen uton, azaz a tetszés szerinti számban beiktatott tömlőkön át a sugárcsőbe fog nyomulni. Minthogy pedig az összenyomott kazánbeli levegő jókora nyomással erőszakolja be a vizet a sugárcsőbe: ennek következtében nem csendesen folydogálva hagyja el azt a víz, hanem az átvett erő behatása alatt rohamosan. A rohamos kifolyás végre a sugárcső szűk volta által meg levén nehezítve: szükségképen erőszakosan kiszökellő vizsugarat hoz létre.

Ha már most a szívás és a beszívott víz továbbítása a hengerekben folyton történik; akkor folyton kerül víz a sugárcsőbe is: minnek következtében egy folytonos vizsugár áll rendelkezésünkre, még pedig úgy, hogy azt bármerre irányozhatjuk.

Ha tehát kellő mennyiségű vízzel rendelkezünk: úgy a fecskendő segítségével képesek vagyunk valamely égő helyre *folytonosan egyenletes és nagy mennyiségű* vizet locsolni, mi által az említett kettős hatását a víznek a tűzre a legszebb eredménnyel értékesíthetjük.

Ktezibiosz II.

A rangjelzés.

Ez azon mellékes, de mind a mellett elég kényes kérdés, mely mostanában a honi szakkörök foglalkoztatja s pedig a pozsonyi országos közgyűlés óta, mely elfogadott egy rangjelzési szabályzatot, a milyent behozhat hazánk néhány kiválóbb egylete, de

semmi esetre sem kivétel nélkül mindegyik. Nem szándékom mondani azon indokokat, melyek ezen szabályzat elfogadását lehetővé tették, csak megemlítem, miszerint említett közgyűlés czélszerűnek tartá a lehetőleg azonos rangjelzés behozatalát, s minthogy kérdés hirtelenében vettetett fel, s más mint az előterjesztett szabályzat kéznél nem volt, el is fogadták azt, annál is inkább, mi hogy annak magyaros jellege s szépsége a szemeket elkáprázta. Pedig hát annak a rangjelzésnek vannak s pedig igen nagy hátrány. Hogy csak egyet is említek, ez azon magas ár, mibe egy parancsnoki (pl. főparancsnoki) rangjelzés kerül. Tekintve már most az körülményt, hogy hazánkban igen kevés az olyan egylet, mely parancsnokai olyan helyzetben vannak, hogy ezen drága rangjelzés szerezhetik, annak magas árát családjuktól megvonhatják, mi hiszen a legtöbb egyletnél a tagok az egyenruhát kötelesek a költségükön beszerezni, s tudvalegőleg a tűzoltóság contingensér 2/10-éde a nehéz munkát s fáradságot nem kerülő közép osztály kerül ki, mely pedig hazánkban nem épen oly gazdag, hogy nagy összeget, milyent a rangjelzés megszerzése igényel, mindenn szerzeményéből levonhatna. Más részt pedig még kevesebb oly egylet létezik, mely elegendő nagy vagyonnal bírván, az egyenruhát így a rangjelzést is tagjainak saját pénztárából megszerzezhették. Tehát azon főindok amiért ezen rangjelzés szegényebb, kisebb egyletek által be nem hozható. Ha pedig ezen egyletek be nem hozták említett anyagi körülmények miatt, úgy ezen rangjelzés nem kívánhatja magának az általános, országos elnevezést, már csak azért sem, mivel épen ezen egyletek vannak nagyobb számban s esetleg országos szervezet behozatalánál ezek volnának leginkább tekintendőek.

Egy országos (hogy már úgy nevezem), rangjelzés behozatalánál tehát mindezeket tekintetbe véve, oly szabályzat volna a kívánandó, mely ezen szerényebb igényeknek s tehetségeknek (értenve anyagiakat) épen úgy megfelelné, a mint megfelelné czélszerű következtében bármely más igényeknek.

Ha végig tekintünk a mostanában alkalmazásban levő rangjelzéseken, úgy látni fogjuk, hogy mindannyian oda irányulnak legnagyobb egyszerűség mellett is az illetőnek rangját feltűnővé láthatóvá tenni, mi szükséges is, hogy vész esetén a vezénylőkön könnyen felismerhető legyen. Történhetik pedig ez részint a sisak egyenruhán levő rangjelek, részint más feltűnő tárgyak által. A mostani rangjelzésünk pl. a fővezénylőnek ércsisakot, a többi parancsnoknak érczelemez sisakot ír elő, a zubbonyon pedig látható teszi a rangot az arany zsinorok s sujtásoknak a rangnak megfelelő száma által. Egy más rangjelzési szabály meg sokkal egyszerűbb, így nem is oly költséges, az arany zsinorokat egyetlen egy vállnőrra redukálja (esetleg vállszalag) azonban hozzáadja a katonai csillagjelzést, persze ezen rangjelzés legkevésbé sem könnyen látható s ismerhető fel működés közben, azért az ilyen rangjelzést használt tűzoltóságok parancsnokainak még egy ismertető jelet adnak s mellészalag avagy parancsnoki lámpa, esetleg zászló, különösen a vész esetén ez ott, hol a legénység ércsisakokkal van felszerelve, éjjeli működésnél parancsnokait alig különböztetik egyenruhájuktól, mert az a kis csillag avagy pléhgallér bizony ilyenkor eltűnik. S ez volna azon két rangjelzés, melyet mi alapul elfogadnánk, melyen mi tovább haladva, egy czélszerű, viszonyainknak megfelelő rangjelzést alakíthatunk, mely mindezen kellékeken kívül nemzeti jellegét is megtartandja. Egy ilyen rangjelzés volna a kívánandó pl. az által, hogy mi egy honvédségi rangjelzéshez hasonló alkotáink. Ugyanis minden parancsnok zubbonyán ott volt egyszerű arany zsinorozás (a mostani tisztviselői) ez adná a magyaros zamatot; e mellett azonban még szerepelne a gallér csillag által való rangjelzés, ép úgy mint a katonaságnál (nem csillag, minthogy ez többnyire fedett helyen van) ez által megállapítva a zubbonyon a különböző rangfokozat.

Azonban az én szerény véleményem szerint a zubbonyon alkalmazott rangjelzés mellékes s nem annyira a vészhelyeni szükségre, mint inkább a gyakorló tétel számára való, ezen állítást azzal indokolván, hogy a rangjelzés működés közben sohasem látható meg a legénység által úgy, mint kívánatik, mert nem látható át egy szempillantással, de meg másodszer igen gyakran detük pl. télen köpenyeggel, avagy kötéllel. Hanem igenis behozandó volna ilyen országos szervezetenél az egyenlő rangjelzés a legnépesebb helyen s felszerelési tárgyon, s ez a *sisak*. Ha a sisakon

vetből, s olyan szabással van-e készítve az egyenruha (csak legyen) s ilyen színű vagy olyan zsinórozott, csillagos-e m, mert a legfőbb a tűz helyén leginkább feltűnő (különözfényében) sisak már megmutatja bárkinek is, hogy ez mit-got visel, s meggyőződhetik arról az illető egy pillantással. dig a sisakjelzést illeti, úgy igen czélszerű s a mellett szép lyet a budapesti önk. t. egylettől az országos szövetség is mely a sisak alapszínétől az éj homályával megegyező feke-tá, s ezen fekete alapon jelzi most a különböző rangfokok-ebb avagy nagyobb csillogó fémlemezekkel, borítással, men-ggal haladva díszesebbekké lesznek s végre a főparancs-őszörforgós fémsisakba mennek át. Ezen igen czélszerű st elfogadva, az egyedüli nehézség az volna, mely minde-ly behozatalát (egy időben) lehetetlenné tenné, s ez azon-ly, hogy van néhány egylet, melyeknél részint fémtarajjal isak, részint egészen fémsisak van használatban még a le-ál is.

entebb leirt s ruhára alkalmazandó rangjelzést egyébiránt tó s általában nem mosó szöveteknél vélném keresztülvieni- nosószöveteken csak a válszínőr és a csillag; és alkál-

apkán, hogy erről is szóljak, legczélszerűbb nek tartom a szalagok által való rangjelzést. Kívánatos azonban, hogy a kok sipkája formára és színre nézve, ne legyen elütő a től.

Beresey Szilárd.

Egy új tüzoltó közlöny.

Károly Ignác (Pápa) és *Kósa Gusztáv* (Jánosháza) lapu- c szerkesztése alatt egy új szakközlöny indult meg. Czime *es Tüzoltó* megjelenik havonként egyszer; előfizethetni czeny Károly nyomdásznál Pápán. Ára egész évre 2 frt. di kerületi szöv. tagegyleteinek ingyen jár.

aj vállalat megindításánál, az anyagi sikerre való minden llözésével, tisztán az ügyszeretet s leginkább azon meg- vezette a társzszerkesztőket, hogy az eddig »elfogadott től sok tekintetben eltérő nézeteik« keresztülvitelére oly i rendelkezést vélnék legczélszerűbbnek, mely az általuk ek ez nézetek álláspontján helyezkedik el. Ez minden- sen modern gondolkodás.

és azonban vajjon létező hiányt pótol-e egyszersmind odern gondolatnak a megvalósítása? Maradjon e kérdés döntetlenül.

intünk azok az »eltérő nézetek« helyet találhattak volna zó közlönyök hasábjain is; legalább mi semmi esetre sem volna el előlük, daczára hivatalos jellegünknek és da- en, ugynevezett »elfogadott irányelveknek;« sőt talán az zetek« közlésekor még azt a »figyelmetlenséget« is el ia követni, melyet az »Ö. T.« szerint Vida Pál ur czik- tettünk, hogy kommentár nélkül jelentettük azt meg- ezt be is bizonyítani, legnagyobb sajnálatunkra, nem unk, amennyiben az említett társzszerkesztő urak becses ikkel lapunkat *egyetlen egy ízben sem* érdemesítették . Pedig ezt, ha csak pro forma is, meg lehetett volna vagy írteni. Mert így, az első sorban a különleges álláspont kor- hetése czéljából megindítani jónak vélt külön lap, mely az : teljes számításán kívül hagyását is hangsúlyozza, azt gedi sejtetni, hogy a felelős szerkesztők különben di- atározásának *egyik* rugóját a feltűnni vágyás, a szerep- g képezte. És e következtetés annyival inkább nyer- yben, mert az első szám legelőbbkelő helyén sietnek ki- társzszerkesztők, hogy őket a tüzoltó közlönyök számá- tásában nem az érthető nemes ambíció s nem is a ver- ata sarkalta.

van amennyiben amaz »eltérő nézetek« érdekében meg- llharcznak már is meg van, az a — tagadhatatlanul — eredménye, hogy egy a magyar tüzoltók érdekeit *negyedik* szakközlöny is megindult: *ennyiben*, csak lvözölhetjük az »Önkénytes Tüzoltó«-t, melynek első társi kötelességünk bővebben is megemlékezni. Egyet- azonban alapos ítéletet mondani bajos lévén, csupán

egy pár rövid megjegyzésre kívánunk szorítokozni ezuttal. Megjegy- zéseink a következők:

Először is feleslegesnek találjuk mindjárt a lap czimében az »y«-t, épügy, mint a vezércikk negyedik bekezdésének első hat sorát. Hogy az »y« miért felesleges, azt részletesen lapunk más helyén mondjuk el. Az a 6 sor pedig azért volna deleálandó, mert az őszinte és férfias modorral — pedig ilyen modorunak gerálja ma- gát az »Önk. Tüzoltó« — éppenséggel összeférhetetlen, hogy vala- mely 27 sorból álló egyetlen pontnak első 6 sorában, komoly han- gon, elismerőleg nyilatkozunk ugyanazokról, a kiket a többi sorban tehetetlenek gyanánt állítunk oda, hogy végül — az utolsó 6 sor- ban — még azt is imputáljuk nekik, miszerint »az adott és fenálló körülmények félreismerése« vagy valami »beszámolás fontosságának fel nem ismerése által« (?) épen ő miattuk jön létre ama bizo- nyára nem kívánatos helyzet, mely a jobb elemek eltávolodásával az egész intézményt alapjában fogná megtámadni! Mellékesen meg- jegyezve különben e hivatolt pontnak conclusiója, különösen a mi »a jobb elemek eltávolodására« való hivatkozást illeti, teljesen ért- hetetlen maradna előttünk, ha nem volna tudomásunk arról, hogy a cikk alatt látott nevek birtokosai t. i. Szokoly Ignác és Kósa Gusztáv urak, valamikor a »Magyar Tüzoltó« főmunkutársai valá- nak és hogy később Szokoly Ignác ur nevezett lapnak a szerkesz- tőségéből kilépett, Kósa ur meg ezelőtt pár hóval, szintén megsza- kitott minden összeköttetést a »Magyar Tüzoltó«-val.

Hogy másik két lapotársunk, a mindhármunkról kiállított te- hetetlenségi bizonyítvány tekintetében miként gondolkozik, azt nem tudjuk s helyettük is szólni nem érezhetjük magunkat feljogosítva; a magunk részéről azonban ki kell jelentenünk, hogy a mily mér- tékben szívesen fogadunk bárkitől is minden jogosult kritikát: ép- oly mértékben undorodunk a más felett való ítélelhozatal afféle módjától, mely másnak csak azért juttat egy szemernyi dicséretet, hogy aztán az illető megdicsért, vagy ez esetben megdicsérteknek érdemeit, szinte a minimumnál is kevesebbre redukálván, nagy gar- ral odakiáltson: »és most nézzetek engem! mit érdemlek én, ha azokat is meglehetett dicsérni!? Ki vagyok én azokhoz képest?!

A tüzoltóügy rendezése és illetőleg az országos szervezés mikéntjének kérdésével a közel jövőben tüzetesen és többször fo- gunk foglalkozni s azért vonatkozásal az »Ö. T.« első számú ve- zércikkének e tárgyban elmondott concret javaslataira, legyen elég csupán annyit jegyezni meg, hogy legalább is könnyelműség, (ha nem egyenesen nyegleség) »félszegnek és minden komolyabb meg- fontolást nélkülöző eljárásnak« bélyegezni valami álláspontot csak azért, mivel az történetesen a mi felfogásunkkal ellentétes. Egy jo- gosult küzdelemnek, ha tisztességes is akar lenni, ilyen fegyverekre nincsen szüksége.

A mi az »Önk. Tüzoltó« programjába felvett sok jó szán- dékot illeti, e tekintetben csak azon kívánságunknak adhatunk kife- jezést, hogy adja Isten, teljesüljön valamennyi. Hanem abbeli aggá- lyunkat sem hallgathatjuk el, hogy havonként *egyszer* megjelenő *másfel* íven, bajosan lehet ám olyan sokat nyújtani a jóból. Azon- ban, ha mégis sikerülne ez a szerkesztőtársaknak, hát mi leszünk az elsők, kik fenhargon hirdetni sietendünk, — hogy az »Önkénytes Tüzoltó« »méltán megkövetelheti magának az életet.«

Markusovszky Béla.

VIDÉKI RÖVID HIREK.

— Tájékozásul. Belépési módozat az országos szövetség tag- egyletei sorába. E czélből egy a közgyűlés határozatát magában foglaló oly értelmű nyilatkozatnak jegyzőkönyvi kivonat alakjában való beküldése szükséges, a mely az egylet ebbeli szándékát hatá- rozottan formulázva tünteti elő. A nyilatkozat Cziráky Béla gróf szövetségi elnök ur ő méltóságához vagy a titkársághoz czimezendő. Szövetségi tagsági díj egy évre 6 frt. Ezért az egylet, a szövetség országos közgyűlésén, szavazati joggal bír; főparancsnoka választ- mányi taggá választható és a »Tüzoltó Közlöny«, mint hivatalos la- pot ingyen kapja. Bővebbet a titkárság útján megkapható alapszabá- lyaiból a szövetségnek.

— Az „Illustrirte Westungarische Feuerwehr Zeitung“ ez évi első száma, mely már a »pozsonyi önk. egylet« kiadásában jelent meg, *József* főherczegnek az arczképét hozza. A kép fenséges baj- társunkat tüzoltó ruhában ábrázolja; alatta a főherczeg sajátkezű aláírása látható.

- A vaáli önk. egyesület, mely végleg szervezkedett, e József főherceget, hogy a tagok begyakorlására ki hozzájuk Libits Adolfot a pusztai tűzoltók pártját. A főherceg a kérelemnek készséggel engedett tavasszal Libits ur fogja a vaáliakat betanítani.

- Fiumében az ünnepélyeket rendező bizottság már kult. Elnöke: Gelletich Giovanni, jegyzője pedig de la A.

- Büd-Szt-Mihályon Werner Miksa, Lukács Ferencz varcz Adolf buzgó fáradozásai folytán tűzoltó egykult. Nevezettek, kiket az első közgyűlés a főtisztel tiszttel meg, tetemes anyagi áldozatokat is hozzágy érdekében.

- Nyitramegye, körlevelet intézett a többi törvényokhoz, melyben az állami kényszerbiztosítás mi-behozatalának szükségességét hangsúlyozza.

Baresay Kálmánt a hunyadmegyei tűzoltószövetség elnö-gyutóbbi megyei tisztujtásnál alispánná választották.

A székesfejérvári önkéntes egyesület volt talán a legelső az n, mely ez idei közgyűlését megtartotta. A gyűlés egyuttal is lévén, igen élénk érdeklődés mellett folyt le; a szokat-számban megjelent alapító, pártoló és működő tagokat a elég tágas ülésterme alig volt képes befogadni. Így írja ottani levelezőnk, Vida Pál ur, kinek igen kimerítő tudómég vissza fogunk térni. Ezuttal csak a megejtett választás yét akarjuk közölni.

megválasztottak elnökké: Kempelen Imre, alelnökké, ifj. Fel-lystván, pénztárnokká. Weisz János, ügyészszé, Dr. Greff itkár, Vida Pál és a volt 24 választmányi tag újra.

működők tisztikarába főparancsnokká: Seidel Lajos, al-okká, Paulovits Ferencz, mászóvezetőkké (szótöbbséggel), 'ózesef és Branijsa Károly (ujak), szivattyusvezetőkké, So-sesef és Veszely József, segéd tiszté, König Lajos, építészsze, Ferencz, orvoszá Dr. Arokay Antal és a volt 5 tüzrendör-ok. Seidel Lajos, főparancsnok Báthory Miklóst tisztelet-tiszté nevezte ki.

K Ü L F Ö L D.

párizsi tűzoltóság ismertetése.

Szczerbowski Sándortól.

(Folytatás.)

ultkori közleményünkben, mely a »Rue de Jeanne mintaörség leírásával foglalkozott, a megütközés os nemével vehette észre az olvasó a körülményt, bban mindenről, még a létrák csillogó zöld színé-olt szó, egyedül a szivattyukról — nem.

e hát ennek először is maga a »Rue de Jeanne örség berendezése volt az oka. Mert az, mint »göz-dő-állomás« a szivattyuk ez egyetlen fajtáján kívül zy nagy tolólétra és tömlőörső, meg egy kis szer-l, vagy a hogy ők nevezik kézikocsival rendelkezik.

kivül az egész szertáron csak az ajtóra akasztott ámpa, a fali táblán alkalmazott riasztógomb, meg egekben elhelyezett felszerelési darabok, rezervke-és hámok láthatók.

z ismertetett »Rue de Jeanne d'Arc« mintaörségen ozzá teljesen hasonló két másik van. Egyik az ez-ncsnoksági vagy központi állomás s a másik a entière-utczai« örség, mely a IX-ik kerületet védel-mint a melyben a legtöbb és legveszedelmesebb ek fordulnak elő. A többi a mi szertárunkhoz in-asonló, a nélkül azonban, hogy a főszul magára a ukra volna fektetve.

Az ezredparancsnokság a párizsi tűzoltóság újjaszer-vezésénél a vízvezeteki hálózat és a táviró vonalak beve-zetésének feltétlen szükségét hangsúlyozta első sorban, azután az örségek szaporítását, újabb gőzszivattyuk és nagy létrák beszerzését és mindenekfelett az örtanyáknak a gyors kivonulásra alkalmas helyen és módon foganatosi-tandó berendezését találta szükségesnek.*) És a mikor eze-ket mind megkapta; akkor a gőzszivattyuk s létrák, meg az előfogatoknál követett rendszernek tökéletesítésére for-dította törekvéseinek főirányát.

A gőzszivattyuk tökéletesítésének mikéntjét mellőzni fogom. Mert először e lapok igen tisztelt szerkesztőjének egyenes kívánsága az, hogy e tárgyra ma még ne terjesz-kezzem ki és másodsor magam is belátom, hogy ott, a hol az egész országban a fővároson kívül egyedül Pozsony-nak van gőzfecskendője s az is csak a legutóbbi idő óta, legalább is tulságos követelés volna az olvasótól, oly dol-gokra nézve kívánni meg teljes figyelmét és érdeklődését, a melyek működési körén kívül állanak. Hiszen még a budapesti városi tűzoltóparancsnokság sem érezte magát idáig indíttatva arra, hogy használatban levő gőzfecskend-őit ismertesse. Hogyan érdekelhetnék pedig ekkor az olvasót egy távol ország nagyvárosának gőzfecskendőin eszközölt javítások, ha hazánk fővárosának, a gőzfecskend-őiről is csak ennyit tud, hogy olyanok is vannak. Mi-helyt azonban a városi parancsnokság e tekintetbeni mu-lasztását pótolandotta; a magam részéről sem fogok késni az e thémára való visszatéréssel.

A mi az új támadó létráknál foganatba vett javitá-sokat illeti, e tekintetben végmegállapodás még mindig nem igen jött létre. És itt úgy látszik az a makacság hátráltatja leginkább a feladat eredményteljes megoldását, hogy a francia még mindig nem akar a némettől tanulni. Yngliában, sőt messze a tengeren túl Amerikában is szí-vesen tesz tanulmányokat, de kelet felé méltóságán aluli-nak tartja fordulni. Pedig erre mi felénk is akad néha elsajátítani való. Nekünk meglehetősen megbízható létráink vannak már mindenféle alakban; egyedül a boltives te-tőkhöz valóknak érezzük még a hiányát, meg a nagy tolólétránk nehézkes egy kissé. Az is igaz, hogy ami jóval e tekintetben rendelkezünk azt vagy egyenesen a németektől tanultuk vagy az ő náluk találtaknak tökélete-sítése által jutottunk hozzá.

Párizsban 1868-ban hagyatott meg első izben egy tűz-oltó tisztekből álló bizottságnak a »Porto«-féle nagy létra tanulmányozása. Különféle próbák után 1870-ben öt darab e fajta létra meg is vásároltatott. (Darabja 4000 francba került). Egyik sem tett soha szolgálatot. Felállításuk 35 méter területet, megmászásuk 13 percet igényelt. Lassan-kint teljesen átalakították őket, de így sem bizonyultak praktikusoknak. Azután a »Smitt«-féle létrával tétettek kísérletek, hanem ez is csak látszott czélszerűnek. Be sem szereztetett. Végre újabban a városi tűzoltóbizottmány »d'Elboruf« nevű tűzoltó altiszt által konstruált nagy tolólétrát fogadott el. De ezenkívül a párizsi tűzoltóezred mai napig csak kétféle létrával rendelkezik: a kampós-létrával, mely a kéziszivattyúval jár és a párkánylétrával, mely a szerkocsit követi.

*) Ezt nálunk is régen üggető szükségnek declarálták a szak-férfiak. Szerk.

Pedig a legkülönfélébb létrákra minden tűzoltóság-
nak nagy szüksége van. Mert eltekintve attól, hogy a víz-
sugár egyenlő magasságban a tűzzel vagy plane felülről
bocsátva rá, összehasonlíthatatlanul hatásosabb, mintha
alulról felfelé alkalmazzuk azt, és hogy e körülmény egy-
maga indikálja az égő épületnek vagy környezetének le-
hető megmászását; már csak azért is kell bírnunk alkal-
mas mászószerekkel, mert különben belülről meg nem
közelíthető tűznek a fészkéhez egyáltalában hozzá sem
férhetni. A mentőtömlő segélyével pedig létrák előze-
tes igénybevétele nélkül egyáltalában nem menthetnénk.

Ugyde, ha közönséges épületekkel bíró városokban
is így áll a dolog, — Párisban, melynek számtalan mo-
numentális stílusban emelt épülete van; csak annál inkább
fennforog annak a szüksége, hogy a támadáshoz alkal-
mas létrákkal mindenféle alakban rendelkezzenek. Mert a
magos emeletközök már egymagukban is kizárják a kam-
pós létra használatát. A felső emeletek valamelyikében
duló szobattüznél pedig a párkánylétrával is hiába rendel-
kezünk. Legnagyobb fontossággal bír tehát egy minden
tekintetben czélszerű nagy tolólétrának a mielőbbi fel-
találása, a nélkül a vész igazán mesterséges uton, mint-
egy a levegőben rögzített pontról, meg nem támadható.

Csak hogy ez egyike a legnehezebb feladatoknak.
Mert egy ilyen létrának először is nem szabad *nehézkessé*
lenni, különben a kellő gyorsasággal nem szerelhető, és
mégis *elegendő súlylyal* kell hogy bírjon, ha azt nem
akarjuk, hogy a legkisebb lökésre elmozduljon a helyéből.
Harmadszor *alapzata igen kis kiterjedésű nem lehet*, más-
különben a feltámasztott végén 2—3 embert és a vízzel
telt tömlő súlyát nem bírhatja ki és még sem szabad
annyira szélesnek lennie, hogy az utczában a közlekedés
nagy akadályává váljék, vagy hogy lehetetlenségnek mu-
tatkozzék vele az udvarokba való behatolás. Ha mindezek
kívül még a *tartósságot* és miként ez rendesen történni
szokott, az *olcsóságot* is odasoroljuk a megkívánt előfel-
tételhez; hát bizony nem csodálhatjuk, ha még mindég
csak a jövő feladata egy szolid és czélszerű nagy toló-
létrának a konstruálása.

— Bismarck herczeg és az állami biztosítás. Bismarck
herczeg, mint Berlinből írják, a mióta felgyógyult, lázas
tevékenységet fejt ki és pedig nem csak a külpolitika ter-
rén. Miután a vasutakra vonatkozó tervei annyiban siker-
rültek, hogy a magánvállalatok egészen háttérbe szorit-
tattak, most a *biztosítási ügyet* vette szemügyre, hogy szin-
tén az állam kezébe juttassa azt. Bismarck meggyőződése
az, hogy a biztosító intézetek inkább csak saját érdekei-
ket és az osztalékokat tartják szem előtt és sokkal ke-
vésbé a biztosító felek érdekeit, mint az országban már
sokan és sokszor panaszkodtak. Hogy terveivel annál ha-
tározottabban felléphessen, az egész országban gyűjtet
anyagot. E czélból a hatóságokhoz szigorú utasításokat
intézett, hogy tüzkárok esetében a kárrendezésről pontos
jelentéseket terjesszenek be. A kancellár új tervének
már is megvan az az eredménye, hogy a károsodott fe-
lek határozottabban mernek a biztosító intézetekkel szem-
ben fellépni, azzal fenyegetve azokat, hogy ha követeléseit
teljes összegig ki nem fizetik, a kancellárhoz fordul-
nak, a ki ismeri a társaságot s majd megmutatja neki,
hogy ő kicsoda. — És van még egy más eredménye is,
az nevezetesen hogy *Follmann Alajos* urnak meglehet az a

vigasztalása, miszerint, ha az »Önkéntes Tűzoltó-
osztja is az ő nézetét; egy Bismarck az övével m-
litőleg azonos álláspontot tart helyesnek a biztosítási
tárgyában.

— A legutóbbi színházégesről írják New-Yorkból,
sem takarították a leégett Windsor-színház üszkös romjait,
egy másik csarnoka a muzsáknak, a Standard színház es-
lékul az emésztő tűznek. Néhány perczzel 7 óra előtt tá-
a színpadon, és már 8 órakor az egész épület elpusztult.
szerencsére nem esett áldozatul, minthogy az előadás csak
kezdődött volna, s a közönség még nem gyülekezett a néz-
művészek közt, a kik idejekorán menekülhettek, ott volt
a ki a bécsi Ringszínház égése alkalmával hasonló vesze-
forgott. (A Standard-színház csak 1876-ban nyílt meg, s
látogatottabb operetteszínház volt.)

Ugyanazon napon egy másik színházat a kaszinót, cs-
rencés véletlen mentett meg az elpusztulástól. Egy ör-
alkalmával észrevette, hogy egyik kamara ajtajának nyílásán
világosság tör ki. Feltörte az ajtót s a kamarában egy lá-
mely telve volt ronggyal és szőnyeg darabokkal, s e lá-
lángban állott. Sikerült neki a tüzet elfojtani, s így megn-
színházat. A vizsgálatból, melyet megindítottak, kiderült, h-
togatás esete forog fen. Egy színházi munkást elfogtak és
lotta szörnnyü tervét. Elbeszélte, hogy pár nappal előbb az-
elbocsátotta szolgálatából s ezért úgy akarta magát me-
hogy fölgyújtja a kaszinó-színházat.

— Berlinben minden nagyobb épületnek, de különös-
háznaknak *tervrajzai* a tűzoltóság irodájába le vannak tevé-
a tűzoltók nemcsak tanulmányozzák, de a gyakorló-téren
házakat azok szerint berendezve, egész haditerveket csir-
intézkedésnek az a nagy haszna van, hogy a közemberek
merik a színházak belső beosztását, ismerik a vízvezeték,
vek elhelyezését s a gázorák kezelését s a parancsszóra a
minden részében el tudnak igazodni. Bécsben a tűzoltók n-
ték a Ringszínház beosztását s a legjebb akarat mellett se-
hol, merre lehetne e szerencsétleneknek segélyükre lenni.

Az utóbbi időben életbe léptetett intézkedések köv-
színházainkban most már a légszesz vagy villanyvilágítás
kijáratoknál s a folyosókon gyertyával ellátott lámpák is
kalmazva; ámde, ki akadályozhatná meg azt, hogy pl. ba-
kétségbeesett menekülő bezuzva a lámpa üvegét, magáva-
a gyertyát, nem gondolva veszélyben forgó felebarátaira —
kinék legdrágább a saját élete — s a többiek sötétben me-
még ki ne legyenek téve a legnagyobb szerencsétlenségre
nem történhetik-e meg, hogy véletlenségből zuzódik be
üvege s a légáramlat kioltja a gyertyát? — E lehetőség-
veendő, Berlinben az újabb mód szerint a gyertyák a fá-
ürbe helyeztetnek el, az ür vastag üveglappal elzáratik,
pedig vasrács is alkalmaztatik rá, úgy hogy a gyertyához h-
lehet férni. Ily elővigyázat mellett a gyertyavilág minden
nyek között megmarad.

TÁRSADALOM.

Önkénytes-e vagy önkéntes?*)

Ritkán mulik el nap a nélkül, hogy hir
melyek — mellékesen mondom — magyarság
tében mintakul egyáltalában nem szolgálhatnak
önkénytes katonákról, vagy önkénytes tűzoltókról,
önkénytes adakozásokról, vagy másféle önkény-
ne szólanának. — Azok a jámbor reporterek p-
önkénytes alaknak etymologiai lehetetlenségét nem
Pedig hogy a jelenleg uton-utfélen lábatlankodó
tes alak valóságos nonsens, azt könnyű bebizony-
dolog ugyanis itt is (mint az igazság országában

*) Az »Önkénytes Tűzoltó« című új szakközlöny
figyelmébe ajánlva.

... is, mégis csak szükségük volt egy kis pihenésre. A hivatalos lakomán teljes erőben jelenhessenek meg. Kezdték végre a sokat ígérő lakoma. Hétfőn este 7 óra körül megölt a »Bárány« nagy terme. Az ételeket körülötte kezdtek felhordani az asztalokra, melyek körül a vendég foglalt helyet. Az asztalfőn *Jankovics Aurél* mellett *Pollermann Bertalan* főparancsnok, balján *Dre-
szcher Fede* polgármester, szemközt vele *Allaga Ottó* tüzoltó egyesületi elnök, a második fogás után a főispán ur elmondta a királyra a meg-
szólított után *Pollermann Bertalan* szünni nem akaró
szókat, *József főherczegre* emelte poharát. Ezután *Brigly
Béla* grófot, *Frankenberger Ferencz* *Jankovich
Fede* polgármestert kö-

... a hivatalos toastok sora ki volt meritve, de nem a
középsőben. A Liebl izletes ételei és tüzes borai előre is ga-
rancia voltak, hogy az ár csak ezután fog igazán megindulni.
Először *Jankovics Pollermann*nt, majd *Frankenbergert*, *Drescher
Fede* üdvözlését köszöntötte fel. Dr. *Nikolsburger Károly* hu-
dudbani, a hallgatóságnak mindvégig fokozódó derűltége
szókat a tüzoltókat éltette. *Pollermann Bertalan* Berényi
5 éves jubileumát ültő apát-plébánosra ültette poharát,
nem akaró éljenzés követett. Berényi általános figyelem
szókat, a szeretet egyesítő hatalmára mondott áldomást.
Az ősz főjegyző, a város polgárainak egyesületi szelle-
mével természetesen még korántsincs kimerítve a toastok
óra után *Pollermann* főparancsnok kiadta a jelszót, hogy
»és az ülést hagyjuk abba«, s ekkor a társaság összeke-
gyült a »petit comité« hallgatták a maguk szónokait. És szónok
nyozott, sőt megesett, hogy a terem négy sarka felől
egy toast hangjai keltek a levegőbe. Egyszóval volt mu-
nyag, s a derült hangulatu társaság a *Dankó Gáborék*
szókat mellett majd teljesen együtt maradt hajnalig.

... volt az ünneplés. Tudósításunk azonban nem volna tel-
jes emlékeznénk meg a kölcsönös üdvözlésekről. Tüzoltó
üdvözlő táviratokat intézett *József főherczeghez*, *Czi-
széchenyi Ödön* grófokhoz. Viszont a következő sür-
pota:

... h, november 26. Szívvel köszönöm üdvözléteket és ré-
szvétetek fejlődéséhez és fölvirágzásához legbensőbb, leg-
váltottaimat küldöm. *József főherczeg*.

... 7, nov. 25. Üdvözlét a mai örömmünephez, egyetértés
szókat. *Czirák Béla*.

... est, nov. 26. Midőn sajnálatunkat fejezzük ki a felett,
melynek tehetségünkben ünnepélyetekre eljöhethet, viszonzá-
gátiszteletetésnek, melynek hasonló alkalommal mi valánk
szókat szívünk mélyéből eredő nyilatkozását őszinte
szókat és nagybecsülésünknek, melytől sugal-
vánjuk, hogy megkettőzött örömmel és ép erővel üljé-
zővő évek ezres őrségeit is, mint a polgári erények
szókat! A fővárosi bajtársak veletek mindörökig! *Bárány,
Fede* önkéntes egylet főparancsnoka.

... antinápoly, nov. 27. Tisztelt Parancsnokság! Szeretett
A bajai önkéntes tüzoltóegylet 4000 őrségének megün-
nepségem iránt tanusított megtisztelő kitünteté-
séről hozzám intézett üdvözlő táviratokat vettem. Amig
nyörrel tölti el keblemet azon értesítés, hogy egyletük
szókat örvend, úgy másrészt végtelen jól esett tapasztal-
ny bár hely és idő elválasztanak is bennünket egymástól,
szókat meg rólam, a távolból is hű és szerető bajtár-
dják szíves megemlékezésükért lelkem mélyéből fakadó
szókat s legyenek meggyőződve róla, hogy úgy az egy-
nek minden egyes tagjának gyarapodását és boldogulását
szókat óhajtom. Kísérje a gondviselés áldása nemes törek-
szókat meg továbbra is szíves jó barátságokban, úgy
szókat mindenkor megtartandom. Tisztelettel vagyok
szókat, pasa.

... szabad végül megfeledeknünk azokról sem, kik a ju-
mát a tüzoltó egyesület anyagi megsegítésére használták

... nyozott. Éljenek a lelkes adakozók, kik ily módon hozzájárultak a
mindnyájuk által óhajtott célhoz: derék tüzoltó egyesületünk fel-
virágoztatásához.

— Az »ujpesti önk. egylet« f. hó 12-én tánczvizalmat rendezett,
mely daczára azon körülménynek, hogy ugyanaznap az izr.
nőegylet és a veteránok is bált adtak Ujpesten, igen szépen sikerült.
A csinosan feldíszített tánczteremben 11 óra felé már alig lehetett
mozogni. A bejárat előtt egy óránként felváltott díszőrség képezett
sorfalat, fogadván az érkező vendégeket, kik, különösen a Buda-
pestről megjelent önkéntesek, a legszívélyesebben üdvözlöztetének.
Schober Béla ujpesti főparancsnok körében, a szünőrai poharazás-
nál a gyári tüzoltóságok több jeles képviselőjét láttuk. Ott volt
Ehrlich Mór, a »Grunwald és társa« gyárának fővárosi körökben
legjobban ismert és közbecsülésben álló főparancsnoka is. A bált
megelőzőleg a budapestiek rövid pár órát *Korponay Ödön* bajtár-
sunk vendégszerető házában töltötték el igen kedélyesen, hol a ked-
ves háziasszony, fényes estélyt adott férje barátainak a tiszteletére.

T Ü Z E K.

— Gödöllőn Szaár János végrehajtó háza kigyulladt és a tetőzete egészen leégett. E tüzeset Gödöllőn a most folyó évszázadban, tehát 83 év alatt, a 65-ik volt.

— Vác városnak nemrég alakult gyári tüzoltósága parancsnokától veszszük a következő tudósítást:

Tisztelt szerkesztő ur! Panaszosan említette pár hóval ezelőtt a »Tüzoltó Közlöny«, hogy ámbár a vidéki városok közül Vác fekszik a székhelyéhez legközelebb; mégis épen Vác az, mely a legkevesebbet, sőt éppen semmit sem hallat magáról. Hogy tehát az itteni tüzoltásról is tételesség említés, van szerencsém a ma reggel (január 2.) 2 és fél órakor kiütött tüzet melegiben leírni.

Váci szalmahüvely gyáram éjjeli öre ugyanis az említett időben tüzvilágosságot pillantván meg a Luxemburg nevű városrész felől, rögtön felriasztá tűzőrségemet, melynek hat embere csapatvezetőmmel az élén, a szivattyúval, dugólétrákkal s csákyákkal rögtön a tüzhöz indult, (jóval megelőzvéen a tűzjelző harangok megkondítását) hol háromnegyed 3-kor megérkezett.

Az égő háznak, mely a Kis-czigány utczában állott, szalmával lévén fődve teteje, az már teljesen lángba volt boritva. Körüle három szintén szalmával fedett ház áll, melyek egyike mintegy folytatólag az égő épület mögött, csak 2 méternyire áll tőle, közben egy szalmafödött disznóállal. Jobbról, balról az épületek pedig csak mintegy 5 méter széles udvarok által vannak az égő háztól elválasztva.

A tető oltásáról szó sem lehetvén mialatt három ember a mellékház kútjánál a szivattyút szerelé fel a többinek parancs adatott a két ház közt álló ólnak lebontására. Ezután a szomszéd tetők kellőleg lelocsoltatván a tűz közvetlenül támadt ott meg. A tetőt képező s lángban álló szalma a *Waiser Ferencz*, hazánk kitünő szivattyugyárosa által készített szivattyú vizsugara alatt lesodortatott s egy halmazon könnyen eloltatott, minek folytán embereim a tüzet csakhamar elnyomták.

A 22 méter hosszú s 5 méter széles ház három lakásra volt felosztva, melynek középsőjében egy kovácsműhely volt. A tűz ezen műhelyben tört ki, a lyukas szobafedélzeten felharapózáván a padlásra, meggyújtott egy nagyobb adag meszelőkötéshez való sertésszórt s evvel együtt a szalmateletőt.

Miután csapatvezetőm meggyőződött a felől, hogy tűzoltóra már nincs szükség, reggel 6 órakor leszereltette a szivattyút.

A kovácsműhely plafondja természetesen keresztül égett, a hozzá való szobát azonban, valamint az egyik szélső lakást csak némely helytt érte ezen balszerencse; míg azon oldalon, melyen a szomszédház csak 2 méternyire áll a leégett háztól, minthogy innen történt a támadás, a lakás teljesen sértetlen maradt szobafedélzetével együtt, a gerendáknak nem hagyatván idő a keresztülégésre.

Megemlítendő még, hogy a szivattyúhajtó népet főleg Fabriczy commisszárus urnak köszönheti csapatvezetőm, ki négy rendőrrel lévén a helyszínén azokat erélyesen kényszeríté a munkára.

Bátor vagyok még említést tenni a felől, hogy ez a harmadik tűz Váczon, melynek oltásánál tűzoltócsapatom részt vett. Mély tisztelettel

Saxlehner Andor,

a »Saxlehner András«-féle gyári tűzör-ség parancsnoka.

Szerkesztői üzenetek.

A munkahalmozás és az időhiány lehetetlenné teszi vednk nézve, hogy külön-külön irhatnók meg köszönő sorainkat mindazon szíves jókívánatokra, melyekkel, az újév alkalmából, az ország különféle részeiből oly váratlanul sokak részéről tisztelteténk meg. Fogadják azért mindazon t. bajtársak, a kik rólunk az új év hajnalán megemlékezni kegyesek valának, ezúton a legösszintébb viszont üdvözlötünket és az övékéhez teljesen hasonló legjobb kívánatainkat.

— P. J. Esztergom. Kérélmé teljesíthető volt.

— B. S. Debreczen. Árnyékok rendeltetése helyén van, az utólagos jár azonban kikötöttük magunknak hozzá. Máskor jelentésbe pár sorban előre a fővárosban időzésed, különben bajosan találász reám. Ha van időm (és számodra mindég lesz) majd felkereslek én. Óhajod tárgyában már határozott a központi választmány. A döntő befolyást e tekintetben a fumei propositionnak kellett szükségképen átengedni és ez odairányult, hogy szeptember közepén innen tüzessék ki a közgyűlés napja. Így történt azután a legmelegebb napokban (aug. 17—20.) a megállapodás. Lelkemből sajnálnám, ha e miatt téged nélkülözünk kellene Fiumében.

— S. M. Nagy-Becskerek. »A »T. K.« mult 1883. évi folyamát egészben végig olvasva, sajnálattal valék kénytelen tapasztalni, hogy míg az ország csaknem minden vidéki önk. tűzoltó egyletéről kisebb-nagyobb közlemények voltak b. lapjában található: addig Nagy-Becskerek és egyáltalán Torontálmegye önk. egyleteiről, (pedig 8 van e megyében) semmi néven nevezhető említés sincs téve.« Ez tökéletesen igaz s Ön az okát is helyesen fejté meg, midőn azt mondja: »ezen mulasztás egyes-egyedül önmagunkban keresendő, annak vádjá magunkat terhel.« Ha ön ezt a visszás állapotot megkívánja szüntetni, hát ahhoz nem kell egyéb, mint azt a bizonyos »alkalmatlankodási szándékot« foganatosítani. Részünkről biztosítjuk, hogy közleményeivel szívesen látott új vendégünk lesz. A lapot küldjük.

— M. I. Fiume. Azt hittük lesz szerencsék a közp. választmány ülése alkalmából, azért nem menesztünk választ szép leveledre. Hanem azért nem veszszük zokon, hogy ugy sietlél haza — otthonodba. Fiatal házasnál ennek ellenkezője volna a nem természetes. Nősülésedhez különben gratulálunk. Ha minden ott élő nőtelen magyar követendí a te példád, ugy a fumei kérdés nemsokára meg lesz oldva.

— R. Fr. Sopron. Beküldött művéről részletesen fogunk megemlékezni.

— Dr. H. Gy. Sopron. Szíves levelét szerencsénk volt kézhez venni.

— B. J. Széleskut. Az elhatározás mindenesetre igen hazafias.

— A. L. Csáktornya. — P. T. Igló. Megkaptuk. Közölni fogjuk.

A The Gresham életbiztosító társaság Lodon

Előttünk fekszik az életbiztosító-társaság 1883. lefolyt 35-ik üzletévi kimutatása, mely az 1883. decz. rendes közgyűlésen a részvényesek elé terjesztett. tásból a következő főmomentumokat emeljük ki. A lej eredménye fölötté kedvező volt. Benyújtott a társaság biztosítási ajánlat 65,726,175 frank erejéig s ebből 65,457,475 frank erejéig elfogadtatott, melyekért — összegekről szóló biztosítási bázisok kiállítottak. — lek a viszontbiztosításra kiadott összeg levonásával 11 frankot tesznek, amelyből 2,074,523.65 frank díjbevételekkel a társaság évi bevétele, a díjbevételeket hoz 16,602,367.70 frankra emelkedett. Az év folyamában által kifizetésre utalt életbiztosítási bázisok 5,634,5 tesznek ki. A kiházasítási és vegyes biztosítási szer követelése, melyeknek határideje lejárt, 3,035,710 tesznek. Biztosítási bázisok visszavásárlására 980.1 fordítottak. A biztosítási alap 4,007,817.40 francra. Az actíva az üzleti év végével összesen 83,780,011 rugott. Ez összeállításnál a többlet az értéktárcánál beállított értéke nem vétetett figyelembe, mert ez realizáltattak, s ezért rögtöni nyeresemény forrásul tethetnek. — E többletnek azonban nagy jelentőségű solidálja a biztosítékokat, melyeket a társaság nyújt. tések: 2,202,063.45 frank a brit kormány állan 420,129.45 az ind és a gyarmati kormányok 15,322,464.99 fr. idegen államkötvényekben, 1.18 vasuti részvényekben, elsőbbségek s biztosítottak, frc vasuti s más kötvényekben, 14,427,099.10 frc ház köztük a társaság házai Bécsben és Budapesten, 1 hipotekákban s 13,393,909.60 különféle kötvények

ROSENTHAL H.

egyenruha-szállító árjeg

- 1 főparancsnoki zubbony valódi arany zsinórzattal, le; finomabb kék trikót posztóbból
- 1 főparancsnoki zubbony vászonból, hamis arany zsinórzattal
- 1 főparancsnoki helyettes zubbony, trikót posztóbból valódi arany zsinórzattal
- 1 főparancsnoki helyettes zubbony, vászonból hamis arany zsinórzattal
- 1 osztályparancsnoki zubbony, trikót posztóbból valódi arany zsinórzattal
- 1 osztályparancsnoki zubbony, vászonból hamis arany zsinórzattal
- 1 szakasparancsnoki zubbony, trikót szövettől, valódi arany zsinórzattal
- 1 szakasparancsnoki zubbony, vászonból hamis arany zsinórzattal
- 1 tisztviselői zubbony, trikót szövettől valódi arany zsinórzattal
- 1 tisztviselői zubbony, vászonból hamis arany zsinórzattal
- 1 pantallon legfinomabb sötét szürke trikót szövettől
- 1 pantallon szürke Tüffel posztóbból
- 1 pantallon fehér vászonból
- 1 rövid kabát szürke Tüffel finom béléssel fél czomló érő
- 1 hosszú tisztí köpeny szegélyezve, bársony gallér és csuklyával
- 1 ép oly köpeny téli biber posztóbból
- 1 tűzoltói rövid kabát szürke posztóbból
- 1 » zubbony sötét kék posztóbból
- 1 » lengyel nadrág » »
- 1 » mellény » »
- 1 » zubbony, kék zwilch vászonból
- 1 » lengyel nadrág » »
- 1 » zubbony fehér kék zwilch vászonból
- 1 » nadrág fehér zwilch vászonból

ROSENTHAL H.

egyenruházati szá

Budapest, Cizellator utca szám

JZOLTO-KOZLONY.

MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

NIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

HATODIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: **MARKUSOVSKY BÉLA.**

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: **GORECKY ZSIGMOND**, mint szövetségi titkár.

Kiadóhivatal főnöke: **KORPONAY ÖDÖN.** — Kiadó és laptulajdonos: **A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.**

és kiadóhivatal:

APEST

a 43. sz. 23. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr.,
félévre 1 fnt 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendőek.

MEGRENDDELHETŐ:

minden kir. póstahivatalnál, a szerkesztő-
ségnél és Clair Pista önk. egyleti pénz-
tárnoknál.

HIRDETÉSEK DUJA:

Soronként 15 kr. Többszöri hirdetésnél
tetemes árlengedés.

József főherceg levele a szerkesztőhöz. A Petroczy féle mentőlétra. Királyi adományok. Új egyletek. A köz onti vál. jan. 6-iki ülésének jegyzőkönyve. — A fővárosi rovatban: Bercsey Szilárd: A kürt, kéthangu-jelző és sip elzésekről. Fővárosi apróhírek. — A Vidék rovatában: Dr. Hauer Gyula: A szervezkedés és rangjelzésről. Két viszonyász, Vidéki rövid hírek. — Külföld. Keveházy Andor: Olaszországi tüzoltóviszonyok. Lengyel Béla: Új mentőeszköz. Abelino: Egy amerikai tüzeset. Társadalom. Tüzek. Szerkesztői üzenetek. Hirdetés: Wild Antal hangszergyáros Égerben (Csehország).

isztelt lapvezér uram!

knak ép a múlt számában volt olvasható tüzoltóság ismertetése» című közleménynekünk, magyaroknak, meglehetősen meg- ráink vannak már, mindenféle alakban; boltives tetőkhöz valóknak érezzük a hi- ; a nagy tolólétránk nehézkes egy kissé». óbbinak t. i. a tolólétrának a tökéletesítése városok tüzoltóira vár; az előbbi hiány- züntetésére törekedni azonban kisebb tűz- ak is van joguk vagy helyesebben mód- mi, falusi tüzoltók is hivatottak vagyunk. ni szakasz tisztikara ehhez képest foglal- e tárgygyal — és mint a mellékelt leírás - nem eredménytelenül.

személyesen meggyőződött erről Kedves m, az alcsuthi kastélynak, a hogy ez a izdasági épületnél is található, gömbölyű, steje van, úgynevezett »hollandisches Boh- . Főcélja az ilyenmü tetőknek a magtá- sa, a mi a gazdának nagy kényelmet a tüzoltóra nézve felette alkalmatlan, mert szni nem igen lehet, amenynyiben dom- lásuk az eddig használatban lévő kisebb minden fajtájának az alkalmazását kizárja.

E körülmény volt a közvetlen ok, mely az új létra konstruálására vezetett. Nem kis fejtörésbe került, de végre mégis sikerült a megszerkesztése.

Pusztai tüzoltóparancsnokom és göböljárasi ispánom *Libits Adolf* volt az első, a ki kötélletrára fordítá figyelmét. abból indulva ki, hogy a tetők kü- lömböző mértékei igen sok más-más méretű falét- rát követelnének meg. Ámde közönséges kötéllet- rán se a csövezető, se a mászó nem állhat meg oly erősen, hogy munkáját a kellő biztossággal vé- gezhesse. Így tehát okvetlenül, arra is volt szükség, hogy valami módon biztos támpontot teremtsünk az ily kötélletrán működőkre nézve. S a pusztai első számú tüzoltóraj fecskendőparancsnoka és szabad- ságotl honvéd állatorvos *Petroczyé* az érdem, hogy ezentul gömbölyű tetőknél is, akadály nélkül győzhe- tünk a pusztító elemen.

Mellékelve küldöm eme *Petroczy* által föltalált és pusztai tüzoltóim által elkészített létra leírását. Mivel talán másutt is léteznek ilyen födelek és mi- vel a boltives tetőkön kívül *kazalokon* is kitünő eredménnyel használható ezen új létra; azért köz- löm ezt Önnel, a czélből, hogy ha érdemesnek ta- lálja, a »Tüzoltó Közlöny« hasábjába venné fel.

Fiumében, 1884. február 15.

József fhg.

Petroczky-féle mentőlétra.

A főhercegi pusztai tűzoltók által Göböljáráson tartott ideai gyakorlatok alkalmával a támadás tárgyát, többszörösen boltíves tetejű gazdasági épületek képezték, mely alkalmánál a tűzoltói tisztikar arról győződött meg, hogy az eddig használatban volt léczmentőlétrák, ilyenmü tetőkön czélszerűtlének. *Petroczky*, az első raj fecskendő-parancsnoka ezen tetőkre egy alkalmas kötélletrát állított össze, melyet különben egyenes oldalú tetőkön is igen előnyösen lehet alkalmazni.

A létra egy kötélletra 15 fa lépcsőfokkal, felső részén aczélkampókkal ellátva; az egész létra hosszúsága $5\frac{1}{2}$ méter, a lépcsőfokok távolsága egymástól 25 cm. Az *aczélkampók*, melyek oly nagyságúak, hogy a tetőormot könnyen átfogják, egy vasruddal vannak összekötve, és két nagyobb hosszukás láncszemmel függenek a kötél végével össze, mely összefüggési ponton egy védő vaskarika van a kötélbe beillesztve. A kampók távolsága egymástól olyan, mint a létra szélessége.

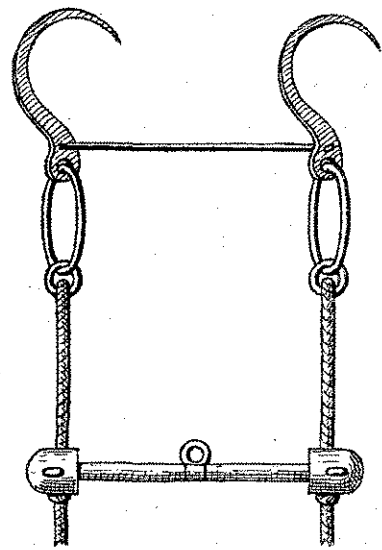
Az egyes lépcsőfokok alkalmas keményfából vannak készítve, hosszúságuk 47 cm, vastagságuk $3\frac{1}{2}$ cm., két végükön 7 cm., hosszúságban vastagabb átméretűek t. i. 8 cm., a mely vastagabb rész központján egy 15 mmnyi lyuk van furva a kötél részére; ezen vastagabb rész következtében, mely a tetőre fekszik, a lépcső vékonyabb része és a tető között oly hézag támad, mely a mászást a létrán igen megkönnyíti és ebben fekszik az egyik főelőnye a létrának. A két végső lépcsőfok, közepén egy-egy átlukasztott vaspánttal van ellátva vékonyabb kötelek felvételére, melyeknek egyike a létra tetőre való felhuzásánál a másik pedig lehuzásánál jön alkalmazásba. Az aczélkampók alatti lépcsőfokok két vastagabb része vassokával van ellátva, a melyekbe az aczélkampók a létra lehuzása előtt visszafordítás által beakasztatnak, és így a lehuzás alatt a tetőben nem akadhatnak meg.

A kötél, mely a lépcsők vastagabb részén levő lyukakon van áthuzva 35 cm. távolságban csomókkal van ellátva, melyeken a lépcsőfokok fekszenek. A legalsó lépcsőfokra hurokkal van megerősítve, a mely hurok felvételére a lépcső vastagabb része kellő kivájjal bír. Az egész létra súlya 11 kilogramm.

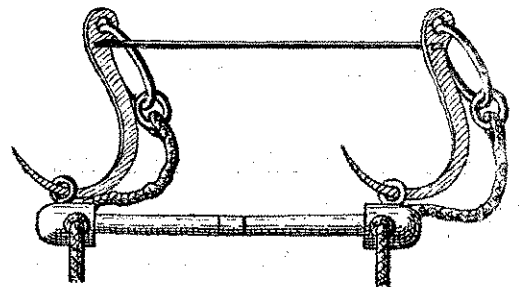
A kötélletra használása gyakorlatok alkalmával:

A létrának a tetőre való felhuzásához egy elegendő

lépcsőfok pántjához van erősítve, másik vékonyfából készült körte van; a körte a tetőről, a melyre a létra felhuzandó lesz, átdob

de annak oldalán is a szükséghez képest használható.

Kék József csővezető (uradalmi bognár) a vezetéket pedig Oppenauer István első szász (uradalmi gépészsegéd) készítette.

A kötél ára	1 frt
15 db lépcsőfok á 14 kr.	2 frt
keményfa körte	— frt
zsinor	— frt
az aczel és vasrészek beszámítva a munkaidőt és miután urad. erővel és anyaggal készítették	4 frt
összesen:	8 frt

Az egészből kitűnik, hogy a létra könnyen kezelhető, kis súlya, könnyű elhelyezése és olyan pusztai tűzoltók működésének keretében alkalmas felel, a mit a létrával tett több gyakorlat is

— Királyi adományok Ő Felsége a királyi egyesület részére 80 frt, a stomfai önk. t. o. egyesületnél rintnyi segély összeget méltóztatott adományozni. Többszörösen községnek mult évi október 15-én ott dühöngött t. o. rosodott lakosai számára 600 frtot, Domonya község folytán kártvallott lakosai számára pedig 400 frtot méltóztatott a magánpénztárából adományozni.

Uj egyletek. A gálszécsi, erzsébetfalvi, t. o. kéri és nagykevi önk. tűzoltóegyletek alapszabályai ügyminiszteri záradékkal elláttattak.

Értetett a magyar országos tüzoltó szövetség központi választmányának 1884. évi január hó 6-án délelőtt 9 órakor Budapesten az új-városház kis termében tartott üléséről.

Elnök: Gróf Czirdky Béla szövetségi elnök.
 Jegyző: Gorecky Zsigmond szövetségi titokörző.
 Jelen voltak: Follmann Alajos alelnök, Bárány N. Ernő, Rösch Frigyes, György Kempelen Béla, Krenedits Ferencz, Marschalkó Albert, Martinengó Nándor, Sándor Miklós, Schlosser Albert, Putsch Tóbiás tátravidéki elnöki szöv. elnök és Mozog István mint a következő közgyűlés helyén levő egyet parancsnokának helyettese.
 Elmaradásukat bejelentették: Reitter József, Rösch Frigyes és Mihály választmányi tagok: — P. Szabó Károly kerületi elnök, Lajos megyei szöv. elnökök.
 Be nem jelentette: Minorich Károly kir. hágón inneni ker. elnök.

1. Elnök üdvözlővén a megjelent közp. választm. tagokat az ülést megnyitja.
 Először felolvastatik a múlt 1883. évi márczius 18-iki közp. választm. ülésről felvett jegyzőkönyv, mely ellen semmi észrevétel nem tétetvén, helybenhagyatni a határozatot.
 Mire elnök jelentést tesz az általa személyesen a kormánytól a tüzoltó ügyek extíziájának kezéhez benyújtott felterjesztés és törvényjavaslatok mily stádiumban lételeméről, azoknak eddigéle nem tárgyalását a kormány különböző oldalról igénybevételeivel indokolt, egyszersmind azon reményének ad kifejezést, hogy azok a jövőben szönyegre kerülnek.

Elnök emé szavai egyhangú lelkesedéssel fogadtatván Sándor választmányi tag indítványára a tüzoltó intézményre vonatkozó fontos lépések megtételéért elnöknek jegyzőkönyvi közzétételét javaslatik.

2. A napirend második pontja értelmében Follmann Alajos elnök jelentést tesz néhai Pap Emil volt titkár halála folytán a választm. iroda átvételéről, mely, Bárány N. Ernő, Kempelen Béla választmányi tagok s Gorecky Zsigmond jelenlegi szöv. titkár s az ügyvezető elnök özvegye jelenlétében leltár mellett történt; — készpénz hiányát látatott; az elhunytak már korábban beállott elmezarosok folytán csak a tényleg talált iratokat s tárgyakat lehetett átvenni; az esetleges hiányokért felelősség kire sem hárítható; elnök jelentéssel továbbá, hogy a pénztár kezelését azon időtől kezdve a pénztár vezetője vezetésével titkárt bízta meg. Ezen jelentést a választmány egész terjedelmében tudomásul véve s Krenedits Ferencz indítványára alelnöknek a pénztár kezelését tanúsított fardozásaiért köszönetet szavaz; egyuttal Sándor indítványára határozatba megy, hogy a pénztár kezelésére továbbra is felkéretik, s illetve azzal megbízatik, az ellenőrzés pedig a titkárra mint különben is a pénztári könyvek vezetőjére, bízatik.

Martinengó Nándor pozsonyi ö. t. főparancsnok s közp. választm. tag, egylete megbízásából — interpellál az ott tartott V. közgyűlés nyomtatott jegyzőkönyvei tekintetében, melyeket az előző példányban elárusítás céljából az elhunyt titkár átvette. Ezen ideig azok miként állásáról az egyletet nem értesítette. Alelnök válaszában kifejti, hogy az orsz. szövetség mint bizományokat hivatalosan el nem vállalt, s nem is vállalt, ha a titkár ezt, mint magánszemély tette, ugy ezért a szövetség felelősséget nem vállalhat, különben is a leltár szerint találtatott több száz irat, melyek jelenleg sértetlenül meg is vannak, kérdi tehát: mit tennék velök?

A »Tüzoltó Közlöny«-ben felhívás intézteni határozatott a szakkörökre fontos jegyzőkönyvek vétele iránt,*) — egyéb iratok azok bármely pillanatban átvétele a pozsonyi ö. t. egyletre bízatik.

3. A fumei ö. t. egylet azon indítványára, mely szerint Ö. t. elnök József Föhérczeg felkérendő volna a jövő VII. orsz. közp. választm. tiszteletbeli elnökségének elfogadása iránt, határozatba ment, hogy a fumei ö. t. egylet parancsnoksága mint különben is megadja, hívja meg Ö. Fenségét privative, magas tudomására hozza.

*) A múlt számban megtörtént.

ván azt, hogy ha Réá nézve nem alkalmatlan a közgyűlés megtartása augusztus 17—20-ika közti időre tűzetik ki; másrészt a központi választmány is küldöttségileg meg fogja hívni Ö. Fenségét. Ki ha a meghívást elfogadva a közgyűlést legmagasabb látogatásával szerencsétlenni — mint a szövetség fővédnöke eo ipso elnöke a közgyűlésnek.

4. A VII. országos közgyűlésen előterjesztendő »alapszabály módosítási tervezet« tekintetében az 1882. év augusztus 12-én Zala-Egerszegen tartott VI. rendes közgyűlésen hozott határozathoz képest megtett intézkedések meddők maradtak, amenynyiben a már akkor készlen levő tervezetre az 1883. év július 1-sői terminusig sehonnan sem érkezett be a választmányhoz véleményező észrevételezés, — csupán a dunántuli kerületi szövetség választmányára küldötte be múlt év december 29-én tehát jóval a kitűzött határidőn túl, — észrevételeit az alapszabály módosításra; — daczára a késcselemnek a tárgyalás keretébe bevétel, — s a módosítások következőkép alakultak:

Az 1. 2. 3. 4. 5. §-ok érintetlenül hagyattak.

A 4-ik §-ra a dunántuli ker. szöv. által beadott ellenindítvány, mely szerint: »A szövetség tagja köteles lenni. Magyarország minden szervezett tüzoltó testülete;« — mint kivihetlen el nem fogadtatik.

A dunánt. ker. szöv. azon véleménye, hogy »A közgyűlés elé indítványokat terjeszteni minden egylet, s azok minden egyes tagja jogosult« legyen.

mint nagyon is tág beavatkozásra alkalmat nyujtható intézkedés elejtetik.

A 6 §. 4-ik pontja harmadik sorában »négy héttel« helyett: »két hóval« tétetni határozatott.

A 7. 8. 9 s 10. §-ok változatlanul maradnak.

A 11. §. 2 ik bekezdése következőleg módosittatik: »A tárgyalás nyelve magyar, a tárgyalási nyelv nem tudása esetén az illető szabadon választható nyelven felszólalhat, — a szintén magyar nyelven vezetett jegyzőkönyvet a közgyűlésből kiküldött öttagu bizottság a közgyűlés színhelyén azonnal hitelesíteni tartozik.«

A 12. §. első bekezdésében »idejekorán« helyett: »legalább egy hóval« teendő; továbbá a dt. ker. szöv. indítványára 1-ső pontnak a mostani 6-ik tétetik, — 2-iknek a mostani első, — 3-iknak a második, — 5-iknek a negyedik, — 6-iknek az ötödik, — a 7-ik változatlanul helyén marad.

A 13. §. utolsó bekezdése a dt. ker. szöv. észrevételét is figyelembe véve — következőleg módosittatik: »A titkár, pénztárnok és ellenőr a választmány által lehetőleg a budapesti önkéntes t. o. egylet kebeléből a közgyűlés utáni első közp. választmányi ülés alkalmával választatnak.«

A 14. §. első bekezdéséből a kinevezi lehetőleg stb. ... passus egészen töröltetik.

A 15 §. elfogadtatik.

A 16. §-ra a dt. ker. szöv. által felhozott ellenindítvány, mely szerint »Az orsz. szöv. céljának biztos és teljes elérésére az egyletekből az ország régi beosztása szerint a következő kerületi szövetségek alakitassanak: 1. Dunáninnyi, 2. Dunántuli, 3. Tiszáninnyi, 4. Tiszántuli, és végre 5. Erdélyiek« mint különben is a szervezési munkálatba vágó intézkedés mellőztetni határozatott.

A 17. §-ra nézve a dt. ker. szöv. által tett azon észrevétel, hogy annak 1-ső bekezdése helyett a régi szabályzat 9. §-ának első pontja volna teendő, el nem fogadtatik.

A 18—19. s 20. §-ok változatlanul meghagyatnak.

5. »A tüzoltó szerek kiállítás szabálytervezetére« vonatkozólag Martinengó Nándor mint a hármass bizottságnak egyik tagja felolvassa egy kapott levelét a Salzburgi kiállítás eredményéről s az ott követett rendszerről, mely szerint díjak nem osztatnak csak elismerő oklevelek ez által kívántatik a gyárosok közt a kiállítás kedv fokoztatni; Rösch Frigyes is mint egyik bizottsági tag irásban adott be véleményes jelentést a szabálytervezetről, mely azonban most tárgyalás alá nem vétetett, hanem alelnök indítványára ezen eddigi elaboratumok ugyanezen Martinengó Nándor, Rösch Frigyes és Hauzer György közp. választmányi tagokból álló 3-as bizottságnak feldolgozás s a legközelebbi választmányi ülés elé terjesztendő jelentés végett kiadatni határozatott.

6. A sárospataki önk. tüzoltó egyletnek »A tüzoltási kényszer behozatala tárgyabani indítványáról Teuffel Mihály közp. választm. tag véleményes jelentése felolvastatván.

tüzrendészeti törvényjavaslat letérnyásával függőben ha-
az indítvány Teuffel Mihály közp. választm. tagtól beki-
határozottatott.

Ternajgó Caesár Uj-Arad-Zsigmondházi főparancsnok s
lasztm. tag indítványáról, melyszerint: »két önkéntes tüzoltó
k egy helyen való megalakulhatását megakadályoztatni java-
tompelen Béla kp. választm. tag véleményés jelentését fel-

indítvány elfogadtatott Kempelen Béla azon hozzáadásával,
malmi, gyári, vasuti stb. localis tüzoltó testületek nem
en szabály keretébe, ezekre nézve azonban kikötendő, hogy
általános önkéntes tüzoltó egyesület van akkor az illető malmi,
vasuti stb. tüzoltóság kebelébe csakis azok tulajdonosai, hiva-
munkásai s cselédjei léphetnek be tagokul. A hol tényleg
alt egyesület van, *uj csak ennek feloszlatatása után alakulhat.*
megalakult egyesület feloszlatatik saját alapszabályai értel-
avagy az illetékes hatóság megkeresésére amennyiben bebi-
tót, hogy önként vállalt hivatásának megfelelni nem tud
n akar, a belügyminiszterium által.

határozottatott a nagyméltóságu belügyminiszteriumot meg-
az iránt, hogy az alapszabályoknak záradékkali ellátása
val ezen megállapodást figyelembe venni méltóztatnék.

Az egységes csavar iránt tekintettel a már meglevő ela-
ok, költségvetések, s természetben benyújtott csavar minta-
okra, tekintettel továbbá azon körülményre, hogy ez a tüz-
zményre fontos ügyet képvisel, s annak általános behozá-
magas belügyministerium előtt szabálytervezet mintáza-
kell feködni a gyárosok utbaigazítása czéljából.

összes eddigi munkálatok egy Follmann Alajos alelnök,
N. Ernő, Kempelen Béla s Krenedits Ferenc közp. választ-
gokból álló bizottságnak teljes kidolgozás s a legközelebbi
ányi ülés elé terjesztés czéljából kiadatni határozottatott,
a VII. országos közgyűlés elé terjeszhető legyen.

Alelnök s titkár jelentése a pénztár állásáról
domásul vétetik s e tekintetben teljes bizalom szavaztatik.
tagdijaikat nem fizető egyesületekre nézve határozatba ment:
gy azokkali mikénti s illetve a legszigorubb elbánás alel-
zatik, amely egyesületnek csatlakozási nyilatkozata nincs s
nem rendesen fizeti az egyszerűen fölrendő a tagegyele-
ből, tartozásai pedig a pénztár könyvéből leirandók; amely
l fizető egyesületnek csatlakozási nyilatkozata van, az kimélet
operlendő, s azután nyilvánosan kitérrendő.

ennek folytán tehát az egyesületi tagyok sorából kizáratnak a
ő egyesületek:

*Ágráb, Varasd, Szered, Csongrád, Dunabogdány, Hajdu-
ó, Várna, Csacza, Zólyom, Kaposvár, Körmen, Kézdi-
y, Nagydísznód, Péterfalva, Szent-Erzsébet, Egerbegy, Me-
urand, Nagy-Szt.-Miklós, Besztercze (pozsony m.) Szepes-
Belatincz, Muraşterdahely, — összesen 23.*

A csurgói önkéntes tüzoltó egyesület indítványa, melyszerint
állati érmek tárgyában a választmányt újabb lépésekre

őbb oldalról megvitatván a kérdés a tüzoltó intézményre
sakugyan nagy horderejűnek találtatott, s határozatba ment,
gy egy küldöttség megy a központi választmány kebeléből
e, a király elé, kérve legmagasabb engedélyt s sanktióját
lati érmek viselhetésére, melyek adományozása azonban
évi szolgálatnál kezdődjék.

ozog István a fiumei tüzoltó egyesület főparancsnokának he-
következő kérdéseket terjeszti a választmány elé:

ajjon Fiume folyamodjék-e országos pénzsegélyért az ott
antó VII. r. közgyűlésre vagy a központi választmány

atározottatott, hogy Fiume folyamodjék ez iránt.

ovábbá kérdi, hol kaphatná meg a hazai és külföldi tüzoltó
ek névsorát?

nnak átadására Barány N. Ernő k. választm. tag ajánlkozott.
tüzoltó s mentő szerek gyárosai egyenként hivassanak-e
állításbani részvételre?

sak újságilag felhivatni határozottatott.

menetek s gyakorlatoknál vezénylő nyelv iránti kérdésre
int különben is házigazdai jogaira tekintettel *az olasz
használhatása kimondatott.*

11. A jövő központi választmányi ülés határidejéül
f. 1884. év márczius hó 23—25-ike tűzetett ki.

Ekkor Krenedits Ferenc közp. választm. tag. indítványozza,
hogy Kamer Mayer Károly kir. tanácsos polgármester urnak ab-
beli hazafias szives készségeért, hogy a mai üléshez ezen termet
a közp. választmánynak átengedte, jegyzőkönyvi köszönet szavaz-
tassék

egyhangulag elfogadtatott s ez jegyzőkönyvi kivonat alak-
jában Polgármester urral közöltetni határozottatott.

Más tárgy nem lévén elnök az ülést d. u. 3 órákor bezárja.
Kelt mint fent. *Gróf Cziráky Béla* s. k. elnök. *Gorecky Zsig-
mond* s. k. jegyző.

FŐVÁROS.

A kürt-, kéthangu-jelző és sip-jelzésekről.

A jelzések épugy, mint sok más tüzoltói segédesz-
köz, egyik okvetlen kelléke a rendezett tüzoltóságnak;
egy oly kelléke, mely csak akkor van teljesen elérve, ha
a használatban levő jelzéseket nem csak minden parancs-
nok s kürtös ismeri és tudja; hanem ha az egész legény-
ség, az egész tüzoltóság, közös tulajdon gyanánt, bírja
azokat. A jelzés ugyanis azon összekötő kapocs a parancs-
nokság s a legénység s viszont a működő legénység s a
vezénylő parancsnok között, mely mint az éltető vér az
erekben, ugy vonul végig az egész működés folyamán. A
jelzések vezénylik a csövezetőt a tűzbe; a jelzés figyel-
mezteti a fenyegető veszélyre s hívja vissza egy biztosabb
helyre; a jelzés azon — mondhatnám — *szellem*, mely-
nek hangjára, mintegy varázsütésre, az egész tüzoltóság
mozgásba hozható, a vizsugár a magasba szökell s a tűz
a legutolsó szikráig eloltható, de még veszélyben levő
emberélet is idejekorán megmenthető.

A tüzoltóság ideálja volt és lesz mindenkor a csön-
des, a zajtalan működés, s ezt csakis a jelzések teszik
lehetővé, a mennyiben a vezényszót, mely sokszor még
többszörös is, feleslegessé teszik. Ép azért, minthogy a
jelzések képezik a fentemlitett kapcsot az egyes szakaszok
között, kell hogy előre megállapítottak legyenek, hogy
minden egyes tüzoltó azok jelentését tudja, s így az álta-
lok jelzett teendőket azonnal elvégezhesse.

Ugyancsak fentebbiekből folyólag következik, hogy
igen czélszerű, ha egy egész környék, az egész ország
tüzoltósága egy és ugyanazon jelzéseket használja. Ezen
állítás mellett szólnak a következők:

Esetleg több tüzoltóság működven együtt, ha azok
mindegyike más s más jelzésekkel bírna, oly macskazene
támadhatna, mely épen nem mondható volna kellemesnek,
de sőt zavar is keletkezhethetnék, a mennyiben egy s ugyan-
azon jelzés egy tüzoltóságnál ezt, a másiknál amaszt, ta-
lán épen az ellenkezőt jelentheti.

Igen megkönnyitené a közös jelzés a tüzoltóknak a
működést, a mennyiben ha egy helységből egy másikba
költözik át s ott újból a tüzoltóság tagja, nem kell neki
a jelzéseket újból megtanulni, hanem e helyett inkább
mással foglalkozhatik, újabbat tanulhat; továbbá működés
közben az egyik csapat emberei, a másikkal közösen is
működhetnének, mindhogy mindannyian a közös jelzése-
ket értik s a szerint begyakorolvák; de idővel maga a
polgárság is elsajátíthatná a jelzések ismeretét, mi szintén
nem megvetendő körülmény, tekintve, hogy a tüzoltóság,

működése közben sokszor annak segélyét is igénybe venni kénytelen.

És ilyen közös jelzések behozatalánál nem volna egyéb szükséges, mint az, hogy minden egyes tűzoltóság külön *hívó jelzéssel* bírjon, hogy így a neki szóló jelzés, ezen hívás elejébe téetvén, minden más tűzoltóságnak szólótól, megkülönböztethető legyen. Igaz ugyan, hogy kisebb tűzeknél nem igen használtatik a jelzés, mert ott a parancs szóbelileg is közölhető, azonban nagyobb tűzeknél a nagyobb távol miatt ezen jelzés okvetlenül szükséges már csak azért is, mivel a jelzés hangja hamarabb éri el rendeltetési helyét, mintha egy ember (segédtiszt, ordonance) a parancsot maga vinné oda s ott szóbelileg közölné. Hogy pedig a parancsnokok s kürtösök több tűzoltóságnak különböző jeleit ismerjék, azt tőlük követelni nem lehet, elég ha az egyes tűzoltóságok hívási jeleit ismerik; minden csapattól egy-egy kürtöst a fővezénylő mellé rendelni sokszor lehetetlen.

Minden jelzéstől megkivánjuk, hogy lehetőleg *rövid* legyen, s pedig azon egyszerű oknál fogva, hogy a tűzoltó a parancsot mennél előbb megtudhassa s munkájához foghasson. Kivánatos továbbá, hogy a jelzések lehetőleg *a vezényszóhoz simulók* legyenek, mert tapasztalati tény, hogy a vezénylő a jelzés *dallamának szövege* lévén, a legénység azt mintegy énekelve rövidebb idő alatt megtanulja. Mindkét követelménynek a budapesti önk. tűzoltó egylet jelzése lehetőleg a legjobban megfelel.

A mi a hangkülömböskéket illeti, igen czélszerű, csakis *egyszerű* jelzéseket, két hangból, egy rövid s egy hosszuból, állókat használni, s azok összeállításából a többi szükséges jelzéseket alkotni; mert fél vagy egész hosszú hangok sokszor összefolynak s így a jelzések közti különbséget megváltatják, sőt teljesen megszüntetik. — Ámbár igen jó, ha minden egyes lehető vezényszóra külön jelzés is van, mindazonáltal nem okvetlenül szükséges, minthogy az összes jelzések igen ritkán használtatnak, de ritkán ismertek is. Legczélszerűbb tehát minél kevesebb, csak legszükségesebb jelzéseket használni s azokat a legénységgel jól betanultatni; ilyenek: *tűzriadó, hívás, gyülekező, vigyázz, előre, vissza, víz indulj* (vizet indits helyesebben), *víz állj* (vizet szüntess), *szivattyut szerelj, tömlőt hosszabbíts* stb. jelzések.

A jelzések ugyanis a hozzájuk kötött jelentés szerint kétfélék, úgy mint: *hívások*, például: szivattyusok, mászók sorakoztatok, parancsnokok hivatnak, tűzjel, vigyázz, gyülekező stb., továbbá: *munkajelzések*, melyek valamely szerrel való bánásra vezénylik a legénységet.

A szerint a mint más s más hangszerral adatnak, vannak *kürt, kéthangu jelző és síp jelzések*.

A kürt jelzések a legváltozatosabbak lehetnek, mint-hogy kürttel többféle hang adható, míg a kéthangu jelzővel, csak kettő, — alsó és felső — sippal pedig csak egy hang adható, s így ez utóbbiakkal való jelzés is egyszerűbb. Budapesten a sippal egyhangu jelző van egybe-kapcsolva s így ezen hangszerral is *két hang* adható, u. m. síp s jelző hang; a sippal magával, épugy a jelzővel is vagy egyes lökések vagy folytonos hang adható.

Felvéve már most a következő hang megkülönböztetéseket, felsorolandom a legszükségesebb jelzéseket, a mint azok nagyobbbrészt a budapesti önk. tűzoltó egylet-

rövid magas hang; daa = mély hosszabb ha magas hosszabb hang; daaa = mély teljes hosszú hang; jelölje a gy másután adandó hangokat, összekötő vonás (-) kat pedig tüntessük elő pontos vessző (;) al leend:

1. Vigyázz! = da-da-da diii.
2. Szivattyusok! = dii
3. Mászók! = dii; dii
4. Parancsnokok: = dii; dii; dii. — E elé téve a »Vigyázz jelzést; nyerjük a »Parancsvatnak« jelzést:
5. Parancsnokok hivatnak! = da-da-da dii; dii.
6. Sorakozz! = da-da-da di da-da-da da di
7. Segítség kell gyorsan! = di-da-di-da-
8. Tűz van! = daa-dii; daa-dii; di-dii; daaa, melynek szövege: Tűz van tűz van! tűzoltó! — a közbenlévő felkiáltó jel (!) azt hogy ezen hang még magasabb, mint a többi.
9. Gyülekező! = dii da di-di-di dii da di da-dii.

Azonban ezen jelzés igen komplikált, gy tozó hangokból állván s így nehezen tarthat azért jobb az, mely némely felvidéki egyleteknek s ekképen van:

- Gyülekező = dii dii di-da di-da dii dii
10. Első szivattyu! = daa
 11. Második szivattyu! = daa daa
 12. Harmadik szivattyu! = daa daa daa.
- vattyujelek eddig nem használtatnak Budapester ségeseknek mutatkoznak. Ezek a legszükségesebb *A munkajelzések* pedig a következők:
- I. Víz indulj! = da dii
 - II. Víz állj! = da-dii; dii. Ezen két je nem simul a vezényszóhoz, minthogy a »Víz ir rancs gyorsabban hajtandó végre, mint a »V. ily jelzése is rövidebbnek vétetett.
 - III. Szivattyut szerelj! = di da da di dii
 - IV. Tömlőt hosszabbíts! = da da da-da
 - V. Szivattyusok visszaszereljetek! = di di da c már».)
 - VI. Mászó előre! = daa
 - VII. Mászó állj! = daa daa
 - VIII. Mászó vissza! = di daa
 - IX. Mászó beszállj! = da dii daa (beszállt)
 - X. Mászók visszaszereljetek! = di di da c szaszerelj«.)

XI. Mindnyájan visszaszereljetek! = di di-di. Ezekon kívül vannak még jelzések, melyel csak nagyobb városokban alkalmazhatók, úgy r

- XII. Ugróponyvát hozz! = di di di-da dii
 - XIII. Mentőtömlőt hozz! = di da-da-da d
 - XIV. Mentőzsákot hozz! = di di di-di dii
- Továbbá: Nagy a veszély! Szivattyus- Má tály-parancsnok hivatik! Pihenj! Parancsnok- F nok jön! Orvosi segély kéretik! — Ezek azon ritkán vagy épen nem használtatnak s így ma leslegések.

szerekről kürttel adatik a »Pihenj« jelzés, ugy az annyit jelent, hogy az egész menet álljon meg; azonban ez is ritkán jöhet alkalmazásba, a »Parancsnok- Főparancsnok jön!« jelzés, valamint a tűzjelzés kivonuláskor a szerekről, csakis kürttel adható. Ha a jelzés kürttel adatik, ugy az összes legénységnek szól, ha pedig kéthangu jelzővel, akkor csak azon szakasznak szól, melynek parancsnoka jelezte; ez azonban nem zárja ki azt, hogy bármely jelzés kürttel is ne legyen adható. A sorakozás jelét ismételni egymásután nem szabad. Általában többször egymásután csak a következőket lehet ismételni:

Tömlőt hosszabbíts! Ugróponyvát hozz! Mentőtömlőt hozz! Mentőzsákot hozz! Segítség! Nagy a veszély!« de a jelzések ismétlése között mindig kis szünet tartandó.

Ezen alapjelzésekből már most bármely parancs összeállítható pl.: »Harmadik szivattyu tömlőt hosszabbíts!« ekképen: = (da-da-da diii;) daa daa daa; da da da-da dii. Vagy pedig: »Mászók sorakozzatok!« = da-da-da diii; dii dii; da-da-da di da-da-da di da-da-da-di. S így tovább.

Mindezen jelzések, kivéve a »Tűz van!« jelzést, mely csak kürttel lehetséges, kéthangu jelzővel is adható; a »Tűz van!« jelzés kéthangu jelzőre csak is ez leendő: daa-dii; daa-dii.

A sipjelzést illetőleg a budapesti önk. tűzoltó egyletnél csak három van alkalmazásban, (mint fent említém, sippal egybekötött jelző lévén a csővezetőknel használatban) »Viz indulj!« = rövid sipolás; »Viz állj!« = rövid jelző hang. »Segítség!« = folytonos sipolás.

Mindazonáltal ezen sipjelzések hiányosak, a mennyiben a sipolás mellett is, még nem lehet tudni, hogy melyik szivattyunak szól a jelzés. Czélszerű volna tehát a sipjelzéseket következőképen használni. »Első szivattyu!« = egy siplökés; »Második, harmadik szivattyu!« = két, három stb. siplökés. Ezen siplökések elé tétetnék a »Viz indulj!« jelzés, ugy hogy ez által a figyelem felhivatnék s ezután jönne a szivattyu jele, mely így nem volna összevethető. A »Viz állj!« jelzésnél a szivattyu-szám jelek nem a sippal, hanem az egyhangu jelzővel adatnának, nehogy a hangszer ide oda forgatandó legyen.

Igy gondolnám a kürt-, kéthangu jelző- s sipjelzéseket rendezendőknek, hogy azok bármely tűzoltóság által bármily körülmények között használhatók legyenek s az egész országban a tűzoltóság közös tulajdonává lehessen.

Beresey Szilárd.

FŐVÁROSI APRÓHIREK.

— A budapesti önkéntes tűzoltóegylet ez évi közgyűlését jövő, azaz márczius hó 9-ik napján d. u. 3 órakor, a belvárosi reáliskolában tartja meg, melyre a működő, nemkülömben alapító, tiszteletbeli és pártoló tagok ezenel tisztelettel meghívotnak.

— A színházvizsgáló bizottság Horváth János tanácsnok elnöklete alatt tartott egyik ülésének főtárgyát a nemzeti színházban foganatosítandó némely biztonsi intézkedések ügye képezte. A bizottság javaslata alapján a tanács határozatát már 1883. februárban kézbesítették a nemzeti színház intendaturájának, hogy 1. az erkélyhez vezető utak szélesbítettessenek, 2. a fűtési rendszer az egész színházban gyökeresen átalakíttassék. Most ugyanis a

delték azt is, hogy esti 6 óra után a fűtést hagyják. Az intendans csak rég folyamodott fel a belső niszterhez e meghagyás ellen. A miniszter leküldte folyamodást nyilatkozattétel végett a városhoz. A bizfentartotta egész összességében előbbi kívánalmait.

— Korponay Ödön urat, lapunk kiadóhivatalánökét s a budapesti önk. egylet titkári teendőit végparancsnokát, a m. kir. államvasutak igazgatósága, bányai uton fekvő vasuti főműhelynél szervezendő tűzoltóság vezetésével bizta meg. A külön tűzoltóság szétszénének eszméje és annak megvalósítása Verderber aligazgató és Weisz Kornél felügyelő kezdeményfolytán jött létre. Üdvözljük ügyünk új bajnokait: túlálunk választásukhoz.

— A budapesti önkéntes tűzoltóegylet parancsnok által évenként, a téli hónapokban tartatni szokott felolvasások idei cyklusa folyamán, a múlt számunkban az első felolvasást követőleg Breuer Szilárd szolgálati őrpáncsnok a szivattyukról értekezett Dvonts János egylet ügyészi teendőivel megbízott őrpáncsnok a távirásról, a tűzrendészet szolgálatában álló emelt faktorról szolt, fejtegetvén különösen Budapest tűzkészülékeit és sürgöny összeköttetéseinek a berendezés felolvasásokat tartottak továbbá Gorecky Zsigmond szertárnok tisztjével megbízott mászó, Budapest leg (decemberi számunkban közölt) tűzrendészeti szabálydeletét interpretálván, azután ismét Breuer Szilárd zésekről, majd a vizszerzésről s oltóanyagokról; Markusovszky Béla, lapunk főszerkesztője, ki a múltzadbéli hazai tűzoltó viszonyokról és különösen II. császár 1788-ban kibocsátott rendeletéről beszélt, az bit tüzetesen ismertetvén.

V I D É K.

A szervezkedés és rangjelzésről.

Vida Pál, székesfehérvári kollegám, Kempelen főparancsnok urnak és saját csekélységemnek a tovább folyt s fenti felirat alatt megjelent cikkeket, valamint azokban kifejtett nézeteket, az objektivitás tiszta állásjára helyezkedve, ép annyi szakértelemmel, mint jó inat igyekezett részben megczáfolni, részint saját nézetét pótolni.

Ha ez utóbbiakhoz feltétlenül nem járulhatok is; legalább azokat egész terjedelmükben nem fogadhatok el: meg lehet azért győződve ugy fentisztelt kollegáramint a t. olvasó is, hogy nem ellentmondási viszkhanem csak is azon meggyőződés vezet, hogy az által a rangjelzés és futólag érintett szervezkedés iránt ki nézetem a valónak, a természetes fejlődésnek talán inkább felelnek meg, és a tűzoltóügynek terjedését természetes alapokon nyugodva, szerény nézetem szerint inkább segíthetik elő.

A könnyebb áttekinthetés végett megtartva az őrendet, melyet Vida kartársam követni jónak mindenekelőtt arra kell reflectálnom, hogy legutóbbi számomban a közigazgatási alapon leendő szervezkedés méjét miért nem fejtettem ki jobban?

Nem tettem, és nem tehettem, ezt azért...

ruha és rangjelzés» czimü elmékedésem keretén, s egy oly kérdést helyezett előtérbe, mely egy egészen más irányu és szabásu cikkben lehetett volna csak tárgyalni.

Mint hogy azonban most ez irányban való nézeteim közlésére részben fenséges bajtársunknak, *József főherczegnek*, a mult szám homlokán megjelent sorai, részben pedig maga *Vida Pál* ur által direkte felhivattam, nem akarok késni ezen, a felvetett kérdéssel csakugyan szoros connexusban álló *szervezkedés kérdése* iránti nézeteimet közzé tenni, előrebocsátván, hogy a jóakaró objektív bírálatot vagy czáfolatot mindig szívesen veszem, s bármikor kész vagyok az enyémmel *jobb és természetesebb* szervezkedési alapot elfogadni. Attérve magára a tárgyra, mindenek előtt azon alap és főelveket akarom felállítani, melyek minden szervezkedésnél tekintetbe veendőek lesznek.

Ezen alapelvek a következők:

1. Minden tűzoltó testület, mint szabadon alakult polgári egyesület teljesen *önálló egész*et és senkinek alá nem rendelt oly társulatot képez, melynek közvetlen vezetésére csak is *önválasztotta* tisztjei vannak hivatva és jogosítva.

2. Az egyes tűzoltó testületek feletti főfelügyeleti jogot az országos tűzoltószövetség elnöke; a végrehajtási hatalmat pedig az országos közgyűlés vagy ennek választmányának rendes ülése, mindig az illető egylet közbenjöttével gyakorolja.

3. A szövetségi elnök felügyeletét meghiusító vagy akadályozó, — vagy a központi illetve választmányi ülés jogérvényesen hozott határozatait végre nem hajtó egylet, az országos tűzoltó szövetségből kizáratik, s erről egy törvényhatósági bizottság, valamint a belügyminiszterium a köz- vagy választmányi ülés jegyzőkönyvi kivonatával oly megkereséssel és illetőleg kérelemmel értesittetik, hogy az utóbbi a tényállás hivatalos kiderítése után a hanyagul vagy épen el sem járt egylet további fenállása tárgyában a viszonyoknak megfelelően határozzon.

A mondottakkal meg van oldva azon keret, melyen belől a szervezkedés létesülhet; meg van adva a minden egyletet megillető önkormányzat, meg van adva a felügyeleti, és végre meg van adva a legfelsőbb végrehajtási jog és azon kormányzat daczára helyt foglaló kényszer is.

Magánál a részletes szervezkedésnél mint legtermészetesebb alaptól az országos törvényből illetve az abban foglalt és a mi viszonyainkra alkalmazandó beosztásból indulok ki.

Tudjuk mindannyian, hogy tűzoltóságnak legfőbb feladata az emberek lakhelyeül szolgáló házakat, épületeket s ezek egész összességét, vagy is a helységeket a vész ellen megóvni.

A helységeket pedig törvényhozásunk következőleg osztja be, u. m.:

1. törvényhatósági joggal felruházott városok.
2. rendezett tanácssal bíró városok.
3. nagyközségek, és
4. kisközségek.

Ezen beosztás, már most csekély nézetem szerint egyedüli alapja a tűzoltó szervezkedésnek is.

A helység, a falu, a város azon egység (Einheit),

törvényhatóságot. Ha tehát egy oly intézmény sorsával akarunk foglalkozni, mely gyökerét a védelmében leli: akkor nem szabad s nem is lehet elől téveszteniünk, az egyes helységeknak ténylel pontját, a közigazgatás terén felette álló szolgálattal, illetve megyehatóságra való tekintettel.

Tűzoltó intézményünknek a mely nem máshol helyes közigazgatásnak egy igen fontos kiegészítése, tehát okvetlen simulnia kell ezen politikai feladatra, mert csakis így lehetséges, hogy az illető közigazgatási hivatalok közvetlen segédkezésében is részesülve, sithassa mindazon törekvéseket, melyekre az ország maga a megfelelő hatalmat megkívántató erejével adja meg.

A magyar közjognak századokon át leghatalmasabb védébástya volt a megye. Közigazgatásunknak legnagyobb nyezője mai nap is a megyével egyértelmű társaság. De a míg a közéletben a megyei és törvényhatósági két egymástól független, egymást kizáró társaság addig én ezt, különös viszonyunkra való tekintettel, szeforrasztani, s egymásnak kiegészítése és támogatása szeretném felhasználni. A mondottak folyamán a megyei tűzoltóságunk szervezetét a következőkép vélném szerübben berendezhetőnek.

Minden megyének összes tűzoltó társulatainak egy véve képeznek egy tűzoltó testületet. Ezen tűzoltó testület a megyebeli összes tűzoltóságok a megyei bizottság felügyelgattatnak, ezen bizottság képezzvén egyszerű lettes forumát a később említendő kerületi bizottságok.

A megyei bizottság elnöke a törvényhatósági felruházott városban székelő tűzoltó testület parancsnok jegyzője ugyancsak ezen tűzoltó társulat segédtitkára, pedig az összes kerületi elnökök.

Hatásköre kiterjed a tűzoltó ügynek terjesztésére, a kerületi gyűlésektől hozzájárulásra, a felebbvitelek és feliratok elintézésére, a megyei beszerzett szerek és eszközök megvizsgálására, a megyei és országos választmányi határozatok végrehajtásának ellenőrzésére, a dob- és kürtjelszők és a megyei társulatnál feckendő és tömlők csavarainak egyenlőségének begyűlt statisztikai adatok összeállítására és felvételére stb. stb.

Az országos szövetségi választmányi bizottságokkal direkte levelez.

Gyűlést évenként legalább kétszer s lehet az utáni (előtti) napon tart, a melyen a törvényhatósági bizottság tart ülést.

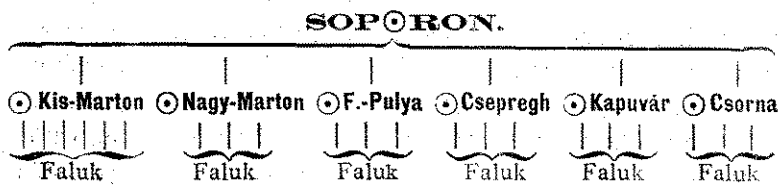
Ez alatt állanak a kerületi tűzoltó bizottságok. A kerületi bizottság minden megyében annyi választmányi kerületből a megye áll.

Székhelye a kerületi bizottságnak azon rendezett város, (mezőváros) vagy nagyközség, melynek kerületi szolgabírói hivatal székel.

Elnöke ezen város (helység) tűzoltó testület parancsnoka, jegyzője ennek segédtitkaja, tagjai a tartozó helységeknél fennálló tűzoltótestületek parancsnokai. Hatásköre kiterjed a kerületi tűzoltóügy feletti felügyeletére, az egyes helységeknél tűzoltószereinek megvizsgálására, a helységekből beérkező panaszok elintézésére, a helységeknél fennálló tűzoltótestületek felállítására

A szolgabírákkal és helységelöljáróságokkal direkte levelez.

A most mondottak alapján — úgy hiszem — mindenki fog egy tiszta képet magának alkotni arról, hogy a tűzoltóságot én mikép kívánom szervezni. Még közelebbi megvilágításra szolgáljon azonban a következő ábra:

A megye bizottság tagjai lesznek tehát a *soproni* tűzoltótestület parancsnoka mint elnökön kívül, a *kismartoni*, *nagymartoni*, *felsőpulyai*, *csepreghi*, *kapuvári* és *csorna* tűzoltóparancsnokok, mint az ezen szolgabírói kerületekben létesítendő kerületi bizottságok elnökei; a kerületi bizottságnak tagjai pedig és azon kerülethez tartozó helységekben fennálló tűzoltótestületek parancsnokai lesznek. Ugyhiszem, hogy ezen beosztás a természetes úgymenet követelményeinek sokkal inkább meg fog felelni mint a dandárookra, ezredekre stb., vagy pedig a vörös kereszt alapelvein eszközöndő beosztás, mert minden újabb választás feleslegessé téve, az egész szervezet önmagától képződik. Az egyes bizottságok tagjait a leghivatottabb és mindég a legnagyobb köztisztelőben, de egyszersmind azon férfiak is képezik, kiket az őket ismerő közelállók, ép azért hívtak meg parancsnoki állomásukra, mert tudják, hogy kellő szakismeret mellett a tűzoltó intézmény terén nagy buzgalmat fejtenek ki. Ezenkívül az egyes elnökök mindig azon helyzetben vannak, hogy vidékük kívánalmait legjobban ismerik s tudják, hol és mi rossz, vagy javításra szoruló.

Az egyes bizottságoknak erkölcsi súlya az által is emelkedik, hogy az abban résztvevő elnökök és parancsnokok tekintélyüknél fogva legfőképp hivatvák a határozatokat keresztül is vinni.

De van ezenkívül az ilyforma szervezkedésnek még más nagy előnye is, melyek közül csak azt az egyet akarom felemlíteni, hogy a megyei bizottság elnökei és tagjai mind vagyonosabb tekintélyes, polgárok, többnyire jó viszonyban állanak az illető alispánokkal és szolgabírákkal mi rend és fegyelem tekintetében csak is jó hatást szülhet, és a hivatalos úgymenet gyorsítására nem csekély befolyást fog gyakorolni.

Ezen szervezet mellett tűzoltóügyünk úgyhiszem az eddiginél rohamosabb fejlődésnek is fog örvendeni, mert előre látható, hogy úgy a kerületek, mint a megyék nemes versenyre kelve, mindannyian oda fognak törekedni, hatáskörüket szélesíteni s minél több tag súlya által befolyásukat nevelni.

Végül a mondottak mellett még csak azt tartom felemlítendőnek, hogy mindinkább közeledünk a kényszer tűzoltás felé, s ha ez létesül akkor ezen szervezet mellett meg van alkotva azon keret is melybe minden átmeneti s idegenszerű intézkedések nélkül a tűzoltóügynek ezen továbbfejlesztését is bele lehet foglalni.

Megeshetik ugyan, hogy egyik másik törvényhatósági joggal felruházott, vagy rendezett tanácsu városban ez időszerint még nincs tűzoltó társulat, és hogy tehát itt a jelen szervezet károsíthatatlannak látszik. De ezen igen

könnyen segíthetünk az által, hogy a megyei bizottság a megyének tűzoltótestülettel bíró legnépesebb más városában alkotjuk meg.

Míndezekhez járul még a szervezkedés tovább fejlődése felfelé is, mert én a mostani országos bizottság, vagyis központi választmányt, természetesen a jövő közgyűlésről kezdve — hatalyon kívül helyezném és kimondanám az országos vagyis központi választmányt a megyei bizottságok (56) elnökei alkotják, kik az országos elnök vagy alelnököt általános szavazattöbbséggel választják.

Ezen eljárás legfontosabb előnye, hogy az országos bizottság a szervezetből kifolyólag képződve, a közgyűlésen minden néven nevezendő és aránytalanul sok igénybevevő választás önmagától elesik, s az országos bizottság mindig a leghivatottabb tagokból fog megalkotni, s már csak tagjaira való tekintettel is közteketésben részesülni.

Főbb vonásokban elmondottam volna tehát igénytelen nézetemet a meggyőződéseim szerint egyedül helyes szervezés tekintetében, magától értetődik azonban, hogy ezen vázlatos előterjesztést az esetre, ha tapasztalnék, hogy bajtársaim körében visszhangra, felsőbb helyen támogatásra találna, mindenkor kész lennék tüzebben és behatóbban is kifejtetni.

Hátra van még a rangjelzésről elmondani azokat, miket én részemről helyesnek és jónak találok.

Előbbeni cikkemben azt mondtam, hogy »nem mondom, hogy az egyenlő rangjelzés rossz lenne; de lehetne vetkezesebben aligha sikerül keresztül vinni.« Ezen nézetemet fentartom most is, de azért nem késem megmondani, hogy én hogyan képzeltem legczélszerűbbnek. Elbocsájtom, hogy nézetem szerint minden a karon eszölt rangjelzés rossz, mert mihelyest valakin felöltő, köpe stb. van, senki sem tudja kicsoda, micsoda. A rangjel egyedüli helye a gallér és a sisak vagy sapka. A tekintetében elég jónak látom a pozsonyi határozatot legfeljebb a parancsnokok forgóját hagynám el.

A galléron legpraktikusabb s nekünk legjobban megfelelő rangjelzés a *csillag*. Minckelötte azonban kifejtém, hogy ezt hogy vélem alkalmazandónak, előre le bocsátanom, hogy a *rang* maga nézetem szerint az *egyállásban levők között sem lehet azért egyenlő*, azaz rang tartom megfelelőnek, ha egy mezőváros, vagy nagy parancsnoka ugyanazon rangjeleket viseli mint 20—30 lakossal bíró törvényhatósági joggal felruházott vagy rendezett tanácsu város tűzoltó parancsnoka; mert míg egyik 20—30 tűzoltót vezényel; addig a másik 200—tagból álló tűzoltótestület élén áll. Avval a gondola tehát okvetlen meg kell barátkoznunk, hogy nem min tűzoltó parancsnok egyenlő állásu s ennek következté nem is lehet egyenlő rangu. Más ez a katonaságnál, minden őrnagy egy zászlóalj, minden ezredes egy ezredet s minden vezérőrnagy egy dandárt vezényel. Ha pedig, mint másként nem is képzelhető, elfogadjuk azonos lászpontot, hogy a sajátlagos viszonyokra való tekintettel az egyenlő állásbeliek is különböző ranguak: akként fenti szervezetet mindig szem előtt tartva a következő rangjelzést ajánlom:

I. A törvényhatósági joggal felruházott tűzoltótestület parancsnoka és egyszersmind a megyei bizottság elnöke arany haitóka 3 fehér csontcsillag.

II. A rendezett tanácsu város tűzoltóparancsnoka, na egyszersmind a kerületi bizottság elnöke arany hajtóka 2 fehér csontcsillag.

III. Ugyanaz, ha nem elnöke a kerületi bizottságnak arany hajtóka 1 fehér csontcsillag.

IV. A nagy vagy kisközség tűzoltóparancsnoka ezüst hajtóka 3 fehér csontcsillag.

Az I. alatti tűzoltótestületnél:

alparancsnok arany hajtóka 2 csillag,
osztályparancsnok arany hajtóka 1 csillag,
szakaszvezető vörös posztó hajtóka 3 csillag,
szakaszvezető helyettes vörös posztó hajtóka 2 csillag,
rajvezető vörös posztó hajtóka 1 csillag.

A II. alatti tűzoltótestületnél:

alparancsnok aranyhajtóka 1 csillag,
osztályparancsnokai ezüst hajtóka 3 csillag,
alantás tisztei ugymint I-nél.

a III. alatti tűzoltótestületnél:

alparancsnok ezüst hajtóka 3 csillag,
osztályparancsnokai ezüst hajtóka 2 csillag.

A IV. alatti tűzoltótestületnél:

alparancsnok ezüst hajtóka 2 csillag,
osztályparancsnokai ezüst hajtóka 1 csillag,
alantás tisztek ugy mint I-nél.

Alparancsnoki állás csak oly tűzoltótestületnél lehet, mely legalább 50 tagból áll, osztályparancsnokok csak akkor, ha a tűzoltó testület legalább 60 tagból áll, minden osztályparancsnok legalább 30 embert vezényel.

Az egész arany vagy ezüst gallért mint drágát melőzni véltem jónak, mert a hajtóka (Aufschlag) ugyanazt a szolgálatot ép úgy megteszi, mint a gallér és tetemesen olcsóbb. A csontcsillagot ajánlom azért, mert nem kopik s tisztítást sem igényel s mind egyformán szép. Zsinórzat mindenesetre mellőzendő s egyáltalán törekvésünk csakis oda irányuljon, hogy a munkaruha legyen a diszruha is — illetve, hogy ez utóbbi szín, szabás és díszítés tekintetében teljesen megfeleljen a munkaruhának.

A használandó gombok legyenek füles és a tűzoltójelvényével ellátott rézgombok.

Evvel ezuttal befejeztem mondani valómat, s midőn évgül azt az óhajt bátorodom kifejezni, hogy bajtársaim a végleges szervezkedés kérdésével mi számosabban és mi komolyabban foglalkoznának, s ígérem miszerint én csekély tehetségemtől kitelhetőleg mindenkor kész leszek netáni kérdésekre válaszolni, kételyeket eloszlatni, szóval mindent megtenni mi ez irányban is az oly rég óhajtott végleges megállapodásra vezethet.

Sopron, 1883. decz. 10.

Dr. Hauer Gyula,
soproni segédtszt.

Két viszonyvázat.

I.

Tekintetes Lapvezér Úr!

A székesfehérvári önk. tűzoltó egylethez érkezett »Önkénytes Tűzoltó« című új szaklapból sajnálattal értesültem, miszerint becses lapja ellen vád emeltek. Ugyanez alkalommal nevezett lap némi gunnyal tőlem is igen rossz néven veszi, hogy a kerületi szövetséget tartózkodás nélkül feleslegesnek nyilvánítani bátor valék, sőt hogy egyáltalán véleményt mondani magamnak szabadságot vettem.

Szerfelett sajnálom, hogy ez által akaratom ellenére becses lapjának kellemetlenségeket okoztam. E végből nem mulaszthatom el, hogy ezennel szíves bocsánatáért ne esedezzem.

Midőn azonban ezt teszem, kérem egyszersmind ségedet: miszerint tekintve, hogy a vádbeli cselekmény tettese én vagyok, a mennyiben az incriminált sorok, te maznak, s annak megírásáért vádolva is vagyok; és hogy becses lapjában, melyben rossz néven vett nézetnyil napvilágot látott, magamat védelmezni megkísérltem.

Incriminált cikkem közléseért a szerkesztőséget ill. jegyzésre vonatkozó választ a »Tűzoltó Közlöny« ez évi mában már meglelvén, védelmemben csupán a magam nyét illető részre szoritkozom. S miután neheztelt állítá zatai kérdés tárgyát ugysem képezik, erről ezuttal ma teszek említést.

Indokolatlan volt támadása és méltatlanul kárhoztat ben nagyra becsült »Önkénytes Tűzoltó« tisztelt szerkeszt zetem őszinte nyilvánításáért, mert: a tagegyletek egyes egyedül irányadó országos vagy kerületi alapszabályok nem tartalmazznak oly rendelkezést, mely szerint a szöv telékéhez tartozó egyesület bármely tagja egy vagy más irány lönösen pedig az intézmény fejlesztésére való tekintetből nézeteit nyilvánosan is ne hangoztathassa.

De ettől eltekintve, én mint egyszerű tűzoltó a sz fogalmának definitiójából azon következtetésre jutottam, h esetre sem érdemel megrovást az az ember, a ki valamely akár egyesekkel akár testülettel szemben ellenkező vé lévén, annak a nyilvánosság előtt is kifejezést adni t főleg egy oly szakközlönyben, melynek egyik hivatása nyünk terén felmerült egyes vitás kérdések előnyös meg a bajtársaknak alkalmat nyújtani, s ez által nemes ügy dését előmozdítani. — Én úgy vélem, hogy ily irányu tör a szerzőtől, annál kevésbbé a laptól, mely azt közli, r nem vehető.

A mi az »Önkénytes Tűzoltónak« a megyei szö felállítás a kerületi szervezetek megszüntetése tárgyá vanított véleményemre tett megjegyzését illeti, arra anny bator válaszolni: miszerint abból, hogy a székesfehérv 10 évi fennállása után csak egy éve mult, hogy a kerület kötelékébe tartozik, még nem következik az, hogy cse mint magán ember, ki állandóan 9 éve szolgálom az mindig s minden alkalommal éber figyelemmel kísé téren mutatkozó jelenségeket, — a viszonyok felől ne bi tájékozottsággal s ne lehetnék azon helyzetben, hogy szövetkezeti rendszer felől pro vagy contra ne nyilatko illetve egy új jobb rendszer behozatalát (pl. nagyobb ven korló, s a saját megyéjébe szívesebben összpontosuló me szert) üdvösebbnek, a fennállot pedig — mint az igényel leg csak részben megfelelőt — feleslegesnek vélni ne hatnám.

Egyébiránt már azért is indokolatlan volt az » Tűzoltó« aprehenziója, mert hisz kiadott programm pontjában épen ő maga is a mostani kerületi rendszert tan helytelenitvén, czélszerűbb beosztás keresztül vite sikra. Tehát nézeteink alapján egyezők lévén csupán je nebb részletére nézve térünk el egymástól.

S mégis minő különös. . . A mely eszméért neki szabad egy egész szaklap alakjában megjelenni és érte nekem nem volna szabad egy más lap hasábjain bár egy réssel ugyanezen eszméért egy szót sem kockáztatni. ?!

Hogy azonban az »Önkénytes Tűzoltó« t mint kerül lyen megjelenő lapot érthető és természetes sőt tisztelet gályaira nézve megnyugtassam, jónak vélem szíves figyelm azon körülményre, miszerint a székesfehérvári egyletnél nistracionális teendők kizárólag a titkár ressortjába tart ből folyólag — tán a kerületben mint első — siettem a 1884. évre járó kerületi tagdíj megküldését még f. évi j (vagyis megtámadott cikkem írása után 2 hóval) eszkö ként erről saját kéziratom ott Pápán eléggé tanuskodhati pusztán egyéni ügybuzgalmamtól függő pontosságból ped gulatlan ítélő meggyőződhetik, miszerint a megyei rend kében nyilvánított nézetem mellett — a mostani kerületi is tiszteletben tartom, s épen nem vagyok méltó ellenkez nyilt kijelentéséért azon neheztelésre, melyben az »Önké oltó« részesít.

És végül nyugodt lehet az »Önkénytes Tűzoltó«

is, miszerint addig is míg a megyei rendszer létre nem jön ugy magam mint egyesületek erkölcsi kötelességének ismerendi bármely rendszert tisztelőben tartani, melynek célja az intézmény felvirágoztatása felé irányul, de azért én egyénileg a fegyvert le nem teszem, s küzdeni fogok szerény erőmhöz képest a megyei rendszer létesüléseért, melyet én e tűzoltói intézmény jelen, stádiumában legcélszerűbbnek tartok.

Tekintetes Lapvezér urtól ismételt alkalmatlankodásomért bocsánatért esdve, maradtam bajtársi üdvözléssel kész szolgája.

Vida Pál,
székesfehérvári tükár.

II.

Az »Önk. Tűzoltó« 2-ik száma igen élénk, változatos tartalommal jelent meg és dicséretére legyen mondva, már a hangja is acceptabilis. Még az a »P.« ur is, ki a szerkesztők beleegyezésével, a »Vidék« rovatában intézményünk rombadőlése felett kesereg, csupán odáig ragadtatja magát nemes hevében, hogy egyszerűen konstatálja, miszerint a »tűzoltóintézményt egyes tündökölni öhajtó egyének folytonos ujitásaikkal s visszas beosztásaikkal, előbb-utóbb, a *jégre viszik.*« Magok a szerkesztők pedig annyira mérséklék magukat, hogy semmi okunk sincs többé a központi választmány és azzal együtt rendünk tekintélyének a védelmére kelni. Hogy azonban (ez egyszer még kötelességszerűleg, mert többet e tárgyra visszatérni aligha lesz időnk és terünk) hogy emez örvendentes változást példával is illusztráljuk, utalunk az »Ö. T.« legújabb száma vezércikkének egyik passzusára, melyhez mellékesen azon egyetlen megjegyzésünket kívánjuk csak hozzákapcsolni, hogyha rendelkeznek az orsz. szövetségnek központi választmánya az oly igen lényeges *anyag; tehetséggel is*: ugy bizonynyal nem várta volna be, hogy az »Ö. T.« irányítsa figyelmét a vezércikkhező ur által most említett, de a közp. választmány által már évekket ezelőtt felismert és mindenestre nem lényegtelen munkakörnek a felölésére. Hanem a magát annyira a »gyakorlati élet emberének« valló cikkíró előtt e gátlólag befolyó kicsi körülményt, ugy látszik, teljesen elfedi a »borus lelke nehezedő — nem ossiani — hanem egészen más természetű köd, melyhez (saját szavai szerint) a költészetnek semmi köze sincsen s melynek szülő anyja nem más, csupán a rideg valóság lehet.« A hivatolt vezércikknek idevonatkozó passusa különben a következő:

»Hogy egyleteink, önmagukra utalt tájékozatlanságukban, még mindig hiában várják a jönni nem akaró segítséget; e tekintetben tagadhatlan, hogy a felelősség sulya első sorban az egyes egyletek azon vezetőire nehezedik, kik annak idején nem vetve számot magukkal s nem kérdezve meg lelkiismeretüket képesek voltak egy oly állás elvállalására, honnan a hiúság és könnyelműségnek mindörökké száműzve kellene maradnia. De nem kevesebb terheli a felelősség e káros és veszélyes stagnatio miatt azon testületet is, mely nem csupán az összes tűzoltóság képviselőjére, de annak külső és belső, anyagi és szellemi összes érdekeinek előmozdítására is alkalván, el nem titkolható mulasztást követ el azáltal, hogy munka és hatáskörét ki nem terjesztette egész odáig, hogy az összes tűzoltó egyletek, a kérdéses időszak — t. i. a tél — tartamára, ha egyébbel nem, legalább is megfelelő utasítás és utbaigazítással el látva tudhatnák magukat.«

Ezt az észrevételt s illetőleg szemrehányást, pár héttel ezelőtt, bizonyosan nem ilyen tonusban mondta volna el az »Önkényes Tűzoltó«. Az első szám hangja legalább feljogosít bennünket e feltevésre. Annál nagyobb örömünkre szolgál azonban, hogy a multkor nyújtott kissé keserű orvosságnak ily gyors, biztos és megnyugtató ha-

tása ma közzik. Mert más célunk nem volt s nem lehetett, midőn, *érdemeinek kellő elismerése mellett*, oly katlan hangon emlékeztünk meg uj laptársunkról; egyedül az, hogy nála egy, intézményünkre nézve valódelmes, mert méltán visszatetszést kelthető kóros túlgést, keletkeztek elfojtsunk, ha lehetséges.

Hogy jóakaratumk viszonzásául elbizakodottságot nek a szemünkre az »Önk. Tűzoltó«-nak szerkesztő ellenszenvet tétéleznek fel irányukban: ezt mi természetnek találjuk és szívesen elviseljük. A ki javítani, gyítani akar: az a reactio nyilvánulásaira el lehet kész. És mi inkább tartjuk kötelességünknek eltérni azt, ideig-óráig *félreismertessünk*; semhogy megengedhet veljük, miszerint egy *hazai tűzoltószaklap* hasábjain kifejezések forduljanak elő, melyek a *magyar orsz. tűzoltószövetség központi választmányának* követett ir *»félszegnek és minden komolyabb megfontolást nélkül eljárásnak«* bélyegezni nem áttallják!

Ezért támadtuk meg az »Önk. Tűzoltó«-t. És támadtuk nem mint *Markusovszky Béla*; hanem, mint »*Tűzoltó Közlöny*«-nek, a *magyar országos tűzoltószövetség hivatalos organumának a szerkesztője!*

Egy Markusovszky Bélának az »Ö. T.« szerkesztőjéhez — főleg midőn azok egyike teljesen ismeretlen egyén előtt és a másikat is csupán egy alkalommal Zalaegerszegen, látta életében, mint a VI-ik orsz. közgyűlésre szavazati joggal kiküldött képviselőtársunk édes kevés köze van. Legfeljebb annyi lehet, hogy mást vesz róla, miszerint ők is tudnak ugyanazon eszméért lelkesülni, melynek szolgálatában ő maga is a nyolczadik éve áll. De a »Tűzoltó Közlöny« szerkesztőjének *volt*, van és lesz köze hozzájuk; lesz mindaddig, míg ők egy társalpnak élén állanak. S nemcsak jog áll neki, *de egyenes kötelessége is* tiltakozni minden hang és modor ellen, mely az »Ö. T.« első számát undorítóvá teszi!

Hanem ha mi csupán *ennyit* mondtunk volna el *lid* alakban, — ugyanaz lett volna sorsa sorainknak, a mit például *Thewrewk Arpád* ért el higgadt fejtegetésével. A helyett, hogy cikkének a helyességét beismert és a kapcsolatban ajánlottat elfogadná az »Ö. T.«: tottnak érzi magát — szemben egy neves nyelvészünkkel, *kellően okadatolt fejtegetésével* — azt állítani, hogy bizonyít be az illető, mint a mit akar« és a mit mi szemlünk.«

Az emberi természetek igen különfélék. A r egyiket teljesen degenerálni képes; ugyanaz a másikat is alterálja. Azért kötelessége az orvosnak mind *individualizálni* és a gyógyszer az egyének organikumának természeti különlegességéhez alkalmazni. *Mi is ezt tettük.* Az »Ö. T.« szerkesztői erősebb természetiberek: szükség volt tehát erősb hatású ingrediens keverni a mondandónkba. Ok az első számban magunkat indítva kissé szintén megborsozni azt, mi kik nyujtandók valánk. Be kellett velük láttatnunk, a mit ők zokon vehetnek; ugyanaz a hang talán máskább méltán megbotránkoztat egy központi választmányt! Mindezt pedig demonstrálni egyedül a foganatos módon állott módunkban. Nem a »világ sorsát intéztalmasságokkal« tévesztettük össze mi magunkat; l

csak a milyen modorral az első mutatóványban találkozáink: hasonlóban vettük tollhegyre az »Ö. T.« fellépését s hál' istennek nem — sikertelenül!

Hogy ezt »Markusovszky Béla merészelte« tenni, az kizárólagosan a véletlenség dolga; azé a véletlenségé, hogy éppen ő a »Tüzoltó Közlöny« szerkesztője. Hogy pedig ez a mostani szerkesztő csak egy 27 éves fiatal ember, az szerintünk nem tartozik ugyan magához a tárgyhöz; de mivel az »Ö. T.« szerkesztői szivesek valának e mellékes körülményre t. i. fiatalságunkra is hivatkozni: meg kell jegyeznünk, hogy mi a »T. K.« szerkesztőjének e hibáját hajlandók vagyunk egyenes *előnynek* tartani. Mert »a kinek szereplése csak a tegnapi veszi kezdetét,« annak semmi esetre sem válik szégyenére, hogy az érdemekben talán már meg is öszült bajtársaktól és illetőleg az »Ö. T.« szerkesztőitől egy tekintetben tanuljon, megtanuljon — helyesen írni. Az iglói (1878) IV-ik országos közgyűlésnek választott *jegyzője*, a ki történetesen szintén Markusovszky Béla volt, igen élénk vágyat érez ugyan magában arra, hogy — már csak az akkori közgyűlés reputációja érdekében is — visszautasítsa a helyesen írni nem tudásnak sajátságos alkalomból emlegetett vádját: de a »Tüzoltó Közlöny«-nek szerkesztője egyedül annyiban találja e megjegyzést különösnek, hogy ily *későn* figyelmeztetik őt olyasmire, a mit 16 hónappal ezelőtt is lehetett, sőt *kellett* volna, bajtársi jóindulatból és őszinteséggel, tudomására hozni. — Akkor legelső dolga lett volna megköszönni a bizonynyal jóakaratu figyelmeztetést, elodázhatatlan kötelességének ismerve egyuttal — tovább nem szolgálni *tollal* is kezében jó ügyünket. Ma azonban, eltekintve attól, hogy mily alkalomból és kik teszik meg előtte ezt az észrevételt s daczára a hivatolt vád súlyos voltának: *kénytelen* a helyét el nem hagyni. Mert eme kedvezőtlen ítélettel szemben, több igen tisztelt férfi által kiállított bizalmi nyilatkozatnak van a birtokában. És ezeknek becses véleményére *kevesebbet* adni, mint az »Ö. Tüzoltó«-éra — megbocsáthatatlan szerénytelenség volna részéről, mert nagy sértés lenne az illető urakra nézve.

Kíválóan szerencséseknek valljuk azonban magunkat — és ez a véletlen nyújtotta kedvező körülmény az egyedüli, melyben némi vigasztalódást kereshetünk — hogy havonként, vagy, ha »az az indok, mely az »Önk. Tüzoltó«-t létre hozta« csakugyan »elég erős arra, hogy azt akár *napilappá* (?) is változtassa« — hát naponként előtünk fog feküdni az a tüzoltószaklap, mely a helyesírás s mondatfűzés tekintetében kétségkívül igen illetékes mintakép. Hízelgünk maguknak, hogy abból sikerül majd mihamar elsajátítani a — »kerek és hibátlan mondatok összetakolását«. — De ha, ezt tanusítandó, nem kénytelenítettünk többé más, fontosb közlendők rovására, újabb *viszónválasz* megírása céljából venni kezünkbe a tollat: biztosíthatjuk az »Ö. T.« szerkesztőit, hogy még le is leszünk nekik kötelezve.

A »Tüzoltó Közlöny« Lapvezére.

VIDÉKI RÖVID HIREK.

— József főherczeg azon arczképe, mely őt tüzoltóruhában ábrázolja, 50·33 cmtr nagyságban csinosan kiállítva 50 krajczárért az »Illustrirte Westungarische Feuerwehzeitung« szerkesztőségétől megvásárolható. Az arány

talánul csekély díj, melynek Pozsonyba küldés szerkesztőség czíme alatt kéretik, lehetővé teszi legszegényebb egyesület is örtanyájának vagy van, hát parancsnoksági üléstermének a falát — bajtársunk képmásával feldiszhizhesse.

— A »Magyar Tüzoltó« hivatalos értesítőjében a kerületi tüzoltószövetség elnöksége felhívja mindazon egyesületeket s hatóságokat, kik felvilágosítást kérnek tüzoltószervezkedésre nézve, hogy helyes utbaigazítás szempontjából vetkező kérdésekre *már a megkeresésben* nyilatkozzanak

1. Van-e a községben fecskendő, és milyen s ez rendelkezése alatt álland-e?

2. Vannak-e egyéb oltó eszközök a községben?

3. Sik avagy hegyes helyen fekszik-e a község?

4. Vannak-e kellő számú kutjai s mily mélyek az szine átlag van-e 18 lábnyira a föld színétől vagy mély szin, és vízúsak-e a kutak, avagy van-e felhasználható p

5. Körülbelül hány működő tagja lesz az egyesületnek?

6. Mekkora lehet az összeg, melynek erejéig a bes ténhetik szerelvényekben készpénzzel fizetve, s esetleg r

7. Van-e már alapszabály és szolgálati szabály ter van küldessék be észrevételezés végett?

8. Az egyenruha tekintetében figyelembe ajánlati válasz beérkezésig az alakuló egyesületben zavar elkerülte egyenruhát senki ne készítessen.

Hasonló megkeresések, melyekben felvilágosítást l egyesületi szervezkedésre nézve, havonként több helyről é budapesti önk. egyesület parancsnokságához, jónak láttuk mi i tatni eme kérdéseket, hogy kapcsolatosan felhívassuk v társainkat arra: miszerint sziveskednének az illető, lakób zelésben alakuló félben levő egyesületek, netalán hozzánk zületőinek figyelembe ajánlani, hogy ha eme kérdések felelettel *együtt* küldik el hozzánk a megkereséseik először megkönnyítik a helyes és gyors válaszadást és megkímélik az önk. egyesület amugy is túlhalmozott többszörös levélváltás terhétől.

— Az »Illustrirte Westungarische Feuerwehr-Zeit ruáriusi száma az *amsterdami* hivatásos tüzoltóság mászó képét hozza, mely körülbelül megfelel egy mászóház mir telményének. Ezek pedig a következők: a) Utánozza a az illető város építkezésének minden különösebb módját, tel levén főleg a parkányzatok, erkélyek és általában mászást nehezítő kjugrásaira a házaknak. b) Legyen e mászó házon a házfedelek mindenféle fajtája eredetiben hogy a tüzoltók a zsupp, zsindely, cserép, pala, bádog papir fedeleken egyiránt elsajátítsák a biztos járás és ügyességet. c) Birjon a mászóház egy olyan helyiséggel, a zárt tüzeknek oltó porral vagy füstálarcbban való behat eszközlendő elfojtását gyakorolhatni. d) Legyen egy szárító melyben a levegő szabadon járhatja egész hosszúságukl ritás végett felakasztott tömlöket. e) Téli időben a szár fűthetők is legyenek.

A továbbiakban József főherczeg lapunk mult.száma lokán olvasható cikkéről emlékezik meg. Azután egy csétlenül járt tüzoltók vagy azok hátramaradottjai javá tandó segélypénztár életbeléptetését ajánlja melegen, mindjárt egy alapszabálytervezetet is. Végül egyleti tud hoz és néhány tüzesetet regisztrál.

— Az iglói tornatüzoltóegylet f. évi január 13-án des évi közgyűlését, melyet Dr. Simenszky elnök nyitott évi jelentés szerint az egyesület 120 pártoló, és 62 működő bír. A pártoló tagok száma 20-al kevesebb, mint az elmű A tavalyi közgyűlés (lásd 5-ik szám 1883.) alkalmával felgyei segélyalap létesítése nem sikerült, minthogy a felszó pesmegyei társaságok közül csak öt felelt, és az sem ki zájárulni az eszméhez. Az összes egyleti vagyon 7477 fr vétel volt 846 frt 77 kr., kiadás 633 frt 88 kr., pénztári tehát 212 frt 89 kr. A segélyalap (egyleti) 307 frt 06 k felett rendelkezik. A parancsnokság jelentésében kiemel gencia részvétlenségét az ügy iránt és hangsúlyozza, z egyesület felvilágosítások ma már az az egyedüli akadály

az egyesület 6 tüzesethez. Tartatott 10 közgyakorlat, melyekhez a lovakát a város, a műmalom, továbbá *Szell* és *Lukács* urak bocsátották a rendelkezésre; menetgyakorlat kettő volt. Az őrtanyára 3 hazai és 1 külföldi szaklap járt.

— A bajai önk. tűzoltóegylet, január 20-iki közgyűlése elé terjesztett igazgató választmányi jelentés szerint a bevételek (Baja város segélye 450 frt, huszonnégy alapító tag 220 frt, százhetvenkét pártoló tag 472 frt 50 kr., ruházatok megváltása a működő tagok által 30 frt 70 kr. stb.) összesen 2475 frt 41 kr., ebből készpénz gyanánt maradt a pénztárban 64 frt 61 kr. Nagyobb befektetések czime: sürgöny berendezés 181 frt 70 kr., őrtanya és tűztorony berendezés 198 frt 96 kr., egy új mozdonyszivattyú és vízeskocsi 747 frt 27 kr., egyenruhákért (köztük az 5 városi tűzoltó ruházata) 429 frt 11 kr., szövetségi tagdíj 6 frt, nyolcz koezi és a felszerelés jókarban és tisztántartása 371 frt 44 kr. A segélyalap 82 frt 06 krt tüntet elő. A működő tagok száma 38; tüzeset volt 19, köztük 6 tetőtűz és 6 kéménytűz. Az egyesület, mely 1881-ben csaknem végleges feloszlásnak indult, a lefolyt évben mind erkölcsileg, mind anyagilag gyarapodott s jelentékeny haladást tett a fejlődés útján. A tisztek névsora, főparancsnok: *Pollerman Bertalan*, alparancsnok: *id. Frankenberger Ferencz*, szakaszvezér: *Frankenberger Győző*, titkár: *Dujmovits István*, szertárnok: *Prigl Károly*, segédtsitz: *Peplowszky László*, első mászó: *Gibics Mihály*, első szivattyús: *Perlaki Sándor*, vizgondnokok: *Siraczi József* és *Bajai Péter*, századkürtös *Vargai Béla*.

— A balassa-gyarmati önk. egylet február 2-án tartotta az évi rendes közgyűlést, melyen *Harmos Gábor*, megyei főjegyző elnökölt. A megejtett tisztújítás eredménye a következő: megválasztattak főparancsnokká: *Hanžély Márton*, főszolgabíró, mászóvezérré: *Hiber Sándor*, szivattyúsvezérekké: *Molnár Pál* és *Guttman István*, jegyzővé: *Wagner István*, zászlótartóvá, alvezéri ranggal *Szűcs István*. — A vagyoni kimutatás gyarapodást tüntet fel.

— Pozsonyban, *Wigand* könyvnyomdatulajdonos ur ötezer forinttal járult a tűzoltóság távirati összeköttetéseinek létesítéséhez.

— Sopronban elhatározták, hogy az osztályparancsnokokat, maga a tisztikar válassza és hogy a fokozatos előléptetésnél az ansiennitás elve érvényesüljön.

— A székesfehérvári egylet ujonnan alakított parancsnoksága a budapesti önk. egylet jó példáján buzdulva szintén elhatározta: miszerint minden második vasárnap elméleti előadást és szakkerü felolvasásokat fog rendezni. Folyó évi február hó 3-án már ezen határozat foganatba is vétetett, a mennyiben *Paulovits Ferencz* alparancsnok a tűz és egyéb szolgálatról tartott értekezést. A legközelebbi felolvasást *Vida Pál* titkár fogja megtartatni.

— Nyilatkozat. Alulírottak ezennel kijelentjük és illetőleg az igazsághoz hiven bizonyítjuk, miszerint *Walter* Alajos, ujaradi községi jegyző minket azon ürügy alatt bírt rá az általa alapított »Községi Tűzoltóegylet« kebelébe való belépésre, hogy ő a polgárok jó egyetértését akarja csak újra helyreállítani. Miután azonban meggyőződést szereztünk arról, hogy az új egylet megalakítása voltaképen csak a czélből történt, hogy a községi jegyző személyes ellenszenvéből kifolyólag mellyel Ternájgó Calsar ur a régi tűzoltóegylet parancsnoka iránt viseltetik, nagyobb nyomatékot és kifejezést adhasson az így mintegy a község helyeslése által sanctionált álláspontjának; s miután továbbá arról is meggyőződttünk, hogy a régi tűzoltókar a mai kívánalmaknak teljesen eleget tenni képes működő tagokkal és megfelelő szerekkel bír és hogy az új egylet által az egyetértés helyett, inkább csak a visszavonás kap még nagyobb mérvben lábra: mindezek folytán mi az új egyletből ki is lépünk, kinyilatkoztatjuk, hogy ezen új községi tűzoltó egylet megalapítása és fenállásának közhasznót célzó indító oka abszolúte nincs, épúgy, mint a hogy a múltban sem volt. Minek hiteléül álljanak itt sajátkezü névaláírásunk; *Uj Arad* 1883 decz. 27. *Hermann Márton*, *Hans Kózsef*, *Hilbert János*, *Miklós Fülöp*, (az új tűzoltóegylet tisztb. parancsnoka) *Henrik S. Hoffmann Antal*, *Heinzi János*, *Buchecker János*, *Hesse József*, *Schneider József*, *Schragner Ferencz*, *Klug János*, *Blasitz Ferencz*, *Künstler György*, *Schneider Valentin*, *Ferencz János*, *Geck Pál*, *Finder András*, *Kato Péter*, *Lips Jakab*, *Schragner Márton*, *Harnisch Ferencz* *Mittag József*, *Hesz Ferencz*, *Schragner Lőrincz*, és *Schragner József*.

K Ü L F Ö L D.

Olaszországi tűzoltó-viszonyok.

A »Tűzoltó-Közlöny« eredeti tudósítása.

Milano, 1884, január 2

Tekintetes szerkesztő ur! Kedves Barátom!

Abból az alkalomból, hogy tudományos kutatás czéljából szerencsés valék Olaszország derült kék ege egy (így télviz idején kétszeresen kellemes) megbízatás kiküldetni, — megkeresést intéztél kőzzám, hogy ler szives »mellékesen« Itália tűzoltó viszonyaira is kiterjteni a figyelmemet és amennyire időm engedi, futólag ismertetést küldeni ezekről becses lapod számára.

Eltekintve attól, hogy szokva vagyok, tőled egye kérekednek a teljesítését sem tagadni meg; annyival is mestebb teszek most eleget felszólításodnak, mert öhsod indokolásában említett azon körülmény folytán, hogy »Olaszország a magyarországi bajtársak előtt ez időrint még csaknem egészen terra incognita tűzoltói tekintetben« — jelen tudósításom, bármennyire rövid és hűgos lesz is az, nem fog még sem nélkülözni némi énkességet, — nem, még annak daczára sem, hogy jómagki e soraimmal (feltéve, hogy meg is jelennek azok) »külön tudósítójavá« avattatom fel azon hazai szaklapimelynek szerkesztője a legelső magyar ember, kinek herczegi munkatársa volt és van, — hogy jómagam vekep csak laikus vagyok a tűzoltás terén.

És ha hasonló téren nagyobb fejlettséget felmuállam e nemű viszonyainak az ismertetését tetted v feladatommá; úgy az utóbb említett s általam — l el — csak sajnálni tudott körülmény, hogy magam i vagyok tűzoltó, talán nemcsak megnehezítette: de egnesen lehetetlené is tette volna reám nézve a kívánt élemben való eljárást. Mivel azonban a véletlen szerenmely Olaszországra nézve helyesebben szerencsétlennek nevezhető, úgy hozta magával, hogy egy a oltás nemes, és humanus eszméjének horderejével mostanában megbarátkozni kezdő országból és orszá kell irnom: laikus létemre is eléggé vértezettnek érmagamat arra, hogy mindenekelőtt el nem fojtható r dőbbenésemnek adjak kifejezést a felett, hogy egy mü ország, egy, a híres római birodalom ősi területén alakmükincsekben oly gazdag egységes Itália — a tűzoterén annyira el van maradva! Mert el van, kétségtele — ha már én, a nemtűzoltó is megütközöm az itt ti viszonyokon!

Hanem ítéljenek maguk az erre illetékes szakberek.

A budapesti önkéntes tűzoltóegylet által mult szept. havában tartott 5000-ik éjjeli őrségének ünnep alkalmából, a »Nemzet« és a »B. H.« hasábjain megjelczikkedből tudom, hogy mint oly sok egyéb üdvös iménynek, így magának a rendszeres tűzoltásnak is Ital illetőleg *Róma* a hazája. Augusztus császár itt alakítá az első külön e czélből szervezett tűzoltó ezredet. ma? Az ugyanazon földet lakó olasz nép nem is s hogy ő még e tekintetben is hivatkoznék példás mul Legnagyobb részök fogalommal sem bír arról, hogy m lehet ió az a tűzoltóság. Eveddül a városi egységeit

bekövetkezett színházi katasztrófák a művelt világot bejárt rémes hírének köszönhetni, hogy legalább a városok előljáróinak egynémelyike eljutott végtére annak belátásához, miszerint a jelenlegi állapotok nemcsak tarthatlanok, hanem egyszermind szegényletesek is.

Valószínűleg e mind nagyobb tért foglaló belátás eredményezhette ama megállapodást is, melynek értelmében az ez évi *turini* kiállítással kapcsolatosan egy, tűzoltókongresszus megtartását vették tervbe. Volt alkalmam látni a bizottságnak, mely a kiállítás rendezésével bízott meg, egy megkeresését, melyhez hasonló minden nevezetesebb olasz város polgármesterének megküldetett. A felhívás tudomásul adván a tűzoltókongresszus megtartásában történt megállapodást és ennek indító okait, kéri az illető városok előljáróit, hogy tekintve a kérdés helyes megoldásának a sürgősségét, hozzanak magukkal, vagy küldjenek kész és határozott feleletet mindazon kérdésekre vonatkozólag, melyek az értekezleten a megvitatás tárgyát képezendik. Szőnyegre kerülendének pedig a következő témák u. m.:

1. *Elméleti rész.* a) A tűzoltó testületek szervezésének mikéntje. b) Melyek a legalkalmasabb gépek, oltó és mentőszerek?

2. *Gyakorlati rész.* a) A szivattyu, mászó és mentőgyakorlatok. b) A tűz oltása. c) A vízszerezés.

A felhívásban mellékesen megemlítetik, hogy az egyes városok esetleg már netán birt szereiket is magukkal hozhatják, sőt a gyakorlati rész meggyőzőbb demonstrálhatása céljából, kívánatos is, hogy magukkal hozzák. Csakhogy ezt nem valami sok város fogja teljesíteni, mert a dicső Olaszország 8828 községe közt, miként ennek egy statisztikai kimutatásból a nyomára jöttem, csak 95-nek van tűzoltósága s 29 milliónyi lakosságából csak 2000, mond *kétezer* olyan lélek került ki, mely felebaráti szeretetből s a közjóért, a tűzoltás terén is képes volna odáig menni lelkesedésében, a meddig mi nálunk legalább is ötvenszer annyi bajtárust tényleg elvitt már a nemes hév.*)

Magyarországon beleértve Horvátországot is, nem hiszem, hogy volna vármegye, melyben tűzoltó egyesület lenne található? Ellenben Olaszország 19 olyan kerülettel bír, a hol nyoma sincs e humanus intézménynek s nem egy műkincsekben gazdag nagyobb városban hasztalan keresnénk egy fiatöltőt is. (Ilyen hihetetlen részvétlenséget tanúsító polgárság nálunk is lakik egynémely nagyobb városban. Hogy többet ne említsünk ott van *Szabadka*, meg *Mezőtur* és egy csomó, tösgyökeres magyar nép-lakta hely a kanyargós Tisza mentén. Ezek még mindig nem valának képesek annyira megemberelni magukat, hogy tűzoltóegyletet alapítottak volna. Szerk.)

Milanóról, melynek falai közt jelen soraimat írom, hasonlót nem állithatni ugyan; hanem azért az itteni viszonyok is igen sajátságosak. Jellemzésül meg kell emlékezni egy épen tegnapelőtt itt dühöngött tüzvészről, melynek *signore Lestora* gombgyára esett martalékul. A gyár *Via Principe Umberto-n* állt s este gyult ki; egyszerre három helyen is. A látvány szokatlansága és nagy-szerűsége egyiránt megérdemelte, hogy elnézzen az em-

*) Nálunk épen *hatszorta* több tűzoltótestülettel rendelkezik az ország, a mi annál nagyobb jelentőségű, mivel Magyarország csak *félannyi* lakosszámmal (16 millió) bír, mint Olaszország.

ber a tűz helyszínére. Engem azonfölül egész ke az a gondolat is sarkalt, hogy hisz igaz biz a l'én a »Tűzoltó Közlöny« tudósítójává készülök lenni gondolat egész izgatottságba hozott. Ugy rohantan helyére, mintha legalább is a megjelenés elsőségé tam volna versenyezni. S a legkülönösebb az a d hogy tényleg hamarább valék ott a tűzoltóságn azonban *12 főnyi létszámmal* nemsokára szintén zett. Azt hittem, hogy ez csak valamelyik fiókörs sült, hogy *az összes rendelkezésre álló csapat*. A mind színházországban volt, a honnan direkt par kellett még egynehány embert összeszedni. Ez az lönös módon requirált segítség azonban a legny ban el is maradhatott volna. Mert végre is egy hogy 12 szakember jelenlétében ég-e le, »az utolsó egy nagy gyár; vagy hogy még néhányval több tanui e nem közönséges látványnak.

Azt a fecskendőt, mely segédeszköz gyanán delkezésükre állt, pro forma lehetett ugyan m hozni és a kirukkolt sisakos vitézek — ut aliqui videatur — működtették is; de hogy vele, illetől gitségével meg is állithassák a tüzet: bizony arra való volt. Ahhoz legalább is 10—20 másik fecsker volna még szükség.

Szóval a talián urak el vannak még jócskán a tűzoltás terén.

Ha Rómában vagy Nápolyban említésre mé lok, fel fogom jegyezni a »Tűzoltó Közlöny« számára, kiktől, midőn bocsánatot kérnék, a m tűzoltó létemre is, tűzoltó dolgokról merészelt lapjokban; engedélyt kell kérnem arra is, hog tudósításom alá, belügyminiszeri engedelem nél saját, kissé németes hangzásu nevemet jegyezhes nem azt a nevet, melyen tíz évvel ezelőtt, egy e igen közel álló egyénnel együtt arattuk a »títke író« babérjait.

Keveház

Uj mentő-eszköz.

A tűzoltó a maga szivattyujával eddig is hasonlított a tűzértséghez. A tűzér szere az ágyu csinját-binját ismerni, melyet tisztán tartani ép lessége neki, mint a hogy a tűzoltónak tudnia l vattyuszerelés fogásait és a használható állapot kellékeit, melyek sorában a tisztaságra való gon lés bizonynyal a legelső.

Most azonban azon a ponton állunk, hog tűzoltóknak is lesz egy valóságos *ágyunk*, mely kában mi is »lőpor« segítségével dobhatjuk »lő a támadásnak objektumát képező pontra. Külör az, hogy mi nem *rombolni* szándékozunk a cz felveendő veszélyes ponton; hanem *menteni*.

Cordes H. C. (polgári állására nézve méi merhavenben) volt az a valaki, kinek elméjé eszme megfogamzott. Készüléke, egy igazi ágy épen most teszi körutját Németország neveseb egyleteinél. Addig is, mig akár Fiumében, ak Budapesten alkalom nyilnék személyes vizsgálá leményt mondani az uj találmányról, nem lesz legalább általánosságban tudomást venni e ment

A tűzoltók ágyújának, miként a rendesnel

reke van. Az első kerékpár felett a munitiós szekrény van elhelyezve s a hátsón maga az ágyúcska nyugszik, két kis orsóval egyetemben, melyekről a zsineggel ellátott löveg magát a mentőkészüléket gombolyítja le, magával vivén azt arra a pontra, a honnan valakit vagy valamit menteni akarunk. És ehhez a készülékhez a többek közt egy karosszék is tartozik, melyen esetleg 2 személy is helyet foglalhat. A 6—7 grammnyi löportöltéssel továbbított löveg, az illető ablakon át, melyre irányoztatik, a szoba plafondjára repül s oda befuródván, a vele együtt fel a magasba repülő készüléknek felső vége számára lehetővé teszi, hogy az ablakon belől kibomolván, önmagától megfogódzék a párkányzatban. Ha azonban nem elég erősen furódnék is be a löveg, az így felkerült vastagabb fajtájú zsineg segítségével, akár maga a veszélyben forgó, akár pedig egy tűzoltó, kényelmesen felhuzhatja a karosszékét azon az aczéldrót által képviselt lengő sinen, melynek egyik végét szintén maga a kilőtt löveg szállította el az illető helyre. Alól a lemozdonyított, azaz az első kerékpártól elakasztott ágyúcska, mint a csuszató készülék alsó végpontja, a megfeszítés kívánta tetszésszerű távolba állítatik és a mentésre minden készen áll. Erősebb töltés 200 meter magasságra is felviszi a zsineget és a készüléknek az ablakhoz erősítendő egyik végét.

Egyelőre, mivel az oly igen élénken érzett hiányon, a mentőeszközök hiányosságán akar Cordes urnak találmanya segíteni, hajlandók vagyunk még a löporral bánás némi veszélyességétől is eltekinteni. Azt az aggályunkat azonban nem hallgathatjuk el, hogy vajjon a *helytelen irányítás* vagy a *löveg nem eléggé biztos behatolása* a czélbavett helyen, és az ezekből származó újra-szerelés és újratöltés nem jár-e vajjon nagyon is sok idővesztéssel? Ha nem, akkor csak annál nagyobb érdeklődéssel nézünk elébe annak a pillanatnak, melyben saját magunknak lesz alkalmunk látni és megpróbálni ez új mentőszert, mely ha életrevalónak bizonyul, valószínűleg nagy concurrentiát fog csinálni a mentőzsáknak.

Lengyel Béla.

Egy amerikai tüzeset.

Legközelebb lesz szerencsénk egy »Tul az Océánon« című cikkben ismertetni Amerika tüzoltó viszonyait. Addig is azonban nem tartjuk érdektelennek egy ottani tüzesetről, mely a napilapokban már megtette körutját és a hazai szaklapok hasábjain is röviden érintve volt — a szemtanúk vallomásain alapuló részletes leírást közölni. Az eset, melynek színhelye *Belleville* volt, minden kommentár nélkül is igen jellemző.

Belleville Illinois államnak 15 ezer lakossal bíró vidéki városa. Benne a tanítással foglalkozó apácák iskolája a város egyik legszebb és legnagyobb épülete volt. A főépület maga 3 emeletes ház vala, két nagy szárnyépülettel, mert a tanintézet bennlakó növendékeket is elfogadott. Az Amerikában szokásos építési mód szerint egyedül a főfalak emeltettek fel téglából, az egyes szobák közti válaszfalat mindenütt deszkázat képezte. A lépcsők is fából voltak. Az egész épületbe a légfűtés volt bevezetve, mindegyik szárny pinczéjében egy-egy fűtőkemenczével. A hálólhelyiségek az épület nyugati részében, a II-ik és III-ik emeleten valának. A vészés éjjelen (január 5—6) 64 személy tartózkodott a házban, nevezetesen 26 felszentelt nővér, 6 apáczejelölt és 32 fiatal leánynövendék. 26 az utóbbiak közül 3 nővér felügyelete mellett a III. emeleten aludt, a többi pedig a másodikon. Működésben este ugyancsak a nyugati fűtőkészülék volt és pedig mivel éppen fagyos, szeles idő uralkodott, a szokottnál erősebben. Az ablaktáblák mind csukva valának. A házban először 8 órakor kiki nyugalmára tért.

Körülbelül 10 óra 40 perczkor az éjjeli őr füstgomoly látott a nyugati szárnyépület földszintes ablakaiból előtörni. Od s a szobákból már a lángoktól nyaldosott butorok pattogása is ható. Minden bizonynyal jóval előbb kezdődött a tűz, melynek kétségkívül a kellően nem ellenőrzett fűtőkészülék vala. A *sapadozata* a *deszkából* készült közfalak és maga a közeli *falépcső* mindmegannyi könnyen tüzetfogó és a tűznek bővebb adó objektumok. Terjedtet rajtok a pusztító elem könnyen badon. Az éjjeli őrnek első dolga volt a kaput megzörgetni s kiáltani. Dörömbölésének zaja rémesen viszhangzik a hosszú folyosókon; de csak nagy sokára értik is meg belől az okát. V az ijedtség rémes sikoltásai felelnek vissza s az utcán összecölök, mialatt az éjjeli őr a legközelebbi tűzjelző állomásra fut, lá mint rohannak összevissza a második emeletnek halálos rémüébredtett ártatlan lakói. A harmadik emeleten levők alakját vehetni ki, mert sűrű füstfelhők veszik őket körül; onnan cssegélyért kiáltás hangzik egyre erősebben. Az utcán állók báráják a szorongókat, biztatván őket a közeli segélylyel; de a jészéklés mind kétségbeesettebben ujul meg. Egy Gough nevű úr egyedül, a ki tenni is kíván a szorongatottakért valamit. Feszé kezdi a nagy kapuszárnyakat; hanem eredménytelenül. Hang kívánja, hogy nyissák ki, de belülről egy hang azt feleli vis »már nem lehet többé eljutni a kapuhoz.« Most mások is csatlának hozzá s az egyesült erő előtt a kapu bedől, — de azért hiú marad minden törekvés a végveszélylyel fenyegetettekégélyére menni. A kapu alól kitóduló füstgomolyok meghátrkényszerítik a bátrabbakat is.

E közben a szerencsétlenek helyzete benn az épületben epkinteljesebb. Egynémelyik lányka, álétan a füsttől, a szoba kópén összeroskad, s a másik, ki segíteni kíván neki, szintén ájuhanyatlik kis társnője mellé. Most felpattan a III-ik emeletnel utcára néző egyik ablaka. Nagybacska lány szökik fel világyorsan a párkányra a másik pillanatban velőtrázó sikoltással lemagát a 21 méternyi magasságból. Szétlöcsant agyvelővel sz fel forró testét a keményre fagyott kövezetről. Majd a másik c lon ismétlődik az idegrázó látvány. Ott van berendezve az epteremben a kegyes nővérek házikápolnája. És az ablakon át rívben a monstancia repül le az utcára, utána pedig az áldozó ke S akkor megjelenik a párkányon maga egy apáca. Pillanatig hatalan még egyszer és utoljára istennek ajánlja lelkét, — a leugrik. Élettelenül emelik őt is a csak imént kiszenvedett lány mellé. A főépületnek hátsó pontján még egy növendék és 2 nő kisérte meg a szörnyű ugrást. Valamivel ezek szerencsésebbek, a kertilaknak tetejére estek előbb s csak onnan a földre. A mindnyájan élnek, hanem a két szegény nővér veszedelmes séléseket szenvedett. Négy növendéknek sikerült lejutni a harkdikről, a II. emeletre honnan leugrottak és az ijedtségen s kodáson kívül más bajuk nem történt.

Időközben megérkezett a tüzoltóság, *de nincs semmi mentőeszköz!* Hatalmas vizugarakat indít a gőzfecskendőbőéző nyugati szárnyépületre; de az emberélet mentését nem is szük feladata gyanánt ismerni. Az említett Gough ur felhívja figmököt, hogy a keleti tractusban emberélet forog koczkán, menjenek a segítségükkel; de rá sem hallgatnak. Hogy is hallnának, mikor még a legelemibb tüzoltószerszámmal — *létra sem rendelkezőnek!* A *bellevilli tüzoltóságnak egyetlen létr sincs!* Hanem kerítenek ilyeneket a szomszéd házakból. Ke hármat kell előbb összekötözni, hogy felérjék a II. emeletet. V megkezdődik a mentés és mindazokat, kik itt tartózkodtak (elő növendéket, azután a 6 apáczejelöltet, végre 20 nővért sikerü létrákon megmenteni. De a III. emeletig egy létra sem ér fel; különben csendesség is honol — sír csend! A füst rég megfojt az ott lakókat.

A ház lakóinak szörnyű helyzete tehát nyilván a követk volt: Mikor a tüzvészről értesültek, akkorra a nyugati lépcső rlangokban állt és a sűrű, fojtó füstgomolyok lehetetlenné tették keleti szárny lépcsőjéhez való eljutást is. Az a 23 szerencsét teremtetés, a kikhez a létrák nem értek fel, a legnyomorultabban veszett. A II. emeleten találtak közül a legutolsó épen lejutot földre, mikor a szobák padozata már átszakadt és 15 perczcel sőbb a III emelet plafondja is lezuhant, maga alá temetve a füst bizonynyal már előbb elaléttak. Főfűtő és szomszédok fűtő

dölt és az egész nagy épület leégett. Rövid 2 óra alatt tehát nemcsak egy csinos külsejű tanintézetet pusztított el a tűz; hanem 25 emberéletet is megsemmisített. 20 növendék és 3 nővér a füstben és lángok között lelte halálát, egy növendék és egy nővér pedig a veszedelmes ugrásnak lett áldozatává. A 64 veszélyben forgott személy közül csak 39 menekült meg; 2 nővér azonban és egy növendék-lányka nehéz belső sérüléseket szenvedett.

A leirtohoz hasonló tüzesetek Amerikában nem tartoznak a ritkaságok közé. És az a gondatlanság, melylyel kályhák, tüzelőhelyek és egész nagy épületek felállítatnak, szinte egyedüli oka a következő szerencsétlenségeknek. A sok *fa*, mely téglá helyett alkalmaztatik az építkezéseknél, nagy mértékben hozzájárul a tűz dimensiojának növeléséhez és főleg a terjedésének gyorsaságához. Egyik megmentett nővér vallomása szerint, mire ők a lármára felkeltek és világot akartak gyújtani, már akkora volt a füst, hogy minden lámpagyújtási kísérlet meghiusult. Egy a III-ik emeletről a II-ikra lemenekült lányka pedig ezeket beszélte el: »Valami fojtó érzés kezdte szorongatni a torkomat; erre ébredtem fel. Mikor a szememet felnyitottam, szobánk már tele volt füsttel, azonban még láthattuk egymást. Én magam legalább még ki tudtam venni növendék társaim köralakját, a mint ágyaikban felülve, kendőt tartának a szájuk elé és sirtak. Első ijedségemben felsikoltottam és kiugrottam az ágyból. A többiek utánam. Roppant zürzavar támadt. A füst mind sűrűbb gomolyokban hatolt fel hozzunk. Találomra elkezdtem futni kifelé és lefelé, félig megfulladva végre egy ablakhoz értem s azon át leugrottam. Isten őrangyala velem volt, nincs semmi bajom. A többiekről azt kell hinnem, hogy elkábultak, vagy hogy nem akadtak rá egyik alakra sem. Máskülönben bizonyosan valamennyi azt tette volna, a mit én.«

Szóval helytelen építkezési mód, a füst és a mentőeszközök teljes hiánya valának okai az oly igen szomorú kimenetelű vészesetnek. A tanuként szintén megidézett Gough ur azonban, vallomása végén odanyilatkozott, hogy szerinte »azért, hogy annyi emberélet esett martalékul, egyesegyedül a város tűzrendészetét és illetőleg a városi hatóságot terheli a felelősség, mert, ha legalább létrákkal rendelkeznek vala a tűzoltók, hát ki lett volna szabadítható, ha eléltan is, minden bennlakó. A hatóság január 7-én vagyis a tűz utáni első közgyűlésében ezer dollárt szavazott meg a belle-ville-i tűzoltóság számára — *mentőeszközökre!*

Abelino.

— Drezdában, München példájára, a város minden házára kis táblákat alkalmaztak, melynek felírása utbaigazítást ad arra nézve, hogy hol található az illető házhoz legközelebbi tűzjelző állomás. — Bécsnek a III. és IV. kerületében önkéntes tűzoltóegyletek vannak alakulóban. — Lipose hivatalos tűzoltóságának főparancsnokává a »Feuerlösch und Rettungswesen« című kézikönyvnek szerkesztőjét nevezték ki.

TÁRSADALOM.

+

*Cziráki és dénesfalvi gróf Cziráky János, ő felsége tárnokmestere s a főrendiház alelnöke stb. stb., f. hó 9-én a délelőtti órákban, pár napi betegeskedés után, szívészélhűdésben elhalálozott. A kik őt, a közügyekben oly tevékeny részt vett tisztos főurat, röviddel előbb még a szellemi s testi erőinek teljes frissességében látni szerencsések valánk; szinte hitelt sem akartunk adni az oly váratlanul jövő gyászhirnek. Pedig a szomorú valóval állottunk szemközt. Az elhunytban *hazai tűzoltó ügyünk egyik legbefolyásosabb pártfogóját, a nemes eszme feltétlen hívét és országos szövetségünk érdemes elnöke édes atyját veszítette el.* Szolgáljon vigaszul gyászoló bajtársunknak és az egész megsomorodott szívü grófi családnak, hogy az a párt és rangkülönbségnélküli tisztelet és rokonszenv, mely az istenben megboldogult családfőnek életében — elveit nem*

állandóan, de — személyét mindig köríté: ugyanazozza körül a megdicsőült sirját is! Áldás s béke por Lovasberényben eszközölt beszentelésnél a *székesfe* és *csákvári* önk. egyletek képviseltették magukat; dapesten tartott egyik requiemen pedig szerkesztő s egyuttal a budapesti önk. egylet képviselőjében szerkesztő s Gorecky Zsigmond rovatvezető jelenté

— A lovasberényi önkéntes egylet január hó rendezett táncmulatságáról hosszabb tárczaczkik szándékunk hozni. Hanem, ott a hol ma a szomorú a mély gyász honol, el kell némulni a zajos elevenjének és az arról való örömteli visszaemlékezés. Röviden azért csak annyit említünk fel, miszerint dapesti önkéntes egylet képviselőjében *Szily József* kaszparancsnok, *Markusovszky Béla* örparancsnok *Gorecky Zsigmond* mászó jártak ott lenn az említett lomból és hogy a lovasberényi kedves bajtársaknak denegyike részéről, az ismert szívéllyességgel és szerénységgel találkoztak léptennyomon.

— Reményi Samu csurgói főparancsnok a duztöltő szövetség választmányi tagja ebbeli állásában mondott, s e tárgyban a kerületi szövetség elnöké mint az »Ö. T.« 2-ik számában sajnálattal olvasunk következő levelet intézte:

Tekintetes P. Szabó Károly ur a dunántúli ker. tűzoltó szövetség elnökének tisztelettel Pápán. Komoly elhatározáson tűzoltó intézmény, ezen magasztos ügynek szolgálatában mindaddig, míg ezt erőm és körülményeim megengedil utolsó lehelletemig; mert ezen az uton véltem leróni embérem és honfui tartozásomat. De éreztem magamban a hivatott. Hogy mit miveltem tíz évi szolgálati időm, illetve öt évi főnokságom alatt, arról én nem akarok szólni, beszéljenek a Célom volt azonban a csurgói egyletet oly színvonalra amelyet egyrészt a helyi viszonyok, másrészt a haladó kor megkövetelnek. Amde az örökké igaz közmondás, hogy tervez, Isten végez« nálunk is beteljesült, csupán azzal a séggel, hogy »Ember tervez és anarchisták végeznek.« — E nyek, sajnálatra, sőt megvetésre méltó jelenségek jöttek közbe, a melyek önzetlen munkálkodásomat meggátolták és kényszerítették a működés teréről való visszalépésre. — mely előtt mindenkor meghajolok, mert nemesebbet szélesben nem ismerik, mint pártoló tagja a csurgói egyletnek pártolni fogom, de csekély szellemi tehetségemet sem fojtva intézménytől megvonni. — Midőn ezeket tekintetes elnökretve tisztelt bajtársnak tudomására juttatnám, kérem e reám nézve nagyon megtisztelő volt, választmányi tagságmeneni. Becses válaszát kérve maradtam a tekintetes elnök Csurgón, 1884. január 22-én igaz tisztelője Reményi Samu ker. szövetség elnöke a lemondást tudomásul véve, továbbkérdés végett azt a legközelebbi választmányi ülés elé fogja ter

A zalaegerszegi baleset.

Ismeretes t. bajtársaink előtt, hogy a VI. ok közgyűlés alkalmával rendezett tűzoltószer kiállításon János rézöntő is részt vett egy általa készített kiséfecskenővel s hogy ennek a Szombathelyt készítőnek szélkazanja, a helyszínen megtartott fecskenő alatt szétpattanván, nagy vehementiával szerterepő rabjai által többeknek a sérülését idézte elő. Igy dr. Gyula, soproni segédtsztnak 7 fogát kiütötte.

Az általános vélemény akkor a kiállító gondát tekintette a sajnos baleset okozója gyanánt. És gyűlés, dr. Hauer Gyula ur irányában sajnálkozó jegyzőkönyvileg is kifejezést adván, elhatározta,

Sucker János, szombathelyi harangöntő, a szövetség által tartandó kiállításokról kizárassék, a tagesyletek pedig figyelmeztessenek, hogy e cégtől hasonló gyártmányokat beszerezni óvakodjanak. A dolognak azonban egyéb utójátéka is volt. Nevezetesen a dr. Hauer által szenvedett súlyos testi sértés czimén Sucker János ellen bűnvádi eljárás indittatott.

A királyi törvényszék Zalaegerszegen e hó 9-én hozta meg e tárgyban ítéletét, mely egész terjedelmében a következőleg hangzik:

396 sz. b. 1884. Ő Felsége a király nevében a zalaegerszegi kir. törvényszék, gondatlanságból okozott súlyos testi sértés miatt vádolt Szukker János elleni bűntudgyben, a közvádoló kir. ügyész meghalgtása után a mai alulirott napon tartott ülésében következő végzést hozott.

Szabadlábon lévő Szukker János ellen a további bűnvádi eljárás megszüntetettik, és a bűnjelként lefoglalt vízfecskendő gép e határozat jogerőre emelkedtekor vádolttnak visszaadni rendeltetik.

Indokok: Zalaegerszegen 1882. évi aug. hó 11, tűzoltószér kiállítás volt, mely alkalommal Szukker János által kiállított vízfecskendővel a bíráló bizottság kísérletet tevén ezt működésbe hozta a működés alatt a fecskendő kazánja szétrobbanván. Dr. Hauer Gyula a kazán szétrobbanása következtében az orvosi vélemény tanúsága szerint súlyos testi sértést szenvedett.

A vizsgálat adataival bizonyítva van, hogy vádolt az általa kiállított vízfecskendőnek működésbe hozatala előtt kijelentette, hogy gépje három légköri nyomásra van készítve, s a gép működése alatt a géphez alkalmazott erőmérőt folytonosan figyelemmel kísérte s mikor tapasztalta hogy a nyomás a három fokot már jól túlhaladta, intette a közreműködőket hogy az *elég!* »Ennek daczára azonban Mojzer Fridrich, Farkas József és Redlmayer József tanuk vallomása szerint ép sértett felhívására a gépet még tovább működtették, s így történt, hogy a gép sűrítő kazánja a negyedik légköri nyomásnál szétrobbant.

A vizsgálat ezen adatai tehát kétségen kívül bizonyítják, mikép Szukker Jánost a kazán szétrobbanása körül mulasztás és gondatlanság nem terheli.

Azon mulasztás, hogy a kérdéses fecskendőt a bíráló bizottság a melynek sértett is, mint jegyző, tagja volt, működésbe hozatta a nélkül, hogy meggyőződést szerzett volna arról, hogy a kazán hatóságilag megvizsgáltatott-e? vádolt terhére be nem számítható. Miről a kir. ügyész, Szukker János szombathelyi, és Dr. Hauer Gyula soproni lakosok értesítetnek. A kir. törvényszék Zalaegerszegen 1884. febr. 9-én *Bogdán* s. k. t. jegyző (P. H.)

Sucker János tehát tisztázta magát. Dr. Hauer Gyula bajtársunk azonban ohajtaná tudni, hogy 1. ki előtt tett Sucker olyan nyilatkozatot, miszerint fecskendőjének a kazánja csak 3 légnyomást bír ki? 2. hallotta-e azt valaki a helyszínén jelenvoltak közül, hogy az ő (Dr. Hauer) felhívására vagy biztatására működtették tovább a fecskendőt? és 3. van-e valakinek tudomása arról, hogy vízfecskendők kazánja hatóságilag megvizsgálandó?

A ki a szemtanuk közül e kérdésekre választ adhat; sziveskedjék feleletét akár mi hozzánk, akár pedig dr. Hauer Gyula ügyvéd urnak (Sopron) megküldeni.

T Ü Z E K.

— Vácson, f. hó 6-án, azon, kisebb városokban ritka eset fordult elő, hogy este 1/2 10 órakor a Burgundia városrészben tűz jeleztetvén, midőn a szerek a tűz színhegyére kivonultak; egyidejűleg a város másik részében levő Kukoricza-utczában szinte tűz ütött ki. Fel lévén szerelve az egylet négy kitűnő Walser-féle fecskendővel, melyhez még a Saxlehner-gyár tűzoltó csapatának, ugyanily, szinte

kitűnő fecskendője járul, a tűz rövid 1/2 órai munka mind két helyen eloltatott, — a Burgundiában a kigladt ház fedele — a Kukoricza-utczában pedig, hol szalmafedelű szomszédos ház állott lángban, ezek fecskendővel áldozatul.

— Székesfejérvárott f. hó 18-án d. u. 2 órakor Zámoly-utca 12. számú ház udvarán kigyuladt nagy szalmakazal. A tűzjelzés egyik fióktűzörségről tört a központra telefon útján s utána röviddel a helyen volt az önk. tűzoltóság, élén *Seidel Iajos* főparancsnokkal, hogy másfél órai működés után teljesen urágyen a bős elemnek. A tűz helye körül két párhuzamos utcának kazaljai állanak két hosszú sorban, szegesen egymás mellett és a házak mind náddal fedettek. Tűzoltóság és a Királykútnak közelsége nélkül nem veszedelem kerekedhetett volna, az így igénytelen kagálás számba menő tüzesetből.

Szerkesztői üzenetek.

S. M. Nagybecskerek. Közleményére legközelebb sort kerit. Az orsz. szöv. gyűlésén való részvételt ez idén Fiumében, az c rendező bizottság elnökénél kell bejelenteni, ki azután leszáll áru vasutjegy iránti engedélyről és a lehetőség szerint ingyen lásról gondoskodik az odaranduló bajtársak számára.

K. Gy. Epest. A kisbéri önk. tűzoltók bálját Csuthy Károl parancsnok maga rendezte.

P. T. Igló. A kiltásba helyezett cikket ab in visis lapunl retébe illőnek tartjuk.

Székelyhíd. Kolozsvár Ujarad, Barcs, Szempez stb. Megka Közölni fogjuk.

WILD ANTAL

hangszer- és húrgyár

Egerben (Csehországban).

A legmagasabb kitüntetések tulajdonosa.

Első rangu művészek állítása szerint, a jelenkor i érhetetlen hegedűi, gordonkái és nagybögői s a legtmabb *fuvóhangszerek*, így nevezetesen rendkívül t hangu klarinétok és fuvolák stb. mindmegannyi I. r gyártmányok, WILD ANTAL gyárában készülnek. Mide van szerencséje nevezett gyárosnak, említett nembeli tárát, mint legolcsóbb és legszolidabb beszerzési fo a művész, műkedvelő és kereskedő uraknak, nemkülben az igen tisztelt egyesületeknek, melyek zene ral bírnak, teljes bizalommal ajánlani. A kitűnő bizoi ványok és az árjegyzék kívánatra díjtalanul megküldet. Egyuttal ajánlkozik a gyártulajdonos arra is, hogy e zenekarok felszereléséről gondoskodják. Az illetén r bizatások, melyek sok fáradság és fejtöréstől kimélik a zenekart felállítani szándékozó egyesületeket, minde a legpontosabban és szigoruan a megszabott felté határai között teljesítettnek.

ANTON WILD

Musik-Instrumenten und Saiten-Fabrik
in Eger (Böhmen).

TÜZOLTÓ-KÖZLÖN

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.
MEGJELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRT
A SZÖVETSÉGI TAGEGYELEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLD

HATODIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KORPONAY ÖDÖN. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST IV. Lipót-utca 43. sz. 28. a.</p>	<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., félre 1 fnt 20 kr. — A közlemények és fizetések bérmentesizendők.</p>	<p>MEGRENDELHETŐ: minden kir. postahivatalnál, a szerkesztő- ségnél és Clair Pista önk. egyleti pénz- tárnoknál.</p>	<p>HIRDETÉSEK DI Soronként 15 kr. Többszöri tetemes árleendő</p>
--	--	--	--

A budapesti önkéntes tűzoltó egylet parancsnokságának

évi jelentése

a z 1883-ik é v r ö l.

A legutóbb lezajlott 1883-ik év egyike volt az egy-
letünket közel érdeklő eseményekben gazdag éveknél s
általános jellemzésénél hangsúlyoznunk kell, hogy bár
husz évi küzdelem s önként elvállalt kötelezettségeink tel-
jesítésében kifejtett buzgóság és kitartás, följogosított azon
reményre, hogy az egylet iránti bizalom és elismerés ki-
érdemelve lett: mégis az év végén bekövetkezett esemény
meggyőzött arról, hogy egyletünk erkölcsi tekintélye fön-
tartásáért ma sem szabad semmi áldozattól visszariadnunk.
s hatalmas intésül szolgált arra nézve, hogy egy pillan-
atra sem szabad magunkat bármely jogosult reményben
ringatnunk; hanem lankadatlan kitartással kell tovább
küzdenünk annak fönntartása és megóvása végett, mert
némelyek kicsinyes hiúsága, szereplési vágya és önzése
nem riad vissza attól sem, hogy évek hosszú során át
önfeláldozással kiküzdött s féltékenyen ápolt eme kincsün-
ket devalválja vagy épen rut visszavonást idézzen elő.

Különösen két eseményt kell e helyen felemlitenünk,
mely az elmúlt évnek legnagyobb fontosságot kölcsönöz.

Egyike az, hogy ezen évben történt meg az önkéntes
őrségi szolgálat megtartása és örömteljes megünneplése.
Ez az esemény alkalmas visszpillantásul szolgál annak
begyőzésére, hogy nemes feladatu egyesületünk embertár-
saink érdekében fáradságot nem ismerő, férfias *kitartással*
és nemes akaratörővel igyekezett megközelíteni ama ma-
gasztos eszmét, melyet zászlójára írt. Ez esemény egy-
szersmind megszerezte amaz örömet is, hogy egyletünk
alapítóját s feledhetlen emlékü *első főparancsnokát*, oly
hosszu távollét után körünkben üdvözölhettük.

A másik az a lesújtó körülmény, hogy az új tűzren-
dészeti szabályok életbeléptetése alkalmából a színházi
őrségtartástól megfosztattunk, csupán azon okból, mert
az intéző körök merev szigorúsággal követelik az önkén-
tesektől is a tűzrendészeti szabály azon intézkedésének
megtartását, hogy az őrség tagjai már az előadás *kezdeté*
előtt egy órával, helyökön legyenek.

Ezt a kötelezettséget elvállalni s illetőleg az egyleti
tagokra kiterjeszteni nem éreztük magunkat följogosított-
taknak és *kivihetetlennek tartottuk*, mert nem csak hogy

sem alapszabályaink, sem szolgálati szabályzatunk
követelik, de sem jogos, sem méltányosnak nem
hogy az egyleti tagok — a kik egyéb szolgálatait
teljesítése által is elég áldozatot hoznak, annyir
vonassanak el polgári foglalkozásuktól.

Gyári munkásokra, de egyéb iparosokra
egyenes lehetetlenség már estéli 6 óraker, teljes
lésben, a színházban lenni. Mert mindegyik szín-
ségre beosztott tag kénytelen volna d. u. 4-kor, le
fél 5-kor abbahagyni napi munkáját, a minek
szori ismétlődése a munkaadó felmondását vonja ma

Ezeket az intéző körök tudomására is jutta
reméli a parancsnokság, hogy a hatóságok kellő f
sítése, esetleg a színházi őrségi szolgálatnak az
rendészeti szabálylyal leendő összhangba hozatal
sérelem mielőbb orvosolva leendő.

Ezen általános jellemzés után következők
jesztjük elő évi jelentésünket:

Az elmúlt év is bő alkalmat s ezzel bizo
szolgáltatott egyletünk nélkülözhetlen tevékenység
gosultsága mellett, mert nemcsak a főváros terül
több esetben annak határan túl is (a hová a vár
oltóság csak rendkívüli esetben vonulhat ki) igé
fékevesztett bős elem működésünket.

E tekintetben legérdekesebben beszélnek a
És bár az egylet tagjait polgári foglalkozásuk, és
suk betöltése közben támadható nagy távolság me
abban, hogy minden kisebb jelentőségű, kivált
tüzesetnél megjelenhessenek, mégis teljes önértet
hatjuk, hogy az elmúlt évben előfordult tüzeset
az éjjeli őrségnek tartama miatt kiütötteknél telj
tékben — kivettük a magunk részét.

Mínőség tekintetében az 1883. évben volt 93 l
tűz, 9 tető gerendatűz, 18 szobatűz, 17 pinczetűz,
tűz, 4 raktártűz, 23 fedéltűz, 10 gyárégés, 5 szet
1 szalmaégés, 3 műhelyégés, 4 istállóégés, 1 czirk
1 légszeszrobbanás, 4 egyéb tüzeset és 21 téve:
szülte vak lárma: összesen tehát *kétszázegy (201)*
mely hónapok szerint következőleg oszlik meg:

januárhóban 18, február hóban 25, márczius
18, april hóban 18, május hóban 17, junius hó
julius hóban 9, augusztus hóban 10, szeptember
3, október hóban 10, november hóban 31, végre
ber havában 34.

Az egyes kerületeket tekintve volt az

az	I. kerületben	7
a	II. »	1
a	III. » (Ó-Buda)	10
a	IV. » (Bélváros)	44
az	V. » (Lipótváros)	22
a	VI. » (Terézváros)	29
a	VII. » (Erzsébetváros)	30
a	VIII. » (Józsefváros)	30
a	IX. » (Ferenczváros)	16
a	X. » (Köbánya)	2
a	kütelkeken	10

A felsorolt tüzeseteknél néhány emberrel képviselve volt önkéntes egyletünk *negyvenkilenc* esetben, a szerekkel kivonult *huszonkét* esetben (a városi első őrség 32 esetben). Rajtuk kívül részt vettek az oltásban:

3	esetben a hajógyári,
2	» a Goldberger-féle,
1	» a gőzmalmi,
1	» a Grunwald és társa-féle,
1	» az ujbpesti önkéntes tűzoltók,
1	» a magyar államvasutak gépgyári.
1	» az osztrák-magyar államv. gépgyári,
1	» a Ganz és társa vasuti kocszi gyár
1	» a Wolfner gyári tűzoltótestületek, magától értetődően, hogy a fővárosi tűzoltóság, néhány kütelkit kivéve, minden tüzesetnél működött.

A tüzesetek által okozott kár az 1883-ik évben 101.191 frt 04 kr-ra rugott, mely összegből a biztosító társulatok 60.033 frt 07 krt térítettek meg míg a biztosítási összeg 2.964,365 frt 40 kr. értéket képviselt. Nem volt biztosítva a kárvallott 12 esetben 2029 frt 64 kr. értékű károsodásával. Káreset összesen 63 volt.

Áttérve a szolgálat teljesítésének minősége és terjedelme kitüntetésére, fölemlítjük, hogy minden éjjeli 5—9 emberből álló éjjeli őrséget tartottunk, és tartottunk a főváros három magyar színházában és a budai szinkörben minden előadás alkalmával 3—4 emberrel színházi őrséget.

Ezen őrségek közül kiemelendő a múlt év szeptember 22-én tartott 5000-ik éjjeli őrség, melyet a parancsnokság tagjai láttak el.

E helyen örventedes gyanánt azt a jelenséget kell megjelölnünk, hogy az őrségi szolgálatra, a kirendelt tagokon kívül 2—3 egyén mindig jelentkezett önként és teljesített szolgálatot, mely körülmény legékesebb bizonyítéka annak, hogy egyletünk tagjai tudatával bírnak hivatásuk magasztos voltának s hogy kitűzött céljaiknak teljes odaadással és buzgósággal igyekeznek is megfelelni.

E szolgálati ágánál kell megemlékeznünk a mulasztásokról is, melyek bár végképen meg nem szüntek ugyan, de az előző évekkel összehasonlítva örventedes módon gyérültek.

Az éjjeli őrségek felülvizsgálata, mint a szolgálat pontos teljesítésének ellenőrzése a lefolyt évben 52 ízben eszközöltetett és pedig januárban 3-szor, februárban 5-szor, márcziusban 2-szer, áprilban 1-szer, májusban 3-szor, júniusban 6-szor, júliusban 6-szor, augusztusban 10-szer, szeptemberben 7-szer, októberben 4-szer, novemberben 5-szor és decemberben 1-szer

A műszaki kiképzésre az elmúlt évben is gondot fordított a parancsnokság, így:

a)	szakgyakorlat	21
b)	közgyakorlat	17
c)	menetgyakorlat	1
d)	vizsgagyakorlat	7
e)	tornagyakorlat	25
f)	diszgyakorlat	3
g)	vizigyakorlat	12
	összesen	85

tott, mely gyakorlatok elméleti előadásokkal kapcsolatosan és fölváltva eredményezték, hogy az elmúlt *ötvenhárom* egyleti tag vizsgázott. Az 53 egyleti tag a 7 vizsgáló gyakorlaton a szivattyusi vizsgálat 38 — a mászó vizsga alapján 12 — az örparavizsga alapján 3 tag nyert képesítést.

Áttérve a parancsnokságnak belügyeink tárgyában tett intézkedéseire, tudomásul hozzuk, hogy az 1883-ik évben 17 rendes, 15 rendkívüli és 5 csorparancsnoksági ülést tartottunk. Ügykezelő bizottság volt 10, fegyelmi bizottsági ülés pedig 12. — Ezeken a parancsnokság 445 határozatot hozott, az 1883-ik évi munkakönyvbe beíratott s a titkár által elintéztetett 311 határozatból 100-nyal egyúttel teljesen feldolgoztatott s így hátra jövő évre mi sem maradt.

A működő tagok létszáma az 1883-ik évben 244 tagot tartalmazó hullámszámot tünteti föl:

Az 1882-ik év december 31-én volt az egylet 122 tagja;

1883. év folyamán előjegyeztetett	170
fölvételre nem jelentkezett	67
erőpróbát tett	112
fölvételezt	102
elutasított	10

tehát az elmúlt évben tehát a tagok összes száma 244-ra emelkedett, melyből az év folyamán

kilépett	87
kizáratott	5
egyútt	92

tehát 1883. december 31-én 152 tag a mi az 1882-ik évi létszámhoz viszonyítva 10 tagból álló szaporodást tüntet föl.

Nem nagy ugyan a számszerinti szaporodás, de a munkaközösségét fokozza azon körülmény, hogy leszármazottaink 3 felfüggesztett és 2 hosszabb időre szabadsággal rendelkező valamennyi ügybuzgó, rendszerető és szorgalmas nevezhető, a mennyiben az igazolatlan mulasztások egymásra halmozó elem a lefolyt év folyamán emelkedett.

Többen kiváló szolgálati pontosság, szorgalmat és kitartó buzgósággal szentelvény tevékenységüket a munkaközösségnek, diszokmánnyal lettek kitüntetve. Ezek voltak: Marton mászó, Breuer Szilárd őrp., Haluska István, Clair István, Kovács János örparancsnokok, Spetkó József törzskürtös, Holes József mászók, Vajda József mászó, Koller Nándor őrp., Weisse Arthur mászó, Bernát, Hetlinger Alajos örparancsnokok, Pichler János és Smetana István csövezetők.

E helyen felemlitendőnek tartjuk, hogy az 1883-ik év folyamán volt 152 tag közül:

14	szolgálati évet betöltött tagja	3
12	» » » »	1
11	» » » »	1
10	» » » »	1
9	» » » »	4
8	» » » »	3
7	» » » »	1
6	» » » »	6
5	» » » »	5
4	» » » »	7
3	» » » »	25
2	» » » »	18 és
1	» » » »	76 volt egy-

letünknek.

Foglalkozás szerint következőleg oszlik meg a létszám:

Hivatalnok	15	Nyomdász	4
Egyetemi hallgató	27	Asztalos	12
Orvos	3	Cserepező	1
Építész	2	Bádogos	2
Ügyvéd s ügyvédjelölt	2	Közműves	4
Tanító	1	Vízvezetési munkás	7
Vivőmester	1	Kovács	8
Távírásh	1	Lakatos	19
Énekes	1	Molnár	1
Szobrász	1	Esztergályos	5
Magánzó	1	Könyvkötő	2
Fényképész	1	Órás	1
Kereskedő	4	Szőlőműves	1
Tűzoltó-szer gyáros	1	Vendéglős	1
Ékszerész és ezüstlem	4	Egyéb iparággal fogl.	19

Jelentésünknek az egyleti tagokról szóló részében meg kell még emlékeznünk arról is, hogy vész esetén 2 tag, gyakorlatoknál vígyázatlaniságból szintén 2 tag szenvedett az 1883. év folytán sérülést, a mi tekintettel az egylet nagy létszámára és gyakori működésére oly csekély szám, hogy ebből méltán vonható le a szigorú felelősség és rendszeres működésre valló következtetés. E négy sérülési eset közül is csak 2 volt súlyosabbnak nevezhető, a másik kettő csak pár napig tartó könnyebb sérülés volt.

Ezek után az egylet vagyoni állásáról is megemlékezendő, ismétlések elkerülése végett, a pénztárnok és szer-tárnok által összeállított zárszámadások és a számvizsgáló bizottságnak amugy is előterjesztendő jelentéseire hívjuk föl a tisztelt közgyűlés becses figyelmet. Az egyleti élet számadatokban nyilvánítható változásainak előadása után áttérünk az 1883. év folyamán végbement azon nevezetesebb mozzanatok előadására, melyek általános érdekünkél fogva főlemlítést érdemelnek.

Első helyen föl kell említenünk, hogy az 5000-ik őrseg megünneplése alkalmából, meghívásunk folytán jelenlétével szerencsételtett a távol kelet fővárosából, egyletünk megalapítója s feledhetlen emlékű első főparancsnoka gróf *Széchenyi Ödön*, a kinek dicső emlékét egyletünk kebelében külső jelekkel is megörökíteni óhajtván egy »*Széchenyi serleget*« készítettünk, melyből ünnepélyes alkalmakkor ősi magyar szokás szerint áldomást igyunk, ugy a mult dicső napok és egyletünk alapítójának emlékére, mint arra, hogy akár a pusztító elem, akár a társadalmi előítéletek akár beléletünkben névén támadható

viszály elleni küzdelmeinkben erőnk soha el ne h...
s a nemes célra munkálódó karunk lankadatlan k...
sal szolgálja a XIX-ik század legmagasztosabb es...
— a humanizmust.

Az elmúlt évben történt legelőször az is, hogy magyar országos tűzoltószövetség elnöke gróf *Ödön Béla*, alelnöke *Follmann Alajos* és titkára *Gorecky* mond kíséretében országos szemleuttra kelt, első bennünket szerencsételtetvén magas látogatásával.

A szövetség élén állók emez elhatározását s a befejezett tényét kellőképpen méltányolni nem tudtunk ugyan jelentésünk keretében; de azt itt is meg kell említenünk, hogy a szövetség ezen ténye a tűzoltó intézmény fölvirágztatásának oly emeltyűjét képezi, mely a fontossága maga az eszme meghonosításával, életteljesítésével. Ebben látjuk mi gondos ápolását azon csapattal, mely hazánkban oly örvendetes termékenységre törekedett, melynek életképessé fejlesztéséhez sőt viharezzetté válásához minden tűzoltónak legjobb tehetségeivel járulni, egyik legszentebb földadata.

Eppen ezen okból minden tőlünk telhetően meg kell tennünk a mult évben is, hogy a szakképzettség elnye minél szélesebb alapon eszközöltessék. Ezen működés nyilvánult először is abban, hogy midőn az időjárás nem engedte meg, hogy a szabadban tartsunk gyakorlatot, tartottunk két színházi vizsgálatot, illetőleg tanfolyamot, és öt ízben fölolvast, melyeken *Hérmán* oszt. parancsnok, *Janicsék Andor* *Szcerbowsky* szakaszparancsnokok, valamint *Kálmán Géza* őrparancsnok részesítették a tagokat tanulmányaik és tapasztalataik vezetés ismertetésében. Nyilvánult a szolgálati és szerelési szabályainkon szükségesnek mutatkozott módosítások eszközzésében és a mászók szerelési szakmájuk kidolgozásában, mely munkálat már sajtó alatt van megvalósult az őrparancsnoki tanfolyam rendszeresítésével, intézkedésekben, melyek az ügyet annyira megkönnyítik, hogy a föltornyosult nehézségek jobbadán leküzdhetők tanfolyam létesítésének ki sem számítható fontosságát méje a legközelebb jövőben testet öltend. Nyilvánult továbbá a pályázatban, melyet a színházi égés oltás ügyében az őrparancsnokok és vizsgázott mászók s szerelők hirdettünk, s mely a szakmánkba vágó legkorszerűbb és legelőször szükséges kérdését van hivatva eszmélni.

E pályázat első határideje ugyan meddő maradt, azaz különösen a pályázati határidő rövidsége és a rövid időre eső bezárulásának lehet inkább fölírható a második pályázati határidőre érkezett néhány pályázat alaki hiányok pótlása végett a szerzőknek visszatérő lett adnunk azzal, hogy azokat a harmadizben is megvárjuk határidőre a jelzett pótlásokkal kiegészítve nyujtani.

Azonban nem zárkozhatunk el azon nézetünkről, hogy a pályázat nem vezetne is a várt eredményre, annak oka talán abban is lehetne, hogy a tűzoltóink inkább szeretik azokat a tárgyakat, melyek a vész helyén, a férfias bátorság, a kétségbeesés helyzetben való lélekjelenlét és a nemes vakrigyümölcsei, mint azokat, melyek a toll ügyes keze által elismerésüül nyujtatnak. Magának a pályázat kiírójának pedig még ekkor is megmarad az a haszna, hogy a figyelem egy fontos tárgyra irányítatván, tagjaink eszmecserére készítteté ugyanazon tárgyban.

A tűzoltó eszme terjesztése iránti intézkedéseink nyilvánulása a »Tűzoltó Közlöny« kiadása is, mely Markovszky Béla szerkesztésében a parancsnokság felügyelete alatt 13 számot juttatott elvbarátainknak, kellőleg felkeltvén az ügyünk iránt való általános érdeklődést.

Ide sorozható még abbeli intézkedésünk is, hogy a társegyletek begyakorlása, úgy az általuk rendezett kiállítások tanulmányozására és ünnepélyekre képviselőket küldtünk. *Halász Zsigmond* őrparancsnok a *Tata-tóvárosi* társ-egylet kérelmére annak begyakorlásánál mint gyakorlómester működött.

Különösen kiemelendő az elmúlt évről a salzburgi kiállítás, melynek tanulmányozására *Korponay Ödön* egyleti titkár és *Breuer Szilárd* szolgálatvezető küldetett ki. A kiküldöttek be is mutattak szerzett tapasztalataik és tett tanulmányaikról egy oly terjedelmes jelentést, melynek méltatása és bírálata sokkal több időt igényelne, sem hogy azt itt előadhatnók.

Addig is azonban, míg lapunkban a jelentés közzétételnek, megemlítjük, hogy az elméleti és a gyakorlati szakképzettségre való tekintetből egyiránt hasznosnak bizonyult e kiküldetés.

Rendezett még a »Tátravidéki kerületi tűzoltó szövetség« is egy szűkebbkörű kiállítást Dobsinán s mi jónak láttunk erre is szakférfitakat kiküldeni, de kiküldötteink egy közbejött baleset miatt a helyszínén meg nem jelenvén, eljárásukról jelentést sem tehettek.

A kiküldetések tárgyánál végül megemlítjük, hogy egyletünket a lovasberényi társegylet 1000-ik örsége alkalmából rendezett ünnepélyein *Hérmán Ödön* osztályparancsnok és *Korponay Ödön* titkár képviselte, jelét akarva adni annak, hogy az általunk kiképzett *lovasberényi* egylet öröme a mienk is és, hogy a társas összejövetelek minden alkalmát igyekszünk felhasználni egyletünk vezéreszméje fejlesztése és fölvirágoztatásához.

Ezek után meg kell emlékeznünk arról is, hogy a főváros jobbparti részén, régóta szükségesnek mutatkozó őrtanya berendezése tárgyában megkezdett tárgyalások során a fővárosi tanács hajlandóságát fejezte ki a budai őrtanya felállítása iránt s így küszöbön áll egyletünk egyik régi ohajának közel kilátásba helyezhető megvalósulása. Ezzel kapcsolatban a volt budai tűzvétség vagyontadási kérdéséről kell sajnálattal kijelentünk, hogy az maig sincs tisztázva, és hogy a parancsnokság hatáskörét meghaladó okok miatt e tekintetben az elmúlt évben sem lehetett az ohajtott eredményre jutni.

Számot akarunk még adni a parancsnokság kebelében történt változásokról.

Pap Emil volt pénztárnok elhalálózásával megürült pénztárnoki állásra *Clair István* őrparancsnok lett a közgyűlés intézkedéseig helyettesítve, az ügyészi állásra pedig *Dvonts János* őrparancsnok.

A pénztárnoki állás ideiglenes betöltéséről szóló jelentésünknel a t. közgyűlés becses tudomására hozzuk azt az intézkedésünket, hogy a parancsnokság az egylet érdekeit minden eshetőségre megóvando s a gondatlanság látszatát is kerülendő határozatilag kimondotta: hogy a pénztárnok 200 frt óvadékot köteles letenni. A megválasztott pénztárnok a parancsnokság e határozatához képest 200 frtot hazai első takarékpénztári könyvecskében le is tett. Azon reményben, hogy ez intézkedésünk a t.

közgyűlés becses jóváhagyását megnyerendi, javasolva óvadék letételének eszméjét az alapszabályokba is tattanai, illetőleg az alapszabályok idevonatkozó §-át képest módosítani.

Az I. mászó szakaszparancsnoki állás tényleg 1884. február elején ürült meg, *Janicsek Andor* lem és kilépése által, s nem sokkal előbb a II-ik szí szakaszparancsnoki állás *Szcerbovszky Sándor* F történt átköltözése folytán, mely okból tekintettel gyűlés közel voltára nem láttuk szükségesnek ez töltését.

E tárgynál kedves kötelességet ohajtunk teljesíteni midőn az egylet orvosai, különösen dr. Magyarevic den urnak őszinte köszönetünket nyilvánítjuk azon dúsért, hogy a szolgálatban megsebesült, vagy beteleti tagokat, minden díjazás nélkül gyógykezelni s voltak.

Végül bejelentjük, hogy az 1881. évi közgyűlés tározatához képest Schlick Károly elhunyt tagtársunk az elmúlt év halottak napján is leróttuk a kegyelet a midőn sirjához testületileg kivonulva Markusovs őrparancsnok emelkedett szellemű emlékbeszéde s sirját megkoszorúztuk.

Ezekben igyekeztünk a tisztelt közgyűlés el elmúlt év hű képét föltüntetni és kérjük, hogy jelen ket tudomásul venni sziveskedjék.

Kelt Budapesten, a budapesti önk. tűzoltó parancsnokságának 1884. évi márczius hó 1-ső napján tört üléséből.

A parancsnokság nevében:

Bárany Ernő, sk.
főparancsnok.

Korponay Ödön
titkár.

— Uj egyletek. A belügyministerium a *könyi, lévárdi, sárközi* és *sárközylak* önkéntes tűzoltóegylet alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

— Kizárás. A székesfehérvári önk. egylet kebeléből reich Ignác köztűzoltó, szolgálati hanyagsága és illetlen selete miatt, kizárattott.

A magyar országos tűzoltószövetség közpon lasztmánya 1884. évi márczius hó 23-ik s főtól 25-ik napján délelőtti 9 órakor Budap az uj városháza kis termében tartandó ülés:

NAPIRENDJE:

1. Elnöki megnyitó beszéd, kapcsolatban a gálati érmek tekintetébeni lépésekről.

2. A január 6-iki választmányi ülési je könyv felolvasása.

3. Tűzoltó szerek kiállítási szabálytervezés Hauser, Martinengó s Rösch választmányi tag álló bizottság végleges jelentése.

5. A f. évi augusztushó 17—20 ika közt F ben tartandó VII-ik rendes közgyűlésre vonatkozó indítványok s intézkedések.

6. A fumei önk. tűzoltótestület parancsnok meghívottjának a közgyűlésre vonatkozó jelen

7. Aelnök s titkár jelentése a szövetségi pénzügyellásáról s a tagsági díjak lanyha befolyásáról.
8. Előre be nem jelentett indítványok s előterjesztések.

9. A következő ülés határidejének kitűzése.
Kelt Budapesten, 1884. február hó 29-én.

Az elnök meghagyásából:

Gorecky Zsigmond,
szöv. titkár.

— Mult számunkban a megszokott hivatalos megjelöléstől el-
sz, de nyelvtanilag nem helytelen magyarsággal, egy helyen
ár helyett »titokörző« szedetett, mit is ezennel helyreiga-

A szövetségi közgyűlés, mint mult számunkban
ható volt, f. évi augusztus hó 16—20-ik napjain
 volna megtartandó. Most azonban azt jelentik,
 a közgyűlés bizonytalan időre elhalasztatik.
 a »Pesti Napló« — állítólag tüzoltói körökből
 ül — az elhalasztás csak fictio; a közgyűlést
 en el fogják ejteni. — »Kormánykörökben (!!)
 n is — írja nevezett lap — figyelmeztették a
 tó szövetség vezető közegeit, hogy tekintettel a
 réban uralkodó magyar-ellenes hangulatra; nem
 tanácsos a nagygyűlést ott tartani, mert nem
 etlen, hogy ez tüntetésekre szolgáltatna alkal-

E hírrel szemben ki kell jelentenünk, hogy 1. az
 közgyűlés elejtéséről hivatalosan semmi értesü-
 k sincs; 2. hogy kormánykörökben absolute
 figyelmeztették az orsz. szövetség vezető kö-
 t olyasmire, a mit nekik a »Pesti Napló« saját-
 san informált tudósítója imputál és 3. ha csak-
 n elmaradna is az idénről a közgyűlésnek meg-
 sa; ugy ennek valódi oka legkevésbé volna a
 tésektől való félelem.

— Országos szövetségünk központi választmánya ez évi január
 ülésén határozta el, hogy a 10 stb éves szolgálatok kitüntetésére
 andó tüzoltó érdemérmek ügyében ő felsége a királynál is fog
 lépéseket. Nem lesz tehát érdektelen a *hesseni* nagyherczeg-
 alkodó herczege által hasonló tárgyban kibocsátott rendeletét
 ni. A mult év december 8-án keltezett rendelet így hangzik:
 Mi IV. Lajos, Isten kegyelméből *hesseni* nagyherczeg, legke-
 esebben indítva éreztük magunkat, a tartományunkban fenálló
 tes tüzoltó-testületek sokszorosan tanusított kitünő érdemeinek
 rése mellett a következőket elrendelni:

1. §. Az önkéntes tüzoltóegyletek mindazon tagjai számára,
 5 évi hü szolgálat által magukat kitüntették, különös érdem-
 alapittatnak.

2. §. Az érdemjel aranyozott csatból áll, melynek külső le-
 közepén a *hesseni* czimer mellette, a 25-ös szám, felette egy
 ó sisak, alatta pedig a keresztbefektetett balták vannak be-

3. §. A csatt piros-fehér szalagon a bal mellen hordatik. A
 ot csatt nélkül hordani tilos.

4. §. Az érdemjel tulajdonosa fel van jogosítva, ezt a testü-
 való kilépése után is hordani. A tulajdonos halála után az
 jel annak hátramaradtjaira száll.

5. §. Az esetben, ha a tulajdonos várakozás ellenére meg-
 becstelenítő cselekmény bűnében elmarasztaltatik, akkor érdemjelét
 elveszti.

Minek hitelül sajátkezű aláírásunk és nagyherczegi pecséd-
 tünk. Darmstadt, 1883. decz. 8. Lajos.

FŐVÁROS.

Az elevator tüzbiztonsága.

Az elevator, mely a főváros egyik díszét, a dunai
 kereskedelemnek egyik főbástyáját képezi, tüzbiztonság
 tekintetében is teljesen megfelelő berendezéssel bír. Az
 épület négy emeletes, téglából épült s három nagy sza-
 kaszra osztott. Két része gépház s hivatalos helyiség,
 középső része azonban egy óriási terem, melynek belseje
 vas oszlopok és állványokkal tele, alulról fel egészen a
 boltozatig. A vas részek tartják az egyes emeleleteket gé-
 peikkel együtt. Az egyes emeletek, boltozottak, és pedig
 sínek között nyugvó tégladongaboltozattal. A épület négy
 sarkán négy, az épülettől elkülönített torony van, melyek-
 ben az elég széles és erős kölépcsőzetek helyezték el. A
 tetőzet palával fedett, cinkpléhvel szegélyezett s a tor-
 nyokét kivéve, rendes hajlással bír. Az egész épületen
 végig a földszinten több átjárat van a vasuti vonatok
 számára.

Az egyik a Dunafelöli északi torony pinczehelyiségé-
 ben van elhelyezve a Walsler Ferencz által készített nagy
 gőzfecskendő, mely az épületet tűz esetén vízzel elönteni
 hivatott. Ezen gőzfecskendő stabilis gép, mely az elevator
 közelébeni kazánházban levő gőzgép, illetőleg gőzkazán
 által tápláltatik s hozatik mozgásba, rendes körülmények
 között 150 lóerőt igényel, míg maximal gőznyomás szük-
 séglete 200 lóerő; különben egyhengerű, egyszerűen
 működő gép.

Az említett gépházból, hol az elevator megvilágítá-
 sára szolgáló elektromos gépek is vannak, a gőz egy 40
 méter hosszú földalatti csőben vezetetik az elevator épü-
 letébe, hol két ágra oszolva, egyik az elevator gépéhez,
 a másik a gőzfecskendőhöz vezet; első azonban tűz ese-
 tén elzárható, ugy, hogy a gőz csupán a gőzfecskendőhöz
 jön s annak gőzhengerébe nyomulva a gőzdugót mozgásba
 hozza. Ugyancsak ezen dugó rudjához van erősítve a víz-
 henger dugója is, s ekkép a két dugó együtt mozgattatik.
 A gőzhenger maximálfeszereje 12 légnyomás; átmérője
 600 mm. a vízhenget átmérője pedig félannyi azaz 300
 mm. s maximal feszképessége, valamint a vízvezető nyo-
 mócsöveké is 20 légnyomás, azaz ily nagy nyomásra vannak
 számítva. A dugó utjának (járatának) hossza 120 cmtr; a
 dugó gyorsaság perczenként 30, maximum 36 löketjáték,
 vagyis 60—72 löket. Egy perczen tehát 30—36-szor
 mehet a dugó ide-oda. A gép szívóképessége 3—5 méter.
 A Dunából szívja a vizet; a szívócső átmérője 260 mil-
 liméter. A szelepek kettős, azaz tehermentes kaucsuk
 szelepek, melyek berendezése olyan, hogy egy tányéron
 7 kisebb szelepnyílás van. A gép bír egy kisebb szívó-
 oldali légüsttel s egy nagyobb nyomóoldalival. A nyomó-
 cső, melynek átmérője 150 mm., nem igen távol a géptől
 eloszlik több mellékágra, melyek a 4 toronyba s az ud-
 varba vezetnek, s melyekből aztán a 85 milim. kifolyási
 nyílások szakadnak. Ilyen tömlő s 16—17—18 milliméteres

el ellátott, elzárható kifolyási nyílás minden tornínden emeleten van egy-egy elhelyezve, a tocsa alatt azonban a bejáratok mellett, három-asszokrényben. A torony csucsá alatt levő tömlők zöglletes ablaknyílásokon át a tetőre kivihetők s tetőtűznél alkalmazhatók. S így az épületben 28 kifolyási nyílás van. A négy emeleten 16, s toronyban 12. Ezekon kívül még az udvarban is 12 kifolyási nyílás földalatti hydrans gyanánt, megígárcső alkalmazását engedik meg. A vizsugár a géptől számítva 75 méter. A gép vizszállító: 12 légnyomás mellett 80 liter másodperczen- z 4800 liter perczenként, s 288000 liter óránként; a már az elméleti vízmennyiségből 5%-ot a stb. ellentállások által okozott veszteség gyanánt. Csak az elevator őrszésére hivatott azon állandó zoltó őrség is, melynek csinos őrtanyája, ideigle- zépházban van. Ezen őrség áll 1 őrpáncsnok s 2 őrszemből, kiknek egyike azonban felváltva napon- ad. Ezen őrség felszerelése áll egy hydrans ko- mely egy kétkerekű tömlőmotóla, 40 mtr vízveze- mtr nyomótömlővel, a kocszi előpadkáján pedig ki nyakcsővel, nagy osztóval s vízvezeteki kulcsal. telephoz tartozó kapuslakban tűzjelzőállomás van. 1884. évi február hó 28-kán délután 3 órakor ki- tetett a gőzfecskendővel. A kérdés volt 1-ször, zölöketet tehet 1 percz alatt? 2-ször ad-e 30 mtr szabad sugarat a tetőn? s szállít-e másodperczen- ter vizet?

A kiküldetés a hivatalból kiküldöttek s több önkéntes elenlétében és a Scserbowski Szaniszló vezénylete onult városi I-ső és II-ik őrség, meg az elevator őrségének közreműködése mellett ment végbe. A zget fölvezényelték a tetőre, azon utasítással, hogy nyi fent található vízvezeteki csapot megnyitván, ornyokban a készen talált tömlők segítségével, künn pedig saját, e czélból szerelt tömlők és illetőleg veikkel, a támadást adandó jelre kezdjék meg. A zindításától kezdve teljes $\frac{3}{4}$ órán át volt működ- s ez alatt oly vízmennyiséget hajtott fel a töm- hogy a gabona rakodással foglalkozók maguk jöttek víz beállítását »máskülömben az iszonyu víztömeg- sztott buzánk — a mint mondák — tönkre megy». zolgáltatta vízmennyiség felől tehát meg lehetünk a.

eredetileg felvett 12 légnyomás nem volt ugyan lható, mert a gőzkazánt az előírás szerint csupán osferáig szabad fűteni. Hanem az ennek megfelelő li nyomás magánál a szivattyunál még mindig st volt képes létrehozni, hogy az épület különféle felszökellő 24 teljes (és 4 kisebb) sugár löktávola rányában 36—54 lépés (= 24—36 méter) volt; a nében pedig 8—20 méter. Fent a tetőn a szöglet csucsáig értek el a sugarak, a mi körülbelül 7—10 magasság. Ha tehát 30 méternyi szabad sugárt kell k fenn a tetőn produkálni; akkor e követelmény- a felelt meg.

hetséges azonban, hogy a sugarak lökmagasságá- 12 légköri nyomás mellett kívántatik meg a 30 s a megejtett próbánál tényleg csupán 7 atmos- okozták a nyomást. Ily körülmények közt pedig

géptani nonsens, hogy 2 m. sebesség mellett, 65 méter- nél magasabb sugár jöhessen létre. Azonban még mindig kérdés marad az is vajjon a 12 légköri nyomásnál is *veszélytelen-e* a gépnek működése, mely egy percz alatt 7 légnyomás mellett 22—20 kettős (= ide-oda) járatot tett meg. E megjegyzéseink során végül még csak azon körül- ményről kell megemlékeznünk, hogy a gép nem lendítő kerékre berendezett; hanem közvetlen áttételű, minék folytán működése közben ütések észlelhetők.

A működés erélye tekintetében megejtett próba után, a gép vizszállító képessége határozottatott meg. Alapul vé- tetett a következő okoskodás: »Ha a gép egy másodpercz- ben végzett egy dugólöket (1 kettős járat) alatt csakugyan 80 litert szállít; akkor egy a kifolyás útjába állított 800 literes hordónak a tizedik másodpercz végén meg kell telődnie vízzel.» És egyik földszinti nyomónyílásból, hatos számú tömlő segítségével, bele is vezették a vizet egy 800 literes hordóba oly formán, hogy miután a megindított gépnek a 10-ik másodpercz végén beállították a működé- sét, az ez alatt az emeletekbe felnyomott vízmennyiséget vissza hagyták folyni az említett hordóban felfogván ugyan- azt. A hordó csakugyan megtelt.

A hivatalból kiküldöttek, a megejtett próbáról, a kö- vetkező jegyzőkönyvet vették fel:

J E G Y Z Ö K Ö N Y V

felvétel Budapest 1884. évi február hó 28-án az Elevatorban alkalmazott *Walser Ferencz-féle* gőzfecskendőnek alulírott szűkebb bizottság részéről történt megvizsgálása tárgyában.

Jelenlétvők: A fővárosi tanács II-ik ügyosztálya képví- seletében *dr. Radnay Jenő, Násztl Mór* főv. bizottsági tag, továbbá *Kempelen Béla* főparancsnok és *Wein János*, vízvezeteki igazgató, mint a szűkebb bizottság tagjai.

Mely alkalommal mindenekelőtt a gép vétetett vizsgálat alá. Ez egyhengertű, mézga szellentűjű. Gőzét az elevatori főkazánhá- zól nyeri. A gőzhenger átmérője 600 mm. a vízhengeté 300 mm. Ramácmozgás 120 méter perczenként 30 járat. Ezek szerint a méretek alapján a gép vizszállító képessége, a leszámítandók leszá- mitásával, másodperczenkint 80 lit. A gép tökéletes egyformasággal, rendszeren jár; igen könnyen kezelhető még pedig minden veszély kizárásával.

A számítások megtétele után a gép működésbe hozott és 45 perczen át a víznek 6—7 légköri nyomása mellett 24+4 csa- pon, minden felakadás nélkül adta a vizet. Ez alkalommal az egyes sugarak löktávolsága kiméretvén, az uralkodo szél daczára konsta- táltatott, hogy egy-egy sugár löktávolsága a 30 metert meghaladja.

A bankigazgatóság kérelme folytán, a fenti számításon felül, a másodpercznyi vizszállító képesség gyakorlatilag is megkíséreltet- vén, tapasztaltuk, hogy a gép 7 légköri nyomás mellett is a másod- perczenkint megkívánt 80 lit. vízmennyiséget szállítja.

Ezek szerint a gép a szerződésben előirt feltételeknek meg- felelve, azt átveendőnek véleményezzük. A közraktárak felé huzott vízvezeték 3 csapja, mely szintén ezen gép által tápláltatik, már az előző vizsgálat alkalmával teljesen jónak találtatván ezuttal újabb vizsgálat alá nem vetettett. Ezek után a jegyzőkönyv felolvasatván, jóváhagyott és aláíratott. K. m. f. Következnek az aláírások.

Menekvésí gyakorlatok.

Arrakumovits Emil urnak, a budapesti önk. egylet volt titkáranak, támadt először az a praktikus ideája, hogy célirányos volna — ha már felnöttekkel nem lehet — legalább az iskolás gyermekekkel olyan gyakorlatokat tar- tani, melyekben azok a *menekülés* főfeltételeit t. i. a ren- det, nyugodtságot és a gyorsaságot elsajátíthatnák. Hanem eszméjével együtt kinevették. Az Amerikából és egyéb-

A kocsinak egy évi fizetése, havonta 16 frt	192 frt.
1800 kilogramm zab á 6 frt 50 kr.	117 frt.
Széna egy évre	120 frt.
Patkó és egyéb vasalás	20 frt.

Összesen: 449 frt.

Bevettünk havonként 30, 40, 50 egész 60 frtig, kiadásaink tehát fedezve vannak.

A kereskedőkre és privatokra nézve jótétemény, mert minden perczen készen álló fuvarosuk van, teherszállításra alkalmas lovakkal és kocsival, és minden alkudozást kizáró fix árszabállyal.

Az itt következő szabályok, melyek eddig kiváló jónak bizonyultak, dirigálják ezen ügyet.

Szabályok

a csurgói önkéntes tűzoltóegylet kocsisa számára, továbbá a fuvaroztatásra vonatkozó díjak és feltételek megállapítása.

A kocsis részére:

1. §. Az egylet által eszközzendő fuvarozásokat pontosan lelkiszerűen és minden vonakodás nélkül köteles eszközölni.
2. §. Fuvarozást csakis annak eszközölhet, a ki fuvarjegyet ad át, a melyek egy meghatározott helyen ellenőrzés végett minden fordulónál átadandók.
3. §. Ha valakinek bármit is fuvarjegy felmutatása illetőleg átvétele nélkül, ingyen vagy saját érd. ebből, utasítás nélkül kivisz, vagy behozat, illetőleg szállít, első esetben 2 frt, második esetben 5 forinttal büntetetik, harmadik esetben rögtön elbocsáttatik.
4. §. A lovakat a megállapított súlynál túl terhelni, vagy azokat kiméretlen hajszolni szigorúan tiltatik.
5. §. Fuvarozásoknál az önként felajánlott borraival elvéheti, azonban olyant kérni, a fuvaroztatónál alkalmatlankodni szigorúan tiltatik.

6. §. Tűzvész esetén a kürtjel hallattára kötelessége üres kocsival visszanyargalni, rakott kocsiból pedig kifogni és lóháton a lehető gyorsasággal az őrtanyához sietni.

7. §. Szolgálati órák nyáron: Reggel 7—12-ig, délután 2—7. Télen: Reggel 8—12 ig, délután 2—6-ig.

8. §. A legtávolabb pont a meddig az előfogatnak, (tüzesetel kivéve) egyáltalán menni szabad: a) vasuti állomás, b) a Daru vendéglő, c) Újváros déli határa, d) Téglasszin vagy újvárosi temető.

A 1. fuvaroztatók részére:

1. §. Közvetlen kivitel vagy behozatal a vasuti állomásra, vagy vissza 900 kilogrammig bezárólag 50 kr.
2. §. Közvetett kivitel vagy behozatal 400 kilogrammig 25 kr.
3. §. Üres használt edények visszaszállítása közvetve, vagy ha sok van közvetlen is, egy kocsival 25 kr.
4. §. Személyszállítás az állomásra vagy ellenkezőleg saját vagy idegen kocsival (hintóval) 56 kr.
5. §. Wagon rakomány 5 frt, és az illető gazda tartozik egy napszámot adni.
6. §. Halottas kocsí kivontatása az újvárosi temetőbe 1 frt.
7. §. Városi fuvarozás u. m.: átköltözködés stb. 1 fuvar 50 kr. egyéb apró fuvarozások, vásárra sátrat, árut stb. kivinni vagy behozni egy-egy forduló 25 kr.
8. §. Jegyek mindig készpénz fizetés mellett előre váltandók, és a fogat a jegyek sorszama vagy a felek közös megegyezése szerint használható.

9. §. A jegyek a kocsinak átadandók, ki utasítva van, a körülményekhez képest azonnal szolgálni.

Kelt Csurgón, 1881. évi októberhó 30-án a csurgói önkéntes tűzoltó egylet rendkívüli közgyűlésén.

*

Az elmondottak után szinte látom egyik-másik bajtárs ajakán a gunyoros mosolyt s hallom a megjegyzést, hogy »hja, könnyű ott lovakra tenni szert, a hol az egyesület tiszt. főparancsnoka az első szóra beállittat az őrtanya istállójába a magáéból két szép s jó lovat! Ez tehát még sem radikális, mert nem mindenütt keresztülvihető módja az előfogat szerzésének.« Hát ez a megjegyzés bizonyos tekintetben jogosult, anélkül azonban, hogy egyszerűs mind alapos is volna. Jogosult, mert tényleg nem

minden vidéknek van egy nagylelkű grófja, mint Festetics Taszilónk; de még sem alapos a megjegyzés mert nem a *beszerzés*, hanem az *eltartás* a kényesebb dës. És mi az esetre, ha a gróf ö méltósága kevés nagylelkűséggel lett volna is irányunkban, mint a mi de facto volt; el valánk határozva egy pár lovat uton-módon beszerezni. Legrosszabb esetben összekötünk volna 250—300 forintot és megvettünk volna e pénzen egy pár lovat.

De ismétlem a nehezebben megoldandó részét lognak, a lovak eltartásának mikéntje. És engem is az általunk behozott módozatot, az igen t. szerkesztés kegyes engedelmevel, szaklapunk hasábjain s fent ismertetem; távolról sem az indított rá, mintha felü hatatlan helyes megoldási módnak ezt a miénket tartottam. Én csak azt tartom bizonyosnak, hogy a hol a város nem akar adni, vagy nem adhat előfogatot a tűzrendelkezésére; mindenütt ott (kivéve az oly hely melyeknek abszolút semmi kereskedelmi forgalmuk s radikális segítség gyanánt, ez az általunk kreált mód alkalmazható. Csak egy buzgó ember kell hozzá, a k ügyelettel járó fáradságot nem sajnálja, meg egy lelki retes lovasgazda. És előfogat is lesz, melyre mi körülmények között bizton számíthatni; annak elta sem okozhat aggodalmat, mert esetleg még jövő tőbbletet is lehet általa felmutatni. Melegen ajánlom mindazon társuleteknak, a melyek hasonló hiányba borálnak, hogy kövessék példánkat, a helyett, hogy kossanak Pontius vagy Pilátushoz, a minek kevés eredménye szokott lenni. Bezárom soraim azzal, a kezdtem, »segíts magadon az Isten is megsegít«.

Egy előszó.*)

Irta: Rösch Frigyes soproni főpar. és közp. vál. tag.

Folyton tovább s tovább hat annak felismerése, a tűzoltásnak hazánkban mindenütt való rendezése e sithatlanul szükséges, ha a tűznek pusztító hatalma a nemzeti vagyonban évente okozott, milliókra becsült kár csökkenjen. Daczára annak, hogy a tűzoltásnak bályozása sürgősnek ismertetik, hazánkban az önkéntes tűzoltócsapatok még sem szaporodnak oly gyorsan, ezt a szomszédos országokban, kivált a Német birodalomnak egyes országaiban észlelhetni. Nem lehet ez lepő, ha hazánkban viszonyait s népünknek jellemét s szük figyelembe. Magyarországnak terjedelmes terület gyér népessége van, melynek legnagyobb része semmi vagy csak csekély saját vagyonnal bír; vannak más vidékei, hol a kisbirtokosság túlnyomó, minek folytán a népesség sűrűbb és főleg földműveléssel foglalkozó, vidékeken a házak oly rozszul építvék, hogy leégést nem sok érték vesz, ha a tűz oly időben nem támad midőn a gabona és egyéb terményekben nagy készlet elpusztulhat, vagy pedig a tűz az oltási berendezés hiányos volta miatt rendkívüli módon el nem terjed.

A puszták fia, kinek legbecsesebb kincse a n

*) Rösch Frigyes »A tűzoltóság kisebb városokban, faluk és pusztákon« című művéből, mely először 1878-ban jelent meg s most egy függelékkal meg bővítve új kiadást ért. A mű szerzőjének Sopronban rendelhető meg. Ajánljuk azt legmelegebben minden vidéki parancsnok számára.

bb függetlenség, minden nemes érzülete mellett, őt a gazdája érdekében való leghivebb szolgálatra esszeterjedő áldozatkészségre képesíti, nem lesz alkal- önkéntes tűzoltószolgálatra; pusztákon tehát önkén- üzoltó csapatok nem igen fognak létesülni. Ellenben vidékeken, hol az emberek sűrűbben laknak együtt, ol van polgárság, mely ipart üz, az önkéntes tűz- csapatok alakulása előbb, fog végbe menni; mert az elyeken az egyes ember saját érdekénél fogva, mely nt vagyonának megóvását óhajtja, szívesen kész lesz, ártársaival kölcsönös oltalomra egyesülni és önkéntes tócsapatnak felállításában közreműködni. Ez annál yebben lesz elérhető, ha a községi képviselő, mely íbizott községnek javát valóban szíven hordja, szent ességének ismeri, rendszeres tűzoltásról gondoskodni. űgy számos kis községben, városban, mezőváros- vagy falun szönyegre hozatott, de keresztülvitele nyire igazolatlan okból meghiusult. Hol attól tartot- hogy a községre rendkívüli kiadás hárul; hol nem ozott a községben senki, ki a rendezett tűzoltócsa- ak szervezésével és fentartásával kapcsolatos fáradsá- és munkát magára vállalta volna; hol pedig többen itak kiváló szerepet játszani, úgy hogy a jó ügy maga, tenykedés által csirájában elfojtatott, vagy rövid fenn- után ismét megsemmisített.

A költséget illetve mind a már létező, mind a lé- endő tűzoltói csapatoknak szem előtt kellene tartani, a tűzoltóknak legszebb díszje a minél nagyobb egy- tség, s hogy mind a legénység felszerelésénél, mind ztek jelvényeinél minden felesleges pompa és minden aság elmellőztessék. Különösen megrovandók azon acsnokok, kik, habár saját pénzükön, maguknak fe- drága egyenruhát készíttetnek, mintha a tűzoltóknak ges feladata a fény, a parádézás volna. Hasonlókép a van a csapatnak, ha eleinte minden egyes gyakor- tán a legénység megvendégeteltetik, mert idővel az e öl kivántató pénzbeli áldozatot a gazdag is megso- t és ha azt tenni megszűnik, ez a jó ügy iránti buz- ának lankadásául tekintetik, mi a csapat szellemére. gesen káros befolyást gyakorol. E mű függetlenségében in mutatva, hogy a tűzoltócsapatnak berendezése és erelése, ha az egyszerűen és a viszonyoknak megfe- módon eszközöltetik, nagy költséget nem igényel; zinte az annyira félt fenntartási költség is alig em- e méltó.

Ha akarjuk, hogy hazánkban a rendezett tűzoltás az zínél gyorsabb módon erjedjen, akkor kell, hogy a as kormány részéről az alkalmas intézkedések meg- senek. Nem elég, ha a magas belügyminiszterium az s törvényhatóságokat felhívja, hogy önkéntes tűzoltó- atokat alakítsanak és utmutatás végett a tűzoltói or- os választmányhoz forduljanak; nem elég, ha azon nyilvánítatik, hogy minden község, viszonyainak felelő feckendőt szerezzen: nekünk teljes tűzrendőri nyre van szükségünk, mely a 3-ik országos tűzoltó yülésnek javaslata alapján bizottságilag, szakértők ájárulása mellett megvitatta, az országgyűlés által nybe igttattatik.

Ezen törvényben mindenekelőtt kimondandó volna, minden, bizonyos népességgel bíró városban, mező- sban és faluban önkéntes tűzoltócsapat felállítandó,

azonban ott, hol ez nem teljesítettik, vagy a hol az ön- kéntes tűzoltóság csak csekély részvételre talál, hivatás- szerű tűzoltócsapat alakítandó; és hogy a legkisebb hely- ségben is néhány férfi a tűzoltószerek mikénti kezelési módjába begyakorlandó. Továbbá e törvényben pontosan meg kellene határozni, hogy mily nagyságu feckendő legyen az egyes községek által népességük arányához ké- pest beszerzendő. A magas kormányoknak mégis intéz- kednie kellene, hogy az ország gazdasági és földművelési tanintézetekben és a tanítóképezdékekben a tűzoltó ügy szá- mára néhány tanfolyam nyitassék, mellyel a szerekekkel való kezelésre vonatkozó utmutatás is kapcsolatba hozandó volna. Mivel pedig törvénynek és bizonyos szabályoknak alkotása a törvény által czéltott előnyöknek elérésére még nem elegendő, hanem e végből a törvény végrehajtása feletti szigorú felügyelet kivántatik: ennél fogva a felügye- léssel vagy az országnak egyes kiváló tűzoltó testületeit, az országos szövetkezettek kapcsolatban, kellene megbizni, vagy pedig kerületenként tűzfelügyelők lennének felállí- tandók, mint ez a legjobb sikerrel más országokban már történt is.

Hogy az iskola segélyével, az ügynek helyes felfo- gása mellett, a rendezett tűzoltóság terjesztésére rendki- vüli eredményhez lehetne jutni, az bizonyítást nem igényel. — Oly intézményeknél, melyeknél kell, hogy a népességnek minden rétegébe hassanak, az iskola által legtöbb elérhető, mivel nemcsak a jövő nemzedék lesz az ügybe beavatva, hanem sok családban az iskolában hallottaknak a gyermekek részéről elbeszélése folytán a felnőtteknek figyelme is az ügyre irányoztatik; ez a hal- lottak feletti gondolkodásra és nem ritkán a felnőttek kö- zötti fejtegetésekre vezet, mi már gyakran a legáldásosabb és legczélszerűbb berendezésekre indító okul szolgált. A természettani oktatásnál a tanítónak bő alkalma nyílik, a feckendőre és annak használatára, különösen a forgó csövü és a tömlős feckendő közti különbségre utalni. Továbbá az égő testek magyarázatánál, a tárgytól való eltérés nélkül, könnyen megoldható feladat, a gyermekek- kel a leglényegesebb általános oltási szabályokat, megis- mertetni annyival inkább, mivel azoknak fejtegetése az egészség tanával is összefüggésben áll.

Mind a mellett, hogy feltehető, miszerint még hosz- szabb idő fog eltelni, míg megfelelő tűzrendőri törvényünk lesz, a rendezett tűzoltás érdekében több történhetne; mi végből megkivántatnék, hogy a községi előljáróságok az ügyet kellő értelemmel felkarolják és hogy különösen a földesurak a tűzoltást a pusztákon saját érdekükben ren- dezzék. Itt a pusztákon nem lehet ugyan szó önkéntes tűzoltókról, de az ezeken is mindenütt meglevő erőknél igénybevételevel, a munkának helyes felosztása mellett, a tűzoltóságnak bizonyos neme felállítható lenne, mely a földesur vagy egyik tisztjének vezetése alatt, tűzvész ese- tében hasznos szolgálatot tenni képes volna.

*

A művecske ezután áttér a falusi tűzoltócsapat szer- vezésének mikéntjére, kiterjeszkedvén az egyenruhára fel- szerelésre és a tűzoltó szerekre, mint a legfontosabb és legszükségesebb eszközökre. Egy különös fejezet tárgyalja a tűznek megtámadását, illetve az általános oltási szabá- lyokat és a tűzek minőségét. Végül egy falusi tűzoltóság felállításával járó költségeknek következő összeállítását adja:

agyobb falusi község tűzoltóságának költségei:

fecskendő 120 mm. hengerbősséggel . . .	850	frt
szabályszerű tömlő 9 tekerescsel . . .	180	»
összeilleszthető és tetőlétrák, közön-		
ges létrák	70	»
ának felszerelése	160	»
eszközök, karkötők s egyebek . . .	50	»
szekér, hordóval együtt	250	»
összesen . . .	1560	frt

b) Kicsiny község tűzoltóságának költségei:

fecskendő 105 mm. hengerbősséggel . .	600	frt
nyomótömlő 9 tekerescsel	180	»
eszközök, romboló eszközök	50	»
ának felszerelése	80	»
összesen . . .	910	frt

c) Pusztai tűzoltóságnak költségei:

fecskendő 4 méter szívó- és me-		
ter nyomótömlővel	280	frt
közönséges létrák	40	»
eszközök, lámpa stb.	30	»
ának felszerelése	60	»
összesen . . .	410	frt

nd a három esetben még ajánlandó legalább egy, teljes tömlőkkel ellátott mankós fecskendőnek be- 40 frt értékben.

szempezi, önk. tűzoltó egyesület f. évi január hó 20 án tar- tarmad éves tisztújító közgyűlését. Az elnök elhalálo- énytelen voltam parancsnoki jelentésemhez csatolni az el- mely összefoglalva dióhéjban imígy szól:

egyesületnek három féle tagjai a következő számot képvisel- ő tagja 126, pártoló: 120, működő 72. A műszaki rész a- en 6 gyakorlatot tartott melynek egy harmada meneti volt. napokon keresztül 12 szer tartottam iskolát, a tagok me- étével.

század rendelkezésére állanak a következő egyesületi tulaj- vező szerek: 3 db kocsifecskendő, 1 db vízszervo, 1 db szerkocsi 60 db szivattyus és 15 db mászóli teljes fel- mi a többi mellékes szerekkel 2444 frt 29 krt. képvisel. számadások megvizsgálása után 206 frt pénztár maradvány

tisztújítás következő eredménnyel végződött: Védnök és ökök: *Eszterházi Mihály* gróf, elnök: *Poor László*, parancs- *Fleischer Antal*, pénztáros: Gyurtsy Péter. Ugyanekkor ott egy alparancsnok egy szertárnok és 3 osztály parancs-

Fleischer Antal, parancsnok. *Poor György*, alparancsnok, egyl. jegyző.

A székelyhidi önk. tűzoltó-egyesület évi rendes köz- f. évi január 27-én tartatott meg a városház ta- mében. Az alparancsnok által felolvasott terjedel- entés kivonatosa a következő:

parancsnokság a lefolyt 1883-ik évben kilencz ülést melyeken 40 végzés hozatott. (Ezen végzések fon- ai a közgyűléssel tudomás végett a jelentés során ttek.) Érdekes és nem mindennapi jelenség, hogy ncsnokság hozott határozatai — mint ezt a jelentés lyozza — kivétel nélkül *végre is hajtottak*.

z 1883. évben tartatott rendes gyakorlat 12; me- korlat. 1; őrségi vizsgálati riadó több alkalommal. t volt 3. Az első tűz július 26-án délután a vá- án volt gazdasági épületekben ütött ki, s azokat az uralgott roppant szélviharban elpusztította. A tűz- megérkezéssel mégis tudott hasznos lenni, ameny-

nyiben a szakadozó épületekből, valódi önfeláldozással kihordott mindent, amit a tárgyak gazdája már ve-zni hagyott. A második tűz a margittai utcai 196. sz. tra- dalmi épületnél egy nagy kiterjedésű trágyatelepen októ- ber 9-én hajnali 4 órakor tört ki és pár óra alatt elfojta- tott. A harmadik tüzeset október 28-án este 9 órakor a margittai utcai 139. számú háznál egy szénakazalban ütött ki; ez is szerencsésen eloltatott. Az előfordult tüzesetek- nél a tűzoltóság működése és pontos megjelenéséről a jelentés említtetéssel emlékezik meg.

Éjjeli őrség tartatott 365; ebből önkéntesekkel ve- gyes tűzország 150 éjen át.

Átér ezután a jelentés az egyesületi zenekar szervezé- sére és örömmel jelzi, hogy a hangszerek az egyesületi pénztár terhelése nélkül magánadakozásból szereztettek be. Kiemeli végre, hogy a zenekar tagjai kivétel nélkül az egyesületi tagok sorából kerültek ki, s elvállalt feladatainak dicséretes buzgalommal igyekeznek megfelelni.

Az egyesület népszerűsége évenként növekszik, mit két- ségkivül igazol azon pártolás, melyben anyagilag részesült.

A jelentés a vegyes bevételeket következőleg sorolja föl: I. *Vigalmak jövedelmei*: A márczius 26-iki hangverseny tiszta jövedelme 90 frt 02 kr. A július 8-iki tánczvigalom tiszta jövedelme 110 frt 84 kr., összesen 200 frt 86 kr. —

II. *Adományok a rendes pénztárra*: Pataky Ferencz 5 frt, Soós Lajos 1 frt, főbíró Kalló Imre 1 frt, »Fonciére« biz- tosító társaság 5 frt; első magyar általános bizt. társaság 25 frt; főbíró Kalló Imre 1 frt, Rosenfeld Elek 1 frt, Erdei János 5 frt, Kulcsár József 60 kr., Balog József 40 kr., Bécsi Mihály 50 kr., főbíró Kalló Imre 4 frt, Pa- taky Ferencz 10 frt, főbíró Kalló Imre 5 frt, ifj. Tóháti János 1 frt, Penkert Mihály 1 frt, Weisz Bernáth 1 frt, főbíró Kalló Imre 2 frt, Széchenyi Lajos 1 frt, Kulcsár József és Pallagi György 3 frt, Nagy György 3 frt, ösz- szesen 79 frt 50 kr. — III. *A hangszerek beszerzésére*: begyűlt összesen 116 frt 94 kr. — IV. *A karmesteri költ- ségekre*: Tautz Péter eröművész 7 frt 69 kr., műkedvelő- társulat 40 frt., Kováts József 4 frt, összesen 61 frt 69 kr. Az elsorolt rendkívüli bevételek főösszege 450 frt 96 kr. A közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét az ada- kozóknak.

Az egyesület vagyoni állása: 1883. évi január 1-én sze- relvényekben volt 1324 frt 14 kr., 1884. évi szerzemény 257 frt 96 kr., tehát a szerelvények értéke 1582 frt 10 kr. Ezenkívül alapítke czimén takarékpénztárban elhelyezve van 100 frt. Az egyesület *nagyon tehermentes*.

Az egyesületi tagok statisztikája a következő: 1883. ja- nuár 1-én volt: alapító tag 3, pártoló 75, működő 54. 1884. január 1-én van: alapító 3, pártoló 66, működő 56.

A közgyűlés a jelentést örvendetes tudomásul vette s egyszersmind: az egyesületnek az »Önkéntes tűzoltó-egy- letek nagyváradi szövetségé«-be történt belépését, *Lipták László*nak mászócsapatvezérré, *Vekerdy Imré*nek védő csapatvezérré, *Váradi Ferencz*nek segédtszitté és *Vágó Sándor*nak parancsnoksági taggá történt évközbeni helyet- tesítését jóváhagyta és megerősítette s számadó *Lestyan Adorján* pénztáros részére a felmentvényt kiadta. Szám- vizsgáló küldöttségbe 1884. évre elnökül *Oláh István* és tagokul *Kalló Imre* és *Schwartz* Emil választottak el.

A parancsnokság fölhatalmaztatott az 1884. évi ki- adások meghatározása és utalványozására, a mi — mellé-

megjegyzés — megjegyzés megemlékezés s letárgyalásának.

A közgyűlés *Penkert Mihály* fő- és *Fándly* ncsnok részére az elért sikerekért köszönetet gyűlés véget ért.

rosvásárhelyi önk. tűzoltó egyesület február 17-én d. e. otta megrendes évi közgyűlését, mely példás rendkívüli nagyszámu egyeleti tagok jelenlétében igen is mellett. *Lázár Benedek* főparancsnoki megnyitótást keltett, nagy lelkesedéssel megjeleneztetett, és rében, jegyzőkönyvbe iktattatni határozatott; el lett obá, hogy kinyomassék, s a tagok között szétosztassék; titi jelentés is, mely az egyesület beléletében történekről tó felvilágosításokat, s a számadatokat tárja elő. Igen zett elő a parancsnokságnak azon indítványa, hogy a andó országos szövetségi közgyűlésen, képviseltesse esület. Határozattá emeltetett, hogy 2 taggal fogja tetni, kiknek megválasztását, a parancsnokságra bízza, tségek fedezéséről való gondoskodást is. A parancs- negválasztatott, közfelkiáltás utján; tiszteletbeli segéd- ltás utján *Tauszik B. Hugó* választatott meg. Az el- és titkári jelentést, ha lehet, közölni fogjuk.

gybeeskerekéi önk. tűzoltó egyesület f. hó 10-én tartotta gyűlését, *Kulifay Lajos* polgármester elnöklete alatt. nal egybegyűlt tagokat üdvözölve, előbb *Lichovnik* tisztet, utóbb *Schneider József* titkárt kéri fel ugy a í, mint illetve a gazdasági bizottság évi jelentésének

ik évi parancsnoksági jelentésből mint legfontosab- e, megemlítem, hogy az egyesületnek 96 működő (és 1 al- és 3 osztályparancsnok, 2 segédtsitz, 1 orvos, éntárnok, 1 karmester, 2 szertárnok, 2 gépész, 1 szakaszvezető, 1 előfogat felügyelő, 21 mászó, 26 védő és 5 kürtös) 4 tiszteletbeli, 25 alapító és 235 van. A parancsnokság folyó ügyei 16 parancsnoksági yen 75 ügydarab lett elintézve. tárgyalattak. A mult tüzészet 10 volt és pedig tetőtűz 6, szobatűz 2 és esetben.

jelentésben kimagasló pontot képezett azon esemény, *öherczeg* ő fensége ki szeptember 28-án a 14-ik dél- védzástólaj felett városunkban szemlét tartott, és a rére a tűzoltó kar az egy emeletes városházán estéli gyakorlatot rendezett, elismerőleg nyilatkozott ugy a rs szerelés, mint a szertár jókarban való tartása fölött. nelt dicséret illeti a működő tagok azon áldozatkészse- önkéntes adakozások által, nem véve senki másnak idakozását igénybe, csupán sajátjukból egy 36 tagból ezett zenekart állítottak fel. A zenekar (tagjai csupa zyerekék) ma már — 7 hónapi fennállása után — oly anusit, hogy bármely alkalomkor, illetve alkalomra söket kikérik. A jelentésből örvendetes tudomásul bá, a városi közgyűlés azon határozata, hogy az egy- gjait a városi közmunka-adó alól felmentette ugy ezen zező évekről.

ncsnoksági évjelentés felolvasása után a titkár a gaz- ág (mely az elnök, titkár és 8 választmányi tagból áll) asta fel. Ebből kiemelem, hogy az egyesületnek mult év- 63 kr. bevétele volt és 2133 frt 80 kr. kiadása, mely it felszerelvények, részint egyéb egyeleti tárgyak be- sználtatott fel. Az egyesület kebelében alakult »önsegélyző elynek célja a tagokat megbetegedésükkor díjtalan ben részesíteni, valamint gyógyszerekkel ellátni, ugy a os vagy kevésbé súlyos voltát tekintetbe véve 3—5 fo- segélyben részesíteni, daczára a mult évbéli több ter- — igen kielégítő eredményt mutathat fel u. is. Bevéte- litva a három fennállási év óta tökécsített összeget, a o krnyi hozzájárulásából 1716 frt kiadás részint orvosi yszeretári számlák, részint heti illetmények 423 frt. tökécsítés végett 1293 frt, mi tekintve, hogy ezen egye- id idő óta áll fön, igen kielégítő eredmény. tár becsértéke 4709 frt, beleértve a szerkocsit és a

tele után a közgyűlés miután a felmentést megadta volt több fonto- sabb tárgyat vitatott meg és határozott el. Nevezetesen megállá- pitotta az ez évi budgetet 2081 frtban, továbbá nagy lelkesedéssel fogadta elnökölő polgármester azon indítványát, hogy az egyesület mü- ködő tagjai az 1882. évben felszentelt zászlóra legközelebb ünne- pélyesen esküt tegyenek, hogy elvállalt önkéntes teendőiket lelkiis- meretesen és pontosan teljesítendik, valamint hogy ezentul minden ujan felveendő tag ezen esküt letenni tartozik. Ezen intézkedés az egyesület felvirágozására igen indokolt. Elhatározta továbbá a közgyü- lés egy egyesületi könyvtárnak a létesítését, mi részben adakozások, részben már ez évben is az évi budgetbe felvett összeg által fog létesített. Igen czélszerű intézkedés történt még azzal, hogy a védő szakasznak kötelességévé tétetett a város minden negyedében bizonyos számu kutakat számokkal elláttatni, és ugy intézkedni, hogy azon kutaknál minden éjjel egy lámpa legyen feldílitva, hogy adandó tüzesetben onnan lehessen elegendő vízmennyiséggel a szí- vattyukat ellátni, mindezen helyekre még ez évben vízfordó kocsik is lesznek állandóan felállítva.

Legközelebb most épülő színházunk tűzbiztonságáról valamint más közérdekü tárgyokról fogok tudósítást küldeni. (S. M.)

— Egerben, az érseki uradalomnak a Széchényi utcán fekvő malmát, mely az Eger vízének szabályozása folytán használaton ki- vül helyeztetett, a város a tűzoltóság számára 3000 frtért megvette. *Samassa* érsek kikötötte, hogy egyedül tűzoltói czélokra engedí át az illető telket; fejajánlván egyuttal arra az esetre, ha a malom helyén örtanya építettik, 50 ezer darab téglát díjmentesen. A malom telkéhez három hold föld tartozik, mely a zugó folytán két ágra oszló patak medrei közt kis sziget gyanánt terül el. (Ezt a terüle- tet most sétányyná akarják alakítani). A tűzoltóegyesület tehát az ér- sek s a város kegyeiből nemsokára saját telkén emelt alkalmas ör- tanyával fog birni, melynek közvetlen környékén még szép sétány is lesz.

— A váczvárosi képviselőtestület f. hó 3-án megtar- tott közgyűlésében, jegyzőkönyvi köszönetet szavazott *Saxlehner András* ottani szalmahüvelygyárosnak, ki a saját költségén egy kellőleg felszerelt és jól hegyakorlott tűz- oltócsapatot tart fen, mely a váczzi önkéntes egyesülettel a tüzeseteknél mindenkor elismerésre méltóan működik közre.

— A bóbai önk. tűzoltóegyesület III-ik évi rendes közgyűlése, *Porkoláb Mihály* elnöklete alatt f. hó 2-ik napján tartatott. *Szelestey* Sámuel pénztárnok jelentése szerint az egyesület bevétele 1883-ik év elejétől a közgyűlés napjáig 178 frt 60 krt tett, melynek ellenében 128 frt 83 krnyi kiadás szerepel. *Ertakovics Antal* főszertárnok előterjesztése után, mely szerint az egyesület szereit 1500 frtot képviselnek, az összes tisztviselők lemondtak hivatalaikról, mi is azzal vétetett tudomásul, hogy *Baráth Ignác* főparancsnoknak három évi működéséért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott. Az egyesület újból való megalakulása és a tisztikar megválasztása a márczius 18-ikán tartandó folytatólagos közgyűlésre tüzetett ki.

KÜLFÖLD.

Tul az Oezeánon.

Ama nagyvárosok sorában, melyek tűzoltóságaira évenként óriási összegeket áldoznak, *New-York*-ot bi- zonyonyal a legelsők között kell említenünk. Az a város, mely kizárólag tűzoltó czélokra 1288 kilométernyi táviró- hálózattal, 64 órségre beosztott 700 fizetett emberrel, és 202 lóval, fecskendőreglyével, 64 gőzfecskendővel, viztorony- nyal stb. bir, miként ez tavalyi évfolyamunk egyik szá- mában volt olvasható, semmi esetre sem nevezhető elma- radtnak, És különös! Ez a minden modern haladás terén oly messze elől járó fővarosa az északamerikai egyesült államoknak ezen az egy téren, a tűzoltás terén, mintha kissé mégis el volna maradva! Mintha csupán az anyagi

áldozatok meghozatalának készségében tartott volna lépést a vén Európa azon államaival, melyek polgáraik tűzbiztonsága érdekében szintén dicséretes buzgóságot fejtenek ki. Bizonyoságul álljon itt egy angol tűzoltó közlöny a »*Fire Ricord*,« 1883. májusi száma nyomán hozott leírása egyik nyujorki diszgyakorlatnak, melynek ép a leírása igen jellemző.

Höll Krisztián legalább is van akkora hírnévnek örvendő gyakorló mestere Északamerikának mint Pozsonyban és vidékén *Voit Gyula* érdemduis bajtársunk. Őt érte tehát t. i. Höll urat a kitüntető bizalom, hogy meghívást nyert a nyujorki *mentőosztály* begyakorlására. Feladata volt különösen az addig nem igen alkalmazott létrákkal való bánásmód betanítása. A gyakorlatok 6 hetet vettek igénybe, melynek leteltével *Bonner* tűzfelügyelő és az Unió több nevezetes városának tűzoltó főparancsnokai jelenlétében nyilvános diszgyakorlaton kellett annak a 30 markos legénynek bemutatni elért ügyességét, a kik Höll Krisztián oktatásában részesültenek s a kik most New-Yorkban azelőtt nem ismert felszerelésben — *mászóövvel* — vonultak fel »pigeon ladder«-eikkel, a mik a *Fire Ricord* leírása után ítélve, azonosak a mi *egykaru létráinkkal*.

»Höll ur sipjelére — írja a nevezett szaklap — 6 ember lépett ki a sorból. Kezében mindenik egy-egy létrát tartott, hogy az újabb vezényszóra függélyes helyzetbe hozza, a megmászandó épület falához támassza azt. Az első ember beakasztotta létráját az első emelet ablakába s azután felmászott rajta a felső harmadik fokig. Itt bekarabinerozta magát s szabaddá lett karjaival a felnyujtott második létrát, az egy emelettel feljebb eső ablakba akasztá be. Most a zárókapcsát kiakasztva, áthágott e második létrára s felhaladván azon is az említett fokig; ismételte az előbbi ténykedést. És ez így folyt mindaddig, mig nem az épület 6-ik emeletének ablaka is el volt foglalva és a beakasztott létrák mindegyikén fenn nem állott egy-egy tűzoltó. A manőver 4 percet vett igénybe. — Azután Höll ur azt vezényelte, hogy »vissza!« Mire fordított sorrendben ismétlődtek az előbbi fogások: a létrák felülről lefelé egyenként kiakasztattak és a 6 tűzoltó keze között le a földre vándoroltak és a harmadik perc után szerencsésen újra földet ért az »első« számú tűzoltó is. Majd másik 6 ember mutatá be ugyanezen gyakorlatot. Végül pedig egy létrával való mászás és kötélén leereszkedés produkáltatott.« *Tout comme chez nous*. Azzal a különbséggel, hogy nálunk már 15 évvel ezelőtt sem volt újság hasonló gyakorlat, — mig New-Yorkban...? a leírásból bizonyosra kell vennünk, hogy mindeme dolgok *soha nem látott* hajmeresztő látványt nyujtottak a nyujorki közönségnek, a mi élénken tanuskodik a mellett, hogy még van a haladásnak olyan neme, a mely Európából szivárog át Amerikába.

Muzeumunk derék igazgatója, Pulszky papa oda nyilatkozott ugyan nemrég, az »angol kör«-ben tartott egyik felolvasás alkalmával, hogy 50 év múlva mi európaiak úgy eltörpülünk az amerikaiak mellett, mint a hogy Ázsia népei elmaradtak Europa haladásától; de ha minden téren be fog is e kilátásba helyezett hanyatlás következní: mi tűzoltók még akkor is hivatkozhatunk bizonyos fölényre Amerika tűzoltói felett. Mert feltéve, de meg nem engedve, hogy ügyesség és személyes bátorság dol-

példa gyanánt Amerika tűzoltóira volna szükségünk, ama bizonyos ötven esztendőnek elte, akkor is megmarad vigasztalásul egy igen nagy nevezetesen, hogy mi már nagyjából tul vagyú és kétkaru létra előnyei és hátrányainak a m és ma holnap — vajh ki tudja hányadikszor ir véglegesen el lesz fogadva az — egységes any Ha Amerika és különösen New-York csak 10 havában tudta behozni az általunk rég ismer nélkülözhetetlennek ismert tűzoltói segédeszköz hát ugy az említett egy- és kétkaru létrák hátrányainak alapos megvitaásán keresztül, a: anyacsavarig, bizonyára csak a jövő században az Egyesült államok tűzoltótěstületei.

Györgyei

A bécsi városi tűzoltóság ujjaszerve

Jó ideje már, hogy a bécsi városi tanács ez déssel foglalkozik, mely a Ringszínház ismerete nek tűzoltóságát meglehetősen kompromittáló folyton akut jelleggel bír. Az a javaslat azonban tanács direkt utasítására elkészítettvén, elfogad beterjesztetett, sehogy sem képes arra mindez ic a most már nagyon is mintaszerű testületet iparkodó tanácsurakban az újra meg újra felmerü aggályok valamennyiét eloszlassa. A tanács mé nem határozta el magát a végleges megállapodási keres, kutat, s külföldi mintákat tanulmányoz.

Először a *berlini* minta mutatkozott legte nek. És ez tényleg legalkalmasabb is, hogy a szere hódítson *elvileg* bárkit is. Csupán csak van, t. i. a fentartására szükséges *költségek* nag mi természetesen méltán gondolkodóba ejthet városi tanácsot. Ujabban a *müncheni* minta az, mel ban látszik lekötve tartani a bécsi tanács figyeln is inkább, mert igen illetékes helyről irányították chen felé.

Hogy olvasóink is tájékozhasák magukat ban, addig is, mig megjön Bécsből a végleges záció hire; rövid vonásokban — tavalyi idevág tetésünk kiegészítéseként — közölni akarunk ne erről a legujabban mintául ajánlott müncheni ságról.

Münchennek épugy, mint Budapestnek ön városi tűzoltói vannak. Az utóbbiak száma (50 50 toronyőr és tartalékos és 100 utczaseprő) össz az előbbieké 700, összesen tehát 900 emberből oltótěstülete van, mely együttesen működik

Rendelkezésére áll a tűzoltóságnak 2 gőzf 14 szivó és nyomó szerkezettel ellátott szivattyu zönséges le nem mozdonyitható fecskendő, tovább zeskocsi, 7 nagy szerkocsi (mindegyikén 15 em mára üléssel) a különféle mentőszerekkel; azután tolólétra 19—24 m., 8 vízvezetéki szereléssel ellátó kocsi, 24 petroleumfáklya, 1600 méter gummitöm m. kendertömlő a bajor normális csavarral és ugyancsak kendertömlő a gőzfecskendők számára landó őrségre 20 ember van beosztva, kik köz első tüzielre 3 szerral azonnal kijönnek a tűzre.

ásukba bevezetett villanyos jelző útján nyom-
nek.

tási költségek 112,116 márkára vagyis 57,000
ak, 24,700 márkát ebből a vasutak fedeznek
8 tüzoltószázad és a gőzfecskendő s egész-
it összesen csak 99,416 márk, mondjuk ke-
ezer frtba kerül a városnak.

a javaslatnak értelmében 350 fizetett tüzol-
mi 250 ezer forintnyi évi kiadással egyér-
ít könnyen megszavazhat a városi tanács.
in az így szükségképen alakítandó önkéntes
ésítése és kellő nivón tartása fog-e sikerülni?
és, melynek sikeres megoldása nagy város-
is még egyszer oly nehéz, mint egy zsoldos
s szervezése.

Csatószeghy Tihamér.

on tüzoltósága: Londonban a lefolyt évben Schaw
tése szerint: 2144 tüzeset volt (tehát 218-al több
1), melyek közül 184 nagyobb vagyonbeli károsodást
olsó 10 év alatt a tüzesetek középszáma 446 esettel
mult évi tüzeseteknél 39 emberélet vesztett el.
ni városi tüzoltóság áll tisztekkel együtt 588 ember-
ezik 40 gőz-, 124 kézfecskendővel, s 147 mentőlé-
sak Londonban van 11 nevezetesebb önkéntes tüz-
Angliában van körülbelül 180), valamint egy 200
mentőtársulat »Royal Society for the Protection of
« mely csak éjjel van őrségen, s pedig minden tüz-
egalább egy mentőlétrával, s a tüzoltósággal együtt
trák sulya 9 mázsa s 80 láb magasra alkalmazhatók.
ondonban vannak a legnagyobb gőzfecskendők is, me-
mázsa, sugármagasságuk pedig 180 láb. *Tüzeknél a
ncsnok az önkéntesek felett is vezényel.* A biztosító
delmük 3¼%-kával járulnak hozzá a tüzoltóság fen-
városi tüzoltóság köteles a tüzjelentéseket mindennap
rsaságokhoz is átszármasztatni.

ég Londonban az úgynevezett »London Salvage Corps«
zoros értelmében nemtüzoltókból áll, mert tagjai csak
el vannak felszerelve, s részint a tüzzel szomszédos
védésével, részint raktárak, hajógyárak őrzésével fog-

nevezetesebb tüzoltósága Londonnak az, mely nem rég
a mely kizárólag nőkből, mi több *fiatal leányokból*
— ugylátszik — megtetszett annak az amerikai nő-
nak hirneve és egyenruhája, a kit szócsővel kezében
ikként mutatott be egyszer pozsonyi laptársunk, hogy
fogástalansága iránt egyikünkben se támadhasson semmi
rtoncollegium ifju nőnövendékeinek jutott az eszközbe,
séntes tüzoltóegyletet alakítanak. — Állítólag az volt
közvetlen rugója, hogy pár héttel előbb egy vak
nagyon megrémítette őket. Hogy ezentul ne kapjanak
és hozzá szoktathassák magukat a vész izgalmi kö-
egörizni a kellő hidegvért; ezért gondolatukat tetté is
elyt a jelmezzel és illetve az egyenruhával tisztában
sük, az intézeti igazgatóné beleegyezésével felszólítást
a londoni főparancsnokhoz, hogy lenne szíves vagy
yleg vagy egy megbízható embere által őket a szüksé-
an részesíteni. A főparancsnok, mr. Shaw azonban a
sian elhárította. És a kisasszonyok? — fogadtak ma-
átoktatót, a ki a csókolni való bajtársakat, minthogy
n felette szorgalmas és értelmes tanítványoknak bizo-
n alaposan bele találta vezetni a szivattyuzás és a má-
s, hogy midőn a mult hó folyamán mr. Schaw ellenőrző
almával végig nézte a kedves csapatnak egy diszgya-
mint írják — kénytelen volt szerencsét kívánni az elért
nyhez, úgy a most már irigyelt instruktornak, mint
bájos bajtársaknak. A kisasszony-tüzoltók, alapszabá-
rében, csak az intézetük közvetlen szomszédóságában tá-
zhez vonulnak ugyan ki; de ha egyáltalán soha sem
tényleges akcióba, két igen nagy előnyt az esetben

gyakorlataik alkalmával egy a testi fejlődésre csak elonyos bero-
lyásu, edző tornázást végeznek, és másodsor annak megnyugtató
tudatával térhetnek mindennap nyugalomra, hogy náluk a *bellvilli*
szomorú eset nem ismétlődhetik.

Balkányi Emil.

— Az ideai színházégek sorát Ohio állam nyitotta
meg s utána nyomban London sietett elfoglalni helyét a
második gyanánt. Az utóbbi tüznél 14 gőzfecskendő ön-
totta vizsugarait s az épületen mégis hamuvá lett minden
éghető. A színház tözsomszédóságában egy óriási sörcsar-
nok állott, (mellette mindjárt magával a sörfőző helyisé-
gekkel. A tűz ide szintén átterjedt; hanem ez épületet
sikerült megmenteni.

— A zürichi kiállításon, egyedül a *thurgau* kanton
állított ki egy táblázatos statisztikai kimutatást a területén
alakult és működő tüzoltóegyletek számáról, felszerelésé-
ről stb. Ez a körülmény a »Pompier Suisse« című
tüzoltó közlönyben egy igen érdekes bőjti predikáció
tartására indította az egyik munkatárst arról a thémáról,
hogy mennyire szép volna, ha valamennyi kantonnak és
illetve az egész Svájc tüzoltóságának lenne egy statiszt-
ikai kimutatása. No, ha a polgárai rendszeretéről híres
Svájc is képes ilyen hanyagságra; hát akkor még csak
dühbe sem lehet borulnunk, a miatt, hogy 13 esztendő-
leforgása óta még mindig csak készül — a mi országos
statisztikánk.

— Dresdában január 29-én egy tüzesetnél a 2-ik emeletén
kigyult ház 3-ik emeletéről 5 emberélet az ugróponyva segítségével,
2 pedig mentőtömlővel mentetett meg.

— Felső-Bajorország legrégebb tüzoltóegylete, a *traunsteini*,
ez év június 22-én ünneplő alakulásának 28 éves jubileumát. —
Erlangen városa, melynek önk. tüzoltóegylete 481 működő taggal
bir, egy *Gross* nevű mázszószakaszvezetőt azon alkalomból, hogy az
illető tüzoltóegyleti tagságának *huszadik* évét is betöltötte, díjmen-
tesen a polgárjoggal ruházta fel. — A szászországi tüzoltószövetség
közgyűlése az idén július 19—21-ig Zwickauban fog megtartatni.

Tüzbiztonsági asbest-festék.

A tüzbiztos asbest gyártmányok megint egygyel sza-
porodtak. A londoni United Abestes Company (Queen
Victoria Street) a lefolyt években kísérleteket rendezett az
ujjonnan feltalált asbest festékekkel, mely az asbest nevű
ásvány szálaiból készül s az olajfesték árnyalatait s színeit
teljesen visszatükrözi, azonkívül azonban a vele bevont
tárgyakat oly tüzbiztos állapotba helyezi, mely mellett az
anyag a tűz behatása alatt elpusztulhat ugyan, de lángra
nem lobbanhat. Ilyen festékekkel bevont gyapotszövet a tűz
behatása alatt alekját megtartá, színét pedig csak részben
veszté. A színházi felhők ábrázolására használt flór egyik
fele meggyújtatott s elégett, midőn azonban a lángok a
befestett részhez értek, nyomban elaludtak s a legnagyobb
láng sem gyujthatta fel. Befestett fatuskók, nagy tűzbe
téve, nem gyuladtak meg, s midőn félóra mulva kivéte-
tek, alakjuk ugyanaz volt, de csak üres kérget képeztek,
belsejök elpusztult. Két kis fa-szinpad, melyek egyike be-
festetett, fával tele rakva meggyújtatott; s míg a be nem
festett nyomban tüzet fogott s elégett, addig a befestett
szinpad sértetlen, de még a lángokba lefüggő festett vá-
szonfüggöny is színeiben ép maradt. Ezen festék tehát
célszerűen alkalmazható nyilvános épületekben, hol na-
gyobb fakészletek lévén, az azok közelében pusztító tűz
feltartóztatandó, ezen fakészletek, úgy mint állványok,

gerendák, fapillérek, falépcsők, fafödények s fadiszitmények bevonására. A kísérleteket, melyek több szakember s a londoni »Metropolitán fire brigade« főparancsnoka Shaw kapitány jelenlétében tétettek, a festékgár technikai igazgatója, Charles Mountford által vezetettek. Ugyancsak ezen kísérletek alkalmával a fentnevezett társulat elnöke Allport bemutatott egy asbest szálaiból font szinpadí függőnyt is, mely tűz esetén a nézőtér tűzbiztos elzárására hivatott.

Beresey Szilárd.

TÁRSADALOM.

Marschalkó Gyula közp. választmányi tag kitüntetése.

E hó 13-án *Selmeczánya* törvényhatósági bizottságának tagjai igazán lelelkemelő ünnepélyes ülésre gyűltek össze, a zöld asztal körül, a városház tanácstermében. Először Deák Ferencnek emléke iránt róvták le a kegyelet adóját, a mit már kilenczedszer teljesítenek egy a haza bölcsének halála évében meghozott törvényhatósági határozat folytán. Azután pedig *Marschalkó Gyula* selmeczi főparancsnok és közp. választmányi tag, mult számban érintett, kitüntetésének hivatalos aktusa ment végbe. Ez volt a gyűlés második és utolsó tárgya, a melyre való áttéréskor az elnöklő polgármester, *Ocsovszky Vilmos* következő bevezetéssel élt:

A társadalomban — ugymond — minden egyes polgárnak, a már részére biztosított személyi jog folytán is kötelességei vannak, melyek szerint az állami jólét és az állami cél megvalósítására közreműködni köteles. A társadalomban mindenkor találtattak s találatnak azonban oly kiváló férfiak kik a jogszülte kötelességen felül a közjó előmozdításában buzgó ténykedések által vesznek részt, és semmi fáradságot, sőt áldozatot sem kimélvén, a közjó körül érdemeket szereznek.

Az ily érdemeket szerzett férfiaknak jogos igényök van a jutalmazásra.

Igaz, hogy a közügyek körül szerzett érdemnek a legbiztosabb jutalma az öntudat; tagadni azonban nem lehet, hogy az ily jutalom fokozódik az által, ha az mások által is elismertetik és méltányolattik. S az alkotmányos államban a közügyek körül szerzett érdemek legnagyobb jutalmazása, ha azok az uralkodó személye részéről elismertetnek, kiválóan akkor, ha ezen elismerésnek külsőleg is kifejezés adatik.

Ily legmagasabb jutalmaztatás tényével találkozunk ma!

Ő császári és apostoli királyi Felsője, legkegyelmesebb Urunk és Királyunknak a nagymélt. m. kir. kormány által értésére jutván szeretett polgártársunk Marschalkó Gyula urnak, ezen városi törvényhatósági bizottsági tagnak a közjó körül szerzett számos érdemek: Ő császári és apostoli királyi Felsője részéről ezen érdemek legkegyelmesebb elismerésben részesültek és ezen elismerésnek a koronás arany érdemkereszt adományozásában kifejezést adni legkegyelmesebben elrendeltetett. Hogy ezen legmagasabb kitüntetés fellett, melyben tisztelt polgártársunk részesült, részemről és polgártársaim részéről élénk örömmel kifejezést adjak, elhatároztam a t. t. h. bizottság jóváhagyása reményében, hogy az a mai napon a t. t. h. bizottság közgyűlésének napi rendjére kitűzessék és a jelvény az ünnepeltnek átadásáék.

Most az ünnepelthez fordulva, a következőket mondá:

T. polgártárs, t. Barátom! Engedje, hogy ezen Ő cs. és apostoli kir. Felsője legkegyelmesebb urunk és királyunk által, — számos és üdvös működéséért, a közügyek körül szerzett érdemeiért legkegyelmesebben adományozott arany koronás érdemjelvényt, szeretett hazánk és városunkért mindig hön dobogó keblére feltűzém, kívánván, hogy azt a Mindenható az emberi kor legmagasabbjával áldja meg, hogy a megérdemlett érdem babérjait sokáig megelégedésben, hasznos ténykedések közt élvezhesse, kívánván, hogy szeretett hazánk és városunk javára, családjá és számos polgártársai és barátai öröme sokáig éljen!

Az érdemjel feltűzése után Szitnyai József törvényhatósági jegyző szólalt fel a következőképen:

Tekintetes törvényhatósági bizottság! N. é. közalkotásai munkásságunknak, melyek önjavunk fokozásnak, kétségkívül az egész emberiség üdvének is bő közjónak is nélkülözhetetlen tényezői. De kétségtele azok édes gyümölcsét első sorban azok szerencsés remtői élvezik bő jutalmául fáradaimaiknak s dus kárkülözéseiknek.

Mig azon érdemek s babérok, melyek a közjéle emberiség eszményi javaiért vívott küzdelmek árán s kirekesztésével szereztetnek meg, ezen érdemek s bá törvényhatósági bizottság a teljesített hazafiúi kötelesség, dogító érzetén kívül vajmi ritkán kecsgetetnek más j a halhatatlanság fénykoszoruját kivéve, rendesen csak vánul a kiérdemlett elismerés, ha ennek jótékony hatá mestült, mint megdicsőült már nem élvezheti többé. Örömmel, biztató lelkesedéssel tölti el a közjó önzet annak tudata, hogy ezen városok nagy érdemű közjón kor készséggel hódol az érdemnek, s követve az e ter naak homlokzatán diszlib jelmondatot: »Uni Cuique Suu vonja meg a megérdemlett elismerést.

Hiszzen az imént róttuk le kegyeletes emlékezetű adóját nemzetünk megdicsőült bölcsé iránt s tettük ezt a megemlékezettnek világa történelmi jelentőséggel bí sét, hazánk állami s nemzeti életében korszakot alkotó t végig szeplőtlen jellemét, egyszóval gondviseleásszerű szemeink elé idézve új erőt merítsünk az adott példa és hogy nagy szelleme elővarázsolásán, magasztos elveir tatásán s újbóli felismerésén lelkesülve lankadatlanul hazánk közjávánek előmozdítására s a nemzet dicső méltó betöltésére.

Felbátorítva a tek. törvényhatósági bizottság jelze denkor nyilvánuló méltányossági érzülete s ritka igaz: által, azt hiszem, hogy a tisztelt közgyűlés helyesléssével midőn egyik polgártársunk és tagtársunk királyi kitünté örömlünknek ezen helyről is kifejezést adni ohajtok. Hi: ügyek körül érdemesültnek kitüntetése az azokat intéző is kitüntetése s amannak megtiszteltetése, nemcsak me: sünk, de büszkeségünk is. Avagy nem örvendetes s: gasztaló-e, hogy egyik polgártársunk a legmagasabb eli: méltattatott? Nem lelkesítő-e annak tudata, hogy találl rünkban, kik a közjó ápolásán, városunk hagyományos nek emelésén, polgári intézményeink önzetlen fejlesztésé fáradoznak, de mindezen közérdekek oltarán nyugalmukú kel, s vagyonukkal áldoznak?

Méltó tehát, hogy a köz s nyilvános életünk ezen mozzanatát teljes figyelmünkre s osztatlan elismerésűnl ván, ünnepeltté s emlékezetessé tegyük, annyival inkább, dön ma hivatalos alakban jutott tudomásunkra a polg fejedelmi elismerése Marschalkó Gyula bizottsági tagur magasabb kitüntetése által voltaképen azon ohajunk telje nepeljük, melyet mult év július 11-én tartott közgyűlésű tározatilag fejeztünk ki.

Forró ohajunk eme fényes teljesülte okszerüleg ke künkben a rokonszenv sugallatát a kitüntetett irányábar és hálás jobbagyi hódolatunk érzetét legkegyelmesebb u lyunk irányában! Miért is szabadjon annak kifejezésül az nek eme királyi kitüntetéséhez azon üdvözlözetemet fűznör elnyert kegyet mindvégig felhőtlen boldogságban élvezl gártársainak büszkeségére, városunk díszére, a haza javé hogy a honfui erények csermelye, mely nemes szívéből talmas folyam gyanánt áraszsa a hazaszeretetet szent árjait jelen s minden jövendő nemzedékére.

Mi pedig követve a hódolat sugallatát, határozatilag ki: mikép Selmecz- és Bélabánya sz. kir. városok törvén a legbensőbb hálával s alattvalói hódolattal örvendetes veszi s fogadja Ő császári és apostoli kir. Felsőjének az gasabb kegyét, melyre Marschalkó Gyula bizottsági tagn ügyek körül szerzett érdemek elismerésül lett kitüntet magát a törvényhatóságot is méltatta. Éljen a haza, éljen s éljen ünnepelt tagtársunk!

Ezzel a tanácsteremben véget ért a polgársá polgárnak ünnepe s az utcán a *tűzoltóparancsnok* pelte a tűzoltóság. Erről azonban a jövő számban

— »A Szegzárdi önk. tornásztűzoltó egyesület« decz én tartotta egész csendben fenállásának tízedik évfordulit. Délelőtt fél tízkor gyülekeztek a működő tagok zenruhájukba öltözve s testületileg elhozták az egyesületi zászlaját az azt őrző főparancsnok lakásáról, zászló alatt sorakoztak s megindultak a belvárosi plebiatemplomba, hol Bocsor Antal prépost-plebános ur ez nepélyes alkalomból nagymisét mondott. A mise végeztével a tűzoltók a városház nagytermébe vonultak, hol az egyesületi elnök *Perczel Dezső* üdvözlővén a megjelent zoltókat és a szép számmal egybegyült közönséget, ömének adott kifejezést, melyet a szerény bár, de lényegemelő ünnepély felett érez s az egyesület tagjait további izgó és kitartó működésre buzdította. Ezután azon tűzoltóknak, kik már 10 év óta tagok, mellére tűzte az egyesület által készített ezüst érmeiket. A főparancsnok úgy járt, mint tűzoltó társai nevében megköszönte a kitüntetést. Este a nagyvendéglőben közvacsora fejezte be az ünnepélyt.

— A budapesti önk. tűzoltóegylet idei táncmulatsága, mely február hava elsején a fővárosi »Iparosok öre« helyiségében tartatott meg, látogatottság dolgában tavalyit is felülmulta, a nélkül azonban, hogy anyagilag fényes sikert mutathatna fel. Ez utóbbi kissé lehangoló örölménynek oka azonban távolról sem a *Hérmán Ödön* (elnök), *Pásztory Sándor* (jegyző), *Clair Pista* (pénztáros), *Tórechy Zsigmond* (ellenőr), továbbá *Dvonts János*, *Osztay Mór*, *Baracska Dezső* és *Weisse Arthur* urakból álló bálbizottság; ez páratlan buzgósággal és igen dicséretes módon teljesítette a nem kis fáradsággal járó rendezői kötelességeket. Hanem minden valószínűség szerint abban keresendő az ok, hogy először relative nagyon későn alakult és kezdte meg akcióját a bizottság és másodsor, hogy felette korlátolt számban küldte szét a meghívókat. Az ebből folyó következmények azonban távolról sem sajnálatosak. *Dvonts János* örparancsnok agyanis már előzetesen felajánlotta a netáni deficiznek nagylelkű fedezését; a báli kedvet pedig az a körülmény, hogy nem taposott folyton az embernek lábán szomszédja, csak növelni tudta. A mit egyáltalán sajnálni lehetett az talán egyedül az volt, hogy az önkéntes tűzoltóegylet bálján a tánczolóok között összesen 16 azaz tízhat önkéntes tűzoltó volt felfedezhető — egyenruhában! »Czivil bagasz« minőségében láttunk eleget; kivált éjjel után, midőn az ugyanaznap tartott athléta-bálból kezdtek átszállingózni ifjaink. Hanem éjjel előtt szinte kétség támadhatott bárkiben is, hogy csakugyan tűzoltók bálján van-e, vagy tán valami más mulatságon? Még szakaszparancsnokot is csupan az egyetlen *Szily Józsefet* láthatuk — egyenruhában! A frakk karjára huzott »Ö. T.«-és piros karkötő szintén képes ugyan legitimálni valakinek a minőségét; de a kifogásolhatlan megjelenés egy tűzoltónál a tűzoltóbálon mégis csak egyenruhában képzelhető.

A hadsereget szép waffenrokkos katonaoorvos-nővendékek és Halász Zsigmond örparancsnok képviselte, a ki honvédhadnagy ruhájában jelent meg. A megemlített egyéb képviselők pedig a következő urak valának: *Follmann* Alajos szövetségi alelnök, *Kempelen* Béla főparancsnok, segédtszjtjével *Scserbowski* Szaniszlóval, továbbá: *Schober* Károly, újpesti főparancsnok, *Ehrlich* Manó, »Grunwald és társa« tűzoltóságának főparancsnoka, *Pellis*,

Antal, gépészmérnök és főnöke *Walser* Ferencz, *Bokelberg* Ernő, a nemzeti tornaegylet művezetője, *Nasinszky* Ödön, soroksári osztályparancsnok stb.

A szünóra alatt *Kempelen* Béla hangsúlyozásával annak, hogy először van szerencséje a budapesti önk. egyesület mulatságán jelen lehetni, fel kívánta használni — mint mondá — ez alkalmat arra, hogy konstatalja, miszerint ez egyesület derék tagjai nemcsak a komoly munkához értenek, hanem mulatni is tudnak. Végül élteté az egyesület parancsnokságát. Szavaira *Bárany* Ernő főparancsnok válaszolt, ki után még *Follmann* Alajos, *Markusovszky* Béla és *Hérmán* Ödön szólottak.

A mulatság virradatkor ért volna csak véget, ha a rendőrség képviselői — kidobattatásuk koczkáztatásával — jónak nem látják az 5 órán túl való mulatozás ellen való beavatkozást. Ennek sikerült alaposan tönkretenni a különben kitünő hangulatot.

— Bál villamvilágítással. A nemzeti színház kivételével csak a *Ganz*-féle waggongyár önkéntes tűzoltóságának igen sikerült mulatságán tánczoltak villamos világítás mellett Budapesten. A 800 embert befogadni képes gyári vendéglő 3 nagy terme este 10^{1/2} órakor már annyira megtelt báli vendégekkel, hogy a *Wopaleczky* Károly főparancsnok és *Staab*, mászóparancsnok vezetése alatt álló rendezőség kénytelen volt a később érkezőket elutasítani. A tréfás alkalmi festményekkel díszített termekben a hat elektromos lámpa (= 3600 gyertyaláng vagy 225 gázláng) pazar fényt árasztott a parancsnokaik körül mulatozó vig tűzoltókra.

Jelen valának: A budapesti önk. egyesület képviselőiben *Korponay* Ödön, titkár; a magyar államvasutak gépgyára részéről *Lőrinczy* főparancsnok és *Pilis* alparancsnok, a rákosi téglagyár tűzoltóságától *Skrivanek* főpar. és *Kaltmann* V. alparancsnok, továbbá *Wopaleczky* K., mint házigazda, *Markusovszky* Béla stb.

A tánczó párok közt ott láttuk: *Verbenszky*, *Haitsch*, *Luisch*, *Halas*, *Door*, *Hantisz*, *Klemens*, *Stuller*, *Drassbiró*, *Heisz*, *Digon*, *Hartel*, *Handkuss*, *Reinhold*, *Strusskovszky*, *Vass* és *Majorossy* stb. kisasszonyokat, nemkülönben *Wopaleczkyné*, *Skrivanekné*, *Mayerné*, *Staabné*, *Grundmanné*, *Kogerné* stb. urhölgyeket. A mulatságnak mely február hava 24-én tartatott, reggel 7 órakor is csak alig akart vége szakadni.

— A síföldi önk. tűzoltó egyesület f. évi január hó 12-én az öntani nagy vendéglő ujonnan épült tágas nagy termében tánczvizalmat rendezett.

Ez alkalommal küldöttségileg képviseltette magát a *Székesfehérvári* és az ujonnan alakult *enyingi* társaság, előbbeni *Vil. Pál* titkár tb. segédtszjt; utóbbi pedig *Pósa* Károly főparancsnok vezérlete alatt. — A társaságok küldötteit, a megérkezés alkalmával a rendező bizottság ünnepélyesen fogadta, sőt, *Karlberger Gyula* főparancsnok vendégszerető házánál speciális kedvezményberés részesültek, a mennyiben az előttük csak híreben ismerete: kitünő balatoni »halászlével« vendégeltettek meg.

A minden ízében kitünően sikerült mulatságon résztvet nemcsak a helyi, de a környékbeli intelligenzia is. Első sorban kell emelnünk *Sigray István* egyesületi elnök és *Karlberger Gyula* főparancsnok kedves nejeit, kik leereszkedő nyájas módúok és tánczban való élénk részvétük által éleszteni iparkodtak a táncz kedv, a kedélyes barátság és bajtársi szeretet tüzeit, melyet a félje számban megjelent tűzoltóság — hivatása ellenére — hajnal hasad tálig derült hangulattal ápol. A négyeseket 40—50 pár tánczolt: — Hogy pedig a szép nem iránt érdeklődő bajtársaink kíváncsiságát is kielégítsük: ide-igatjuk a szép hölgy koszorú illatos virágok közül azok neveit, kiket kipuhatolnunk sikerült; u. m.

arlberger Jánosné, Rosenfeld Jánosné. Koppstein Józsefné, in Károlyné, Deutsch Mórné, Rónai Adolfné, Szarvas Sándor (Kányáról), Vilcsék Károlyné, Steinerné, Rothhauser Lipótné, Ferenczné, Millmann Lajosné, Faragó Mihályné, továbbá: r Eugenia, Rosenfeld Berta, Rothhauser Mariska, Mayer Horváth Ilon (Kilitiből), Vogl Zsófi (Sz. Fehérvár), Morvaj (rány), Hecht Katicza, Krausz Fanni, Leitner Teréz, Kovács (dréből), Schönwald Janka, Szarvas Arabella, Pintér An-Kanizsáról.)

rendezőség élén Gerber Béla a budapesti önk. egylet mász-parancsnoka állt, ki az idő szerint Siófokon lakó szülei-adság idejét élvezte. Gerber ur ezen minőségében is meg-miszerint méltó arra: hogy mint az ország első egyletének való tisztje, a vidéki társjegyletek által tiszteletben és szerészesítettik. Különbén ő a siófoki csapat begyakoroltatásá-egy tevékenységet fejtett ki. — A vendég bajtársakat igen en érintette azon meggyőződésük: hogy ezen fiatal egyesü-avatottság és fegyelmezetttség tekintetében sok vidéki egy-tran sikra szállhatna, és hogy felszerelés dolgában nálánál egyleten is felül áll.

Egy vendég.

- A lovasberényi önk. egylet január havában tar-czmulatságán felülfizettek: Prifach József kanonok aró Jeszenszky István 5 frt, gróf Almássy 4 frt, apáry Iván 3 frt, báró Fiáth, Inkey és Flits M. t, Breuer Kálmán (Bicskéről), Cseh Lajos (Nyék-ró Trauttenberg (moori főparancsnok), Meszlényi Eszterházy László gróf, Markusovszky Béla és Lajos pedig 1—1 frtot.

- A budapesti önk. egylet ezidei táncmulatságán ettek: József főherceg 10 frt, az »Adria« biztosító rt, légszeszgyár igazgatóság 5 frt, Walser Ferencz apelen Béla 4—4 frt, Krausz Adolf 3 frt, Richter 2 frt, Markusovszky Béla 1 frt 10 kr., Follmann Schober Károly, Korponay Ödön, Ádám Sándor, y Zsigmond és a »magyar-francia bizt. társaság« ént 1—1 frt, Breuer Szilárd, Schwarcz Vilmos és b Károly egyenkint 50—50 kr., végre Sz. I. 40 krt, n 45 frtot.

Társas vaesora. — A marosvásárhelyi tüzoltó egylet tagjai özgyülés után rendezett társas vacsora vigan folyt le. A eltetés központja Lázár Benedek főparancsnok volt, kinek élévülhetetlen érdemei vannak a tüzoltó egylet szervezése rtása körül.

A nagyváradi önkéntes egylet f. évi május havában zászló-si ünnepélyt rendez. Zászlóanyául sikerült Des-Escherolles orné asszonyt nyerni meg.

T Ü Z E K.

- A fővárosban február hó 25-én d. u. 6 órakor az erjedt el, hogy a városi színház ég. A hír vaklármának ult, mert csak a szomszédos miniszterelnöki palotá-ott ki egy jelentéktelen kéménytűz. A helyszínén első-egjelent rendőrség azonban ezzel sem tudta mit on, úgy hogy a kivonult V. VI. és I-ső számú közp. néhány tagjának is akadt dolga. A tüznél jelen volt Kálmán, miniszterelnök is, ki, hihetőleg a kapott tok folytán nagyobb veszélynek véelve az egészet, utasítást adta, hogy mindenekelőtt a színház men-meg. Erre azonban szükség nem volt.

- Nagy tűz Kis-Röczén. Nagy-Röczéről írják: Febr. 2-én este 7 $\frac{1}{2}$ órakor órakor tűz ütött ki a szomszéd öcze községben. Huszonöt lakónak elégett mindene, iskola is. — Nagy-Röcze város önkéntes tüzoltó

élükön Niernsee derék főparancsnokukkal, gyorsan ki-vonultak — egy fél óra távolságra — s roppant erőfeszítéssel lokaiizálták a tüzet, mondom roppant erő-feszítéssel, — mert vasárnap lévén, a falu összes népe, férfiak, nők meg gyermekek is, total részegek (!) voltak. Most lévén ugyanis a paraszt lakodalma ideje, az ugyis nagyon fogyó spiritusz óriási mennyiségekben fogy a korcsmákon. Garamon (Koburg Fülöp herceg regaléja) több községben egy lakodalmon 500-tól egész 1500, azaz egyezeröttszáz liter pálinka szokott elfogyni! Nagy Lajos mászóparancsnok, egy már alélt — részeg asszonyt saját élete veszélyeztetésével vonszolt ki egy oduból. A tűz valódi oka a spiritusz (de nem sanctus!) volt. — A leg-öregebb emberek sem emlékeznek arra, hogy Kis-Röczén tüzet láttak volna.

Lapunk zártával vettük a következő sorokat:

Sz. 14. K. B. Tekintetes központi választmány! A magyarországi tüzoltószövetség VII. országos közgyűlésére vonatkozó előké-születeket még a múlt 1883-ik év június havában megkezdők s csiga lassúsággal ugyan, de annál pontosabban folytattuk dolgainkat.

A VII. orsz. közgyűlésnek helyi teendőit előkészítő központi bizottság még f. évi január hó 6-kán megalakult s minden vasárnap gyűlést tartva, meglehetősen előhaladt működésében, s nemcsak meghatározta az egyes albizottságok teendőit egyik vasárnaptól a másikig, hanem pl. az elszállásoló, kiállítás rendező és ünnepélyt rendező albizottságok azon helyzetbe jutottak, hogy már három ülésen tehettek működésük eredményéről jelentést. Sajnos azonban, hogy munkánkban többször meg lettünk már eddig zavarva.

Először is lebontották a régi színházépületet, a melyben a fiemei önk. tüzoltó-egylet elhelyezve volt, s ideiglenes igen szűk helyre szorítottak be. Ez csapás volt ránk, mert nemcsak kiszorít-tattunk gyönyörű helyünkről, hanem meglettünk fosztva azon helyiségtől, ahol a közgyűlés alkalmával az ösmerkedési estélyt, a táncvigalmat stb. rendezni akartuk, ez lévén az egyedüli arra való hely Fiumében.

Azonban nem csüggedtünk még akkor sem, amidőn már egész biztosan tudtuk, hogy az új színház kellő időben nem lesz készen. Sokkal jobban zavart meg bennünket azon eset, hogy az ünnepélyt rendező bizottság elnöke hirtelen bekövetkezett családi gyász követ-keztében leköszönt. De biztunk benne, hogy találunk helyébe más t hozzá láttunk az ünnepélyt rendező bizottság részére új elnököt keresni.

Ezen munkánk közben azonban egy oly elháríthatlan aka-dályra bukkantunk, amely teljesen elkeserített.

Február hó 24-ikén kellett ugyanis jelentést tennie egy bizott-ságnak arról, hogy mily eredménnyel végződött fáradságuk, az ünnepélyt rendező bizottság részére keresendő elnök dolgában. De mielőtt ez megtörtént volna, egy városi tanácsnok, nevezetesen Wallusnig úr, aki szintén tagja a központi bizottságnak, előadta, hogy a városi tanács elhatározta, miszerint f. évi április havában hozzá fognak az utcák szabályozásához és a csatornák építéséhez. Tekintve pedig, hogy ez oly munka, amely a várost nemcsak teljesen elékteleníti, hanem végképen tehetetlenné teszi bármi néven nevezendő ünnepélyrendezést; indítványozza, hogy a központi bizottság a magyarországi tüzoltó szövetség központi választmányától egy évi meghosszabbítást kérjen. A bizottság ezen indítványt, tekintve, hogy azt nagyon fontos okok támogatják, — s Fiume semmiképpen sem akarna felsülni, sőt inkább úgy akarná fogadni és ellátni vendégeit, hogy azok a fiemei közgyűlésre halálukig visszaemlékezzenek, — elfogadta s az e tekintetben teendő intézkedések teljesítésére engem, mint a központi bizottság elnökét bizott meg.

Kérem tehát a tekintetes központi választmányt, méltóztassék az elmondott indokok alapján határozatilag kimondani: hogy a VII. országos közgyűlés Fiumében 1884 augusztus 17—20 helyett 1885 augusztus 17—20. fog megtartatni.

Fiume 1884. márczius 4. Tisztelettel Francovich s. k., közp. biz. elnöke. Zotti s. k., titkár.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

MEJELNIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

HATODIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KÁLMÁN GÉZA. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST
Lipót-utca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 ft 40 kr.,
félévre 1 ft 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendők.

MEGRENDELHETŐ:
minden kir. pósthivatalnál, a szerkesztő-
ségnél és Clair Pista önk. egyleti pénz-
tárnoknál.

HIRDETÉSEK DIJA:
Soronként 15 kr. Többszöri hirdettetésnél
tetemes árleengedés.

II. JÓZSEF CSÁSZÁR

Tüzrendőri szabályrendelete 1788-ból.

Mikor e czimmal kitűzött felolvasásom megtartól már csak alig egy pár óra választott el, — intézte hozzám a kérdést egy igen t. barátom, ugyan miért kellett épp 100 esztendővel visszafelé? — Azon, hogy általában a multnak megválasztását választottam felolvasásomnak tárgyául, ütközött meg, mert ő maga is szívesen kutat a mult idők poros actái közt; sőt egy ilyenmü künének eredménye pár héttel ezelőtt pályakoszott mü gyanánt ki is adatott a magyar történi társulat által. Nálam is természetesnek találta, a multban felfedezett és a tűzoltókat érdekel-
dolgoknak felújítása által használni kívánok, övé tevén így az intézőknek a régi intézkedél, az azóta tett tapasztalatokat és a jelen kö-
ményeit párhuzamba állítani és így hozni meg-
ükséges új szabályokat. Sajátságosként csak az
fel előtte, hogy mért éppen 100 évvel ezelőtti
öl veszem a tárgyat? És én, mint nem érdek-
t, felolvasásom elején magam is felvettem e
ést. Nyomban reá pedig kifejtém a feleletet is,
— hogy röviden ezt is megemlitsük — ab-
culminált, miszerint érdekést és illetőleg feluji-
a, ismertetésre érdemest, a hazai tűzoltó viszo-
k terén, egyedül a II. József császár uralkodása
n sikerült felfedeznem. Azóta a fővárosban je-
g érvényben levő s a »Tűzoltó Közlöny« 1883.
emberi számában ismertetett tűzrendészeti sza-
rendeletet sem véve ki, a II. József császár által
3-ban kibocsátotthoz hasonló részletességgel in-
edő csak egy másik jelent meg, t. i. az, melyet
elen század elején »Feuerordnung« czim alatt
számára bocsátott ki Joh. Jos. v. Kögl, Bür-
neister és Franz Steinbach, ordentlicher Nota-

rius.*) És azelőtt? Vagyis 1788 előtt? Bizony akkor keveset törődtek még az emberek a tűzrendőri sza-
bályrendeletekkel, különösen mi nálunk, a hol szá-
zadokon át nem a tűzoltással; hanem inkább azzal
foglalkoztak, hogy miként lehet minél alaposabban
felperzselni az ország lakóinak egész falvait!

Csak *Mária Theresia* uralkodása idejében fe-
dezhettük fel némi nyomait annak, hogy a tűzvész-
káros következményeinek elhárításáról vagy
legalább enyhítéséről való gondoskodás szüksége
végre felismertetett. Hanem ezek aztán a *legelső*
nyomok is. 1771-ből van keltezve az a nagy terje-
delmü elaboratum, melyben az állam által külföldi
tanulmányuttra kiküldött *baró Balassa Ferencz*, a tűz-
oltó intézmény terén tett tapasztalatairól referált és
ezek kapcsán legalázatosabb »opinio«-ját betérjeszté.

Az 1788-ik évről keltezett szabályrendelet, ily
viszonyok közt, magában véve is érdekes. Fokozza
azonban érdekességét a körülmény, hogy az *magyar*
szöveggel is megjelent nyomtatásban! *Magyarul* je-
lent meg ugyanazon József császár által kibocsátva,
a ki tudvalevőleg még a közigazgatás nyelvévé is a
németet tette.

»Mi Második József, — hangzik szószerint a
rendelet bekezdése — Isten kegyelméből választott
Római Császár, a Birodalomnak mindenkori öreg-
bitője; Német, Magyar, Tseh, Dalmátzia, Horvát és
Tót-Országnak Apostoli királya; Austriának Fő-
Hertzege; Burgundiának és Lotharingiának Hertzege;
Erdély-Országnak Nagy-Fejedelme; Mediolánnak,
Mantovának és Pármának Hertzege; Habsburgi,
Flandriai, Tirolisi Gróf s. a. t.

Hogy a Tűznek s Gyulásoknak keserves és
mindenkor messzeterjedő. Következéseit, amennyire
lehet, meggátoljuk; szükségesnek ítéltük Magyar-
Országnak s az ahoz tartozandó Tartományoknak

*) Ez a *Feuerordnung* azonban szintén csak folyománya volt
József császár nevezett évbéli rendeletének.

kerítettlen Helységeire nézve a támadott Tűznek eloltásáról e Rendelést kiadni, melynek fő Tzélja

Elsőben: A Gyuladásnak Megakadályozása.

Másodszor: Annak hamarságos Felfedezése.

Harmadszor: Gyors Eloltása.

Negyedszer: A Tűz Következéseinek, melyek az Eloltás után is megtörténhetnek. okos Megelőzése.«

Ez a jelző, hogy *kerítettlen*, (azaz kőfallal körül nem vett helységek) adja talán egyedüli kulcsát annak a mindenestre feltűnő ténynek, hogy ez a 100 év előtti időből való tűzrendészeti szabályrendelet *magyarul* látott napvilágot.

Tudvalevő ugyanis, hogy hazánkban mindenütt, a hol közelben terméskő volt található, a már alig 1—2 ezer lakost számláló város is jobbára kőfallal vette körül a határát. A minek megvolt az a nagy előnye, hogy az ellenségnek — és ilyen mindég volt: ha török nem, hát német; ha labancz nem, hát kurucz — szerte kalandozó portyázó csapatával szemben, maguk a városok is megvédehették magukat. Az önvédelemre pedig utalva valának. Mert a mire, telegraf és vasut hiányában, a hírnökök jelentése folytán segélycsapatok érkeztek egy-egy szorított város védelmére; akkorra, ha saját erejéből nem tudta megállni a sarat, jobbára csak füstgolyóromokat találhatott belőle a felmentő sereg.

Az ilyen kőfallal körülvett városokban a legtöbb várakban azonban, melyeknek oly nagy száma kezdtek nyitva hagyni a kapuit, sajtóságtól és egyéb, hogy szinte kivétel nélkül vegyes, többnyire *magyar ajkú* lakosság tartozkodott. Ezeknél, abban az időben, mindenütt lehetett boldogulni a német nyelvvel. József császár is boldogulhatott.

Ellenben a magyar, az a tős-gyökeres, hamisítatlan, valódi magyar, mely hazát szerzett és hál' istennek még ma is ur ezen a hazán, — az, mint sítót kedvellő, szabadságszerető nép, talán mivel bátrabb is volt a többinél, kőfal nélküli, kerítettlen helységekben lakott. Így is tudta magát védni szükség esetén. De németül akkor sem tudott.

József császár pedig épen az ily helyen lakók számára ítélte szükségesnek kibocsátani a rendelkezését. Mert a nagyobb károk s illetőleg a tűzvészek folytán beálló nyomor s igazi csapássá váló katasztrófák sulyosabban akkor is a szegény falusi népre neheztedek, mely, ha egyszer a csürbe betakart »élet« a lángoknak martaléka lett: csak a földesura kegyelméből tengődő pária volt akkor s szinte földönfutó koldus, hasonló esetben, manapság. József császár nemes szívére vall, hogy ő első sor-

kellett magyar nyelven kiadni most emle tűzrendőri szabályrendeletét, mely »költ Bé Szent István havának huszonhatodik Napján, 1847. esztendőben; Országaink: a Rómainak huszonhatodik, a többi örökös-Országainknak pedig nyolcvanhatodik Esztendejében.«

A szabályzatban, melyet jelen számunkban adunk meg közölni, *négy* fejezet alatt tárgyal az egyes rendeletek. Az I. fejezet a tűz támadásnak előre akadályt vető módokat sorolja fel.

Huszonöt szakaszban az épületek, csürgebónás házak, aszaló kemenczék, kémények, telyek, konyhák stb. felállításáról beszél. Azután adja »a feljebb valóságnak« teendőit és azt, az emberek gondatlanságát illeti a szetskamelenszárasztás, dohányzás, vajjalilözés: stb. körülményekről.

A II. fejezet a »támadott tűznek hamar felfedezésére és kihirhesztésére szabott rendeltetéseket, a III. fejezet 20. §§-ban a »gyulásnak gyors eloltásáról« szól, részletesen elmondván az uraságoktól kezdve, le az aszszonyokig mindenkinek tisztét kövénnyel, ha benne rekedt vagy kirohanó (azaz növekedő) tűz eloltásában tartandó rendet«. Végre a IV. fejezet az eloltatott tűz ártalmas követkevéseinek megelőzéséről, a bíró kötelességével, az oltószerszámok viaszolásának rendjével, a vármegyéhez teendő bejelentéssel s a tűz okának kipuhatolásával foglalkozik.

Az egyes szakaszok czime néhányának példájára megemlítem is eléggé engedni sejtetni azt a pontos, melylyel a rendelet a legapróbb részletekig belemélyed. Míg a főváros új szabályzatának 3. cikkében egyszerűen annyit mond, hogy »mindaz mellözött, ami a tűz okának kipuhatolása: addig e rendelet fel is sorolja azokat, a melyek tűzveszélyt idézhetnek elő. Alapul azonban 100 év előtti viszonyok szolgálják a szerkesztésénél sok tekintetben túlhaladott pontból kiindulva intézkedik a rendelet. De ha az 100 évült is nyelvzetével együtt a benne található némely előírás, intenció ma is csak helyesell érdekessége pedig még akkor is megmarad, ha kezzeink közt leszen az új a sárgatett, a váltó és fejlettebb viszonyokhoz mertem. Követlenül alkotandó — tűzrendészeti törvényünk!

Markusovszky B.

— Királyi adományok. O Felség, a király a hochszékönk, tűzoltó egyesületnek 80 frtot, a lövőszék, Palassa-gyarmat és a skakóczinak pedig 100—100 frtot adományozott.

— Megegerősítések: Márczius hava folyamán a következő egyesületek alapszabályai nyertek belügyministeri megegerősítést. Ugyanazok: Kőrmend, Versecz, Nagy-Kanizsa, Siófok, Nagy-höflány, Szentkut, Felső-Eőr, Jadd, Nagyszarva-tárnok és Öttevény.

mat az 1884. évi áprilishó 1-én Selmec- s Béalabánya
r. bányavárosok törvényhatósági bizottságának tartott
havi közgyűlésében felvett jegyzőkönyvből.

29. k. sz. A napirendet megelőzőleg Marschalkó
a bizottsági tag szólalván fel, előadja, mikép az or-
s tűzoltó szövetség ez évi közgyűlése Fiumében meg-
ndó lett volna, továbbá, hogy annak kivitele a köz-
tt akadályok miatt lehetetlenné válván a központi
ség azon óhaját fejezi ki, hogy az Selmezbányán
sék; miért fontolóra véve, hogy az ekképen nyilat-
bizalom ép oly megtisztelő mint kitüntető ezen vá-
közönségére, valamint fontolóra véve, hogy ily te-
yes testületnek szereplése a városban a közönség
zületére is jótékony hatással leend, indítványba hozza,
a nevezett központi bizottság szözlítettassék fel a szög-
közgyűlésének itt leendő megtartására, végül pedig
az itteni tűzoltó egyesület parancsnoka azon kérel-
erjeszti elő, hogy miután az ideérkező magas ven-
fogadtatása a legszerényebb rendezés mellett is je-
enyebb kiadással fog járni, melynek egészbeni fede-
: az itteni egyesület nem képes, a fenti célra a városi
árból egy megfelelő összeg engedélyeztessék.

Mely indítvány, különösen tekintettel arra, méltány-
nak találtatván, hogy az országos tűzoltószövetség
iválóan közérdekű cél felé törekszik, melynek meg-
tására ezen városok közönsége a saját erejéből szer-
: egyesület utján is előmozdítani törekszik; valamint
ve azt, hogy a nevezett szövetség k. választmánya ezen
ok irányában nyilvánult bizalma oly tiszteltetésnek
tatott, mely a jelzett bizalomnak viszonzására, s a
vett tervnek készsége fogadtatására az itteninél
bb várost is indítaná, elhatározza a törvényhatósági
ság:

a) hogy az országos tűzoltószövetség k. választmányá-
városi közönség nevében hivatalosan intéztessék az
meghívója, hogy a f. évi augusztushó 17—19-dik
a kítűzött szövetségi közgyűlést Selmezbányán
meg;

b) hogy az ideérkező vendégek méltó fogadtatásához
városi közönség is hozzá járulni kívánván az ebből
kiadások fedezésére 300 frtot azaz háromszáz frtot
: meg oly hozzáadással annak a felmerülő szükség
; leendő kiutalványozására a városi polgármestert
:azza fel elrendelvén egyuttal, hogy miután ezen
nem látható s rendkívüli kiadásra, mi fedezet sin-
a már is megállapított költség előirányzatban, az
képen s a jövő 1885-ik költségvetés terhére iratván
:moltassék el; minek foganatosításával a városi tanács
tt meg. K. m. f.

Szityai József, s. k.
városi főjegyző.

magyar országos tűzoltó szövetség nagyérdemű
elnökségének

Budapesten.

Ezen városok közönségének folyó évi ápril hó
tartott rendes havi közgyűlése alkalmából tudó-
a hozatván, hogy a magyar országos tűzoltó
tségeknek Fiume kikötő városban megtartatni

kivánt ez évi közgyűlése, közben jött akadályok
miatt meg nem tartható a nevezett városban, s egy-
uttal azon remény is tápláltatván, hogy e városok
közönségének az országos tűzoltó szövetség iránti ki-
váló bizalma szívélyes fogadtatásban részesül, ha a
Fiuméről elmaradt közgyűlésének Selmezbányán
leendő megtartását ajánlatba hozza s arra a szövet-
séget tisztelettel meghívja — egyhangulag hozott ha-
tározattal meghagyta a tanácsnak, hogy az ezen vá-
rosok által kezdettől fogva a legnagyobb áldozatkész-
séggel támogatott azon nagy közérdekű célra való
tekintetből, melyet az országos tűzoltó szövetség
követ, s melynek fejlesztése kiválóan azon vidékekre
jótékony hatása, melyek a központtól távolabb esnek,
mivel kétségtelen, hogy az által a vidék közönségé-
nek közérzete csak fokozódik — a nagyratisztelt
szövetség elnökségét a város nevében hívja meg a
f. évi augusztus 17-ik s következő napjaira kítűzött
szövetségi közgyűlésnek Selmezbányán leendő meg-
tartására.

A törvényhatósági bizottság közgyűlésétől nyert
ezen megbizatásnak eleget téve s azon reménnyel
kecsegtetve magunkat, hogy e bizalom s tiszteletteljes
meghívónk akkor is találand rokonszenves vissz-
hangra, ha az idő rövidege miatt módunk sem le-
het azon előkészületek megtételére, melyek az ilyen
alkalmakból sikerrel rendeztetni szokott kiállításokhoz
s a tűzoltói intézmény fejlesztésére irányuló egyéb
ünnepélyességekhez megkivántatnak — felkérjük a
tekintetes elnökséget méltóztassék a honfiai bizalom
keltette ezen felhívásnak engedve oda hatni, hogy a
város közönségének ezen meghívását a választmány
is magáévá tegye s a közgyűlés itt leendő megtar-
tását elrendelvén, arról minket értesíteni szivesked-
jék. — Kik egyebekben maradtunk honfiai tisztelettel
Selmezbányán 1884. évi április hó 8-án.

Ocsoszlky Vilmos, s. k.
polgármester.

Valamennyi tisztelt tagegyületnek!

92/1884. Folyó 1884. évi márcziushó 23-án Budapes-
ten tartott központi választmányi ülésen behatóan tárgyal-
tatott a fiumei ö. t. egyesület, illetve a VII. r. közgyűlés helyi
teendőit előkészítő központi bizottság ugyanazon hó 4-iké-
ről kelt 14. számú átírata, melyben fontos — csakis helyi
érdekű s nem politikai — indokokkal bőven támogatott
azon kérelmet terjeszti elő, hogy az idénre oda kítűzött
VII. r. közgyűlés jövő évre napoltassék el.

A fiumei egyesületnek a választmányi ülésen jelenlevő
főparancsnoka által előszóval lefestett s legrészletesebben
vázolt jelenlegi állapota Fiume városának meggyőzte a
központi választmányt arról, miszerint, ismelve azon óriási
érelklődést, melylyel Fiume, a magyar korona gyöngye
iránt, minden magyar tűzoltó viseltek, a kítűzött köz-
gyűlést ott az idén megtartani lehetetlenség; tekintettel
azonban azon körülményre, hogy jövő 1885-dik évben
Budapesten, Magyarország fővárosában, általános kiállítás

lesz, a közgyűlést elnapolni czéliránytalannak vélte, de másrészt nem is érezte magát jogosultnak arra, hogy a mult közgyűlésen nyert 2 évre terjedő mandatumát önhatalmulag kiterjessze, meghosszabítsa; ennél fogva elhatározta, hogy a VII. rendes közgyűlés ez idén okvetlenül és pedig, ha a Selmech- s Bélabánya sz. kir. bányavárosok előleges ajánlatukat f. april hó 15-ikéig hivatalosan meg nem erősítik, Budapesten tartassék meg, kizárásával minden ünnepélyességnek s kiállításnak, pusztán a közgyűlés megtartását célozva.

Selmech- s Bélabánya sz. kir. bányavárosok törvényhatósági bizottsága által f. évi april hó 1-én tartott havi közgyűlésén 29. közgy. sz. alatt tárgyalatott a magyarországi tűzoltó-szövetség VII. rendes közgyűlés ügye, mely azon hazafias és egyhangu lelkesedéssel hozatott határozattal intéztetett el, miszerint a VII. rendes közgyűlés ottani megtartása tekintetében a város a házigazdai szerepet elvállalja, s az országos tűzoltó-szövetség közgyűlését oda a már kitűzött időre, f. évi augusztus hó 17—20-ára meghívja. — Ezen hazafias szép tett önmagában hordja dicséretét. —

Ezekből kifolyólag tehát a magyarországi tűzoltó-szövetség központi választmánya ezennel felhívja az igen tisztelt tagegyleteket, hogy mellőzésével ezuttal minden területi megjelenésnek, a f. évi augusztus 17—20-án, Selmechbányán — minden ünnepélyesség teljes kizárásával — megtartandó VII. rendes közgyűlésre *egyedül* a szabályszerűen kitöltött meghatalmazvánnyal ellátott *képviselőt küldjék el*. Az alapszabályok 17. §-nak 2-ik pontja értelmében netalán hátralékban lévő tagsági díjakat — szavazati jogátóli megfosztás terhe alatt — küldjék be, s a 3-ik pont értelmében a közgyűlés elé terjesztendő netalán indítványait legkésőbb f. évi julius hó 10-ikéig a magyarországi tűzoltó-szövetség elnökségéhez okvetlenül terjeszszék be.

A mi a közgyűlés napirendjét illeti, az annak idejében a »Tűzoltó Közlöny« hivatalos szaklapban — mely minden tagegyletnek jár — közzeretetni fog.

Mindnyajunknak morális kötelességét képező humanus ügyünket a tisztelt tagegyletek szívére kötve s komoly figyelmébe ajánlva, maradtunk

Budapest, 1884. april hó 12. A közp. választmány nevében: *Follmann* Alajos alelnök. *Gorecky* Zs. titkár.

JEGYZŐKÖNYV

felvetett a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának 1884. márczius hó 23-án d. e. 9 órakor Budapesten az ujjváros háza kis termében tartott üléséről.

Elnök: *Gróf Cziráky Béla* szöv. elnök.

Jegyző: *Gorecky Zsigmond* szöv. titkár. Jelen voltak: *Follmann* Alajos alelnök, *Bárany N. Ernő*, *Kempelen Béla*, *Krenedits Ferencz*, *Marschalkó Gyula*, *Martinengó Nándor*, *Rösch Frigyes*, *Sándor Miklós* és *Ternájgó Caesár* közp. választm. tagok, *Putsch Tóbiás* tátravidéki ker. szöv. elnök, *Iovag Francovich* Alajos mint a fumei ö. t. egyesület főparancsnoka, s *Mozog István* annak alparancsnoka.

Elmaradásukat bejelentették: *Hauzer György*, *Reitter József*, *Schlosser Albert* közp. választm. tagok, — *Minorich Károly* kir. hág. ineni s *P. Szabó Károly* dunántúli ker. szöv. elnökök.

Be nem jelentették: *Teuffel Mihály* közp. választm. tag, s *Décsy Lajos* trencsénmegyei szöv. elnök.

1. Elnök szívélyesen üdvözlőlvén a megjelent választmányi tagokat — az ülést megnyitottnak nyilvánítja; — ezzel kapcsolatban a szolgálati érmek kérdésében jelentését előterjeszti, melyszerint személyesen megjelent a jelenlegi honvédelmi ministeri helyettesnél, báró *Orczy Béla* ő excellentiájánál, ki szívélyesen megígérte, hogy az ügynek utána nézetend s kellő átvizsgálás után kifejtendő erre vonatkozó nézeteit, — egyszersmind ajánlja az Ö Felsége elé járulást.

pesten kihallgatást ad, egy az Elnök. alelnök, továbbá a hely közelben lakó választmányi tagokból álló bizottság legmagasabb hallgatásra jelentkezend. s ott Ö Felségének ezen — a tűzoltó-tézvényre nagyhorderejű — ügyet kegyelmébe ajánlja.

Ezután elnök tárgysorozaton kívül kifejté, hogy megfajthatatlannak tartja a közönyt, melylyel a tagegyletek a segítség iránt viseltetnek, azt sem morális, sem anyagi támogatás nem részesítik; — ezt a helyzetet tarthatatlannak jelzi, s hogy gyökeres változás nem történik, ugy ez létkérdésévé válik a szövetségnek, s annak minden munkássága meddő, mert tagegyletek közönyén szenved minden jóakaratu irány hajtás.

Ezen az elnök által kifejtett — fájdalom — nagyon is ihatatlan helyzet minden oldalról kellőleg megvitattatván, határozatba

hogy egy a helyzetet minden tűzoltó egyesületnek életárnyára iránzó hazafias irányzatú felhívás intézendő, melyben kifejtessék mindazok a szükségké van a magyarországi tűzoltóságnak, hogy virágzó állapotba nagygyá lehessen, mely feihívás kinyomatandó, s nemcsak tagegyleteknek, hanem magyarország összes ö. t. egyesületének közzéadendó, valamint a hivatalos szaklapban is közözzéteendő, — s az összeállításával s elintézésével az elnökség bízatik meg.

2. A január 6-iki választmányi ülés jegyzőkönyve felfüggesztetve tartatván

minden lényegesebb észrevétel nélkül helybenhagyatván, a határozatokat iratni határozatattik.

3. A tűzoltó szerek kiállítási szabály-tervezetéről a bizottság jelentése beérkezvén, annak főmótválása abban csigazott, hogy az összes eddigi munkálatok most már egyedül *Rösch Frigyes* közp. választmányi tagnak adassanak ki, melyekből ő a teljes körű beszámolót a VII. r. közgyűlésen előterjeszthetőleg elkészítendi.

Mit a választmány elfogadott s az összes elabaratott *Rösch Frigyes* kp v. tagnak kiadatni elhatározta, azzal, hogy a szabálytervezetet a VII. r. közgyűlés elé terjeszthetőleg megkésztítse s beküldje; — az elnökség pedig azt kinyomatva hordozatba s véleményezés végett a tagegyleteknek szétküldje.

4. Az egységes csavar iránt teendő intézkedések társaság mult választmányi ülésén kiküldött négyes bizottság véleménye jelentése felolvastatván.

az abban foglaltak a választmány által elvileg elfogadott s ebből kifolyólag a hazai — tehát a magyar ipar fejlesztéséért — jából — hazai tűzoltószerszám gyárosaink két legnevezetesebbjére *Ferencz* Budapesten és *Seltenhoffer Frigyes* Sopronban felszólítanak az iránt, hogy maguk közt tárgyalásba bocsátkozzanak az egységes csavar létesítése tekintetében, mely aztán »magyar csavar« nevet viselend, mely az eddig alkalmazottak közt, a közép utra tereltessek, s ha sikerül egymásközt ez iránt teljes állapodásra jutni, ugy miharabb nyujtsanak be az elnökséghez egy csavar példányt a méretek, csavar menetek, anyag. s az előleírásával: ellenkező esetben nyujtsa be mindegyik a magáét közt a közp. választmány lesz hivatva elhatározni, melyiket a közgyűlésnek elfogadastera, s így végre az egységes csavar Magyarországon megtestesül.

5. A fumei önkéntes tűzoltó egyesület főparancsnok *Frankovich* Alajos személyesen jelen lévén, a már előbb az elnökséghez beküldött levél kiigazítására az előszóval csak annyit mondott, hogy mely sajnálatokra van. — de az ottani viszonyokat s a melyek főleg a város jelenlegi nagyobb mérvű építkezéseire rendezések, csatornázások folytán még inkább szükségét is mutatják maguk után — ez idén a közgyűlés megtartására képtelen bizonyulnak, de kerli a központi választmányt, hogy ne teki a lapokban hirdettet politikai intenciók alározzanak, mert az összes polgársága testestől lelkesből magyar. s vágygyal s önézett eléje a szép napoknak, melyeket a magyar tűzoltóság megjeleneése szerzendett nekik: kifelenti továbbá, hogy elejtése ezen eszmének, hanem csak a kényszerítő körülmények folytáni elnapolása, s ő meg van bízva az ottaniak által választmányt, hogy ne ejtse el őket, hanem ha másként nem legközelebbi közgyűlést ott tartsa meg, mire nézve a házigazda a város ujjolag megajánlja.

A fumei képviselő eme lelkesen elmondott szavai egész ülés alatt megjelentek, s határozatba ment, hogy — a közp. választmány csak 2 évre nyerte mandatumot — tehát a közp. elnapolási hatáskörébe kintül esik, de a többiek is megajánlják.

vezető, — a VII. r. közgyűlés a már multkor kitűzött idő-
száz f. évi augusztus 17. s 20-ika között okvetlenül megtartas-
s pedig minden ünnepélyességek mellőzésével, csakis a tag-
zek meghatalmazott képviselőinek részvétele mellett; — hol
a Fiume ajánlatával ismételve felléphet, s a választmány nem
hogy a magyar tűzoltók szive elfordulna az eszmétől, hogy
gyar korona gyöngyében tartsák meg a VIII. r. közgyűlésüket.
6. A f. évi augusztus 17—20-ika közt megtartandó VII. ren-
özyűlés helyére nézve, Marschalkó Gyula selmeczbányai ö. t.
ancsnok s közp. választm. tag előleges indítványát is figye-
véve

elhatároztatott, hogy az — ha f. évi ápril 15-ikéig Selmecz-
részéről annak ottani megtartására ajánlat s illetve meghívás *)
tételik, — Budapesten fog a legszűkebb körben s minden
pélyességek kizárásával megtartatni.

7. Alelnök s titkár, mint a pénztár jelenlegi kezelői, előter-
k jelentésüket a pénztár jelenlegi állásáról, a mérleget f. hó
g összeállítva, melyből kitűnik, hogy a f. évben még csak
egyetlen fizette be f. évi tagdíját, s ennek folytán még 200-on
hátralékban vannak a befizetéssel, — jóllehet az alapszabály
nében minden év január havában volnának azok teljesítendő.
l kifolyólag sajnálattal kell constataálniok, hogy a még fennálló
tartozás fedezésére szánt 100 frtnyi összeg levonásával csak
egy 163 frt marad, melynek fele osztható ki a közp. választ-
i tagok utidijaira.

Ezen jelentést a választmány tudomásul veszi s helyben
ja, de egyuttal megütközésének ad kifejezést a tagegyletek
agsága felett. — A kiosztásra rendelkezésre álló 82 frt összeg
olabb lakó választm. tagok utidijainak részbeni fedezésére ki-
atik; — Sándor Miklós közp. választm. tag indítványára pedig
ozatba megy, miszerint ezután az utidijakra nézve azon el-
lesz követendő, hogy a választm. tagok minden közgyűlés
i utolsó választmányi ülésen — ülésekeni megjelenésük száma
helyök távolsága arányában egyszerre kapnak bizonyos kár-
st.

8. A tátravidéki tűzoltó szövetség indítványa »A tűzoltói se-
pénztárak« tárgyában felolvastatván,

annak életrevalósága elismertetik, s az indítványt a választ-
y elvileg magáévá is teszi, s egyuttal meghagyja a titkárnak,
a hivatalos közlönyben az indítványt egész terjedelmében —
ászlóhatás céljából — közzététesse.

A székes-fehérvári ö. t. egyesület indítványa a villamos tűzjelző
zat tárgyában — olykép, hogy annak létesítésében az állam
megfelelő részt vegyen. amennyiben épületekkel bir az egyes
eken,

elvéleg elfogadtatik, s az indítvány eldöntés végett a VII. r.
yűlés elé terjesztetni határoztatott.

9. A következő ülés határidejének kitűzése tekintetében
az intézkedés az elnökségre bizatik, azzal hogy a VII. r.
yűlés székhelyén azt megelőzőleg egy választm. ülés tartassék.

A napirend ezzel kimerítve lévén elnök a választmányi ülést
3 órakor bezárja. — Km. Gróf Cziráky Béla sk., elnök. Je-
te: Gorecky Zsigmond szöv. titkár.

szabadon felállítható, gépezetes tolólétrák.

A tűzoltó-szerek fejlődése rendszeren nagyobb váro-
ból indul ki, bár, mint az *alcsuthi* példa mutatja, kisebb
rek tűzoltósága is sikerrel törekedhetik az észlelt hi-
ok megszüntetésére. Ismertetünk tehát nagy városok
ét viselő három oly szert, mely nembeli segédeszkök
tökéletesítésére ma a legnagyobb szükség van. Mon-
unk sem kell, hogy a *tolólétrát* értjük, vagyis azt a
szószert, mely — főleg a nagyobb városokban — hova-
ább teljesen háttérbe szorít minden másikat. Feles-
essé nem fogja ugyan tenni a többi, közönséges (egy-
u, kétkaru, dugó, tető, egyszerű témasz stb.) létrákat;

de hogy kívánatos és mind jobban megközelített tőkélye
emelkedésével, elsőrangú szerünké fog válni — az két-
ségtelen. S minél nagyobb várost tartunk szem előtt, annál
fokozottabb mérvben fenforogni látjuk annak a szükségét,
hogy minél előbb rendelkezünk alkalmas tolólétrával.

Az újabb építkezési módok a nagy párkányzatokkal
s messze kiszögellő diszitményeikkel, meg a, szintén di-
vatos, magas emeletközök, — legtöbbs-
nyire lehetetlenné teszik a kampós (hor-
gas) létrák használatát. A felső emeletek
valamelyikében pusztító szobatóznél pedig
a párkánylétrával is hiába rendelkezünk. A
legnagyobb fontosságot kell tehát tulajdo-
nitánunk egy minden tekintetben cél-
szerű nagy tolólétra mielőbb való
birhatásának. Ily mászószer hiá-
nyában, egy belsőleg meg sem
közelíthető tűz fészket, az épü-
let falának tulnagyi kiugrásai
mellett, egyáltalában meg sem
támadhatni. Vagy legalább baj-
osan a dühöngő tüzzel egy ni-
veauból és aligha kellőleg biz-
tosított s illetőleg veszélytelen
pontról.

Mindez azonban már isme-
retes lapunk olvasói előtt. Azt
is tudjuk, — a közelmultban az
aradi színházégésnél volt alkal-
munk látni s illetőleg hallani
meggyőző beigazolását ama rég
konstatált ténynek, hogy a mi
tolólétránk, a *Walsertféle* — ne-
hézkes. Szerelése fárasztó és
mert kissé komplikált, hát tul-
sok időt vesz igénybe. A buda-
pesti városi tűzoltóknál haszná-
latban lévő, ugynevezett *nürn-
bergi* tolólétrák czélszerűtlensé-
géről pedig az 5000-ik éjjel
őrség ünnepélye alkalmával ren-
dezett diszgyakorlaton győződ-
tünk meg legutol-
jára.

S nem volna
más, jobb, e ket-
tőn kívül? merült
fel az emberben a
kérdés akaratlanul
Van! Salz-
burgból jött meg
reá az igenlő fele-
let, hol egy harma-
dik város, *Ulm*
aratott elismerést egyik gyárosának tolólétrájával a mult
őszszel.

E létrának szerkezeti lényegét és főbb alkotó részeit
kivánjuk most ismertetni. S hogy nagyobb használható-
sága, praktikus becse, szóval *előnyei* jobban szembetűnje-
nek, munkatársunkat, *Bercsey Szilárd* urat, ki ez ismerte-
tetés megírására annyiban leghivatottabb, mert Salzburgban,

*) Fentebb olvasható.

ó létra a kocsi elején lévő vasállványon forogható-
n megerősítve s felállítása az ugynevezett *elevator*
örténik, mely egy trapez alaku támaszszerkezet, mely
karokon kerekeken elgördülhet s a hátsó kerékten-
örül foroghat; felső végén csiga van, melyen azon
rut át, mely a vasállványon levő kötéldobról lefut;
n kötél meghuzatik, úgy az elevator — mely fekvő
ben a létrát a kocsin kívül támasztja, tehát a kocsi
meghosszabbítása gyanánt szerepel, — felemelked-
létrán legördül s azt felállítja. A második létra az
lett fut s kihuzása ugyanazon kötél s forgattyu által
k, miután egy szög kihuzatott, mely a létrákat fel-
közben összeköté: — ezen második létra feszítője
tél, hanem a sokkal erősebb vas, mely egy feszítő
megy át s azon előnnyel bír, hogy nem nyulik
a, mint a kötél, mely mellett a felső létra ingása el-
erülhető. A létra szerelése $1-1\frac{1}{2}$ percz alatt $1-2$
által elvégezhető. A létra maga igen helyesen csak
szből áll, minthogy csakis két létra alkalmazható
s fölé szilárdan; rendkívüli esetekben azonban egy
szszabbító létra tehető rá, de csak házhoztámasztás
; a létra megmászható hossza így $16-22$ mtr. Fel-
állapotban oly állást foglal el, s annyira hajolt,
a rajta lévő ember merőlegesen, tehát lehető leg-
áll. *Előnye* ezen létrának az is, hogy a támasz-
a kerék *tengelyén* nyugosznak s pedig azért, mert
k legjobban akkor hatnak, ha egyenlő szög alatt
el a létrától, mi csakis ilyen szerkezet mellett le-
s; azonkívül a felállított létra szállítása csakis ez-
állik könnyűvé, valamint hogy csakis ily esetben lehet
g igen erős, vastag a támrud, mivel nem kívánta-
gy ember kezelje. *Egyedüli hátránya* ezen elrende-
hogy a hátsó keréktengely hosszabb, mint más
a s *így szűkebb kapukon nem fér be*; azonban épen
nyítja a létraalapot s így a létra stabilitását. A létra
sára s feiállítására szolgáló forgattyuszerkezet anny-
nyősebb a forgatókeréknél, a mennyiben ez utób-
egyenletes forgatás lehetetlenség s így a szerelők
fárasztatnak. — A visszaeső horgok ellensúlyokkal
s így a létrafelállításnál önműködők, míg visszazes-
l az ellensúly átforgatandó. — A második létra
rudjának előnye abban nyilvánul, hogy ez által a
vas vagy kötél hatása inkább megközelíti a létrára
leges irányt, mintha a létrán feküdnék. Ezen létra
ember által megterhelhető, s e mellett mégis könny-
szállítható, anélkül, hogy feltűnően meghajolnék;
bkképen akkor sem, ha a létra felső végén lógó kö-
00—250 klgr. vagy három ember függ.

z volna a jelenleg ismert tololétrak közül azon
li szerkezet, mely tapasztalati tények alapján jövőn
a tololétrakhoz kötött kívánalmak mindegyikének *)
elni képes; — egyszerűsége mellett oly szilárdsá-
ztonságot s szerelési gyorsaságot tesz lehetővé, mely
ert szinte bámulatra ragadja a gépipar s találmá-
zen igen ieles s hasznavehető példányának szemlé-
— S mindezen előnyei mellett még olcsó is, a
iben ára 1200—1350 márka, vagyis 720—810 írt.

Bercsey Szilárd.

A fővárosi önkéntes tűzoltó-egylet közgyűlése.

A budapesti önk. egylet évi rendes közgyűlése már-
cius hav 10-án tartatott meg. Igen zajosnak ígérkezett
és — szokatlanul nyugodt s illetőleg higgadt lefolyásu
volt. Elnökölő *Bárany N. Ernő*, főparancsnok, hatásos
megnyitó beszédében, miután a szép számban megjelent
tagokat üdvözölte, szükségesnek látta mindenekelőtt ama
szomorú tényről emlékezni meg, miszerint akadnak olya-
nok is, a kik nyilt sisakkal küzdeni nem mervén, a buj-
káló vakandok alávaló munkáját végezni nem átalják.
Ezek rut ténykedését a jogos megvetés tárgyaként oda-
állítván, biztosította egyuttal a megnyitott közgyűlést,
hogy ő a maga részéről emez, egyletünk létét s jó hir-
nevét veszélyeztető aljas mozgalommal szemben ismeri és
tudni fogja teljesíteni is a kötelességét.

A közgyűlési jegyző megválasztása után az évi je-
lentés terjesztetett elő, mely lapunknak ép e czélből a
közgyűlés előtt megjelent számában közzététetvén, fel-
olvasottnak tekintetett s a jelentés kapcsán tett interpel-
latiókra adott elnöki válaszokkal egyetemben helyeslőleg
tudomásul vétetett.

A pénztárnok és szertárnoknak, a számvizsgáló bi-
zottságok *Szikossy Ferencz*, szivattyus által előadott jelen-
tése alapján, köszönetnyilvánítás mellett a felmentvény
megadatott. *Weisse Arthur* mászó által több tag nevében
(az aláírások hiányoztak s hogy hány nevében, az nem
volt kitéve), e pontnál beterjesztett s felolvasott indítvány
felett a közgyűlés napirendre tért annyival is inkább, mert
az indítványban emlegetett 800 frtról szóló évi deficit
teljesen légből kapott állításnak volt tekinthető akkor,
midőn az épen tudomásul vett számvizsgáló bizottságok
jelentése szerint a lefolyt év bevételi s kiadási mérlege 1
frt 01 krnyi pénztári felesieget tüntetett elő.

Az alapszabályok néhány pontjának módosítása tár-
gyában a közgyűlés határozatilag kimondta, hogy tekin-
tettel a napirendre tűzött tárgyak halmazára, a beadott
indítványt egy május hava elejére ad hoc egybehivandó
folytatólagos közgyűlésre halasztja el, melynek ez kizáró-
lagos tárgyát képezendvén, egyuttal a parancsnokságot
utasította, hogy minden a maga részéről korszerűeknek
vélt egyéb módosításokat is az alkalommal javaslatba
hozzon. (E folytatólagos közgyűlés máj. 11-én tartatik meg.)

A felebbezesek tárgyalásánál első sorban felolvasta-
tott *Vazár Ferencz* kérvénye, melyben nevezett, mint a
parancsnokság által kizárt tag, az egyesületbe való újra
visszavételét kérte, igérvén, hogy a kizáratását joggal maga
után vonó s megrovásra méltó cselekményektől jövőben
komolyan tartózkodni fog. A közgyűlés *Vazár Ferencz*et
azon megjegyzéssel vette fel ismét a tagok sorába, hogy
felvétele hivatalos aktusánál az illető tett ígéretere figyel-
meztessék. *Bauer Ervin*, hasonló kérvénye tárgyában
ugyancsak az újból való felvétel határozatott. Ellenben
Sztyerbowski Sándor, volt II-ik szivattyus szakaszparancs-
nokra nézve a parancsnokság határozatát a közgyűlés
érvényben hagyta.

A költségvetés 2 tétel megváltoztatása (= 90 + 50 frt
törlése után) 7851 frt 27 krnyi kiadással és 6689 frt 01 krnyi
bevétellel elfogadtatott, a mutatkozó 1182 frt 26 krnyi
hiány fedezésére, igénybevehető forrás gyanánt, a tartalék-
alap jelöltetvén ki. Ugyancsak ez alap igénybevehető

adatott a parancsnokságnak engedély és illetőleg felhatalmazás az esetre, ha a budai őrtanya netán még ez év folyamán felállíthatnák.

Az üresedésben levő parancsnoki és tisztviselői állások a következőképen töltettek be, u. m.: *I. mászó-szakasparancsnokká* a kandidált Gerber Béla, Halász Zsigmond és Breuer Szilárd urak közül, először Breuer Szilárd választotta meg, ki azonban magát sokkal fiatalabb őrpapancsnoknak tartván, semhogy ilyen magas rangot elfogadhatna, midőn az állást visszautasítá — egyhangulag *Gerber Béla*, eddigi II. m. sz. p. kiáltatott ki. Az így üresedésbe jött *II. szakasparancsnoki rangra* egyhangulag *Filz János*, eddigi III. m. sz. p. emeltetett. A III. mászó-szakasparancsnoki állásra a kandidált Groszmann Sándor, Balkányi Emil és Dr. Dirner Gusztáv urak közül, a közgyűlés egyhangulag *Groszmann Sándor*, volt őrpapancsnokot választotta meg. Az V-ik szakasparancsnoki és illetőleg II. szivattyus szakasparancsnoki állásra a kijelölt Szily József III. sziv. sz. p. Breuer Szilárd és Kálmán Géza urak közül egyhangulag Szily József választotta meg. Szily József azonban kijelenté, hogy ott, a hol Breuer Szilárd is szóba jöhet és jön, ő nála magasabb rangot elfoglalni magát méltatlannak tartja. Mire elnök *Breuer Szilárd*, volt szolgálatvezető-őrpapancsnokot, II. sziv. szakasparancsnoknak megválasztott gyanánt kinyilvánítá s a közgyűlés az elnök döntését zajos helyeslések közt a magáévá tette. Titkár lemondása nem fogadtatván el, továbbra is *Korponay Ödön* maradt. Pénztárnokká az eddigi helyettespénztárnok *Clair Pista* kiáltatott ki. Szolgálatvezetővé a kijelölt Kálmán Géza, Szikossy Ferencz és Leonhardt Tivadar urak közül *Kálmán Géza* választotta meg. Végül a számvizsgáló-bizottságba *Szikossy Ferencz*, *Oszmann Mór* és *Weisse Arthur* mint rendes, *Lendl Gyula*, *Hermelin Tivadar* és *Schwarz Vilmos* mint póttagok megválasztatván; a jegyzőkönyvet hitelesítő-bizottság tagjaiul pedig *Eiben Bernát* őrpapancsnok és *Gruber Rezső* szivattyus, mint rendes-, *Steiner Samu* és *Báró Pál* szivattyusok mint póttagok kijelöltetvén, a délután 3 órakor megnyitott közgyűlés esti 8 órakor véget ért. A költségvetés tárgyalására ez időtartamból 9 negyedóra esett.

Szervezés és rangjelzés.

Denique, ha valaki egy felvetett indítvány bővebb megvilágítására magának fáradságot vesz, sokkal hamarabb sikerül a differentiak kiegyenlítése.

Igy jártam én Dr. Hauer bajtársommal a szervezés és rangjelzés kérdése felett folyó eszmecsereinknél.

Sietek is kijelenteni: miszerint a »Tűzoltó Közlöny« mult száma e rovatában Dr. Hauer kollegám által kifejtett új beosztási és rangjelzési javaslatot, — miután azt, a szolgabirósági járások szerint tervezett beosztástól eltekintve, az általam felvetett »megyei rendszerrel« egyezőnek lenni vélem, — *általánosságban elfogadom*.

És habár a szolgabirósági járások szerint való szervezkedést még igen korainak tartom is, a mennyiben még messze van azon idő, midőn minden megyében, illetve minden szolgabirói járásban lesznek egyletek, — mégis,

Nem így a rangjelzést illető részleteket, szerény megjegyzésemet megtenni, *mint fohérmellett, erkölcsileg kötelezve érzem magam*.

Ugyanis: Dr. Hauer soproni bajtárs ur küakar tenni minden áron főpapancsnok és főpap között, indokolván azzal, »hogy egyik 20,000 lakossal bíró városban 200—300, a másik egy kisvárosban 20—30 tűzoltót vezényel.«

Bocsánatot kérek, de ez a jogegyenlőség elvetése mellett sem elfogadható indok.

Mert a *tűzoltó papancsnokot* nem a fennható álló létszám után lehet minősíteni, hanem a *jogkör* szerint.

Már pedig akár kisebb, akár nagyobb létszámú patnál a tűzoltópapancsnok technikai, sőt egyéb köre teljesen azonos. — Sőt megeshetik, hogy egy emberből álló csapat főpapancsnoka — ha egy tekintünk is — gyakorlati vagy szellemi szakmában sokkal inkább hivatott volna reprezentálni a sabb rangot, mint tán az övénel nagyobb helyi város főpapancsnoka; és lehet, hogy egy kiselő élén alsóbb rangosztályu főpapancsnokával, sokkal nehezebb feladatot old meg, egy nagyobb város csapatával. És ilyen esetekben a rangkülönbség csak ártana a

Egyenlő a hivatás, tehát hagyjuk a rangkülönbséget.

De mivel ezen javasolt rangjelzés minket, gyeiket közlelről érdekel, felhozok egy szembeszökő példát, mely a főpapancsnokok közötti különbségtétel hiányát eléggé illusztrálni fogja.

Habár a saját főpapancsnokom hivatottságát megkérdésbe hozni, mégis van megyénk két városa, melyek a hivatásukban két oly jeles *falusi főpapancsnok*, kik a hivatásuk fontos körülményektől eltekintve — már szakmájukban fogva *az én szab. kir. városbeli főpapancsnokom* sokkal inkább méltóbbnak tartaná a Dr. Hauer bajtárs javasolt magasabb rangjelzésre, mint önmagát.

És ezen falusi főpapancsnokok egyike *Füzesvári* szolgabirói járásában *fenséges urunk*, *József* az alcsuthi társégylet főpapancsnoka, a másik *fehértvári* járásban *mélt. gr. Cziráky Béla* ur a helyi egylet főpapancsnoka, kik fölé, ezen mindegyik az ajánlott javaslat idevágó része szerint a szolgabirói járásban főpapancsnok fölébük helyeztetnék.

Már pedig a ki szerencsés ismerni e két főpapancsnoknak — csak mint ilyeneknek is — jellemzőit, be fogja látni az ily értelmű javaslat elfogadhatóságát; annál is inkább, miután, ha ilyen jellegű ehhez hasonló esetek más megyében is előfordulnak.

Mig ellenben az egyforma hivatás és műveltség szempontjából kiindulva, *bármely eshetőségben, rangfokozat és jelzés* méltányos, a humanizmus szempontjában helyesebb is volna.

Azért tehát kérem Dr. Hauer bajtárs urat különben helyes irányban összeállított javaslatár letével fogadja el ellenvetésemet, magától értendő az ezzel kapcsolatos egyéb rangjelzések is ily módosítást szenvednének.

s, pl. vörös szalag, (stráti), a galléron vízszintesen
va? miként ezt gróf Cziráky Béla ur lovasberényi
ténél alkalmazva látjuk?

Ezzel elejét vennök annak a vizás helyzetnek, hogy
onaságot *milétünk* felől tévedésbe ejtve a köteles üd-
s provokálása által akaratumk ellenére, s bár tán
rdemelve ugyan, — de mégis mások jogait bitoroljuk.

Vida Pál,

szekesfehérvári tükös.

A zemplénmegeyi Hegyalja tűzoltó egyletei.

I.

Ó-Liszka augusztus 5.

Tervbe vett látogatásom e helyről elmaradt. Oka volt a kö-
ő levél.

»O-Liszka város tűzoltó-egylet parancsnoksága T. Rátkay Jó-
ászó osztály parancsnok urnak Erdőbényén. Becses átíratára
szólólag hozzuk becses tudomásával, miszerint O-Liszkan a tűz-
gylet még primitív állapotban van. Több az ember ruha nél-
int a ruha ember nélkül. Igaz ugyan, hogy 50 tagból áll, de
egyenruha hiányában a rendszeres gyakorlottsággal még nem

A tűzvész alkalmával a parancsnokság vezetése alatt műkö-
z egylet 100 forint alaptőkével bír. Két tűzi fecskendővel ren-
dik. Ennél fogva arra nézve, hogy egy gyakorlat tételére tén-
kísített lenne az egylet. kizárja e részbeni fellépését, a midőn
telettel fenntartjuk csak jövőre nézve becses jelenlétét, addig
re azt, hogy egy tűzoltó-egylet kivánalmainak megfelelni fo-
Tisztelettel O-Liszkan, 1883. augusztus hó 3-án *Gógh Lajos*
ncsnok.

Tapasztalat gyűjtés, hogy ugy mondjam, egyéni kedvtelés cél-
indultam a körutra, sarkalva ama tudattól, hogy Magyaror-
zoltó-egyleteinek érintkezésre, találkozáásra, *surlódásra* van
gük, hogy az egyleteknek egymást tulcsapongó szegletessége,
legessége, saját erejének folytonos kicsinylése elkopják, meg-
süljön. Mint jóbarát közeledtem az egyletekhez, tanulni vágy-
mindjárt a liszkai önk. egylettől ilyen választ kapok a jövete-
bejelentő sorokra. Ime egy főparancsnok a ki nem akarja
hogy több az ember ruha nélkül, mint a ruha ember nélkül
gból álló egyletben, nem a főparancsnoki löszőrös csákö,
sinorozás, megerősített alapszabály és parádés tisztelgéseknél
lik *az emberbaráti cél felé törekvés*; hanem ott, a mikor
e tudja venni egy praktikus vezető fő azokat a munkás keze-
elyeket az isten jósága, a darócz ruha alatt is teljes jóerő-
art. Örömmel láttam volna, ha a kapás nép három öt tagja
forog is csak jelenlétemben a fecskendő körül, ügyeskedve,
kodva.

En azt tartom apostoli munkának, a ki az *ily erőt* össze-
értékessíti, s nem azt midőn valaki uniformison kezd az egylet
zést.

II.

Tolesva augusztus 5.

A főparancsnok urhoz intézett kérő levelem, talán mert ő vég-
aakarta hagyni az egyleti működést, nem jutott kivüle senki-
nnél fogva egy az utcán haladó tűzoltót kértem meg, hogy
ra ülve, a parancsnokság tagjaihoz elvezessen.

A tűzoltó-egylet három éves (első) időszaka ép e napon járt
csván. A tisztikar nem tudta, hogy kik és minő tisztásra lesz-
egválasztva, ennél fogva mintegy jogot sem akart érezni arra
hogy egy idegen vidéki tűzoltó kedveért, *gyűlés előtt* némi
gositáson kívül, bármí intézkedést tegyen. Annál kevésbé
magukat reá, hogy a gyűlésre várakozó legénységgel, ked-
egy kis szivattyu-szerelést rendezzenek. Végig néztem te-
közgyűlést és örültem annak, hogy a beszámolás és a választó
ülésre készülődés, — Istennek hála, — *Nagyváradon, a tolcs-*
*képe*st gyönyörűen, hasonlíthatatlanul jobban megyen! Láttam
nyos fejetlenséget, melynek okát adta az alelnök, ama sza-
hogy egy lappangó tűz dul az egylet kebelében, melyet a
ság három év alatt elfojtani nem bírt. Ennek eredményétől
m azt a horribilis állapotot is, hogy a felkiáltásokkal megej-

tett választásnál, a városház tanácstermébe tódult 10—12 éves gyer-
mekek kiabálása döntötte el a választásokat.

Nem irigylem az egylet tevékeny új főparancsnokának hely-
zetét az egyes tüzesetek alkalmával. Mert ha ily konfidens az apró
publikum egy zárt helyen tartott közgyűlésen, elképzelhető, milyen
vérszemet és segítséget nyerhetnek ezek, ha nyílt helyen üzhetnek
tréfát egy humánus egylet működésével. És hogy a tréfa csakugyan
előfordul, hogy a »felültetés« e helyen divatban volt, tanuskodik
erről az egylet szolgálati szabályzatának ama passusa, mely elren-
deli, hogy a figyelő őrség letartóztatja mindazokat, a kik tüzet je-
leznek, és fogva tartassanak az ily egyének addig a míg az őrség,
vagy hatóság a tűz létezéséről meg nem győződik! Ez az állapot bi-
zony azt mutatja, hogy nagy erővel pusztít a tolcsvai egylet életé-
ben az alelnök által a közgyűlés szíve előtt többször említett *lap-*
pangó tűz.

Az egylet 1880-ik évben alakult. Tagjai száma folytonos
esély, változás mellett, a három évi működés alatt 62-ről 32-re ol-
vadt. Felosztatik az egylet *mászó, szivattyus és rendőrosztályra*.
Ez utóbbi az új tagok sorából alakittatik, s teendőinek igen nevezet-
es része az, hogy a vagyonmentés és őrzésen kívül, az osztály
tagjai végezik a tűz után a padlásokról pernye és hamu-letakarítá-
sát. Az egylet vezetését elnökség és parancsnokság teljesíti; az előbbi
a vagyoni kérdések, az utóbbi a technikai működés módjaira ügyelve.
Az egylet jövedelme három év alatt meghaladta az 1000 forint-
tot. Ez összeghez Ő Felsője, Magyarország Apostoli Királya járult
200 forinttal, s ajándékozott az egyletnek egy kisebbszerű régi fajta
tűzfecskendőt, mely már régebben teljesített Tolcsván egy kincstári
épületnél tűzbiztonsági szolgálatot. Az egylet javára táncvizigalom
is rendeztetett, mely azonban bizonyos visszavonás. apró félreértés
folytán csak deficitet jövedelmezett. Alapító tagja van az egylet-
nek 40 fejenként 10—15 forint alapítványi díjjal. Pártoló tagja van
15—20 kik évenként 3 forintot fizetnek az egylet pénztárába. —
Fizetett tűzoltó nem áll az egylet rendelkezésére. E helyett a vá-
ros hatósága nappal egy szolgálta által gyakoroltatja a tűzfecskendők-
re való felügyeletet, s használat után a fecskendőket egy lakatosmester
szokta kitisztítani, minden alkalommal 40 kr-ért. A gyakorlatot va-
sárnap délutánonként tartja az egylet. Őrségre éjjelenként *öt tag*
van berendelve, kik közül kettő (felváltva) őrjáratot teljesít és a
toronyban őrködik. A tűzjelzés harang és kürtjel által történik. A
tűzhöz a lakosság rendőri uton hajtatik, részint előfogattal, részint
személyes segélynyújtásra. Ezenkívül az első hordó vizet, mely a
tűzhöz vitetik egy forinttal jutalmazza a város pénztára. A vízszere-
zés a bővizű és magas vízállású kutakból, valamint a várost átszelő
patakából igen könnyű. Az egylet szerelvényét képezi: egy Walser-
féle taliga fecskendő szívó és nyomó szerkezettel. Két darab 50
méter hosszú nyomótömlővel. Két kis fecskendő kettős könyökű
(tömlő nélkül) sugárcsővel, melyek egyikét Ő Felsője *ajándékozta*
az egyletnek. (Ezek szerelés módját és működő képességét nem
volt alkalmam megtekinteni.) Van egy tengelyre helyezett vizes-
hordó, és a szertárban egy vizeskád (lehelut abroncsokkal) 15 bór-
veder 2 drb dugó, 2 drb hosszúlóra és több drb villa. Az egyen-
ruha téli és nyári, melyeknek minden darabja erősen veresszinóro-
zott. A tiszték rangjeizését miután valamennyien polgári ruhában
jelentek meg a választó közgyűlésen: nem figyelhettem meg. De
hogy a tisztikar *erősen aranyozottak*, következtetem egy futó-
lag látott tisztikar sarkáról, néhány elejtett feleletből s az örvezetők
karóvételéről, mely két szélén oly vastagon van *arany zsinórral* sze-
gélyezve, mint volt pár évvel ezelőtt a budapesti parancsnokoknál.

A szolgálati sapka fekete bőr, alsó szélén a közembereknél is
veres zsinórral díszítve. — Az egyleti tagok fele mászó szolgálatot
teljesít. Az orvosi kellően el van látva szabályszerű személyfelsze-
reléssel. A parancsnoki állások választás utján, az altiszti rangok, a
kifejtett buzgalom tekintetbe vételével, kinevezés utján töltetnek be.
Az általános szolgálati év három évnél tovább nem terjed, s ezen
belül is igen változó. A köteleesség mulasztó tagok figyelmeztetés,
kirovott de be nem hajtható pénzbírság, leggyakrabban pedig kire-
kesztéssel büntetnek. És ez oly szigorúsággal hajtatik végre, hogy
közelebb is hét tagot zártak ki. *Az egylet az országos szövetség-*
nek nem tagja, szaklapot nem járát. Szolgálati szabályzata azon-
ban ennek dacára is részletes és oly kitűnő, hogy feltétlen dicsé-
retet érdemel. Az egylet három évre újra megalakult. Tagok szer-
zése céljából új aláírási ívet bocsátott ki, mely a gyűlés végén igen
zép eredményt mutatott. Megnyert az egylet elnökül egy igen elő-

kelő egyént *Dezsőfy József* személyében, kinek megjelenése, rokonszenves alakja buzgalomra, az egylet irányában tanusítandó folytonos odaadásra enged következtetni. Alelnökké választott *Várnai Ármin*, főparancsnokká *Adriányi Kálmán* ki az egylet fennállásáért, előbb mint szertárnok, később mint alparancsnok az elmúlt három év alatt igen sokat tett, fáradozott, áldozott. Alparancsnokká: *Nagy Barna*. Mászó p. *Ecsedy Béla*. Szív. p. *Groszmann Ignác*. Orvos: dr. *Adonyi Gyula*. Pénztárnok: *Schönfeld Albert*. Szertárnok: *Guttman Ignác*. Gyűlés végeztével a szerelvényeket tekintettem, meg az új főparancsnok és mászóparancsnok szíves kalauzálása mellett, azonban gyakorlat tartását az új főparancsnoktól kérni sem mertem.

A házak legnagyobb részt földszintesek. cseréppel, zsindeleyel vagy zsuppal fedve, 3 év alatt 53 tüzeset pusztított köztük.

Legyen szabad e helyen kívánnom azt, hogy a legközelebbi három év alatt, a kebelében lappangó tüzet fojtsa el az egylet, s az utánam következő idegen, már csak haladást jelezhessen minden irányban.

Rátkay József,
a nagyváradí önk. t. o. egyl.
mászó oszt. par.

JEGYZŐKÖNYV

felvétel a barcsi önk. tűzoltó-egyesületnek: Barcson, 1884. évi január hó 20-ik napján tartott évi rendes közgyűlésében.

Krisz Ferencz elnök üdvözlő és a gyűlés részéről zajos tetszéssel fogadott szavai után a gyűlést megnyitván, — miután a jegyzőkönyv vezetésére *Müller Nándor* e. tag feikéretett, — elnöki jelentését terjeszti elő, — kiemelve az egyesület fejlődését röviden, de örömmel emlékezik meg az egyesületnek lefolyt évi. ugy szellemi mint anyagi fejlődéséről, haladásáról és előmeneteléről.

Az elnöki jelentés, általános helyeslés és nagy éljenzés között tudomásul vétetvén, felolvastatott a múlt évben tartott közgyűlés jegyzőkönyve, mely azon észrevétellel, hogy a bizottsági tagok sorából, a szintén megválasztott és vélelenségéből elmaradt *Müller Nándor* ur neve, pótlólag felvétessék, — hitelesítettik, illetve a jegyzőkönyv hitelesítésére *Streiling András* és *Seligmann Gusztáv* urak kiküldetnek.

A múlt évi közgyűlés kebeléből kiküldött pénztár vizsgáló bizottság nevében *König Gusztáv* ur jelentést tesz arról, mikép az egyesület pénztári számadásai, 1882-ről teljesen rendben találtattak, s indítványozza, hogy az egyesületi pénztárnok urnak a fölmentvény adassék ki.

A fölmentvény feltétlenül megadatván, *Kondráth Imre* alparancsnok terjeszti elő 1883-ra vonatkozólag évi jelentését, az egyesület belső életéről és tevékenységéről, — lelkes szavakban emlékezik meg a működő tagok tanusított szolgálomáról, tevékenységéről és iparkodásáról; — főlemlíti, hogy ugy az év folyamában előfordult 2 nagyobb — mint más 2 kisebb tüzesetnél és a gyakorlatoknál a gyors öszműködés, a kifogástalan fegyelem, összetartás, valamint a tapasztalt előmenetel és haladás a működő tagok részéről, dicséretet érdemel; bizvást elmondhatja, hogy ha az egyesület, — mely képzettség tekintetében, ma is azon a színvonalon áll, mint bármely más a vidéken — habár régebben is — felállított t. o. egyesület, — továbbra is ugy halad és oly előmenetelt tesz a képzettség és gyors tevékenység tekintetében, mint ez eddig tapasztaltatott, bizonyosan eléri — a mint már nagy részben eddig is elérte — a célt, melyet emberbaráti érzülettől elteve, a legnemesebb elhatározással maga elé tűzött.

A jelentést zajos tetszéssel fogadja a gyűlés. Mire előbszólló alparancsnok ur a legmelegebb részvét hangján, őszinte sajnálattal emlékezik meg ama szerencsétlen eseményről, mely *Hatz Samuelt* a tűzoltó egyesület egyik működő tagját, egyik gyakorlat alkalmával érte; midőn is a kapocs helytelen becsatolása folytán, a lajtorjáról, egyensúlyt veszítve leesett és egyik lábát eltörte. Főlemlíti egyuttal, hogy a szerencsétlenség a legmélyebb részvétet és sajnálkozást költé fel az egyesület kebelében, mely részvét azonnal tekintben is nyilvánult. *Széchényi Ferencz* gróf főparancsnok 25 frtot *Kremzyr Károly* ur ugyancsak 25 frtot küldött be a beteg részére. —

hogy a gyűlés, — a tűzoltói szolgálat teljesítése alkalmával, eme buzgó működő tagjának, az esetből kifolyólag egyuttal pedig a nemesszívű jóttevőknek *Széchényi Ferencz* és *Kremzyr Károly* uraknak köszönetét fejezze ki; — egyesület derék orvosának *Dr. Kronberger Adolf* urna *Sámuel* szerencsétlenül járt tűzoltó egyesületi tagot, — két hónapig tartó — betegsége alatt naponként. eljében kétszer is meglátogatta, őt a leggondosabban gyógymindezen fáradozásért pedig, az egyesülettől tiszteletdíj gadtott el, — köszönet szavaztassék. Az indítvány hely fogadtatott.

Ezután *Konarath Imre* alparancsnok a ruhabeszer vonatkozó jelentését terjeszti elő, mely jelentés tudomásul a számadások megvizsgálására *König Gusztáv* és *Körme* urak küldettek ki.

Alparancsnok jelenti, hogy mitgos *Somsich János* egyesülethez 20 frtot küldött be, ugyszintén *Fuchs Adol* frtot adott át, ennek folytán a nevezett urak az egyesület tagjainak sorába fölvétettek. Tudomásul vétetvén, az adnak köszönet szavaztatik;

jelenti továbbá az alparancsnok, hogy *Wachsmann* belépett az egyesület pártoló tagjainak sorába; *Tarnocz* egy magát megnevezni nem akaró egyén 2 frtot küldött és helyeslés között tudomásul vétetett. Az egyesületi távollétében *Körmeny József* ur tesz rövid jelentést, az pénztár illetve az egyesület vagyoni állásáról. A jelentés tetett tudomásul, mikép a 883. évi pénztári számadások lására *König Gusztáv*, *Müller Nándor* és *Schleining K* küldetnek ki.

Erre következett *Kremzyr Miksa* egyesületi szer jelentése, melynek végén szóló kijelenti, hogy tekintve endőit és igen nagy elfoglaltságát, — miután belátása sz lességét mint szertárnok lelkiismeretesen és pontosan n hetti, — legnagyobb sajnálatára lemondani kényszerül ed állásáról, magát a gyűlés további jó akaratába ajánlv lemondása tudomásul vétessék, legvégül főlemlíti, hogy leti szertárra 25 frtot és a segélyző alapra szintén 25 mányoz.

A jelentés tudomásul vétetvén, miután a gyűlés a adományért köszönetét kifejezte, egyuttal határozatott, mondás most még nem tárgyalható.

Ezután *Széchényi Ferencz* gróf főparancsnok eme különösen a működő tagokhoz fordulva, köszönetét feje sitott buzgalmukért, köszönetét fejezi ki tapasztalt együttműködésükért; — hangsulyozza azt, hogy az egye is mindenütt a legnagyobb elismeréssel és kiérdemelt találkozik, mert senki sem tagadhatja, hogy a nemes tör oltóság, oly előmenetelt és haladást mutat fel, mely teki fennállást — méltán megérdemli az elismerést, kéri a tagjait, hogy továbbra is maradjanak meg az egyetértés összetartás útján, mert csupán ez biztosíthatja a haladást sület növekedő gyarapodását és megerősödését. Azon r ad végül kifejezést, hogy a tűzoltóság ezután is szor rekvést és tevékenységet fog tanusítani. és ha így les egyesület tagjai elérik a nemes célt, melyet maguk elé és büszkén magasban lobogtathatják ama zászlót, a mely tesen sorakoztak és a mely zászlóra ama magasztos m írva: »segítsünk embertársainkon a veszélyben«. Ismételt tet mond mindenért és kívánja: hogy az egyesület deré Ur Isten sokáig éltesse! A zárszavakat elnyomta a gyűlés lelkesedés zaja, mely szünni nem akaró »éljen«-ekkel k a szeretett főparancsnok urat.

Elnök a gyűlésnek megköszönve a bizalmat, mel tiszttársait az egyesület kitüntette, az alapszabályok érte ját és a tisztikar nevében lemondását jelenti be és kéri az új választás keresztül vitelére.

A gyűlés élteti a szóllót, és elnökké újból — egy *Krisz Ferencz* ur választatott meg. *Krisz Ferencz* ur gyöngeségére és beteg állapotára, mely őt az elnöki teesítésében gátolja, — kéri a gyűlést, hogy más elnököt

A gyűlés nem akarja tudomásul venni a mondottakat, midőn nyoztatott, hogy az egyesületi tagok sorából kéressék fel — a ki az elnök urnak és különösen az írásbeli teendők érsénél segédkezett nyujtva eszközölheti azt, mikép érdemes nk továbbra is elfoglalhassa a megtsiztelő állást.

Az indítvány általános helyeslése között, a gyűlés felkéri Ann Gusztáv urat arra, hogy az elnök urnak, elnöki teendői-gédkezék, mire a felkért kijelentvén azt, hogy a mennyire ngedi és tehetségében álland, az elnök urnak kész minden-gédkezet nyujtani; — a gyűlés megválasztja elnöké: Krisz z urat. Főparancsnokul: *Széchényi Ferencz* gróf a hosszas rajosabb éljenzés között újra megválasztatik.

A tisztikar megválasztása következőleg ejtetett meg: *Alpaok: Kondráth Imre*, osztályparancsnok a mászóknál: *Schleier-Károly*, a szivattyusoknál: *Oberitter Adolf*, az őrvezetésnél: *Andy József*, altisztek: *Baumann László*, *Bogdán Ferencz*, *Ede* és *Vallauth Otto*, pénztárnok: *Dorner Samu*, segéd. *Seligmann Gusztáv*, szertárnok: *Kremzyr Miksa*, mire r Miksa ur kijelenti, hogy ragaszkodik előbb kimondott le-éséhez, kéri a gyűlés elnézését de egyuttal határozatát is ézve. — hogy tekintve szőlő elfoglaltságát, és ama körül- mikép ép a miatt a szertári teendőket lelkiismeretesen és an nem végezhetné, — mentse fel őt és válasszon más t he- szertárnokká.

A gyűlés újból megválasztja Kremzyr Miksa urat, mellé azon-gédszertárnokul Oberitter Antalt nevezi ki, ki a tényleges noki teendőket lesz hivatva teljesíteni, — Kremzyr Miksa a főfelügyeleti jogot gyakorolja a szertár fölött.

Az egyesület jegyzője egyhangulag *dr. Piszár Antal*, orvosa *ronberger Adolf* lett.

Az igazgató tanács tagjaivá újból megválasztattak: *Andraso- mre*, *Kohut Samu*, *Kremzyr Károly* és *Müller Nándor* urak. Több tárgy nem lévén, miután elnök a jelen voltaknak — megjelenésükért köszönetet mondott és őket üdvözölte, — éljenzés között a gyűlést feloszlatja. k. m. f. *gróf Széchényi z* s. k. főparancsnok *Müller Nándor* s. k. mgb. jkönyv vezető.

Gyűlésnek gyors El-öltéséről ki-szabott Rend.

Harmadik szakasz.

32. §.

Víz, Kútak, Marha itatók, Váruk.

Hogy a támadott Tűz annál hamarabb el-oltathasson, szük- a Gyűlés előtt arról szorgalmaskodni, hogy annak idejében tkozás ne legyen a Víz-el-öltő Eszközökben 's Munkásokban. re szükséges arra Gondot viselni, hogy elegendő Kútak ásata- ak az Házaknak Számára nézve, a' kész Kútak pedig annak en szorgalmasan ki-tisztíttassanak, 's a' Marha-itatók, Váruk, 's más e' féle Víz-tartó Helyek jó állapotban tartassanak.

33. §.

Ló-itatók, Víz-árkok.

Az olly Helységekben, a' hol kevés a' Víz, ennek Fogyat- at a' Ló-itatók, Váruk, Víz-árkok által, mellyekre mindenütt i alkalmas alacsony Helyen szert lehet tenni, kell ki-pótolni, 's igyekezni, hogy az Eső víznek Fel-fogása által mindenkor gyenek.

34. §.

Az Uraság Házai, Klastromok.

Az Uraság Házai, Vendég-fogadók, Klastromok, Plébániák, ák, Malmok, mesterséges Tűzek csinálására rakatott Házak, kezendőképen minden valamennyivel nagyobb Házak nyilván- képen kötelesek az ő Padlásokon Vízrel meg-töltött Edénye- vagy Kádakat tartani.

Közönséges Házak.

Minden kisebb Ház pedig egy Vízrel meg-töltött Kádát ké- artson.

35. §.

A' melly Házak a' Vízről távol vannak.

A' kisebb Falukban, és a' hol az erőtlenebb Épületek miatt Kádakat fel-nem lehet a' Padlásra tenni, az olly Házakban,

melyek a' Vízről és Kútaktól leg-meszszebb esnek, a' mennyire lehet, az Ház-ajtájánál, vagy más alkalmas Helyen a' féle Vizes- Kádák bétakarva készen tartassanak.

36. §.

Egyházaik.

Az Egyházak Padlásain legyenek mindenkor készen Vízrel meg-töltött Kádák, 's azoknak meg-tartására, 's töltögetésére visel- jenek gondot a' Plébánusok, Egyház-fiak, vagy úgy neveztetett Egyház-Atyák, vagy az, a' kire az Egyház bízattatott.

37. §.

A' Lovaknak készen-tartása.

Hogy a támadott Tűznél Fogyatkozás ne legyen a' Szekér- vonó Marhákban, mellyeknek a' Víz-hordására, Tűz-öltő Edények- nek El-hoztatására, 's más egyéb szükségekre nézve jelen kell lenni, a' mint a' Gyűlésről jel adatik, 's azt a' Szükség kívánja, mind a' Szomszédság, mind más akárki, sött a' Posta Mester-is, ha Helyben lakik, minden Idő-vontatás nélkül tartozik az ő Lovait elé-állítani. Azért az olly Helységekben, hol a' Lovakat éjjel a' kö- zönséges Mezőn legeltetik, egynehányat mindenkor otthon kell tar- tani változtatva, hogy szükség idejében készen találtassanak.

38. §.

Tűz-öltő Szerszámok a' jobb Házakra, Tűz-és más Műhelyekre nézve.

Az Uraság Házai, a' Vendégfogadók Épületei, a' Klastromok, Plébániák, Fabrikák, Ser-házak, Malmok, Tűz-Műhelyek 's minden nagyobb Házak fel-legyenek készülve rend-szerént-való Tűz-öltő Eszközökkel, úgymint Lajtorjakkal, Horgokkal, kézi Fetskendőkkel, Tsöves Vízi-ládával, Nagyságoknak Mértéke szerént, hogy azokkal mind magokon, mind másokon segíthessenek.

A' kitsiny, és közönséges Házak.

A' kisebb Házak tartsanak készen, leg-alább egy Lajtorját, egy Horgot, egynehány Dözsá vizet, egynehány Szalmából fonott, és kívül belől Szurokkal bé-kent Tűz-rotskát, és egy Bádok Lämpást.

A' Községek.

Ezen kívül szerezzenek magoknak a' Községek, ha Birtokok kitsinysége miatt többet nem szerezhetnek, leg-alább egy Lajtorját, egy pár Horgot, egynehány kézi Fetskendőt, 's egy pár Bádok Lämpást; ha pedig többel bírnak, egy pár Tsöves Vízi-ládát-is az azokhoz tartozandó Szekeretskével, vagy Szánkával, s' mindenkor, Vízrel tele töltvén, készen tartsák.

39. §.

Tulajdon Ki-szabása az óltó Eszközöknek a' mások alá vettetett Házakra nézve.

Az óltó Eszközöknek meg-határozása, mellyeket a' mások alá vettetett Házak szerezni tartoznak, a' Fellyebbvalóságra bizatta- tik, kinek mindenkor a' legyen fő Gondja, hogy az Házaknak saját Urai szükségtelen Költséget ne tegyenek. A' Fellyebbvalóságok Klastromok, Plébánusok, és szabad Udvarok tartoznak az ő Tűz- óltó Eszközöknek Lajstromát a' Várme gyéknek bé-küldeni, mellyek- nek kötelesek leszen, arra Módot mutatni, a' mit azokon kívül kell szerezni, 's a' gazdagabbakat, ha a' Dolog meg-kivánná, Értz- ből öntött Fecske-döknék szerzésére ösztönözni.

40. §.

Elöre el-rendelni a' Lakosok Munkáját, Tisztét.

Hogy a' jó Rend, melly a' támadott Tűznek gyors El-öltására el-kerülhetetlenül szükséges, meg-tartathasson, a' Gazdáknak, és Szolgáknak, leg-alább a' nagyobb Helységekben, a' helybéli Fellyebb- valóság előre tudokra adja, ki mi-tévő legyen a' Tűz-támadásban. Azok közül némelleyek El-küldetésre, 's a' Gyűlés ki-hirdetésére, némelleyek Víz-hordásra, a' Tsöves Vízi-ládák el-hozására, 's más szükséges Dolgoknak Elé-állítására, némelleyek a' Tűztől meg-mentett Vagyonnak Örszésére, végtére némelleyek Tűz-öltásra, Ház fedél Le- szakasztására, Le-törésére rendeltessenek. Az illy El-osztása, 's El- rendelése a' Lakosoknak a' Helység Fellyebbvalóságától a' Szom- szédoknak, midőn a' Község egyb-é-gyül, több ízben ki-hirdettessék.

41. §.

Köteles a' Bíró meg-jelenni, és az Esküttek.

Mihelyt a' Tűz-lárma-jel adattatik, a' Bíró és Esküttek elsők legyenek, kik a' Gyűlés Helyére siessenek, mivel az ő Példájoktól, Rendelésektől, Parantsolatjoktól olly sok jó függ. A' Község tar- tozik az ő Rendeléseket minden Ki-fogás nélkül szorgalmasan követni.

42. §.

Az Uraság Tisztejei.

Ha az Uraságnak Tiszteje az Helységben, vagy akármi közel lévő helyen talál lenni, azonnal a Gyűlés Helyére igazítottasson-mivel felőle lehet leginkább reményelni, hogy alkalmas a Rend, tartásnak véghezvitelére, 's jó Rendeléseknek Ki-gondolására. Ha pedig Vármegeye Tiszte volna az oly Helyen, köteles lézen ő azonnal a Gyűlés Helyére sietni, 's a Népet a parantsolt Mód szerént a Tűz-óltásra vezérelni.

43. §.

Átsok, Kő-művesek, 's a t.

Kiváltképen tartoznak a Helységben, avagy attól nem messze lakó Átsok, Kő-művesek, Kovácsok, Lakatosok, Kéményseprők, Molnások, 's ezekhez hasonló Mesterek szükséges Szerszámaikkal megjelenni, vagy Embereik közül valakit Segítségül küldeni.

44. §.

A Lakosok.

A Gazdák-is, 's azoknak Szolgái tartoznak, míhlyt észreveszik a Tűz Ki-kiáltást, az ő Tűz-óltó Szerszámaikkal a Gyűlés helyére sietni, 's ott azon Munkát fel-fogni, mely nekik meg-hagyattatik, vagy a melyre már az előtt rendeltettek.

45. §.

A Szomszéd Helységek.

Nem különben kötelesek a közel-fekvő Helységek is, Klastromok, Plébánusok, Községek nem csak akkor, mikor Segítségül hívattnak, hanem önnön Magoktól tüstént, a mint a Szomszéd-ságban támadott Tűzről tudósítatnak, Emberekkel, Szerszámokkal, Edényekkel egymásnak Segedelmére sietni.

(Folytatása következik.)

A zürichi kanton tűzrendőri törvénye.

1. §. Minden politikai község köteles a területén ki-ütött tűzvész tőle telhetőleg kitérésében megakadályozni, elfojtani, vagy tovább terjedésében feltartóztatni. Köteles továbbá minden szomszédos község díjtalanul segítséget nyújtani és a vész leküzdésére kivonult tűzoltóságnak élelemmel való stb. ellátásáról gondoskodni. Minden oly esetben, hol az idegen segély feleslegesnek mutatkozik, erről a szomszédos községek lehetőleg gyorsan értesítendőek.

2. §. A politikai községek tartoznak saját költségükön tűzoltó eszközöket és felszereléseket beszerezni, azokat jó karban tartani és egy-egy tűzoltó testületet szervezni.

3. §. A tűzoltói szolgálatra alkalmas polgárai a községeknek, valamint a polgárjoggal esetleg nem bíró, de a községben állandóan tartózkodó egyének 16—60 éves korukig, amennyiben ennek szüksége fenforog, a tűzoltói szolgálatra köteleztetnek. Kivételt képeznek a kormánytanács, felsőbiróság s városi tanács tagjai és a járásbiróságok elnökei, továbbá a papok, tanárok, tanítók, gyógyszerészek és mindazon közhivatainokok, kik levéltáraknál avagy valamely pénztárnál vannak alkalmazásban.

4. §. A tűzoltói szolgálat feladata a hatékony segélynyújtás tűzvész esetén s ehhez képest a kellő előkészületek megtétele és a legénység begyakorlása. A szolgálat saját személyileg teljesítendő: helyettesítések kizárva.

5. §. Oly községeknek, melyekben a 3. §. rendelkezése értelmében a szolgálatra kötelezhető polgárok száma túlhaladja a tűzoltóság által igényelt létszámot, joguk van mindazoktól, a kik erre hajlandóságukat kijelentik, a megkövetelhető személyes szolgálat helyett, tűzoltómentességi díjat szedni be. E díj maximuma évenként csak 10 frank

6. §. A tűzoltómentességi díjakból befolyt összegben az activ tűzoltók felszerelésére és biztosításátandó. A feleslegről a legénység »kártalanítás« jutalmakat kap.

7. §. A tűzoltóság szervezése, a tűzoltói s kezdeté és tartama, a kártalanítások, mulasztások kintetében minden község külön szabályzatot készíthet, a jóváhagyás illetőleg megerősítés végett, a rendőrség meyenével együtt, a helyhatósághoz betérjesztendő.

8. §. A tűzoltóügy emelése és az e téren terjedések ismertetése s terjesztése céljából a kormánytól időről-időre, legalább minden *negyedik* évben, tűzoltó-folyamokat rendez. E tanfolyamokra minden község ki egyeseket, viselvén azoknak utiköltségeit és kárván őket idő stb. veszteségeikért.

9. §. Minden község tűzoltósága az állami felügyelet alárendelve. Az állam megbizottjai illetőleg felügyelők, évenként legalább $\frac{1}{3}$ -át a felügyeletük lyezett kerületbe tartozó községeknek inspicálni kötelesek. A felülvizsgálás a személyi és anyagi dolgokra kiterjeszkedik. Az állami felügyelő jelenlétében minden község egy összgyakorlatot is tart.

10. §. A mely községek tűzoltói berendezése hiányosnak találtatik; először a hiányok pótlására, a helytel elhagyására egyszerűen figyelmeztetnek. Ha ez nem elég, *kényszerítetnek*.

11. §. A tanfolyamok költségei, segélyek, ércsok stb. által okozott kiadások fedezéséhez a Kantonnal badalommal bíró biztosító társulatok hozzájárulni kötelesek. A magántársulatok hozzájárulási összegét a Kanton veti ki; az állami tűzkárbiztosító intézet által eszközölt fizetést törvény, illetőleg rendelet fogja szabályozni.

12. §. Jelen törvény 1885. január 1-ével lép életbe.

Egy poroszországi egylet történetéből.

Hirschbergen (Porosz-Sziléziában) az önk. torna-tűzoltó-sület ez év márczius havában ünnepelte fenállása 20-ik évfordulóját. E tény nem fontos annyira, hogy tudomással bírjanak róla a magyar tűzoltók is. Hanem megadja a kellő érdekességet neki a község, hogy egy a budapesti önkéntes egylettel azonos időben a *poroszországi* tűzoltótestületnél, csaknem teljesen ugyanahelyre a kezdetbeli nehézségek, melyeken át kellett esnie, a növekedésével annak idején fővárosi önk. egyletünk küszködött. tekintetben van egy kis eltérés, abban nevezetesen, hogy a *bergi* tűzoltóság nem volt kénytelen 3 évig évelődni a tanácssal a megalakulhatási engedély kinyerése tárgyában a poroszországi egylet tagjai által viselendő baltákat nem senki a közbiztonságot veszélyeztető oldalfeigyvernek. Han a fejlődés gyors, mert akadálytalan megtörtént *után*, a h a tűzoltóság is csak másfél év múlva volt képes annyira jutni a külön, e célra emelt mázsházat nevezhetett a magánegylet, pedig, míg a polgárság érdeklődése általánossá vált az ünnep, ott is évek teltek el. A tagok állandó gúny tárgyát képezte Mignem sok és nagy tüzeseteknél tanusított megfizethetetlen tartásuk és üdvös működésük elismerésre nem *kényszerül* a közönséget és végre — épen mint nálunk — magát a *hasznos*. Az első szivattyút az egylet az aacheni és müncheni tűzoltó-társulatok ajándékként kapta. Maga a város csak 1869. május 5 teljes évvel az egyesület megalakulása *után* gondolta magát arra, hogy hasonlót tegyen. Szeretnénk pedig 1871-ben az egylet fenállása *hetedik* évében bocsáttatott rendelkezés értelmében a város által egy alkalmas helyiség! (Szegény Barbarenland!)

e méltó valami csak Magyarországon lehetséges!*) Hogy az ünnepélyről is szóljunk valamit, legyen felemlítve röhirschbergiek ama nem épen ügyetlen gondolata, melynek által szemléltetőleg, tehát a laikus által is könnyen megmódon mutatták be a tüzoltás terén egyetlen rövid század végbement nagy változásokat. Ez a szemléltető előadás, a tlnél ott szokások »Gut Schlauch« kívánások elhangzása, alitírozás és ivásoknak utána, 5 tableaux képben (bengáli vilá-ellettt) tartatott.

Az első kép egy 1790. évbéli jelenetet ábrázolt, a midőn tüzoltás helyett, harangszóval és különféle babonás hókuszpó- iparkodtak megkérlelni a tüzet. A második azokat az idő- kítette meg, a midőn a tüznél való vezényletet a rendőrség leg a csendőrség teljesítette hivatalból. A vizet vedrekben kézre adogatják egész a vízi puskáig, melynél szivattyumes- a község *kovácsa* saját személyileg szerepel ugyan, a nélkül, hogy e körülmény változtatna valamit azon a tényen, mit a fecskendő sokféle — a képben feltüntetett — defektusok ellökép mőködthetnének. A harmadik tabló a szervezés első 1865. mutatta be a tüzoltóságot, egy-két akkori mentő- el. A negyedik jelenet a vízvezeteki nyomónyilások beren- és általában azt tüntető fel, hogy a vízvezeték közvetlenül nyert kellő érvényt és felhasználást. (Tüzoltói célokra csak n állítottatott fel Hirschberg városa hydransokat!) végre egy képben némi czélzatossággal azt mutatták meg a jelenlevő tanácsuraknak, hogy milyen lesz és illetőleg lehetne az ot- oltóság, ha a *ma még hiányzó távirati tüzjelzés* is beren- . Legvégül a néma jelenetek szereplői és az összes tüzoltóság fényénél csinos felvonulást tartott, elénekelvén az »Ein Leder Feuerwehr zu Ehren« című kedvelt dalt.

Lengyel Béla.

Egy kis statisztika.

Ausztriában az utolsó 10 év (1872—82) alatt előfor- zetek összeállított statisztikája szerint legkevesebb (4529) az 1876-ik évben s legtöbb (7017) az 1880-ik- lt. Átlag évenként 4263 helységben dühöngött tüz- pület 14,183 gyuladt ki és illetőleg szenvedett kárt ból csak a fele vagyis 7614 volt biztosítva. Az oko- r 17 millió 788,323 frt, melyből a biztosító intéze- zéről csak 38.8% térítettett meg. Az épületek érté- 61.2%-a egyszer mindenkorra elveszett. A tüzek ának sikerült az okát is kitudni. És pedig: gyujtogatás szerepel a tüz oka gyanánt minden 100 esetben 13-szor hanyagság és könnyelműség minden 100 esetben 10-szer villám 4-szer helytelen építkezés 1-szer nem kellő tisztítása a kéményeknek . . . 0.7-szer tüzveszélyes üzletágak 0.5-ször gyermekek játszása gyufával 0.4-szer

leégett vagy részben kárt szenvedett épületek közül: val fedett volt . 65% zszindelylyel . . . 30%/0 bel 5% palával 1%/0 al. 0.1%

Biztosítva valának a megtámadott épületek közül: és Felső-Ausztriában 90%/0 szágban 78%/0 zsiában 1.5%/0 g, Steyermark, Karinthia Krajna és Tirolb. 63.1%/0 íban 24.0%

H I R E K.

— Rudolf trónörökös elfogadta a csehországi tüzoltó szövet- ség védnökségét. Csehországban ez idő szerint 1566 tüzoltó tes- tület áll fenn. A működő tüzoltók száma 56,000.

— Külföldi tüzoltó szaklapok egyre-másra veszik át s magasztaló megjegyzések kíséretében közlik olvasóikkal az örvendetes hirt, hogy Magyarországon egy valóságos főherczeg sem restelt, mint aktiv tüzoltó, az egyszerű polgárnak oldalán, vele együtt küzdeni a bős elemek dühe ellen. Eddig — írja egyik német ujság — csak azt tudtuk arról a tartományról (hm!) hogy az ott, valahol messze lenn a Duna partinál fekszik és hogy az ő földén terem a paprika, meg a legjobb buza; ma azt is tudjuk róla, hogy talaja a modern intézményekre nézve is kitünő termőföld és jogos irigységünk tárgya lehet, mint oly boldog ország, melyben a polgártárs és felebarát veszé- lyeztetett élte és vagyona érdekében egy nemes buzgalmu »Fürst« vetélkedik a többi szintén felebaráti szeretettől dobogtatott keblü emberbarátokkal.

— Két német szaklap kivonatban hozza *Cziráky Béla* grófnak mult évi februáriusi számunkban közölt amaz in- ditványát, melyet az elnök ur ő méltósága, részletesen in- dokolva, az 1883. január 6-iki választmányi ülés elé ter- jesztett.

A „Magyar Tüzoltó“ februáriusi számában, melynek mellékletét a szóró csötorok csinos ábrái képezik, meg- emlékezik azon felolvasásról is, melyet lapunk vezére ugyancsak február hava 17-én tartott Budapesten. Mi e felolvasást s illetőleg annak tárgyát csak jelen számunk- ban kezdjük ismertetni.

— Az „Önk. Tüzoltó“ 3-ik számában a lapunk t. ol- vasói előtt ismeretes mindkét viszonzulásra »egy füst alatt« találjuk meg a feleletet. *Vida Pál* ur észrevételei- hez »nem sok a hozzászólni valójuk, mert ő a meggyő- ződés emberének mutatja magát és a meggyőződést mindenkiiben tisztelni szokták« — az »Önk. Tüzoltó« szerkesztői. A lapvezér megjegyzéseire pedig »viszonzásul szívesen elismerik, hogy a vezetése alatt megjelenő Tüz- oltó Közlöny most oly lap, melyen a változatos és érdekes tárgyalmaz mellett, a gondos szerkesztés nyomai is meg- látszanak«. A 2-ik számban még a helyesen írni tudást is megtagadták tőle és most egyszerre megteszik kitünő lapszerkesztőnek! A mennyiben azonban lapunkra nézve minden dicséret és elismerés csak örvendetes lehet: mi így is csak köszönettel vesszük tudomásul a Tüzoltó Közlönyről kiállított s felette hizelgő nyilatkozatot. — Midőn pedig ezzel — részünkről — befejezettnek nyilvánítanók azt a »feleselést«, mely az »Önk. Tüzoltó« igen helyes észrevétele szerint »a váratlanul jött mosdóviz ha- tása« folytán eredt meg; de a mely, szerintünk, nem volt minden haszon nélküli: csupán egy mellékes dolog felett kell még őszinte sajnálatunknak adni kifejezést. Sajnáljuk, hogy annak idején, midőn első ízben emlékeztünk meg u. laptársunkról, nem azzal a két szóval kezdtük meg jóaka- ratu megjegyzéseinket, a melylyel az »Ö. T.« végezi — persze az aesthetika és az irodalmi tisztesség korlátai kö- zött — legutolsó viszonzulását. Akkor talán szerencsénk lett volna hamarabb megértetni magunkat. — Végül a hozzánk intézett kérés folytán és illetékes helyen nyert információ és felhatalmazás alapján, kötelességszerűleg

közöljük, hogy az »Önk. Tüzoltó« hivatolt vezércikkében fejtegetett kérdéssel a központi választmány már akkor foglalkozott, midőn az illető cikkíró még — nem az »Ö. T.« szerkesztője — de egyáltalában *tüzoltó sem volt.*

— Az „Ill. Westung. Feuerwehr-Zeitung“ márcziusi száma a *Magirus*-féle szabadalmazott tolólétrát ismerteti. (A szabadalomtulajdonos szivességéből módunkban áll ugyane létrát ábrában is bemutatni olvasóinknak.) Egy további cikkben a szervezés kérdésével foglalkozik, csatlakozván a lapunk munkatársa, Dr. Hauer Gyula, soproni segédtszít által kifejtett nézethez. Közöl továbbá egy próbát, melynél gözzel oltották *hozzvetlenül* a tüzet; végül apróságokat.

— A rendőrség a tüzeseteknél. Budapest főkapitánya a központi felügyeletet tartó rendőrtisztviselőkhöz a következő rendeletet intézte: »A felügyeletet tartó rendőri tisztviselők napi jelentéseiből tudomást vettem arról, hogy a főváros területén előforduló tüzeseteknél az illető tisztviselők a tüzvész színhelyén megjelennek s ott intézkednek. Minthogy azonban a főváros egyes kerületeiben úgy annak megfelelő kültelkein előforduló tüzeseteknél a szükséges rendőri intézkedések megtételére, illetve a helyszínen való megjelenésre az illető kerületi kapitány van hivatva: ennél fogva a jövőre való mihez tartás végett utasítom az összes felügyeleti tisztviselőket, hogy oly esetekben, midőn a főkapitányi hivatalnál tűz jeleztetik, első sorban, és pedig, ha a tűz esti 8 óra előtt jeleztetik, telefon útján, ha pedig az éjjeli órákban, akkor küldöncz által az illető kerületi kapitányt haladéktalanul értesítsék; másodsorban a rendőri laktanyában a szükséges őrség kivezénylése iránt intézkedjenek. A központi felügyeletet teljesítő tisztviselő ezentul tüzeseteknél a hivatalból nem távozhatnak.«

— A Bánhidy Béla báró, volt szövetségi elnök, főparancsnoksága alatt álló »aradvárosi önk. tűzoltóegylet« ezidei évi jelentése a 2 rendkívüli közgyűlés és 12 parancsnoksági ülésen hozott 162 határozat közül felemlítendőnek tartja a tűzjelzési telefon berendezését, közkutak felállítását, és a tűzjelzési módot tárgyazólag a városi hatóságokhoz intézett megkeresésekre; továbbá a tűzjelzési térképnek az egyleti mérnök által való zsebkiadásbani kiállítására, — egy a város igényeinek megfelelő, nagy toló létrának a kar pénztára terhére való beszerzésére és azon intézkedésre vonatkozókat, melyek szerint a *működő tagok* nemcsak bizonyos szakbeli, hanem az *összes tűzoltó-szerek kezelésére begyakorlandók* lennének. Az említett határozatok szerinti intézkedések foganatba vétettek és illetőleg eredményre is vezettek, kivéve a közkutak fölállítására vonatkozó megkeresést, a mennyiben a városi hatóság e tárgyban érdemileg még végintézkedést nem tett. A telefont, illetőleg nem mulaszthatja el megjegyezni a parancsnokság hogy azt egészen kifogástalanul nem mondhatni ugyan, azonban — annak daczára — a tűzjelzés gyorsaságára nézve az *előbbeni állapothoz képest* előnyét elvitatni még sem lehet. Egyes és összegyakorlatok, valamint evezési gyakorlatok rendszeresen tartattak és a tűzorségi szolgálatok a színház leégéséig ott, valamint egyéb nyilvános helyiségekben is szabályszerűen és *pontosan* teljesítették.

Fegyelmi ügy tárgyalva és határozatilag el is intézve lett egy: kisebbszerű szolgálati rendellenességek miatt elnöki figyelmeztetések többször intéztettek. Az engedelmesség és illetőleg a szolgálat megtagadása miatt pedig *egy kiáratás* is történt. — A tüzesetek sorában első helyen az 1883, február 18-iki színházégés említettik, a melynél tanusított buzgóság elismerésül szab. kir. Arad város tanácsa köszönet-átiratot menesztett az egyesülethez; az »Adria« bizt. társaság pedig 100 frtnyi adománnyal járult a ma 837 frt 42 krt kitevő segélyalap gyarapításához. A színházégésnél 2 működő tag jelentéke-

a többi részben alapító, részben tiszteletbeli. Az »Alföldi szövetség« alelnökévé ez egyesület helyettes, főparancsnoka, mányi taggá pedig az I osztályparancsnok lettek megválasztva vények értéke (leltár szerint) 6502 frt 30 kr; összes vagyon 24 kr. A tisztikar az év végén a következő urakból állott: rancsnok: *Br. Bánhidy Béla*. 2. Helyettes főparancsnok: *Antal*. Osztályparancsnokok: 3. I. *Schör* 4. II. *Jirászek Novotny*. I. oszt. szakaszparancsnokok: 6. *Csoty*. 7. *Schvella* 8. *Dengl*. II. oszt. szakaszparancsnokok: 9. *Stankovits*. 10. III. oszt. szakaszparancsnokok 11. *Gyöngyösy*. 12. *Hartm*. Titkár: *Heeger*. 14. Pénztárnok: Grünwald. 15. Számv. Bettelheim. 16. Ellenőr: Tones. 17. Főorvos: Dr. Darányi. 18. Duka. 19. Mérnök: Csepreghy. 20. Szertárnok: Halász.

— A bécsi tűzoltóság újjászervezésénél a tüzoltó azon javaslata, hogy a tüzoltó parancsnokság a középítész osztálytól külön választassék, *elejtetett*. Ellenben határozat, hogy a városi tűzoltóság a Stadtbauamt-nak V-ik osztályába bekebelezve marad és a tisztek ezen osztály hivatalnokai mellett ben fognak csak avanszírozni,

Érsekujvárott a tűzoltószázad a főparancsnok nyára egy *sorozó bizottságot* választott, melynek feladónösen az eddig — Lovasberény és Alcsuth kivételével — jobbára mindenütt tartózkodó magatartást tanusító közönséget, illetőleg a földműves osztály tagjait az e való belépésre felszólítani. S a fiatal gazdák a ver tüzoltók szavára — ugylátszik — hajtanak. Eddig 40 embert »soroztak« be közülök szivattyusnak. A luk képezett külön szakasznak, a parancsnokság ilyes és tapintatos intézkedése folytán, maga való »envérei« képezik a tisztseit.

— A nagyszebeni (Hermanstadt) önk. tűzoltóság megtartotta 10 éves fenállása ünnepélyét. Az ez alkalomból díszgyakorlaton a város polgármestere hosszabb beszéddel csolta a polgárság köszönetét az egyelet bátor, áldozatkész res működéséért és minden 10 éves tagnak egy-egy elismervelet nyújtott át. Ez örvendetes hír kapcsán lehetetlen elhár az a sajnos körülményt, hogy a nagyszebeni társjegyletnek vezetes mozzanatáról külföldi (német) lapokból kell merítésitést.

— A praktikus yankék impraktikussága. Amerikában vidéki kisebb városok és faluknak van közönséges szivattyú nagyobb városok kivétel nélkül gőzfecskendőkkel és cs. *nekkel* vannak ellátva. E rendszer hátrányos voltát semmi zonyíthatja pregnansabban, mint az a tényleg fenálló kényszerűség, hogy a nagyobb üzletek tulajdonosai a víz áradás) által okozott károk ellen is kénytelenek biztosítakat. Az Oozeanon-tuli tűzoltó bajtársak összes ténykedés, úgy mondjuk tudománya abban áll, miszerint a vész helyénnyéket a szó teljes értelmében elárasztják vízzel. Létrákk legutóbbi idő óta rendelkezvén, meg sem szokták kísérté forrásához való lehető közel hatolást: hanem támadási oltási módjuk egyszerűen abból áll, hogy megjelenvén a és szabatosan jelzett tűz helyén néhány gőzfecskendővel működtetni kezdik és a tüzre s környékére dobott óriási v. séggel tönkre teszik azt ts, a mit a tűz megkímélt. Nagyoz hez aztán, a vett jelzés alapján a vízkár ellen biztosító kiküldi a maga zsoldos csapatát, melynek feladata vízható vákkal az árukat a víz káros behatásától megmenteni. Hogy kis vagy nagy tűz dühöng-e és hogy merre, a város mellyben ütött ki a tűz? ezt az illető városrész tornyából harbozzák a közönség tudomására.

— A magyar északkeleti vasut anyagkezelésinek Altmann Henriknek egy új találmánya szakképzett feltűnést keltett. Ugyanis *telített farostból egy fák* szített, mely hivatva van a szurokfákylát teljesen tani, miután a farost-fákylya *négyszer* annyi idefél annyiba kerül. Azonkívül sem *nem csepeg*, se

A marosvásárhelyi önkéntes tűzoltó-egylet legutóbbi se alkalmából az ottani helyi lap így ír: A mythologiai ez üszkök közül szállt magasra: a marosvásárhelyi önkéntes egylet szintén az üszkök közül emelkedett ki, hogy le-árosi polgárság éjjeli és nappali közbiztonságának legmeg- b zálóga. Ugy van! Az 1876-iki nagy tűzvész előtt mind- isérlették meg egyes jóratörékvő polgártársak a tűzoltó tesítését, mert sem kellő erkölcsi, sem megfelelő anyagi tudtak összehozni, hogy ezen — csaknem nélkülözhetlen ztonsági intézményt életbe léptethessék, míg a végzetes ápri- szomoruan követelte a tűzoltó-egylet szervezését. Maga a os ment elől a jó példával, követve a helyi és közelvidéki ta, s vagyonosabb birtokosság tettekben nyilvánuló áldo- ge által, s így rövid időn össze lett hozva az anyagi alap, egylet felállításának sarkkövét képezte. De az összegyűlt csak egyik faktora lehetett a szervezésnek a másik tényező : zászlója körül csoportosult polgártársak vállvetett erejé- tartó egyetértésében állott. A milyen hihetetlen gyorsaság- ált; épen olyan szorgalommal képezte ki magát a szüksé- ltói gyakorlatokban ez a jóra való egylet, mely a városunk- ott nagy tűzoltói gyakorlaton méltán vonta magára a ven- ltók figyelmét és érdemelte ki szakértőileg teljes elismeré- ön pedig képviselőileg Aradon és Brassóban megjelent : gbitette magatartásával az elismerésben nyilvánuló érdemet. ről is mindig figyelemmel kísértük e hasznos egylet kiható ét, — s örömmel jegyeztük föl nyilvántartási naplónkba az letében mutatkozó nevezetesebb mozzanatokat. (Derék testü- ell annak lennie, melyről így nyilatkoznak. Szerk.)

A is üdvözljük derék tűzoltó-egyletünket, mint legbiztosabb osunk nyugalmának: üdvözljük a jóra való tisztikart, mint lan és kitartó vezetőjét a tisztelet és közbecsülést érdemlő yesületnek! Vajha minél ritkábban kellene feltüntetni tűz- letünknek áldozatkész működését, vajha minél békésebb le- egylet belélete, összetartóbb a tagok tette kész akarát-

gyanezen közgyűlésen a választások következőleg ejtettek paranaszok: *Lázár Benedek*. Oszt. parancsnokok; Görög Almási Domokos, Kiss Károly. Tiszt. oszt. par. z. Bodolla ekete Gábor, Antal János. Segédtszt: Oroszlán István, Benkő fiszt. segédtszt: Bokros István, Tauszik B. Hugó. Egly. or- Marosi Kálmán. Pénztárnok: Istvánfi Antal. Mérnök: Jelli- al. Zászlótartó: Szabó József. Zenekar-vezető: Istvánfi Pé- rtárnok: Koós János. Szakaszvezetők: Hermeli Károly, Bá- encz, Jeddi János, Kézel Károly, Lénárt József, Müller Jó- telei János, Nagy Márton. Szivattyu mesterek: Biró Sándor, énes, Kis János, Szilágyi István.

- Alapítvány tűzoltók részére. A királynak 1873. decz. nnepelt 25 éves kormányzásának jubileuma alkal- több biztosító társulat alapítványt tett oly czélből, azon osztrák vagy magyar, akár hivatásbeli, (akár ett) akár pedig önkéntes tűzoltók, kik hivatásuk ése következtében súlyosan megbetegedtek, elnyo- tak vagy odavesztek — ez utóbbi esetben ezek aradottjai — anyagi támogatásban részesüljenek. Az ány a következő czímet viseli: »osztrák-magyar tó társaságok császári jubileum alapítványa, szeren- ül járt tűzoltók és ezek hátramaradottjai segélye- Az alapszabályok értelmében az alapítvány évi ka- edelme $\frac{2}{4}$ részben, a bizottság belátása szerint egy öbb évre, avagy élethosszig nyerendő 50 frtos sti- mokra, $\frac{1}{4}$ része pedig pillanatnyi segélyezésekre atik. A folyó 1884-ik évben *harmincz* ilyen ösztön- ; kiosztatni 50 frtjával. A folyamodványok f. évi ó végeig a »Duna« biztosító társaság igazgatójához e küldendő.

- Bukarestben e hó 4-én az ottani akadémia bal- a és közepének fele leégett. De nem csupán az aka- a szoritkozott a tűzvész, hanem az égve repülő

zszindelydarabok felgyújtottak igen sok szalmás és nádas házat is, roppant pusztítást idézve elő a külvárosokban. A tűz oka egy kályhának tulságos fütése volt. A tűzoltók, kik *nagyobbára a rokkant nemzetörség gyámoltalan* *) tü- zérségéből kerültek ki, fényes tanubizonyosságát adták szer- vezetük használhatatlanságának. — Midőn reggel ezek a vegyes tűzoltók, kiknek egyrésze első sorhan tűzér, másika meg főfoglalkozásra nézve rokkant hős, megjelentek a vész helyén, természetesen először nem volt vizök s mikor nagy sokára az ivóvizhordozók segítségével jöttek az ő nyo- morúságos hordóikkal; akkor meg még természetesebben hiányzott az egységes vezénylet. A tűzerek közül egyesek ki is tüntették magukat, de mit ér a partialis hősködés ott, a hol tervtelenül és a kellő támogatást nélkülözve, önmagára hagyva lehet csak eleget tenni a kötelességnek. »Valóságos szerencse, írja egy szemtanu, hogy a rette- netes fejtelenségben, zürzavarban sok ember élete oda nem veszett.« Hogy csak a balszárny s a közép rész fele égett le, az, ezek után kétségtelenül, az épület szilárd anyagá- nak köszönhető.

A zalaegerszegi önk. egylet márczius hó 9-én tartott közgyü- lésén megejtett tisztujítás eredménye semmi változást sem tüntet fel. Az egylet ügyeinek vezetése továbbra is a régi, megbízható ke- zekre lett bízva. Elnök *Szeghő István*, alelnök: *Boschán Gyula*, fő- parancsnok *Kovács Károly*, jegyző *Udvardy Ignác*. A közgyűlés az évi jelentést, melyre, ha terünk engedi részletesen visszatérünk, tudomásul vette. *Szeghő István* elnöknek és a takarékpénztárnak köszönetet szavazott; előbbinek az egylet ügyeinek vezetése körül tanusított fáradhatlan ügybuzgalmaért, utóbbinak pedig az egyesü- letnek adományozott 100 frtért. Azután az érdemes elnök által ké- szített és a választmány által elfogadott s a betegsegélyezési alap kezelésére vonatkozó szabályzatot egész terjedelmében magáévé tette; továbbá elhatározta, hogy a megyéhez kérvény intéztessék a czélből, miszerint a tűzoltócsapat tagjai részére megbetegedésük esetén, kiszolgáltattott gyógyszerek a megyei szegény alaphoz fedez- tessenek; a város képviselő testülete pedig ugyancsak kérvényileg az iránt kerestessék meg, hogy a tűzoltó-csapat tagjai megbeteged- sük esetén a városi kórházban ingyenes ellátásban részesüljenek. Végül a választmány megbízott, hogy a mennyire az egylet va- gyoni állapota engedi, az 1882. évben Zalaegerszegen tartott orszá- gos tűzoltói ünnepélyekről szóló jelentés az országos tűzoltói köz- gyűlés jegyzőkönyvével együtt az egylet költségén kinyomassék és a társegyleteknek a szokásos áron megküldessék.

— A bécsi elektromos kiállítás tartama alatt, vagyis aug. 16.—nov. 4-éig, nem kevesebb, mint 36 tüzeset for- dult elő. A kiállítás állandó őrségének azonban sikerült mind- annyiszor oly csendben és gyorsasággal végezni el az ol- tást, hogy a rotunda tágas helyiségeiben fel s alá hullámzó közönség leggyakrabban tudomással sem birt a közvetlen közelben dúló veszedelemről.

— A csáktornyai önk. t. egylet január 6-iki közgyü- lése, miként ezt a hozzánk is beküldött jegyzőkönyvben

*) Az írók és művészek 1882-iki »aidunai« kirándulásán részt vevén, magunknak is volt alkalmunk Turnu-Severinben színről színre látni román tűzoltóságot és illetve a románok szegényes fel- szerelését, mert maguk a tűzoltók, illetőleg azon egyének, kikre a szerek gondozása a vész helyére szállítása és ott kellő alkalmazása bízva van, voltaképen egészen más hivatással bírnak, lévén ők a ro- mán hadseregnek activ tűzérei. Ezékről azonban, vagy legalább ki- válóan szíves premier-lieutenantjokról és tüzmasterükről, a kik nek- künk a Plevnánál szerepelt ágyúk után, a mellettük egyik sarokban szerényen meghuzódó szivattyút és tűzoltó szerkocsit is bemutatának, — épen nem állíthatni, mintha rokkantak volnának. De lehetséges, hogy magában a román fővárosban az activ tűzereken kívül, a város által tartott rokkant vitézek is szerepelnek tűzoltók gyanánt.

olvassuk, *Ziegler Kálmán* egyleti alelnöknek elnöklete alatt és *Alszegehy Alajos* tollvezetése mellett tartatott meg. A felolvasott évi jelentés szerint az egész 1883-ik évben a folyó ügyek elintézése czéljából 3 választmányi ülés tartatott. Segélyben részesült az egylet a város részéről 120 frt, a csáktornyai takarékpénztár részéről 50 s a mura-közi takarékpénztártól 10 frtnyi összeggel. A tánczvizgalom 162 frtot jövedelmezett. Egészben az anyagi állapot kedvező; a leltár értéke 4238 frt 20 kr., a mi a tavalyi állapothoz képest 288 frt 20 kr. gyarapodást tüntet elő. A segélyalap 1169 frt 78 kr. fölött rendelkezik. — Az egyletnek van jelenleg 44 működő tagja. Tüzeset volt 5 (2 a környéken). Gyakorlatot tartottak 14-et. A már előbb felállított 3 db. vertvascső-kut száma még hárommal szaporítottatott. — A közgyűlés Pecsornik János elnök és Moraudini Bálint parancsnok leköszönése folytán megürült állásokat a következőleg tölté be: Elnök lett *Ziegler Kálmán*, az előbbi alelnök, alelnök *Sárosy László* és parancsnok *Grész Alajos*, volt egyleti ügyész, kinek helyére *Zakal Henrik* választatott meg. Továbbá elhatározta a közgyűlés, hogy az idén rendeztessék tánczvizgalom (azóta meg is tartatott) és a már előbb kívánatosnak kimondott zászló beszerzéséhez szükséges pénzösszeg gyűjtésére egy 5 tagu bizottságot küldött ki. Végül egy rendfentartó osztály felállításának szükségét kimondván s az egyleti szolgáló fizetését havi 1 frttal megjavítván, az ez évi rendes közgyűlés bezárattott.

— Hagen mellett egy csövezetőnek a mellérendelt segédcsovezetők könnyelműsége majdnem halálát okozta. Ezek ugyanis egyszerre elbocsátották a nehéz tömlőt, s ez súlyával a csövezetőn olyat rántott, hogy az illető a ház tetejéről lebukva, 4 bordáját eltörte.

— Az új-arad zsigmondházi önk. tornatüzoltó-egylet VIII-dik rendes közgyűlése iránt a tagok nagy érdeklődést tanúsítottak, mert az egylet helyiségét zsufozásig megtöltötték. A gyűlésen a hatóság részéről mint meghívottak jelen voltak Rétháti Kovacsics Gyula szolgabíró és Baróthy Ferencz segédszolgabíró. — a szövetséges aradi polgári tűzoltó kar Tessényi Zsigmond, Susa Lajos és ifj. Barabás Péter tagok által képviseltette magát. — *Ternajgó Caesar* az ülést, miután a tagokat üdvözölte, a következő beszéddel nyitotta meg: Nagyon tisztelt gyülekezet! Mint az új arad-zsigmondházi önk. tűzoltó egylet főparancsnoka s alapszabályaink értelmében eme közgyűlés elnöke én vagyok hivatva azon kedves kötelességet teljesíteni, hogy önöknek uraim azon szives készségökért, a melylyel meghívásunkat fogadták, a legőszintébb köszönetet mondjak. Tömeget megjelenésük által ujalog bebizonyították, hogy a hívás önöknél sohasem hangzik a pusztaba kiáltó szó gyanánt akkor — ha önöket kötelességérzet a humanismus legmagasabb jellegű ügyének előmozdítására buzdítja. Örömmel látva ezt, a választmány érzelmeit tolmácsolom, a midőn azt mondom, hogy hűségünkre bizott magasatos hivatásunk fejlesztése és megvédéséhez szükséges erőnk, bizonyára gyarapodni fog, ha azt önök rokonszenve és buzdító támogatása továbbra is ily mértékben fogja kísérni. Igen sok még a nehézség, a melylyel a komoly ügynek egész odaadással szolgálva küzdenünk kell, különösen, ha ezután is, mint eddig történt, az élénkbe gördített sok akadályok részéről a legnemesebb törekvéseinkben minduntalan meglepetni fogunk.

Erkölcsei kötelezettségünk tudalmában itt ünnepélyesen kijelentem önöknek, hogy a további szívós kitartás nem fog részünk ről ezután sem hiányozni a megkezdett irányban, — mely bizonyára megtogja hozni a kívánt eredményt — az iránt elég biztosítékot nyujt mult viseletünk is, és én készséggel jelentem ki, hogy az irányt megváltoztatni nem fogjuk, legfőleob az eszközöket szaporitandjuk, a melyekkel ügyünk érdekében, határozott férfiasággal előre hatolva, az akadályokat leküzdeve, csüggedetlen erélylyel felhasználandunk minden alkalmat arra nézve, hogy önök oldalra mellett egy sorompóban küzdve, czélunkat teljes győzelemre segítsük. — A megéljenezett beszéd után felolvasatott terjedelmes évi jelentés, mely főkép az egyletnek, lapunk olvasói előtt ismeretes surlódásával foglalkozik. Tüzeset volt 4, gyakorlat tartatott 19. Leg-

kendő oszt. parancsnoknak megválasztatott *B* fentartó osztályparancsnoknak *Boor Imre*, *Z* szakaszparancsnoknak *Einwaag János* és *ifj.* szertárnoknak, az egylet valódi új hive *Wopfi* mányi tagoknak *Eichert János*, *Haas Károly* lasztattak meg.

— A bukaresti czirkusz-katasztrófáról írja a mérnökök és építészek kirándulásának restbe érkezésünk napján, az ünnepiességek 7 óra felé felé bérkocsikra ülve, bejártuk a mindenhol rokonszenvesen fogadott bennünk *Görgey Gyula*, *Dessewffy Pál*, *Kende Béla* czirkuszba mentünk. *Sidoli* tartotta első előad bizonyos bizalmatlansággal tekintettünk körül legkedvetlenebb alkotmányi a mit képzelti sátor. Az ülések felett két diametrálisan elhelyezett két szarufa kötött egybe, és e sátoralakban volt a ponyva, mely az egész alkotmánynak mintegy czirkusz zsufova volt. A 6-ik számnál iszonyú kinn és erősen kezdte lobogtatni a ponyvát. Némelyek helyeiket akarták elhagyni, de az sára ismét tovább folyt az előadás. Egy újabb két szemben lévő nyílásán behatolt s a másik mint a vitorlát. Ekkor már vége volt a bizalmatlanság kezdett felugrani helyéről. Egy újabb roham tövében eltörte s az egész ponyva lezuhant a rémület. Pillanat alatt korom sötétségben volt a vával leboritva. A következő pillanatban bezzóság! De milyen! A manézt 8—10 czölőpről lámpák világították meg. Ezeket a ponyva m következőkben a petroleum kiömlött, megg. Még gondolatnak is hajmeresztő! Mint egy kráter hangzott a kétségbeesett emberek jajveszéréke. Szerencsénk volt, hogy épen az egyik gerendánál megaláttuk azt, s rajta egy pillanat alatt vára. A látvány, mely ekkor szemeink elé került. A lezuhant ponyva az egész czirkusznak oly mint egy kráter tölcseré. A lángra kapott ponyvánál láttuk a mint a közönség legnagyobb részét, a többit pedig még mindig a ponyva födte mint a színházakban szokás a tengert utánozó közönyös napszámosok hajlongásaikkal törő alakját utánozni, addig itt kétségbeesett ember folyt le a ponyva alatt. Azonban kevés időmögöttünk már felcsapott a ponyva lángja, külső, mint a ponyván felmászni a karzat szaruz az utcára. Ugy is tettünk. Fölöttünk füst, fölötte tűz, alattunk emberfejek, vállak, karok fejeken taposva jutottam a karzat szélére, mentve voltam. *Görgey* azonban elvesztett fogott el, mert ritka magas és széles terjedelmű, hogy nem tud oly könnyen mászni, mint a czirkuszt megkerülve, a kijáráshoz értem, *Görgey* volt. Hatalmas alakja kimagaslott a tömeg de még nemesebb a munka, melyet végez. fekszenek az emberek, fejük és két karjuk kitéve. Az örültség vértfagyaló kifejezése az arcok huzza ki egymásután. Másutt egy öreg asszony falról s daczára minden nógatásnak nem akart rántották le társaink. Végre a tüzet eloltják a vízhez fog. Egymásután húzták ki az élettelen embereket egymást szoritották agyon, több kárt tettek el. Hogy mennyi a szerencsétlenül jártak száma tudjuk.

— *Lapunk zártakor* vettük az 1883-ik számát, melyben nagy meglepetésünkre az új elnökének, *Czirák Béla* grófnak a *bigamia* vádját találjuk a nyakába var-

TÁRCSA.

Marschalkó Gyula kitüntetése.

Ut hagyjuk el lapunk múlt számában, a Selmeczi márczius hó 13-án lefolyt ünnepélynek leírását, a dekoráczióknak hivatalos aktusa már végbement. Marschalkó bajtársunk, mellén a koronás arany érdemkelt lépett ki a tanácssteremből. Az egybegyűlt önk. hangos zeneszóval s hangos éljenekkel fogadták a nap-ünnepelt hőst, kitüntetett főparancsnokukat s a zý-induló hangjainál lelkes óvatiók közben kísérték, hol Bernhardt Adolf egyesületi elnök e szavakat hozzá:

Szeretett bajtársunk:

Néhány percz előtt lefolyt ünnepély alkalmából megbeszédhez többit hozzáfűzni képtelen lévén, szándékom lehet hosszabb dictiót tartani, szeretett főparancsnomeit elősorolandó; de igenis óhajunk kifejezésön örömmel, hogy egyletünk kezdeményezése folyón városok t. hatósága felkarolva kívánságunkat elzta, miszerint felsőbb helyen eszközöltessék ki az, maradandó emlék koszoruzza főparancsnokunk érdességét, mely tiszteletet és közbecsülést biztosít szá-
Es ime — van szerencsénk ezen maradandó emléket negtekinthetni, mely alkalmából óhajunk azon ószinte águnknak kifejezést adni, miszerint a mindenható isten ett bajtársunkat, ugy kedves családjának, mint egynek javára sokáig éltesse. Eljen!

A főparancsnok megköszönte a barátság és tiszteletnyilatkozatát, mire a tüzoltók zeneszó mellett visszazazt az őrtanyára, honnan déltájban kiki hazatért.

Esti 7 órákor imponans fátylýménemben vonult a óság a kíváncsiak sűrű tömegétől kísérve az ünneklakása elé, hol a polgári dalárda Cziczka karmeszetése mellett alkalmi dallal lepte meg polgártársunzitynai J. dalárda elnök pedig az alábbi szavakkal ölte t:

T. Polgártárs! Szeretett Barátunk!

A mi az iránytű a csillagászra, a bányászra s a hazaz a honszeretetet a nemzeti érdekekért lángolni tudó ógárookra, mely a haza hajójának irányát akkor is mutatja, ha az éj homályos s létünk tengerén hávihar bizonytalanná teszi utunkat.

S hála a gondviselésnek, hogy a jelenkor materialiss önhaszonleső irányja mellett is találkoznak szá-
kiknek kebléből ki nem halt még a magasztos, az nyi s a fenségesnek érzete.

S hála nemzetünk fenkölt geniusának, hogy ma is k körünkben, kik nem a haszon, s nem az önzés en számító sugallatát, hanem a polgári erények s a dek szózatát követik működésük ösvényén, örökké áldást s üdvöt terjesztve az emberiségre.

Ezen elveket s a honszeretet fennebb érintett irány-
Te is követted, s működésed ezen irányban vált vák javára, miáltal nemcsak polgártársaid szeretetét s rát vitted ki, de a városi törvényhatóság, a kormány császári és apostoli királyi Felségének méltatott el-
ésére is érdemesültél.

Ezen érdemeid legmagasabb s királyi jutalmát ma ed el s mi mint polgártársaid azért jelentünk meg előtted, hogy téged, kitüntetésed alkalmából üdvözöl-
nk s biztosítván ószinte tiszteletünkről, változatlan etünkről és polgártársi bizalmunkról üdvöt s áldást junk ezentuli működésedre, azon óhajjal, vajha még g élvezhesd ma felmagasztalt lelked édes örömeit s bra is követve a haza s városunk szeretetének irány-
sokáig élj polgártársaid s e város díszére, valamint a avára. Elj!

A lelkesen elmondott szavad után ismét felzendült a

dal, majd Marschalkó Gyula felelt hosszasabban a kitüntetésre; harsány hangjától viszhangzott a Rössl környéke.

A bányász zenekar is rágyújtott egy borizú nótára (a Szózat akart lenni) s hallottuk a

Klarinétok füttyét, dobok dobbanását

Harsány trombitákkal összeroppanását.

Erre megindultunk s hol két, hol négykézláb berukoltunk a Sembery terembe, hol aztán pezsgő jókedvvel éltettük Marschalkó Gyula polgártársunkat.

A felköszöntők sorát Péch miniszteri tanácsos nyitotta meg, ősi szokás szerint a királyt éltetve. Majd Kachelman Károly veterán polgártársunk Marschalkót köszönti fel, mire a felköszöntött ugy ezen, mint az őt egyáltalán ért kitüntetésért köszönetet mond, igérvén, hogy mint eddig, ugy ezentul is mindig buzgólkodni fog hazánk, városunk s polgártársai érdekében. Péch, min. tanácsos, a tűznek jó és kártékony hatását emelvén ki, élteti Marschalkót mint a barátság tűzének ápolóját s a pusztító tűz terjedésének gátolóját. Erre polgármesterünk a viznek hasznos voltát tünteti ki s Péch min. tanácsost élteti, kinek leginkább köszönhetni, hogy városunk jó vízzel látott el.

Szitynai, főjegyzőnk szellemes tósztyával a vendége-
ért és pedig a körmöczi tüzoltók megjelent képviselőiért üriti pobarát. Kachelman K. polgármesterünket, Farbaky a tüzoltókat, Marschalkó, Bernhardt elnököt, ki a pártoló tagokat, végül ismét Marschalkó a működő tagokat élteti.

Mondanunksem kell, hogy eme tósztok mindegyikét hangos »éljenek«sőt még hipp hipp! hurrah! kiáltások is követték.

Az estély egyáltalán jó hangulatban folyt eddig s tovább is; de a továbbról nem szólhatunk már, mert a tudat, hogy erről melegiben referálnia s késő éjjel a selmeczi sima járdán hazamenet tojástánczó is kell járnia: hazakergettette e sorok íróját, ki magát par excellence selmeczinek vallván, a legőszintebben örvend egy selmeczi polgár kitüntetésének, — miért is szívesen sorakozik azokhoz, kik Marschalkó polgártársunkat éltették. Eljen soká, hogy alkalma lehessen szép ígéreteit beváltani. Eljen soká támogatásra szoruló társadalmunk javára!

— Arczképleleplezés Balassa-Gyarmaton az

önkéntes tüzoltó egyeslet őrtanyáján a f. hó 5-én tartott tiszti ülés alkalmával nagy ünnepélyességgel lepleztetett le József főherczeg arczképe, mely alkalommal Wagner István titkár a következőket mondotta:

Ime egy kép, melynek láttára felhevül kebelünk s a szeretet kinyomata ül az arczokon.

József főherczeg képe ez s onnét e lelkesültség. Méltán! mert a századokon át kellőleg nem méltatott kedves hazánk keblére szált ő, a római sasoktól védett királyi herczeg. Igen, leszált a négy folyó közé, áldott emlékü őseink vérén szerzett szent földünkre, hogy ne fejtessen a századok-szülte sok sajtó sebet.

S hivatásának ő teljesen megfelel. Nem kicsinyli nemzeti intézményeinket, sőt méltányolva e nemzet ezredekre szóló fényes multját s erényeit annak még nagyobb fényt szerezni, ezt gyarapítani törekszik.

Legszebb erénye azonban, hogy a bibort s a vezéri pálczát összeegyezteté az ércz sisakkal, vagyis tüzoltóvá — bajtársunkká vált. S mert a »segélyt becsületből« féle ígéket nem foghatá fel a paloták tömkelege, nem az ércz pengése s a gyémántok

fénye: Leszált az Olympról a kunyhók közé, miben őt a bibor sem akadályozhatja.

Éljen tehát a tűzoltó főherceg, éltesse a magyarok Istene ügyünk s a haza javára őt soká! Éljen!

— Rozsnyón az önk. tűzoltóegylet táncmulatsága volt az egyetlen idei *elite bál*, melyen nemcsak a város, hanem a vidéki intelligencia is részt vett. A társaság csak reggel felé oszlott szét. Ott voltak: Ragályi Margit, Gaál Anna, Kalmár Lenke és Jolán, Stech Ilonka, Scheffer Berta, Weber Margit, Schmidt Erzsike, Feledy Mariska, Fábián Irma, Wittchen Irma, Piczey Mariska, Herzog Mariska, Ujházi Irma (Nádabuláról), Lunacsek Olga (Pelsőczről), Remenyik Eliz (Dobsináról), Langhammer Emma (Krasznahorka-Várallyáról), Brez Emma stb. kisasszonyok és *Schlosser Bertalané*, a főparancsnok neje, továbbá Sulyán Sándorné, Tomory Gézané, Onody Kálmánné, Sziklay Gézané, Váry Lászlóné, Kovácsné-Vass Gizella, Kövály Ödönné, Rombauer Ervinné, Kiss Károlyné, Langhoffer Andrásné, Szilágyi Lajosné, Dubayné-Sárkány Lujza, Cházár Kálmánné, Lubich Ödönné, Fridrichné (Pelsőczről), Mikulik Józsefné és Kalmár Lajosné (Bécsből) stb.

— A Havi füzetek kiadóhivatala, Budapest II. ker. Donát utcza 3. sz. előfizetést hirdet ily című regényes korrajzra: »Német szellem« írta Bolanden Konrad. 23 iv, nyolczadrét, ára díjmentes szállítással 2 frt, diszkötésben 3 frt.

— Erzsébetfalván, a fővárostól egy órányira, két igen szép fekvésű telek, melyre nyárilak, vagy rendes lakóház egyiránt építhető, *eladó*. Bővebbet szíveségből a kiadóhivatalban.

— A sátoralja-ujhelyi tűzoltó egyesület kürtöse, 25 éves, nőtlen, katonaviselt ember, ki magyarul, németül és tótul beszélni s szépen s hibátlanul írni, olvasni tud, tapasztalás czéljéből más t. ó. egyesületnél is ohajt szolgálni. A mely egyesületnek tehát törzskürtösré, vagy egyáltalán jó kürtösré volna szükségük, azok szíveskedjenek e szándékukat vagy a kiadóhivatallal tudatni, vagy közvetlenül *Mihalko József* tűzoltó kürtöshöz S.-A.-Ujhelyre fordulni.

T Ü Z E K.

— Az osztrák-magyar államvasutak budapesti pályaházánál márczius 9-én este 8 órakor, a fűtőház környékén egy 5000 egynehány üres zsákkal teletömött bódé kigyuladt. A helyszínén megjelent vasuti tűzoltóság, továbbá a kivonult önkéntes és városi őrség rendes körülmények közt ezt a tüzet 10 perc alatt elfojtotta volna; a tüznél talált sajátságos viszonyok azonban azt eredményezték, hogy csak 3¹/₄ órakor volt a lokalizálás befejezettnek nevezhető és jó ideig fenforgott annak a veszélye is, hogy a bódé mellett közvetlenül kezdődő kőszentelepek is tüzet fognak. Hogy ez nem következett be, az első sorban a *Hoffer* Mátyás vezénylete alatt nyomban akcióba lépő vasuti tűzoltóságnak köszönhető, másod sorban pedig annak a körülménynek, hogy a nagy számban megjelent önkéntesek és városiak teljes erélylyel még idejekorán beavatkozhattak. Az oltást felette hátráltatta a roppant vízhiány, mert az osztrák-magyar államvasutak pályaházának külső rayonjában — hihetetlen, de igaz — nincs vízvezeték, és a tűzoltóság még vizeskocsikkal sincsen felszerelve. Az igazgatóság átélt ijedelmének — hinni akarjuk — meglesz az az üdvös eredménye, hogy e hiányok a közel jövőben meg fognak szüntettetni.

— Székesfehérvári levelezőnk ismét egy kritikus tüzetükről értesíti lapunkat. — Ugyanis a Palota külváros »Sziget« nevű részében egymástól alig 3—4 méter távolságvira álló két nádtetejű ház egyike belülről kigyuladt.

gyarlón sárzott égő ház padlásának beégését is jó sikerült megakadályozni.

A két részre osztott csapat egyikét *Seidel* L. parancsnok, másikat *Paulovits* Ferencz alparancsnok szakértelemmel vezényelte.

Ez alkalommal jelen volt a szolnoki társegyes parancsnoka *Fogthüy* ur is, ki a csapat működéséről elismerőleg nyilatkozott.

Baleset is történt, a mennyiben egyik tulbuze oltó a lángok körül foglalatoskodó *Orbán* Rezső tibi alparancsnok bal lába fején baltájával igen súly gást ejtett.

— Besztercebányán nagy tűzvész pusztított vasárnapján, melynek a »Harnisch és társai« czégyára esett áldozatul. Délután fél hat óra felé tá tűz, de mire észrevették már az egész épületet ották a lángok. A munkások és lakosok gyorsan téshez fogtak, — de a város diszes fecskendői a ba voltak zárva s ennek kulcsait addig keresték gyár fele le nem égett. Midőn a fecskendők elől és működésbe hozattak a székgyárnak nem csak fő hanem mellékhelyiségei is lángot fogtak, sőt a sz gyártelep szomszédságában levő házak födelére is a vén, ezek is meggyuladtak. A gyártelep összes elpusztultak, de ezek körül még kilencz szép ház is gok martalékává lett. A czég kára körülbelül fél tehető, de a gyár leégésével sokat veszített az egész. Hogy mitől támadt a tűz, azt majd a vizsgálat fo kideríteni. Könnyü terjedésének egyik fő oka, hog terczebányán a tűzoltóság pár évvel ezelőtt *feloszl* a *radványi* tűzoltóság *Bárczy* László vezetése al nem érkezik, talán még nagyobb veszedelem is tá tott volna.

Szeged, 1884. márczius

Tekintetes szerkesztő ur!

Tisztelettel értesitem, hogy városunkban e h a régi vashidon tul, a város délkeleti sarkában Milkó testvérek tulajdonát képező s a legnagyobb zásnak örvendő nagy fatelep melletti lakházak eg eddig ismeretlen okból tűz ütött ki, a mely 3 há nagy fatelepet semmivé tette.

Éjfél után fél kettőre járt az idő, midőn fölc láng az alsó tiszaparti házsorok között. Erre r megkondult a városház tornyának vészjelző szava almaiból, a tűzoltósággal együtt, majdnem az egé lakosságát fölverte. Futott mindenki a pusztító el fékezésére.

Legényeimmel én is a legnagyobb gyorsá vész színhelyére siettem — az önkéntesek szinte mettek — a hol az ugynevezett Fodor István-féle akkor nagy lángokban állott. Megfelelő számú le gyorsan a tetőkre rohant, elejét venni a tűz tov sének — de *vízhiány* miatt már ez is lehetetlen Innen átcsapott a borzasztó láng a szomszédos házra, a mely szinte gyorsan a pusztító elem lett. Ekkor már volt víz — de csekély mennyis a melylyel lehetetlenség volt elfojtani a tüzet, u a nevezett ház mellett fekvő s Back Bernát és f donát képező főmolnár lakába csapott át a láng

ivattyu is kaphatott vizet, tehát sikerült elfojtani tetőről a lángokat ugyannyira, hogy itt a veszély a mennyiben csak nevezett ház végén levő kereszt-égett el. A hőség roppant nagy lévén, a gőzmalmit az ottani munkások védték szinte, vizes ponyvaregetve a tetőkre. Ez mintegy egy óra hosszant de a szél iszonyu üszköket szórt a levegőbe, a mely várost is a legnagyobb félelemben tartotta.

anem 3 óra tájon erősebb délkeleti szél támadt, által a tűz nagyobb életet nyerve, nekirohant a tetejére és pedig két oldalról. A tüztöltés ekkor a falakon támadt, azokat védendő. De a tűz oly gyorsan rohant a száraz faanyagok között, hogy már itt is kellett mondanunk azon reményről, hogy a nagy tűz sikerüljön részben is megmentenünk. Egy garaszkát széthánytak, de a másodikat még a közel-álta a pusztító elem. Hajnali 4 órára a fatelep is Minő látvány volt ez! Csak úgy falta az egyre szé-terülő láng a fölhalmozott deszka és más fa-lakat. A szomszédos Pálffy-kert rügyezni kezdő ágai égve hullottak alá s most már vagy 10—12 la faanyag felverődő lángjai világították be a nagy tőrhelyét — eltemetve mindenkiben azon reményt, nemcsak a fatelep egy részét, de még a fatelepen lévő egymáshoz épített költséges épületek és gyökerteket is — a melyeket az 1879-ki árvízveszély is nélt — sikerüljön megoltalmaznunk.

előtör a közös hadseregbeli katonaság és honvéd-erős számban kivonult, a hol egy része a szivattyuk foglalt állást, más része pedig a tüztöltéssel

együtt fáradhatlan buzgalommal dolgozott a mentési munkálatok körül.

A leégett fatelep előtt egy petroleummal telt pincze áll, a mely Tóth Péter fűszerkereskedő tulajdonát képezi, a tűz két ölnyi távolságban égett körülötte. Erős védelem és czélszerű építésének köszönhető, hogy itt borzasztó szerencsétlenségnek eleje véteget.

Délután 6 óráig folytonos lángokban égett a fatelep, a hol a legénység a legnagyobb buzgalommal oltotta mindig, mégis daczára minden erőfeszítésnek, teljesen csak akkorra bírták eloltani. A nagy fatelepből az utcai oldalon sikerült megmentenünk 10—12 kisebb-nagyobb gar-mada deszka, lécz- és palló-deszkákat, melyeket vizes ponyvakkal letakarva, roppant munkával végezhetünk.

A kár igen nagy. Csupán a fatelep becsértékét 30—40 ezer frtra teszik. Azonkívül a fentirt épületek és szomszédos kertekben a gyönyörű gyümölcsfák összeégtek.

A vész nagyságát illetőleg azt mondhatjuk, hogy ily nagy a hatvanas évek eleje óta, a midőn a Felsőváros egy része elhamvadt s később a régi sóházak égése óta nem volt ilyen nagy tűz Szegeden.

A tűznél a következő városi tüztöltők kaptak kisebb-nagyobb égési sebeket, névszerint : Szivák Mihály h. alpa-rancsnok arcán, Eihirtfeld Odön szertárnok szinte arcán kapott sebet, továbbá Jaksits József mászó szinte arcán sérült meg, ugyszinte még számosoknak ruháit, valamint szerelvényeiket is megrongálta a tűz.

A t. szerkesztőségnek aláztos szolgálja *Somogyi József*, h. tüztöltőparancsnok.

A t. cz. tüztöltő egyleteknek

valamint ezek

t. cz. tiszt-, altiszt- és legénységi tagjainak

becses figyelmébe ajánlatik

Tiller Mór és testvére

osztr. cs. kir. és szerb kir. udvari szállítóknak

a „hadi éremhez“ czimzett

Budapesten, IV. kerület, Károly-körut, a Károly laktanyában levő

egyenruházati intézete,

hol úgy egyenruhák mint egyenruházati felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készíttetnek. Megrendelések beérkezésök után azonnal foganatosítás alá vétetnek és lehető leggyorsabban elintéztetnek.

Árjegyzékek: díj- és bérmentesen adatnak.

Sürgönyezim: TILLER udvari szállító, Budapest.

HERKE JÓZSEF,

gombkötő-mester

BUDAPESTEN.

VIII. kerület Sándor-utca 30. VIII. Bezirk

Ajánlja a t. közönségnek
mindennemű
KÉZI-
és
GÉP-MUNKÁIT
arany-, ezüst-,
selyem-, és teveszorból
disz-polgári
és
katonai öltözékekre.

Empfiehlt dem p. t. Publikum
seine verschiedenen
HAND-
und
MASCHINEN-ARBEITEN
aus Gold, Silber,
Seide und Kameelhaar,
sowohl auf
Civil-Galla
als
Militär-Kleider.

Midőn jutányos árjegyzékemet alább közétennem, kedves szolgálatot vélek tenni a hazai tűzoltóegyletek tiszt. parancsnokságának, különösen a magyar orsz. tűzoltószövetséghez-tartozó egyletek tisztikarának az által, ha egyuttal leirom röviden azt is, hogy milyen zsinórzat tartozik a különféle rangban levő tűzoltó egyleti tag urak zubbonyára amaz előírás szerint, mely a nagytekintetű orsz. szövetség által a pozsonyi nagygyűlésen megállapított. Különösen helyén levőnek látom ezt most tenni a midőn a tisztujítások országsszerte megejtetvén, a választások alapján nyert új rangfokozatok jelzésének a szükségé sokhelyütt fennforog

mély tisztelettel

HERKE JÓZSEF.

ZSINÓROK ZUBBONYRA.

Főparancsnoki zubbonyra:

3 méter borítás, 3 méter rangpaszománt, 3½ méter sujtás, 2 darab 5 karikás vállzsinór 7 milliméteres.

Főparancsnoki helyettes zubbonyra:

3 méter borítás, 3 méter rangpaszománt 2 darab 5 karikás vállzsinór 7 milliméteres.

Osztályparancsnoki zubbonyra:

3 méter borítás, 2 méter rangpaszománt, 1 darab 5 karikás vállzsinór 5 milliméteres a jobb vállon.

Szakaszparancsnoki zubbonyra:

3 méter borítás, 1 méter rangpaszománt, 1 darab 5 karikás vállzsinór 5 milliméteres a jobb vállon.

Tisztviselők zubbonyára:

3 méter borítás, 1 darab 3 karikás vállzsinór a jobb vállon.

Egyleti orvos zubbonyára:

3 méter borítás, 1 darab 3 karikás vállzsinór a jobb vállon, 5 mm és egy fehér posztó karszalag arany rangpaszománt szegélylyel
Ö. T. betű közt vörös kereszt.

Őrparancsnoki zubbonyra:

3 méter vörös borítás, 1 darab vörös egykarikás vállzsinór 3 arany gomb átkötéssel

Egyleti tag zubbonyra:

2½ méter vörös borítás a galléron, 3 karikával és a zubbony-ujján.

HERKE JÓZSEF, GOMBKÖTŐ-MESTER ÁRJEGYZEKE:

	Valódi		Hamis			Valódi		Hamis	
	aranyból					aranyból			
	frt	kr	frt	kr		frt	kr	frt	kr
1 méter arany rangjelző paszománt 7 mm. átmérőjű	2	50	1	20	1 db vörös vállzsinór, 5 karikás	—	20	—	—
1 » arany borítás 5 mm. átmérőjű	1	60	—	70	1 » vörös vállzsinór 3 karikás	—	15	—	—
1 » arany sujtás	—	50	—	25	1 » arany sapka-rózsa Ö. T. betűvel	—	50	—	—
1 » arany négysz. sapkaszinór vékony vörös selyemszállal	2	60	1	30	1 » arany jelzőzsinór, főparancsnoki	8	50	5	—
1 » vörös teveszór borítás egyl. tagok részére	—	7	—	—	1 » vörös jelzőzsinór, főparancsnoki minta után	1	—	—	—
1 db arany vállzsinór 5 karikás 7 mm. főparancsnok és főparancsnoki helyettesnek	2	30	1	20	1 » vörös szőcszsinór	—	40	—	1 80
1 » arany vállzsinór 5 karikás, 4 mm. osztályparancsnok és szakaszparancsnoknak	1	50	—	80	1 » vörös sipzsinór, két makk csüngővel	—	25	—	—
1 » arany vállzsinór 3 karikás, 5 mm. tisztviselői és egyleti orvosnak	1	20	—	55	1 » vörös sipzsinór, makk nélkül	—	10	—	—
1 » vörös vállzsinór 3 karikás, három aranygomb átkötéssel, őrparancsnoki	—	60	—	30	1 » selyemből makk nélkül	—	20	—	—
					1 » jelző zsinór arany vörössel keverve főparancsnoki minta szerint	—	—	3	50
					1 pár Ö. T. vörös posztóbetűk pontokkal	—	10	—	—

magyar általános biztosító-társaság Budapest.

I. TŰZ-, SZÁLLITMÁNY- ÉS JÉGBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

SOK.

Huszonhatodik évi zárszámla 1883. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

I. Tűzbiztosítás.		frt	kr	frt	kr	1882. évi nyeresemény-számla: maradvány		frt	kr	frt	kr
Eztett károk a viszontbiztosított részvonás után		1615188	38			1882. évi nyeresemény-számla: maradvány				2155	48
Eben maradt károk tartaléka		145983	50			I. Tűzbiztosítás.					
Ezsi költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával		286915	55			Az 1882. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		1845116	57		
Ezsi költségek és adó		311640	41			362,292,724 frt 09 krnyi kötött biztosítások után és a folyó évben lejárt díjrészekből befolyt díjak					
Ejthatlan követelések leírása		2000	15			levonva: törlesztett díjak					
Evetkező évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül		1721678	43	4082404	25	tett díjak		262,561	70		
II. Szállítmány-biztosítás.						vizontbiztosítási díjak		533,984	44		
Eztett károk a viszontbiztosított részvonásával		59567	75			lejárt visszbiztosítási díjrészek		358,327	05	1,154,873	19
Eben maradt károk tartaléka		31475	10			Az 1882. évben fennmaradt tartalék függőben volt károkért		261186	59	4678243	07
Ezsi költségek		10735				II. Szállítmány-biztosítás.					
Szállítmány-biztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek		11110	17			Az 1882. évről áthozott díjtartalék		23186	21		
Evetkező évek díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonásával		19321	57	132209	59	28,291,087 frt 15 kr. kötött biztosítások utáni díjak					
III. Jégbiztosítás.						levonva: törlesztett díjak		11,058	94		
Eztett károk a viszontbiztosított részvonásával		654499	58			vizontbiztosítási díjak		88,612	88	98,666	82
Ezsi és igazgatási költségek a viszontbiztosítások utáni bevételek levonása után		1369037	64			Az 1882. évben fennmaradt tartalék függőben volt károkért		31075	84	145089	72
Ejthatlan követelések leírása		285925	93	2310278	43	III. Jégbiztosítás.					
Társasági tartaléktőkének kamatja		1415	28	54724	03	76,434,891 frt 81 krnyi kötött biztosítások utáni díjak		1913381	71	1913381	71
1883. évi nyeresemény				458150	22	IV. Egyéb bevételek.					
				7037766	52	Beváltott szelvények után, valamint egyéb kamatok és bevételek		288946	63		
						Társasági házak tiszta jövedelme		59999	91	298946	54
										7037766	52

TON.

Mérleg-számla 1883. december 31-én.

TEHER.

		frt	kr			frt	kr
Elhelyezett tőkepénzek: az első hazai takarékpénztárnál, az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztárnál, a m. orsz. közp. takarékpénztárnál és magyar állami kincstári pénztárjegyekben		1131000		Részvényalapítók: teljesen befizetett 2000 egész részvény á 1000 forint		2,000,000	
Értékpapírok:				Részvényalapítók: teljesen befizetett 2000 fél részvény á 500 forint		1,000,000	
a) 1.153,400 — frt m. földhitelintézeti 50/0 záloglevelek á 100/0		1,153,400		Társasági tartaléktőke		3,000,000	
b) 284,000 — » m. földhitelintézeti 5 1/2 0/0 záloglevelek á 100/0		284,000		Tűzbiztosítási díjtartalék készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		1,721,678	43
c) 1.388,300 — » m. északkeleti vasut ezüst els. kötvények á 91.750/0		1,388,300	25	Szállítmány biztosítási díjtartalék készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		19,321	57
d) 394,800 — » magy. nyugati vasut II. kib. els. ezüst kötvények á 96/0		394,800		Tűzbiztosítási függő károk tartaléka		145983	50
e) 350,000 — » m. gácsországi vasut II. kib. ezüst els. kötvények á 93.50/0		350,000		Szállítmány biztosítási függő károk tartaléka		31475	10
f) 229,000 — » Duna-drávai vasut ezüst els. kötvények á 95/0		229,000		Árkülönbözeti számla		341789	03
g) 30,000 — » Első erdélyi vasut ezüst els. kötvények á 93.75/0		30,000		Dunaparti házadó tartaléka		35425	95
h) Lloyd társ. kötvények és egyéb értékpapírok		248,039		Különféle hitelezők		162541	12
i) Olasz alapítv. kötvények Lire 375,000 á 89.40 + 480/0		160,920		Az előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok		1920	
a fenti értékpapírok után az év végéig esedékes kamatok		60,131	16	Első magyar általános biztosító-társaság Lévy-alap		50000	
Leszámitolt és egyéb váltók		263549	81	Tisztviselek nyugdíjalapja		417428	90
A társaság háza Budapest		1210000		Életbiztosítási osztály folyó számlán		294640	55
Különféle adók:				1883. évi nyeresemény		458150	22
a) Pénzkészlet és maradványok a képviselősegeknel		654723	74	* A tartaléktőke az 1883. évi nyereseményből emelkedett		1,501,952	23
b) Maradványok idegen biztosító intézeteknel		457230	48	** A díjtartalék az 1883. évi nyereseményből emelkedett		1,780,563	69
Jégbiztosítási osztály folyó számlán		277358	67				
Központi pénzkészlet		28003	12				
		8103179	23				

II. ÉLETBIZTOSÍTÁSI ÜZLET.

KIADÁSOK.

Huszonegyedik évi zárszámla 1883. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

	ft	kr	ft	kr		ft	kr	ft
Törlesztett kötvények díja	118630	57			A mult évből áthozott díjtartalék			857248
Visszaváltott kötvényekért	143401	80			Befolyt díjak : ez évben kiállított kötvények után	279549	54	
Halálesetek után kifizetett kárösszeg	426179	84			az előbbi években kiállított kötvények után	1774373	20	
Lejárt kiházasítási tőkékért	365770	07			a biztosított tőke emelésére fordított nyeresemények	12685	68	206660
Kiházasítási biztosításoknál haláleset következtében díjvisszatérítés	56457	05			Mult évi függőben volt károk tartaléka			8922
Függőben levő károk tartaléka	129696	69			Illetékek			4445
Évjáradékokért	13752	89			Kamatjövedelem			4777
Viszontbiztosítási díjak	28324	04						
Bélyegekéért	25497	93						
Postadíjak, nyomtatványok, irodai bér, utis egyéb költségek	88857	43						
Tiszti fizetések	43075	38						
Jövedelmi adóért ez évi nyeresemény után	27330	93						
Orvosi díjakért	15009	24						
Szerzési és díjbekajás költségek	154447	70	1641147	33				
Behajthatlan tartozások leírása	4715	77	9274114	61				
Díjtartalék ez év végén								
1883. évi nyeresemény			335278	99				
			11250540	93				1125054

VAGYON.

Mérleg-számla 1883. december 31-én.

TEHE

	ft	kr		ft
Értékpapírok	8.178.690	16 kr.		
ugyanis:				
960,300 frtnyi osztrák-magyar bank 5 ⁰ / ₁₀ -os záloglevelei 100 frtjával	960300		Díjtartalék	9.475.959.89
295,800 frtnyi pesti magyar kereskedelmi bank 6 ⁰ / ₁₀ -os záloglevelei 100 frtjával	295800		levonva a viszontbiztosítási díjtartalék	201.845.28
1.138,000 frtnyi m. földhitelintézeti 5 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀ -os záloglevelek 100 frtjával	1138000		Biztosági alap	1937
4.608,000 frtnyi magyar földhitelintézeti 5 ⁰ / ₁₀ -os záloglevelek 100 frtjával	4608000		Kiházasítási tőkék nyereseménye	2531
1.161,000 frtnyi magyar földhitelintézeti 4 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀ -os záloglevelek 93 ¹ / ₂ frtjával	1085535		Függőben lévő károk tartaléka	1296
74,640 frtnyi magyar földhitelintézeti 5 ⁰ / ₁₀ -os ércz értékű záloglevelek 118 ² / ₃ frtjával	88523	04	Díjleszállításokra vonatkozó nyeresemények tartaléka	24
6,700 Lira olasz 5 ⁰ / ₁₀ -os járadék és kamatai	2532	12	Előre fizetett díjak az 1884—1888. évekre	31
1883-ban esed. kamat. és elszám. pénzküldemény.	149671	20	Fel nem vett nyeresemények 1882. évről	
Jelzálog-kölcsönök	156243	60	Viszontbiztosító intézetek és mások követelése	51
Kötvény-kölcsönök	1107261			
Viszontbizt. kötvény-kölcsönök	21564	83	1883. évi nyeresemény	3551
A központ tartozása folyó számlán	294640	55		
Vezér- és főügynökségek s mások tartozásai	288649	08		
	10196720	42		101967

Budapest, 1883. december hó 31-én.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Fuchs Rudolf,

Hajós József,

Harkányi Frigyes,

Lévay Henrik.

Igazgató-helyettesek:

Ormody Vilmos, igazgató.

Ullmann Károly Pál, aligazgató.

Jeney Lajos
a központi könyvezésPecz Vilmos,
életbiztosítási osztályfőnök.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

Kaczvinsky János
életbiztosítási könyv

Budapest, 1884. márczius hó 5-én.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

MEGJELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

HATODIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KÁLMÁN GÉZA. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST

V. Lipót-utca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr.,
félévre 1 fnt 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendők.

MEGRENDELHETŐ:

minden kir. színhivatalnál, a szerkesztő-
széknél és Clair'sta önk. egyet. pénz-
széknél.

HIRDETÉSEK DÍJA:

Soronként 15 kr. Többszöri hirdettetésnél
tetemes árlengedés.

Uj tüzoltó-anyag.

A víznek, emez universalis és sokszorosán ki-
pált jeles oltó szernek, háttérbe szorítása és kő-
i anyagokkal való helyettesítése ujabb időben igen
ak által kíséreltetett meg. Szinte, gomba-módra
porodtak a különféle nevű és összetételű oltóanya-

Hanem a megfelelő eredmény kellő demonstrál-
sa nélkül, a megejtett nyilvános próbák minde-
vagy csak igen minimalis különbséget mutattak fel
oltó porok stb. javára, vagy pedig azt tették két-
elenné, hogy a vízzel szemben, tekintve tetemesen
jobb voltukat és vele csaknem teljesen azonos ha-
kat — szóba alig jöhetnek, illetőleg mást, mint
elmen kívül hagyást nem igen érdemelnek. Leg-
bb arra méltók, hogy úgy tegyen velők az ember,

az essen *Krupp-fele* tüzoltóság parancsnoka.
hivatalos helyiségében egy állványon szépen.
an, egymás mellett, megfelelő üvegekben felállit-
mindazt az oltó-anyagot, mely különféle alak-
és néven áruba lett bocsátva. Mindegyik üvegen.
talmának megjelölésén kívül még egy szócska
Rövid, de velős szócska, igen hangzik: >Schwin-
Szerinte ez az egyedüli helyes signaturája a
bb feldicsért oltó-anyagnak.

Az az ok azonban, mely az oltó-anyagok elő-
sára az impulsust megadta, az eddigi kísérletek
omó részének teljes sikertelensége daczára sem
meg. A csak vízzel dolgozó tüzoltók nem
ter igen kellemetlenül kénytelenek tapasztalni,
egyedüli oltószerüknek, a víznek, jeles tulaj-
ágain kívül, két rossz tulajdona is van. Ezek egyike
hogy gyorsan elpárolog, minek folytán nagy
nél, különösen hogyha nem áll kellő mennyi-
en a rendelkezésre, a tűz oltása helyett, annak
b ujabb tápot ad. Mert a tüzes üszkők és ille-

tőleg a nagy fokú hőség hatása alatt, két gázalaku
vegytani elemre bomlik szét, úgy mint a Hydro-
geniumra és az Oxygeniumra. E gáznemű elemek
közül pedig tudvalevőleg az egyik maga is könnyen,
szinte az explosio gyorsaságával ég; és a másik, az
Oxygenium, az égés főfeltétele lévén, mire sem al-
kalmasabb, mint épen a tűz nagyobb mérvű fellán-
golásának előmozdítására s azzal együtt a hőségnek
fokozására.

A kérdéssel való foglalkozás kívánatos volta
tehát továbbra is fenáll. A víznek, bizonyos alkal-
makkor, más kevésbé hátrányos és így hatásosabb-
szerrel való helyettesítése, méltó tárgyát képezi ma
is a kutató ész kísérletezés útján teremtő és illetőleg
felfedező törekvéseinek. És annyiban lényegesen vál-
tozott viszonyok közti állunk ma már, a lényegében
meg nem változott régi kérdés előtt, hogy a mig
egyrésről módunkban volt az eddig követett irány
csak féleredmény: produkálható természetéről meg-
győződést szerezni: addig másrésről alapos kilátá-
saink nem tünnek el végleg az oltó porok nagyobb
részével való szakítással együtt a tekintetben, hogy
vegre mégis sikerül majd a vizen kívül más ugyan-
oly hatása, de ugyanazon hátrányokkal nem bíró,
előszert is felfedezni. És a bázist eme reményünk
alaposságára nézve nem pusztán az emberi ész ta-
lálékenységába vetett jóhiszeműség, hanem a jelen
században legóriásabb haladást tett természettudo-
mányok egyike — a *khémia* szolgáltatja.

Vegyteni ismereteink folytán jöttünk annak tu-
datára, hogy mig az élenyben (O) fokozottabb, gyors-
sabb, minden testnek az elégeése: addig a szénsavban
(CO₂) sem lélegzetet venni; sem égő testet égő álla-
potban megtartani nem vagyunk képesek. Az égés,
mint az élet — mert szervezetünk élte is csak foly-
tonos égési processus — szénsavval telített akármilyen
helyiségben, ürben lehetetlen!

Ez a tapasztalati tény a new-yorki torpedóálmás egyik tisztjében azon gondolatot ébresztette, hogy talán tűzoltói czélokra is fel lehetne e szerint a szénsavat használni. És tervbe is vette egy csővezetéket készíttetni, mely a hajók minden helyiségét behálózván, vész esetén, a felállított rezervoárokból, viz helyett fojtó szénsavat ömlesztí a tűzre. A kezelés veszélyessége azonban és a körülmény, hogy nem teljesen zárt helyen problematikussá válik a szénsav hatása, a terv *elejtését* eredményezte. A szénsav *közvetlen alkalmazásának módját* a tűz elfojtására még csak ezután fogja valaki kitalálni.

Közvetett módon azonban már is sikerült helyet jelölni a tűzoltói czélok gyorsabb előmozdításánál a szénsavnak! Időközben ugyanis egy nevezetes haladást produkált a tudomány. 1877-ben járta be nagy lármával és méltó feltűnéssel a tudományos világot két francia buvár, *Cailletet* és *Pictet* ama felfedezése, hogy az eddig állandó gázoknak ismert oxygenium, nitrogenium és szénsav nagy nyomás mellett folyósíthatók. Sikerült az előbb csupán gázalakban ismert *szénsavat* — *csepfolyóvá is átváltoztatni!*

Harminczhat légköri nyomásnak 0° hőmérséknél téve ki a szénsavat, azaz ha egy bizonyos mennyiséget e gáznemből eredeti térfogánál 36-szor kisebb térfogatra szorítunk össze; akkor e nyomásnak hatása alatt a szénsav halmazállapotát megváltoztatja és cseppfolyóvá tömörül, mely comprimált állapotban csaknem 500-szor kisebb tért foglal el, mint a mennyit gázalakban kitöltött. Ez volt a nevezett buvárok kísérleteinek nevezetes eredménye, melyet két lengyel tudós, névszerint Wroblewski és Olszevszky még behatőbb tanulmányok tárgyává tevén: tavaly sikerült nekik javított módszerek segélyével nemcsak nagyobb mennyiségét folyósítani a nevezett gázoknak; hanem sikerült azokat meg is fagyasztani. Ugyhogy ma már valóságos jegeczekké is lehet az eredetileg gázalaku szénsavat szilárdítani. (Az egyes jegecsek kinézése olyan, mint a hóé; csak hogy e fehér hópelyhek tapintata nem hideg; detüzes, mint a parázs.) 1877—1883-ig azonban csak a laboratoriumok kísérletezéseinek tárgyát képezte a szénsavnak ily módon eszközölhető csepfolyóvá tétele. És a nagy compressio folytán felhalmozódó feszerőnek visszahatása miatt itt sem volt veszélytelen. Utóbb azonban e veszélyesség korlátozásáról is gondoskodtak. A kifejlődő nagy feszerő daczára is ártalmatlanná, vagy legalább megzabolázottá tudták tenni a csepfolyó szénsavat. Ma már kovácsolt vasból olyan erős csöveket készítenek, a mely 200—

lyes maradni. S körülbelül egy óta tényleg regyári uton történik az előállítás.

És a mi előbb hátrányos oldala volt, ma ugyan azon tulajdonsága lett nagybecsűvé. Gyárilag ép a csepfolyósítják ma a szénsavat, mert a comprimáltan benne felhalmozódó nagy feszerőben, minden pillanatban rendelkezésre álló munka bírunk. A mint ugyanis a comprimált szénsav a zönséges légköri nyomás alá kerül, nyomban is gázalakuvá, (*feszereje pedig eleven erővé*) les miközben ilyen átváltozik: az illető térből vagy e üreből, melybe beszorítva volt, ugyanazon erő ömlik kifelé, mint a mily nagy nyomás alatt comprimálva lett.

A csepfolyó szénsav ily módon egy mesterséges uton felhalmozott immens erő forrása gyan tekinthető, mely erő tetszés szerinti helyen és ben bármily mechanicus munka végzésére *folyadékok szivására és hajtására* is a legsze felhasználható. És e mellett összeszorított állapotban nagyon kis helyet foglalván el, az a roppant el is megvan, hogy a legnagyobb könnyűséggel tova szállítható. A dortmundi »Deutschland« gépgyár kovácsolt vasból 8 literes palaczkokat készít is e czélra. E palaczkok 250 légköri nyomás is kibírván, bennük a különböző hőmérséknél 200 légköri nyomás alatt álló csepfolyó szénsav igen veszélytelenül eltartható és hordozható.

Vonjunk le már most e tényekből pár következtetést.

Mikor az első gőzfecskendőt konstruálták, van az lebegett legeiső sorban az újítóknak előtt, hogy teremtsenek egy eszközt, melynek helyével a huzamos munka által kimerülő *ember* helyettesíttessék. És mindenütt, a hol nagyobb basu tüzek hosszabban igénylik az oltó beosztást, — a gőz feszerője vette át az emberi erőkötetett kézi szivattyúk munkáját. Nagyolrosok, a mennyiben magaslatán állnak a hárságnak, kivétel nélkül rendelkeznek gőzfecsker. Sőt az angolok meg amerikaiak, elmentek egész hogy közönséges szivattyúkkal a nagy város nem is rendelkeznek; náluk, a hol csak lehet minden munkát a gőz végez.

A gőz azonban készletben nem igen te vagy ha igen, úgy csak igen tetemes költség ez okból rendszeren csak alkalom adtán prod azt. Csupán a beállott szükséghez képest tartamára szokás gőzt fejleszteni. Míg azonban behatása alatt a víz gőzzé válik, azalatt a víz tón annira drága első perczeknek aránytalan

eddig csak gőzfecskendővel rendelkeztek, azoknál a felfűtés igényelte idő sokszor pótolhatlan veszteségnek bizonyult.

A csepfolyó szénsav segélyével ezentúl ez órák számba menő első perczek is meg lesznek takaríthatók! Alig pár pillanat repülhet el felhasználatlanul. És a minden állításnál meggyőzőbb kísérlet is meg-ejtetett már e tekintetben. A berlini tűzoltóság tette meg a próbát. *Witte* őrnagy a berlini főparancsnok már alkalmazta ily módon a szénsavat.

A főörség gőzfecskendőjének kazánját és illetőleg a kazán ürterét összeköttetésbe hozták egy pár olyan 8-literes vaspalaczkkal, melyekben csepfolyós szénsav áll. A csővezeték útjába visszafordítható szelepek vannak beiktatva. A mint már most megérkezik valamely tüzhöz a gőzfecskendő, csak a gőzt a hengerekbe bocsátó szelepet kell egészen és a szénsavas palaczkok kivezető nyílásait annyira megnyitni, hogy a tüstént gázalakba átmenő szénsav a kazánban a szükséges nyomást létrehozza. És a gőzfecskendő nyomban működésbe hozható. Mialatt azonban ez történik, kezdetét veszi a fűtés is, s azon mértékben, a mint a fejlődő gőz feszereje a kazánbeli nyomást fokozza, — a mi a manometeren ellenőrizhető — ugyanoly mértékben csökkentetik a csepfolyós szénsavat tartalmazó palaczkok szelepeinek visszafordítása által — a szénsav elillanása. Végre az utóbbi teljesen beszüntetettvén, egészen a gőz veszi át a teljesítendő munka végezését.

A gőzfecskendő tehát minden időveszteség nélkül azonnal működésbe hozható. A gőzfejlesztéssel járó calamitások, késedelemből származó csaknem lehetlenné válnak a jövőre nézve.

De nemcsak a gőzfecskendővel bíró nagyobb városok veendik hasznát a csepfolyós szénsav alkalmazásának. Az elégtelen szivattyu-nyomó erővel rendelkező kisebb városok is részesülhetnek ez előnyben. Mert mi sem egyszerűbb, mint közönséges szivattyuknál alkalmazni ugyanazon módszert, mely próbakép Berlinben egy gőzfecskendőnél már foganatosított. A csepfolyós szénsavat magában foglaló egy ily vaspalaczk összeköttetésbe hozatik a szivattyu légkazánjával és az expandáló szénsav nyomban szolgáltatja a kellő kazánbeli nyomást s ezzel együtt a szükséges szivó és hajtó erőt. S mi több, sokkal erélyesebben, mint a hogy ezt 10 szivattyus működése a nyomó-rudaknál tenni képes volna.

A mennyiben pedig valahol kisebb tüzzel van dolgunk és kevés víz áll a rendelkezésre, de kéznél van valamiféle (rendes körülmények közt nem nagyhatású) oltó por; most ezzel keverve azt a kevés vizet, oly *vehementiával* dobhatjuk a tüzre, hogy má-

sodszori megtöbbsége a szivattyu-szekrényén bizonyosan feltelegessé fog válni.

Hogy az ezekben feltüntetett előnyeivel ez új, tűzoltói czélokra felhasználhatóvá tennék mikéle *hátrányok* mutatkozhatnak; annál inkább sőt akkorra tartjuk fenn, ha vagy Berlint itt helyben személyesen lesz módunkban a manipulatio milyenségéről meggyőződni. Lehet azonban, hogy a fővárosi tűzoltóparancsnokság, ségszerű tanulmánya tárgyává tevén a fent ismertetett eme legújabb vívmányt, előbb a helyzetben, hogy illetékes véleményét eltekinthet e tárgyban. S a mennyiben ennek a halálában csak örülni tudnánk, hinni akarjuk, hogy ez esetben is lapunkból fogunk értesülni az érdekes eredményről majdan ért-

Markusovs

Királyi adományok. Ő felsége, a király, *Milinc* múlt évi augusztus hó 17-én ott dühöngött tüzvész által lakószobáinak segélyezésére 500 frtot adományozott.

— Kitérítés. Ő felsége, *Einfall* József csornai Szabó János ottani bírónak, 2 gyermeknek saját éltetésével a lángokból történt megmentéséért a koronás keresztet adományozta.

— Új egyesület. A *h.-sámsoni* önkéntes-tűzoltó egyesület szabályai a belügyminiszterium által a bemutatási záradékot láttattak.

Felsőleges Urunk gróf Cziráky Bélát szövetségünk szeretve tisztelt Elnökét a nemesen Fehérmegye főispánjává kinevezni nem Midőn magas állásához örömmel gratulálunk. Kedvesebb meggyőződésünk, hogy ezáltal ország összes igaz tűzoltóinak összintén érdekeljük, — s erősen hisszük másfelől kétszeres örömet szerzünk azon kijelentésűl, hogy ő méltósága humanisztikus *ügyünk vezetésével* felszaporodó elfoglaltsága daczára, *további marad*, mint szent ügyünknek igaz s lelkés és nem vonja meg tőlünk hathatós közreműködését.

Budapest 1884 május hó 15-én.

Follman Alajos
alelnök.

Gorecky
titkár.

*) *Cziráky Béla* gróf új, magas méltóságának alkalmából tolmácsolt érzelmek nyílván »Tűzoltó Közlöny« szerkesztősége annál nagyobb lelkesedéssel csatolja saját, legőszintébb szíveskedésével módjában van az erre legilletékesebb egybenyomást gyakorolni hivatott, *kijelentésével* hozni ezt a t. bajtársak tudomására. Nem két a fenti sorokból merithető hivatalos biztos *záradja szövetségünk érdemes elnökének elvesztéséről*, — a mienkhez hasonló örvendezéssel szerte tudomásul vétetni.

A szerkesztőség nevében:

Markus
la

Tekintetes Lapvezér ur, különösen tisztelt Uram!

Olvastam az »Önk. Tüzoltó« czim alatt nem rég megindult s Pápán megjelenő szakközlönyre tett megjegyzéseit és az azokra kapott válaszokat, a megadott viszonyválaszokkal egyetemben. Ha nem tudnám, hogy Ön a fiatalabb ember és a pápai lap tulajdonosok és felelős szerkesztők az öregebbek; tisztán a cikkek után itélve, azt kellene hinnem, hogy a »Tüzoltó-Közlöny«-ben megjelent sorokat magamhoz hasonló vén firma írta és az »Önk. Tüzoltó« idevonatkozó cikkei kerültek ki — bocsánat a kifejezésért! Önt, fiatalsága daczára is igen nagyra becsülöm — de mondom, azt kellett volna hinnem, hogy az »Ö. T.« cikkei kerültek ki valami nem eléggé megállapodott fiatalnak logikátlan tollából. Ismerve azonban az egyéneket, csak sajnálom lehet és ezt a legőszintebben, hogy a komoly férfinévezetre igényt formálható *Szokolj I. s Kósa Gusztáv* urak, állásukhoz és korukhoz méltónak tartják az afféle üres szószaporitást és sértő handabandát, melyet olyan határtalan önhittséggel és tapintatlansággal bocsátanak országga, a minővel a legigazabb ügyet is csak tönkre tenni lehet.

A míg csak maguk a szerkesztők beszéltek, — néma, bár nem csekély mértékben bosszankodó, figyelője valék ennek a visszatetsző látványnak. Az okozott bosszuságot egyedül az Ön higgadt s a »Tüzoltó-Közlöny«-hez illő, méltóságteljes magatartása kárpótolt, a mely által bennem ébresztett megnyugvás volt egyszermind az egyetlen oka annak, hogy nem siettem sem a központi választmány védelmére, sem Önnek, ki e védelmet hüen s méltón teljesíté, segítségére.*)

Az ápril 10-éről keltezett 4-ik számában azonban nem többé a szerkesztők, hanem »egy öreg tüzoltó« teszi meg észrevételeit az »Önk. Tüzoltó«-ban. Mint mondja, a »Magyar Tüzoltó«-nak január havi vezércikkére. Nincs szándékomban a »Magyar Tüzoltó«-t venni védelmem alá. Azt a magát »öreg tüzoltó«-nak nevező uri embert azonban, kit így incognitoban jómagammal aequivalensnek vagy legalább egyenrangunak kell tartanom: legyen szabad az alábbi pár sorban kissé *megleczkéztetni*.**) S kérem

*) A kegyes elismerésért fogadja őszinte köszönetünket, azon biztosítással, hogy eddigi *némaságát* — ép ez ügyben — szerfelett sajnáltuk. Annál szívesebben nyitunk most tért illetékes megszólalásának.

A lapvezér.

**) Am legyen leczkéztetés! Bár lapunk föczélja gyanánt mi nem a leczkéztetéseket, hanem azt tekintjük, hogy vizsgáljuk és vitassuk meg a fontosb kérdéseknél — mi a gyakorlati s mi a chimaericus? Másrésztől azonban nem vesszük tagadásba, hogy szükséges olykor-olykor számot adni az embereknek és dolgoknak igazi arányairól; a *valóságról*! Ezt teszi nagyrabecsült cikkírónk az alábbi sorokban. És mivel jó találkoznunk néha oly emberrel is, ki kezünkbe mértéket ad, melylyel *valódi értékre* szállíthatjuk le a bennünket környezőket; ezért adunk kész örömmel helyet, hosszas és beható tanulmányok alapján nyert, mely belátásról tanuskodó s kérlelhetlen logikával megírt, velős sorainak. S a legcsekélyebb eredmény, melyet velük elérhetni, kívánjuk az legyen, hogy meggyőződjenek ellenfeleink — feltéve, hogy jóhiszeműek — mikép a szervezés kérdésében hangoztatott s kedvencz gyanánt dédelgetett megoldási módjuk, meg volna ugyan valósítható; de *nem a kívánt eredménnyel*! Az ő propositióik elfogadásával csak a nem kellően rendezett s meddőségre kárhoytatott jelen állapotot hosszabbitanók meg. Maga a t. cikkírő nem annyira magát az eldöntésre váró kérdést tárgyalja ugyan ezuttal minden részletben; hanem inkább a következtésből és a kérdéshoz

Tekintetességedet, hogy ne méltóztassék e szót törzscikkemből. Mert valakit megleczkéztetni általában v. meglehetősen éles kifejezés. Elismerem. De egy az »Önk. Tüzoltó«-ban cikkező egyén, még ha maga nem bélyeg is »minden komolyabb megfontolást nélkülöző eljárás« a közp. választmány ismert, talán kifogásolható, de a módon el nem ítéhető, irányát; s ha maga nem beszélt oly hangon a bajtársakkal, mint a minővel Önt, a minőnyájunk tiszteletét méltán kiérdemelt lapvezért illetve az »Ö. T.« szerkesztői az irodalmi tisztességgel összeférő tartották: az az egyén azonosította magát a legnagyobb mértékben elítélésre méltó irányával az »Ö. Tüzoltó«-ban az az egyén nem tarthat igényt a kiméltre. Különbözően csakugyan „*öreg*“ az a tüzoltó, ki nevezett vezércikkre megírta; ugy bizonyosra kell vennem, hogy ez ese türelmesen el fogja a leczkéztetést viselni — tölem, valószínűleg még *nála, az öregnél is idősebb vagy* tüzoltói pályán s a ki, ha ez egyszeri hozzászólásom is azt tapasztalnám, hogy javíthatlan vastagnyakusággal állok szemközt, — soha többé a legegyszerűbb v. bocsátkozást sem kívánom vele megkísérteni.

Ennek kijelentése után egyenesen rátérhetnék rá dandómra. Tartva azonban attól, hogy a munkába belemelegedés közben néhány erős kifejezés fog kicsúszni a tollam alul: szükségesnek látom az igen tisztelt lapvezér urat erre előre is figyelmeztetni. Mert egész más az én egy öreg bajtársamat akarok jobb utra téríteni célomat előtte leplezetlenül a maga nevével jelölöm. Az az »*öreg tüzoltó*«, ha *öreg*, hihetőleg szintén nem ismerni a *bik* felünknek, a kedves oldalbordáknak többnyire *széles* eme szavait: „*legyen eszed, édes öreg*“. S vele szemben épen ezért beszélek én leczkéztetésre kérve annak nem törlését sorainból. Ő e kifejezést z. nem veheti. Ön azonban, különösen tisztelt uram, hogy én ismerem, még a könnyed vigság s bizalmas falkozás perczében sem szereti a vaskos kifejezést lehet, hogy már akkor sem eléggé sima modorúnál lenni egyik-másik mondatom, — a mikor én még tudni is tudok azért, hogy annyira túrtóztatam magam. Önt tehát, midőn figyelmét említett körülményre felhívom, kérem is kell, hogy ne botránkozzék meg erős kifejezéseimen, miközben esetleg módosítja is azokat. De nem ilyen kifejezésekre szinte feltétlenül szükségem van. S kérem még akkor, midőn az »Ö. T.« vezércikkére akarok a marginalis jegyzeteimet felsorolni.

Avagy lehet-e például, hogy mindjárt üstökén rájarm meg a dolgot, lehet-e csak szelid megjegyzéssel kérés az affajta kérdést, hogy »nem azt akarja-e nyilvánvalóan Teuffel Mihály ur az ő indítványával, hogy a kerüljön az országos felügyelőségek behozatalával hivatalok alá az országos felügyelőségek behozatalával hivatalok alá azok fel, a melyeknek fizetését aztán egyesek is megfizessék zsebre?!«

felette impracticus szellemnek. Hanem azért — hiszszük — meg lesz kárbavesztett a ráfordított idő és a rendelkezésére bocsátott pénz, mert az »Ö. T.« *öreg tüzoltójához* hasonló gondolkodás nemes buzgalmú bajtársak tisztába fognak jönni az iránt, hogy a dolog figyelmes és rokonszenves tanulmányozása s ismételt elhamarkodott, nem eléggé meggondolt oly véleménynyilvánítás melynek alapeszméjét és befejezését, a következményekre való tekintet szándékos vagy akaratlan, de egyik esetben sem helyesnek tartom. — egyedül a magában véve kicsi függetlenség — ha

kor a tanfelügyelői intézmény szervezése forgott
en, akkor hallottam utoljára ilyen kérdést. Az igaz,
kor is hiában hangzott az el a pusztában, nagy
éjére az országnak, és napról-napra általánosabban
vé vált, nagy előnyére tanügyünknek. Hanem míg
meg volt legalább annyi jogosultsága az efféle ellen-
nynek, hogy tényleg birt az ország iskolai igazga-
s egy egész miniszteriummal, mely kizárólagosan
7 érdekének volt és van hivatva élni: addig tűz-
tünk, mely pedig szintén fontos, országos ügynek
gy tekintessék, még csak állandó referenssel sem
melyik miniszternek oldala mellett. És a cikkez-
a nép zsirjából kiszivattyúzandó fizetések miatt veri
narangot. *)

arról volna szó, hogy holmi ingyenélő, naplopó s
t élvezni vágyó avagy tehetetlen és semmi képzett-
sem bíró embereket helyezzünk el s ezek javára
hivatalokat, minden ok vagy szükség nélkül: úgy
mondom, magam lennék a legelső, a ki egész-
s, a leghangosabban kiáltanám közbe a vetőt az
ogy céltalanul emeltessenek a közterhek. De a
zép intézményünknek szinte egyedüli refugiuma, a
felügyelőség szervezéséről van szó és midőn a fel-
minőségben alkalmazható egyének egytől-egyig
ges, szorgalmas, saját emberségükből megélni tudó,
emberek: hát akkor én rut insinuationál egyébnek
ett kérdést nem tekinthetem! Nekem magamnak
eszembe aspirálni egy esetleg betöltés alá kerülő
ői állásra. Ezt előre kívánom bocsátani. Azt is két-
nek tartom, hogy az a cikkiró számot szintén
t reá. Hanem azért, mert mi ketten megmaradunk
oglalkozásunk mellett, azt következtetni, hogy mind
zoltó, ki kész majd elfogadni egy felügyelői állást
ki kardoskodik ez állás felállítása mellett — hiva-
szó, lelketlen ember egészen olyan hangzása
mint a minőt Gozdu Elek ad valahol egy politikáló
terész szájába, ki a többi vidéki kaszinóbeli tagok
yével ellentétben, a török nemzetet elpusztítandó-
tja, »mert, valaminthogy az egyes embernek joga
atkányirtásra; úgy joga van Európának egy haszon-
emzet elpusztítására, a mely a civilisationnak útját
ilyen állítást csak az koczkáztathat, a ki sokat ösz-
ott, tudhat is valamit, de nem átnézetileg, hanem
yoldalulag felületesen; igen sok dologról pedig
mal sem bír és mindenekfelett tapasztalatlan.

hát fel kell tételeznem, hogy az a cikkiró csak-
reg tüzoltó, mert hisz annak nevezi magát. És ily
ények közt nem annyira a keveset tudás vagy
tudás és a tapasztalathiány constatalható az én
ajtársamnál, mint inkább csak az, hogy ő *tüz-
!* Ez aztán az egyedüli mentsége is. Mert tűz-
bizonyos foku idealismus nélkül nem képzelhetni.
is büszkén vallom magamat, a kellő határok között,

. Mit jajgat hát, mintha fájna neki
A szolgáltság? (kérdézi Ádám s feleletül ezt kapja):
. Fáj, bár nem tudja mi!
Mert minden ember uralomra vágy.
Ez érzet az, nem a testvériség.
Mi a szabadság zűszűjához úri l
Madách (Ember tragédiája.)

ilyen embernek. A felettem elsuhant évek száma azonban
nálam az ifjukorból megőrzött idealismus mellé, jó adag
realismnst is párosított. S tett tapasztalataim alapján merem
állítani, hogy a kit az élet nem tanított meg realis korlá-
tok között mozogni az idealismusával, az — hogy is fejez-
zem ki magam? A németnek van erre egy kitünő kifejezése
— „Hohlweg“-en halad.

A Hohlwegnek meg van az a szép oldala, hogy jobb-
ról-balról meredek szirtek vevén körül, olyankor is verő-
fényes s méla csendjével bajoló ut gyanánt huzódik tova
a rajta haladó vándor előtt, a mikor esetleg, túl a szirt-
fokon, terhes fellegeket kerget már a szélvész. És mivel
az ily széltől védett, napsütötte tájon, minden üdébb, min-
den kedvesebb; mivel az itt-ott kellemes völgygyé kiszé-
lesedő utat bogácskóró és vadtvövis helyett buja pázsit
szegélyezi, melynek zöldje a fűszálak közti tarka vadvirágok
szingazdag pompájával bárkit is elbájol: az a tévedés ver
gyökeret a csalóka kép által félrevezetett vándor keblében,
hogy a természet mindenütt egyformán ilyen; hogy más
mint a színes virágok kelyhein röpkedő pillangók, nem is
keresztezhetik az ő útját. És jaj a vándornak, ha *nem csu-
pán pillanatokig* ringatja magát e benne egész természet-
sen keltett édes csalódásban, melyben feledi a már megtett
tövises utat s a jelennek elragadó impressiói alatt ehhez
hasonló gyanánt festve ki maga előtt a következőket,
hajlandó a legvigabb danára kelve, játszi szökdelések köz-
ben haladni az útján, mint önfeledt gyermek. Jaj neki!
Mert lehet, hogy még el sem ért a Hohlweg másik végére
s már is kénytelen legkellemetlenebbül kiábrándulni a
csalódásából.

Minden Hohlwegnek ugyanis van egy rossz, egy ret-
tenetes oldala is! Akkor észlelhető, midőn nemcsak mel-
lette vagy körülte száguld el a kőfal védte utnak a vihar;
hanem közvetlen felette dúl a bösz orkán. Ilyenkor az
előbb védőfal gyanánt előállani látszó szirtek fokáról,
szikladarabok repülnek örületes vehementiával le a fal
tövéen kanyargó keskeny utra. És jaj a vándornak, ha nem
talál a közelben egy rideg odúra, melyben reszketve meg-
vonhatja magát, míg a veszedelem ott tombol felette!

Nem akarok kösziklát repesztő isten-haragja lenni.
Öreg bajtársamnak fejét nem verem be. Hanem arra jelen
soraimban komolyan fel kívánom hívni az ő szíves figyel-
mét, hogy ne hagyja magát önfeledt gyermekként abban
a boldog csalódásban ringatni, hogy a mit ő maga szűk
látkörében megteremt és idealismusával kiszínez, hogy az
a valóságnak is megfelel és hogy a milyennek ő zavarta-
lan, kedves, ámde szűk s korlátolt környezetében a maga
jelenlegi útján, a Hohlwegen látja a világot; hogy az tény-
leg is olyan.

Hisz mindjárt maguk a tüzoltó-egyesületek sem azok
de facto, a minőknek cikkez-
ő képze-
li őket!

Azt mondja ugyanis: »a tüzoltó-egyletek a legszebb
polgári erényen alapulnak: veszélyben forgó embertársak-
kal önként, kényszer, erőszak és minden jutalom reménye
nélkül jót tenni; tehát tisztán csak a jó és nemes gyakor-
lása végett alakultak.« Acceptáljuk. A nélkül azonban,
hogy egyuttal azt is tudnánk következtetni e kiinduló
pont alapján, miszerint »az ilyen alakult egyesületek fölé
helyezett felügyelők csak egy felesleges komoediát játszani
volnának hivatva és hogy e felügyelőkkel szemben tanusi-
tandó engedelmesség alapszabályellenes lehetne.«

Mert bármily nemes intentióból jönnek is létre a tüzgyletek; jelszavakként hangoztassunk még oly magaselveket: alapjában véve csak mindenkor emberekből állnak s állnak egyesületeink. S az emberek óriás több-akár főparancsnok, akár csak szivattyús, gyarló volt arad. Ha a véletlen szerencse nem állandósítja a dvező körülmények folytonos összetalálkozását; ugykárba vesz a legjobb vezető legönzettelenebb fáradois; vagy helytelen irányban vezetetik a szép ügységére s a polgártársak javára idejüket és egészségüelélődoző nemeskeblű emberek egész serege. Még magaesedés is azon ügyért, melyhez önként csatlakoztunknyáján; csak ugy tartható fenn huzamos ideig, ha azer kimondott igen szóra figyelmeztetés történik időn. És az önként vagy nem önként elvállalt hivatás telise közben, nem multhatlanul szükséges-e az ellen? Kell-e bizonyítanom, hogy ezt egy kényszerítőommal is felruházott felettes közeg végezheti a nagyobbénynyel? Hisz az esztergomi önk. egyesület, a szövetség legutóbbi szemleutja alkalmából pusztán tanusáént elmondott jóindulatu észrevételeket is zokon vette;adásukra pedig nem is gondol! Hát az olyan vároul, a melyeknek egyáltalában nincs tüzoltóságuk, kine többre? az-e, a ki csak ajánlhatja üdvös intézméek behozatalát: vagy az, a ki kötelessége teljesítésébenkal is élhetve, elrendeli s végre is hajtatja a közjólétte által parancsolt célirányos intézkedéseket? Ha aótügy vezérférfiai által megadható és a sajtó utjánzshető felvilágosítások, mint a cikkező hiszi, elégék volnának arra nézve, hogy belássa mindenki azményünk magasztos és hasznos voltát és hogy ügyóhivatott férfiak kerüljenek mindenütt az egyes egyélére: ugy bizonynyal rég birna hazánknak legalábbennyi város. ha nem is minden községe, tüzoltóul s rég színvonalon állna ma már minden egyesület! De minek folytassam. A ki tudja, felfogja a tüzoltóletek lényegét, hogy fenséges bajtársunknak szavaival, arra nézve teljesen felesleges a bővebb fejtegetés. Aedig azt hiszi, mint említett cikkirő, hogy a pusztánányos kormányzat, egy megfelelő hatalommal felzott személyiség quasi uralma nélkül is célra vezethet;intézményünk veszteglésének, az itt-ott tényleg conható közömbösségnek és lazulásnak, vagy mint KemBéla mondja: a közöny és kishitűség, a tüzoltómény e poklai existálásának okát egyedül a vezetőkkeresi; atra nézve még feleslegesebb hosszasan magyaa dolog lényegét, mert az egyszerűen nem ismeriletet, vagy nem tud számot vetni a fennálló viszoal. Az a vármegyéket is el tudja képzelni kinevezettánok nélkül. S pusztán azért őrizni meg a teljesenocratikus jellegét intézményünknek és illetőleg a teljefüggetlen önkormányzat jogát, mert az szébb: nem b túlhajtott, helytelen idealismusnál.

Nem tagadjuk, hogy kedvesebb látvány volna, ha asehonnan sem befolyásolt, sehonnan segélyben nemsülő, teljesen független állapotban, minden egyesületvezetőkkel birna, a kik először hivatásuk magaslatának és a kik másodszer kellő számban, az övékéheznló buzgalmu és kitartásu egyénekkal rendelkeznének. mivel ez, évek egész sora alatt nyert, tapasztalatokbeigazolt lehetetlenség és mivel az ily szöványosan

ma is feltalálható kedves látvány, példa gyanánt oda lehetállitva évtizedekig, a nélkül, hogy az országnak mindenrugában képesek volnánk hasonló állapotot létesítő férfiakat teremteni; s mivel végre akkor, midőn intézményünk: áldásaiban a haza minden részét egyiránt akarjuk részeltetni, nem lehet arról szó, hogy túlzott önbecslésen basirosókába ideák után induljunk; hanem kötelességünk realis alapokon hozni meg a szükség követelte s minden községet egyformán kötelező törvényt; azért azt mondom én az »Ö. T.« vezérczikkezőjének, hogy vagy nézzen a saját falujának a tornyán túl is szét s azután beszéljen, ha már egyáltalában bántja a beszélhetnemség; vagy pedig, és ezzel többet használand önmagának meg jó ügyünknek is, vonuljon el képzelem-alkotta fellegrárainak festő sánca mögé. az intézkedéseket pedig bizza olyanokra, a kik nála — kevésbbé idealisták. Mert itt §§-ok megalkotásáról van szó, melyekben realis anyagot öntünk, realis alakba s a melyeknek fáradságos meghozásával egyedül akkor nem fogunk végezni fél munkát, ha a végrehajtást illetékes és hatalmi jogkörrel is ellátott kezekre bizzuk, nem pedig csak jó szándékkal rendelkező választmányokra.

Hogy ha tényleg azzal a veszedelemmel állnánk szemközt, hogy kiforgattatnak önkéntes jellegükből az egyesületek, s porba lesz tiporva az önkormányzati jog; hát még érteni, sőt dicsérni is lehetne cikkező nemes hevét. De minderről nincs szó! Mi csak függetlenségünk egy parányát adjuk oda önként; de nem valami zsarnoknak, hanem *ugranaazon államnak*, melynek jólétére, hatalma és dicsősége növelésére, mint polgárok és tüzoltók egyformán törekszünk. Tehát saját jól felfogott érdekünk, ügyünk és a haza érdeke parancsolja azt, hogy elismerjük az államnak nemcsak alapszabályokat jóváhagyó felsőbbségét, hanem *direct* felügyeleti jogát is. S mert ezért *cserébe anyagi és erkölcsi támogatást s ügyünk felvirágzását nyerhetjük meg*, hátrálatás helyett mindannyiunknak csak egy lehet a kötelessége: kérni, siettetni a felügyelő intézmény behozatalát. Mert minél tovább tart teljes függetlenségünk, a mi *volta-képen teljes elhagyatottság*: annál hamarabb bekövetkezik legjobbbaik kifáradása a távolról sem kielégítő sikerű küzdelemben.

És ismétlem, ne féljen a cikkező önkormányzati jogunk eltiprásától. A hol arra termett emberekkel rendelkezik e vagy ama község: ott lehet továbbra is önkéntes a tüzoltóság, melynek hivatott és kötelességét teljesítő vezetője félelem helyett inkább örömmel várja mindenkor ellenőrzését az állami felügyelőnek, mert ez nem fog késni az érdemnek is megadni a magáét. Ilyen helyen nem jut majd eszébe kicsinykedőleg gáncsolgatni csak azért, mert joga van hozzá: épugy, mint a közoktatás minisztere sem zavarja a neki alárendelt egyetemek önkormányzatát, ha felügyeleti jogából folyó beavatkozásra elnézhetlen okot nem talál. A hol azonban vagy maga a rector, vagy az egész magnificus tanártestület Hohlwegen halad: ott közbe fog lépni; mint a hogy a tüzoltó-felügyelő sem mulasztathandja el kötelességét talán kíméletlenül is teljesíteni, hol erre szükség van vagy lesz.

A katonaságot pedig hagyja katonáknak cikkirő. Ne akarjon honvédeket vezényelni a tűz ellen akkor, midőn a modern taktika egymagában is elég elsajátítani s begyakorolni valót ad hadfiainknak. A ki még a tüzoltókká képzés és activ tüzoltói szolgálat terheit is rá akarja rakni,

a katonákra: az maga csak halvány fogalommal bír a mai activ hadsereg hivatásáról. Az ezzel járó fokozott kivánalmaknak mértékéről pedig sejtelve sincs. És én kötve is hiszem, hogy az a czikkező öreg tüzoltó, a ki ilyesmit proponál, maga valamikor katona lett volna. Legfőlebb a nemzetőrségnél lehetett az, mint az a vén honvéd (nem mondom bajtársam, mert csak ismerősöm) a ki ma is büszkén hivatkozik az ő katonai multjára s roppant propopoeával bírálja az egyes ütközetekben egymással szemben állt ellenfelek stratégiai mozdulatait. Pedig ő maga még 48-ban sem mozdult ki messze az anyjuk mellől, lévén csupán a szülővárosában akkor szervezett nemzetőrség dicső — dobosa.

Ha azonban katona lett volna is az a czikkirő öreg; mint tüzoltónak nem lehet akarnia, hogy a mi tüzoltóságunk is arra a niveaura süllyedjen, melyen má áll a szomszéd Románia tüzoltósága ep azért, mivel ott a hadsereg tüzerei egyszersmind tüzoltói az illető városnak, a hol belőlük egy-egy ezred, avagy század, illetőleg 1—2 üteg fekszik. És ha elfogadnók is a rendes katonaság tüzoltói szolgálatra való alkalmazását: még akkor is megoldatlanul maradna nagy bökkenő gyanánt a kérdés, hogy hát oly községekben, melyeknek egy száll honvédje sincs, mit tevéők legyünk?

Bezárhatnám fejtegetésemet. De ha nem találta túl hosszúnak a jelen sorokat tisztelt szerkesztő ur; akkor engedje meg, hogy befejezésül még egy szarvas okoskodásával foglalkozzam, röviden, sokszor emlegetett öreg bajtársamnak.

Annak bizonyosságául ugyanis, hogy az önkéntesség fogalmát nem úgy magyarázzák igen sokan, miszerint »csak annyit teszünk, a mennyit nekünk tetszik«, — azt hozza fel, hogy minden egyesület alapszabályaiban köteleességek is vannak előírva, melyekkel minden jóra való ember, mikor az egyletbe lép, le is számol. Hát én nem akarom kétségbe vonni senkinek a jóra valóságát, (bizonyos dolgokban az *arra valóságot* igen); de a mennyiben alapszabályaink tudtommal csak addig kötelezik a tagot, míg önkéntes kilépésével jönnek nem látja azokat hatályon kívül helyezni önmagára nézve, és mivel nem csak egyesek belépését *hamarosan* követő kilépéseknek, hanem *egész egyletek váratlanul gyors feloszlásának* is szomorú észlelője valék; úgy találom, hogy mégis csak függ, ma napság még nagyon is, az egyesek önkényétől annak az önként vállalt köteleességnek a teljesítése. És megengedem, hogy abban az Eldoradóban, a milyenek czikkező egyletét kell képzelnünk, olyanok a választott tisztek, a kiknek szivesen lehet engedelmeskedni; hanem kérdésesnek tartom hogy maga czikkező a ki valószínűleg nem engedelmeskedő, de a legfőbb választott tiszt parancsolhatási jogával van felruházva — respectabli tudná-e önalkotta alapszabályait, csak addig is, a míg önként vállalt kötelezettsége tart, az esetben, ha az alkotmányosságból folyó esélyek úgy hoznák magukkal, hogy ő neki válnék köteleességévé végrehajtani olyan parancsot, mely okoskodni szerető felfogásával nem megegyező. A ki a felügyelői állás creálása ellen, ügyünk világos kárára csak azért protestál, mert ilyesmiről ma nem szólnak az alapszabályok: annál bajosan lehet feltételezni annak ellenkezőjét, hogy csakugyan »nem annyit teszünk, a mennyit tetszik.«

Az az ember, a ki hánytorgatja, hogy egy tekinté-

lyes város tüzoltóegylete, tagja ugyan az ország ségnek; de a kerületinek nem, és democratá állja még az országos közgyűlés határozatánát is megbélyegezni azon megjegyzésével, hogy ennek az illető egylet főparancsnoka még az szövetség központi választmányának tagja is m az az ember ne beszéljen nekünk democratizm a *országos szempontok* teljes figyelmen kívül l az igazságos és *arányos* teherviselés democr ellen bünt követ el akkor, midőn épen a demo ellenes aránytalanságot iparkodunk megszüntetr hogy az ország minden részét egyformán cél szesíteni a tüzoltó intézmény áldásaiban: az az akarja nekünk bizonyítgatni azt, hogy a democ vek eltemetésére törekszünk és hogy az országc lők jótékony uralmának behozatala csak szép inté teljes szétrobbantására való lesz.

Mert a ki Teuffel Mihály urnak a szervezé ben az egyes egyletekhez intézett felhívására elm nagyra tartott véleményét beküldeni s mulasztá ségeül utólag csak azzal tud előállani, hogy : határnap lejártá után kapta kezébe az illető tartalmazó lapot: az nem kísérté annyi figyelem tüzoltó ügyünket, hogy most feljogosítva érezhe a kormány és az országos szövetség feladatairól

A ki pedig nem akar »a nép terhére« feláll oltó felügyelőket, mint államhivatalnokokat, az a rendezés kérdéséhez az »Önk. Tüzoltó«-ban, még a biztosító társaságok jogos és méltányos tatásának is ellenzője csak azért, mert szerinte községek ugyanis megbirkák a tüzoltóságok szer felszerelésének és fentartásának a költségeit!

Ezeket kívánta elmondani, a lapvezér ur k vett kegyes engedelmevel, az *öreg tüzoltónak*

Egy vén

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A nagy-váradí önkéntes tüzoltóegylet f. év június 1- meg *zászlófelavatási ünnepélyét*, melyre, midőn e helyen meghívom szerény családi körömben felette kedves vendé kelem egyletünk dióhéjba szorított ismertetését, kérve soraimnak a »Tüzoltó Közlöny« e hónapban megjelenő helyet engedni méltóztassék!

Nem az én kérdésemből látnak e sorok napvilá; kérnék helyet annak soron kívül, ha fel nem hatalm annak megírására Tekintetesség kiváló figyelme. Me ismertetést ünnepélyünk előtt, hogy a Haza földén élő t társak kimondhassák felettünk az ítéletet arra nézve, v lobogó után kapkod e most egyletünk h a s z n o s és s z tárgyak helyett, vagy állásánál fogva megbocsátható e n e zászlófelavatás nagy munkájára szánta magát?

Az eszme ott keletkezett Nagyvárad társadalmi él e tárgyban rég megindult mozgalomnak egyletünk csal szavakat adott. Az a százkézü és ezer jóindulatu társadal- kozta nekünk a lobogót, mely évek hosszú során át, éd nevelte Nagyváradon a tüzoltó egyletet.

Voltak szomorú napjaink is az igaz! De hát a jó megszokott néha haragudni legszeretettebb gyermekeire muló harag eltűnt. Általa egyletünk is kívánt irányt vett. ként gazdagon öznlő adományok felszerelésekre forditt agy egylet ma ott áll, hogy elfogadhatja az egyleti lobog nek remélt varázsával tüzoltóvá teszi a város ifjúságána megét, s elér valószínűleg annyit, hogy nemzedékről n

elegendő számú tűzoltót fog kiképezni e jó város lakosainak tűz ellen való megvédésére.

Főczélja azonban e soroknak az lévén, hogy amaz igen t. tűzoltó bajtársak, kik egyletünket, illetve szeretett városunkat jelenlétükkel tisztelik meg, ne csak ünnepies jeleneteket lássanak; hanem nagyjából meg is ismerhessék egyletünket; vagyis tudják azt, hogy mennyire van az egylet a maga cséljainak elérése végett felszerelve és előre haladva: legyen szabad egyletünk multjára térni át.

A nagyváradi önkéntes tűzoltó egylet alakításának eszméje 1860-ik évben pendített meg. Amaz első hősök közül, kiknek kezében ez eszme alakot öltött, ott tündöklök a ma is élő *Lukács György* miniszteri tanácsos, Nagyvárad egykori szeretett polgármesterének, továbbá dr. *Csatáry* (Grosz) Lajos min. osztálytanácsos urnak és id. *Gyalokay* Lajos jelenlegi törvényszéki elnöknek neve. Nehányan élnek még amaz ösök, kik a szervezkedés munkáját, egy alap- és szolgálati szabály kidolgozásával kezdték meg; az adakozásra pedig úgy adtak példát; hogy saját körükben 445 forintot gyűjtöttek, adogattak össze.

A szervezők rendszerbe akarták foglalni a város lakosságának hagyományoszerű tűzoltási buzgalmát. Bevonták az egylet működési körébe a czeheket, melyek annak idején egymást igyekeztek föllümulni a tűz elfojtásában!

A működés szépen megindult, hanem az alapszabály megerősítése valami kis akadályba ütközött, melyen az akkori idők hangulata által áthatott egyének annyira megilletődtek, hogy inkább nyugodni hagyták a tűzoltóegylet megalakításának eszméjét, sem hogy az elől az akadály elől, ők térjenek ki.

Azt mondták, hogy — no hát tüknek ők tüzet oltani alapszabály nélkül is.

Igy történt, hogy az első alapszabályok, csak az időközben kormányra lépett törvényes és felelős magyar miniszterium által, 1867. évben nyerhettek megerősítést.

Az összeadogatott pénz megörzés végett átadták *Hügel O.* akkori pénztárnoknak. A kinyomatott és meg nem erősített alapszabályokat meg eltették maguknak. És a mint változtak az idők, ezt a magot elültette a kedves modoru néhai *Mezey Mihály*, egyletünk első főparancsnoka, jelenlegi főparancsnokunk édes atyja, kinek emlékeit, és (a polgári soknemű érdemeiktől eltekintve) pusztán tűzoltói érdemeit úgy igyekezett megörökíteni, megjutalmazni egyletünk, hogy életnagyságu mellképét tűzoltó őrszobánk számára lefestette.

Hej! sok apró küzdelem volt a jutalma annak az odaadó fáradozónak, a mit ő a tűzoltóegylet létesítése ügyében kifejtett. De hát ott állt háta mögött e város lakosságának minőség és mennyiség szerint is *imposans* tömege, mely a fel-felmerülő áskálódásra azzal válaszolt, hogy a tűzoltóegylet javára rendezett első álarczos bál netto jövedelmét 1500 frtra szűktette fel.

Azután helyet kapott a tűzoltóegylet a város majorjában. A köztörvényhatóság elrendelte a kérelmezett tizenhárom fizetéses tűzoltói állás rendszeresítését. Ez a tizenhárom ember kaszárnyaszerűleg van beszállásolva ma is, és képezi az egyesületnek olyan magvát, mely nélkül, hosszabb vagy rövidebb időre, bizonyára szünetelt volna a nagyváradi önk. tűzoltó egylet nem egy esetben.

Első főparancsnokunk halála előtt néhány héttel, a polgárság és tűzoltóság jóakaratu, de félreértett buzgalma folytán, apróbb surlódások támadtak, melyek az egylet feloszlását vonták maguk után. E surlódás tárgyalása a köztörvényhatóság elé került. E tárgyalás ideje alatt, volt egyletünk szeretett főparancsnoka, a boldog emlékü »Miska bácsi«, (kit öreg és ifju, gazdag és szegény, tekintélyes társadalmi állása daczára is csak így szólított) elhunyt. Nekünk csak az fájt, hogy azt, ki annyit tett, fáradozott, annyi megbántást lenyelt a tűzoltóegylet érdekében, mint tűzoltók nem kísérhettük ki utolsó utjára.

Előszedték a ládafiából a régi vörös sapkát, gyászfátyolt köztűtünk arra, s feltettük a polgári ruha mellé. Sokan voltak, a kik minket ezért is kinevettek, de nagyobb volt azok száma, kik a tűzoltók igaz fájdalmát átéreztek s velünk, régi tűzoltókkal együtt könyeztek.

Hanem a mig mi temettünk, a törvényhatóság által kiküldött vizsgáló bizottság apostoli munkát végezett.

Megvizsgálta a sérelmeket s pártját fogta az egyesületnek. Különösen a bizottság egy tagja a meggyőződés adta lelkesültséggel s

oly benső érzellemmel fogta pártját az egyletnek, hogy a hatóság maga kérte föl a megszűnt egyletet további működésére.

Nagyon komoly napok voltak ezek a nagyváradi tűz életében, de fényesebb elégtételeiről még álmodni sem lehet mint a minőt kapott akkor egyletünk.

Főparancsnokul felkértük és megnyertük ama fér meggyőződés hangján lépett sikra az egyletért, midőn az és föld látszott feltámadni.

Ez a férfi volt dr. *Fuchsz József*, Nagyvárad városá legkitünőbb s Biharmegye közkörházának igazgató főorvo

Az ő neve nagykiterjedésű, mondhatni, hatalmas őtése, varázserővel állította vissza az egyletet. Régi jó tagjában hiányoztak, mert hiszen az átszenvedett sérelmet feltudták. Egyletünk vezetése a mi kezünkbe került, kik elrjó közeleber számba, de akikre ráfért volna, hogy mi nkalmasabb egyéneknek vezetése alatt álljanak.

Dr. *Fuchsz József* buzgalma kipótolta a mi fogyatko Mig mi csak a legénység kiképzésével bajlódunk, ő az irdát teremtett, mely ma már a város legnagyobb részét b s melynek jelentékeny kiegészítését képezi az őrtonny telefon összeköttetés.

1881-ben haza, Nagyváradra helyezték át *Mezey M.* közjegyzőt, ki az atyja nyomdokát hagyományoszerűen Abauj-Szántón tűzoltóegyletet szervezett s azáltal impulsus szomszédos városoknak is, tűzoltóegyletek szervezésére.

A mint ő hazajött, dr. *Fuchsz József* átadta az apa fiunak! A tűzoltóegylet ezzel ismét nehéz helyzetbe jutott.

Sajnálunk elveszteni azt a férfit, ki elhagyott, m egyletünk ügyét felkarolva, annak tüzelző távirda háló remett.

Más oldalról meg olyan főparancsnokot óhajtott a le ki a boldog emlékü »Miska bácsi«-nak minden tekintetbe legyen.

Hogy tehát a főparancsnokságról lemondó dr. *Fuchsz* se engedje az egylet kebeléből, újra átdolgoztatott a megle szabály. A vagyoni ügyek vezetése egy választmányra, a t működés a parancsnokságra bízott.

Azóta a nagyváradi önk. tűzoltóegylet elnöke dr. *Fü* főparancsnoka pedig *Mezey Mihály*.

A kik eljönnek Nagyváradra majd megismerik (de hogy meg is szeretik) mind a kettőt.

Ennyi volt egyletünk *multja*; legyen szabad bemutatnak *jelenét!*

A választmány élén áll az elnök: dr. *Fuchsz József* a választmányi tagok vannak 18-an.

A parancsnokság élén áll *Mezey Mihály* kir. közjegyző főparancsnok. I-ső alparancsnok: *Hegedüs Géza* városi főnok. II-od alparancsnok *Diósy Soma* cégéfestő. Mászó csapa alulirott. Szivattyus csapatvezető: *Hollósy Jenő* nyomdatul. Vagyonőr csapatvezető: *Nesztor József* kir. törvényszéki bírtárnok: *Paczauer József* ügyvéd. Pénztárnok: *Heringh* gyógyszerész. Ügyvéd: *Tippman Antal*. Orvos: dr. *Baráth* I. segédtsizt: *Darvasy Sándor* ügyvéd. II-ik segédtsizt: *Ödön* ügyvéd. Elnöki titkár *Nagy Adolf* ügyvéd.

Van az egyletnek 22 alapító tagja, egyenkint 100 frt ványynal.

Van jelenleg 420 pártoló tagja kik évi 4 frt díjfézetés irták alá, mint ilyenek, a kibocsátott ivatek.

Ezenkívül jövedelmét képezik az egyletnek az évenk dezni szokott álarczos bálók, melyeknek legkisebb tisztajöv volt 460 frt, legnagyobb tiszta jövedelme 1500 frt. A tize alatt a tiszta jövedelem e két szám között, s többnyire 60 frton felül változott.

És végül ott van a törvényhatóság, mely 13 fizetett t lát el kaszárnyaszerű laktanyával, adja nekik a téli és nyár s havonkint s fejenkint 20 frtot. Az örvezető fizetése ha 30 forint.

A város adja az önkéntesek számára most még elég rény terjedelmű és kinézésű őrszobát. Mindkettőt ellátja vi sal és fűtéssel. A gépek szállítására tart öt pár jó lovat, közül két pár (felváltva, tehát naponta négy ló) éjjel nap szerszámozva menetkészen áll. Fizet hat kocsiat, kik a

szolgáltatón kívül a város külső gazdálkodásánál, részben az utcai sár és szemét elszállításánál alkalmaztatnak.

És van egy előkelő család a városban, melynek ifjabb és idősebb feje az alapító tagságon stbin kívül már két ízben ajándékozott egyletünknek 2—2 jó lovat.

Ez a jótékony előkelő férfi: *Des Echerolles Kruspér Károly* és *Des Echerolles Kruspér Sándor*. Egyletünk ez előkelő családtól akkor nyert megbecsülhetlen erkölcsi jutalmat, midőn Echerolles Kruspér Sándor ur neje: báró *Gerliczy Stefánia* ő maga felavatandó lobogónk keresztanyaságát elfogadta.

Egyletünk működő tagjainak száma a tisztség szerint, (a parancsnokságon kívül) 6 szakaszvezető, 8 őrvezető, 20 mászó, 50 szivattyus és 12 vagonörből áll.

Ezek közül naponta egy őrvezető három köztűzoltóból álló őrség van berendelve éjjeli őrködéskor leginkább azért, hogy a naponkint felváltva szabadságot négy fizetett tűzoltó hiányát, az éjjeli tüzesetekhez való kivonulásnál pótolják.

Színházi őrségre vezényelve van minden előadás tartamára 1 őrvezető 2 köztűzoltó és egy városi tűzoltó. A szinkör 2 darab nyomótömlővel működő fecskendővel van ellátva; kellő számban vannak itt vizeshordók: össze van kötve a tűzoltó őrtanyával, városházával és őrtoronnyal tűzjelző által; el van látva minden ajtó biztonsági lámpával; van építve hozzá menekülési lépcső; kényelmes lejáró, illetve ajtó, van a szinkörön tizennégy. Az előadások alkalmával minden tűzoltó kezében tart egy pokróczot, ezen kívül az őrparancsnok és városi tűzoltó egy-egy hydronettet.

Kéményégetésekhez esetenként ki van küldve a kéményseprő mellé egy városi tűzoltó.

Személyfelszerelés van az egyletnek száz tűzoltóra. Ezek egyes darabjai, a különböző beszerzések szerint, egymástól eléggé különbözők ugyan, de a célnak megfelelnek s az eltérés leginkább csak az öveknél mutatkozik.

Van egy Walser-féle nagy mozdony szivattyu és öt kisebb szivattyu rendelkezés alatt, melyek közül párosával van elhelyezve négy darab 1—1 kocsin. Az ötödik egy lófogat számára taligára van helyezve. Ezen kívül a várbán, két gözmalomban, több szeszyárban van nagyobb és kisebb szivattyu s a város tulajdonát képező régi, valamint a színházhoz tartozó újabb vízipuskákkal együtt, Nagyváradon, eltekintve a malmok és gyárak tűzoltásra berendezett vízvezetékétől *tizenhét* vízugarat lehetne nagyobb tüzre bocsátani.

A vízszállítás a várost átszelő Körös folyó és Peceze patakából eléggé könnyű. Leggyakoribb szolgáltató tesznek azonban az eléggé bővizű kutak s a 18 vizeshordó, melynek szállítására a bérkocsisok, meghatározott díj mellett rendőrileg állandóan kötelezettek.

A rendelkezés alatt álló nyomó tömlők hossza 900 méter.

A mászó osztály eszközei a következők: Egy 8 m. széles és 16 m. magas □ alakú mászóház, két oldalt 3—3, közepén 4 ablak-sorral tíz mászó számára, melynek belső középrészében az emeleti ajtók felnyithatók a tömlőszállításra és az új tűzoltók leereszkedésének begyakorlására.

Rendelésre állt áll egy Walser-féle nagyobb szerkocsis, minden szükséges létrával, horoggal, flambeaukkal, tömlővel, hordágygyal, gyógytárral stb. felszerelve s 9 tűzoltó számára ülésel ellátva. A fecskendő kocsik mindegyikén szintén 9 embernek van hely s ezek egyikén van elhelyezve az ugróponyva, másikán a mentőzsák. Rendelésre áll egy nagy kerekos létra, két támrudas nagy létra, tíz horgos-, két tető- és tíz darab dugó-létra. Van a szerkocsin egy hydronett és egy füstálarcz. Két szeszyárban van egy-egy Mata-Fuegos. Ezen kívül a »László« gözmalom megszerezte a legújabbban feltalált »Tűzoltó por« készítés jogát, s az általunk kitűnőnek tapasztalt anyaggal, kellő mérvben láthatja el magát egyletünk.

A távirtdahálózat 10,000 méternyi hosszu s összeköti az őrtanyával a város legtávolabb eső pontjait valamint a nagyobb gyárakat. A jelző állomások száma 12. A tűzjelző távirtda hosszabbítása részben folyamatban, részben magánosok által kidolgozott tervben van.

Az egylet gyakorlatot tart a szükséghez képest különböző időben. Új tagok begyakorlását az őrvezetők esetleges beosztás, megbízás szerint teljesítik. Az alparancsnokok hetenkint felváltva tartanak felügyeletet.

meg van állapítva a kéménytűz és tűzjel. Ezen felül a állomás számát, melynek közelében a tűz kiütött.

Felszerelésünk, tagjaink száma talán nem fog nagyon vérmes kívánalmaknak. De hát a mi van, az nekünk körülményeink között) jönnek bizonyult és egyelőre elég.

A város hölgyei ajánlották fel egyletünknek a lo adogatták össze és pedig tulbőven, annak árát. Ezt a s olyan kitartó pártfogás után, minőben a tűzoltóegylet részlőnösen egy idő óta Nagyváradon, visszautasítani legalább lett volna.

E lobogó felavatására hívta meg egyletünk a Ház élők bajtársakat! A kiket a mi sorsunk érdekel, az nem v rosz néven, hogy a körünkbe jöni szándékozók előtt, e ismertetni, bemutatni bátorokodtam. Bizonyoságot tehet m szerkesztő ur, hogy tőle kaptam e tárgyban *rendeletet!* * teljesíteni pedig, legalább is — nem illett volna!

Fogadja t. szerkesztő ur tiszteletem nyilvánítását.

Nagy-Váradon, 1884 május 9.

Rátkay József

ö. t. e. mászó-csap

Württemberg fejlődése tűzoltói téren.

Németország azon államai sorába, melyek a téren tett tapasztalatok összefoglalásával, rendes törvényi törvény alkotásáig már eljutottak, legközelebb *württembergi* királyság is belép. A kész törvény nemsokára a tartománygyűlés elé kerül. A java dolgozó miniszterium a törvény indoklásában elnyilvánítja, hogy a tűzoltó intézmény szükségképpen nem tekintendő, melynek kézbevétele, vezetése s g bármely államnak is egyenes *kötelessége*. Mert a *vagyon* védelméről van itt szó, nem ugyan külé szemben; de ennél sokkal veszedelmesebb, mert sabb ellennel, az elemekkel. S ha védeni tartozik rendes haderejével a politikai határain keresztül be szándékolt ellenséges betörések ellenében a po ugy kötelessége arról is gondoskodni, hogy a h belül is megóvassanak ugyanazon polgárok a va létet veszélyeztető katasztrófáktól. — A javaslat községekre, hogy fizetett önkéntes avagy kötelező testületet állítsanak; vagy ezek kettejét avagy m kombinálva hozzák be. De valamiféle tűzoltóság den községnek birnia kell.

Érdekesnek mutatkozik ez alkalomból rövid pillantani Württemberg multjára tűzoltói tekintetben.

A folyó század első felében egész 1847-ig v első rendszeres tűzoltóság felállításáig, *Ulm* város egyedüli, mely a polgárok élet és vagyon bizto fokozása érdekében egy katonailag szervezett *mentőtársulatot* szervezett. Ez történt 1806-ban. 1832-ben *Gmünd* követte, majd 1837-ben *Hall* v utóbbi a mentőtársulat tagjait évenként egyszer k endőpróbánál való megjelenésre is kötelezte.

1847-ben már 5 tűzoltó testülete volt Würt nek, de a további testületek szervezése csak ige indul meg. Végre maga az állam vette kezébe Teremtett egy segélyalapot a tüznél szerencsétlen vagy azok hátramaradottjai számára, és kineve *országos tűzoltófelügyelőt*, ki 1872-ben június 27-én el állását. Feladata volt a községi előljárókkal, a szerint *mindég a helyszínén*, minden a tűzoltó int

g elnökének július hó 18-án esett látogatása volt. Igazán
römmel tekintettünk e látogatás elé, s június 27-én hozott
tározatunkat, hogy a hetenként szerdán megtartatni szokott
üléseket a nyári hónapokon át beszüntetjük — hatályos
olyezve elhatározottat, hogy e látogatásra való tekintettel a
ülések rendszeresen megtartandók. E szép nap lefolyását a mult
zamból már ismerik e lapok t. olvasói. Nem lesz azonban érdek-
soproniak saját leírása szerint is hallani ugyanazt. »Kevésel 9
a vendégeket a győr-sopron-ebenfurti vaspálya udvarán az
lnök, az alelnök, a parancsnokok, több tiszt és egy díszszázad
Rövid üdvözlés után a »magyar király«-hoz cz. vendéglőbe
; hol villás-reggeli volt. Ezután a szövetségi elnök ur meg-
a polgármester urat és Sopron megye alispánját, azután
egvizsgálta a mentő- és oltószerek-raktárakat, a színház- és
oltószerek berendezését és a Seltenhofer-féle fecskendő gyárt.
n küldöttségileg megjelentek a kismartoni, kópházi nagy
kapuvári, sági és lövői tüzoltók kik az egész ünnepély
alatt jelenlétükkel szerencsétlettek bennünket. Délután 1
by vendéglősnél közebed volt, a délutáni szabad órákban
opron kies környékén egy kis sétakocsizás rendeztetett.

lhétre volt a gyakorlat kitűzve. A gyakorlati tervezet
n a viznek nagy távolból való beszerzése bemutatására
egyuttal pedig igyekezett feltűntetni, hogy az egyes mun-
em egyenlő magas emeletű háznál, mint a milyen a soproni
la épülete, — mennyi időt vesznek igénybe. A mutatvány-
t tehát a főmadással kezdődött, az iskolagyakorlatok pe-
tán lettek bemutatva. A gyakorlatot magát az aratás szorgos
nyiban befolyásolta, a mennyiben a tagoknak alig fele része
tt csak meg. A gyakorlatot a Széchényi téren a dísz-elvo-
votta. Ugy a gyakorlat, valamint a díszelvonulás a vendé-
zives elismerésre talált. Este 8 órakor a tisztelt vendégek,
elő polgár és egyleti tag, — közvacsorára a tornacsarnok-
lt egybe, melyet a 76-ik gyalogezred zenekara válogatott
bjaival és nagy számú sikerült felköszöntés fűszerezett. »Az
lentésekből meggyőződöttünk, — mondja a jelentés — hogy
ndezésünkről mások igen szívélyesen emlékeznek meg, míg
nk elhelyezését méltán gáncsolják.

llman alelnök urnak jelentésében tévesen az állittatik, hogy
sarnokot a városi közönség építette. Ez nem áll, mert a
ik a fundust adta, melyért elismerésül örökbér fejében
1 ezütsforintot fizetünk. Az épület maga a soproni torna-
ó-egylet s 25 frtos 6%-al kamatozó részvények után be-
zából épült. Ezen részvények legnagyobb része már vissza-
ve, a még be nem váltott részvényeket az idén teljesen
n. A mutatvány-gyakorlatról szóló jelentések különösen mi-
an felhozott időközöket illeti feleletre hívnak ki, mert *az
entésekben nem tételik jelentés sem arról, hogy hány eme-
t a ház,* melyen gyakoroltunk, sem pedig határozottan ki-
cs, hogy *mely momentumtól számítatnak az illető időközök.*
y pedig épen ezen mozzanatok különösen kiemelve nincse-
nagától elesik az összehasonlítás az egyes megvizsgált tüz-
s között. *)

tornacsarnokban este történt összejövettel egy oly nap
; mely egylettünk legjobb ünnepélyei közé lesz sorozandó
alán más egyletek, különösen mi a multságokat, a szóra-
letit, tul is szárnyaltak minket: egy tekintetben mégis mind-
mellé méltán sorakozhatunk, abban t. i. hogy e látogatás
gy örömünkre szolgált s azon jóakarattal tekintetében, hogy
münknek, méltó kifejezést is iparkodtunk adni.

en ünnepélyen kívül azonban még két más ünnepélyről is
emlékeznünk. A márczius hó 21-én megtartott tisztgyü-
ösch Frigyes főparancsnok ur azt a kérdést vetette fel,
merésztünk győri bajtársainknak a január 8-iki árvíz al-
tanusított önfeláldozó munkásságáért, hogy fejezhetnők ki
lelőbben. Lenk Lajos alparancsnok ur erre azt indítvá-
ogy elismerésünknek egy serleg adományozása által ad-
jezést. Ez indítvány osztatlan elismerés és pártolásra talált,
14 én pünkösdi hétfőn a serleget át is nyujthattuk már. E
két parancsnok vezetése alatt egy 16 tagból álló küldött-
ott Győrbe. Az átadás fényes ünnepélyé alakult s ott tar-

tozkodásunk napja még szorosabbra fűzte köztünk a testvériség
kötelékeit.

A második ünnepély reánk nézve a győri bajtársak látogatása
volt, kik szeptember hó 20-án hozták meg a május 14-iki közgyü-
lésük jegyzőkönyvét. Pompás kiállításban ezen jegyzőkönyv nemzedé-
keket túlélő emléklap lesz egylettünk számára, mely mindenkor ta-
nuságot teend azon szívélyes baráti viszonyról, mely közöttünk
fennáll. A közebednél elmondott sikerült felköszöntők köszönetünk-
nek hálás kifejezést adtak. A többi egyletekkel való barátságos
viszony a kölcsönös meghívásokban nyilvánult. Fájdalom, kevésnek
tehattunk elcget.

Márczius hó 6-án egylettünk Lehner G. A. osztályparancsnok
által Wölfl M. községi alparancsnok temetésénél volt képviselve.
Augustus hó 11. és 12-én Rösch Frigyes parancsnok ur által a
Keszthelyen tartott kerületi gyűlésen volt jelen, ezen kívül részt
vett az országos választmány január 6-án és márczius 18-án tartott
gyűléseiben is. A Salzburgban szeptember hó 8—11. napjaiban meg-
tartott német tüzoltó-gyűlésre Lenk Lajos alparancsnok és Pliverics
Otto szakaszvezető urak látogattak el. A nevezettek az ünnepélyt
követő tisztgyűlésben kimerítő jelentést tettek.

Igen kellemetlenül hatott ránk, hogy nem valánk képesek a
szombathelyi tüzoltótestület alapításának 10-ik évfordulója ünnepé-
lyén magunkat képviseltetni, ugyszinte a szeptember hó 22-én
megtartott bpesti ünnepélyen sem. Az említett egyleteknek üdvözlő
táviratokat küldtetek, ugyszinte a nagyszabeni tüzoltótestületnek is
fennállásának 10-ik évfordulója alkalmával márczius 27-én.

1883-ban is jártak egylettünknek az előbb járatott tüzoltó
közönlönyök; ezeken felül előfizettünk a »Feuerwehr-Signale« köz-
lönyre, ugy hogy az egylet 9 közönlönyt járat; kettőt Lenk alpa-
rancsnok ur bocsátván az egylet rendelkezésére, összesen *tízegy
közönlönyt* járatunk.

A segélyalap 1401 frtról 1461 frt 72 kr-ra szaporodott. A
temetkezési alap 61 frtről 82 frtra emelkedett. Az összes vagyon
14709 frt 83 kr-ra rug, mely összegbe a letár értéke is beleszámi-
tatott. Végül a jelentés azon visszas arányról emlékezik meg, mely
a soproni házbirtokosok és a tüzoltóegylet pártoló tagjainak száma
közt létezik. Van ugyanis Sopronnak 1300 háza és a tüzoltóegy-
letnek 130 pártoló tagja; pedig egynek egynek évi járadéka csak 3 frt.

Tüzet-oltó kézi gránátok.

New-Yorkban érdekes kísérletet tartottak a mult
hó folyamán. A tüzoltók gyakorló terén nagy faladék vol-
tak felállítva, telve petróleummal megöntözött apró hasáb-
fával, melyeket meggyújtottak. A lángok felcsapódó hatal-
mas nyelvei kéjesen nyaldosták körül a nekik való exquisit
táplálékot. Ekkor előlépett egy uriember, az új tüzoltószerek
feltalálója, s kezéből néhány készen tartott üveggranátot
dobott a ládákra. A fadarabok kiálló szegletein s élein a
granátok széttörték s tartalmuk az égő hasábokon szerte-
folyt. S a másik pillanatban csak a mutatkozó rapid oltó
hatás láttára felharsanó éljenzés és a tapsok zaja hallat-
szott; a tűz sistergése, az égő fa ropogása s a sziszegő
lángnyelvek momentán elnémultanak.

A tüzet ily gyorsan oltó új szer „The Harden Hand
Granate Fire Extinguisher“ nevet visel és 1½—2 liter
tartalmu gömbölyü palaczkokból áll, melyek épen alakjuk-
nál fogva nevezettek el granátoknak. Tartalmuk bizonyos
kémiai vegyület, mely egyelőre a feltaláló titkát képezi,
de állítólag rendes körülmények között a legnagyobb mér-
tétkben veszélytelen. Elannyira, hogy ha egy-egy ilyen
megtöltött és könnyen hordozható granát véletlenségből
vagy vigyázatlanságból a szobában pattan el, kiömlő tar-
talma sem a butort, sem a ruhát nem teszi tönkre. E
kémiai vegyület csak 15° o alatt fagy meg és magától
csak 180 fokú hőségben explodál.

Lengyel Béla.

községekben a használatban lévő szereket és a tagok gyakorlottságát időnként vizsgálat alá venni, nemkülönben a szegényebb községek számára állami segéllyel beszerzett fecskendőket megvizsgálni és rendes tanfolyamokat tartani vagy tartatni, végre pedig az államnak referálni.

E sokféle teendők teljesítése tekintetében semmiféle praecedens sem állván készen minta gyanánt, az új hivatal nehézségei annál kevésbé kicsinyelhetők, mert nem volt teljesen kizárható az a nagy hátrány, sőt kész veszedelem, a mitől az »Önkéntes Tüzoltó« fél és illetőleg a mire legutóbbi vezérczikke már is izgat, hogy t. i. a tüzoltóságok a felügyelőben csak egy alkalmatlan ellenőrt fognak látni és vele szemben minél kevesebb előzékenységet tanusítani. De ez aggodalom feleslegesnek bizonyult. A tüzoltófelügyelői állás szervezése minden tekintetben üdvös, czélszerű maradt. S ezt maguk a községek látták be legelőbb; leggyakrabban maguk kérték a hivatalos szemlének megtartását. A kormányi intézkedések, az állam beavatkozása minden tekintetben jó eredményt szült.

A felügyelőség tevékenységének nem jelentéktelen mutatója hogy 1873-tól 1883-ig 1635 helyen tartatott inspectió, 1594 kérvény intézterett el 511 szivattyu felülvizsgálatot és 7090 hivatalból elrendelt beszerzés eszközöltetett. A szervezett hivatal befolyásának tulajdonítható az a különbség is, mely a tekintetben mutatkozik, hogy 1847-től 1872-ig, tehát 25 év alatt átlag évenként csak tízezer szaporodott a tüzoltóságok száma; ellenben 72—82-ig átlag évenként *nyolczvanal*. Olyan kerület, mely tüzrendészettel bírt 1872-ben egy volt az országban; 1882-ben ellenben 40 kerületnek volt készen és érvényben a maga helyi viszonyokhoz mérten alkotott szabályrendelete.

Az 1882-ik évről hivatalosan összeállított statisztika szerint Württembergnek 1911 községe közül 780-nak volt tüzoltósága *) s az 1,970.384 lakosból 123,363 férfi és 947 vízihordói szolgálatra beosztott *leány* szerepelt, mint tüzoltó. Kocsifecskendője volt az országnak 2675, kézi tűzfecskendője 3643, tűzcsapja 5420, létrája 7040 nagyobb és 7842 dugó és tetőlétra; továbbá 4955 faveder és 3505 bádoggeseber, nemkülönben 187,664 méter kendertömlő állott rendelkezésére. A férfi tagok közül 37,840 teljes felszereléssel 85,521 pedig karszalaggal, mint tüzoltó jelvénnel volt ellátva. A *stuttgarti* tüzoltótestület egymaga 1527 embert számlált.

Az országos tüzoltófelügyelői intézmény és az ennek vezetése alatt álló szaktanfolyam tehát egymaga képes volt egész ország üdvös és czéltudatos tevékenységét nemcsak megindítani; de fenn is tartani mindaddig, míg nem a polgárság érdekében oly szembeszökőleg szükségnek mutatkozó áldásos intézmény biztos gyökeret nem vert, s terebélyes fává nem erősödött.

Magyarországon is csak akkor lesz biztosítva a tüzoltó intézménynek kívánatos felvirágozása, ha a központi választmányunk által a kormányhoz tett felterjesztés, illetékes helyen elfogadásra talál és az országos tüzoltófelügyelőség szervezteni fog.

Csatószeghy Tihamér.

*) A lefolyt 1883-ik évben e szám 167-el szaporodott.

A soproniak évi jelentése.

A soproni torna-tüzoltóegylet életében a lefolyt : : a munkásság és több eddig kellően nem rendszeresített végleges szabályozása jellemzi. A munka azonban nem ar egyesületi tagok összességének, mint inkább csak egyesek ható be,

A lefolyt év főmozzanatai a következők: A tornac kitaraszták. A város közönségéhez évi 400 frtnyi segély kérvény intéztek, hogy a megfelelő szertárépületet mielőbb s *Cziráký* Béla gróf szövetségi elnök ur hivatalos o stb. alkalomból sikerült ünnepélyeket rendeztek.

A működő tagok száma 20-al, és illetve tekintettel zoltó szaporodásra általában véve 6 taggal apadt. *)

A tüzoltó-testület létszáma:

törzs	6
tisztek, csövezetők és mászók	40
tisztek, csölerakók és szivattyúsok	134
tisztek és rendfentartók	23

Összesen 203 tüzol

A tisztikarban beállott változások közül kiemelendő *Eybeck* Alfréd úr a rendfentartók közül ismét előbbeni sz zető helyettesi állását foglalta el, és hogy 1883. deczem *Szente* Károly úr egyhangúlag választóvé választatott.

Evek óta fáradtunk már azon — mondja tovább az tés — hogy valamint teremtsünk, mi a tüzoltónak felvéte egyszerűs mind pedig térítvényül szolgáljon mindazon felszer melyeket az egylettől kapott, 1883-ban a tisztikar egy *kiadását határozta el*, melyhez a szolgálatra vonatkozó határozatok is csatoltattak. Ezen könyvecské behozatalára jük, hogy illő használat mellett, egy rég szert bajon se, Bajtársainknak ezen könyvecské mintáját szívesen becsajttal zésükre). Áthatva azon gondolattól, hogy idővel minden e nak kijuttassuk az egyenruházaton, már 1880-ban határozta a zubbonyok megrendelése, mely egy formán alkalmazandó. E den egyes zubbonyt, melynek elbaltitási ára körülbelül két tess, minden tüzoltó részletenként 3. 6. 3 frtot fizet. 3 frt 20 kr, pedig az egyleti pénztár által fedeztetik. 3 even bony az egyleté, a 3 év leteltével pedig az egyes tagé. azonban azt kellett tapasztalnunk, hogy a részletes befize jár, mi oknál fogva a tisztikár elhatározta, hogy a *zubbony esetre szolgáltatandó ki, ha már a 3 frt befizettetett*. Ép lözni kívánjuk a 10 krnak beszédését minden temetés al s törekvésünk oda irányul, a temetkezési alapot mi hama emelni, hogy ezen kicsinybeni adakozások feleslegesekké — Ez okból a september hó 19-én megtartott tiszti gyűl rozta, hogy minden ujonnan felvett tagtól 1 frt felvételi tük be, mely összegből 10 kr. a könyvecskére, 20 kr. a pénztárba és 70 kr a temetkezési alapra fordítandó.

Komoly működésre a tüzoltóság két ízben riasztato egyik tüzeset a lovas-laktanya égése s a másik egy gépgyar ban dülő tetőtűz volt. — A szergyakorlatok, melyek vasár gel éshétfőn este tartattak, nem részesültek a kívánatos le ságban, a miért a tisztikar szigorubb eljárásra is kényszerít látszik azonban — mondja a jelentés — hogy míg fizeteti lómesterünk nem lesz ki az ujonczokat betanítja: addig a jaink daczára annak, hogy a *tanulat majdnem egészen elfe* mégis elkedvetlenednek az által, ha ujonczokkal kell mind gyakorolniok. — Különösen felemlítésre méltó, hogy folytán a 76-ik sorszred 48 embere a szivattyúsok gyak részt vett, s kilátásba van helyezve, hogy ezen 48 katona a ban továbbra is ki fog képeztetni.

A színházvartát minden este az osztályparancsnokok lyike felülvizsgálja, a mi igen gyakorlati berendezésnek l A kaszinóvartát mindenkorl kérelemre 2 tüzoltó látta el. A tus 12-diki és 13-iki antisemitamozgalmak idején *Rösch* f nok távollétében *Lenk* Lajos alparancsnok az éjjeli őrsé kettőztette: az országos vásár alkalmával 2 1/2 napon át ped fizetéses, részint önként vállalkozó tüzoltók egészítették ki

Az 1883. évnek — hangzik tovább a jelentés — ké

g elnökének július hó 18-án esett látogatása volt. Igazán
römmel tekintettünk e látogatás elé, s június 27-én hozott
tározatunkat, hogy a hetenként szerdán megtartatni szokott
üléseket a nyári hónapokon át beszüntetjük — hatályon
lyezve elhatározatokat, hogy e látogatásra való tekintettel a
ülések rendszeres megtartandók. E szép nap lefolyását a mult
zamból már ismerik e lapok t. olvasói. Nem lesz azonban érdek-
soproniak saját leírása szerint is hallani ugyanazt. »Kevéssel 9
a vendégeket a győr-sopron-ebenfurti vaspálya udvarán az
elnök, az alelnök, a parancsnokok, több tiszt és egy diszszázad
Rövid üdvözlés után a »magyar király«-hoz cz. vendéglőbe
, hol villás-reggeli volt. Ezután a szövetségi elnök ur meg-
a polgármester urat és Sopron megye alispánját, azután
egvizsgálta a mentő- és oltószerek-raktárakat, a színház- és
oltószerek berendezését és a Seltenhofer-féle fecskendő gyárt.
A küldöttségileg megjelentek a kismartoni, kópházi nagy
kapuvári, sági és lövői tüzoltok kik az egész ünnepély
alatt jelenlétükkel szerencsétlettek bennünket. Délután 1
by vendéglősnél közebed volt, a délutáni szabad órákban
pron kies környékén egy kis sétakocsizás rendeztetett.
lhétre volt a gyakorlat kitűzve. A gyakorlati tervezet
n a víznek nagy távolból való beszerzése bemutatására
együttal pedig igyekezett feltüntetni, hogy az egyes mun-
em egyenlő magas emeletű háznál, mint a milyen a soproni
la épülete, — mennyi időt vesznek igénybe. A mutatványt
t tehát a főtamadással kezdődött, az iskolagyakorlatok pe-
án lettek bemutatva. A gyakorlatot magát az aratás szorgos
yiban befolyásolta, a mennyiben a tagoknak alig fele része
tt csak meg. A gyakorlatot a Széchényi téren a disz-elvo-
vette. Ugy a gyakorlat, valamint a disz-elvonulás a vendé-
íves elismerésre talált. Este 8 órakor a tisztelt vendégek,
lő polgár és egyleti tag, — közvacsorára a tornacsarnok-
t egybe, melyet a 76-ik gyalogezred zenekara válogatott
bjaival és nagy számú sikerült felköszöntés fűszerezett. »Az
entésekből meggyőződünk, — mondja a jelentés — hogy
idezésünkről mások igen szívélyesen emlékeznek meg, míg
ink elhelyezését méltán gáncsolják.

Imán alelnök urnak jelentésében tévesen az állittatik, hogy
arnokot a városi közönség építette. Ez nem áll, mert a
k a fundust adta, melyért elismerésül örökbér fejében
1 ezütsforintot fizetünk. Az épület maga a soproni torna-
egylet s 25 frtos 6%-al kamatozó részvények után be-
zből épült. Ezen részvények legnagyobb része már vissza
e, a még be nem váltott részvényeket az idén teljesen
A mutatvány-gyakorlatról szóló jelentések különösen mi
un felhözött időközöket illeti feleletre hívna ki, mert az
ntésekben nem tétetik jelentés sem arról, hogy hány eme-
a ház, melyen gyakoroltunk, sem pedig határozottan ki-
s, hogy mely momentumtól számíthatnak az illető időközök.
pedig épen ezen mozzanatok különösen kiemelve nincse-
agától elesik az összehasonlítás az egyes megvizsgált tüz-
között. *)

ornacsarnokban este történt összejövettel egy oly nap
mely egyletünk legszebb ünnepélyei közé lesz sorozandó,
dán más egyletek, különösen mi a mulatságokat, a szóra-
ti, tul is szárnyaltak minket: egy tekintetben mégis mind-
nellé méltán sorakozhatunk, abban t. i. hogy e látogatás
gy örömünkre szolgált s azon jóakarattal tekintetében, hogy
ünknek, méltó kifejezést is iparkodtunk adni.

n ünnepélyen kívül azonban még két más ünnepélyről is
emlékeznünk. A márczius hó 21-én megtartott tisztgyü-
sch Frigyes főparancsnok ur azt a kérdést vetette fel,
zerésünket győri bajtársainknak a január 8-iki árvíz al-
tanított önfeláldozó munkásságáért, hogy fejezhetők ki
előbb. Lenk Lajos alparancsnok ur erre azt indítvá-
gy elismerésünknek egy serleg adományozása által ad-
zés. Ez indítvány osztatlan elismerés és pártolásra talált,
4 én pünkösöd hétfőn a serleget át is nyújthattuk már. E
két parancsnok vezetése alatt egy 16 tagból álló küldött-
t Győrbe. Az átadás fényes ünnepélyé alakult s ott tar-

tozkodásunk napja még szorosabbra fűzte köztünk a testvériség
kötelékeit.

A második ünnepély reánk nézve a győri bajtársak látogatása
volt, kik szeptember hó 20-án hozták meg a május 14-iki közgyü-
lésük jegyzőkönyvét. Pompás kiállításban ezen jegyzőkönyv nemzedé-
keket túlélő emléklap lesz egyletünk számára, mely mindenkor ta-
nuságot teend azon szívélyes baráti viszonyról, mely közöttünk
fennáll. A közebednél elmondott sikerült felköszöntők köszönetünk-
nek hálás kifejezést adtak. A többi egyletekkel való barátságos
viszony a kölcsönös meghívásokban nyilvánult. Fájdalom, kevésnek
tehetünk eleget.

Márczius hó 6-án egyletünk Lehner G. A. osztályparancsnok
által Wölff M. községi alparancsnok temetésénél volt képviselve.
Augusztus hó 11. és 12-én Rösch Frigyes parancsnok ur által a
Keszthelyen tartott kerületi gyűlésen volt jelen, ezen kívül részt
vett az országos választmány január 6-án és márczius 18-án tartott
gyűléseiben is. A Salzburgban szeptember hó 8—11. napjaiban meg-
tartott német tüzoltó-gyűlésre Lenk Lajos alparancsnok és Pliverics
Otto szakaszvezető urak látogattak el. A nevezettek az ünnepélyt
követő tisztgyűlésben kimerítő jelentést tettek.

Igen kellemetlenül hatott ránk, hogy nem valánk képesek a
szombathelyi tüzoltótestület alapításának 10-ik évfordulója ünnepé-
lyén magunkat képviseltetni, ugyszinte a szeptember hó 22-én
megtartott bpesti ünnepélyen sem. Az említett egyleteknek üdvözlő
táviratok küldettek, ugyszinte a nagyszabeni tüzoltótestületnek is
fennállásának 10-ik évfordulója alkalmával márczius 27-én.

1883-ban is jártak egyletünknek az előbb járatott tüzoltó
közlönyök; ezeken felül előfizettünk a »Feuerwehr-Signale« köz-
lönyre, úgy hogy az egylet 9 közlönnyt járat; kettőt Lenk alpa-
rancsnok ur bocsátván az egylet rendelkezésére, összesen *tizenegy
közlönnyt* járatunk.

A segélyalap 1401 frtról 1461 frt 72 krra szaporodott. A
temetkezési alap 61 frtről 82 frtra emelkedett. Az összes vagyon
14709 frt 83 krra rug, mely összegbe a feltár értéke is beleszámi-
ttatott. Végül a jelentés azon visszas arányról emlékezik meg, mely
a soproni házbirtokosok és a tüzoltóegylet pártoló tagjainak száma
között létezik. Van ugyanis Sopronnak 1300 háza és a tüzoltóegy-
letnek 130 pártoló tagja; pedig egynek egynek évi járadéka csak 3 frt.

Tűzet-oltó kézi gránátok.

New-Yorkban érdekes kísérletet tartottak a mult
hó folyamán. A tüzoltók gyakorló terén nagy faladék vol-
tak felállítva, telve petróleummal megöntözött apró hasáb-
fával, melyeket meggyújtottak. A lángok felcsapódó hatal-
mas nyelvei kéjesen nyaldosták körül a nekik való exquisit
táplálékot. Ekkor előlépett egy uriember, az új tüzoltószerek
feltalálója, s kezéből néhány készen tartott üveggranátot
dobott a ládákra. A fadarabok kiálló szegletein s élein a
granátok széttörttek s tartalmuk az égő hasábokon szerte-
folyt. S a másik pillanatban csak a mutatkozó rapid oltó
hatás láttára felharsanó éljenzés és a tapsok zaja hallat-
szott; a tűz sístergése, az égő fa ropogása s a sziszegő
lángnyelvek momentán elnémultanak.

A tűzet ily gyorsan oltó új szer „The Harden Hand
Granate Fire Extinguisher“ nevet visel és 1 $\frac{1}{2}$ —2 liter
tartalmu gömbölyü palaczkokból áll, melyek épen alakjuk-
nál fogva neveztettek el granátoknak. Tartalmuk bizonyos
kémiai vegyület, mely egyelőre a feltaláló titkát képezi,
de állítólag rendes körülmények között a legnagyobb mér-
tékben veszélytelen. Elannyira, hogy ha egy-egy ilyen
megtöltött és könnyen hordozható granát véletlenségből
vagy vigyázatlanságból a szobában pattan el, kiömlő tar-
talma sem a butort, sem a ruhát nem teszi tönkre. E
kémiai vegyület csak 15° o alatt fagy meg és magától
csak 180 fokú hőségben explodál.

Lengyel Béla.

Milyen tűzoltósága van Japánnak ?

A múlt év folyamán emlékeztünk meg röviden arról a meghívásról, melyet a budapesti s konstantinápolyi tűzoltóságok érdemdús szervezője gróf *Széchenyi Ö.* tábornok vett, a *japáni* kormány részéről az iránt, hogy hagyná oda a török fővárost és az ott viselt tábornoki rangban lépjen át *japán*-szolgálatba a célból, hogy ott a tűzoltóságot hasonlóképen szervezze. Maga a meghívás ugyan nem fogadtatott el, de a meghívás ténye, étekintve siker telenségétől tanubizonyossága maradt annak, hogy Japán, mely évenként küld hallgatókat a *bécsi* egyetemre, s a mely Európából meghívott tanárok vezetése alatt már ott hon is szervezett egy modern szabásu orvosi egyetemet — a tűzoltás terén is szívesen kész a haladás terére lépni. Hogy tényleg még nem lépett reá, nem ő rajta mult.

Japánban sem aként oltják ugyan ma már a tüzet, mint csak rövid 25 évvel ezelőtt is, midőn még füstölők illatjával iparkodtak megengesztelni a sujtoló karjával rájuk nehezülő istenséget. Ők is rendelkeznek ma már fecskendőkkel. Hanem tűzoltóságuknak szervezete annyira elüt a mienktől, hogy már csak a fenálló nagy ellentét miatt is érdekesnek mutatkozik közelebből megismerkedni velük. Hogy azonban némileg tájékozva legyünk aziránt, vajjon mi indította a japánokat a náluk jelenleg érvényben levő szervezkedésnek is keresztülvitelére: tűzoltóságuk ismertetése előtt előre kell bocsátanunk némelyeket az ott divatos építkezési mód rövid jellemzéseül.

A japáni házak jobbara néhány erős gerendából állnak, melyek a földre ásott faragatlan köveken nyugodván, a meglehetősen tompaszög alatt találkozó nehéz tető terhét viselik. Maguk a tetők kisebb helyeken kivétel nélkül szalmával vagy sással; városokban pedig zsindeyyel s nagy elvétve cseréppel fedvék. A tető és az alapzat között ugyancsak gerendákból egy ráma van konstruálva, mely a pallót, menyezetet és a szobákat egymástól elválasztó falakat hordja. A palló, a fál, szóval minden a házban *deszka*, *szalma* vagy vastag *papír!* Az 1—2 cmtr széles deszkák hasadéka, valamint a szalmafonadék hézagai és a papírfal porozitása, kitünő szolgálatot tehetnek és tesznek is azért, hogy a tüzhelyről felszálló füstöt elvezetik. A szalmapalló pedig a kerévetet és az ágyat is feleslegessé teszi. Hanem tűzvészek ellenében bizony a legkisebb biztonságot sem nyújtják. Pedig ilyen építkezésnél s különösen ha még hozzáadjuk, hogy *hordozható* tüzhelyeket használnak, a melyekről felszálló füstnek s szikráknak az elvezetésére semmiféle kémény sem szolgál — nem lehet valami ritka vendég a tűzvész.

S tényleg a legnagyobb országos csapások sorában, legelső helyen, az óriási dimenziókat ölteni szokot tűzesetek szerepelnek Japánban. Az egyetlen Jedóban (Tokio) Mikado állam fővárosában az 1880/81. évben nem kevesebb, mint 40,000 ház lett a lángoknak martalékává s ezek közül egyetlen éjjel 15,000 ház égett le! A tűzvészek gyakoriságát bizonyítja az a japán példabeszéd is, a mely szerint: »Kuvaji-va Jedo no hana da« (a tűzvész Jedo virága).

Ily viszonyok között nem csoda, ha ráirányult a figyelem Japánban is a tűzoltóságok szervezésének szükségére. Sőt a tűzrendőri preventív intézkedéseknek nyomajval is találkozhattunk ma már a nagyvárosokban a japáni

A tűzoltóság munkásokból és kézművesek kikkel gyakorlatok tartatnak, melyért a rendőrség: díjazásban részesülnek. Körülbelül 50 emberből áll kaszokra vannak beosztva. Minden városrésznek kü szakasza van; nagy tüznél azonban valamennyi köteles kivonulni. S ilyen esetekben még vetélke kerül a dolog, amennyiben mindegyik szakasz első kodik lenni a vész helyén, hová saját zászlója alatt ki mindannyi. A tüzhöz nem kocsin érkezik meg a japán tűzoltó; hanem náluk, különösen a munkatálnál, a futás megszokott dolog lévén (a bérkötővainak a teendőit ott mind emberek végzik), — ol tást és gyorsaságot észlelni e tekintetben, hogy hamarabb látszanak így gyalogszerrel otteremni helyén, mint egynémely városban a lovaktól vont s érkező tűzoltóság. A kivonulás, mint látvány is, A ténen egynéhány hosszú-létrás halad, utánuk a fűdőt vontatják; azután jön az illető szakasz jelvé ellátott *zászló*, — végre pedig a baltákkal és tüzh ellátott többi legénység.

A lángok közelében való működéshez a lobo, japán öltözet nem igen való; azért a tűzoltók a egyenruhát viselnek itten is. Egyenruhájuk erős sz készült, mely ha egyszer víztől átmedvesült, ugysz lángok közé való merész behatolást is lehetővé t zonyos mértékig. Oltásközben a *japán tűzoltó is ságot tanusít*, sőt mivel valamennyi hajmeresztő produkciók kivitelére is képes, szinte a bámulat fel vakmerőségük.

Évenként egyszer diszgyakorlatot rendeznek is, mely alkalommal a hatóság fejei szemlét tart szakaszok felett, melyeket aztán megvendégelnek.

Minden ügyességük és vakmerőségig menő ságuk daczára is azonban igen sokszor képtelené állítani a tüzet, mely ha száraz (meleg) szél urall könnyen gyulós a tüznek hatalmas tápot adó t között hihetetlen gyorsasággal terjed tova. Ehhez minden vagyonosabb lakos úgy intézkedik, hogy é háza mellé vályogból vagy agyagból *egy tornyot*, *tűz esetén összes ingóságát átszállítja*. Ez eljárás t csökkenté a gyakori tüzek által előidézett óriási p sok okozta kárnak nagyságát. Mert a faházikó t alatt 5—600 frtnyi költséggel újra ott-áll a leé helyén. A hatóság ugyan szeretné a kőből való épí meghonosítani; hanem ehhez, főleg a tűzkárosu hiányzik a kellő tőkepénz. Szépen meg is maradtal szokás mellett. Legfeljebb annyit követnek el utabban különféle tűzbiztos mázzal vonják be a házak falai nem azért soká fenállhat még a fentebb idézett k dás, hogy »Kuvaji-va Jedo no hana da!«

Gyógyey Ado

II. JÓZSEF CSÁSZÁR tűzrendőri szabályrendelete 1788-ból

(Folytatás.)

46. §.

A' Néppel-való emberséges bánás.

A' Tűz mellett meg-vagyon ugyan tellyességgel

tsak Akadályokra vannak, félre küldetessenek, mindazon-
enkivel erőszakosan nem kell bánni, hogy az Óltástól senki
jesztessen.

47. §.

A' jó Rendnek Meg-tartása.

A' Tűz-óltás mellett, a' mennyire lehet, minden haszontalan
ást el-kell távoztatni, a' Víz-hordásban Rendet tartani, meddig
a' Vízet másnak a' Kezébe adja, addig a' többiek Vízét hozzá-
így tovább; azon Útat, a' mellyen a' Vízet Kézben, vagy
en hozzák, mindenkor szabadon kell tartani, 's ha szükséges,
sokkal meg-világosítani. Az Esküttek, 's korosabb Emberek
ségből arra vigyázzanak, hogy a' járásban, menésben egyik
ikot meg-ne gátolja.

48. §.

Az Aszszonyok, és Leányok Tiszte.

Miön a' Férjfiak a' Tűz-óltásban foglalatoskodnak, az Asz-
ok, és Leányok otthon maradjanak, hogy, ha a' Szükség úgy
magával, a' Marhát az Istálókban le-öldjék, mellyet a' Marha-
gynehány Embereknek, kik az Tűz-óltásra vagy alkalmatla-
agy nem szükségesek, Segítségével, mihelyt lehet, hajtson-
nezőre a' Helységből, 's bátorságos helyen őrizzen. Ha a' Tűz
vagyon, az Aszszonyok Foglalatossága lészzen a' Ház-fedelére
önteni, Vagyonjokat meg-menteni; melly Végre már az előtt
ígos Helyet kellett rendelni, 's azt hív Férjfiak által Strázsál-
' Gyűlaskor, hogy az Aszszonyok, és Leányok a' közelebb
eszedelemkor oda küldhessék, vihessék Vagyonjokat.

49. §.

A' nevedő Veszedelem-ellen Óvás.

Ha a' Tűznek Veszedelme nevededik, a' közel-levő Padlás
ait, a' Fedél Nyílásait az olly Házaknak, mellyek Szalmával,
ldal nintsenek bé-fedve, mivel ezeknél semmit sem használ
ás, bé kell zárni; a' Pintzéknek, és Bóltoknak Ajtait, szelelő
it Kövekkel, Pásit-hantal, Fal-hülladékokkal, vagy Ganéjjal meg-
olteni, kivált pedig minden meg-gyúladhatót félre kell vitetni.

50. §.

Az Egyházak Tornyaira, és Padlásaira illy Történetben
irt Vízet kell hordani, azoknak Ablakjait az égő Szikráktól
azni, 's mihelyt lehet, az Egyháznak drága Eszközeit bátor-
távól lévő helyre vitetni.

51. §.

A' benn-rekedt Tűznek el-óltásában tartandó Rend.

Ha ki-nem ütött még a' Tűz, hanem benn-rekedt, meddig
ahoz semmi Levegő-cset nem kell botsátani, hanem öntözés-
más lehetséges módokkal annak Meg-fojtására igyekezni.

A' nevedő, 's ki-robanó Tűznél.

Ha pedig valóságosan ki-rohan a' Tűz, vagy valamely Helyet
yújtott, a' hol Gabona, Széna, Szalma, 's e' félék tartatnak,
azért az Öntözés már nem használ, a' körül lévő Fa-Szer-
kat meszsze el kell vitetni, az oda érő Sövényt, ha eddig
pad Járás kedvéért meg-nem történt volna, le-dönteni; az után
a' Köből rakott Házaknak, mellyek Tseréppel vannak bé-
Fedeleit le-szakasztani, a' Falakat, 's egyéb égő Üszköket,
' Tűz bé-takartatván el fojtassék, bé-felelé tasztítani. Ellenben
y Házakban, mellyek Szalmával, vagy Sendellel vannak bé-
ha már a' Tűz el-fogta azokat, annyival inkább kell kerülni
szakasztást, mennyivel inkább meg éledne az által a' Tűz, 's
zedelem nevedkedhetne.

52. §.

A' meg-gyúlott Ház mellett álló Házak szükség nélkül le-
kasztassanak; tsak akkor kell azoknak le-döntéséhez fogni,
a' Lángnak El-terjedését semmi más módon meg-nem lehet
ozni. Illy esetben semmi Gazdának nem kell kedvezni; de
en ez-is, a' kin az megtörténik, mint a' valóságos El-égett úgy
kintetni, 's ezzel együtt ugyan-azon első Jusban fog részesülni.

IV.

**Az el-óltatott Tűz ártalmas Következéseinek
Meg-előzése.**

53. §.

Ha valóban el-óltatott-is a' Tűz, mindazonáltal a' Tűz óltásra

rendeltetett Emberek közül el ne menjen előbb senki, mintsem a'
Helység Bírāja, vagy az, a' ki a' Dolgot igazgatta, meg-engedje.

54. §.

Az ismét támadható Tűztől Őrizkedés.

Az el-égett Helyhez egynehány Strázsza állíttassék, kiknek
a' legyen fő Gondjok, hogy az el-rejtetett Szikrák által meg-ne
éledjen a' Tűz, 's új Gyűlés ne támadjon.

55. §.

Az óltó Szerszámoknak Viszsa-áddása.

Az után minden Tűz-óltó Szerszámok ki-kerestessenek, 's
kinek kinek adattasson-vezsza az övé; 's azoknak meg-újításáról, 's
meg-jobbításáról legyen a' további Gond.

Azok, a' kik a' Tűz-óltó Szerszámokból szántsándékkal vala-
mit el-rontanak, vagy össze törnek, a' Kárnak teljes Helyre-hozat-
tatásán kívül, érdemlett Büntetésre húzattassanak.

Azok ellenben, a' kik amazokból valamit el-titkolnak, magok-
nak tulajdonítanak, vagy épen el-adni merészelnék, kemény tör-
vényes Fenyítést várjanak magokra.

Szintén úgy kell azokat-is meg-büntetni, a' kik a' Tűz-óltásra
szerzett közönséges Szerszámokkal, úgymint Lajtörjakkal, 's más
e' félékkel, az Helység Előjáróinak tudtok nélkül, tulajdon Hasz-
nokra élnek.

Végtére azok, a' kik annyira ki-vetköztek az Emberségből,
hogy a' Gyűlés, 's Égés ideje alatt, az El-égett Embereknek meg-
mentett Vagyonjokból valamit el-oroznak, a' Vétségekről, 's azoknak
Büntetéséről ki-botsátott közönséges Törvénynek 160. Tzikkelyé-
ben meg-parantsoit Büntetéssel illettessenek.

56. §.

A' Vármegyéhez teendő Bé-jelentés, 's a' Tűz okának ki-keresése.

Utóljára, az el-óltatott Tűz után mindjárt bé kell a' Vár-
megyének jelenteni a' Gyűlést; Ez pedig szorgalmatosan vizsgálja-
meg, 's keresse ki, mi tulajdon képen támadott a' Tűz, hogy mind
a' Vigyázatlanokat, mind pedig a' gonosztévő Gyújtogatókat Fele-
letre, 's Büntetésre idézhesse.

Költ a' mi Lakó Városunkban Bétsben Szent Iván Havának
huszon hatodik Napján, ezer hétszáz nyóltzvan nyóltzadik Eszten-
dőben; Országainknak: a' Romainak huszon harmadik, a' többi
örökös Országainknak nyóltzadik Esztendejében.

JÓSEF m. p.

GRÓF PÁLFI KÁROLY m. p. MIKÓS MIHÁLY m. p.

H I R E K.

— József főherczegnek családi öröme van. Neje Klo-
tild főherczegnő, egészséges leány-gyermekkel örvendezteté
meg Fiumében. Az ujszülött főherczegnő úgy, mint fensé-
ges anyja, jól érzi magát.

— Batthyány Elemér grófról azt ujságolták a »Füg-
getlenség« után a többi napilapok, hogy ő a budapesti
önkéntes egylet tagjainak sorába belépett. Hogy ily lépés
kívánatos volna minden a fővárosban évente huzamosabb
ideig tartózkodó fiatal főúr részéről; az nem szenved két-
séget; hogy Batthyány Elemér gróf »kedvelő tagja« a
budapesti önkéntes tűzoltó-egyletnek, ez is tény. A félre-
magyarázott közleményt azonban annyiban mégis recti-
ficálnunk kell, hogy a grófnak belépése az egyesületbe
nem most; hanem már 1873-ban megtörtént és csak a
befizetett kedvelő tagsági beíratási díjról (50 forint) szóló
okmány állíttatott ki számára s kézbesített nekí a mult
hó folyamán. Hogy pedig ez ennyire későn foganatositta-
tott, annak oka Széchenyi Ödön grófnak, az akkori fő-
parancsnoknak Konstantinápolyba történt távozása volt,
mely körülmény az okmány aláírását lehetetlenítette.

— A kürtjelzés nagy gyakorlatoknál. Nem egyszer adott már konfuzióra alkalmat az a körülmény, hogy sem a vezénylők, és annál kevésbé a vezénylettek nem voltak, nem lehettek tisztában az iránt, hogy e vagy ama kürtjel kitől származik? Pedig a dolog igen egyszerű. Csak azzal kell tisztába jönnünk, hogy *egy valaki van-e, avagy többen, s mikor vannak jogosítva kürtjelet adatni ott, hol több testület együttesen működik?* S éppen ezért veti fel a kérdést egy vidéki bajtárs, ki oly város területén működik, hol több egyesület tagjainak együttműködése nem tartozik a ritkaságoknak sorába.

— Monarchiánk nyugati felében (Ausztriában) az a törvény, mely a biztosító intézeteket, a tűzoltóságok költségei fedezéséhez való hozzájárulásra kötelezi, — ez év elsején már életbe lépett. A biztosító társaság részéről az első visszahatás abban mutatkozik, hogy »tűzoltói pótlék« címén, az egyes biztosított épületek avagy tárgyak után bizonyos többletet szednek be a felektől. Az üdvös concurrentia azonban ezt szükségképen mihamar megszünteti. A törvény értelmében minden biztosító társaság az 1884. évtől kezdve köteles bevételének 1%-át az országos szövetség közp. választmányának beszolgáltatni és magának a hozzájárulási összegnek megítéléséhez szükséges adatokat legkésőbb 4 hónappal az egyes évek leforgása után bemutatni.

— A kismartoni (Eisenstadt) önk. egylet *Major Gyula* parancsnok által összeállított évi jelentése ugy kiállításának csinja, mint könnyen áttekinthető beosztása által már egymagában is alkalmas arra, hogy az ember csak jót tételezzen fel e 10 éves egyesület ügyeinek vezetőiről és illetőleg vezetéséről. És maga a füzetbe kötött szép jelentés tartalma meg is győzhet bárkit is arról, hogy a kismartoni egyletnél szigorú rend uralkodik, hogy e derék egylet ismeri és teljesíteni is tudja nemes kötelességét. Annál a 76 tüzesetnél, mely 10 év leforgása alatt Kismartont meglátogatta, fényesen meggyőzte erről tanusított erélyes és sikertől koronázott működésével az egylet a város lakóit is, kik az intézmény fontossága és jótékonyágának elismerése mellett, most mind nagyobb figyelemben és támogatásban részesítetik az erre érdemes testületet.

A lefolyt 1883—4. egyleti évben a következő változások fordultak elő. 1883. április végével 109 volt a működő tagok száma. Az évfolyamán belépett 34, kilépett 7, meghalt 1, szolgálati mulasztás és rossz magaviselet miatt kizárattott 2; a létszám effektív állása tehát ma: 133 ember. — Parancsnoki ülés tartatott 9, melyek legfontosabb tárgyát a gyakorló és szolgálati szabályok átdolgozása képezte. Menetgyakorlat 1, szakaszgyakorlat 2, összgyakorlat 3, diszgyakorlat 1, összesen 7. Komoly működésre a lefolyt év nem szolgáltatta a századot a város területén és környékén. Olyan eset azonban több adta elő magát, a hol egyedül a gyors megjelenésnek és szakértő beavatkozásnak tulajdonítható a veszély elhárítása. Egy ízben Zagersdorfba is, mely már nem tartozik az egylet rayonjába, kivonult egy szakasz *Seitz József* alparancsnok vezénylete alatt és hogy lokalizáltatott a pusztító vész, az a kismartoniak bravúros működésének eredménye volt. *Czirák Béla* gróf szövetségi elnököt üdvözölni egy 18 tagu küldöttség járt az egylet részéről Sopronban. Bevétel 1043 frt 80 kr., melyből a kiadások levonása után 22 frt 14 kr. maradt a pénztárban. A kiadások sorában felszerelések kiegészítése és javítása 424 frt 90 krral szerepel, azon kívül, igen helyesen, külön kimutatva figurál a kiadások közt a szövetségi tagsági díj 6 frt 20 kr. és szaklapok előfizetési díja 5 frt 23 kr. — A segélyalap 1022 frt 29 krral rendelkezik.

— A varazsdi önk. egylet, mely hivatalosan »első horvát tűzoltóegyesület«-nek nevezi magát, június hava 1. és 2-ik napján, megalakulásának huszadik évfordulóját fogja ünnepelni. A budapesti önkéntes egyletet ez alkalommal *Bogisich Károly* főparancsnoki helyettes és *Bakics Gyula* mászó képviselendik. A varazsdi tűzoltóegyesületnek ez idő szerint 8 tiszteletbeli 151 pártoló és 91 működő tagja van. Bevételai a lefolyt 1883 évben 1110 frt 21 krral

1349 frt 20 krnyi bevétele és 1324 frt 49 krnyi kiadása segélyalpnál 1152 frt 86 krnyi bevétellel szemben 1058 frt 43 kr. kiadás áll. Az egyesület összes vagyona 2486 frt 42 krral. Ugyancsak a lefolyt évben 54 gyakorlat és 12 este elméleti adások tartattak. Tüzeset volt 5; őrség tartatott 39-szer és egy-egy egész szakasz készenléti szolgálatot teljesített.

— Az északamerikai Egyesült-Államokban és Caiban az 1883-ik év folyamán tűz által okozott káro becslött értéke kerekszámban 100 millió dollárra rúgott. Kifizetett biztosítási díjak ezzel szemben 54 millió dollár tesznek ki. Legtöbb kár volt decz. havában (12 millió) augusztusban (10 millió); ellenben a legkevesebb feltehető kár januárban és áprilisben (7 millió).

— A bécsi IX. kerületi (Alsergrund) nemrég szervezett tűzoltóság első tüzipróbáját április 17-én állotta ki. Ők maguk nevezték ezt el, hogy »Feuertaufe«, a mi bizonyos tekintetben inkább jogosult, mert maga a tűz rövid egy óra alatt már elcsigázta a szomszédos házakat, de az azután mindjárt a helyszínén megkezdődött ivás (sub Brandwache) d. u. 5 órától másnap reggel ötig eltartott. A városi tűzoltóság központi és IX. kerületi őrsége is kivonult az első együttműködése a két (önkéntes és városi) testületnek kitalált egyetértéssel folyt le.

— Székesfehérvári levelezőnk egy örvendetes körülményt értesíti lapunkat. Ugyanis az ottani önk. egylet választmány határozta: miszerint tüztorony hiányában — melynek építése küzdhetetlen akadályokba ütközik — a városnak tűzveszély pontjait villamos tűzjelző hálózattal köti össze; s mivel még 2—3 ezer forintig terjedő költségeinek fedezésére sem nélkülözhet a segélyt, kérvényt intézett a m. kir. közigazd. ministeriumhoz, mint az egyik tervezett tűzjelző állomás elhelyezésére kiszemelt épület tulajdonosához, hogy az állomás berendezési költségeit az államkincstárból fedeztessék. E kérvényre küldött válaszában a miniszter egyebek között a következőket mondja: »Az önk. egylet közhasznú és jótékony működését, felvirágzását megalapozó határozatát mindig egyik legfontosabb teendőnek tekintvén, folyó évi márczius 1-én 19-ik számú kérelméhez 1000 forinttal engedélyezem azon kétszáz ötven forintot meghaladó kiadásokat, melyeket egy villamos tűzjelző állomás székesfehérvári m. kir. állami méntelep helyiségeiben tervezett berendezése igényel stb. stb.«

— Izsák, pestmegyei községben, *Ottó Sándor*, volt budapesti önkéntes tűzoltó agitatója folytán tűzoltóegylet alakult. E *Szvacsina György*, főparancsnoka *Szildárfy Károly*.

— A Zombori tűzoltó egylet már 5 év óta áll fenn s most hallunk nem közvetlen forrásból annyit róla, hogy 127 tagja van és hogy a főparancsnoka *Zettler János*, alparancsnoka *Dorovits János*, titkára pedig *Bittermann Nándor*.

— A flumei tengerészeti hatóság számára az ottani petroliumkereskedőhöz, a kereskedelmi miniszter, *Walser Ferencz*nél, egy fecskendő vásárolt. Mult hó utolsó vasárnapján *Schnierer C* miniszteri tanácsos ur ő méltósága, továbbá *Ráth Károly*, technikai muzeumi igazgató, *Kempelen Béla*, főparancsnok, nemkülönben flumei tengerészeti hatóság képviselőit a fővárosba jött meg és számos érdeklődő jelenlétében, a megrendelt gőzfecskendő bájja a tűzoltói gyakorló téren, kiváló sikerrel tartatott meg.

— Veszprémmegye derék alispánja — mint a »Magyar Tűzoltó«-ban olvassuk a dunántúli kerületi szövetség választmány megkeresése folytán a következő rendeletet bocsátotta ki.

Körlevél a vármegye minden községéhez. A magasztos feladatok egyike a közjólét előmozdítása s ezzel karöltve a lakosság megalapozott nyugalma, néha általános elszegényedést okozó elemi csapások meggátlása. Az elemi csapások közül leggyakoribb s törvényszerűen hatóságunk területén aránylag legtöbb kárt okoz a tűzvész. Szokásunk képet tárnak fel a minduntalan beérkező tudósítások. Nemcsak a község lett már a lángok áldozata. Sokan vannak, a kiket káros botra juttatott, kétségbe ejtett, a házaikat, eleségüket s mindent pusztított tüzi veszedelem. Pedig az elemi csapások körül éber figyelemmel jól szervezett tüzendőrség, helyes és gyors cselekvés által

egyletek. Örömmel veszem azért tudomásul minden ilyen alakulását s óhajtom: bár megyénk minden községében szerző volna rendszeres tűzoltó egylet. De hogy ezen egyleteknek feladata minél könnyebben elérhető s tevékenységük minél sebb legyen, — szükséges, hogy azoknak alakításánál, belső életénél s intézkedéseikben egyöntetűség létesüljön. — Hibás elvédek gyakran a legnagyobb bajok kuforrásai válnak s az elvetett hibák helyrehozása néha lehetetlen, de legalább is nagyon és több időbe kerül. Ez indított arra, hogy a különben is nem érkezett megkeresés folytán a járásbeli szolgabírák és rend. városok polgármesterei útján a megye valamennyi községére körlevelet bocsássam ki. Felhivom tehát az egyes községeket: hogy ha bárhol tűzoltóegylet alakulása van készulőben — szervezkedést, egyenruházatot és felszerelvényeket illető tennemű felvilágosítások és utasítások végett forduljanak azonnal járásbeli szolgabírákhoz, illetőleg elnökségéhez. A szolgabíráit és a rendezett tanácsú városok polgármestereit utasítom, hogy ezen rendeletem szétosztásáról gondoskodjanak a kézbesítés megtörténtét hozzám 14 nap alatt jelentsék be. Debrecen, 1884. évi február hó 27. Vég hely Dezső, alispán.

— Lapunk zártával vesszük a hirt hogy a *bécsi* «Theater» délután 1/2 órákig gyuladt és esti 10 órára csak leégett. A csinos külsejű színházból, melynek építése után a mi Népszínházunk is épült, csak a külső falak maradt épen. Emberélet nem esett áldozatul. A színház épületeket megmentették. Az égés részletéről a bécsi lapok oltó beavatkozásáról legközelebb.

— Besztercebánya sz. kir. és bányaváros tanácsa 1533/884. számú alatt a radváni tűzoltóegylet elnökségéhez a következő körlevelet mentesítette:

A folyó hó 13-án városunkban dühöngő tűzvész alkalmából a városparancsnokság és legénység részéről tanusított készséges és bátor mentési és biztonsági munkálatok folytán indítva éreztünk magunkat hálás köszönetünket és legnagyobb elismerésünket a városparancsnok kérelmére kifejezni, miszerint jóakaró közreműködését a városparancsnok jövőre is juttatni sziveskedjék. — Besztercebányán, 1884. évi február 25-én. Szumrák Pál m. p., polgármester.

A besztercebányai j. szolgabírája pedig ugyan e tárgyban a városparancsnok Károly radváni parancsnokot a következő sorokkal kéri fel hivatalból:

1854/884. szám. A zólyomgyepei tekintetes alispán úrnak 3009. számú rendeletét, melynek értelmében a radván-királyi tűzoltó egyesületnek a Harnisch-féle butorgyárban kiűtött tűzalkalmával tapasztalt fáradozásaért elismerését és köszönetét adta ki, — e másolatban ide átsívtva azon szívből eredő kívánság mellett van szerencsém átküldeni, miszerint ugy az egyesület parancsnokait, valamint annak összes tagjait az Isten soká éltesse, és mint utolsó esetenél, ugy jövőre is szükség esetén a veszélyes munkáján sikeresen működhesse, s az egyesület virágzását elősegíthessék. Tisztelettel megkeresem, miszerint az ide csatolt melléklet tartalmát az egyesület tagjai előtt kihirdetni sziveskedjék. — Besztercebányán, 1884. április hó 29-én. Lazarovich Imre m. p., szolgabíró.

— Színházi és czirkuszégek statisztikája. A bécsi leg- nagyobb színházégek alkalmából nem érdektelen közölni a legújabb évek ékeket mult évi december hó 2-kától kezdve.

1882. decz. 2-án leégett egy színház az Antillákon, január 7-én a moszkvai »Buff« színház, január 13-án a csehországi cirkusz (odavesztett 300 ember), január 22-én a londoni színház. Mitauban, február 8-án a torontói színház (Canadában), február 18-án az aradi színház, márczius 18-án a new-orleansi cirkusz (60 halott 100 sebesült); április 4-ikén a berlini nemzeti színház, április 8-án a Starobinski cirkusza Moskvában, április 22-én a Starobinski cirkusza Stocktonpor Tees-ben Angliában, április 25-én a londoni színház. A párisi Ambiguban (20 sebesült), június 1-én a Barnum cirkusza Chicagóban, június 9-én a Gaity

színház Manchesterben, június 11-én a varsói Varietes június 16-án a Victoria Hallban Sunderlandban 180 gyermek agyonnyomatik, június 24-én a deriúi színház. (48 halott 10 sebesült), július 8-án a varsói nyári színház, aug. 28-án a katamocamuru kamada Gori szanukui (Japán) színház (75 halott, 15 sebesült), aug. 29-én a choroli nyári színház (Oroszország 12 halott), aug. 31-én a pekaterinográdi nyári színház, okt. 30-án Herczog czikusza Budapesten, nov. 17-én a Theatre Royal Darlingtonban, nov. 29-én a Windsor színház New-Yorkban decz. 15-én a Standard színház New-Yorkban. 1884. jan. 9-én a meadvillei operaház (Pennsylvania) jan. 19-én a Lusbyféle énekcsarnok Londonban és a Variety színház, febr. 1-én a clevelandi tűzbiztos színház Amerikában, apr. 1-én a campobassói színház (Olaszország) apr. 15-én a tarasconi színház (Franciaországban) és apr. 24-én a Sidoliféle czirkuszégek Bukarestben.

— *Assicurazioni Generali*. A trieszti általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali) 1883-ik évi zárszámlája és vagyonkimutatásából látjuk, hogy e jó hírnevű biztosítási intézet fejlődése a lefolyt évben is jelentékeny előhaladást tett. Összes díj és illetménybevételei 13.281,391 frt 31 kr-ra rugnak. A még folyamatban levő kockázatok tartaléka 7 millió forinttal növekedett. Az 1883-ik évben 27,780 kárért 9.611,024 forint 38 kr. és így fennállása óta 516,038 kárért 169.785,742 frt 38 krt fizetett ki a trieszti általános biztosító társaság, mely összegből hazánkra magára 74,286 kárért összesen 30,022,830 frt 15 kr esik. A tűzbiztosítási osztálynak a későbbi években behajtandó díjai fedezésére adott díjkötelezők értékének összege 19.992,193 frt 02 kr-ra emelkedett az intézet kezességi alapja részvénytökeiben és készpénztartalékokban 29 millió 698,824 frt 29 krt tesz és mint a vagyonkimutatásból látható a legnagyobb elővigyázattal, jó értékekben van elhelyezve.

TÁRCSA.

A kassai ünnepély.

A kassai önként. tűzoltó egyesület 4000-ik éjjeli őrsege mult év december hava 16. és 17-ik napjain tartott meg. Szombaton (16-án) d. u. 5 és fél óra tájt az új másházánál gyűltek össze a tűzoltók s nemsokára megindult az impozáns fáklyásmenet, élén az egylet zenekarával, az egylet pártfogói lakásuk elé, u. m.: Comáromy alispán, Gessner térparancsnok, Münster polgármester, Saád főkapitány, Schuster püspök, Loósz tanácsnok, Keczer Miklós főparancsnok, végre az őrtanyára vonult a menet, hol a 4000-tk éji őrseget méltó megemlékezésül az egylet összes parancsnoksági tagjai tartották, s a városi tűzoltólegénység a szolgálat rendes átadása után reggelig szabad-ságoltatott.

Az est második programpontját a főparancsnok Keczer Miklós arczképének leleplezése képezte. Nevezett egy küldöttség kíséretében meg is jelent az őrtanyán, a tagok által élénken megéljenzetve. *Sztyerbovszki* működő tag tartotta az alkalmi beszédet, kifejezést adván a főparancsnok iránt érzett hű ragaszkodásnak, tiszteletnek és szeretetnek, mire a kitünően sikerült fénykép lelepleztetett. A főparancsnok látszólag megilletődve a ragaszkodás ezen szép jelen, további erélyes működéséről biztosította az egyletet.

Erre kezdetét vette a baráti összejövétel fesztelen része az őrtanya fölött lévő volt parancsnoksági terem-

ben. — Hogy ez alkalommal felköszöntőkben sem volt hiány, (többek között a magyar haza legelső tűzoltójára: József főherczeg ő fenségére, mint a tűzoltók védnökére, Széchenyi Ödön grófra, Keczer Miklós főparancsnokra, az egylet parancsnokságára stb, stb.) s hogy a közönség késő éjjig vette körül a lampionok, transparentek és lobogókkal díszesen ellátott őrtanyát: az természetes. Vasárnap pont 3 órára volt hirdetve a gyakorlat s valóban tűzoltói pontossággal vette kezdetét, a rossz idő daczára megtartott látványos működés. Megszólaltak a vészkiáltók, s nemso-kára előbogtak a szerek (két tololétra, 2 vizeskocsi s a nagy szerkocsi a szükséges legénységgel) a képzel vész-helyére a gróf Forgách-féle palota elé. 4 perczczel a riadójel után hatalmas vizsugarak ömöltek az égőnek kép-zelt objectumra, a veszélyeztetett szomszédos épületeket is oltalmazva. Befejezett gyakorlat után a tűzoltók dísz-menetben vonultak el a főparancsnok előtt, ki teljes meg-elégedését fejezte ki a siker fölött. Az ünnepélyeket este Marosi vendéglőjében tartott sikerült társas összejövetel zárta be, melyen a közreműködött tűzoltókon kívül szép számu közönség is jelent meg, megjelenésükkel adván ki-fejezést elismerésüknek a nemes intézmény harczosai iránt.

— A székesfehérvári önkéntes egylet f. évi február hó 26-án tartotta meg szokásos böggő temetési mulatságát, mely oly népes volt, hogy a »Magyar király» szálloda tágas termei alig voltak képesek befogadni a jelen voltakat. A tiszta jövedelem 318 frt 37 kr. lett.

— Sorrendje a nagyváradi önk. tűzoltó egylet 1883. évi június 1. és 2-ik napjain tartandó *zászló felavatási ünnepélyének*, 1884. május 31-én, *szombaton*: 1. Az érkező vendégek ünnepélyes fogadtatása délután 5 órakor, a vasuti pályaháznál. 2. Az indulóháztól bevonulás a tűzoltói őrtanyára. 3. Színházi diszeldadás este 1/2 8 óra-kor. 4. Ismerkedő estély a »Rózsabokor«-ban. Június 1-én, *vasár-nap*: 1. Az »önkéntes tűzoltó egyletek nagyváradi szövetségének« II. közgyűlése délelőtt 9 órakor. 2. Diszgyakorlat délelőtt 1/2 12 órakor. 3. társas ebéd délután 1 órakor a »Rózsabokor«-ban. 4. Kirándulás a Püspök- és Felix fürdőkbe délután 3 órakor. 5. Fák-lyás menet a zászlóanyához este 9 órakor. Június 2-án, *hétfőn*: 1. Ebresztő, zenével, reggel 5 órakor. 2. Diszfelvonulás a zászló ava-tási helyre reggel 8 órakor. 3. A zászló felavatása. (Részleteiről kü-lönb sorrend fog kibocsájtatni.) 4. Diszebéd délután 1/2 2 órakor. 5. Zártkörű tánczvizgalom a »Fekete Sas« nagytermében este 8 órakor.

Vasuti *vonatok érkezése* Nagyváradra: Magyar állami vaspálya tiszai vonala (Püspök-Ladány felől) délután 4 órakor. Magyar állami vaspálya keleti vonala (Kolozsvár felől) délután 4 órakor. Alföld-fiume vaspálya (Csaba felől) délelőtt 9 és délután 1/2 8 órakor. A bu-dapesti önkéntes egylet tagjai közül ez alkalomból *Follmann Alajos* tiszteletbeli főparancsnok *Gorecký Zsigmond* szertárnok és *Clair Pista* pénztárnok rándulnak le. Előbb nevezett két ur, mint a közp. választmány alelnöke és titkára, egyszersmind az országos szövetsé- get is képviselendik. Velük együtt összesen 34 egylet képviselőt- ben 371 tűzoltó van bejelentve.

T Ü Z E K.

Radván, 1884. május hó 1-én.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

F. évi április 13-án — Húsvét vasárnapján — j. u. 5 óra körül a félrevert harang kongása verte fel Besztercebánya polgárai-nak már régóta semmitől meg nem zavart nyugalmát. »Hámor« ne-vezetű külvárosban ég felé emelkedő lángoszlop azt jelenlé, hogy szerencsétlenség fenyegeti a nevezett külváros lakosait.

»Harnisch és társai«, tömör fából hajlított butor-gyára ismeretlen okból kigyuladt. A lángfolyam borzasztó gyorsasággal az egész gyártelepre terjedt; mire a *radván-királyfalvi* önkéntes tűzoltók a helyszínére kivonultak. (azonban nem Bárczy László, hanem

tűzfala s a tűz tovaterjedése mégis meggátoltatott falvi önk. tűzoltók által annyira, hogy csak az égett kezesükkor is már menthetetlen volt, — nagyon tűzoltók érdemeit. Az ellenkező oldalon nem ahol tént) négy vagy öt ház égett le. Mondhatná valaki, nem nyújtottunk azon oldalnak is valami védelmet! a ki ilyen kifogást akar emelni a működésünk ellen kell mindenekelőtt, hogy a radván-királyfalvi önk. sokkal kisebb volt magán a vészhelyén, semhogy e oly nagy tüzet két oldalról sikerrel megtámadhatott.

Mily nagy szolgálatot tett volna a beszterczeli tűzoltóság, ha az, *volt érdemdús főparancsnokává Sándorral egyszerre nem lett volna eltemetve!* Így kezetekor, az ahoz nem kellően értők által használ-fecskendő működtetésének mi látszatja sem volt, s zés miatt részben maga a fecskendő is odaégett. A *falvi* tűzoltók fáradhatlanul dolgoztak 6 órától este írott parancsnok vezetése alatt kivonult huszoneg Walsér-féle mozdony fecskendővel és szerkocsival, a tűzhelyre való elvitele nagy fáradságba került, n nyainkhoz képest, *csak kézzel való húzásra* van. Egy része a polgárságnak kiket Zólyom vármegye tetes Csipkay Károly ur, személyesen buzdított a gatta a tűzoltókat; a szivattyuknál pedig a csend naság segedkezett.

Kiváló buzgalmat és önfeláldozást tanusítottak kezű tűzoltók: *Mesó Mihály, Melicher József* (meg *Samu, Markovich János, Benik Sándor, Kreic. Miklós* és *Riécsánszky Danó*. A szivattyu helyes m dicséretet érdemelnek *Koppa András* és *Pařsiika* a szerkesztő ur becses barátságába ajánlva, marad tetellel *Bárczy Károly*, a radván-királyfalvi önk. parancsnoka.

— Tűz a koporsóban. Nagyváradon egy felállított gyertyák egyike feldűlt és a szem gott. A tűz oly gyorsan terjedt, hogy mi rokonok a szobába léptek, az egész koporsó lott s nem volt többé megakadályozható, ho a szemöldökei és haja le ne perzselődjenek, szekulcsolt kezei is meg ne éjjenek. Az eset az alsóbb néposztályban sokféle rémes hi forgalomba az ördögről, mely a gyertyát fe elhunytat halála után is így megcsufolta. E dője azonban, ki nem nagyváradi ugyan, tésnek rettenetes elvi pártfogója, erősen r ződve arról, hogy az eset »világos ujjmutat a tekintetben, hogy hozzuk végre hazánk hullaégetést.« Szerinte százszorta megnyug lat halál után a gyorsan emésztő tűz ál meg testileg, mint lassan enyészni el a h undorító végfeloszlás rendes processusa utj mélyén«. Beküldő azután, hosszasan fejteget egészségi és nemzetgazdászati szempontból helyeselni lehet a hullaégetés eszméjét, mer

— a különféle öldöklő betegségek ragályos által való megsemmisítése praeventive elejét levegő fertőzésnek: a temetők felhagyásával kiterjedésű termő talaj takarítatik meg a g számára. Végül azonban a tűzoltóegyleteki jövedelmi forrását képezhetné a halottak il eltakarítása, a mennyiben a hullaégetés eszk rüen csakis a tűzoltókra volna bízható!« A l nak e finaléja adhatja meg magyarázatát miért vettünk tudomást az ő eszmenetéről,

Magyar-francia biztosító-részvénytársaság Budapesten.

Részvénytőke 8 millió forint aranyban. (Alapított 1879-ben).

Negyedik évi zárszámla 1883-ik január 1-től december 31-ig

Kiadások		frt		kr.		Bevételek		frt		kr.			
		frt	kr.	frt	kr.			frt	kr.	frt	kr.		
I. Tűzbiztosítás.													
Kifizetett károk a viszontbiztosítások levonása után		1870116	90										
Függőben maradt károk tartaléka		213603	34										
Szerzési költségek a viszontbiztosít. utáni bevétel levonásával		308167	18										
A tűzbiztosítási üzletet terhelő igazgatósági költségek		188734	32										
A következő évek díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		854502	55										
				3235124	29								
II. Szállítmánybiztosítás.													
Kifizetett károk a viszontbiztosítások levonása után		1249315	04										
Függőben maradt károk tartaléka		26157	—										
Szerzési költségek a viszontbiztosít. utáni bevétel levonásával		127852	77										
A szállítmány-üzletet terhelő igazgatósági költségek		51683	58										
A következő évek díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		130211	72										
				1820634	11								
III. Jégbiztosítás.													
Kifizetett károk a viszontbiztosítások levonása után		430627	40										
Függőben maradt károk tartaléka		3780	49										
Szerzési és igazgatósági költségek		116218	36										
Díjtartalék 6 évre kötött biztosítások után		21368	71										
				571994	96								
IV. Életbiztosítás.													
Halálesetek után kifizetett összegek	52678	32											
Halálesetek következtében díjvisszatérítések	2764	31											
Évjáradékokért	1980	04											
Függőben levő károk tartaléka			57422	67									
Visszaváltott kötvényekért			32100	—									
Szerzési költségek leírása			6615	66									
Díjbehajtási költségek			56144	59									
Orvosi díjak és az életbiztosítási üzletet terhelő költségek			8389	97									
Behajthatlan követelések leírása			71912	69									
Nyeremény részlettel s kisorsolás alapján			5189	87									
Díjtartalék az év végén			33000	—									
			789675	86									
					1060451	31							
Leltár leírása											5803	48	
Általános kezelési költségek											87283	71	
1883. évi nyeresemény:													
a) a tartaléktőkék kamatai			30722	62									
b) tiszta nyeresemény			314260	74							344983	36	
											7126275	22	
1882. évi nyeresémszámla maradványa													
											4005	43	
I. Tűzbiztosítás.													
Az 1882-ik évről áthozott díjtartalék								788887	44				
627.785.145 frtnyi kötött biztosítások után, valamint a folyó évben lejárt díjrészletekből befolyt díjak 4147366.84 frt								2458796	90				
Levonva a törlesztett és viszontbiztosít. díjakat 1688769.94 »								209155	76		3456820	10	
Az 1881-ik évi függő károk tartaléka													
II. Szállítmánybiztosítás.													
Az 1882-ik évről áthozott díjtartalék								252883	25				
Az 1883. évben befolyt díjak 167215191.— frt kötött biztosítások után													
Folyó és szárazföldi biztosítások után								268615.28	28				
Tenger-szállítmány biztosítások után								1315136.66	66				
Levonva a törlesztett és viszontbiztosított díjakat 447058.53 »								868078.13	13		1136693	41	
Az 1882. évi függő károk tartaléka											346186	—	
											1735762	66	
III. Jégbiztosítás.													
Az 1882. évről áthozott díjtartalék								16764	26				
1883-ik évben befolyt díjak 32693199.— frt													
kötött biztosítások után								604469.96	96				
Levonva a törlesztett és viszontbiztosít. díjakat 104959.— »								499510	96				
Az 1882-ik évi függő károk tartaléka											7710	58	
											523985	80	
IV. Életbiztosítás.													
A múlt évből áthozott díjtartalék								565740	61				
Az 1883-ik évben befolyt díjak								672676.05	05				
Levonva a viszontbiztosított díjakat								134417.75	75		588258	30	
Az 1882. évi függő károk tartaléka											15600	—	
Kamatjövedelem és egyéb bevételek											35832	22	
											1155431	13	
V. Egyéb bevételek.													
Értékpapírok és betétek utáni kamatok és társasági házak tiszta jövedelme												250270	10
												7126275	22

Budapest, 1883. december 31.

Az igazgatóság:

Báró Bánhidy Béla, Dr. Hiller Albrecht, Kistenmacher Károly, Moskovicz Lajos, Schweiger Márton.

A fenti mérleget a törvényben és az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és annak egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk:

A felügyelő bizottság:

Beck Nándor, Dr. Kán Béla, Lányi Leo, Lewin Jakab, Laurans A.

AZ ASSICURAZIONI GENERALI VAGYON-ÁLLÁSA 1883. DECEMBER 31-ÉN.

F. SZ.	V a g y o n	A		B		Összesen		F. SZ.	T e h e r	A		B	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr			frt	kr	frt	kr
1	A részvények biztosított adósszelei . . .	1837500		1837500		3675000		1	Alaptőke	2625000		2625000	
2	Ingatlan birtok minden (teheről menten):							2	Tőkésített nyereségtartalék	1031572	29	2021093	29
	a) városi telkek			4444782	52	7514705	05	3	Tartalék az értékpapírok árfolyam-ingadozásának fedezésére	162893	06	366385	78
	b) földbirtokok (gazdasági leltárral)			3063922	53			4	Ingatlan tartalék			407145	65
	c) 1883. december 31. még el nem adott gazdasági termékek a társaság földbirtokaiból			93815	35	93815	35	5	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	40000		40000	
3	a) Kölesonők a társaság életbiztosítási kötvényeiről							6	Rendkívüli rendelkezés alatti nyereségtartalék	315635		315635	
	b) Aktív életjáradékok és jelzálog által biztosított, a felek halálakor felveendő tőkék vételára			1789392	07			7	Az 1883. decz. 31-én még érvényben levő biztosítások tartaléka:				
				65832	53	1855224	60		Az A mérleg	1876811	58		
4	Kamatkozó, jelzálogilag biztosított tőke-kölesonők ingatlanokra (a jelzálog osztályba tartozók kivételével, alapszabályok 1. cikk e) pont)			2342675	21	2342675	81		A B mérleg			1719580	51
5	Kölesonők letétmenyezett állam- és más értékpapírokra	157847	71	69670	31	227518	62		Tartalék bejelentett, de 1883. decz. 31. még ki nem fizetett károokra:	817121	69		
6	A lam- és értékpapírok (A melléklet).	4001236	68	6228791	28	10590027	96		Az A mérleg			236965	77
7	Váltók a társaságban	676480	61			676480	61		A B mérleg			506383	66
8	Előlegek a jelzálog osztálynak			404621	20	404621	20	9	Osztalékalap az életbiztosításban nyereségnyel biztosítottak javára			109598	31
9	Pénzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél	314412	78	1469762	63	1784175	41	10	A VII. tontina-osztály vagyona kamatbiztosítással				
10	Kézpénzkészlet a triestri és velencei igazgatóságok pénztárában	120246	41	27851	68	148098	09	11	a) A hivatalnokok nyugdíj-pénztárának vagyona	103634	11		
11	Kézpénz készlet a nők pénztárában	78298	39	19233	42	97581	82	12	b) A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	124569	80		
12	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	603434	46	12714	06	616148	52	13	Jelzáloghitelvezők				
13	Maradvány az intézeti főköjainak számláiból	865195	26	219577	43	1085072	63	14	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	702636	85	951	24
14	Maradvány az A mérleg folyó számláiból			394807	57	394807	57	15	Egyenleg az intézet főköjainak számláján	171686	21	33010	91
15	a) A ósok különböző címek alatt	398671	42	307022	78	705694	28	16	a) Hitelezők különböző címeken	436248	06	81208	47
16	b) Letétek biztosítékok és kezesség gyanánt	403223	21	304083	97	707307	15	17	b) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	403223	21	304083	97
17	Díjtartalékok átadott élet- viszontbiztosításokra			308392	75	308392	77	18	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	394807	57		
18	Butorzat s vasszekrények a társaság összes hivatalában, cég táblák, papír és nyomtatvány az összes raktárakban	23548		23548	99	47093	99		Gidoni alapítvány	4974	08		
19	Törlesztendő jutalékok s törlesztendő szervezési költségek								A B Összesen				
	Az 1883. decz. 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjkötélek ért. 19.992.193-02	9480394	93	23494047	89	32974442	82		Feloszt. ny. 289.272-89 262,953-14 552,226-03 Le: Atvitel a vonatközü nyere. tart. jav. 19,691-77 17,950-21 37,641-98 frt 269,681-12 245,0-2-03 614,584-05	269581	12	245000	91
									A jövő években lejárandó tűz-biztosítási díjak	9480394	93	23494047	89

A CS. KIR. SZAB. ASSICURAZIONI GENERALI KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA TRIESTBEN:

Dr. Maurogato I. Br. Morpurgo József. Br. Rálli Ambr. Segré V. Dr. Galabi R. Goldschmidt
 A vezértitkár: **Marco Besso.** *Magyarorsz. főügyn. Budapest, Dorottya-utca 10. sz.* az intézet saiat ház

A t. cz. tűzoltó egyleteknek

valamint ezek

t. cz. tiszt-, altiszt- és legénységi tagjainak

becses figyelmébe ajánlatik

Tiller Mór és testvére

osztr. cs. kir. és szerb kir. udvari szállítóknak

a „hadi éremhez“ czimzett

Budapesten, IV. kerület, Károly-körut, a Károly laktanyában levő

egyenruhakészítő intézete,

hol úgy egyenruhák mint egyenruházati felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készíttetnek. Megrendelések beérkezésük után azonnal fogantatás alá vétetnek és lehető leggyorsabban elintéztetnek.

Árjegyzékek: díj- és bérmentesen adatnak.

Sürgönyezim: TILLER udvari szállító, Budapest.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.
MAGYARORSZÁGON JELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.
A SZÖVETSÉGI TAGEGYELETEKNEK DÍJTALANUL MEGKÜLDETIK.

HATODIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSZKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KÁLMÁNGÉZA. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓEGYLET.

szervezőség és kiadóhivatal: BUDAPEST Lipót-utca 43. sz. 28. a.	ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., félévre 1 fnt 20 kr. — A közlemények és fizetések bérmentesítendők.	MEGRENDELHETŐ: minden kir. postahivatalnál, a szerkesztő- széknél és Clair Pista önk. egyleti pénz- tárnoknál.	HIRDETÉSEK DIJA: Soranként 15 kr. Többszöri hirdetésnél tetemes árleengedés.
---	--	---	--

Tisztelt lapvezér Uram!

A rangjelzés kérdése, mióta az alcsuthi főparancsnok a szervezés ügyére irányította a figyelmet, nem teljesen lekerült a napirendről. Tagadhatatlanul kevesebb fontossággal bír emennél. Hanem, szintén felvetett és megoldásra váró kérdéshez, adja meg, ennek daczára is hozzászólanom, mi a Selmeczbánya városában tartandó országos gyűlés végérvényes szabványait megalkotandja e tekintetben.

A budapesti önkéntes tűzoltó-egyesület volt az, melynek indítványára a most alkalmazásban lévő rangjelzés módja, a pozsonyi V-ik nagygyűlésen elfogadtatott. Vegyük tehát ezuttal is a budapesti egyletet kiinduló pontul. — Tudtommal a magyarországi önkéntes tűzoltó-egyletében, (a katonaságnál összehasonlítással párhuzamba állítva) következő rangfokok léteznek:

1. főparancsnok (ezredesi rangban) főparancsnok helyettes (alezredes) osztályparancsnokok (örmszázados) mászó-szakaszparancsnokok (százados) szivattyú-szakaszparancsnokok (főhadnagy) tisztviselők (örmszázados) őrpáncsnokok (örmszázados) csővezetők (örmszázados) mászók (tizedes) mászójelöltek (örmszázados) szivattyúsok (öreg közlegény és ujoncz).

E beosztást véve irányadó gyanánt, kevés módosítással könnyű megteremteni (az egyes egyletekdivő tömördek különféle elnevezések daczára is) helyes rangfokozatot, mely a következő volna:

a) Törzstisztek:

1. Az országos szövetség védnöke (táborszeregy, lovassági tábornok).
2. Az országos felügyelő, ha kapunk (altábornok).
3. Az országos szövetség elnöke (tábornok).

4. alelnöke (ezredes).

A budapesti városi tűzoltók főparancsnoka, mint Budapest-főváros térparancsnoka, hasonlóképen *ezredesi* rangot viseljen.

5. A kerületi felügyelők, a budapesti önkéntes tűzoltóegylet főparancsnoka, a kerületi szövetségek elnökei és a központi választmányi tagok (valamennyi alezredesi rangban).

6. A fővárosi tüzfelügyelő, a budapesti önkéntes egylet főparancsnoki helyettese és a »Tűzoltó Közlöny« lapvezére a vidéki főparancsnokok (örmszázadosok).

b) Tiszti kar:

1. A budapesti osztályparancsnokok, a fővárosi segéd-tisztek (mert várható, hogy nem marad az e rangban álló egyes számban akkora létszám mellett) a vidéki alparancsnokok és illetőleg főparancsnoki helyettesek (helyi parancsnokok) a »Tűzoltó Közlöny« szerkesztője, a gőzmalmok, gyárak stb. vezénylő parancsnoka, a gépészmérnökök, a vidéki fecskendő-mesterek (százados).

2. Az orsz. szöv. titkára, a mászó-szakaszparancsnokok, a mászócsapatvezérek (mászó-felügyelők mászó-vezetők) fecskendőparancsnokok, a budapesti önk. egylet titkára, orvosok (főhadnagy)

3. szivattyú-szakaszparancsnokok, a titkárok, a szövetség pénztárnoka, a budapesti önkéntes egylet pénztárnoka, a főszertárnokok, a »Tűzoltó Közlöny« rovatvezetői, a szivattyú-csapatvezérek (csapatvezetők) védő és rendfentartó parancsnokok, a főparancsnoki segéd-tisztek, az építésszek, a szivattyú-mesterek, a karmesterek (hadnagy).

4. A szolgálatvezetők, a »Tűzoltó Közlöny« kiadóhivatali főnöke, a jegyzők, pénztárnokok, segéd-tisztek, szertárnokok, zászlótartók, a zenekarok másodkarmestere (tiszthelyettesek).

c) Legénység:

1. a budapesti vizsgázott vagy kinevezett ör-

parancsnokok és a vidéki vízmesterek, vizgondnokok a zenekarok első hangászái (örmester).

2. A budapesti csővezetők, a vidéki örparancsnokok, a törzskürtösök és minden három szolgálati évet betöltött tag, akár szivattyusi minőségével is (szakaszvezető).

3. A mászók, létrások, bontók, kürtösök és minden 2 évesnél idősb egyleti tag (tizedes).

4. A mászójelöltek, horgosok, csölerakok (örv.)

5) Közlegény minden 2 éven aluli szivattyus és minden hangász.

Az egyleti vátasztmány tagjai (a hol ilyenek is vannak), hamar működő tagok valának, meghagyandók előbbi rangfokozatukban avagy tetszés szerinti *tiszteletbeli* rangra emelhetők a közgyűlés által. Ha ez nem történik meg, és az illetők működő tag minőségben egyáltalában nem szolgáltak; csak tisztikar-kötő viselésére jogosítvák. Ugyanez áll az ügyészre nézve is, kinek voltaképen csak a választmányban lehet helye. Az egyleti elnökök, daczára civil minőségüknek, *mindenkor törzstiszti rangban állóknak tekintendők.*

Hogy az itt felsorolt rangjelzéseken kívül szolgálati jelvények és buzgósági kitüntetések adassanak-e s ha igen milyenek, az az egyes testületek parancsnokságára bízatik. Hogy pedig a rangfokozat kitüntetése csak a *gallérra* való, az; azt hiszem, nem is képezheti vita tárgyát. És hogy a galléron, legmegfelelőbbben *csillagnak* van helye; ez is kétségtelen. *Arany* paszományt a galléron csak törzstiszt viselhet. A tisztikar csillag lehet aranyozott sárgarézről *lángokat jelképező küllőkkel*; a legénység pedig kapja a tartós, könnyen tisztán tartható csontcsillagokat, vagy a Lovasberényben divó stráfos rangjelzést.

A mászóosztály tagjai viselhetnek *piros hajtókát*. — a szivattyusok osztálya *kéket*. E kettőbe nem sorozott egyéb osztályok maradjanak hajtóka nélkül.

A zubbony karján a törzstisztek viseljék a mai osztályparancsnoki rangjelzést. — a főtisztek pedig a tisztviselői egyszerű sujtást. A legénységnél minden a karra alkalmazott zsinór csak akadály.

A törzstisztek (a) 1, 2, 3, 4, 5,) *sötétkek* nadrágja külső szélén két 1—1 ujjnyi széles vörös csik vonul alá, mint a fiúmeieknél. Az a) 6. alatt nevezettek és a főtisztek *sötétszürke* posztónadrágján valamint a legénységén (a melyeknek t. i. ilyen nadrágja is van) meg minden vászonnadrágon csak a közönséges vékony vörös szegély legyen.

A tisztikar *sapka* más színű ne legyen mint fekete. Legénységi sapkának felette diszes az egriek veres sapkája, melyen a budapestieknél divó altiszti rangfokozatok kitüntetve maradhatnak.

... .. rangjelzés megmaradh budapesti önk. egylet indítványa folytán az önk. szövetség által elfogadott mai, — de a köv. módosítással. Lőszörforgót csak az a) 1. 2. 3. alatt felsorolt rangban állók viselhetnek. A) alatt nevezettek a mai osztályparancsnoki sisakosok, a b) 1. 2. 3. alattiak a mostani szakaszparancsnokot és a b) 4. alatt említettek olyan sisakot a mai tisztviselők.

Bírálni könnyebb lesz, mint volt összeállí fentiekben elsorolt rangfokozatokat. Megvár tehát, hogy a ki az erre hivatott bajtársak ezen könnyebb munka teljesítésére vállalkozik fogja ezt pusztán azért tenni, hogy ő is m légyen valamit!

Egy vidéki főparancsnok

— Ő felsége, a király. a *sőjtöri* önk. tűzoltó-egylet forintot adományozott.

— Az országos szövetség kebelébe ujabbán *Tarnóczi Siofok* (Veszprém) és a *Mohai »Ágnes«* forrás (Fehér m.) *győrök*, *Nyíregyháza*, *Károlyfalva*, *Kisbér* és *Bokod* ö tűzoltó egylete lépett be.

— A németlövői és *margittai* önk. egyletek alapszabály bemutatási záradékkal elláttattak.

— **Kizárások.** *Breisach* Henrik ruhakereskedő *balassa-gyarmati* önkéntes tűzoltó egylet kebeléből, f becsület szavának lekötésével vállalt kötelességeit ke nem teljesítvén, a f. évi május hó 30-án tartott tiszt által kizárattatott. — A *budapesti* önk. egylet kebelébe pedig *Mikszits* Imre örparancsnok, *pontatlanság és megbízhatóság*, — *Meisels* Sándor, szivattyus *botrányos visélet*; végre *Ertl* István szivattyus *engedetlenség* miatt kizárattatott.

80. sz 1884. Még április hó folyamán küldte be a s önkéntes tűzoltó-egylet 1883. évről szóló hivatalos jelentését.

A Dr. Hauer Gyula jegyző és segédtsz. ur által kifogásos szakértelemmel összeállított évi jelentés kellemesen lepett azon öszinte óhajta keltette bennem; bár édes hazánk minden önkéntes egylete ily komolyan fogná fel hivatását s ily nyíltan ad mot sáfárkodásáról!

Nem hagyhatom azonban megjegyzés nélkül — mint nőkség mult év július hó 18-án Sopron sz. kir. város tűzoltó egylete felett tartott hivatalos szemle lefolyásának a *»Tűzoltó Kö. decz. 10-ik számában leírója*, — a segédtsz. ur által az évi tésben felhozott azon kifogást, hogy fenti hivatalos leírásban nem tettem volna említést arról, hogy hány emeletes volt a helyen a jelképes tüztámadás tárgya volt; — hogy ezt t ennek beigazolására szövszerint idézem a leírásnak erre vonatkozó néhány sorát:

»először egy rendszeres támadást csináltak, mely a köve eredménynyel folyt le: a toló-létra felszerelése 4 perczet igénybe, a tető-létra 5 perczet az első vizsugár 5 percz 11 s 12 percz alatt szökelt ki a *kétemeletes* ház tetején álló csővizsugárcsővéből, a második vizsugár 6 percz 50 másodperczet jutott fel stb. stb.« —

Korántsem mondom azt, hogy Dr. Hauer kedves bajtársam recriminációja minden alapot nélkülöz, miután a közlönyben a *»emeletes«* szó nem egybe hanem külön válva van kinyomva, de ezt meg nem lehet nekem hibául felróni. —

Ami pedig azt illeti, hogy nem volt nyíltan kitéve: mely mentumtól számítatnak az időközök, — erre nézve helyreigaz.

minden egyes objectumra más más ügyelt s számított a órápérezeket, s minthogy tán a többiekhez hasonlítva a segéd- többnek észlelte a vizszerzési időt, — megjegyzem tehát illetve kinyilvánítom, hogy a vizszerzési objectumok *kutak* melyek külön utcákban s illetve tereken lévén, — több időt énybe a szerelés; — ezen körülmény azonban másutt is elő- s azzal összehasonlítva időbeni eltérés alig észlelhető. — Azon reményben, hogy fenti kijelentéseimmel szeretett baj- Dr. Hauer Gyula segédtsízt urat megnyugtatnom sikerült maradtam.

Budapesten, 1884. május hó 15-én

Gorecky Zsigmond,
titkár.

z alcsuthi tűzország szabályzata.

Alcsuthon az őrtanya a főhercegi kastélyban Éjjeli őrséget benne mindég 2' tűzoltó tart. Az őrszolgálat tartama a nap leáldozásától a felkeltéig tart. Őrségre mindenki teljes felszerelésben kell megjelenni. Ugyanugy teljesítettik a figyelő őrszolgálat is, azon könnyebbitéssel, hogy a figyelő őrszakot leteheti és sapkában járhat. Az őrszolgálat tagja felszerelését lerakhatja, de különben teljesen felöltözve nyugodhatik az őrszobában. Az egyik tűzoltó éjjelig tart figyelő őrséget a másik után tesz külső szolgálatot.

Az, a ki külső szolgálatban van, körös-körül jár ber figyelemmel kíséri a vidéket, ha tüzet lát harang félreverést hall, felkölti a másik tűzoltót, szi sisakját és aztán az egyik kopogtat a főparancsnok*) ablakán, a másik bejelenti a tüzet a álattevő kapuőrnél és az istállóban, a harang-ás és járművek befogatása végett. Ha tűz Al- ion van, mind a kettő a fecskendővel megy a helyre. Ha máshol ég, csak a törzskürtös megy, ásik az alatt őrködik tovább. Az őrszobában ás multság, tivornyázás és kártyázás tilos. Az őrszoba tisztán tartandó. Az őrség illetve 60 krajczár ként egy éjszakára, vacsora és reggeli a házi-ákkal.

Minden napra egy tisztos, naposnak rendeltetik nek kötelessége be nem jelentett időben éjjel rök kötelesség teljesítéséről meggyőződni, a hol a náluk hiányzó rendet helyreállítani és a ne- előfordult hibákat reggel a tűzoltó-parancsnok- jelenteni.

A tiszt uraknak mindig szabad az örökre és sokra felügyelni, de nincsenek e tekintetben bi- os időhöz vagy szabályhoz kötve.

Az őrszolgálat minden vasárnap a gyakorlat vezényeltetik egész hétre.

JÓZSEF főherceg.

*) A ki tudvalevőleg maga fenséges bajtársunk.

Szerk.

A kereken nyugvó fecskendők és azok szerelése.

A kocsifecskendők vagy lemozdonyíthatók azaz *moz- donyfecskendők* vagy le nem mozdonyíthatók vagyis tulaj- donképeni *kocsifecskendők*. A mozdonyfecskendő kétféle alakban épül: vagy úgy, hogy lovak által vonható s elő- kocsival bir, vagy pedig lovak s emberek által vonható s előkocsi nélküli. A kocsifecskendőtől az által különbö- zik, hogy kocsi s gépezet két külön álló rész, az első csakis ez utóbbi szállítására szolgál; a gép a kocsiról le- mozdonyítható vagy csusztatás által mint egy szán, vagy leforgatható a keréktengely körül, mint a Walsér-féle szerkezetnél, s tovább úgy kezeltek, mint bármely más fecskendő.

Ezen lemozdonyítás által a gép a földhöz közelebb jut, mikor is a szivattyuzó legénység erejét jobban kifej- hetti, mivel egész testével s erejével a nyomórudra ráne- hezedik; míg a kocsifecskendőknél a test majdnem függő helyzetben lévén, az erő, melyet húzásra alkalmaz, nem oly nagy, mint a nyomásra alkalmazott. *Előnye* továbbá a lemozdonyításnak, hogy a gépezet szilárdan fekszik, s nem mozoghat ide oda mint a kereken álló kocsifecskendő, valamint, hogy *sokkal kisebb helyen fér el s könnyebben to- vább szállítható*.

A kocsi állványa a mozdonyfecskendőnek kétkerekű s áll a keretből oldaltámokkal s a rudból, melynélfogva huzatlik, s ha előkocsival is bir, derékszeg által ahhoz erősítettik. A vizszekrény, melyben tetszőleges, de mindig könnyű szerkezetű gép van, egy szánalaku alapon nyug- szik, melyen könnyen kocsira emelhető vagy a földön tovább vonszolható. Ezen szánalkotvány a kocsikerethez, vagy rugó vagy pedig keresztül tett szög által erősítettik, míg az oldaltámok megakadályozzák, hogy a kerekekre csuszshasson.

A fecskendő első kelléke a könnyűség, s ezért gé- pezete könnyű, vasszekrénye vas- vagy rézpléhből legyen; az egész gépezet súlya lehet 200 kgr. = 4 mázsa, a ko- csival együtt 300—400 kgr. = 6—8 mázsa. Első alkalma- zási helyéről *párizsi* fecskendőnek is neveztetik, ellentét- ben a *német*, nem mozdonyítható kocsifecskendőkkel. Ujabban a mozdonyfecskendők helyett, melyek kivált az első támadásra alkalmasak, ugyan e célra Münchenben kis keréktávoly kocsifecskendőt kísérlettek meg használni.

Szintén kereken nyugszik s mozgatható vizszekrény- nyel bir a *talyiga-fecskendő* (Kippspritze). Vizszekrénye a kocsiállvány közt tengelen foroghatólag függ s így min- dig vízszintes állást vehet fel; működésnél azonban a szekrény a kocsiállványhoz erősítettik szöggel, persze víz- szintes állásában. Ezen körülmény, valamint az is, hogy a nyomókarok a keréktengelyelel párhuzamosak, a gép stabilitását növeli s felfordulás vagy ide-oda mozgástól óvja. Mivel azonnal működésre készen áll s nem kívánta- tik a lemozdonyítása; mivel csekélysúlyu és így, gyors helyváltoztatásokra igen alkalmas; mivel továbbá bármely talajon használható, minthogy kocsiállványán marad; szük utcákon, bejáratokon át is könnyen szállítható s szere- léséhez jól begyakorolt legénységet nem igényel, hanem bárki által s bárhol kezelhető: azért joggal ezt a nevet is viseli, hogy egyetemes (universal) *talyiga-fecskendő*; ren- desen emberek szállítják, néha azonban lóhuzatra beren- dezett.

Minden szivattyú szerelése bizonyos elvek szerint történik és pedig szem előtt tartatik mindenkor a működésre megkívántató készenlét előteremtése lehetőleg rövid idő alatt. A felkészítés, vagy felszerelés a szivattyúnál veszi mint kiindulási pontnál kezdetét, melytől aztán az égő tárgy felé vitetik ki a tömlősor a már ez alatt helyükre jutott mászók, csővezetők felé, s végződik újra a szivattyúnál, mint azon ponton, hol a szivattyús legénység működése az egész tűzoltás folyama alatt a gép mozgásban tartásában központosul.

Némely beosztás szerint történik a szerelés 2—4, más beosztás szerint 6—8 ember által. Két ember a legkisebb szám, mely a szivattyú szerelésére alkalmazható, s ez is csak kisebb gépeknél; közülök az egyik a szívó, másik a nyomó-oldal szerelését teljesíti, mindkettő pedig együttesen a géprészeket szereli.

Négy ember azon szám, mely legkisebb arra, hogy valamely szivattyú gyorsan s egyenlően felosztott munka mellett szerelhető legyen. A négy ember közül kettő a szívó, kettő a nyomó oldalt s egy-egy két oldalról még a géprészeket is szereli. Különösen mozdonyfecskendők-höz alkalmas e szerelési elv, melynél a lemozdonyítást mind a négy ember végzi. Nyolcz ember az elméletileg leghelyesebb szám, mely kocsifecskendő szerelésére alkalmazható, a praxisban azonban azon kifogás emelhető el, hogy ennyi ember mozgása csak egymás akadályozása mellett lehetséges. De elméletileg nyolcz ember között legegyszerűsebben oszlik el a szerelési munka. A nyolcz ember közül ugyanis kettő a szívó, kettő a nyomó-oldalt, kettő a kocsirészeket, kettő a géprészeket szereli. Itt tehát a munkafelosztás oly helyes, hogy egyszerre, jóformán egy tempora történik a szerelés.

Minden szivattyú szerelésénél az első teendő a gépezetnek a működéshez kívánt állást, helyzetet megadni; kocsifecskendőnél a kocsirészek (u. m. rud, előkerekek) szerelése: mozdonyfecskendőknél a gépezet leemelése a kocsiról. Második teendő a szívó s nyomótömlők szerelése s pedig azon oknál fogva, minthogy a szerelésnek ezen ideje alatt a csővezető helyére juthatott s a felszerelt tömlővezeték átveheti s helyére siethet. Mialatt ő ezt teljesíti, addig a szivattyút szerelő legénység harmadik teendője a gépezet részeinek (nyomórudak) szerelése.

Ez azon szerelési beosztás a mely a lehető legrövidebb idő alatt, a legkisebb idővesztéssel s a legjobb munkabeosztással járván, a lehető leggyorsabban teljesíthető. A keresztülvitele történhetik 4—6—8 tempó, illetőleg vezényszóra, a mint a beosztási elvet inkább vagy kevesebb részletezzük az egyes kézmozdulatok, fogások szerint, s a szerint a mint több vagy kevesebb rendgyakorlati mozdulatot, test fordulatot adunk hozzá.

Ezen elvet szem előtt tartva, képesek vagyunk bármely szivattyúhoz önálló szerelési szabályzatot állítani fel, mely praktikus értékkel bír s nem lesz szükséges oly szabályzatokat venni át, melyek a mi szivattyúinkra esetleg nem is alkalmazhatók czélszerűen.

Bercsey Szilárd.

Tűzoltó kémiai anyag.

(Brandt-féle oltóanyaggal való kísérlet Kassán.)

A »Tűzoltó Közlöny« 1883. évi 12. számában »Tűzet-

A. müncheni lakos által feltalált vegyi oltóanyaggal pesten tartott kísérletek bírálatá.

Mint szemtanuja ezen akkori kísérleteknek utalhatnék ezen bírálatra jelen sorok írásánál, mivel anyag, mint annak alkalmazása a Brandt-félével azonos. — De, hogy újabb adattal bizonyítsam fenthivatolt cikk zárszavainak igazságát, annál mivel a kísérlet eredménye nagyon elmaradt még a pesten tartottakénál, következőkben adom a kísérlet folyását.

Folyó évi május 29-ére volt kitűzve az oltóanyaggal való nyilvános kísérlet, de beállott nagy eső következtében másnapra halasztatott el.

E napon, május 30-án d. u. József főherceg kir. Fensége ideérkezvén a honvédség felett tartott szemle megejtése végett, Brandt Vilmos feltaláló a kísérletet a kísérleteken való megjelenésre, mit a tüzoltó ur — tűzoltó ügyről lévén szó — a legkészséggel megígért, csak azon óhaját fejezve ki, hogy a próba 6¹/₂ órákor tartassék, mivel idejét már beosztotta.

Pontban este 6 órákor, jelent meg O Fensége tábornok szárnysegéd. s több más magasrangú tisztjei retében a kísérlet helyén, a középkiültányon, az ott vezett glacin. Az önkéntes tűzoltó s a városi fizető oltó csapat *Keczer* Miklós cs. kir. kamarás főparancsnok távollétében *Kozák* Ede alparancsnok által vezényelt ki is megtévén jelentését O Fenségének, a kísérletet vette.

Első sorban egy felsőfelületének egy részén petromaglyát leöntött zsák gyújtatott meg, melyet feltaláló (a maglyát és kezét a feloldott vegyi anyaggal megmosva) leoltotta és kézzel simítva eloltott.

Ezután két egymástól jó távolságban felelőleg egymáshoz egyenkint 3 köbméter nagyságu tűzifamáglya (károsító petroleummal bőségesen leöntve) gyújtatott meg. A feltaláló kívánsága szerint a különbség észlelése végett egyik máglya fecskendő által tiszta vízzel, a másik máglya fecskendő által a vegyi szerrel (a csővezető Berkó József czát és kezét is megnedvesíté a szerrel) támadtatta meg. A közönséges vízzel táplált sugár kb. 200 liter víz 1 percz alatt teljesen eloltotta a máglyát, mire az ott jelenlévő nézőközönség lelkes éljenzésbe tört ki. A vegyi anyaggal s feltaláló által külön kérelmére szóval meggyújtott máglya 1 percz 20 mp. alatt teljesen feloldott anyag felhasználása mellett oltott meg. Jegyzendő, hogy a két használatba vett fecskendő működésü volt s egyenlő távolságban állottak egymástól.

További kísérlete végett szalmával tömött máglyák, de sem az egyik, sem a másik meggyújtása nem sikerült.

Ezekután Brandt még több kísérletet mutatott. Egyszóval valamint petroleummal leöntött máglyát kézzel oltott el, mely kísérleteket azonban — a feltaláló által felszólítva — egyik bajtársunk is tiszta vízzel oltott kézzel nyomban megtett.

József főherceg fenséges bajtársunk a kísérlet alatt többekkel beszédbe ereszkedett; többek között a feltalálóval is. Berkó csővezetővel pedig 10 percznél tovább tartott a társalgott.

, hogy az egyedül hatásos és legolcsóbb oltó-
viz. Adja Isten, hogy ez — mindenkoron ele-
nyenyiségben álljon, rendelkezésre a bajtársaknak.
ssa, 1884. június hó 3-án.

Szczérbowzki Sándor.
mászó felügyelő.

assagyarmati önk. tűzoltó-egylet közgyűlése.

kisebb városok általános átka, hogy minden intéz-
egyén az a legüdvösebb bár, mihelyt megszokottá
gy a mindig újabb és újabb meglepetés után so-
közönség ebbeli vágyát ki nem elégítheti: rövid idő
közönség szemében a megsemmisülés felé halad.
zonban mindennek, úgy ennek is van védőfala,
ere, s ez a kitartó akarat, erély s vezetési képesség.
n! mert ha bármely ügy élére — a vagyon vagy
ulajdonokkal biró, kivéve a fentebb említettek,
y állittatik; nagy érdeklődés után létesülhet ugyan
de mivel az idő vasfoga érintetlenül mitsem hagy,
ás, erély s vezetési képesség nélküli, vagy más
et hajhászó egyén vezérlete alatt csakhamar meg-
ál az. Mig e kiváló tulajdonokkal felruházott egyén
kkal fogva meg az ügyet, képesség és következetes
sal leküzdvé az akadályokat, nemcsak teremt, hanem
otott, azt virágzásra is juttatja.

lassa-Gyarmaton az önk. tűzoltó-egylettel is így
noha annak vezetői kifogás nélküli férfiak voltak.
az érdeklődés, apadt a létszám.

ol hát a hiba?

felelet egyszerű. A paloták fia sokkal magasabb
áll?! mintsem egy tűzoltó-egyletet figyelemre méltó.
A kéjthajhászó pedig nem a szivattyú vagy mászó
mára született. Az egylet s ezzel a »segélyt becsü-
hangoztató elemnek egy része pedig, meglegedve
ival, hogy önként vállalt nemes feladatának éveken
felelt, pihenni vágyott már.

y a szám apadt s kiegészíteni nem jött, nem vál-
tt senki.

ltalános természeti törvény, hogy »A mi fokozato-
gy, az végre is elfogy«, s ez következett volna be
Pedig volt anyag, mivel a hézag kitölthető, de ezen
t nem kereste fel senki — sokáig! Mig végre *iffj.*

Lajos az egylet ügybuzgó és érdemdús alparancs-
Molnár József egyik lelkes vezér fogták meg a
botot s felhívásukra a 64 működő tag csakhamar
később 140-re szaporodott fel.

chultz Lajos és társai tehát az érdem, hogy egylet-
mint phoenix megifjodva léphet a tettek küzdő terére;
az érdem, hogy el nem fogyánk, hanem élünk s
gunk.

zen megifjult egylet tartá f. évi február hó 2-án
ülését, mely következőleg folya le:

larmos Gábor elnök meleg szavakban üdvözölvén a
zámmal megjelent tagokat, midőn örömmel jelenti,
az egylet tagjainak száma a legutóbbi napokban
etes mérvben megsaporodott, a gyűlést megnyitja.
zután olvastatott a múlt év lefolyásáról szóló jelen-
ely szerint volt 74 pártoló tag, mihez ez évben 62
járul (ez is a fent említettek érdeme), működő tag
ujakkal 122. Tartva lett 1 közgyűlés, 6 választmá-

nyi és 28 tiszti ülés. Tüzeset volt 11. Gyakorlat pedig:
1 dísz és 11 rendes.

Olvastatott Manossy Alajos beadványa, mely szerint
a főparancsnoki állásról lemond és az egylet működő tag-
jai közül kilép; s miután nevezett lemondásának vissza-
vonására többször, de eredménytelenül lett felszólítva,
nagy lelkesedés között *Hanzyély Márton* főszolgabíró egy-
hangulag főparancsnokul kikiáltatott. Érte nyomban egy
meghívó küldöttség ment.

A közgyűlés azonban ez alatt megszakítás nélkül
folytatván: az egyik titkári állásra *Wagner István*, a
a mászók osztályparancsnoki állására az eddigi ügybuzgó
fáradhatlan o. p. *Háber Sándor*, a három szivattyús sza-
kaszparancsnoki állásra *Fábry János* ujjolag, ugy *Molnár
József* és *Guttman István*, előbbieket egyhangulag; utóbbi
szavazattöbbséggel s zászlótartóul *Szűcsy István* tiszti
ranggal egyhangulag megválasztottak.

Hanzyély Márton főparancsnok az érte küldöttek élén
megjelenvén, szép beszédben köszönve meg a felé irányult
bizalmat, igéri, hogy főtörekvése leendő, miszerint ezen
egyletet felvirágzásra juttassa.

A pénztáros jelentése szerint a bevétel volt 391 frt
47 kr. s ugyanannyi a kiadás. A költségvetés szerint a
folyó évi szükséglet: 985 frt 15 kr. Fedezet: 451 frt,
hiány: 534 frt 15 kr. Megjegyzendő, hogy a szükségletből
400 frt — mivel az egylet tagjait önmaga szereli fel — az
uj tagok felszerelésére lesz fordítandó. A szükséglet hon-
nan való beszerzésére vonatkozólag határozott, hogy az
említett 400 frt kölcsön útján fedeztessék, a még fedezet-
len szükségletet pedig a választmány a jövedelmek szapo-
ritásából szerezzze meg. A löerő beszerzése végett pedig a
városi képviselő testület kérendő fel. Szertári vagyon 265
frt 84 krt képvisel.

Schultz Lajos alparancsnok indítványa, hogy az eddigi
csizmás kék nadrág szürke, két oldalt vékony piros csikos
nadrággal, a világoskék zubbony pedig sötétebb színűvel
cseréltessek fel — elfogadtatott.

Végre midőn *Schultz Lajos* alparancsnok- és *Molnár
József* szakaszparancsnoknak a taggyűjtésért köszönet sza-
vaztatott s *Manossy Alajos* volt főparancsnok szerzett
érdemei elismerésüül tiszteletbeli főparancsnokká meg-
választva lett, a nagy érdeklődés mellett tartott közgyűlés
véget ért.

Wagner István,
b.-gyarmati titkár.

A debreczeni önkéntes tűzoltó-egylet évi jelentése.

A debreczeni önkéntes tűzoltó-egylet VII-ik rendes évi köz-
gyűlése a főparancsnok elnöklété alatt 1884 ápril hó 7-én tartott
meg. Legelőször tárgyalás alá került a parancsnokságnak az 1883-ik
egyleti évről szóló jelentése, mely szerint az egyleti tagok létszáma
az elmúlt év végével a következő volt, u. m:

48 alapító
1 tiszteletbeli,
74 pártoló, és
98 működő tag.

Ha ezen számokat az 1882-ik évihez viszonyítjuk, ugy saj-
nosan kell konstatálnunk — mondja a jelentés — hogy a pártoló
tagok száma 26-al apadt; biztat azonban a remény, hogy a bajtár-
sak buzgóságának sikerülend, azok számát a folyó évben tetemesen
növelni. A működő tagok száma örvedetesen szaporodott; mert,
mig az 1882-ik év végével 81 működő tagot számlált egyletünk,
addig az elmúlt év végével, daczára annak, hogy 8 kilépett, 5 pe-
dig az alapszabályok értelmében kizárattott, a tagok száma 98 volt,

s így számuk 17-el növekedett. Az 5 kizárt tag neve és a kizárás oka, a tűzoltó-szövetség határozata értelmében, az országos szövetség elnökségének bejelentetett s a hivatalos lapban közzétetett). Az egyesület célját és érdekét szem előtt tartva, örömmel kell a működő tagok számának növekedését fogadnunk, — mert jele ez annak, hogy városunkban a tűzoltói intézmény iránt, habár indokolatlanul is táplált ellenszenv immár oszlanı kezd, s mind jobban tért enged az elismerésnek.

A tűzoltói intézmény országsszerre hódít; alig van nagyobb város, mely e téren a haladás, a humanitás zászlóját ki ne bontotta volna. Városunk polgárainak sem szabad hátra maradni.

Az egyesület kítüzött nemes célját csak szakképzett tagokkal érhetvén el, gondoskodtunk az elmúlt évben, úgy a régibb tagok tovább-képzéséről, mint az újonczoknak a szerelvények kezelésére, s a szabályzatoknak megismerésére való beoktatásáról. A nyári időszak alatt tartatott 48 mászó és szivattyus gyakorlat, — a téli időszak alatt pedig 36 estén elméleti oktatás. (A szabályzatok ismeretése, a gépek-szerkezetének magyarázata, kúrtjelek, tűzjelzés villanyos-csengővel és telefontal). — A gyakorlati valamint elméleti oktatás igen szép eredményeket tüntet fel, a menyiben az elmúlt évben 26 működő tag állta ki az őrparancsnoki, 6 a mászó és szivattyus vizsgát. (A parancsnoki és őrparancsnoki állások ez idő szerint már mind vizsgázott egyénekkel vannak betöltve, a mint azt alapszabályaink rendelik.)

Egyesületünk az elmúlt év folyamán 31-szer vonult ki tűzjelzésre és pedig működött: 17 tető, — 10 kémény, — 1 kazal és 1 szoba tűznél; 2 izben a tűzjelzés vaklármának bizonyult. E helyen dicsérettel kell megemlékeznünk a működő tagokról, kik — önként vállalt kötelességük teljes tudatában — szolgálati könyveink tanúsága szerint úgy éjjeli, mint nappali tüzeseteknél tömegesen jelentek meg a vész helyén. A református nagy templom tornyában lévő városi tűzörök, a tapasztalat szerint elkészve jelezvén a tüzeket nem késtünk a hatóságokhoz a toronybeli tűzörök szervezése iránt folyamodni, azonban eddig eredménytelenül. Az őrtanya csupán a ref. nagy templom tornyában lévő tűzörökkel lévén villanyos tűzjelző és telefontal összekötve, elhatároztuk, hogy a ref. kis templom tornyát is összekötjük említett módon az őrtanyával. A vezetőkre és műtárgyakra szükségelt pénzüsszeg, a városunkban képvisellett bíró tűzkárbiztosító társulatok valamint a pénzüintézetek adományai által előteremtetvén, az engedély úgy a városi hatóságoktól, mint a közmunka és közlekedési kir. miniszteriumtól kikéretett, s a tűzjelző és telefon elkészítettett.

Az elmúlt évben előfordult gyakori tüzesetekből azon tapasztalatot merítettük, hogy míg ezelőtt a vészhelyére kivonuló tűzoltók, a város némely felbujtogatott lakói által nemes munkájuk teljesítésében gátoltattak, sőt, tettelegességekre vetemedni is bátorkodnak, — addig az elmúlt évben a polgárság hathatósan segédkezett a tüzek oltásában. Ezen szakértelem nélküli segédkezés azonban rendszerint káros volt, mert a helyett hogy a vezénylő tűzoltóparancsnok utasításai szerint, a tűz által megtámadott tárgy körüli eljárásra szorított volt, a tűzvész által korántsem fenyegetett tárgyak estek a tulbuzgó és rendszertelen segédkezésnek áldozatul. Minthogy pedig ilyenemű működés, a tűzoltói intézmény jelen előrehaladottságával nem fér össze, s a különben is könnyen félrevezethető nép minden felesleges rombolást az önkéntes tűzoltó egyesületnek ró fel: szükségesnek láttuk a lakosságot, a városi hatóság útján arra figyelmeztetni, hogy ilyenemű eljárástól jövőben tartózkodják, s segédkezés esetén a vészhelyén a vezénylő tűzoltóparancsnok utasításait kövessék. —

Az őrségi szolgálatot illetőleg jelentjük, hogy az éjjeli őrségek egy Ö. T. őrparancsnok vezénylete alatt 1 önkéntes és 7 fizetett tűzoltóból áll, — a nappali őrségek pedig 1 fizetett tűzoltó-őrparancsnok és 6 fizetett tűzoltóból álló őrcsapatall egész éven át pontosan teljesítettek. Színházi őrség tartatott 246 előadás alatt, 1 önkéntes tűzoltó őrparancsnok vezénylete alatt, 3 önkéntes, és 1 fizetett tűzoltóból álló csapattal. Tartatott két diszgyakorlat, — nevezetesen a debreczeni jótékony nőegyesület által a »Nagy erdő«-n (városliget) május hó 27-én rendezett népünnepély alkalmával és október 21-én, az évi gyakorlatok befejezése alkalmából. Mindkét gyakorlat jól sikerült.

Az egyesületi tagok közt uralkodó bajtársi viszony megszilárdítása céljából két — minden tekintetben sikerült — nyári mulatságot rendeztünk: az utóbbi a zárgyakorlat alkalmával tartatott: nevaz-

ekkor több bajtársunk lett, 6 illetve 3 évi tényleg után az »emlék-okmány« nyal kítüntetve.

A parancsnokság tartott 12 rendes és 8 rendkívüli s elintéztett 119 tárgyat. Egyesületünk ingó vagyona az év leltározatván, s a parancsnokság által kiküldött bizottság vizsgálattván, 11,637 frt. és 43 kr. értéket képvisel. (Ez a kis templom tornyából az őrtanyáig épített tűzjelző torony ára nincs befoglalva, miután az csak az 1884-ik évi leltárolás felvéve).

1882. évi pénzümaradvány.	100
a város évi segélye.	300
alapító, pártoló tagok díjaiból adományok s egyéb bevételek	400

Összes bevétel 341

Ezzel szemben kiadásaink a következők voltak:

1. legénység fizetése, ruházata, gyógykezelése	176
2. felszerelése, pótlása és javítása	93
3. idegen fogatok tüzeseteknél, világítás, iroda-szerek, s egyéb aprólkios kiadások	71

Összes kiadás 341

s e szerint maradt az 1884-ik évre 1 frt 05 kr. pénzümaradvány.

A fentebbjelzett évi segélyösszegezen felül adott a város az egyesületi helyiségek fűtésére 32 köbméter keményfa, melyet az egyesület által használt szolgálati nyomtatványos könyvnyomdájában díjmentesen, gondoskodott az év leltározatván, s az egyesületi kassza kezése alatt álló négy ló eltartásáról, továbbá 4000 db. téglával a városi tűzörök felújítására, az egyesületi gépszint. Általában nagy köszönettel tartozunk a városi hatóságoknak azért, hogy az egyesület által benyújtott méltányos kérelmeket a legnagyobb előzékenységgel, s egyesületünket folytonosan atyailag támogatván, fejlődéséből részesítve, a városi hatóságok által Segélyalapunk az elmúlt év végével 116 frt 18 kr. volt, melyből 80 krt. tevő »zászló-alap«-pal együtt a »debreczeni kereskedelmi és iparbank«-ban gyümölcsözőleg van elhelyezve.

Az elmúlt évben előfordult gyakori tüzesetek díjmentesen a városi hatóságoktól csupán 5 db. nyírső-síp, 1 db. menzinger-síp, 3 db. jelző-síp-zsinór és 4 db. kendertömölveszélyes felszerelési darabok a leltárból töröltettek, s értékük 100 krt. volt.

Boczko Sámuel m. k.
főparancsnok.

Kubai A.
titkár.

A tüzi fecskendőről.

Ily cím alatt ifj. Seltenhofer Frigyes a szegedi tűzoltóegyesület rangöntőde, tűzoltószer és gépgyár társtulaja »Önk. Tűzoltó« című pápai újságban, nagy becsű cikkkel közöl, melyből érdemesen reprodukálni a következőket:

A fecskendők beszerzésénél négy szempont ügyelnünk kell:

1. Hogyan legyen általában a jó tüzi fecskendő?
2. Mily fajta fecskendők alkalmazhatók leginkább?
3. Valjon két kisebb fecskendő jobb szolgálatot tud-e nyújtani egy megfelelőleg nagyobb?
4. Hol szerzendők be a fecskendők?

Az első kérdés fejtegetésénél mindenekelőtt nem szabad hengerrel bíró fecskendőket, mert az a *complikáltabb* szerkezetű, Már pedig minél egyszerűbb a szerkezet, annál jobb könnyítve a vele való manipulálás. A *legegyszerűbb* szerkezetű fecskendő tehát feltétlenül a legelőnyösebb.

A *szelepek* ércből készüljenek, hozzáférhetők, de a netáni rongálásoktól kellőképen megvédettek. A *léghazánok* rézből készítve s *összeforrasztva* legyenek, s a szelepek részek egymáshoz csavarral erősítendők. A szivó szerkezetben legyen összeállítva, hogy a munka akár tömlővel is végezhető, s a víztartóból minden fenakadás nélkül legyen fo-

k nyomó nyílása 100 mm. hengerbőségénél kezdődjék, s (6 sz.) szívó és nyomótműlk számára legyen berendezve. teten, a mennyire csak lehetséges, kevés öntött vas legyen ra, sőt kívánatos volna, hogy az tisztán érc legyen; de a dugattyuk, szelepek, s a ki és beömlés helyeinek minden- zéből kell készítve lenniök. — A vitzartó rendszerint vas- állittatik elő, s nem szükséges nagyobbak lennie, mint nyí viz férjen bele, a mennyi egy-egy perczben szükségel- s tekintetben semmi fontossággal sem bír a vitzartó, gépre nézve. A vitzartó nagysága után csak ahoz nem sülök a fecskendő értékét. — Az emeltyü a legjobb ková- ból készíttessék, s nehogy meggörbüljön, oly erős legyen, k lehetséges. — Az átcsérlés mozdony-fecskendőnél 1 : r-fecskendőnél 1 : 4 $\frac{1}{2}$ —1 : 5 tegyen ki. A nyomó rudak ne oldalról legyenek beillesztendők. Négykerekű fecs- a kerek egymástól való távolsága az illető vidék utjai- felelő legyen. A magas kerek mindig előnyösebbek. serek alóljárással birjanak. A rud könnyen járjon ki és rékszeg egyszerre be legyen illesztethő.

második kérdésre czikkiró azzal felel, hogy faluk és kis zámára csak a nagykerekű fecskendőt ajánlja, hozzátévén, k mindegyike birjon szívószerkezettel is. A mozdonyfecs- csak nagyobb városok számára találja czélszerűnek, de rt azt nem mondja meg.

harmadik kérdést aként dönti el, hogy mivel egy erős ég többet ér, mint két gyengébb; azért két kisebb fecs- ha sem tehet oly jó szolgálatot, mint egy megfelelően Azt a csakugyan helytelen felfogást pedig, hogy mivel k község kicsi, tehát jó neki egy kisebb fecskendő is, teljesen perhorreskálja. Óva int azonban e pontnál attól a ritka, de annál határozottabban téves felfogástól, mely a nagyságát a kocsí és vitzartó nagysága után hiszi meg. Az egyedül helyes direktívát valamely fecskendő nagysá- re mindenkor csak maga a gépezet és illetőleg a henger lja meg. Ahol a hengerbőség a 80 vagy 85 millimétert felül, ott a külső látszat szerint lehet valamely fecskendő nagy is, azért az általa produkált sugár erejét tekintve, ak kisebb fajtájának lesz az kvalifikálható. Még kis községek em szabad 95 mm. hengerbőségen aluli fecskendőt besze- g közép nagyságu községeknél kívánatos, hogy a 100—105 nagyobb községeknél pedig 116—120 mm. hengerbőség tartassék. *Ennél feljebb menni*, ugy a kérdéses gép nagy t annak ára, s főkép a használat körüli munkaerő külön- t általán véve *nem ajánlható*.

egyedik kérdésre adott felelete azzal a német közmondás- umálható, hogy »wenn man einen Schmied braucht, so nicht zum Schmiedl,« vagyis nem lehet eléggé ajánlani, erzés esetén, mindig csak kipróbált és elismert nevü czé- rduljanak ugy az egyesek, mint az egyesületek. Mert azon k, melyek mai nap már ez irányban támasztatnak, nem is , mint csak is az e czélra berendezett gyár megfélelni.

5 aradi önkéntes polgári tüzoltókar tisztujtó közgyűlése.

városháza földszinti termében folyt le. Rendkívüli s volt, melyet dr. Mülek Lajos alparancsnok nyi- ; a tagokhoz intézett üdvözlő beszéddel. A tiszt- gyűlésnek jegyzőjeül *Barabás Béla* helyettes titkárt , jegyzőkönyvhitelesítőknek pedig *Dusák Béla* és *Péter* tagokat.

isztujtás előtt felolvastatott *Barabás Péter* főpa- nak a közgyűléshez intézett levele, melyben szá- tt eddigi működéséről s egyuttal lemondását s a nek vezetésétől való visszavonulását jelenti be. A s e levél felolvasása után *Barabás Péter*t, ki a kar annyit áldozott s tevékeny működésével polgári e téren is gazdagította, — a kar tiszteletbeli fő- okává egyhangulag megválasztotta. — Ezután dr. ajos alparancsnok ugy a maga, mint tisztársai ne- cöszt, felkérvén a tagokat, hogy a megejtendő alkalmával, eltekintve minden személyes vonza-

lom és ellenszenvtől, csak azokat válasszák meg, kik tisz- tüket szakszerűen s lelkiismeretesen fogják betölteni, — kérvén egyuttal a közgyűlést, hogy a választás tartamára elnököt s jegyzőt válasszon.

Választási elnöké egyhangulag *Stanescu Imre Vazul* s jegyzőül *Dusák Béla* lettek megválasztva. *Stanescu I. V.* az elnöki széket elfoglalván, felhívja a közgyűlést a fő- parancsnoki állás betöltésére. A nagy számmal megjelent tagok egyhangu lelkesedéssel dr. *Mülek Lajos* nevét han- goztatván, a kar parancsnokául közfelkiáltással *Mülek* meg lett választva. *Mülek* e megtisztelő szép bizalmat megkö- szönte, a tagokat összetartás s tevékeny munkálkodásra buzdította s a kölcsönös kartársi tisztelet és szeretetet ajánlta a tagok figyelmébe. — A választás most már az új főparancsnok elnöklete alatt folytatódott, közfelkiáltás- sal a következő állások töltettek be:

Alparancsnok lett *Stanescu Imre Vazul*. Titkárnak *Barabás Béla* lett megválasztva, ki ezt el nem fogadván, titkár ifj. *Barabás Péter* lett; főorvos dr. *Darányi János*; főmérnök *Virágh Lajos*; jogtanácsos dr. *Vertán Oszkár*; főparancsnoki segédtsit *Dusák Béla*; pénztárnok *Blázy Alajos*; ellenőr *Vagács Mihály*; számvivő *Gyorgyevits Milos*; szertárnok *Peck Antal*; sebész *Weixelbaum András*; zenetiszt *Rusz Lajos*; zászlótisztek *Fekete István* és *Schlögel Alajos*.

Az osztályparancsnoki állások szintén egyhangu fel- kiáltás után következőleg töltettek be: az I-ső mászó- osztálynál *Venczel Mihály*; a második mászó osztálynál *Tessényi Zsigmond*; a harmadik mászó osztálynál *Hartmann János*. A szakaszparancsnok választásánál a mászó osztály első szakaszparancsnoki állás betöltése szavazásra került. *Ruff Mihály* 32 és *Gyomay Mihály* szintén 32 szavazatot kapott. Miután az ellentéteket kiegyeztetni nem sikerült a közgyűlés ezen állás betöltését felfüggesztette, s azt egy későbbi rendkívüli közgyűlésen fogja eszközölni. Ez osz- tálynál második szakaszparancsnokká *Jasek József* egyhan- gulag megválasztva lett. A szivattyus osztálynál első sza- kaszparancsnok *Hingler Lajos* egyhangulag, 2-ik szakaszp. *Skriba Antal* 44 szavazattal választatott meg. Az örsz- tálynál 1-ső szakaszparancsnok *Hegedüs Károly*, 2-ik sza- kaszparancsnok *Halász Vendel* lett, mindketten közfelkiáltással. — Parancsnoksági *) tagokká megválasztattak: *Barabás Péter*, *Reicher Ferencz*, *Izsó István*, *Plesch Mór*, *Barabás Béla*, *Kishalmi Ferencz*, *Mihalik József*, *Macsir- nyik János*, *Buday József*, *Kopcsányi József*, *Tóth János*, *Kovács József*, *Eggenhoffer A.* és *Némethy Károly*. Végül *Kopcsányi József* tiszteletbeli főparancsnokká s *Némethy K.* tiszteletbeli titkárrá választatott. A választások megejtése után dr. *Mülek Lajos* főparancsnok a tagokat ujából a kar iránti kötelemeikre figyelmeztetvén, — a közgyűlést zajos éljenzések között berekesztette.

Ifj. *Barabás Péter*
aradi titkár.

— Főtisztelendő csikszentháromsági *Váradi Ferencz*, németsághi plébános, a tüzoltók kinevezés nélküli, de ál- talánosan elfogadott első-papja, hivatalosan bejelenté, hogy valamint az *Iglón (IV)* és *Zalaegerszegen (VI)* tartatott országos tüzoltóközgyűléseken misét mondott; ugy *Sel- meczbányán* is az idei VII orsz. közgyűlés alkalmával az ünnepélyes »Veni sancte«-t ő fogja mondani. Assistálni neki valamint *Zalaegerszegen* ugy itt is valószínűleg *Halvax József*, volt dunaföldvári káplán, jelenlegi ad- ministrátor és megválasztott országgyűlési képviselő fog. Az első ministrans funkcióit *Görecky Zsigmond* szövet- ségi titkár végezendi.

*) Valószínűleg a választmányi tagsággal egyértelmű. Szerk.

Az 1882-ik évben Szepesmegye területén előfordult tüzesetek kimutata

ÖSSZEÁLLITOTTA:

PUTSCH TÓBIÁS iglói főparancsnok

a szolgabírák és tűzoltóságok adatai alapján.

Folyó szám	A helység neve	1882				Az égés tárgya	Mely tűzoltó-egylet működött az oltásnál	Az okozott kár forint	A tűz sánca
		hónap	nap	óra	napszaka				
1	Poprád	Jan.	11	11	délelőtt	kémény	Poprád,		
2	Alsó-Lechnicz	>	11	6	este	13 udvar előépülete és 16-nak istállója és csürje			ismeret
3	Uj-Leszna	Febr.	2	4	reggel	2 csür	Uj- és Ó-Leszna, Mühlenbach,	400	gyújtás
4	Ó-falu	>	11	12	éjjel	5 ház istállóival s csürjeivel	N.-Szalók,		ismeret
5	Lőcse	>	15	2 ^{3/4}	reggel	csür és istálló	Lőcse, Igló,		
6	Kamjonka	Márc.	1	8	este	>		40	gyújtás
7	Lőcse	>	5	12	dél	kémény ház nélkül			
8	>	>	11		este	>			
9	Grénitz	>	16	11	éjjel	8 lakóház, templom és iskola, 8 ló	Savnik, Káposztafalva		
10	Landok	>	16			7 db szarvasm., 10 juh	Poprád	79550	ismeret
11	Helmanóc	>	19			2 ház			>
12	Prakfalva	>	21	7	este	községi erdő		1400	>
13	Krompach	>	25	3 ^{1/2}	délután	400 m. m. faszén			>
14	Lőcse	Ápril	6	2	>	32 ház melléképületekkel, az evang. templom megolvadt a harang is		24600	>
15	Sz.-Remete	>	8	11	éjjel	erdő	Lőcse,	200	gyújtás
16	Jánóc	>	11	9	este	egy magánosan álló korcsma istállóval és állással	Sz.-Remete, Svedlér	1500	ismeret
17	Kamjonka	>	12	7	>	lakház, gazdasági épületekkel			>
18	Richnóc	>	12			csür, istálló			>
19	Göllnitzbánya	>	14	11	éjjel	4 lakház			
20	Merény	>	23	11 ^{1/2}	>	3 lakház	Merény, Zavadka, Kotterbach és Svedlér	1500	vigyázat
21	>	>	25	7	este	7 ház és melléképületek	Merény, Svedlér	2000	ismeret
22	Bussócz	>	25	8	reggel	8 ház egészen, 4 istálló és csür	Maldur, Béla, Topportz, Podolin, H.-Lomnitz, Viborna és Bussótz,	1600	gyújtás
23	Danisóc	Május	2	4 ^{1/2}	délután	2 csür és istálló	Odorin	2120	ismeret
24	Grenitz	>	23	8	este	18 lakház gazdasági épületekkel	Poprád, Savnik	50	
25	Kolcsó	>	10	3	délután	4 lakház istállókkal		595	
26	Tamásfalva	>	25	7	este	1 csür			
27	Rókusfalva	Jun.	6	2	éjjel	2 csür	Forberg, Béla, Nehre és Késmárk		
28	Brasnyik	>	8	1 ^{1/2}	>	lakház és istálló			
29	Ordzovján	>	15	1 ^{1/2}	délután	lakház és gazdasági épület	Szepes-Váralja	2000	vigyázat
30	Kreigh	>	25	11	éjjel	13 ház, istálló, 20 csür, 3 borjú és 5 disznó		70	
31	Sz.-Olaszi	>	29	9	délelőtt	1 lakház	Krompach, Sz.-Váralja	30000	
32	Holló-Lomnic	>	28	2	reggel	14 lakház	Podolin, Bussóc, Topporc, Maldur, K.-Lomnitz, Alsó-Rusbach	1751	gyújtás
33	F.-Rusbach	Julius	9	7		3 lakház és 4 gazdasági épület			
34	Jekelfalva	>	13	6	este	erdőégés		200	
35	Poprád	>	19	4	délután	2 ház	Poprád		
36	Béla	>	19	9	este	szoba	egész környékéből	72000	vigyázat
37	Sz.-Olaszi	>	20	9	délelőtt	65 lakház melléképületekkel			
38	Igló	>	21	8 ^{1/2}	délután	1 ház	Igló		
39	Letánfalva	>	25	1	dél	trágyadomb	Jarembina, Kamjonka	9310	önnyel
40	Porács	>	25	9	este	28 ház		27	vill
41	Sztrázsa	Aug.	6	3 ^{1/2}	>	1 csür	Poprád, Felka, N.-Szalók, Matheócz, Sz.-Szombat, Lomnic	12000	vigyázat
42	Göllnitz	>	20	1	éjjel	13 lakóház gazd. épületekkel	Göllnitz		
43	Podolin	>	26	2	délután	csür életnemével	Podolin, Gnézda, Béla,	10000	
44	Margitfalva	>	28	9	este	11 lakház s mellékház		600	
45	Topportz	Szept.	9	7	>	1 csür szénával s szalmával	Topporc	140	
46	Teplitzka	>	24	4	délután	istálló		337	ismeret
47	Grénic	Okt.	2	11	éjjel	gazd. épület takarmánnyal	Savnik, Teplic	19155	gyújtás
48	Sz.-Szulin	>	2	9	este	18 ház gazd. épülettel, szarvasmarha, baromfi, sertés	Szuhn	32235	ismeret
49	Sz.-Sümeg	>	6	4	délután	gőzmalom	Sümeg, Igló	4442	
50	Granasztó	>	10	10 ^{1/2}	éjjel	ház, csür és istálló		460	
51	Svedlér	>	10	10 ^{1/2}	>	csür	Svedlér, Merény, Remete	18000	
52	Göllnic	>	22	6 ^{1/2}	este	7 ház, melléképületekkel takarmánnyal	Göllnic		
53	Zsákóc	Nov.	4	1	éjjel	1 csür	Zsákóc		
						3 csür és középületek			

helység neve	1882				Az égés tárgya	Mely tűzoltó-egylet működött az oltásnál	Az okozott kár	A tűz támadásának oka
	hónap	nap	óra	napszaka			forint	
Major	Nov.	6	11 ^{1/2}	dél	14 ház, 12 csűr, 27 istálló	Igló (színházi tűzoltóság)	14400	ismeretlen
.....	»	16	9	este	színház	Sz.-Váralja	300	vigyáztalanság
Váralja	Dec.	2	9 ^{1/2}	éjjel	malátázúzó belső felszerelése	»	500	ismeretlen
.....	»	7	6 ^{1/2}	este	gazd. épület	»	987	»
Sztafálva	»	30	7	»	épület	Poprád, Sz.Szombat, Stráza.	7000	»
.....	»	30	6 ^{1/2}	»	közép és hátsó épület		364.969	

Éghetetlen papiros.

Mayer Gáspárnak, a ki állítólag valami bécsi, de nem igazán élelmességű uriember, sikerült nem régen, a sikerrel használható szerek gyártásának lázas ámbán, olyan papirost találni fel, mely természetellenesen vegyi szerrel itatott állapotában, megtagadja a tüzet, s úgy viselkedik az emésztő lángok özőnépette is, mint valami — Wertheimszekerény. Ilyen esetre nem közönséges találmánnyal illő nagyobbítani fel a rendesnél. És a mi Meyerünk, hogy ezt a papirost, nem is indult rosszul. Elment a török fővárosba, ahol mo est profeta in patria sua, — meginterwiewolta a török királyt, és az ő iránt nagyban érdeklődő Széchenyi pasát; pár nap után maga a szultán ő felsége és kíséretének jelenében, óriási publikum előtt s érdeklődése mellett megmutatta azt, a mi még az igazhívő törökre nézve is új dolog: hogy a papiros nem ég! Ilyet produkálni tán az igaz próféta sem lett volna képes, pedig ő igen sokra képes.

A tüzpróba a Taximtéren, Péra külvárosában ment

egy másiktól mintegy 2 méternyi távolságban két barakk állítva fenyőfából. Az egyik arra vala destinálva, a tüzet elterelhetetlenül a lángok martalékává legyen; a másikat meg az, hogy miután előbb azt Mayer ur szép papirkárpittal beborította, daczolni volt feladata a pusztító tüzzel. Mindkét barakktól kívül-belül jól leöntötték petroliummal. Aztán meggyújtották mind a kettőt.

A közönséges száraz fenyőből álló barakk, rövid pár perc múlva hamuvá lett. A másik, a mint leemésztette a tüzet a petroliumot, épen maradt. Még a papirkárpit sem szenvedett változást — csupán egy helyen, a barakk szomszédjában összeomlott másik barakkból egy üszökdarab esett le, és a papirt megrepeszté. Ott, a repedés megett meggyújtott tüzet, de csak senyvedni volt képes; lángra nem emésztett.

A szultán annyira meg volt lepetve és elégedve a tüzpróba kísérlet eredményével, hogy állítólag egyik mérnökkel utasítá is, Mayer Gáspárral mint compagnon, hogy utazni menjen be s az éghetetlen papirt gyárilag állítsa fel.

Mert ezenkívül Törökország kárpitosai kizárólag tüzpróba tüzet fognak használhatni. Még talán a banknótákat is tüzpróbából készítik. Boldog Törökország!

Clair Pista,
a budapesti önk. egylet
pénztárnoka.

Exercici du 11 mai.

Annak reményében, hogy becses lapjának tisztelt olvasói előtt nem lesz érdektelen egy Németországnál is messzebb fekvő vidék tűzoltóságáról hallani egyetmást: bátor vagyok az alábbi sorok szives közzétételére kérni fel a t. szerkesztő urat — nem kételkedvén, hogy az esetben, ha a tér szükének kategorikus kényszere nem áll utban, minden körülmények között lesz hely, kicsi közleményem számára.

Egyébként Genf tűzoltóságának egy gyakorlatáról kívánok csupán ezuttal röviden megemlékezni, hozzátevéen, hogy ezt sem autopszikus szemlélet; hanem csak a genfi tűzoltó közlöny után ismertetem, melyben a cikkem fölébe tett czim alatt *Liudet* parancsnok hosszabban írja le a következőket.

»Csapatunk parancsnoka (L'État-Major) elhatározta, hogy a tavaszi szebb napok beálltával jelképes tüztámadási gyakorlatokat (les manoeuvres pratiques par un simulacre d'incendie) tart, — de nem a rendes gyakorlótéren; hanem egy a legénység által előre nem ismert terrenumon. Az első kitűzött napon — május 11-én — 4 szakasz vonult ki e czélból teljes felszereléssel, kapitányaik vezetése alatt, kiknek órája az őrnagyéhoz vala igazítva.

A szakaszok parancsnokainak (capitaines) annyi volt előlegesen tudomásukra hozva, hogy a supponált tűz egy különálló épület kelet felé eső tető-gerinczén támad (dans le mas de maisons) és hogy északkeleti szél azt a ház nyugati sarka felé hajtja. Egyébként »il gelait« azaz fagy uralkodik, mi a vizszerzést megnehezíti.

Pontban 8 órakor reggel adatott meg a vészjel, mely szerint a tűz »entre l'auberge de la Croix fédérale et le Pont Soret« dühöng.

Az első szakasz 8 óra 7 perczkor érkezett meg a vész helyére, mely a városon kívül fekvő Soret hidnál, a Croix fédérale czimű vendéglő közelében volt. A hid 3 emelet magasságu tetővel bir. Hogy tehát erre feljuthassanak a csövezetők, a tololétra szerelése vált szükségessé. Miközben ez a vezénylő által elrendeltetett, megérkezett 8 óra 7^{1/2} percz, a második szakasz is a kis szerkocsival, melynek legénysége a vendéglő tetejét szállotta meg. Majd 8 óra 10 perczkor a harmadik a gőzfecskendővel; végre 8 óra 17 perczkor, a negyedik szakasz is megérkezett a másik tololétrával egyetemben. A közönséges szivattyukkal a fagy miatt nem lehetett (?) actióba lépni, a gőzfecskendőnek a helyszínén történt felfűtése pedig teljes 30 perczet vett igénybe. Az első tololétra 8 óra 13 perczkor már fel volt állítva.

parancsnok, a zborói (Sárosm.) kerületben ország-
alési képviselővé választott. Aradon pedig Falk Miksa
Dr. *Műlek* Lajos főparancsnok közt pótválasztás lesz. —
Utás Nagy Kálmán, miskolczi főparancsnok, a nemrég
megjejtett városi tisztujítás alkalmával újabb hat évre, is-
teltén polgármesterré lett megválasztva.

— A váozi önkéntes tűzoltó-egylet rendes közgyűlése f. é. már-
is hó 30-án tartatott. A főparancsnoki kimerítő és terjedelmes
ntés tudomásul vétetvén a következők határozottak: — A mó-
ított és megerősített új alapszabályok kihirdettetnek és életbe
tetnek. — A 10 éves szolgálatot betöltött bajtársaknak addig is
; a szolgálati érem kérdése megoldatik, kitartó buzgalomkért
yzó könyvi elismerés szavaztatott. — Az új alapszabályok értel-
ben a védő osztály felállítandó lévén, ennek foganatosításával
isztiszék bízott meg. — A működő tagok részére, a ruházati
mét ezenül az egylet szolgáltatóván, a tisztiszék meghatal-
ztatik a nyári kelmék beszerzésére; egyuttal jegyzőkönyvi
zönet szavaztatott *Tragor* Jgnác kereskedőnek, azon nagy-
ü áldozatkészségért, melyet az egyleti tagok irányában az által
usított, hogy ruházatukat csekély, részlet fizetések mellett szerez-
ték be, és meghagyattak a tisztiszéknek hogy a még tartozás-
lévő részletek mikénti kiegyenlítéséről a legközelebbi köz-
lésnek javaslatot terjesszen be. — Az egylet részére tüzesetek
n, leginkább a biztosító társulatok által megszavazott összesen
300 frt adomány köszönettel tudomásul vétetett. *Varga* János kir-
ületi börtönigazgatónak, ki intézetének fecskendőjét és a börtön-
k egy részéből alakított tűzoltóságát a főparancsnok felhívására
szépséggel kirendeli, — továbbá *Saxlehner* András szalmahüvely-
r tulajdonosnak, ki saját költségén tart fel egy jól begyakorolt
oltó csapatot, és ez tűz eseteknél a helyszínén fecskendőjével
denkor megjelen, ezen kiváló érdemeikért nyilvános köszönet
szavaztatott a mi jegyzőkönyvbe iktattatott. — Megszavaztatott
tűzoltó-létre beszerzése. — A szomszéd községeknek nyújtandó
élyt illetőleg, minthogy az okozott költségek kérdése függőben
rad, határoztatott, hogy csak akkor jelenhet meg az egylet, ha a
helynyújtásra felhívatik. — Az előfogatosok éjjeli szolgálatát, a
tiszék, a városi képviselő testületnél kérvényezze. — Czóbel Jg-
z egyleti pénztárnok hirtelen elhalálozván, utasított a tisztiszék
y az általa vezetett befejezetlen számadásokat a számvizsgálók
l kiegészítvén lezárassa és a jövő közgyűlésnek beterjessze,
omásul vétetvén következik *Velzer* L. mászó-osztály parancsnok-
a pénztárnoki teendők vitelével történt ideiglenes megbízatása. —
éigbb számadásokra vonatkozólag *Majer* József, *Fedor* Imre, és
czóbel Jgnác pénztárnokoknak — ez utóbbi részére csak megvizs-
számadásaira vonatkozólag — a felmentvény kiadatott, és nekik,
amint a számvizsgálóknak is köszönet szavaztatott. — Gróf
ráky Béla szövetségi elnök, és *Follmann* Alajos szövetségi alel-
a, a tűzoltó intézmény fejlesztése körül szerzett kimagasló érde-
k elismerésül, titkos szavazás útján, az egylet tiszteletbeli tag-
l egyhangulag megválasztattak. — A titkos szavazás által három
e megejtett tisztujítás eredménye a következő: — főparancsnok
medits Ferencz, — osztályparancsnokok *Meiszner* Ede és *Velzer*
os. — szakaszparancsnokok *Velzer* János és *Dr. Csányi*, — tiszt-
iki tagok: *Dr. Pauer* Béla, *Ernyei* János, *Dr. Freysinger* Lajos,
zer Kálmán, *Nell* András, *Reismann* Jgnác, *Heinisch* Richard,
stofóri Pál, ifj. *Madár* János, *Zapotoczky* János, *Tóth* Ferencz és
üd Lajos — Számvizsgálók *Dr. Freysinger* Lajos, *Meiszner* Ru-
f és *Reizer* Lázár.

— A fővárosi egylet márczius 4-iki értekezletén
benay József azt az óhaját fejezte ki, hogy a statiszt-
ai hivatal teljes kimutatást közölne az egész Budapesten
enkint fizetett biztosítási díjakról és a tüzesetek után a
saságok által fizetett kártérítési összegekről, mert ezek
szehasonlításából kitűnnék a biztosítási évi haszon. Ezt
dig a fővárosnak nagyon érdekében állana tudni, miután
városi tűzoltóságra fordított kiadások, (új meg új örhe-
k felállítása, személyek és szerek szaporítása stb. kö-
keztében) évről-évre nőnek. Felszólaló helyen levőnek
ná a kényszerbiztosítás behozatalának fontolóra vételét is.

színház csak ez év elején nyílt meg, tehát minden képzelhető óvin-
tézkedés meg volt benne téve. Színpad és nézőtér 2 m. vastag kő-
fal és kifogástalan vasfüggöny által valának egymástól elválasztva.
A nézőtér padlása bádog, a világítás felső, azaz színpadfeletti volt;
viz rendelkezésre állott, quantum satis. És a színház mégis porig
égett egy senkinek hibájául közvetlenül fel nem róható — *gdz-*
explosio következtében. —

— *Csurgóról* írják lapunknak, hogy *Keszteleczky* Já-
nos szövő-mester az ottani önk. tűzoltó-egyletnek 10 év
óta lelkesült tagja, ki már több ízben tett kísérletet kender
tömlők előállítására, azonban kísérletei bizonyos hiányok
folytán csak részben sikerültek, — a magas miniszterium
által 200 frtnyi állami segélylyel további kiképztetés végett
6 óra a kézsmárki m. kir. állami műszövő iskolába kül-
detett.

— *Köln* városa valamivel előbbre van tűzoltóiról való gondos-
kodás tekintetében mi nálunk, amennyiben ott már az *önkéntes* tűz-
oltók számára is építenek kaszárnyát, viszonylagos kedvezményül
azon önfeláldozó szolgálatokért, melyeket ők alkalom adtán, minden
kényszer nélkül s díjtalanul teljesítenek. Nálunk a városi tűzoltóknak
is csak *tesz* (de mikor) kaszárnyájok.

— *Thaisz* Elek főkapitány, a tűzoltóparancsnokság
kivánatára elrendelte, hogy a lóvasúti kocsik akkor is kö-
telesek megállva bevárni az egész tűzoltótrain elhaladását,
ha ez nem tűzhöz, hanem csupán gyakorlathoz vonul is ki.

— *Sztrájkoló* tűzoltók. *Sopronban* sajnálatra méltó
incidensre szolgáltatott okot a képviselőválasztás. Az
ottani egylet parancsnoka *Rösch* Frigyes és *Lenk* Lajos
urak ugyanis *Zichy* Antalra adták szavazatukat s ez oly
viszálykodást idézett fel az egyesület kebelében, hogy
miatta mintegy 100 tag ki is lépett. Ekkora politikai
éretlenséget a legkevésbé ép a soproni tornatűzoltó-egy-
let tagjairól tudtunk volna feltételezni. Reméljük, hogy a
parancsnokság tisztában van magával a dissidensekkel
szemben követendő kötelességszerű magatartásra nézve.

— *Párizsban* a legutóbbi *explosio* alkalmával, miről
a napilapokból bőven értesülhettek t. olvasóink, azt vetet-
ték az ottani tűzoltóság szemére, hogy még csak *sodrony-*
hálós lámpákkal sem rendelkeznek. Azt hisszük, hogy a
bányavárosokon kívül nálunk is kevés helység tűzoltóság-
gánál akad efféle lámpa, melylyel robbanó gázokkal
telt helyiségekbe is behatolhatni, a nélkül, hogy a rob-
banás létrejöhetne. A berlini tűzoltóság is csak 1882 óta
van ilyen lámpával ellátva. De a körülmény, hogy mind-
járt a lefolyt 1883. évben már 23 esetben alkalmazhatták
ugyanezeket a berliniek, a mellett látszik szólni, hogy
nagyobb városokban csakugyan nem felesleges kiegészítő
részei lehetnek a sodrony-hálós lámpák a felszerelésnek.

— *Karán* tanul — *Besztercebánya*. — *Zólyom-Radván* 1884.
junius 6-án. Tekintetes Szerkesztő ur! Örömet tudatom, hogy a velünk
szomszédos *Besztercebánya* szab. és kir. városában 1881-ben —
morális támogatás hiányában — feloszlott önk. tűzoltó-egylet megint
szerveztetik. *Besztercebánya* város tanácsa ugyanis belátta, hogy
egy oly nagy, mindenféle gyártelepekkel bíró városnak a tűzrendőri
ellenőrzését csak egy hivatásának megfelelő, jól begyakorolt tűzol-
tói kar eszközölheti. A város tanácsa belátta tehát valahára egy
tűzoltó egylet szükségét. Ezen szempontból felhívta a volt önk. tűz-
oltó egylet előbbkelő tagjait, hogy egyesüljenek egy ideiglenes tűz-
oltó-karrá, és ebből kifolyólag a bekövetkezett újabb viszonyok
szerint és az időközben szomoruan tapasztalt hiányok kipótlásával,
újból egy önk. tűzoltó-egyletté alakuljanak. A városnak erélyes pol-
gárai valóban nagyon gondosan és lelkiismeresen jártak el küldeté-
sükben, mert május hó kezdetén már valami 60 polgár gyakorolt
tűzoltói szerekkel, *Petrák* Gyula vezénylete alatt, a mászóháznál.
Ugyan e hó végén tartatott meg az alakuló gyűlés is. melyben a

volt beszttercebányai önk. tűzoltó-egylet alparancsnoka *Harnisch Gusztáv*, tiszteletbeli főparancsnokká, *Hollesch István* (szabadságot állománybeli hadnagy) városi tanácsnok pedig az új egylet főparancsnokává egyhangulag megválasztották. A többi előjáróknak helyei betöltetlenül maradtak. Az egylet egyenruhájának szabása és rangjelzése az 5-ik országos közgyűlés határozatainak megfelelő.

Mily megható ez mind egy vidéki tűzoltóra nézve, ha megfontoljuk hogy, — Beszttercebánya mint felső Magyarország legnagyobb városainak egyike, hivatva van tűzoltó ügyben nagy szerepet vinni. Ezen tűzoltó-egylet életbe hívása nagy és áldásos befolyással lesz Zólyom megye összes tűzoltó-egyleteire, ha t. i. Beszttercebánya város képviselőtestülete, úgy mint a tanács és különösen első fontossággal bíró rendőr-kapitánysága, a tűzoltó ügy iránti érdeklődéstől az anyagi, valamint a szellemi gyámolítást meg nem vonják.

Soraim bevégezte előtt óhajtom azt, hogy a Mindenható adjon erőt és szilárd kitartást az új főparancsnoknak tisztje betöltésére. Ne lankadjon el bátorsága és buzgósága a mindenféle kellemetlenséggel megküzdési, melyek állásával vele járnak.

Jutalma pedig legyen öntudata, hogy az emberiségnek és az általános jónak hűen szolgál. Nyujtom is neki önfeláldozó szívből jobbjomat, elmondva »Istennek dicsőség egymásnak segítség«.

Bajtársi tisztelettel *Bárczy Károly*, főparancsnok.

— A kürtjelzés nagygyakorlatoknál. E czim alatt mult számunkban felvetett kérdésre a következő felelet érkezett hozzánk: Mindenütt, ahol több testület együttesen működik, *kürttel* adatni jelt, egyedül a *fővezényletre* jogosított egyénnek áll szabadságában. (Fővezényletre pedig a jelenlevő parancsnokok közül a legmagasabb rangú jogosított. Hasonrangúak közt azé az elsőbbség, a ki régebb idő óta viseli ugyanazon rangot.) A kürtjel ilyenkor, azonkívül, amit általa parancsolunk, azt is jelenti, hogy a jelzés *valamennyi működő* (jelenlevő) *szakadnak vagy szakaszának szól*. Miért is a fővezénylőnek, ha valamely rendeletét csak egyik szakasszal akarja végre hajtani, óvokodnia kell ezt is kürtjelzéssel adatni meg. Hogy ilyen egy szakaszra tartozó parancs tisztán az illető szakasszal közöltessék, a czélból vannak a vezénylő oldala mellett a segédtsztek (minden önálló működésre jogosított szakasztól *egy*), kiknek közvetítésével, s az illető szakasz vezénylője adja meg kéthangu jelzője által a fővezénylőtől kapott rendeletnek megfelelő jelzést.

— Vida Pál, a székesfehérvári egylet titkára f. évi márczius 9-én az ottani városház nagytermében felolvasást tartott a szivattyúk és a mentő készülékek ismertetéséről — felolvasásában dicsőreleg emlékezvén meg a budapesti társagyletről, mint olyanról, mely a bajtársaknak elméleti szakismereteik felhasználásában is, úgy mint mindenben jó példával jár elől. — Ugyan e nap délelőttjén az egylet hazafias funkciót is teljesített az által, hogy Jókainé Laborfalvi Róza hazánk jeles tragikai színművésznőjének 50 éves jubileuma ottani megünneplése végett Székesfehérvárra lett érkezése alkalmával az ünnepélyes fogadtatásban testületileg szintén részt vett s az ünnepélyességek egyéb részleteiben is közreműködött.

— Bajorországban megengedtetett, hogy a tűzoltóságok sürgős esetekben *díjtalanul* vehessék igénybe az állami táviró hivatal szolgálatait.

— A szeredi önk. tűzoltóegylet nem rég választott főparancsnoka *Würsching Frigyes*, állásáról leköszönt. Az újból egybehívott közgyűlés, miután e visszalépés felett jegyzőkönyvileg kifejezést adott sajnálatának, egyhangulag *Patty Jánost* kiáltotta ki főparancsnoknak.

Elisabethgrad zsidó-fürdője — mint a Nowoje Wremaj írja — néhány hét előtt ép oly komikus, mint könnyen végzetessé válható eseménynek volt a színhelye. A női osztályban gyszerre az a hír terjedt el, hogy a férfiak osztályában tűz ütött ki. »Ég! tűz!« hangzott minden oldalról a több mint 150 nővel és gyermekkel telt fürdőben s mindenki sietett a kádból kiugrani s lehetőleg gyorsan a szabadni jutni. A szabadban a kijárókat egészen elállták. Föltépték tehát az ablakokat s miután előbb gyermeiket dobták le,

maguk is utánuk ugráltak, többnyire a szó szoros értelmében *telenül*. A nagy jajveszékésre és sikoltozásra elősietett pr. s több férfinak végre sikerült őket lecsillapítani s meggyőző az egész rialom csak vaklármából származott. Több nő elá sok kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek, komolyabb baj nem történt.

— Fogarasról írják: Városunkban évek óta dolgoz tűzoltó-egyesület alakításán, végleges megalakulása azonban most van küszöbön. A város 4000 forintot meghaladó értékű szerelést szerzett már évek előtt, de azért, ha itt-ott tűz — vagy oda sem vitettek a helyszínére, vagy ha igen is, ha nem sok hasznát vették ott; nem volt, ki bánni tudott volna. Kisérlet tétetett egy kényszer tűzoltó egyesület megalakításá minden legkisebb siker nélkül. Néhány nemes ember az jelen év folyamában fölös-szamu tagot toborzott s most egyesület alapszabályai csak megerősítésre várnak, a beg pedig serényen foly oly módon, hogy egy idegen szakértő ért az egyesület intelligensabb tagjait az összes gyakorlati avatja, hogy később az összes tagok begyakorlását végezzék.

— A kölni tűzoltóparancsnokság évi jelentése szerint szeptember, december és január hónapokban volt a legveszélyesebb. (Budapest: november, december és februárban.) Vasárnapok a legkevesebb. Legtöbbször este 8—10 órakor ha veszjel. Nagy tüzek rendszeren éjjel 1—5 órakor fordulnak elő. *Nyolczvan* esetben vízvezeteki csőrepedés okozta veszjel ki a tűzoltóság.

— A réthei önk. tűzoltóegyesület t. évi január hó 2-án tartotta tisztújító közgyűlését. Megválasztották: elnöknek *Prósos*, alelnöknek: *Horváth Antal*, jegyzőnek: *Sárközy József*; tárosnak: *Urbanovics János*, főparancsnoknak: *Prikke*, alparancsnoknak: *Sándor Zsigmond*, hadnagynak: *Molnár*. Az egyesület működő tagjainak száma 48.

— A párizsi tűzoltóság részére a *biberachi* L. társaság 7 tolólétrát rendeltek meg. Ez az első esz külföldről hozat valamit Párizs városa.

— Kérdés. Miért czélszerű egyenruhát hordani a tűzoltóknak?

— Mai számunk külön hirdetési melléklete ható, országos iparegyesület jegyzőkönyvi kivonat társagyletek parancsnokságainak figyelmét felhívja.

TÁRCSA.

Szövetségi elnökünk ünnepeltetés

(A »Tűzoltó Közlöny« eredeti tudósítása.)

Székesfehérvár szab. kir. város f. évi június 10-én tartotta ünnepélyesség színhelye volt. E napot szokás szerint beiktatva *Gróf Cziráky Béla*, szerelt szövetségi elnökünk, Fehérmege és Székesfehérvár város főispáni diszes és fontos hivatalába.

Ezen fényes történelmi multtal bíró — közönsége rég nem lelkesült oly szívből fakadó alkalmommal.

Nem a fény, nem pompa, és különböző látványosságok hozta rezgésbe a szívek hurjait, midőn a közönség szép daliás termetű ifju főispánját meglátva, lelkesedett; hanem az őszinte rokonszenv és az általa érzetének kifolyása volt az, mellyel a megye és város közönsége Cziráky Béla gróf főispánna történt kinevezését fogadta. Elég volt az ő erély és szívjóságot egy rőző arcát látni, s nyomban befészkelte magát a szívébe az iránta való szeretet, s a főispán felőli bizalom.

... az ő személyében azt a férfit állította e szép
... élére és e diszes polczra, ki mindenek felett a tűz-
... ké, kit ők az előtt is tisztelhettek elsőjükként, vagyis
... az ő forrón szeretett országos szövetségi einökük!

A tűzoltók tudják, Kárpátoktól Adriáig tudja mind-
künk, hogy ki gróf Cziráky és hogy mily nagyok az
demei! S mi székesfehérváriak áldjuk a végzetet, hogy
encsénk lett őt ezentul állandóan a körünkben tisztel-
i. Mert oly férfitől, ki egy magasztos intézmény
zálatában lángbuzgalmat kifejtve, s az ennek védel-
éséhez szükséges szakipar versenyképességén sikeresen
kalkodva, a legmagasztosabb humanisztikus és köz-
ászati feledatot vezet a megoldás felé, ilyen férfitől
sak jót várhatunk.

Ösvárosunkat, mely hajdan királyokat koronázott,
a királyi felség maga koronázta azzal, hogy gróf
iky Bélát a magyar országos tűzoltó szövetség érdem-
elnökét nevezte ki főispánjává.

Siettünk is az e feletti általános örömből kivenni a
nk részét. Mielőtt azonban erre térnék, álljanak itt
en az installáczióális ünnepély sorrendjéből a követ-
s:

A megye határánál felállított diadalív alatt a megyei küldött-
város határánál felállított diadalív alatt a városi küldöttség
lő beszéddel fogadta a lovasberényi kastélyból számos főur-
tében érkező főispánt. Mind annyian diszmagyar öltönyt vi-
Mintegy 200 főig kíséretében reggel 8 óraker érkezett a
a városba.... A házak fellobogózza és szőnyegekkel
e voltak. A nép az utcákon mindefelé tolongott és az
főispánt zajossan éljenezte. A megye székházánál az alispán,
sházánál pedig a polgármester által szintén üdvözlőbeszéddel
atott. Ezután ünnepélyes mise tartatott a székes egyházban,
az összes küldöttségi tagok kíséretében 9 óraker a főispán
ment. — Ennek végezte után kezdetét vette a megyei disz-
nelyen a főispán a szokásos módon hivatalába beiktattatott.
in következtek a különböző hatóságok és testületek, köztük
ltó-egylet tisztelgése. — A tisztelgések végeztével 11 óra táj-
városi kültötség kíséretében a városházhoz ment a főispán,
beiktatási funkció az előbbi módon történt meg. — Délután
tor a megyeház nagytermében 400 teritékü bankett volt. —
t után a katonazenekar a főispán tiszteletére a megyeház
irzenét adott. A főispán minden egyes hozzá intézett beszédre
előleg válaszolván, az ünnepélyesség folyama alatt 40—50-
llett majd hosszabban majd rövidebben beszélnie.

Az ünnepélyesség fénypontját azonban minden esetre az
etünk által rendezett fáklyás zene képezte, mely minket tűz-
legközefelebről érdekelvén, nem tartom feleslegesnek erről
övebben szólni.

Az alkalomra meghivattak a megyebeli és a közel szomszédos
letek. A meghívásnak engedve képviselőt küldöttek a *veszprémi*
tai, síófoki, lepcsényi, adonyi, ercsi-i, mohai, acsai, lovas-
és alcsuthi társaságok, melyek összesen 100 tag által vol-
viselve. Az itteni egyletnek szintén 100 tagja volt jelen.

A vendégbajársak nagyjából kocsin, részben vasuton
lélután folyamán megérkeztek. A gyülekezés este 8 óraker
az itteni őrtanyánál. Az egyes küldöttségi csapatokat az
előtt felállított diszörség szabályos tisztelgással fogadta,
vezetői az itteni egylet főparancsnokának szintén megtették
üket.

időn a vendég bajársak és egyesületünk tagjai mind egybe
voltak, az egyes csapatok (betűrendszerinti) rendekbe fejlődve
állást. Kevéssel 8 óra után, az acsai társaság küldöttei
gukkal hozott tűzoltó zenekar és a fehérvári tűzoltó zene-

kisereleiben megindult a menet a főutcán át a Zichy-liget hosszában
elterülő széles ut felé. — Itt a 200 főnyi csapat megállapodott és
széles sorfalat képezett. A fáklyák az összes tagok közt kiosztattak
és meggyújtattak.

Ezután harsogó zeneszó mellett megindult a menet a fő és
kaszárnya utcán át a megye székháza felé, a főispán lakosz-
tályai berendezve vannak. Utközben ugy a tűzoltóság, mint a jelen
volt tengerenyi nép lelkesen éljenezte az új főispánt.

A megyeház előtt, hol az itt elterülő tágas téren már ekkor
mintegy 6—7 ezer ember gyűlt össze, a menet megállapodott.

Főparancsnokokból álló diszküldöttség ment fel a termeiben
időző főispánért felkérve őt az üdvözlő beszéd meghalgtására.
Midőn szeretett szöv. elnökünk a megyeház kapujában hajdon fővel
megjelent, a tűzoltóság és közönség szünni nem akaró dörgő éljen-
zésben tört ki. A fáklyátartó tűzoltóság által képezett széles kor-
donon belül a diszküldöttség a főispán körül félkört formált, s vele
szemben foglalt állást Seidel Lajos fehérvári főparancsnok, kinek
háta mögött a zászlótartó az egylet disz lobogóját tartotta.

Az éljenzések lecsillapultával Seidel Lajos főparancsnok kitűnő
szónoki hévvel, szépen átgondolt beszédet tartott, melyben ékes
szavakban kifejté, hogy Fehérmegye és Székesfehérvár lakosai miért
örülnek akkor, midőn a hű magyarjai által jobbágyi hódolattal
tisztelt király által alkotmányos közigazgatási vezetőjükké kinevezett
férfiuban egyszersmind e megye egyik ily jeles szulöttjét üdvö-
zölhetik.

»De míg a megyei s városi közönség szíve — folytatá a szónok
— e miatt örömrában uszik, minket, *önkéntes tűzoltókat*, büszkévé
is tesz azon tudat, hogy e megye s város élén álló eglyén az orszá-
gos tűzoltó szövetség elnöke is, s a legemberiesebb célra alakult
egyletek között képezi a legkedvesebb összetartó kapcsot. Határ-
talan tiszteletünk, odaadó önzetlen ragaszkodásunk, bajtársi köte-
lesség vezérelte ide a megyebeli, szomszédos s a helybeli önkéntes
tűzoltó-egylet tagjait. Eljöttünk belső örömünk külső jeléül, harsogó
zenével, kibontott zászlóval s égő fáklyákkal. Diadalmasan lobogtat-
juk zászlóinkat, melynek színei közül a kék, az álhatatos kitartás, a
piros az egymás iránti önzetlen bajtársi szeretetet jelezi; az arany-
bojtok pedig, hogy legdrágább kincsünk őrizzük meg szívünkben s
tartsuk jelszavunkat: »Embartársaink életét s vagyonát a tűzveszély-
től megmenteni.« Engedjen meg Méltóságod, hogy az önkéntes tűz-
oltó-egyletek nevében kívánhassam, tartsa meg a magyarok Istene
Méltóságodat a városi s megyei közigazgatás előnye, a haza java, s
családja boldogságára, s a mi büszkeségünkre az emberikor leg-
később koráig. — Éljen!

Seidel L. főparancsnok éljenzéssel kísért szónoklatára Gróf
Cziráky Béla pompás rögtönzött beszéddel válaszolt.

Élénken sajnálom, hogy nem vagyok azon szerencsés hely-
zetben, miszerint ezen beszédet egész terjedelmében szó szerint
közölhetném. De háiba gyorsiró nem vagyok. Igénytelen tollam
pedig sokkal gyengébb, semhogy azt emlékezet után megközelítőleg
is papírra tenni képes volna. Általánosságban annyit mondhatok,
hogy a beszéd minden egyes szava veséig hatolt. Annak összesége
méltán káté gyanánt szolgálndott volna minden tűzoltónak. El-
mondott szavaiból magasztos intézményünk iránti lelkesedés tüze
lángolt, s őt hallva mindenki felismerte benne Magyarország első
legüzbuzgóbb — tűzoltóját.

Már a megszólítás is elég volt arra, hogy nyugodtak lehessünk
az iránt, miszerint ő új állásában sem szün meg a miénk lenni.
»Mélyen tisztelt szónokló főparancsnok ur és tisztelt bajtársaim«
Igy kezdte tüzzel elmondott és zajos éljenzéssel többször megszaki-
tott szavait. Beszédjének alapfonalát a budapesti önk. egylet »*Ha dul*
a bösz elem« kezdetű ismeretes jelszavából vette. Szavaiban ki-
fejezést adott annak, hogy szivesebben fogadja a megtiszteltetést
bajtársaitól mint orsz. szövetségi elnök, mint új főispán; *mert ő*
ezen állására mindig büszke volt. És nem habozott kijelenteni:
hogy multja nagyobb részének a tűzoltói szolgálatait tartja.

Igéretet tön az iránt hogy új állásában a mennyire hatás-
köre csak megengedi, még fokozottabb mérvben fogja a tűzoltói
intézmény és az orsz. szövetség érdekeit támogatni. Szavai töké-
letesen eloszlatták bennünk azon kételyt, mintha főispáni állása
miatt az országos szöv. elnöki tiszt viselésétől viszálpne, hogy
annak további megtartásában új méltósága őt akadályozni fogná.

Ez után áttért a tűzoltói intézmény üdvös létezléjaira, gyö-
nyörűen fejtegetve az önk. tűzoltó nemes hivatását. Kitartásra, úgy

buzgalomra intette a bajtársakat. biztosítván őket arról, hogy a nagy közönség már is, de idővel még inkább az elismerés legszebb jutalmával fogja nemes törekvéseinket megjutalmazni! Végül megköszönte a nem várt megtiszteltetést, és úgy a megjelent mint az ország összes tűzoltóit éltetve fejezte be szavait.

A disz küldöttség a közönség lelkes éljenzése mellett vissza kísérte őt termeibe, hol meleg kézzorítással vett tőlük bucsut ismételtén megköszönve a ragaszkodás eme pompásan sikerült nyilvánítását.

A menet ez után ismét a legpéldásabb rendben zeneszó mellett vissza vonult az őrtanyához, és ezzel a fátylós zene véget ért.

Az összes megjelent bajtársak most a belvárosban levő Forster féle kerti helyiségbe mentek, hol társas vacsora rendeztetett. Csakhamar megkezdődött a vig poharazás és ennek elmaradhatatlan következménye: a felköszöntők láncolata. És pedig többek közt Seidel Lajos fehérvári főparancsnok a vendég bajtársakra, Vida Pál fehérvári titkár az ünnepelt férfitúra Gróf Cziráky Béla orsz. szöv. elnökre. A várpalotai főp. József főherczegre. Ugyanaz Seidel fehérvári főparancsnokra. A várpalotai alp. a fehérvári bajtársakra. Pongrácz Béla lapszerkesztő Kempelen Imre fehérvári elnökre úgy is mint mohai főparancsnokra. stb. stb.

És ezzel az ünnepélyes főispáni instelláció befejezést nyert.

A vendég bajtársak nagyrésze még az éj folyamán kocsijáikon, néhányan pedig másnap vasuton hazautaztak, magukkal vivén azon kellemes benyomást, melyet szeretve tisztelt szöv. elnökünk Gróf Cziráky Béla lelkes beszédje úgy az ő, mint kétségkívül a nagy közönség szívében is előidézett.

VIDA PÁL,
székesfehérvári titkár.

A mohai juniális.

Kempelen Imre a világhírűvé vált mohai »Agnes« savanyu vízforrás tulajdonosa, ki a székesfehérvári egyletnek ügybuzgó elnöke, a forrás körül elterülő pusztáin alkalmazott tisztek és munkásokból szervezett tűzoltó csapatot alakítván, a formális megalakulás a tisztek és munkások jelenlétében május hó 18-án délután a forrás körül terjedő parkban történt meg. A csapathoz csatlakoztak a szomszédos Moha-Keresztes és Iszka-Szt-György községekből összesen mintegy 50-en. A jelen voltak, az egyenruhában megjelent, leereszkedő és nyájas földesurat lelkes éljenzéssel fogadták, s az általa hozzájuk intézett buzdító szavak láthatólag jó benyomást keltettek. — Ugyanez a csapat — írja levelezőnk — Pünkösöd másodnapján »Ágnes-forrás tűzoltóságának felavatása« czimén kitűnően sikerült juniális rendezett. A mulatságra Fehérvárról Paulovits Ferencz, alparancsnok vezetése alatt 72 működő tűzoltó rándult át az egylet saját zenekara kíséretében, Budapestet pedig Kempelen Béla, főparancsnok (a mohai Kempelen unokaöccse) személyesen képviselte. A szövetség elnökének és a »Tűzoltó Közlöny« lapvezérének eshetőleg megjelenése is kilátásba volt ugyan helyezve. Legnagyobb sajnálatunkra azonban mindkét (?) kitűnő bajtársunk közbejött akadályok folytán elmaradt.

A székesfehérváriak fogadtatása után nemsokára az épületek előtt elterülő parkban felállított sátorok alatt, a reggeli következt. Mondanunk is fölösleges, hogy ez a reggeli távolról sem kávécska, vagy efféle volt; hanem olyan természetű jeles eledel, a mire pompásul csuszik a — mohai víz, persze jó iszkai borral feleresztve.

Reggelizés után a zöld tüben árnyas fák alatti heverészéssel, a felállított gépek ismertetésével stb. telt el az idő.

Kevéssel 10 óra után érkezett meg a vonaton Kempelen Béla budapesti városi tűzoltó főparancsnok, kit a mohai és fehérvári tűzoltók küldöttsége az indulóháznál ünnepélyesen fogadott.

Fogadtatása után rögtön kezdetét vette az ünnepélyes felvonulás a községbe hol a korcsmaépület ellen a fehérvári tűzoltók

Paulovits F. vezénylő alparancsnok remekelt, de viszont ne lehetett panasza legénységére, kik a legnagyobb csendben hűsággal párosult ügyességgel hajtották végre kitűnően alkalmas parancsait. A nagyszámban összesereglett környékbeli és a vidékirándult közönség élénk tetszésnyilatkozatokkal kísérte a gyakorlatot.

A támadás végeztével a két csapat elléptetett a két Ke főparancsnok előtt. — A budapesti főparancsnok a legmelegb ismérését nyilvánította úgy Paulovits ur vezénylete, mint a egyes mozdulatai és szakképzettségük iránt.

Ebéd alatt, melynél ismét nagy szerepet játszott a — viz, de természetesen ezuttal is jóféle iszkai borral keverv eredt a tósztirozás. Vida Pál, fehérvári titkár felköszöntött pelen Imrét, ki ezentul nem csupán a fehérvári egyletnek elnöke; hanem mohai főparancsnok is s mint ilyen most activ tűzoltó. Brandt, iszkai alparancsnok éltette Kempele a budapesti főparancsnokot; Paulovits ugyancsak őt. Moha vári tűzoltó, megint Kempelen Imrét; végre Kempelen Be érvári és a mohai tűzoltókat stb.

Este felé, miközben javában folyt a táncz, dal, kárty gnum áldomás, megérkezett ifj. Felmayer István, fehérvári majd kevéssel később Seidel Lajos Fehérvár daliás főpara is, az ő kedvencz, de alakra annál kisebb segédtszjtjéve Báthory Miklóssal.

A vacsora hat óra tájban volt, mely után ámbátor rövid órai ivás (játék, táncz stb.) következék; mégis ugyan minden hazafelé induló bajtársunk, hogy nagyon erős az a víz! (Persze jóféle iszkai borral feleresztve.)

— A varasdi önk. tűzoltó egylet alapításának 20-ik löja igen sikerülten ünnepeltetett meg. Az ünnepélyek lef Bogisich Károly, a budapesti önk. egylet főparancsnoki h jövő számunkban fog részletesen megemlékezni. — Kü leg összesen 16 tűzoltóegylet volt képviselve, melyek köz gyar 3 pedig osztrák illetőségű lévén, horvát tűzoltóegy rasdival együtt mindössze csak 12 vala együtt. Ennek a nek képviselői azonban a horvátországi tűzoltószövetke közgyűlésévé alakultak — mellékesen, épu gy mint a hogy váradí zászlószentelésnek alkalmából, — melynek leírását munkatársunk tollából szintén csak jövő számunkban foj ni, — az ugyanott egybesereglett magyar bajtársak a n kerületi szövetség II. közgyűlését tartották meg.

— Az erzsébetfalvi önk. tűzoltó-egylet f. hó 15-ér nyári multságot rendezett, mely délután a Szappanos-féle este pedig az Olvasókör helyiségeiben folyt le. A főv soroksári tűzoltók közül többen vettek részt a multságban jövedelme (150 frt) felszerelésekre fog fordíttatni. A rende ság elnöke Szappanos László sok érdemet szerzett a sikere körül; a főérdem azonban mindazáltal a rendezé hölgytagjait illeti meg.

— A székesfehérvári önk. tűzoltó-egylet által f elektromos tűzjelző-hálózat javára május hó 27-én ugyan verseny rendeztetett, mely alkalommal Székesfehérvár kö hangversenyen való tömeges megjelenésével megmutatta lekesülni jó ügyünk érdekében. A sikerben egyébiránt kétségkívül Kempelen Imre, fehérvári egyleti elnök és n rancsnoké, ki nem ismer fáradságot, ha az önk. tűzoltó e rágoztatásáról van szó. A hangversenyen Hegyi Aranka népszínház kedvelt művésznője is közreműködött. Tis »Vörösmarthy kör«-ben bankett rendeztetett, melyen a is éltették.

— A lépsényi önk. egylet főparancsnoka Steinbe e hó 2-án Pécsre utazott s ez alkalomból az ottani tűz relly Ferencz alparancsnok vezetése alatt tisztelegtel effajta figyelem a bajtársosság emelésére csak jótéko gyakorolhat.

T Ü Z E K.

— Gaján Viktor, nagyrőczi szivattyus pa egyleti ideiglenes jegyző írja lapunknak: Folyó há óra binali 2 órakor a kürt vészjelző harsc

fel városunkban a piacz körül lakó tűzoltókat. A nyugati része felett körülbelül 40—60 méternyi és 10—20 m. széles lángoszlop volt szemlélhető. Elsőntra felismertük, hogy a rima-murány-s.-tarjáni vas-érszvénytársaság, Nagyöröczétől 1 kméternyre fekvő tavai olvasztója van lángban. A száraz zszindelytető-pattogását szinte hallani is vélte az ember.

Budapesten időző főparancsnokunk távollétében a parancsnoki helyettes *Dedinszky* Gyula (városunkbeli gyszerész) és ifj. Nagy Lajos mászó-parancsnok vezeralatt vonult ki a vész helyére az a 25 tűzoltó (köztük mászó), kik a tűzjel első hallatára össze jöttek. Megérte nagy bámulatára először is azt találta a kis csapat, rajta kívül sehonnan sem érkezett segély. (Mint utótriderült, a szomszéd községekben még az éjjeli örök tudtak a vésről, mert valószínűleg aludtak).

A tűz pedig roppant erővel dühöngött, mert a kiesi olvasztónak tetőzete — emeletnyi magas falakon — in fa-alkotmány volt. Az óriás tetőt, a vízi fuvóépüel L alakban egybe kötve, az épület fölött kimagasló azánok fatetőzetével együtt mind lángban találták a érkező tűzoltók. — A tűz úgy támadt, hogy midőn hóból a nyersvasat kieresztették, az a kohó szája előtt snak indult, ezer és ezer *tűz-cseppet* szórva minden ban. S az ott levő gyári munkások állítása szerint, telt annyiba, míg az ember százat olvas s már az z tetőzet égett! De hogy is ne égett volna: mikor 38 év tűz fölött — forró levegőben — lévén a fa-alkotmány, r száraz volt az, mint a — gyufa. Az olvasztóval zamosan egy, 80—90 ölnyi hosszú épület van, az ztó megett vaskő vegyítő hely — kisebb széntartó, n munkás, tiszt lakások s iroda, mérő, kéziszerszám r, mind-mind ez egy fedél alatt. — Ez épületet a fő zttel egy az olvasztó-anyag felhuzására szolgáló fából fával fedett hid kötötte össze s e két épület között nem a hid alatt kezdődött a gőzszélfúvók háza — a tő épülettől apig 20 méternyre pedig a 70 ezer forint et rejtő faszénraktár s hozzá még ezen utóbbi épület tti térségen vagy 4 ezer hectoliternyi faszén, garmáan! — Az égő olvasztó épület alsó végén a nagy terje ü tiszt lakások mellett, istállók vagy 800 mázsa széná z égő épület előtt tiszt lakása emeletes épület, gép os és kovásműhely — emeletes — mind-mind fával ! s ehhez óriási- lángok, hőség, kevés ember (a 25 tó mellett alig 60 ember segítsége) — tekintve a nagy lelmű gyári helyet, elenyészőleg kevés szám. —

A tűzoltóság főfeladatául tűzte ki: a) *az olvasztó-g szállítására szolgáló hidat megmenteni*, hogy a gyár ödése megne akadjon. — b) *A nagy szénraktár mentését*, munkás és tiszt lakások, gép-műhely- gőz-szélfúvók edelmes istállók megmentését. —

S ezen feladatát fényesen megoldotta! (mert a gyár 19 mond tizenkilencz óráig szünetelt!) — megoldotta zoltó s vagy 60 a szivattyuk huzására requirált ás ember segítségével!

A gyári olvasztók és vizifúvók tetőzete el volt veszve. rhuzamosan épült vegyítő épület, felvonó hid,- kis rakodó s részben az ezzel egybekötött munkás la- tetőzete azonban bár mind erőssen égett, — igaz munka mellett — *de elottatott!* — A tűz keletkező- szélcsend volt, később azonban a tűz folytán szél is

kerekedett és a nagy szénraktárra, gőzgépházra, vegyítő épültre, a kis szénraktár megmaradt féloldaltetőzetére s a szabadon levő széngarmadákra miriádnyi szikrák repül- pültek! — Hanem későn, mert már ekkor a veszélyez- tetett objektumokra óriási vízmennyiség löveltetett. A hova a szikra esett, ott nyomban el is aludt.

Végre megjegyzem még, hogy nagyon közel voltunk az éghez vagy legalább a kórházhoz! Mert a vizifúvó foly- ton működött, hogy a kohóban kár ne essék, a gyári árokban pedig a felesleges lefutó viz elzárattott s a nagy kerékre jövő viz — a vízvezetékéből a szélfúvó kamrába ömlött. Az ajtók bezárva valának. Ha most a szélfúvó szivattyuvá válik s a viz a tüzes szélhevitő csövekbe ha- tol vagy esetleg egy pár liternyi (50—60) a 3000 hőfokot tartalmazó kohóba — valljon mi történt volna?! A vál- ságos pillanatban azonban — szerencsére — a fúvó ka- mara egyik ajtaját benyomtuk s a viz a nagy ajtón 2 lábnyi magas oszlopban ömlött kifelé. — A viznek még 9 hüvelyknyi emelkedése.... a fekvő fúvók szelepei el vannak érve s.... 45 ló erejű vizimű a szélfúvókat $4\frac{1}{2}$ láb átmérőjű (!) óriási víznyomókká alakítja át, mely má- sodpercenként 2 hectoliter vizet nyom!!! A nagyöröczi önk. tűzoltók e tüzesetnél a fővizsgát, a tűzpróbák netovább- ját — a legfényesebb sikerrel kiállották, s igazán mind- egyik — kivétel nélkül — arany vitézségi érmet érdemel!

(E sorok íróját ne számítsa a szerkesztő ur a tűzoltók közé ez alkalomból. Mert különféle okok miatt 18 hóig az egyletből kilépett voltam s csak május 5-ike ota vagyok újra tag. De azért, ámbár »czibilbe«, a tűznél magam sem voltam az utolsók között.)*

G.

— Nagy-Dobrony, beregmezei községnek 250 házá- ból 103 lakóház, 101 melléképület, 773 szekér széna, 330 szekér hántott tengeri, 232 köből bab, 126 köből aszalt gyümölcs 44 köből borsó, 133 köből buza; ezenkívül pe- dig sok lábas jószág és szárnyas állat a pusztító tűz által felemészttetett. A hajlék nélkül maradtak jó ideig a ha- tóság által épített barakkokban tanyáztak.

— Szerajevóban, a mult hó egyik napján a pénzügy- igazgatósági épületben tűz ütött ki, mely gyorsan elhara- pózott s a hivatalos helyiséget, valamint egy magánházat elhamvasztott. Az adórajstromot és a főpénztárt, melyben 960,000 forint volt megmentették. A közelben levő mér- nőkkari főnöki épület és az a ház, melyben a polgári adlátus lakik, szintén veszélyben forgott; de a tűzoltók- nak és a katonaságnak sikerült a tüzet lokalizálni. Appel báró tartományi főnök és Nikolics báró polgári adlátus azonnal megjelentek a tűz színhelyén. A kár jelentékeny.

— Nagy Károlyban a Fényi-utcában tűz ütött ki. A tűzoltók mint a Budapesti Hírlapnak írják — *szokásuk ellenére* azonnal a helyszínén voltak és a tüzet elég ügyesen megtámadták. Ennek köszönhető, hogy az épületek köz- vetlen közelében kiütött tűznek csak egy szénaboglya lett a martaléka. Csakugyan a rendes szokástól eltérő volna ott az ily eset?

Mint szakértő szemtanu csak annál jogosabban részesítheti a dicséretben az erre érdemes nagyöröczi derék bajtársakat.

A szerk.

Szerkesztői üzenetek.

— L. B. Budapest. Ön nem képes belátni — mint írja — hogy miért kell a tűzoltó ruhájának oly szembeszökően bönek lenni, miként az a budapesti önk. egyletnél is elő írva van, s a mely bőség egynémely bajtárs öltözeténél egész az izléstelenségig fokozódik? Feleletül idézzük Önnek a nemrég megjelent és ép e napokban hozzánk is beküldött *alcsuthi* öltözeti és felszerelési szabályzat függelékének első két pontját: »a) A *zubbony*. Szabása oly bö legyen, hogy télen melegebb ruhaneműt is vehessen alá az ember. b) A *pantalló* szabása oly bö legyen, hogy a polgári téli nadrágra is rá lehessen huzni. — Diszben a csizmán *felül* viselhetik; tüznél és kedvezőtlen időben a csizmán *belül*.« A mi pedig a ruha bőség izléstelenségét illeti, ajánljuk hogy terjessze ki figyelmét a párizsi tűzoltókra, a kik oly bö nadrágban járnak, hogy ahhoz képest a mieink ruhájának inaestetikus volta szóba sem jöhet. A bö zubbony különben Budapesten annak idején azért lett elfogadva, mert csak ellő bőség mellett lehetséges, hogy szükséges apróbb kellékeket, vagy esetleg megmentett apró, de értékes dolgokat elhelyezhessen magánál a tűzoltó, a nélkül, hogy zsebei izléstelenül vagy éppen a szabad mozgást gátolag duzzattakká váljanak.

— Bittner József. Gálszécs. A feleletet jelen számunk vezércikkében találja meg.

— L. B. Marosvásárhely. Mihelyt terünk engedi, részletesen kiterjeszkedünk a történetekre.

— Sz. S. Kassa Levelet menesztettünk.

— Kolozsvár, Miskolcz, Léva, Balassa-Gyarmat Megkaptuk. Közölni fogjuk.

A legszebb és legújabb

disz-, elismerő-, emlék-, és kitünteté

OKMÁNYLAPOKAT

(Feuerwehr-Diplomen)

KLIMEK EDE

artistikus és lithographiai intézete szállítója

Bielitzben.

Az okmányok 19 hüvelyk magassággal és 16²/₃ hüvelyk szélesek. Kivitelük szép cart a legizlésesebb modorú. Egy darab ára 1 frt darab 40 frt és 100 darab 70 forintért rendel meg. Kivánatra a felirat szövege és a város czí is olcsón rávezettetik az egyes okmányokra.

Megrendelések :

EDUARD KLIMEK in BIELITZ

czím alatt (Osztrák-Sziléziába) kéretnek.

A t. cz. tűzoltó egyleteknek

valamint ezek

t. cz. tiszt-, altiszt- és legénységi tagjainak

becses figyelmébe ajánltatik

Tiller Mór és testvére

osztr. cs. kir. és szerb kir. udvari szállítóknak

a „hadi éremhez“ czimzett

Budapesten, IV. kerület, Károly-körut, a Károly laktanyában levő

egyenruhakészítő intézete,

hol ugy egyenruhák mint egyenruházati felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítettnek. Megrendelések beérkezésök után azonnal foganatosítás alá vétetnek és lehető leggyorsabban elintéztetnek.

Arjegyzékek : díj- és bérmentesen adatnak.

Sürgönyezim: TILLER udvari szállító, Budapest.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.
JELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.
A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK.

HATODIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZER ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KÁLMÁN GÉZA. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓ-EGYLET.

Készítőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST
Lipót-utca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 ft 40 kr.,
félévre 1 ft 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendők.

MEGRENDDELHETŐ
minden kir. pósthivatalnál, a szerkesztő-
ségnél és Clair Pista önk. egyleti pénz-
tárnoknál.

HIRDETÉSEK DIJA:
Soranként 15 kr. Többszöri hirdettetésné
tetemes árleengedés.

Magyar országos tűzoltó-szövetség 1884. évi aug.
8-án, esetleg folytatólag 19-én d. e. 9 órakor
Selmeczbányán tartandó

VII. rendes közgyűlésének

Napirendje.

1. Elnöki megnyitó beszéd, kapcsolatban a magas
yi Miniszteriumhoz beadott felterjesztések, továbbá
rendészeti s a biztosító intézetek megadóztatá-
s törvényjavaslatok jelenlegi stadiumáról való je-
sel.
2. Jegyző, jegyzőkönyvhitelesítő és szavazatszedő
ság választása.
3. Igazoló bizottság jelentése.
4. A központi választmány jelentése a szövetség
—1884. évi működéséről-
5. A számvizsgáló bizottság jelentése a VI. és
közgyűlés közötti időszakról.
6. Költségvetési előirányzat a VIII. közgyűlésig
ő időszakra.
7. A módosított alapszabályok előterjesztése el-
is végett.
8. A tűzoltó-szerek kiállítási szabálytervezetének
atása helybenhagyás- illetve elfogadás végett.
Az »egységes csavar« tárgyában befejezett
ilatok bemutatása, annak végleges megállapítása
ról.
9. A központi választmány kebelében szőnyegre
tűzoltói szolgálati érem v. jelvény tárgyában
ljárásokról jelentés és több jelvényminta be-
isa.
10. A tátravidéki ker. tűzoltó-szövetség indit-
»a tűzoltói segélypénztárak« tárgyában.
11. A székesfehérvári ö. t. egylet indítványa: az
pületeknek a létesítendő villamos tűzjelző háló-
az állam költségén leendő összeköttetése tár-
t.
12. Az új-arad-zsigmondházi ö. t. egylet indit-
»A működő önk. tűzoltóknak a közmunka s
váltsága alóli felmentése« tárgyában.
13. A kassai és székesfehérvári ö. t. egyletek
nyai a »rangjelzés módosítása« tárgyában.
14. A VIII. közgyűlés székhelyének meghatá

15. A központi választmány leköszönése.
16. Uj szövetségi választmány és pedig elnök,
alelnök, 12 választmányi tag s 4 póttag választása s
a választás eredményének közzététele.

Kelt Budapesten, 1884. július hó 20.

A központi választmány nevében:

Gróf Cziráky Béla,
elnök.

Gorecky Zsigmond,
titkár.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi
választmánya 1884. évi augusztus hó 17-én, délelőtt 8
órákor Selmeczbányán tartandó ülésének

NAPIRENDJE.

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. A f. évi márczius 23-diki választmányi ülés
jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. Bemutatása a Rösch Frigyes ur által a »Tűz-
oltó szerek kiállítási szabálytervezetéről« készített
munkálatnak.
4. Bemutatása s átvizsgálása az egységes csavar
tárgyában Walser F. budapesti és Seltenhoffer Fr.
soproni tűzoltó-szer gyárosok által beadott elabora-
tumok s csavarmintáknak.
5. Ternágyó Caesar Uj-Arad zsigmondházi fő-
parancsnok indítványa: »a működő ö. tűzoltóknak a
közmunka s annak váltsága alóli felmentése« tárgyában.
6. A kassai ö. t. egylet indítványa: »a rangjel-
zés módosítása tárgyában.
7. A székesfehérvári ö. t. egylet indítványa ugyan-
azon tárgyban.
8. A szolgálati érmek tárgyában beérkezett min-
tázatok átvizsgálása, s e tárgyban teendő intézkedés.
9. Jelentés a pénztár állásáról s ezzel kapcsolat-
ban a jövő 1885/6-ra megállapítandó költségvetés tár-
gyalása.
10. Számvizsgáló és igazoló bizottság kiküldetése.
11. Előre be nem jelentett indítványok és elő-
terjesztések.

Kelt Budapesten, 1884. július hó 20.

Follmann Alajos,
alelnök.

Gorecky Zsigmond,
titkár.

Az egyes egyletek által a közgyűlés elé terjesztendő indítványoknak *késedelmes* beküldése, annyira az utolsó pillanatokban engedé csak kezeinkhez jutni a napirendet, hogy teljes lehetetlenség reánk nézve — a lapot sietősen meg kellvén jelentetnünk — hosszabb kommentárt csatolni az egyes pontokhoz. Pedig főleg az alapszabályok módosításánál igen sok volna a megjegyzésünk. A két tagesegylet által is napirendre hozott rangjelzés kérdését, azt hisszük, eléggé szellőztettük. A közgyűlés e tárgyban teljes tájékozottsággal bírván, bizonyára közmegelegedésre fogja meghozni a határozatát. Nem kétkedünk, hogy a szolgálati érdemek tárgyában is sikerül végre valamit végérvényesen megállapítani. Am tartzuk fenn a 25 évi szolgálat megjutalmazására az állami aranyérmét. Annak a kiosztása ugy sem égett még a körmünkre. És a mire tényleg abba a helyzetbe kerülünk, hogy ilyen éremmel kell valamelyik bajtársunkat kitüntetni; akkorra hihetőleg az állammal is megállapodhatunk valamiben.

A huszonöt évnél kevesebb évekre (5, 10, 15, 20) szóló érdemek kérdése azonban már ma is sürgős megoldást követel. Mert az 5—15 év óta szolgáló bajtársak száma elég nagy. És ezek mindegyike annyival méltóbb valamiféle kitüntetésre, mert oly időben tanúsítottak kitartást és ügybuzgalmat, a midőn még lenézést és gunyt is kelle a szolgálat terhein kívül elviselni. Ha kimondja a közgyűlés, hogy az 5 éves szolgálatért járó érdemek költségeit maguk a kitüntetettek fedezik; a 10 éves szolgálat jelvényeét az illető egyesület, melynek e vagy ama tagja ki lett tüntetve s végre a 15 s 20 évekre szóló érdemeket maga a szövetség, az érdemeknek egyedül jogosított kiosztója, kifizetési: akkor talán csak maga az alak okozhat még egy kis fejtörést. Ez utóbbi azért, mert az a Németországban dívó *csatt* határozottan nem csinos, a kereszt általunk nem adható, a teljes masszív érem pedig kissé drága. Valószínűleg azonban mégis csak ez utóbbiban kellend megállapodni.

Nagy fontossággal bírnak továbbá a működő tűzoltóknak a közmunka s annak váltsága alóli felmentése, a tűzoltói segélypénztár és az egységes csavar kérdése.

Alcsuth 1884. Julius hó 19-én.

Tisztelt lapvezér Uram!

Abból az orkánszerű zivatarból, mely a fentebb kitett szombati napon oly váratlan és kellemetlen meglepetésben részesítette a főváros közönségét, erre mi felénk is kijutott. Még pedig fokozottabb mértékben, falusias közvetlenséggel. Itt már nemcsak fákat csikorgatott, mint a Svábhelyen, s nemcsak háztetőket bontogatott meg, hanem menykőcsapással is járt.

A villám a részvényes-társulat »Szunyog« majorja előtt ütött le s a majortól délkeletre fekvő kepék (fél kereszt) közül *hármat* felgyújtott. Ez történt esti 10 óra 13 perczkor.

Három perczcel később *Komáromi Lajos* törzs-kürtös, az előírás szerint ablakomon zörögött s egyuttal

tűzoltók sietve gyülekezzenek, mert tűz van. A zéstől számított 13 percz mulva, vagyis 10 óra perczkor, saját vezetésem alatt indult a vész hegy feckendő, a szerkocsi és a könnyű kocsi, e sülvén a kerti gőzgépnél az időközben egybeseregőnk. tűzoltószakasszal. Az éppen nálam időző J másnap roszalta, hogy magam mentem ki a csap; Persze Jókai nem tűzoltó.

Hét percz alatt érkezünk ki a Szunyog-mezőre, mely előtt a három kepe javában égett. Az égiháboru, eső nélkül és egy heves északnyugoti szél még mindig dühöngött. Mivel azonban a kepék, mi említettem, a majortól délkeleti irányban feküdtek így az uralkodó szél ellenében bizonyos tekintetű védve valának, viz nélkül is el volt fojtható a tüpek egyszerűen szétdobattak. 11 óra 15 percz szakasz már ujra bevonult.

A tüzeset maga, mint ilyen, nem érdemel utóbbi említést; de, mert a kivonulás mikéntje érdekel bennünket a tűzoltó bajtársakra nézve: azért küldöm be e tudósítást hivatalos lapunk számára. Isten Önnel. Radtam legőszintébb tisztelője

József főhercz

— **Királyi adomány.** Ő felsége, a király a *vetrekő-szt. mihályi* tűzoltó-egyletnek száz-száz forintnyi segélyösszeget és a *soproni* tűzoltó-egyletnek Sopronban tett látogatása emlékére ugyancsak 100 fr. adományozott.

— **Országos szövetségünk** tagesegyletei sorába a következő társsegeletek léptek be, u. m. a *szabolcsi* (Nyitra), *Prusska-bohuniczi* (Trencsén) és a *bellasi* (Trencsén).

— **A m. kir. belügyminiszterium.** Julius havának a következő tűzoltó-egyletek alapszabályait látta el a királyi erősítési záradékkal: Ondód (Fejérm.), Karád (Somogy), Duna-Almás (Komárom), Neszmély (Komárom), Liptó-Miklós és Féltorony (Moson).

— **Tisztelt szerkesztő ur!** A *zágonyi* (Háromszékem.) ö. t. f. hó 17-ikéről kelt átirata kapcsán van szerencsém becses tudomására, hogy *Kovács Lajos*, működő tag hanyagság és a rendelet durva megszegése miatt a zágonyi t. o. egylet kebeléből kizárattott. — Budapest, 1884. június 10. *Gorecky*, s. k. titkár.

— **A nagybányai** Ö. T. egylet parancsnokságának 26. szám a. kelt határozatával »Szirti Károly« Ö. T. egylet működő tagot s rajvezetőt, hanyag, rendetlen s az egylet szabályaihoz ütköző magaviselete miatt, fentnevezett egylet kötelékéből véglegesen kizárta. Tiszteletteljesen *Molnár*, s. k. szolgálatvezető-tiszt.

A magyar országos tűzoltó-szövetség alapszabályai

ugy, amint azok a f. 1884. márcz. 23-iki közp. választmányi ülésen megállapítottak, s elfogadás végett a f. évi VII. rendes közgyűlés elé terjesztett.

Czím.

1. §. Magyarország önkéates tűzoltó-egyletei országos szövetséget alapítottak, melynek czime: »Magyar országos tűzoltó-szövetség.«

Védnök.

2. §. A szövetség József főherczeg ö császári királyi fenségének védnöksége alatt áll.

Czél.

Tagok.

4. §. A szövetség tagja lehet Magyarország minden szétválasztott tüzoltó-testülete, mely magát ezen alapszabályok értelmében három évre kötelezi.

A szövetségbe belépett egyletek, ha kilépési szándékukat a három évi kötelezettség lejártáig hat hónappal előbb nem jelentik, újabb három évre kötelezetteknek tekintendők.

5. §. A belépni kívánó tüzoltó-testület köteles ebbeli kérelmével a testület képviselőire alapszabályszerűen hivatalosnak állítatni aláírt és pecséttel ellátott írásbeli nyilatkozatot — melyben a testület magát a szövetség alapszabályainak megtartására kötelezi — a szövetség központi választmányánál a testület alapszabályainak egy példányban bemutatása mellett bejelenteni.

A tagegyletek jogai.

6. §. 1. A tüzoltóügy fejlesztésére irányuló törekvéseinek a központi választmány támogatását igénybe venni.
2. A közgyűlésre egy szavazati joggal bíró képviselőt nevezni, ki az egylet alapszabályai szerinti iratainak elvégzéséig megkivándorolt alakban kiállított írásbeli meghatalmazással ellátandó. — Szavazati jogukat azonban az egyletek gyakorolhatják, melyek tagsági díjjal hátrányban nincsenek.

3. A szövetség által tartott közgyűlések és azokkal kapcsolatos kiállításokon és ünnepélyeken küldöttségileg, vagy személyesen részt venni.

4. A közgyűlés elé indítványokat terjeszteni, melyek teljesítése azonban csak előkészítendő véget ért iratok megtartása előtt két hónappal a központi választmányhoz írásban benyújtandó. — A később érkező indítványok figyelembe nem vétetnek.*)

A tagegyletek kötelezettségei:

7. §. 1. A központi választmány, esetleg kerületi szövetség által követelt statisztikai kimutatásokat lelkiismeretesen kitöltve, a kitűzött időre beküldeni.

2. A szövetség céljait minden tekintetben határozottan támogatni.

3. Azon esetre, ha a közgyűlés saját székhelyén tartott közgyűlés és ezzel egybekötött kiállítás és ünnep rendezésével járó teendőket végezni,

4. A közgyűlés által meghatározott tagsági díjakat mindenkor az illető év január havában az országos szövetség központi választmányához pontosan befizetni.

Az országos szövetség tagegyleteinek tagságdíja évenként három forint.

Azon tagegyletek tagságdíja pedig, melyek kerületi választmányok is tagjai, évenként három forint.

Ha a tagegyletek ebbeli kötelezettségüknek eleget nem tettek, a központi választmány jogában áll a tagegyletek hátralelkeskedését szabaddan választmányi eljárás előtt per útján is behajtani.

A tagságdíjak behajthatóságáért a tagegyletek elnöke, a központi választmány tagjai, az egylet időközbeni elnöke, vagy főparancsnoka, az egylet időközbeni elnöke, vagy főparancsnoka esetében pedig annak utolsó elnöke, vagy főparancsnoka vagyoniálag felelős.

Közégek.

8. §. A szövetség állandó közégei: 1. a közgyűlés; 2. a központi választmány.

A közgyűlés.

9. §. A közgyűlés, mely az ország különböző vidékein tartott, minden második évben lehetőleg július, vagy augusztus hónapban tartatik, a következő tagokból alakul:

1. A szövetség elnöke és alelnöke.

2. A központi választmány tagjai.

3. A kerületi szövetségek elnökei, akadályoztatásuk esetén alelnökei.

*) 5. A hivatalos lapnak egy példányára, díj nélkül igényt tartani.

4. A tagegyletek képviselői.

5. A központi választmány titkárja, pénztárnoka és ellenőre.

10. §. A közgyűlés tárgyalásait a szövetség elnöke, illetve alelnöke vezeti. — Akadályoztatásuk esetén a közgyűlés elnökét a központi választmány jelenlévő tagjai közül választja.

11. §. A közgyűlés nyilvános.

A tárgyalás nyelve magyar, de a tárgyalási nyelv nem tudása esetén az illető szabadon választható nyelven felszólalhat, — a szintén magyar nyelven vezetett jegyzőkönyvet a közgyűlésből kiküldött öttagú bizottság a közgyűlés színhelyén azonnal hitelesíteni tartozik.

Érvényes határozathozatalra az igazolt képviselők felénél jelenléte szükséges.

Szavazások alkalmával általános szótöbbség, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

Tíz tag kívánatára névszerinti szavazás tartatik.

A közgyűlés határozatai a nem képviselt tagegyletekre nézve is kötelező erővel bírnak.

Tanácskösztési joggal minden jelenlévő tüzoltó bír, szavazati jog azonban csak 9. §. 1—5. pontjaiban elősorolt egyleteket illeti meg.

Egy szavazatnál többet senki sem gyakorolhat.

12. §. A közgyűlés napirendjébe, mely a tagegyletekkel legalább egy hónappal előbb közzétendő, a következő tárgyak vétetnek fel:

1. Öttagú jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választása.

2. A központi választmány jelentése a szövetség állásáról és működéséről, valamint statisztikai kimutatás a hazai tüzoltó ügy fejlődéséről.

3. A szövetség pénztárának az előző közgyűlés óta vezetett s a közgyűlés székhelyén lévő egylet parancsnoksága által megvizsgált számadása.

4. A következő közgyűlésig terjedő költségvetési előirányzat.

5. A központi választmány, kerületi szövetségek és tagegyletek indítványai, a mennyiben ezen utóbbiak a 6-ik §-ban kitűzött határidőre benyújtottak.

6. A következő közgyűlés székhelyének kijelölése.

7. Elnök, alelnök, 12 választmányi tag és 4 póttag választása.

A központi választmány.

13. §. A központi választmány, melynek székhelye Budapest, a szövetség állandó képviselője s annak ügyeit ezen alapszabályok és a közgyűlés utasításai értelmében intézi s a szövetség vagyonát kezeli; a közgyűlés és tüzoltó szerek kiállításának megtartására vonatkozó intézkedéseket a közgyűlés székhelyén levő egylettel egyetértőleg végzi.

A központi választmány következő tagokból áll:

1. elnök, 2. alelnök, 3. tizenkét választmányi tag, 4. négy póttag, 5. a kerületi szövetségek elnökei, akadályoztatásuk esetén alelnökei, 6. a következő közgyűlés székhelyeül kijelölt egylet főparancsnoka: 7. titkár, 8. pénztárnok, 9. ellenőr.

Az elnök, alelnök és választmányi tagok a közgyűlés által kizárólag csak a szövetség tagegyleteinek tagjai közül választatnak meg.

A kerületi szövetségek elnökei, illetve alelnökei, valamint a közgyűlés székhelyének főparancsnoka ebbeli állásuknál fogva tagjai a választmánynak.

A titkár, pénztárnok és ellenőr a választmány által, lehetőleg a budapesti önkéntes tüzoltó-egylet kebeléből, a közgyűlés utáni első központi választmányi ülés alkalmával választatnak.

14. §. Az elnök, kinek rendszerint Budapesten kell laknia, képviseli a szövetséget hatóságok és harmadik személyek irányában, a közgyűlés és választmányi ülések tárgyalásait vezeti.

15. §. A központi választmány vidéken lakó tagjai az ülések alkalmával a szövetség pénztárából, a tényleges utiköltség arányában s a befizetett tagsági-díjak 50% erejéig utiköltség megtérítésben részesülnek.

Kerületi szövetségek.

16. §. A szövetség céljának biztos és teljes elérésére a tagegyletek kerületi szövetségeket is alakíthatnak, melyeknek mikénti megalakítása az egyletek szabad elhatározására bízatik.

17. §. Kerületi szövetségek csak azon egyletekből alakulhatnak, melyek már az országos szövetségnek tagjai.

A kerületi szövetségek ezen alapszabályok keretén belül önmaguk által alkotott szabályok értelmében alakulnak, azonban semminemű szabályzatot vagy határozatot nem hozhatnak, mely az országos szövetség alapszabályaival vagy közgyűlésének határozataival ellentézik, — kötelesek levén alapszabálytervezetüket a központi választmányhoz előzetesen betérjeszteni, mely azokat esetleges észrevételeinek megtétele mellett a magy. kir. belügyminiszteriumhoz bemutatni tartozik. Ezenfelül kötelesek gyűléseik jegyzőkönyveit a központi választmányhoz tudomásvétel végett esetről-esetre hiteles másolatban beküldeni.

Alapszabálymódosítás.

18. §. Az alapszabályok csak közgyűlésen módosíthatnak; az erre vonatkozó indítvány szövege azonban a közgyűlés előtt 3 hóval a központi választmányhoz beadandó, mely az indítványt a napirendbe felvételre tartozik.

A módosított alapszabályok csak a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium jóváhagyása után lépnek életbe.

Feloszlás.

19. §. A szövetség feloszlása csak rendes, esetleg e végből egybehívott közgyűlésen határozható el, mely határozat érvényességére a tagegyletek háromnegyed részének hozzájárulása megkivántatik.

A szövetség vagyonáról a feloszlást kimondó közgyűlés rendelkezik ugyan a vagyon azonban csakis tüzoltói célokra fordíthatatik, s az erre vonatkozó határozat fogantatása csak a m. kir. belügyminiszterium helybenhagyása után történhetik meg.

20. §. A szövetség azon esetben, ha az alapszabályokban meghatározott cél és eljárástól eltérne, illetőleg hatáskörét meg nem tartaná, föltétlenül aláveti magát a magyar kir. belügyminiszterium 1875. május 2-dikán 1508. sz. a. kelt szabályrendeletének IX. pontjában kimondott joghátrányoknak.

Budapesten, 1884. július hó 20.

Gorecky Zsigmond,
szöv. titkár.

A »Magyar országos tüzoltó-szövetség« nagytek. központi választmányához Budapesten, a *kassai* önkéntes tüzoltó egyesület parancsnoksága a rangjelzésre vonatkozó indítványát a napirendbe való felvétel és pártoló előterjesztés végett a következőleg terjeszté be:

Nagytekintetű központi választmány! Alóírt parancsnokság elhatározván a VII. magyar országos tüzoltó nagygyűléshez egy, nézete szerint, czélszerű és olcsó rangjelzés megállapítása iránt indítványt terjeszteni be, melynek elfogadása által az évek során át húzódó, rangjelzési vita megszünnék s az ilyképen kötelezőnek kimondott rangjelzés ugy olcsó volta, mint egyszerűsége folytán tényleg alkalmazhatnák is: van szerencsénk fentemlített tárgyú indítványunkat a szövetségi alapszabályokban előírt határidőn belül oly kérelemmel mellékelni, hogy azt a *Selmecsbányán* 1884. augusztus 17—20. napján tartandó VII. orsz. közgyűlés napirendjébe felvenni s pártolólág előadni kegyeskedjék. Maradunk *Kassán*, 1884. évi július hó 10-én a *Tekintetes központi választmány*nak teljes tisztelet s bajtársi üdvözléssel a *kassai* önkéntes tüzoltó-egyesület parancsnoksága:

Keczer Miklós főparancsnok távollétében
Kozák Ede,
alparancsnok.

A »Magyar országos tüzoltó-szövetség« VII. közgyűlésének *Selmecsbányán*. Indítványa: a *kassai* önkéntes tüzoltó-egyesületnek az általános rangjelzés egyszerűsítése tárgyában.

Tisztelt közgyűlés! Az 1880. évi augusztus hóban Pozsonyban tartott V. szövetségi közgyűlés tárgyalva az általános rangjelzés ügyét, elfogadta a

immár régi rangjelzés használható állapotban van, az megtartathassék új beszerzés alkalmával kötelező az új rangjelzés keresztülvitele.

Minekeltőtte előadnánk indítványunkat, vagyunk bátrak hívatk fentemlített közgyűlési határozatra visszapillantást tenni, valjon nem emeltetett érvénynyé, illetve vétetett fogamatba ezen határozat a szí tagegyletek által?

Míg a régi rangjelzés eltartott, azt mindenki joggal visel ujabbról kellvén gondoskodni, kitűnt, hogy ezen új rangjelzés mily na séggel jár, s e mellett milyen kényes és czélszerűtlen, mert a tüzolt aranyzsinór tiszter rövidebb idő alatt megy tönkre, mint a katonánál, a nem szakadatlan viselésnek. Ezt különben legjobban tapasztalta rangjelzést alkotott anyaegylet, a »Budapesti önkéntes tüzoltó-egylet mint hogy ugyanaz beismerte annak elősorolt okoknál fogva czélszerűt át is. Mert vegyük csak például: egy kisebb tüzoltóságunk van: 1 alpar., 1 oszt. par., 3 szak. par., 3 tisztviselője, ezeknek 1 zubbony aranyzsinórzása: 93 frt, azaz *háromszázharminc* frtba kerül, csak a z felvarrás nélkül, s a sisakok rangszerint berezvezését nem is számítva, drága tehát a rangjelzés, és alig tart el 1 1/2 évig, ha csak egy zubbó tetik folyvást. Visszariasztva az új rangjelzés felsorolt hátrányai által, egyeslet a status-quo-nál maradt és csak nagyon csekély száma hozta zásba az új rangjelzést, ezek is fájlalták utólag ezen cselekedetüket.

Mindezekből azon tapasztalás honosult meg az egyleteknél, *pozsonyi* közgyűlésen elfogadott új rangjelzés nem czélszerű, mert szenvedt a nagyon is fontos tényezőket: a költséget és tartósságot.

Elősorolva ezen tényeket, van szerencsénk a rangjelzés ügyvetkezőt ajánlani elfogadásra, megjegyezvén, hogy az egyletek dan összesítését, vagy az egyletek egy és ugyanazon rangú tisztjeit egym: tőrőleg rangjelezni, csupán azért, mert az illető *kisebb* egyletnél viseli séget, mint a másik, ki nagyobb létszámú egylet tagja, *teljesen mellő: tartjuk*. Az elfogadandó rangjelzés következő volna:

Sisak: Főparancsnoknak érczből, forgóval, s azon díszszel, me van előírva; alparancsnoknak ugyanaz, forgó nélkül; szakaszparancsn és tisztviselőknek mászóságok díszrohamszija.

Zubbony: Az összes parancsnokok s tisztviselőknek a gall ujjakon a mostani tisztviselői zsinórzás; vállzsinór a főpar., alp., o: mindkét vállon, szakaszpar. és tisztviselőknek csupán a jobb vállon. zsinór, mint a vállzsinór 5^{mm}. átmérőjű, utóbbi 3 karikás.

A tisztviselőket csak az esetben illeti meg a fenti rangjelzé *őparancsnoki vizsgát letették*. Az őparancsnokoknál a mostani rangjelz tartandó. A mászót, mászójelöltet és szivattyust rangjelzés nem illet szerelésben lévén egymástól megkülömböztethetők.

Ezen sisak és zubbonyrangjelzés csupán a tisztirangot határozza tulajdonképeni rangkülömbözet, illetve rangfokozat feltüntetését csupán léron véljük alkalmazni, és pedig:

Főparancsnok és alparancsnok vörös posztóra vart 3 aranyzallag oszt. és szak. parancsnoknak 2 aranyzallag, tisztviselőnek 1 arany licz Oly egyletek, melyek nem képesek ezen, különben is csak bonyon alkalmazandó zsinórzatot aranyból beszerezni, vegyenek *cszűstb.* sokkal olcsóbb.

A nyári és téli munkazubbonyon csupán a liczli alkalmazandó, munka nem fér össze az aranyzsinórral.

Kérve a tisztelt közgyűlést indítványunk elfogadására, és hat emelésére, maradtunk bajtársi üdvözléssel. Kelt *Kassán*, a parancsnoksá évi július hó 5-én tartott üléséből.

Keczer Miklós, főparanc

A szervezkedés és rangjelzésről.

»Birálni könnyebb lesz, mint volt összeállítani a fentben elsorolt rangfokozatokat« mondja »Egy vidéki főparancnok« ur a »Tüzoltó-Közlöny« t. lapvezéréhez intézett rangjelzéssel foglalkozó levelében, — mely az említett 6. számának homlokán folyó hó 29-én megjelent.

Nos, én megkísértem ezt a könnyebb dolgot, előre is meg kell jegyeznem, hogy mindaddig, míg a szervezkedés tekintetében végmegállapodásra nem jutottunk addig a rangfokozatokról s az evel egybefüggő rangjelzésről szólni, de különösen az utóbbiakat *főkérdés* gyanánt társunk legalább elkorázottnak tartom.

Meg vagyok ugyan győződve, hogy azon tisztelt »főparancsnok« urat levelének megírásakor és a rangfokozatok összeállításánál a lehető legjobb szándék vezette; de miután itélve azt is tudom, hogy e levél tartalma, ha mód nélkül elfogadtatnék, sok tüzoltót elidegenítene embermunkájától, az abban megpendített eszmék pedig aláintézményünk önkéntes jellegét. (?)

Nem tudom ugyanis elképzelni az oly önkéntes jellegű, mely fölött a mi tisztí keretünkbe bele erőszakolt orsz. felügyelő áll.

Mi hasznát vegyük mi tüzoltók, egy országos felü

A tisztelt olvasó tehát emlékezni fog talán rá, s ha nem emlékezik; láthatja alább, hogy én a soproni önkéntes tűzoltó egyesület illetve a soproni alparancsnok segédtsíjtje vagyok. Mint ilyen a tisztelt vidéki főparancsnok ur belevesz ugyan még az általa összeállított tisztí karba, de messze hátul — tief drunten in der Walachei — a tiszthelyettesek közt tudtam még csak rábukkanni önnönmagamra. Tulajdonképpen ezen beosztás szerint nem is tartozom a tiszt urak közé, hanem mint említém, csak a tiszthelyettesek között veszeledöm el, igen tiszteletreméltó szertárnokok, zászlótartók mellett és a második karmester dirigálása alatt.

A budapesti önk. collegám, mint titkár, főhadnagy, tehát annyi mint egy vidéki mászóparancsnok; mi vidéki segédtsíjtek pedig egy rangban állunk nem is az első, hanem a második karmesterrel, pedig kivülem még sok ügyvéd, tanár s más irástudó ember viseli éppen ezen hivatalt.

Külömben mint katoná viselt ember, ezt a degradálást nem veszem olyan komolyan, csak a többiek ne haragudjanak meg érte.

Ezekkel meglehetősen befejeztem volna a rangosztályzat bírálatát, s ne vegye rossz néven a tisztelt vidéki főparancsnok ur, ha én részemről és az én belátásom szerint nem tartom helyesnek és megfelelőnek az általa készített összeállítást. Nézetem szerint nem felel meg a mi viszonyainknak az a tisztán katonai beosztás és rangozás, hanem annak, mint a tűzoltó közlöny idei 2-ik számában is kifejtettem, már inkább hazánk közigazgatási beosztásához kell simulnia, csak így lévén remélhető, hogy az egyes igényeket a tényleges állapotok alapján teljesen kielégítjük.

Szabadjon még csak egy megjegyzést a vidéki főparancsnok urnak azon törekvéseire tenni, mely szerint a tűzoltó tiszteket keretén kívül álló személyeket, elnök, alelnök stb. nrakat is bele vonja a beosztásba, nekik is rangot adva.

Czibil ember nem tűzoltó s szerintem, ki nem tűzoltó, nem is viselhet tűzoltói rangot.

Végül az általam ajánlott szervezkedésből kifolyó rangjelzést a könnyebb áttekinthetőség végett rajzban is feltüntetem.

- I. ** arany törvényhatósági joggal felruházott városban fennálló tűzoltó-testület parancsnoka, s egyszersmind a megyei bizottság elnöke.
- II. * arany rendezett tanácsú város tűzoltó parancsnoka, ha egyszersmind a kerületi bizottság elnöke. Az I. alatti testületnek alparancsnoka.
- III. * arany ugyanaz mint II., ha a kerületi bizottságnak nem elnöke. Az I. alattinak osztályparancsnoka. A II. alattinak alparancsnoka.
- IV. ** ezüst A kis vagy nagy község tűzoltó-testületének parancsnoka. A II. alattinak osztályparancsnoka. A III. alattinak alparancsnoka. Az I. alattinak szakaszvezetője.
- V. * ezüst A IV. alattinak alparancsnoka. A III. alattinak osztályparancsnoka. Az I. alattinak szakaszvezetője helyettese. A II. alattinak szakaszvezetője.
- VI. * ezüst A IV. alattinak osztályparancsnoka. Az I. alattinak rajvezetője. A II. alattinak szakaszvezető helyettese.

Másképp feltüntetve:

I.	II.	III.	IV.
** arany parancsnok.	* arany parancsnok.	* arany parancsnok.	** ezüst parancsnok.
** arany alparancsnok.	* arany alparancsnok.	** ezüst alparancsnok.	* ezüst alparancsnok.
* arany osztályparancsnok.	** ezüst osztályparancsnok.	* ezüst osztályparancsnok.	* ezüst osztályparancsnok.
** ezüst szakaszvezető.	* ezüst szakaszvezető.	* ezüst szakaszvezető.	** posztó szakaszvezető.
* ezüst szakaszvezető	* ezüst szakaszvezető	** posztó szakaszvezető	* posztó szakaszvezető

A segédtsíjt mindég szakaszvezető, a szertár-
kaszvezető helyettes, a kútmesterek rajvezető rangba.

Az orvosok fekete bársonyhajtókat viselnek rajt
vörös genfi kereszttel.

A karmesterek ezüst hajtókán, a hangászok po
tókán viselnek lyrát.

A főparancsnok felett álló tisztek, ugymint a
az országos szövetség elnöke, és alelnöke nem arany
hanem egész arany gallért viselnek 3, 2, illetve 1

E beosztást és rangjelzést a selmeczi közgyű
becsü figyelmébe avval bátorokodom ajánlani, hog
tassék el akár ez, akár más rangjelzés; az minden
egy rajzolt, illetve *színezett* példányban megkülden
ezen mód által a rangjelzések sokkal áttekinthető
nek, mint ivekre terjedő leírások által. Magától
hogy a méretek métermértékben szinte kiteendő
gyarazatok magyar- és német nyelven adandók.

Dr. Hauer

soproni s. g.

Tisztelt lapvezér Uram!

Ön szíves volt megküldeni nekem kefelevon
Hauer Gyula, soproni bajtársunk azon cikkét, m
»Tűzoltó-Közlöny« 6-ik száma homlokán megjelen
bírálataként, ismert és szívesen kultivált (»audiatur
pars«) elvénél fogva — az e havi számban he
szándékozik. A cikknek velem való előzetes köz
tővé teszi reám nézve, hogy egyidejűleg a megj
tegyem meg rá megjegyzéseimet. Elni kívánok e
gel. Mindenekelőtt pedig köszönetemet nyilvánítom
különböztető figyelemért, melynek ez eljárásáva
sévé tett.

Kettőt kívánok előre bocsátani. Az egyik a
rint a nélkül, hogy helyteleniteném dr. Hauer u
jelen cikke folyamán is hangsúlyozva felemlített
hogy ő minden nyilvánosan megjelenő cikke, av
alá odateszi, hogy ki és mi ő? — legyen szab
továbbra is megmaradni incognitomban. Mert i
ugyan Hauer urnak a tekintetben, hogy a név
nyilvánvalóvá teszi azt, hogy *kivel* van dolgunk; o
tem ez inkább csak megkönnyítése az ellentéte
mellett viselni szokott harcoknak, mely könnyű
előnyeit teljes mértékben kiaknázni, annál hamar
eme vagy ama fél, mennél edzettebb és gyakorlot
harcok mezején. S hogy Hauer Gyula ur nem
latlanok sorába tartozik, arra, eltekintve a »Tű
löny«-ben napvilágot látott magvas cikkeitől. ab
gosan következtethetni, hogy ő társadalmi állásá
ügyvéd. Másrésről azonban én, a ki nálánál ritkább
tom a tollat, már csak azért is szívesebben mara
al leeresztett sisakrostéllyal, mert nevem és állá
sorába tartozik, melyek sokszor teljesen módosított
tenni az ellenvéleményt. Így névtelenül a személyisé
háttérbe szorul, mi által az objectivitás csak ny
radjunk tehát tisztán maga a tárgy mellett.

A másik, a mit előre kell bocsátanom,
örömemnek constatalása, hogy a véletlen oly elle
zott össze, a kivel a porondra kilépni méltónak ta
Hauer Gyula ur capacitálható, a mi — sokak
kritériuma a valódi műveltségnek. Vele sikra száll
mert őt sem az álszemérem, sem az önféjűség nem
vissza attól, hogy ne adjon nekem igazat, legalá
lyekben, oly pontoknál, a hol ez lehetséges.

És most vegyük sorra az általa tett ellenészo

H. Gy. bajtársunk nem tudja elképzelni az oly
jellegét, mely felett egy, a mi tisztikeretünkbe illesz
gos felügyelő áll. Erre először is azt jegyzem m
én csupán annyit mondtam: »hogy ha kapunk or

a Hauer bajtárs csupán a rang magasságát kifogá-
olna, hogy most egyszerűen azzal válaszolnék, a mire
gondoltam csak magam is, hogy elegendő volna
központi választmány *másodalelnöke* állásával és
al tisztelni meg az orsz. felügyelőt, a ki mint ilyen,
*közzgyűlésileg választatnék, de az állásában való vég-
e, miniszteri megerősítéstől függne.* Tiszti keretünkbe
minden áron beillesztendő, ez a véleményem ma is.
anem H. ur egyszerűen negálva feltevésemet (ha
?) egyenesen ama másik kérdés beható taglalásába
ozott, hogy *kapjunk-e?* Tüzes ellenérvelései arra kény-
ek, hogy én is kövessem őt e második kérdés terére.

»Tüztoltó-Közlöny« ezidei 5-ik számában *egy vén*
határozottan a felügyelői intézmény behozatala *mel-*
lándzsát. Előzetesen, még január havában, hasonló
oktat fejtegetett lapjában Teuffel Mihály a pápai fő-
nök is.

emben velők az »Önk. Tüztoltó«-nak nagyon gyenge
áll, mely (röviden reassumálva) rövidlátásnak keresz-
z itt-ott mutatkozó lazultság okát magukban a tüz-
a keresni, mert — ugymond — a hiba mindenkor a veze-
s majdnem kivétel nélkül a helyi viszonyokban rejlik,
»Ö. T.« szerint jogtalan cím a beavatkozásra.

a ez igaz úgy én egészen individualis gondolkodás
mást nem tehetek, mint hogy feltétlenül csatlakozzam
bajtárs« álláspontjához. Ha ugyanis áll az, hogy a
gok oka, melyek nem egyszer a már megalakult
egyletek feloszlására is vezettek, tisztán a helyi vi-
ra vezethető vissza: akkor e bajnak — mert hogy
azt talán felesleges bizonyitanom — más orvosszerét,
pen a külső beavatkozást nem tudom. És ez alatt
em a kurta vasat, meg a börtönt, mint az »Ö. T.«,
azon felsőbb helyről végrehajtó hatalmi joggal fel-
egyén beavatkozását, a mely — úgy látszik nekem
csupán arra lehet alkalmas, hogy az egyletek fel-
t megakadályozza, hanem arra is, hogy új egyle-
tkezzen létre, a már megalakultak lazulásának okait
megszüntetvén, maga a lazulás megindulásának is
egye. Mert a kedvezőtlen helyi viszonyok maguktól
egy legalább igen ritkán és szerfelett soká szoktak
ozni.

zai tüztoltó intézményünk sokkal fiatalabb, semhogy
am igazságnak vett menetére a dolgoknak példát
ék. Az állami és a társadalmi élet egyéb téerein
akárhány példa ismeretes előttem, ahol hasonló
ése, beavatkozása egy felsőbb hivatalos közegnek
képes volt olyasminek a megvalósítására, amit a
n szabadság soha keresztül vinni nem tudott, a mire
nyerszen nélkül az emberek magukat elhatározni
kitalarni képesek csak ritkán voltak.

ezt tudva és a constatált bajon segíteni akarva, H.
entétben én nagyon is értem egy országos felügyelői
hozatalának a hasznát. Mert *a rend az önk. egyletek*
gát nem veszélyeztetheti. A ki azonban saját megelé-
gében rá sem gondol az orvoslásra és a másutt,
il mutatkozó bajokat meg akarja hagyni továbbra
égedetlenség és az intézményünk általános érdekeit
ön viselők méltó aggályának forrása gyanánt: az
étesen megmarad a jelenlegi korlátlan autonómia mel-
ának nem kell országos felügyelő, hanem csak arany
ág, függetlenség és — elhagyatottság. És az állam
o egy másik évtizedig bizonyára szívesen hagyja még
dolgot, óvakodván minden beavatkozástól. De hogy
na lehet ebből intézményünknek, azt nehéz volna
ni, ha dr. Hauer Gyula bajtársunk egy szép frázisban
m magyarázná a dolgot, hogy t. i. csak így mene-
nk meg »a gyámkodó s minden magasztosabb len-
elfojtó bureaucratismus dagálya« elől.

át én nem veszem tagadádba, hogy a bureaucratismus
gályos s mindenkor gyámkodó; de hogy minden
osabb lendületet is elfojtó lenne, ezt csak oly esetek-
om elfogadhatónak, a hol ez a tiszteletre méltó len-
ég *a jó és üdvös rendelkezésekkel szemben is* aként

nyilvánul, mint a hogy ezt H. ur a maga részéről kilátásba
helyezi, s minden önértetes parancsnoktól elvárja.

Szerintem ez veszedelmesebb dagály, minden más
dagálnál!

Minden incognitóm daczára is meg fogja engedni ne-
kem dr. Hauer Gyula bajtársam, hogy magamat vele ön-
éret dolgában párhuzamba állítsam. S ezt előbb megtéve,
csak most nyilvánítsam ki, hogy ha az »Ö. T.« ellenzése
daczára egy országos felügyelői állás mégis creáltatnék, én
— bár szintén öntudatos tüztoltóparancsnok vagyok — nem
érezném magam indítva arra, amit H. ur vár el tőlem, hogy
t. i. hátat fordítsak annak a felügyelőnek. Pedig a saját köz-
ségem tüztoltóságára gondolva, én is úgy találok, nyugodt
önérzetem azt sugja, hogy canek sincsen szükségére állami
felügyelő ellenőrzésére. Ez a tüztoltóság — mások ítélete
szerint — hivatása magaslatán áll, talán épúgy, mint a sop-
roni és fog állani orsz. felügyelő nélkül is, a mig én élek.
De hátha nem minden tüztoltó-egylet nélkülözheti ily nyug-
ton egy kellő hatalommal felruházott felettes közegnek irány-
adó befolyását?

Én nem félek attól, hogy nálam az a felügyelő galibát
fog csinálni. S hogyha hivatalos szemlére eljön is, (amit ő,
ha nem lelkiismeretesebben is, de — egész idejét ez ügynek
szentelhetvén — bizonyára könnyebben és sürűbben meg-
tehet választott közegünkkel) s netán hibát fedezne fel: hát
én be sem várva a külön elrendelést, önként készséggel le-
szek hajlandó a hiány pótlásáról gondoskodni. Mert figyel-
meztetésében nem az önkormányzati szabadság korlátozását,
hanem csak jóakarató tanácsot látnék.

Ha azonban mégis kicsinyeskedésnek volnék kénytelen
venni az észrevételeit, akkor jelen soraim folyamán említett
pótindítványom által lehetővé vált alkotmányos úthoz folya-
modnám. Appellálnék rendelkezései ellen a központi választ-
mánynak plenuma elé, melynek reá nézve sérelmes határo-
zata ellenében viszont ő fordulhatna magához a miniszterhez,
mint utolsó forumhoz.

De csak azért nem akarni felügyelőt, mert ez szükség-
képen bürokrata is volna s csak azért szegülni ellen egy
orsz. felügyelő rendelkezéseink, mert ez hivatalból teljesíti
ugyanazt, ha nem jobban is, de mindenesetre hatékonyabban,
a mit eddig választott közegünk iparkodtak több jóakarattal,
mint eredménynyel elérni, — ezt, ismétlem, egy minden da-
gálnál veszedelmesebb dagálnak nem tekinthetem.

Egy további anomalia — mondja Hauer ur — hogy
Budapest fizetett tüztoltó-főparancsnokát az országos szövets-
ség alelnökének rangjával tüntetem ki és felébe helyezem
őt a fővárosi önkéntes tüztoltók főparancsnokának. Az utób-
bit nem én teszem, hanem a főváros tüztoltószabály-
zata rendeli azt el; az elsőt pedig ép e rendelkezés alapuló
budapesti térparancsnoksági jogból következtetve, véltém
helyén levőnek. Megengedem azonban, hogy Kempelen Béla
ur személyisége is döntőleg folyt be e tekintetben.

Ha a közgyűlés a fizetett tüztoltóságokat a szövetség
keretén kívül hagyandóknak határozza, bele fogok tudni
nyugodni. Ámbár előzetesen abban a véleményben vagyok,
hogy az önkénteseknek sohasem válhatik szegényükre, be-
vonni maguk közé a hivatásos tüztoltókat is. A miért mi
csak mellékesen lelkesülünk, a mivel mi csak szabad időnkben
és polgári elfoglaltságunk mellett foglalkozunk: azt ők éltük
feladatának ismerik. Ez előttem sokat nyom a latban.

Hogy azonban a budapesti önkéntes tüztoltók tisztjeit
egy fokkal mindenütt feljebb helyeztem, az ugyanazon rang-
ban álló vidéki bajtársaknak és illetőleg ugyan ezen H. ur
fenn fog akadni, azt legkevésbé vártam éppen tőle, a ki,
mint maga is idézi, a »Tüztoltó Közlöny« februáriusi számá-
ban annak a nézetnek volt a vallója, hogy különbséget kell
tenni törvényhatósági joggal felruházott városok, mezőváro-
sok vagy falvak közt. Már pedig szerintem, ha ezt elfogad-
juk kiinduló pontul — és engemet, daczára a körülménynek,
hogy csak falusi vagyok, mi sem tartóztat abban, hogy ne
fogadjam el — természetesen kell találnunk a különbséget
egy *főváros* és egy vidéki város között is. A budapesti ön-
kéntes tüztoltó parancsnokoktól többet követelnek emberek
és viszonyok egyiránt. Sokkal nagyobb a qualificatiójuk is,

mint a mienk, vidékieké. Ők először vizsgázott tűzoltók s csak a megnyert qualificatio alapján választható és választott parancsnokok. Tisztviselőik pedig hárommnyi munkát végeznek, mint a vidékiek.

A központi választmány tagjainak, mint az orsz. közgyűlés különös bizalmával megtiszteltetteknek, véltém egy fokkal magasabb rangot adni, a hasonló kitüntetésben nem részesített vidéki főparancsnokoknál. Hogy ez miként kavarná fel a helyes rendet? azt majd alkalmilag megmagyarázza H. ur. Ezuttal ezt tenni elmulasztá. Ha a jóra való mezővárosi vagy falusi tűzoltóság főparancsnoka kisebb ranggal kénytelen beérni egy rosszul szervezett s hiányosan vezetett törvényhatósági város főparancsnokánál (és az ilyen eset lehetséges), akkor én az osztó igazság hangoztatását a H. ur szájába illőnek e pontnál nem találhatom.

H. ur nem tudja, mi vezérelhetett engem akkor, midőn a »Tűzoltó Közlöny« szerkesztőségének tagjait szintén besoroztam a tűzoltótisztek közé. Megmondom tehát.

Első sorban az, hogy tudomással bírok arról, miszerint e lap szerkesztőségének minden tagja, sőt még a kiadóhivatali főnök is, *activ* tűzoltó s másodsor, mivel feltételeztem a budapesti önk. tűzoltó testületről, hogy sohasem fogja az 1880-ban megszűnt »Tűzoltók lapja« sorsára juttatni a saját lapját oly intézkedéssel, mely ugyanazon állapotot eredményezné, a melyben nevezett lap sinlődött éppen a miatt, hogy élén csak egyszerű civíl ember állt.

Hogy pedig egyidejűleg nem terjesztettem ki a figyelmemet a többi hazai szaklapokra, ez tisztán abban leli magyarázatát, hogy részemről meg vagyok elégedve a »Tűzoltó-Közlöny«-nyel, annak szerkesztősége bírja teljes bizalmamat s tudtommal az országos szövetség sem kíván egy másik közlönnyel választani a hivatalos lapja gyanánt. S a szövetség saját hivatalos lapja szerkesztőségének tagjait még az esetben is felruházhatná tiszti ranggal, ha ezek az urak nem *activ* tűzoltók volnának is. Egyedüli különbség lehetne ez esetben a rangnak tiszteletbeli volta. Ha volt joga (és szerintem volt), a szövetség elnökségének megengedni azt, hogy a szöv. titkár a múlt évi hivatalos szemle-ut tartama alatt tiszti rangjelzésben jelenjék meg, az elnökség kíséretében, az egyes egyleteknél, holott ugyanaz a titkár ur, a budapesti önkéntes egyletben, mint *activ* tűzoltó, az időtájt még csak mászóí rangfokozatban állt: akkor nemcsak méltányos, de még inkább jogos, hogy a szövetség hivatalos organumának fejt és összes tényezőit egy állásukhoz mért rangba helyezze a szövetség, tekintet nélkül arra, hogy viselnek-e ők hasonlót a saját egyletüknél. Szolgálattelre természetesen az egyletnél viselt rangjában jelennek meg valamennyi, míg más alkalmakkor, a szövetségtől nyert hivatalos rangjelzéssel.

Egész idáig tárgyilagosan adhattam meg válaszaimat. A mint azonban »pro domo« kezd beszélni H. ur, rávisz a kénytelenség, hogy én is a személyesség terére lépjek.

Az látszik ki ugyanis felhozott gravamenjéből H. urnak, hogy cikke megírására az a körülmény is készteté őt, hogy az általam proponált beosztásban, az ő jelenlegi (egyleti) állásának megfelelő rang csak hátul, nem is a tisztek, hanem tiszthelyettesek sorában fedezhető fel. Hát én elismerem, hogy dr. Hauer Gyula urnak ez kissé alantás állás. De mint jó és lelkes tűzoltónál fel kell tételeznem nála, hogy nem arra néz, hogy milyen minőségben, hanem hogy mit tehet ügyünk érdekében. Másrészt pedig megnyugtatóra legyen mondva, az esetben, ha ez új beosztás fogadtatnék el irányadónak, mindég módjában álland az egyletnek, kedvelt, használható s érdemekben gazdag tagjaik számára éppen e kereten belül, egy megfelelő rangot keresni és találni. S ha most is ki tud békülni pillanatnyi degradálásával H. ur, akkor utólag még kevésbé lesz oka komolyan nehezeltetni érte.

A mi Hauer bajtársnak már részben ismert, jelenleg pedig teljes részletességgel kifejtett positiv javaslatait illeti,

A ki könnyebben vél eligazodni az ő tervezám fogadja azt el: a ki pedig jobban átnézhetőnek az én javaslatomat, az ne sajnálja ezt támogatni.

Az a bizonyos „vidéki főparancsnok”

A horvát-szlavon tűzoltószövetség

II-ik közgyűlése.

Junius hava 1. és 2-ik napján *Varasdon* tartott városnak nem közönséges dicsősége volt és marad, Dráván tul, az ő területének a védelmére alakul (ezelőtt 20 évvel) az »első horvátországi tűzoltó-egylet«. Ez alakulás emlékünnepeye alkalmából tartott mind szövetségi közgyűlés is. Szövetkezeti közgyűlésen kívül csak egyetlen, másik folyt le a horvátoknál tudvalevőleg 1871-ben a mi országos szövetségi alakuló és illetőleg első közgyűlésén Budapesten mé szerepeltek. Pár évig, mint jóra való tagegylet, a szövetség szövetségi tagilletményét. A mint azonban a felszigeti mozgalmaknak csak előre vetett árnyékát meg a horizonton, nyomban feléledtek a nagy horvátok is, és ezek a Magyarországgal való közösség mint *aequivalens* társország hajlandók tudni valar szünet tehát még a tűzoltó eszme szolgálatában álló nézve is Magyarország. A magyar országos szövetség elszakadtak, alapítván maguknak egy külön szövetséget. Címe lett a horvát-szlavon tűzoltószövetség, mely idő szerint 41 társegylet a tagja. Az első közgyűlés 1876-ban junius hava 5. és 6. napjair és a *második* ez évben folyt le, miként említet rason.

A budapesti önk. tűzoltótestület részéről *Bak* kíséretében én rándultam le ez alkalmából *Varasdr* demonstrálása kívánt ez lenni, hogy mi magyarázat az ugyanazonos eszme hívei gyanánt szereplő horvátok véreinkben hajlandók vagyunk eltekinteni, az é meggyőződésüktől. Mi lévén pedig az erősebbek, nekünk mutatni közeledést. Mellé a legyei egylet gyeve, ez első lépésünk feléjük, legalább a fogad legének langyos hófoka után ítélve, nem mondha nagyon eredményesnek. Meg ugyan nem vertek b hanem hát ez annak is tulajdonítható, hogy én nyelvükön, melynek történetesen a birtokában vagdottam el nekik az »adjon isten«-t.

Ott időzésünk alatt a legérdekesebb mozzat kívül a szövetségi közgyűlés vala. Szóljunk tehát merítőbben. A gyűlést *Dezselics György* senator, r vetkezett elnöke nyitotta meg. Megnyitó beszédében rengést és egyéb az országban dúló zavarokat okolt hogy 76 óta nem tartatott közgyűlés. Pedig aho mond — mint Horvátországban évenként 795.450 kár okoztatik; ahol 6 év alatt a tüzvész pusztít 363,602 frtnyi károsszegben tüntethetők fel: ott idején van komolyan nemcsak gondolkozni, hanem valamit a baj ellen. És a legjobb, szinte egyedüli itt abban mutatkozik, ha minél több tűzoltó-egylet alakulását mozdítjuk elő. Mert bizonyult tapaszt hogy minél több valamely országban a tűzoltó-egylet nál kevesebb néha maga a tüzvész is, és minden az általa okozott kár. És mi e tekintetben még gyunk. Minek szépitgetnénk a dolgot. Elmaradott okát is tudja ugyis mindenki. Évszázadokon át hatalom grasszálása állott utjában a haladásunk után? . . . Eh, de mit kutassuk. Legyünk inkább egyesült erővel pártoljuk az eddigi mulasztásokat lépés e czél felé a szövetség megalapítása által ment s ha nem dicsekedhetünk is 8 év leforgása valami nagy sikerrel, vigaszkunkra szolgálhat, hogy oltó szövetségeknél sem sikerült nyomban nagy igyekezni fel évkönyveikbe. Komoly akarattal nel

A miskolczi évi jelentés.

Tisztelt közgyűlés! A miskolczi önkéntes tűzoltó egyesület legutóbb lefolyt évének történetét van szerencsénk, kötelességünkhöz híven, a következőkben terjeszteni a t. közgyűlés elé.

Mindenekelőtt örömmel jelentjük, hogy ugy alapító, mint pártoló tagjaink száma a legközelebb lefolyt évben is kedvező arányban való növekedést mutat fel. Alapító tagjaink sorába a lefolyt évben Brezovay László ur, egerfarnosi földbirtokos, volt szíves belépni 50 forint alapítási összeggel.

Pénztárnokunk és néhány lelkes, az egyesület érdekeit szívén viselő működő tag buzgó fáradozása által sikerült egyesületünknek, az előző évekhez hasonlólag, ez évben is 35 pártoló tagot szerezni.

Ennek következtében a felajánlott pártoló tagdíjak összege 1883-ik évben 1587 forint volt, mely összegből 1477 forint 50 krajczár bevételzetetett, 109 forint és 50 krajczár azonban hátralékban maradt. Ezen hátralékban maradt összegből 90 forint, 33 pártoló tagnak részint elszegényedése, részint eltávazása indokából, véglegesen törlesbe hozatott.

Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy az egyesület pártoló tagjainak fizetési készsége, mint a fentebb előadott számadatok bizonyítják, eléggé kedvezőnek mondható.

A pénztár összes bevételére a múlt évben kitett 10,103 forint 64 krajczár. A kiadás főösszege volt 9605 forint 14 krajczár. Ezek szerint pénztári maradványunk 598 forint és 60 krajczár tesz ki, mely eredmény szerfelett kedvezőnek tekinthető.

Kedves kötelességünknél ismerjük jelentésünk kapcsán halásan emlékezni meg mindazokról, a kik nagybecsű ajándékozásaikkal egyesületünk iránti érdeklődésüknek és jóindulatuknak nyilvánuló jelét adták. Szeremley Lajos ügyvéd ur utján a Balajthy örökösöktől két ízben 51 forint 68 krajczár jutott kezünkhez. Pollák Jakab ur 100 forinttal gazdagította pénztárunkat. Dianovszky Ede Pálfaivárol 30 forinttal, a miskolczi csizmadia ipartársulat és ifj. Cseh István 10—10 forinttal, dr. Kaczander Gyula ur pedig két ízbeni tanuzási díjjal, összesen 23 forinttal járultak egyesületünk pénztárának gyarapításához. A miskolczi korszályozó egyesület 50 forint adományozott, Lászy Vilmos szinigazgató pedig egy előadás fele jövedelmét, 49 forint 3 krajczár juttatott pénztárunkba. Fogadják az egyesületünk iránt melegen érezni tudó adományozók, egyenként és mindannyian, nagyrabecsülésünk és hálás megemlékezésünk kifejezését.

Miskolcz város képviselő testülete, mint irántunk leginkább érző erkölcsi testület, 4848 forintnyi rendes évi segélyben részesíti egyesületünket.

A minden évben megtartott szokott farsangi táncmulatság ez évben is fényesen sikerült és 352 forintot jövedelmezett.

A nyár folyamán a lövölde helyiségben megtartott táncvizgalmom pedig 35 forint 91 krajczár tiszta jövedelmet eredményezett.

Az egyesület múlt évi történetének legnevezetesebb és legmaradandóbb emléklapját azonban mindenesetre azon ünnepélyes momentum képezte, a midőn a színház épületén felállított új őrtorony átadatott a közhasználatnak.

A hiányt képező, szükséglet pótoló, újonnan épített figyelő torony kelet. kezeése ismeretes mindnyájunk előtt. A város közügyeire érdeklődő nagy közönség színe előtt megtörtént ünnepélyes felszentelés minden egyes részlete bizonyára kedves emlékekben él a tűzoltó egyesület minden barátjánál. A november 3-án lefolyt magasztos ünnepély jelenetét újra híven leírni akarni, bizonyára hű törekvés s gyenge kísérlet lenne.

Miskolcz városának azon polgára, a ki ezen ünnepélyességnek megteremtője s előidézője volt, nemes szíve sugallta cselekedetével olyan örök táblába véste be nevét, a melyre majdan a késő utókor is bizonyára minden időben hálaival és elismeréssel tekint. Tekintsünk tehát mi is a hála legigazabb és legőszintébb kifejezésével azon, érczmel maradandóbb emléktáblára, a melyben egyesületünk egyik igaz barátjának, Kun József urnak neve van örök időkre bevéve. Hajoljunk meg az őszinteség és a nemes cselekedet magasztossága előtt és kívánjuk őszintén lelkünk melegével, hogy a városunk jólétére és díszére szolgáló 5 méter magasba emelkedő őrtorony minden egyes kődarabja minden időben figyelemzést és emlékeztető legyen arra nézve, hogy a ki polgári és felebaráti tisztét híven betöltötte, annak szívében a nemes érzelem és lelkeben a hit egy jutalmazó jövő iránt nem enyészhet el sohasem.

Ezzel kapcsolatosan hálás köszönetét fejezi ki parancsnokságunk úgy az első magyar, mint a magyar-francia és a pesti biztosító társulatok igazgatóságainak, azon tekintélyes összegekért, melyeket az újonnan épített őrtorony belső berendezésének szükségleteire, egyesületünknek adományozni szívesek voltak. Elismeréssel kell továbbá megemlékeznünk *Koos Soma és ifj. Sír Nándor* urakról, mint a kik ugyancsak a torony berendezési költségeire 75 forintot gyűjtöttek.

A működő tagok száma az elmúlt évben 83 volt. A tagok szolgálati kedvét és készségét minden tekintetben kielégítőnek s megfelelőnek mondhatjuk.

A múlt évben vette kezdetét az újonnan megalkotott őrszolgálat teljesítése, a melynek életbeléptetésével az önk. működő tagok az őrtanyán való éjjeli őrszolgálatról felmentettek és mint nappal — leginkább felügyelői tisztet gyakorló őrparancsnokok lettek beosztva.

A tűzesetek száma összesen 25 volt és pedig: tetőtűz 15, pincetűz 2, kazaltűz 2, kéménytűz 3, padlástűz 1, szobatűz 2. Nagy terjedelmet a tűzesetek, gyors segély következtében, egy alkalommal sem vehettek. Az augusztus 30-án a Füzess-utcában kiütközött tűz alkalmával, az égő házból, a lángokon keresztül egy három éves gyermeket mentett ki *Füzes Andrást* tűzfelügyelő.

Megemlítsre méltónak tartja parancsnokságunk, hogy a miskolczi önkéntes tűzoltó egyesület fenállása óta összesen 286 tüzesetnél vett részt.

A városunkhoz közel fekvő helységeket meglátogatott veszedelmek megfékezésére és — a mennyire az alapszabály és saját városunk biztonsága megengedheték — segélyt nyújtott az egyesület.

Igy különösen a Zsolca községben és a Sbuska-tanyán kiütközött s nagy terjedelmet vett tüzeknél érelyesen és kitartással működött.

A fizetéses tűzoltók, a kiknek száma a múlt évben tizenkettőre szaporították, a parancsnokság kellő felügyelete és ellenőrzése mellett végzetik kötelességeiket. Minden résztvevő elkövetett hanyagság azonnal megbüntetésre és orvosolva lett.

a nagyszerű hőstetteik által pecsételtetett meg. Nekünk tóknak is van egy csataterünk, a közjólét legádázabb ségével, a tüzzel szemközt kell minden pillanatban harczni állunk. Keressük s találjuk mi is büszkeségünket abban, a helytállunk s a felebaráti szeretetnek fáklyáját lobogtatva, a példás önfeláldozás s a nemesb polgári erények tüzzel szívatva fel népünknek fogékony keblében, azt is elérjük, hogy az igazi szabadság és meglepedettség nálunk is megleszen valahára. Adja Isten! Pomoz Bog! (Zsivio.)

A közgyűlés jegyzőivé ezután *Dr. Mindszenty és Udl*, előkönyvHITELESÍTŐKÉ pedig *Snapp, Ursic, Kasman* és más megválasztatván, következett a központi választmány ülése, melyet *Dr. Bethheim Adolf* szöv. titkár olvasott fel.

A jelentés a múlt (1876) ülés határozatai közül keilvitt tényei sorában a választmánynak első helyen a tét vezényszó behozatalát említi. Több városban érezhető állásra talált ennek már a szándéka is — mondja a tés — minek oka könnyen érthetőleg az a körülmény, hogy horvátul nem beszélő férfiak állottak az illető tettek élén. Ezek kilépéssel is fenyegetőzvé, mivel ugy tettek a viszonyok, hogy nélkülök sok egyesület fennállása veszélyessé lett volna; kénytelen volt a választmány a rideg nativának felállítása helyett kiméletesen és óvatosan tenni csak előre. Az a 8 esztendő azonban, mely a hatá-

ily módon való érvényesítésére rendelkezésre állt, töesen elegendő volt arra, hogy megpuhítsa végre az szegülök nyakasságát. Most már magától is tovább lehetik a dolog és van szerencséje jelenteni a választ-

nak, hogy ma minden horvát tűzoltóegyesületnek vezény- *horvát*. A legjobb példával járt elől e tekintben a bi egyesület, melynek parancsnokai, ámbár nagyobb rész horvátok, már 1877-ben elfogadták a horvát-commandó választmány, illetve annak elnöke *Dezselics György* »Obuk za dobrovoljne vatrogasce« cím alatt ki is dolgozott horvát nyelvű gyakorló és szolgálati szabályzatot, mely ynyal kitűnő szolgálattokat tett és fog tenni az egy-

lekek. Gondoskodott továbbá a választmány arról, hogy yleteket utasítsa, hol és kinél szerezhetik be szereiket jobban és legolcsóbban. *Az egységes egyenruha és rang-* tárgyában a választmány javaslata elkészült. Egy új idészeti szabályrendelet kibocsátása, mely az egyesü-

letek szabályaival összhangzásban lesz, a királyi kormány által, asztmány sürgetésére, kilátásba van helyezve. A bizto- társaságok megadóztatásának kérdése beható tanul- ok után napirendre tüzetni határozottatott. A vasutak 2 en ingyen szállították a szomszédos község segítségére tűzoltó-traint. Egyszer s mindenkorra azonban ez még g nem engedélyeztetett. A statisztikai adatok igen osan küldettek be az egyesületek által — a Dráván tul is. Ezután *Krauth Zsiga* szöv. pénztárnok tette meg a ését, mely szerint a szövetségi pénztár bevételére 307 forint s kiadása 2 forint 28 krajczár volt. Hallatlanul kedvező t!

Majd az egyes tágegységek tették meg jelentéseiket. A közgyűlés további (másnap) folyamán az *egyenruha rangjelzés* kérdése került napirendre. E tárgyban azonban atározották, hogy majd határozni fognak. Addig minden t hordhat olyan egyenruhát, a minő neki tetszik, csak erű legyen és a rang jelzése a katonáival össze ne t-

erű legyen és a rang jelzése a katonáival össze ne t-

erű legyen és a rang jelzése a katonáival össze ne t-

erű legyen és a rang jelzése a katonáival össze ne t-

Bogisich Károly,

a budapesti önk. egyesület főparancsnoki-helyettese.

A parancsnokság a múlt év folyamán 11 ülést tartott és 95 határozatot hozott, melyek általánosan az egyesület belügyeire vonatkoznak.

Az őrtanya helyisége, a városi hatóság szivessége és jóakarata folytán, megnagyobbított és a célnak minden tekintetben megfelelőleg rendeztetett be.

A parancsnokság tanácskozási szobájában az új őrtorony felszentelési ünnepélyének alkalmából, az egyesület tisztelőinek és hálaájának kifejezésésképen, *Kún József* urnak sikerült mellképe helyzetetted el.

Az őrtanya helyisége az új őrtoronyon telefon és távírási uton összeköttetésbe hozott.

A múlt év folyamán megpendített magasztos eszme, a fizetéses tűzoltók segélyezését illetőleg, életet nyert és ezen idő szerint 322 frt 57 kr alappal rendelkezik.

A szertár a múlt év folyamában is mintegy 800 frtot tevő csövekkel s felszerelvényekkel gazdagított. S ez idő szerint minden tekintetben oly célszerien van berendezve, hogy kívánni valót alig hagy hátra.

Tisztelt közgyűlés! E fentebb előadottak voltak azok a nevezetesebb és feljegyzésre méltó momentumok, melyeket parancsnokságunk elősorolni, illetőleg a t. közgyűlés ítélete alá hocsátani kötelességének tartott.

A miskolczi önk. tűzoltó egyesület a napokban betöltötte életének tizedik évét. Betöltötte mint egyszerű, harcász, fogadalmához és hivatásához híven, kézben tartva a humanizmusnak s a társadalmi jólét feltételének a műveltségnek s előhaladásnak messze kigúzó világát.

Az az erkölcsi alap, mely az egyesület 10 éves élete történetében olyan maradandó emlékeket s nyomokat hagyott hátra, legyen és maradjon rendíthetetlen s megingathatlan az egyesület előtt álló évtizedek további küzdelmeinél is.

Legyen ez elmúlt 10 évről sok küzdelmekben gazdag története biztositéka a jövő nyugalmanak és hirdesse a miskolczi önk. tűzoltó egyesület, mint az önzetlenségnek és humanizmusnak fátylavívője minden időben Miskolcz városának jólétét, boldogulását és virágzását.*)

Szombati László,
segédtitkár.

A lévai önk. tűzoltóegyesület parancsnoki jelentése.

A mélyen tisztelt közgyűlés bizalma által a lévai önkéntes tűzoltóegyesület főparancsnokává megválasztván, midőn a halmaz iratokat átvéve, annak tanulmányozása után az egyesület anyagi helyzete, a tagok működő képessége s hét évi tevékenységéről alapos tudomást szereztem: kimondhatlan aggodalom szállta meg lelkemet, hogy tekintélyes és népszerű elődeim alatt e magasztos, üdvös, hasznos és nemes intézmény nem emelkedett ama magas fokra, melyet tőle a kor igénye követel, a melyen más jelentéktelenebb városokban jelenleg a tűzoltó intézmény áll.

Elődeim tapasztalataim okulva, parancsnok-társaimmal főtörekvésünk volt keresni azon okokat, a melyek az ügyet népszerűtlenné téve, akadályozzák az egyesület fejlődését és felvirágzását.

Tekintélyesebb polgárokkal értekezvén, igyekeztünk az akadályokat elenyésztetni, a jogos kívánalmaknak eleget tenni s a hiányokon segíteni, könnyíteni.

Hogy az egyesületnek lendületet adjunk s a tűzoltó intézmény iránt a polgárság érdeklődését felbresszújuk, személyesen felkerestük az összes ipartársulati egyesületeket. Ezen szóbeli értekezésünk s írásbeli felhívásunk eredménye lett, hogy 1883-diki zárgyakorlatot 86 taggal lehetett megtartani.

2. az első fúradozás sikerétől buzulittatva, második lépésünk vala az üresen álló pénztár gyarapítása. E végből alázatos kérelmünkkel felkerestük mindazon kiváló egyéneket, kiktől némi segílyt lehetett reményelni. Ezen munkásságunk jutalma lett, hogy folyamodásunkra:

a) Ó aszári és apostoli királyi felsége, legkegyelmesebb urunk és szeretett királyunk, pénztárunkat 100 frt legmagasabb segélyben;

b) főmagassága s főtisztelendő Simor János bibornok, esztergomi érsek és Magyarország hercegprimása 50 frt segélyben;

c) báró Majthényi Lászlóné, született Péli Ludovika ő méltósága 100 frt segélyben részesítették. Ezen kegyes adományokért van szerencsénk hálás köszönetünket nyilvánítva, a nemes tény megörökítését a közgyűlés jegyzőkönyvében felvételére kémi.

Ezen segélyen kívül a parancsnokság és működő tagok által rendezett két táncszélyből befolyt 83 frt 45 kr, magányos adakozóktól 0 frt; összes rendkívüli bevételeink tehát 349 frt és 45 kr tesznek ki.

3. A működő tagok növekedésével, felszerelés hiány miatt a parancsnokság zvara is növekedett. A bajon ideiglenesen parancsnoktársaimmal aképp segítettünk, hogy a szünidők alatt a szertárban levő 22 képezési felszerelést használatba vettük s a tagok között kiosztottuk. Intézkedtünk azonban a szükséges felszereléseket megrendelés által kiegészíteni, de a küldött tárgyak későn érkezvén meg, annak számlája az 1884-diki kiadások rovatában leendő elkönyvelendő s leltárba hozandó.

4. A parancsnoksági ülésekben az egyesületre nézve lényeges határozatok közül kiemelendők tartjuk a következőket:

a) A közgyűlés által a parancsnoksághoz utasított egyenruha kérdése a május 19-iki ülés alkalmával olyképen intézettek el, hogy tekintetbe véve az egyesület vagyoni állását s évi kiadásait, a pénztárra nézve legkedvezőbb, ha minden tag, ki öt évet egymásután mulasztás nélkül szolgál s működik, jutalomképp betöltött öt éve után ruházatban részesül.

Megbiztatásunk folytán ezen határozatot 1883-ik évi június 10-kén érvényesítettük, mely nap 10 működőnek az egyenruha ünnepélyesen kiosztott. Ezek névszerint: Sziloka János, Laufer Béla, Kulik Károly, Grószner Mihály, idős Mordány Ágoston, Vörös Albert, Jakab János, Illboky Alajos, Gasperek Ferenc és Stefanek Mátyás.

b) Mezemiltendőnek tartjuk, hogy aug. 17-kén a parancsnokság egyik

c) Sajnálattal veszi tudomásul a parancsnokság a pártoló tagját, mely miatt az egyesület haladásában hátrányt szenvedhet: ennek életbevágó fontos és szükséges intézkedésnek tartja alapító és pártgyűjtésére a közgyűlést felhívni s aláírasi ívet kibocsátani.

d) Felhívja továbbá a közgyűlést figyelmét azon szomorú körülményre, hogy a magyar általános biztosító intézetnél a tűzoltók részére fizetett 8 $\frac{1}{2}$ % évről évre kevesebb, míg múlt években 140 frt volt, jelez 57 frt és 50 kr.

5. A múlt évi rendes gyakorlatok kedvező időjárás folytán szeptember utoljáiig majdnem minden vasárnapon lettek megtartva. A tagok magukviselete s szorgalma kitünő volt.

Kiemelendőknek véljük azon buzgó tagok névsorát felemlíteni a gyakorlatokon mulasztás nélkül, rendszeres és pontosan megjelentek.

Ezek névszerint: Laufer Béla, Takáts István, Kulik Károly Gyula, Albrikovszky Sándor, Ábrahám Ignác, Grószner Lajos, Borc Hanák Sándor, Hring Géza, Grószner Antal, Dömötör István, Vör Horváth Emil, Redli Géza és Fromberger József.

Szorgalmuk és ügyességük folytán szakaszvezetőkké előlévő Laufer Béla, Takáts István; — csővezetőkké kinevezettük: idős Ágoston, Albrikovszky Sándor és Kulik Károly; — főkirússá Alajos.

Tapasztalva, hogy a működő tagok létszámának növekedésével a felemlített mellé önálló felemlített-parancsnok szükséges, ideiglenes 2-ik felemlített-parancsnoki állásra Komzsik Lajos urat kértük fel jóváhagyását illetőleg megválasztatását ezennel a közgyűlés figyelmébe melegen ajánljuk.

6. A rendes gyakorlatokon kívül tapasztalás végett s a kutasárt négy helyen, nevezetesen a szertárnál, házamnál, a »Magyar vendéglő udvarán és a városházánál tartott nagyobb gyakorlat.

Ezen gyakorlatok alkalmával különösen kitűnt a kutasárnak c. bősége; még pedig: a szertár előtt levő kut vize három perc alatt gyar korona» vendéglő kutja három és félperc, a Rolibal udvarán perc alatt kiszivattyuztatott. Ezen szomorú adatok nyomán kötelei tartjuk egy egészségügyi, mint tűzbiztonsági tekintetből, egy városi mint az egyes kuttalajdonosokat komolyan figyelmeztetni, hogy a kutasárról gondoskodjanak.

7. A tűzoltók gyakorlatosságának fokát mutatja s bizonyítvány, a melyet a működő tagok szerelvényeinek gyors alkalmazására képes kifejezni. Az 1883-iki zárgyakorlat előtt tartott kísérleti gyakorlatok eredménye a következő volt:

a) négy mászó a nehéz nürnbergi létrát 1.25 másodperc alatt tette fel;

b) a mászóház emeletére első pár 1.15, második pár 1.30 pár 1.35 m. p. alatt mászott fel;

c) szivattyusok az iskolaszertelést: az első számú felemlített a második számú felemlítettől 1.28 m. p. alatt végezték;

d) szivattyusok gyors felszereléssel: első szám 0.45 m. p. szám 1.10 m. p. alatt lettek készen.

8. Tűzoltó-testületünk évről-évre két helyre, nevezetesen: társagylet 10 éves fenállásának és a nagy-tapolcsányi tűzoltóegyesület z. lései ünnepélyére volt hivatalos.

Miután az ünnepélyek majdnem egy időben voltak megtartva, a működő tagok a selmeczi tűzoltók gyakorlatainak megtekintése mellett tak s jelentkeztek, a parancsnokság, hogy a működő tagok buzgósága s az ügy iránti lelkesültséget ápolja s költségeiket némileg kímélje, alatt a jelentkező 16 tagnak 20 frt fuvardíjat utalványozott.

A selmeczi társagyletnek magyar vendégszeretete és szívélyes szerencsénk hálás köszönetünket nyilvánítani.

9. A közgyűlés régi határozata következtében testületünk tagjai számára »diszokmányt« nyomattunk, melynek egy példányát lesnek bemutatjuk.

Ezzel kapcsolatban: főmagassága s főtisztelendő Simor János esztergomi érsek urat, Magyarország hercegprimását tiszteletbeli tenni kérjük s illetőleg indítványozzuk.

10. Az egyesület tagjainak jelenlegi létszáma: 11 alapító; 3 tiszteletbeli, 104 működő; — még pedig 15 parancsnoksági tag, 45 szivattyus és 5 kürtös. Ezenkívül az állami tanítóképezde 64 taggal bir. Összes létszám 168.

11. A parancsnokság tagjainak névsora és társadalmi állatkozása:

1. Csejgyi Flóris elnök, köz- és váltóügyvéd. 2. Pásztor Károly, állami képezdei tanár. 3. Faross Ferenc alparancsnok, vá. 4. Halasy Kúlmán képezdeszék parancsnoka, állami képezdei tanár parancsnoki állás betöltve nincs, helyettesíti a főparancsnok. 6. P. első számú felemlített-parancsnok, a járásbírósnál jegyző. 7. Kö. második szám melletti felemlített-parancsnok, városi árvaq gyámja Vilmos ügyész, köz- és váltóügyvéd. 9. Dr. Medvezky Károly orvos. 10. Ehrvoldfal Mór kereskedő, pénztárnok. 11. Harschn jegyző, a járásbírósnál iktató és honvédfőhadnagy. 12. Gertler parancsnok, lakatosmester. 13. Szemerédy Lajos vízzerző parancsnok ter. 14. Korpás János tüzfelügyelő, szabómester. 15. Stupiczky L. közművesmester. 19. Grószner Mihály szertárnok, lakatosmester.

12. 1883-ik évi bevételei 1157 frt 24 kr, kiadás 928 frt 24 kr.

13. 1884-ik évi költségvetési előirányzat:
a) Bevételek: 1. penztári maradvány 228 frt 96 kr, 2. a váralék 176 frt, 3. 1884-ik évi rendes segély a várostól 400 frt, 4. díjak 120 frt, 5. pártolói hátralék 50 frt, 6. biztosító intézettől 7. biztosító intézettől 1884-ik évre 60 frt, 8. adakozásokból 100 frt.

javítása 60 frt, 8. szerek javítása 150 frt, 9. beszerzések 300 frt, 10. három ak ruha 30 frt, 11. rendkívüli kiadás 100 frt. Összes kiadás 1152 frt ir.

14. Az egylet felszerelése: órház 250 frt értékben, mászótorony, két tyú 2000 frt értékben, 10 szivatómlő, 23 db nyomómlő 345 frt értékben, szerkocsi 3 tető-, 3 mászó-, 6 dugólétrával, 6 csáklya, 6 tűzvilla, 6 kapocs, 6 faltűrő csákány, 25 db vizes kanna, 60 db sisak, 68 balta, 80 öv, mászókötel, 5 db kürt, 6 mászólámpa 6 szalmatető-létrá, 4 petróleumlámpa, zászló 200 frt értékben, 1 db nagy nürnbergi létra, más egyéb kisebbakkal összes értéke 4217 frt.

15. Az egylet vagyoni mérlege a következő:

a/ leltári vagyon 4217 frt, b/ pénztári maradvány 228 frt 96 kr, c/ pártagok hátraléka 121 frt 90 kr, d/ egyéb hátralékok 45 frt. Összes vagyon: 4612 frt 86 kr.

16. Egyletünk betegsegélyző alapjának tőkéje 183 frt és 83 kr o. é.

17. Végül örvendetesen jelentjük, hogy 1883-ik évben *Léván tüzeset volt*. Adja Isten, hogy ezen kedvező, megbecsülhetlen szerencsét számtalveken keresztül jelenthessük!

Léván, 1884. május 10-én.

P a z á r K á r o l y,
főparancsnok.

Bécs tűzoltósága.

I.

T. Szerkesztő ur! Megígértém Önnek, hogy amennyiben set egy régebbi tervemhez képest ez idén meglátogatnám, ilmányom tárgyává teendém egyuttal az osztrák főváros ltóságát, nem mulasztván el erről kedvelt lapunk szá a is referálni. A Stadttheaternek majus hava 16-án történt ese tervem megérlelését, illetve kivitelét csak sietteté, s is utolja már tényleg ott talált a leégett színház rom il. Tudomásom lévén arról, hogy e színházégés részle il éppen a kedvemért, illetőleg azon körülmény folytán emlékezett meg a t. lapvezér ur, mert be akarta várni n referádat: kötelességszerűleg a Stadttheaterégését em először tollam hegyére.

Hogy mikor gyulladt ki és hogyan égett le Bécsnek szép színháza, az bőségesen ismeretes a napilapokból. zen szadad azért tisztán csak az oltó beavatkozásra szo znom.

Említett nap délutánján 4:32 órakor jelezte a Szt. n tornya a centrálának hogy: »Verdächtiger Rauch ttheater«. Közvetlen ezután jött a másik jelzés: »Rauch stark bei der Ventilation am Dach heraus.« Nyomban zésre Kindermann F. inspektiós mérnök s Kupetz gya master vezetése alatt kivonult az első őrség, melynek i után (kocsifecskendő és nagyszerkocsi) kevésbé később eskocsik (lajtok) a 2 gőzfecskendő és a II. III. s IV-ik i őrségek is kivezényeltettek.

E közben érkezett a toronyból a további jelzés: »Es das ganze Dach brennen, da der Rauch von allen a über das Dach zusammenschlägt«. Mire a VI. VII. és IX. számú őrségek és a II. és IV. őrségen lévő eskendők is kirendeltettek a vész helyére, hol az első lás a szinpadbemeneténél (Schellinggasse) intéztetett.

A földszinti páholyfolyosón előnyomuló csövezető egy stszagon kívül egyebet nem észlelt s egyik páholy t ajtaján keresztül is csak jelentéktelen tűzvonalak ak láthatók a nézőtér kárpitján. Különbben teljesen csend t az egész színházban és az elősiető színházbeliek is a tűzoltóság megérkezéséből tudták meg, hogy vész geti az épületet. A nézőtéren észlelt egyik tűzvonal a tüléseket por ellen fedő lepelén kigyózott végig, míg ik kettő az első és másodemeleti páholyok mellvédjén : át. A plafond teljesen sötét volt.

A vész helyéről Kupetz gyakorlómaster jelentést kül i központra, hogy az összes szerek vonuljanak ki és kéntes tűzoltóságok is értesíttessenek. Az utóbbiak a elzésre gyors egymásutánban meg is érkeztek. Ugy rendelkezésre állt összesen 83 városi tűzoltó 4 gőz ndóvel 8 kocsifecskendővel 5 tolólétrával, 2 szer al, 6 tömlőorsóval, 19 lajtval, meg 22 egyéb szivattyu r s Bécsnek és környékének 37 tűzoltótestülete. Az ak közt csupán a IX. kerületi »első bécsi önkéntes iság« 116 emberrel lépett actióba. Összesen 32 su ontotta a vizet. Ezek közül 8-at (2—2) a 4 gőzfecs táplált; a többi a kocsifecskendők által láttatott el.

A hivatalos jelentés szerint a vezénylet a színház bel sejébe való előnyomulást rendelte el, és pedig minden ol dalról s azonkívül a szomszédos épületek védelmét sem tévesztette szem elől. Az utóbbi teendő tel esen az önkén tesekre bízott s ezek a rájuk bizott feladatot meg is ol dották. A szomszédos épületekre a tűz sehol sem terjedt át; pedig az ugynevezett »Flugfeuer« (futó tűz) a Gartenbau gesellschaft parképületeit is fenyegette. Maga a színháznál azonban annál kevesebb sikerrel folyt a működés. Pedig, tekintettel a rendelkezésre álló erő nem megvetendő voltára és a körülményre, hogy a hivatalos jelentés a vízben való szükölködést tagadja, szinte érthetetlen, hogy legalább a szinpad nem mentetett meg.

Mert ez szerintem lehetséges lett volna. A tűzoltóság megérkezésekor még láng sincsen sehol, csak tűzvonalak láthatók, víz van bőségsben, a gőzfecskendők actióba lépnek, a szomszédépületek mentése megbízható segédcsoportokra van bízva, emberélet nem fog veszélyben: az összes városi tűzoltóság tehát egész erejét koncentrálhatja magára a még voltaképen ki sem tört részre — és a színház mégis teljesen leég! Ha csupán a nézőtér hamvadt volna el; egyetlen szavam sincs. De az említett körülmények közt, leeresztett vasfüggöny mellett, *mely 33 egész perczig helyt állott*: a szinpad meg nem mentése szerintem csak a bécsi tűzoltóság akkori gyarlóságának tudható be.

Azonkívül az sem igen plausibilis állítás előttem, hogy nem volt vízhiány. *Kellett lenni*, mert, mint erről szemé lyesen szereztem meggyőződést a helyszínén, a színház kö zelében csak három vízvezetéki nyomónyílás van s egyik ek egynek átmérője csak $\frac{1}{2}$ cjm. — Most ehhez képzeljük el, hogy a négy gőzfecskendőn (köztük a 2 nagyobbik 1200 litert szí egy perc alatt) kívül, egy csomó kocsifecskendők is működtek s minden különös kommentar nélkül is el hiszi nekem minden szakember, hogy egy egész hadsereg vizeskocsi daczára is kellett vízhiánynak lenni. Hordóskocsi és — gőzfecskendő!

A rendelkezésre álló erő tehát nem volt jól felhasználva, amennyiben sokkal több sugárcső támadott, mint amennyit *folyton*, kellő mennyiségű vízzel táplálhattak.

Aztán micsoda elképzelhetlen állapot az, mikor szilárd falazatról, melyet létrákkal is meg lehet közelíteni, hanyatt homlok ugrik le a tűzoltó. Hát a kötel s a mentőszeg mire való? Csakhogy persze ilyen valamije nem is igen van a bécsi tűzoltónak. — Vagy a midőn megtörténhetik olyan horribilis dolog, hogy a tűzoltóknak egyik altisztjét be sem bocsátja a rendőrség az épületnek azon részébe, hová éppen annak megmentése céljából, direkt utasítással, egyenesen parancsnoka által küldetett!... Vagy egy másik helyen, midőn hivatalból akadályozza meg a rendőrség egyik tűz veszélyes anyagokat tartalmazó raktár kiürítését, holott ezt is a vezénylő parancsnok rendelte el. Ilyen állapotok csak... no de még mindég mi vagyunk a »Barbarenland«!

Azt is beszélük, hogy egy-egy megérkező vizeskocsin, tartalmának felhasználása végett, formális veszekedések fejlődtek ki. Az igaz, hogy hasonló épületes dolgok nálunk is előfordultak már, hanem — 100 esztendővel ezelőtt s Debreczenben, a diákok és a hajduk közt — virtusból!

A katonaság s a rendőrség roppant számban működött közre az oltásnál — hátráltatólag. Mindkettő mást tett, mint a mi kötelessége lett volna. Magába az oltási műveletbe avatkozott, a helyett, hogy kordont húzott volna, vagy ha tette, ügyetlenül tette. Egyik oldalon — a katonaság — nagy félkör helyett, sűrű sorokban zárta el az utcát, minek folytán az érkező szivattyúk és vízhozó lajtok előtt nem hogy járhatóvá s biztossá lett volna téve az ut, de egyenesen lehetetlenné vált a szabad közlekedés. S a másik oldalon — a rendőrség kordonján keresztül — teljesen illetéktelen egyének hatoltak be a közeli magánlakásokba, azokból mindent ledobálva — még a tükröt! is — a különben is szűk utcán működő tűzoltók fejére.

Lehet-e még csodálkozni valakinek rajta, hogy az egész »Stadttheater« leégett?! Ezer szerencse, hogy végre befejezte a bécsi városi tanács a tűzoltóság újjászervezési javaslatát. Mert ha továbbra is még a tűzjeleket sem ismerő mérnökök

állanak a bécsi tűzoltók élén, s hogyha ezután is oly rendezetlen marad a tűzoltóparancsnokság s a rendőrség kompetenciája, mint volt a Stadttheaternek égésekor is: akkor nem fogna érni az ottani tűzoltóságnak működése nagyobb vérszek esetén egy fakovát sem.

Egy másik cikkemben ismertetni fogom a bécsiek felszerelését és ha ad a t. szerkesztő ur még egy kis helyet, *) hát az újjászervezést is.

Hérman Ödön,

a budapesti önk. tűzoltó-testület II. osztályparancsnoka.

H I R E K.

— **Az »Önk. Tűzoltó«** c havi számának vezérczikke »Sopron« czim alatt végre valahára olyan dolgokat is tud mondani, a melyekben vele mi is egyetértünk. Ugy látszik, hogy az az (a) szerkesztőtárs mégsem olyan vad ember, mint a minőnek mutatja magát. Valóbszerű, hogy csak tetszeleg önönmaga előtt abban a szerepben, melyet a leendő nagyságok minden hibájával játszik ez idő szerint.

— **Az »III. Westung. Feuerwehrzeitung«** juliusi számában Joh. van der Heydét a tömlők segélyével dolgozó szivattyúk feltalálóját ismerteti, azután apróbb, jeles tanácsokat ad és végül a pozsonyi önk. egylet június 8-iki »Waldfest«-jéről szól bővebben. A számot egy tüzeset igen szép illusztrációja díszíti.

— **A színházvizsgáló bizottság** legutóbbi ülésén, mely *Horváth* János tanácsnok elnöklete alatt folyt le, megengedhetőnek mondta, hogy az »Orpheum« nyári helyisége téli helyiséggé is átalakíthatassék, oly módon, hogy a vaszerkezetű nyári nézőtér ablakos oldalfalakkal legyen ellátva. Kempelen tűzoltóparancsnok indítványt tett, hogy a muzeumi épület, mint főrendiházi helyiség, tűzrendőri szempontból megvizsgáltassék s annak vagy tűzbiztonsága constatáltassék, vagy a szükséges átalakítások elrendeltessenek. Helyszíni szemle véget ért bizottság küldetett erre nézve ki. Végre a nyári szünet alatt a nemzeti színházban is némely újabb átalakítások lesznek szükségesek. Ezek eszközzése ügyében szintén helyszíni vizsgálat fog egy kisebb bizottság által tartatni.

— **A szegedi városi helyettes tűzoltó-parancsnok** ellen súlyos vádat emel saját alparancsnoka. Az eset a következő: Az utóbbi tüzeseteknél fölött, hogy a tüzet a toronyban rendszer későn jelezték. Az önkéntes tűzoltók részéről *Furancsics* Ferencz főparancsnok és *Nigrényi* Pál alparancsnok emiatt panaszt emeltek s a vizsgálat elrendeltetett. Megidéztek *Somogyi* József városi tűzoltó-parancsnokot, ki azonban nem levén található, helyette *Szűcs* Mihály alparancsnok jelent meg, a ki egész őszintén kivallotta, hogy *Somogyi* József helyettes tűzoltó-parancsnok rendeletéből történik, hogy a toronyban a tüzet nem jelzik addig, míg a városi tűzoltóság a telefon-értesítésre ki nem vonul. *Somogyi* urral, ki gyarló hiszágából ily merényletet intézett a polgárok vagyonszerzésére ellen, valószínűleg letétetik — jegyzi meg egyik szegedi lap — a díszes sisakot. A városi tűzoltók azon észszerűtlen törekvését, melylyel megakadályozni akarják, hogy az önkéntesek előbb jelenjenek meg a városiaknál az égés színhelyén, ez egy eset alkalmából *hihetetlennek* nevezi egyik fővárosi lap. Előttünk, fővárosi önkéntesek előtt, e hüübös intézkedés már fel sem tűnik, a mi abban leli egyszerű magyarázatát, hogy csaknem teljes nyolcz éven keresztül volt alkalmunk, a Krause idejében, hasonló indokolatlan erőszakosság miatt bosszankodni. Ma az erőszakosság megszűnt ugyan, hanem csak azért, hogy helyét egy többé nem is bosszantó olyan intézkedés foglalja el, mely hivatalosan pár év mulva közönséges sporttá tenni az önkénteseknek tűzoltói nemes buzgalmat. Ma az önkéntesek számára nem is jelzik többé a tüzet, csak kegyelemből s kivonulhatásuk teljesen a városi főparancsnok önkényétől függ. Intézményünk szerencsésére azonban ideiglenes levén ez idő szerint egy a főparancsnoki, mint a tüzfelügyelői állás betöltése is a városiaknál, alapos a remény, hogy a jelenlegi lealázó állapot is csak provisorius. A selmezi közgyűlés után több tért szentelhetvén a helyi viszonyoknak, lesz még módunkban e tárgyról bővebben szólni.

— **Bécs város községe tanácsa** a Stadttheater égése után a városi tűzoltóság számára 600 forintnyi remunerationt szavazott meg. Ugyanez alkalomból azonban a vész helyén actióban volt önkéntes testületek segélyalapjairól is meg kívánt emlékezni és meg is szavazott nekik — ötven egész forintot. Miután pedig 37 önkéntes tűzoltóegylet vett részt

városa által rendeztetni szokott díszbédék alkalmával pizskálóra és gyufára is körülbelül szintén ennyi adati az ily ebédeken megjelenendő vendégekre való tekintettel az önkéntes egyletek a számukra kiutalványozott össze felvették és — »dankbarst« visszaküldték.

— **A Bucsu-Szt.-László és Vidéke** önkéntes tűzoltó-egylet felsőbb engedéllyel kibocsátott sorsjegyek huzása a nm. pénzügyminisnak f. évi ápril 17-én 23189. sz. magas engedélyével, 1885. évi jan. 6-án Nagy-Kanizsán lesz megtartva. — A rendező bizottság.

— **Villám és telefon.** Az ez évben dult nagy rokam alkalmával ismét tapasztalták, hogy a városi táv. telefondrótok kitünő szolgáltatásokat tettek a villám lecsére, ha a sodronyok a föld alatt vezetettek. A villamosságát a vezetékek a földbe vezetik, anélkül, hogy készülékben vagy a házakban bármiféle kárt tehetnek. Tehát nemcsak hogy a házakba nem vezetnek, hanem a telefon és táviró, hanem még meg is védik a telefonhálózat minél nagyobb kiterjedése ennélfogva csak az üzleti forgalom, hanem a tűzbiztonság tekintetében is óhajtható.

— **Az első aradi önk. polg. tűzoltókar** parancsnok *Ujarad-zsigmondházi* tornatűzoltóegylet 312. 1883. sz. a következő menesztette:

Szeretett bajtársak! Az első aradi ö. p. tűzoltókarnek f. 14-én tartott karparancsnoksági ülésen megütközéssel vétetett tudomás a szomszéd Ujaradon, daczára azon körülménynek, miszerint az ugyan Ujarad-zsigmondházi tornatűzoltóegylet általános elismerésnek örvén második tűzoltókar léptettett életbe. A karparancsnokság, szemben felelő karnak elévülhetlen érdemeivel, ezen nem indokolható eljárás fölött le sajnálatát fejezi ki, annyival is inkább, mert meggyőződése, hogy amennyek egy második tűzoltókarnek létesítése körül buzgálkodtak, a viszonyokkal számolni elmulasztották, más különben lehetetlen lévén, hogy a tiszta érzelmi hazafi és szakértő méltánylását teljesen nélkülöző ragadtassák magukat. E rendszer által csak az alversenynek nyitattik sem a versenyben forgó község, sem annak egyes polgára hasznára sőt amennyiben az ugyanegy célt, de külön kasztiokat szem előtt rendszer, válaszfalakat emel ugyanegy községnek békés lakói káros is leend. — De nem helyesülhet az itt érintett intézk. azon szempontból sem, mivel éppen az időben erőszakolattott midőn a Zalaegerszegen tartott VI. orsz. szövetségi közgyűlés elhozta meg ama határozatát, melynek értelmében a magy. kir. m. megkeresendő az iránt, hogy oly községeknél, hol egy tűzoltókar s egy második karnak létesítésére az engedély meg ne adassék. polgárságának egy töredéke, eme szakértelemből s tisztán humanis leből kifolyó határozattal daczolja, ugyanaz időben az ellenkező tét Midőn pedig ezeket tudomásokra hozzuk, alkalmat veszünk egyúttal hogy nektek, kedves bajtársainknak kívánjuk, miszerint kitért feladataitoknak továbbra is az eddigi buzgalommal élhessenek. Jelke neteket azon dicső öntudat, hogy valódi érdemeitek nemcsak Ujaradnak, de egész hazánkban a tűzoltóság és árvizmentési intézmény történet lapjain örök dicső fényükben fognak ragyogni. — A karparancsnok: 1884. jul. 6-án bajtársi és hazafias üdvözléssel: Dr. J. s. k. főpar. *Némethy Károly* s. k. titkár. *Barabás Béla* s. k. parancsnok.

— **A gráci önk. torna tűzoltó-egylet** évi 1883-ról első sorban július 3-ról emlékezik meg, mely ő felsége ottjárta alkalmából személyesen inspiciál tűzoltóságát. Kivonult elébe 88 önkéntes, 32 vár gyári, összesen 150 tűzoltó, 15 szerrel. A Kaisertage által képezett egyetlen fénypontnak azonban sötét van. Mert az egylet ugyanazon évben beszüntette őrsegek tartását is. A működő tagok száma ugy leapadt és a legtöbbben ép az éjjeli őrsegek előbb tartása miatt vonakodtak belépni az egylet kötelei egylet főparancsnokává az alapszabályban gyök mas kijelölés alapján a város polgármestere *Hueber* parancsnokot nevezte ki újabb 3 évre. Az egylet leg van 76 működő, 762 pártoló és 2 tiszteletbeli 840 tagja. A leltár értéke szerint 11,603 frtot tünt pénztárnak 4849 frt 79 kr bevétele volt, melyből latlanul 66 frt 21 kr. maradt.

— **A második megye,** melyből tűzveszély intézkedésekről veszünk hírt, *Abauj-Torna* megye mint sok más megyében (talán valamennyiben) segítség tűzifecskendővel ellátva nem levén, a megye az alispán előterjesztése folytán, a szolgabirákat hogy minden községben tartssanak vizsgálatot s a segítségben fecskendő nincs, annak részére a tűzifecskendő megvásárolásáig már van, azonnal szere

és szükség esetén a kijavítást rendeljék el és szék.

Nyiregyházán június 29-én tartott meg az első közgyűlés, melyen a követezőképp lett megválasztva: Főparancsnok: *Satrék* alparancsnok: *Majerszky Béla*, I. mászó szakasparancsnok: *Vojtovics* II. mászó szakasparancsnok: *Schesztay Pál*, I. szivattyús szakasz: *Soltész Gyula*, II. szivattyús szakasparancsnok: *Oláh Géza*, szerelvények Andrással, szolgálatvezető: Ifj. *Saxti József*, titkár: *Okolicsányi* ztárnok: *Korányi Imre*. Az egylet elnöke: *Kovács Gerő*, alelnöke: *Mihács*. Van 65 tagja s pedig 8 parancsnok, 16 mászó s 41 színdíszítő tagja csak ezután fog felállítani; az altisztek csak a zászék felé fognak kineveztetni a parancsok által.

Münchenben egy a vész helyére siető szivattyúról üzöltő, saját ügytelensége folytán, lefordult; és azonban valahol megakadt s pár pillanatig úgy vont tova a kövezeten. Az illetőnek bal czombján a mértékben szenvedett ezalatt lehorzsolódást, hogy színüleg, mert az izmok és a csont is megsérült — mulva, a leggondosabb orvosi kezelés daczára is. Ez egy sajnos esetből is csak az a tanúság merítogy a tüzoltóra nézve nem a vész helyén kezdődik u körültekintés és kellő elővigyázatosság; hanem a megadása pillanatában azonnal. Mikor a tüzoltónak ényli fellebbvalója, hogy »szerre föl!« akkor már hivatása teljes tudatában, másra nem szabad fordítani mét, mint csupán a vezényszóra s ennek precíz fo-tása közben önmagára.

Hermelin Tivadar, a budapesti önk. tüzoltó egyletnek tagja, lején *Ányosban* járván, végig nézte az ottani tüzoltóknak egy gyale-re — mint szivattyus, csak ezek ténykedését vehette jogosan — azt a megjegyzést tevő, hogy a szivattyuk szerelését egysze-gyebben is lehet végrehajtani, mint ez addig az adonyiaknál. Mindjárt meg is magyarázta, hogy miként. *Koncsák János* fő-kérésére pedig négy napig ott maradt és az egylet összes tagjait ita a Budapestten bevett tempók szerint való szivattyuszerelésre. S t csaknem 8 percig (?) eltartott a mozdonyfecskendőnek a szerelése ma náluk is legfeljebb 1 1/2 perczet vesz igénybe ugyanaz.

A maissi (Baranyam.) önk. tüzoltó-egylet június -én tartotta ez évi közgyűlését, mely egyszersmind b is volt. Főparancsnok lett: *Linder György*, alparancs-ey János, tanító, mászópar.: *Mayer Jakab*, fecskendő-vc Antal, mentőpar.: *Bollek József*, jegyző: *Hoffmann* szertárnok: *Strack János*, pénztárnok: *Trischler János*. dő tagok száma 24. A szerelvényeket, melyek 700 frtba : »Geittner és Rausch« czégtől a főparancsnok saját n hozatta. Ugyanő az egylet működő tagjait három év kával és nadrággal a sajátjából látja el. A közgyűlés üldozat terhének egy ember által való viselését tov. bb engedni nem találhatván méltányosnak, elhatározta, költségek fedezésére a tüzoltó-egylet a gazdasági elő- etnél három üzletrészt jegyez 150 frttal, ez összeget kként gyűjtő össze, hogy minden működő tag 2 krt, a okság tagjai pedig 6 krt fizetnek be hetenként az egylet íba. A pártoló tagok gyűjtése végett kibocsátandó fel- a községi lakosok javát czélzó ezen egyesületnek, tőleg szintén nem fog pusztán csak elhangzani ugyan- kosok előtt.

A biztosító intézetek hozzájárulása a tüzoltósá- ltségeihez. Monarchiánk nyugati felében az a törvény, biztosító intézeteket a tüzoltóságok költségeinek fe- ez való hozzájárulásra kötelezi, ez év január hava lépett életbe. A törvény értelmében a társaságok az évtől kezdve kötelesek bevételük 2%-át az országos ti választmányának beszolgáltatni és magának a hozzá- összegének megítéléséhez szükséges adatokat legké- hóval az egyes évek leforgása után bemutatni. Az közp. választmányának ily módon, ez évben 28 ezer ad rendelkezésére. Ennyit tesz ki t. i. a bruttóbevétel z 1883-ik évben.

Hogy jelzik a tüzet Debreczenben. A toronyór »vigyázz« jelt ad le az őrtanyára s miután e felhi- őrparancsnok visszaadta, — akkor a kerület számát n 6 kerület van) adja meg a torony és mivel minden 3 sugárra van beosztva, megjelöli egyszersmind az ugárszámot is. A kivonuló őrség tehát meglehető- sággal veheti fel az irányt, melyben a jelzett tüz meg- ó. — Nagy hátrány azonban, hogy a város nem tart tüzoltókat a toronyban is; hanem csak kiérdemesült

harangozókat stb. alkalmaz a toronyóri szolgálatra. Ennek következménye aztán, hogy nem egyszer a kis templom tor- nyából jelzik, persze tetemes késsedelemmel, azt a tüzet, mely a nagy templom mellett dühöng és megfordítva. A mi ma- gában véve még el volna tűrhető, ha t. i. egyáltalában je- leztetik valahonnan a tüz, — de hátha mindegyik toronyban a boldogok álmát találják aludni a fáradt és öreg toronyőrök.

T Á R C Z A.

Tüzoltó-ünnepély Nagyváradon.

A nagyváradai önk. tüzoltóegylet, mely már 1866-ik év óta fennáll, ama ritka szerencsében részesült, melyben hazai egyleteink közül még nem sokan, t. i. *Hölgyek leptek meg* egy szép nehéz, fehér selyemből készült zászlóval, melynek egyik oldalán Nagyvárad város czimere, másik oldalán pedig tüzoltó- jelvények vannak gyönyörűen kihimezve. A zászló, mely hazai iparunk egyik remekműve, Zambach és Gavora budapesti czégnél készült, hol egy-két hétig ki is volt állítva a fővárosi közönségnek.

Ezen zászló felavatására tehát a nagyváradai önk. tüzoltóegylet a pün- kösdi ünnepek alkalmával az összes hazai egyleteket meghívta, hogy a nagy- váradai hölgyek eme becses ajándokát, méltóképp s impozáns ünnepély mellett hállja meg.

Mult hó 31-én a Budapest és Kolozsvár felől jövő vonatok körülbelül 350—400 tüzoltót hoztak Nagyváradra. A perronon, hol a nagyváradai önk. tüzoltóegylet teljes számban már várta a vendég-tüzoltóegyleteket, nagy sürgés- forgás uralkodott. Végre midőn megérkezünk Budapest felől, már ott álltak szép arcvonalban a *Kolozsvári, bekütyesi, b-hunyadi, dráfi, szilágy-somlyói, aradi, orosházi, n-kikindai, szegedi, székelyhídi, érmihályfalvai, b-ujfalusi, diószegi, mar- gittai* stb. önk. tüzoltóegyletek küldöttségei, melyekhez csatlakoztak még a *budapesti, egri, debreczeni, hevesi, marmaros-szigeti, tokaji, szatmári* stb. önk. tüzoltóegyletek küldöttségei. Midőn már mi is beálltunk az arcvonalba, egy hatalmas kürt- jelre néma csend lőn. *Mezey Mihály* kir. közjegyző, a nagyváradai önk. tüzoltó- egylet derek főparancsnoka s az ünnepély főfaktora egy hatalmas s talpraesett beszédben üdvözölte mozdárduránások közepette a megjelent bajtársakat. A beszéd végeztével egy hatalmas »ljen«-riadás rázkódtatta meg a levegőt, melynek lecsillapulta után *Bölcényi* b-hunyadi parancsnok köszönte meg az impozáns és szíves felvételét.

Ezután megkezdődött a bevonulás a városban messze fekvő őrtanyára, melyhez két pompás diadalív alatti mentünk el, s honnan kiki szállására ment, de nem pihenni, hanem magát rendbeszedve, a város vendégszerető magyar népét megismerni. A bevonulás, mely 300 egyenruhás tornász sorai közt katonai rendben folyt le, valóban impozáns volt, a tüzoltók különböző egyenruhái s egyes egyletek díszes lobogói rendkívül festői látványt varázoltak a szem- lélő elé; amerre csak mentünk, mindenütt és minden virágokkal, nemzeti színű lobogókkal volt feldíszítve. A házak ablakaiból gyönyörű szőnyegek függtek le és mosolygó, örömtől kipirosított női arcok kandikáltak a bevonuló ven- dégtüzoltókra. A bevonulást, melynek élén az aradi tüzoltóegylet zenekara jártzott, hatalmas számu közönség nézte, s a lelkesedés s öröm oly tetőfokra hágott, hogy a gyöngéd nem kacsóibölcsak úgy hullottak a szebbnél szebb virág- csokrok a bevonuló vendégtüzoltókra, folytonosan éltetve őket.

Ugyane napon Nagy Vinezé »inagazgató a vendégtüzoltók tiszteletére díszelőadást rendezett, mely alkalommal Bartók Lajos »Kendi Margit« című történeti drámája adatott elő. A színházat egy a vendégtüzoltók, valamint a közönség zsufoilaság megtöltötték. A díszelőadás végeztével a »Rózsabokor« című kerthelyiségben történt az ismerkedési estély, melyre Nagyvárad intelli- gentiája és a tüzoltók oly nagy számban (mintegy 900-an) jelentek meg, hogy a nevezett helyifé, mely ezen alkalommal lampionokkal s guirlandokkal igen izlés- teljesen el volt díszítve, képtelen volt mind befogadni, tehát az ezernyi közönségből 2—300 kiszorult, kik kénytelenek voltak máshol foikeresni Nagyvárad kitünő borait.

Másnap, azaz pünkösdi vasárnapján, az egylet tanácsstermében tartott a »nagyváradai és biharmegyei tüzoltó-szövetség« közgyűlése, mely után az egyletek képviselői, kik a közgyűlés alatt az udvaron tartózkodtak, *Mezey* fő- parancsnok vezetése mellett, *Follmann* Alajos, az országos tüzoltó-szövetség alelnökénél tisztelegtek, onnét pedig *Follmann* Alajos ur vezetése mellett a zászlóanyánál, *Des-Echerolles-Kruspér* Sándorné, szül. báró *Gerliczy* Stefánia urnónél. Fontosabb határozatként említhető a meghozottak közül az, mely szerint a bmegei szövetségi egyletök kötelesek mintául a nagyváradai egyletnél elfogadott egyenruházatot fogadni el, mint a mely egyszerű is, jó is, czílnak is s megfelelő s a rangjelzés rajta a drága aranyujtás helyett a sokkal olcsóbb ezüst. A meglevő ruházat viselésére a tagegyleteknek egy évi határidő en- gedtetett.

Este hat órakor tartott meg a nagyváradai önk. tüzoltóegylet díszgya- korlata a Szent-László-téren, melyet körülbelül 10,000 ember nézett végig. A rendet tornászuk és hajduk tartották fenn, előbbieik szinte egyenruhában voltak s oly ügyesen végezték rendőri teendőiket, hogy nem tudtuk, vajjon őket vagy tanárjukat, *Rátkay József* urat dicsérjük-e inkább, ki öneláldozó buzgalommal és fíradhatlan szorgalommal állott a rendezőség élére s hogy mindenütt oly szép rend volt, első sorban neki köszönhetjük, kinek nyáj- sága, szerénysége és leereszkedő magaviselete egész népszerűvé s közkedvelté tette őt a nagyváradai közönség előtt.

A díszgyakorlat, mely egy éizárt népszerűben folyt le, a nagyváradai bajtársak díszere vált. Egy kürtjelre előrobogtak a mellékutcákban elhelyezett tüzoltók s nyilsebességgel rohantak meg az emeltes házat, melynek tetején 2 percz

habos vásznára. A honlétvők összeszaladtak, s kiki az oltáshoz fogott tehetsége szerint, de a nép nagy része kiűn dolgozván a mezőn az éppen időszéri szénatakarítás körül, a lángokat nem lehetett feltartóztatni, s szabadon neki estek a garázdálkodásnak. A tűz az ugynevezett »velká ulica« közepe táján egy csűrben tört ki, terjedt annak mindkét vége felé s 38 házat hamvasztott el a gazdasági épületekkel együtt.

Rettentő volt látni azt a gondolatnyi sebességet, melylyel a bős elem terjedett. Engesztelhetetlen dühlvel nyaldosta végig a kiszáradt földet, melyről pattogva váltak le az égő léczek, szarufák és gerendák. *Emberélet nem esett áldozatul, de több épületben beleégett az éppen honlétvő marha.*

Mit szóljunk azonban Breznóbányának a kétségbeesésig gyakori tüzeseteihez? Ez a város annyira megszese van a tanúságlevonástól, annyira keményfejűek e város lakói kevés kivétellel, hogy végkép kell a már most nagy tért hódított pusztulás elé sietniök. *A tüzesetek főoka a rendszernélküli építkezési módor.* Nem is lehetne Breznót annak képzelni, az egymás háttára támasztott csűr, ól, istalótömkeleg nélkül, melyhez még minden háznál egy jókora rakás fa, egy vagy több tekintélyes trágyadomb is járul.

A képviselőtestület intelligensbb része keresztül akarta vinni, hogy a csűrök a városon kívül építtessenek, s hogy így a tüzesetek számát csökkentésük, mert az első lobvetés rendesen a csűrökben szokott történni, de az életre való indítványt megbuktatták azok, kik égni szeretnek, s kiknek a trágyalé azonos a vanília illattal. A breznóbányai határ oly rengeteg nagy, hogy sok gazda a távolság miatt nem is művelheti földjét, a stiglicék trágyázzák azt, s az egerek szántják meg. Képzeltető, mily áldás volna ez emberek számára a tagosítás, kiknek ingatlanja sok esetben 40—50 darabból áll erre-arra szétszórva. No de mint minden jótékony intézmény ellen, úgy ez ellen is ágaskodnak a breznóiak. Nekik nem kell polgári iskola, nekik nem kell vasút, nem a tagosítás, de még tüzoltóság sem. Ők összetett kezekkel nézik a ganéjdomb tetejéről haladó környezetüket, s nyugodt patriarkhálizmussal »zapekálják« cseréppipájukat a közöny pislogó parázsánál, mely majd el fogja ma-holnap hamvasztani azt a csekély jólétet is, melyre oly neveltségesen büszke némely breznói »hugán«.

A nép butaságának és félszégének persze mi az oka? Bizonyára nem az a »gyütlőlt« állami magyarosító iskola. Kár, hogy még erre nem hivatkozhatnak, különben talán kontót küldenének a kormánynak tüzeseteik kárpótlása végett, melyek fedezését maholnap már a biztosító-társaságok sem fogják elfogadni.

Hát a tüzoltóság? A neve meg van, de ez is csak sápadt betűkkel a fáma szárnyára lehelve. Ott áll a város egyik végén a gyakorló házsöglet, évek óta unatkozik magában, mint olyan kabát, melyet soha sem öltött fel senki, s mégis elrongyolja a por és a moly.

A milyen lobbal hozzáfogtak egykor a tüzoltó-egyesület szervezéséhez — *melegnek hivatalos nyelve* nem a magyar, de *német volt* — éppen oly közöny burkolja most annak létezését. A tüzoltószerszámokat maholnap ócska vas gyanánt fogják a cigánynak eladni, hogy a sisakból kolompot, a csákyák-ból pedig ökörláncot fabrikáljon. Az igaz, hogy nagylelkű támogatása a vasiparnak! — Itt-ott felbukkan még egy kis maradvék uniformis egy-egy utcaszögleten, de az is csak abból a fajtából, a hol sok a sárgea fényes pléh és zsinór, legalább emeli kissé a frizurát. A tüzeseteknél a szomszéd vasgyárak szivattyúi vizik a szerepet, mert a városi *szivattyukban a hajdu ott tartja a tyukok számára a szabot s a tömlőkben városi értényessége alapított!*

Ily állapotok mellett tessék Breznóbányán »nem égni.« Lassanként a vezetékéből kiszárad a víz a gyakori tüzhőség miatt s még majd szomjkórba esik a tüzoltó publikum! Gyüleseit oly sűrűn szokták megtartani, hogy míg a másodikra reá kerül a sor, az elsőnek dátumát besülyeszti az idő jótékony varázshatalma a papiros fehérébe; a jegyzőkönyv pedig megsárgul mint a kanári madár s végre el-

nóbányának ez ügyben már egyszer egészséges lépést tenni várja azt, míg a tűz a városi levéltárt is füstbe menne s elhamvasztja azt a sok becses építkezési tervet, mely alapján Breznóbánya tüzmentességi ügye oly virulóan perál.

Skorpió

Balassagyarmaton május hó 10-én d. u. 3 óra a vészharang tüzet jelzett, melyre a tagok a kivonulást megkivántató számban*) alig néhány másodperc alatt együtt lévén, nyomban felszerelve a tűz helyére kivonultak. A tűz a 3-ik kerületbe osztott Patvarczi utca 543 s. házában azaz a III-ik számú honvédlaktanya és kórház e fakamrájában ütött ki. Ettől a hozzálakított deszkakerítés és valamint az igen közel fekvő faalkotmányok s az alig méter távolra eső egyik háztető is meggyúlva, a közel háztetői is az ekkor fuvó DK. szél mellett a tüzoltók megkezdésekor már gyuladni kezdenék. A tüzoltók a színén csakhamar 102-re szaporodtak s H á b e r S á n m á s z ó o s z t á l y p a r a n c s n o k **) szakavatottságra valló intézkedésekkel a mászók önfeláldozó ténykedése s K o m m e r e l l G y s z i v. osztályparancsnok buzgalma úgy a szivattyusok kihasználása s példás fegyelem tartás folytán a tüzet rövid időre alatt annyira elfojtották, hogy a kár 305 frtnál többre nem tehető. A vész színhelye rajzban feltüntetve, külön táblán látható.

— **Pankotán** e hó 7-én 5 ház hamvasztott el. Holnap tüz még nagyobb mérvet nem öltött, az — mint írják — egyedül a tüzoltóknak köszönhető, kiknek sikerült, az erős szél daczára, a tüzet elfojtani. A házak biztosítva voltak, a butorokat pedig meg lehetett menteni. A tűz kenyérsütőnél vigyázatlanságból keletkezett.

— **Debreczenben** tavaly nyár óta nem volt tüz. Most azonban — **junius hó** folyamán — egyszerre két helyen is dühöngött a vész. Az egyiknek színhelye a Széchenyi utca volt, hol egy 20 öles épület tetőtűzével volt dolga a tüzoltóknak E helyen *Rosenberg Ede*, a »Debreczen« géphez beosztott csővezető tüntette ki magát. A másik tüz eset a hatvani-utcában fordult elő. A tűz azonban gyorsan lokalizáltatott. Magának a kigyuladt háznak a fele is mentve.

— **Székesfehérvári** levelezőnk értesíti lapunkat, hogy az ottani telep lakanyája átellenében levő ház udvarán f. é. július hó 18-án d. u. félöt órakor kazaltüziük volt, mely daczára az erős délnyugati szélnek a közel hőségnek, hogy a közeli nádas házak között nagyobb mérvet nem a szomszédos méntelepbeli katonák gyors segélyének s az egylet kitűnő tüzoltóinak, valamint önfeláldozó bajtársaink összműködésének köszönhető.

Szerkesztői üzenetek.

— **K. A. Besztercebánya.** Az országos szövetségbe való bekapcsolódást jelen számunkban közölt szövetségi alapszabályok 5. §-ában szabhatja.

— **V. P. Sz.-Fehérvárott.** Tekintve, hogy egy »minta egyetemen« és rangjelzéssel« különben is fel fog lépni s ismert javaslata szellemmel idei közgyűlésen síkra száll: beküldött cikkeknek ezáltal annál kevésbé haktunk helyet, mert ugyan e tárgyban másik 3 cikk állt rendelkezésre. A felsorolt tömördek tisztí állások csak mint létezők soroltattak fel, de azért, hogy megtartassanak; sőt ellenkezőleg éppen a czéltől, hogy a külső elnevezések alatt ismert állások qualificaltatván, majdan a zsinórmérték budapesti rangjelölések által helyettesíttessenek. A szakaszparancsnokok mindenkor az egylet tagjainak létszámától függ s kisebb egyleteknél tünk is elég, ha csak egy ilyen rangú van úgy a mászoknál, mint a szivattyúosztálynál.

— **B. Sz. Nyiregyháza.** Felháborodás és epe! Hogy lehetett miket találni azokban a könnyedén odavetett sorokban. A cikksorozat tisztelettel várni fogunk, míg szigorúan, géptani, de mindamelltt pra szempontból kiinduló leírásod a bővebben kifejtjeni ígért szivattyúszerkezetről szóló fejtegetésekkel együtt előtűnk nem lesz. Azóta 2 szakaszparancsnok szabadságideje lejárt s ők újra jelentkeztek is szolgálattételre; a előbbi visszaérkezéskor azonban még mindig kívánatos.

*) A b.-gyarmati önk. egyesület szolgálattétel szabályzatának 15. §-a a következőket rendel: »A vész helyére, míg az önkéntesek közül le-

STOWASSER J.

CS. KIR. SZAB. HANGSZERGYÁR

s a hadsereg szállítója.

Budapest, II. kerület, lánczhid-utca 5. sz.

ajánlja gazdag választéku raktárát mindennemű

réz-, fa-, fuvó-, vonó- és TÜZOLTÓI hangszerekből

valamint minden hangszer-alkatrészeiből.

1 drb jelző-kürt (F, C, A vagy As alaphanggal)	3.50—3.80
1 drb kéthangu jelző, parancsnokok számára sárga rézből	2.—, 2.50—3.—
1 drb kéthangu jelző, parancsnokok számára uj-ezüstből	2.50, 3.50—4.—
1 drb jelző-sip csővezetők számára sárgarézből	—,60, 1.—1.20
1 drb jelző-sip csővezetők számára uj-ezüstből	1.20—2.—
1 drb szó-cső, 5000 lépésnyi távolságra	4.—5.—
1 drb pergő dob (kis)	9.—10.—

Vidéki meg-
rendelések
utánvét mellett

a legjobban és
legpontosabban
teljesíttetnek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Mindennemű javítások jól és olcsón készíttetnek.

A legszebb és legújabb

disz-, elismerő-, emlék- és kitüntetés

OKMÁNYLAPOKAT

(Feuerwehr-Diplome)

KLIMEK ED:

artisztikus és lithographiai intézete szállítja

Bielitzben.

Az okmányok 19 hüvelyk magassággal birnak
16²/₃ hüvelyk szélesek. Kivitelük szép cartonon a
izlésebb modorú. Egy darab ára 1 frt; 50 c
40 frt és 100 darab 70 forintért rendelhető meg
vánatra a felirat szövege és a város czimere is o
rávezettetik az egyes okmányokra.

Megrendelések:

EDUARD KLIMEK IN BIELITZ

czim alatt (Oszták-Sziléziába) kéretnek.

A t. cz. tűzoltó egyleteknek

valamint ezek

t. cz. tiszt-, altiszt- és legénységi tagjainak

becses figyelmébe ajánlatik

TILLER MÓR és TESTVÉRE

osztr. cs. kir. és szerb kir. udvari szállítóknak

a „hadi éremhez“ czimzett

Budapesten, IV. kerület, Károly-körút, a Károly-laktanyában levő

egyenruhakészítő intézete,

hol úgy egyenruhák mint egyenruházati felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készíttetnek. Megrendelések beérkezésük után azonnal foganatosítás alá vétetnek és lehető leggyorsabban elintéztetnek.

ÁRJEGYZÉKEK DIJ- ÉS BÉRMENTESEN ADATNAK.

Sürgöny-czim: TILLER udvari szállító, Budapest.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖN

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.
MEGJELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRT
A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEG

HATODIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ES FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSZKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KÁLMÁN GÉZA. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓ-EGYLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST IV. Lipót-utca 43. sz. 28. a.	ELŐFIZETESI ÁR: Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., félévre 1 fnt 20 kr. — A közlemények és fizetések bérmentesítendők.	MEGRENDELHETŐ minden kir. pósthivatalnál, a szerkesztő- ségnél és Clair Pista önk. egyleti pénz- tárnoknál.	HIRDETÉSEK D Soronként 15 kr. Többször- tetemes árleenge
--	--	--	--

Mit mondott a kormány?

A kormány megszólalt! Ez volt és marad kimagasló pontja a *selmeczi* VII. országos közgyűlésnek. Álljon tehát itt is domináló helyen az a leirat, mely ⁴⁵⁶⁶²/_{II.} szám alatt gróf *Cziráký Béla* ur ő méltóságához címelve, hozzánk, tűzoltókhöz intéztetett. A leirat — szó szerint — következőkép hangzik:

Méltóságos gróf ur!

Méltóságod, mint a magyar országos tűzoltó-szövetség elnöke által a tűzoltás érdekében teendő intézkedések tárgyában a múlt év folyamán alatt tett két rendbeli előterjesztésére, a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök ur megbízása folytán a következőkről van szerencsém Méltóságodat értesíteni.

A 3365 ex 1869; 33415 ex 1874; 53720 ex 1877; 34628 ex 1880. stb. stb. számú itteni körrendeletekből Méltóságod meggyőződést szerezhetett arról, hogy a belügyminiszterium, mint legfőbb tűzrendészeti hatóság, a tűzoltás ügyét mindenkor élénk érdeklődéssel és éber figyelemmel kísérte, illetőleg, hogy a tűzoltó intézmény fejlődésére és a hazai tűzoltásnak emelésére célzó törekvéseket a legjobb indulattal támogatta és lehetőleg elősegítette.

A belügyminiszterium ezt a jövőben is teendő és elismerve az országos tűzoltó-szövetség által kitűzött, Méltóságod fentebb érintett előterjesztéseiben előadott célok fontosságát, a maga részéről szintén kész leendő odahatni, hogy a szakszerű tűzoltás a kormány lehető támogatása mellett, az egész országban általánosíttassék, egészséges szervezetet nyerjen, egységes alapon fejlesztessék és tökéletesbítettessék.

Az e célra vezető módok megállapítása azonban írásbeli uton igen nehézkesen és lassan lévén eszközölhető, a miniszterelnök ur Méltóságoddal egyetértőleg kívánatosnak tartja, hogy úgy a szóban levő reform intézkedések, mint a szóban levő célok megvalósításához a kormány által nyújtandó támogatás módjai felett való eszmecsere céljából, egy az érdekeltek körök képviselőiből álló értekezlet hívassék egybe, melynek első sorban feladata lenne az országos tűzoltó-szövetség mindenestre figyelemre méltó javaslatait behatóan megvitatni, illetőleg alaposan tárgyalni,

konkrét javaslatok alakjában a belügyminiszter tározása alá bocsátani.

Felkérem ennél fogva Méltóságodat, hogy kedni sziveskedjék az iránt, miszerint az országos tűzoltó-szövetség, legközelebbi közgyűlése alkalmas kérdéses értekezletre kebeléből egy nem na tagokból álló küldöttséget rendeljen ki, s a tagok neveit annak idején ide jelentse be, megtörténte után a kormány képviselőjének tése, illetőleg a bizottság megalakítása érdekében szükséges intézkedések e helyről is meg fogna.

Végül szives tudomás és mihez tartás vég jegyzem, hogy a szóban levő bizottság tényleg működését a folyó év október hava előtt ne megkezdhetni.

Fogadja stb. Budapesten, 1884. évi aug.

a miniszter megbízásá

Lukács György

miniszteri tanácsos.

A magyar országos tűzoltó szövetségnek Selmeczi sz. kir. bányavárosában 1884. évi augusztus tartott VII. rendes közgyűléséről felvett jegyzőkönyv.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Selmeczbánya sz. kir. városban 1884. év augusztus hó a »Magyar országos tűzoltó-szövetség« hetedik (VII.) rendes közgyűlése.

Jelen voltak:

1. *Follmann Alajos*, elnök, az országos tűzoltóság alelnöke.
2. *Barabás Béla*, jegyző az »Aradi első önk. tűzoltó-kar« képviselője.
3. *Vida Pál*, jegyző, a »Mohai Ágnes-forrás« gának megbízottja.

A központi választmány tagjai közt:

4. *Hauzer György*, Győr.
5. *Kempelen Béla*, Budapest főváros.
6. *Marschalkó Gyula*, Selmeczbánya.
7. *Martinengó Nándor*, Pozsony.
8. *Mezcy Mihály*, Nagyvárad.
9. *Schlosser Albert*, Rozsnyó.
10. *Rösch Frigyes*, Sopron.
11. *Reitter József*, Dunaföldvár.
12. *Sándor Miklós*, Komárom.
13. *P. Székely Károly*, Pécs.

A központi választmány tisztviselője:

15. Gorecky Zsigmond, Budapest, titkár és pénztárnok

A tagegyletek igazolt képviselői:

16. Adriányi Béla, Matheóczy.
17. Altorjai Sándor, Eger.
18. Bajzák István, Adony.
19. Baligó János, Szeged.
20. Balogh Kálmán, Nagy-Megyer.
21. Bárczy Károly, Radvány.
22. Bernhardt Adolf, Selmezbánya.
23. Berchtold János, Marmaros-Sziget.
24. Boczkó Samu, Debreczen.
25. Böhm János, Pruszká-Bohunicz.
26. Brettner Ernő, Nagy-Kikinda.
27. Dr. Csányi János, Vác.
28. Csernák Hugó, Acs.
29. Chodász János, Poprád.
30. Dolmányi Gusztáv, Baán.
31. Draskóczy Elek, Losoncz.
32. Groidl Gyula, Pozsony.
33. Heim Ignác, Pápa.
34. Karlberger Gyula, Siófok.
35. Kiss Jenő, Győr.
36. Korponay Ödön, Budapest (önk.).
37. Kozák G. Ede, Kassa.
38. Krell János, Lovasberény.
39. Lendmayer Antal, Ó-budai hajógyár.
40. Muszka Samu, Lőcse.
41. Nemcsék János, Körmöcbánya.
42. Pazár Károly, Léva.
43. Pelles József, Szepes-Remete.
44. Pölcz Pál, Keszthely.
45. Reményfi Jenő, Balaton-Füred.
46. Rusz Lajos, Alcsuth.
47. Schimpl József, Illava.
48. Schultz Lajos, Balassa-Gyarmat.
49. Steiner Frigyes, Uj-Arad-Zsigmondháza.
50. Szabó Gyula, Kis-Marton.
51. Szeghő István, Zala-Egerszeg.
52. Seidl Lajos, Székes-Fehérvár.
53. Szombati József, Miskolcz.
54. Waithmann Frigyes, Újvidék.
55. Vinkler Pál, Gölniczbánya.
56. Taubinger Károly, Modor.
57. Tomka Gyula, Zólyom.
58. Dr. Zotti Giovanni, Fiume.

A »Tüzoltó-Közlöny«, mint az országos tüzoltó-szövetség hivatalos lapja részéről:

59. Markusovszky Béla, Budapest, a »Tüzoltó-Közlöny« lapvezére.

Végül számos vendég-tüzoltó s a selmezbányai önkéntes tüzoltó-egylet tagjainak nagy része mint érdeklődők.

1. *Follmann Alajos* elnök szép szavakkal üdvözli az ország minden részéről összegyűlt bajtársakat; egyuttal bejelentvén, hogy a szövetség elnöke, méltóságos *Czirák Béla* gróf ur, ki egyszersmind Fejér megye főispánja, sürgős hivatalos dolgainál fogva a közgyűlést megelőző napon Selmezbányáról távozni kényszerülvén, az országos közgyűlés vezetésével őt, mint a szövetség alelnökét bízta meg, — így az országos tüzoltó-szövetség idei hetedik (VII.) selmezbányai közgyűlést ezzel megnyitottanak nyilvánítja.

2. A központi választmány által már előzetesen megalkotott és működését befejezett igazoló választmány jelentése alapján, mely szerint a bemutatott 51 darab meghatalmazás alaki tekintetben teljesen rendben találtatott s hogy a képviselt egyletek tagsági díj hátralékban nincsenek, —

a már fentebb elősorolt egyleti képviselők véglegesen igazoltaknak mondattak ki, — egyuttal pedig, minthogy ezen képviselők mindnyájan jelen vannak, elnök által a közgyűlés határozatképessége constatáltatik.

három tagot az alapszabályok értelmében válaszszon meg, mire jegyzőkül egyhangulag *Barabás Béla* (Arad) és *Vida Pál* (Mohai »Ágnes« forrás); jegyzőkönyv hitelesítőkül: *Bernhardt Adolf* (Selmezbánya), *Baligó Fános* (Szeged) *Altorjay Sándor* (Eger), *Reményfi Jenő* (Balaton-Füred) és *Szeghő István* (Zala-Egerszeg) választattak meg azzal a megjegyzéssel, hogy az elköszintendő jegyzőkönyvnek általuk még a közgyűlés színhelyén kell hitelesítettetnie. — Az ülés végén működendő szavazatszedő bizottság tagjaiul, ugyancsak egyhangulag meg lettek választva: *Kempelen Imre* (Mohai »Ágnes« forrás), *Szeidl Lajos* (Székesfehérvár) és *Korponay Ödön* (Budapest.)

4. Előterjesztett a központi választmány jelentése*) az 1882. év augusztus 12-től 1884. év augusztus hó 17-ig terjedő két évi időszakban működéséről, mely, minthogy a közgyűlés tagjai között már előzetesen nyomtatásban szétosztva lett, felolvasottnak tekintett.

A központi választmánynak eme kinyomatott jelentése továbbá az ezzel kapcsolatosan *Follmann Alajos* szövetség alelnök által a szövetség viszonyairól előadott s egyes részletekre menő szóbeli jelentése, a közgyűlés által egyhangulag, helyeslőleg és észrevételezések nélkül tudomásul vétetett

5. A szövetségnek pénztári számadása 1882—84. évekről egy már előzetesen kiküldött számvizsgáló bizottság által és pedig: *Bernhardt Adolf* (Selmezbánya), *Marschalkó Gyula* (Selmezbánya) és *Meszy Mihály* (Nagyvárad) tagok által megvizsgáltván, az eme számvizsgáló bizottság jelentése szerint tételről-tételre rendben és pontosnak találtván, a közgyűlés által tudomásul vétetett s egyuttal *Gorecky Zsigmond* szövetségi titkár és pénztárnoknak a szokásos felmentvény 1882—84. évekre a közgyűlés által ezennel megadatik

6. Az ezen számadásokkal kapcsolatosan felmerülvén a tagsági díjak befizetése körül, különösen a Királyhágón túli kerületi szövetség területén felmerült nehézségek, egyuttal felolvastatott ezen kerületi szövetség elnökének, *Minorics Károlynak* a központi választmányhoz intézett, s Kolozsvárt 1884. évi július hó 28-án kelt levele, melyben ugy ezen tagsági díjakról, valamint ezen kerületi szövetség viszonyainál zilált állapotáról szól.

A levél tartalma sajnos tudomásul szolgálván, a közgyűlés egyuttal megbizta az ujonnan megválasztandó központi választmányt, hogy a Királyhágón túli kerületi szövetség viszonyainak végleges megismerése s eldönthetése céljából kerestessenek meg külön-külön ezen kerületi szövetség taggyuleteit, azon nyilatkozattal céljából, vajjon szándékoznak-e azon kerületi szövetséget fentartani s annak alapszabályainak magukat alávetni, vagy pedig kívánnak-e ezen kerületi szövetség mellőzésével az országos szövetség tagjaiv lenni? Az adandó feleletekhez képest a további teendőkké maga a központi választmány bízta meg.

7. Beterjesztett a központi választmány által készített s az országos szövetségnek 1884—1886. évekre, vagyis a jövő VIII. közgyűlésig terjedő időszakra előirányzott költségvetést mely a közgyűlés által egész terjedelmében s változatlanul elfogadtatván, annak meghatározott tételci a következők:

I. Bevétel:

1. A f. 1884. évi aug. hó 15-én lezárt számadás szerint pénztári maradvány	270 f
2. 100 közvetlen fizető taggyulettagsági díjából (1885—86 évekre) à 12 frt, összesen	1200
3. Dunántuli ker. szöv. tartozó 50 taggyulettagsági díjából (1885—86-ra) à 6 frt, összesen	300
4. Tátravidéki ker. szöv. tartozó 16 egylettags. díjából (1885—86-ra) à 6 frt, összesen	96
5. Kir. hág. tulli ker. szöv. tartozó 30 egylettags. díjából (1885—86-ra) à 6 frt, összesen	180
6. Trencsénmegyei szöv. tartozó 8 taggyulettags. díjából (1885—86-ra) à 6 frt, összesen	48
7. Nagyvárad ker. szöv. tartozó 8 egylettags. díjából (1885—86-ra) à 6 frt, összesen	48
8. Malaczkai járási szövetségbe tart. 7 egylettags. díjából (1885—86-ra) à 6 frt, összesen	42
9. Alföldi szöv. tart. 13 taggyulettagsági díjából (1885—86-ra) à 6 frt, összesen	78
10. A f. 1884. évi aug. hó 15-éig be nem érkezett folyó és hátralékos tags. díjakból	300
Összesen	2502

II. Kiadások:

1. Irodai és ügykezelési költség 2 évre	300	frt
2. Postaköltségek 2 évre	200	»
3. Nyomtatványok 2 évre	200	»
4. Központi iroda bérleti díja 2 évre	400	»
5. Titkár-ellenőr tiszteletdíja 2 évre	800	»
6. Közp. választm. tagok uti költsége 2 évre	400	»
7. Különféle előre nem látható kiadások	100	»
8. Pénztári maradvány	162	»
Összesen	2502	»

8. Tárgyalás alá vétetett az átalakított szövetségi alapszabályok megvitatása, mely még a zalaegerszegi VI. országos közgyűlés által elhatározva s ezen közgyűlésre elhatalaszta. Mielőtt azonban a közgyűlés ennek tárgyalásába bebocsájtkoznék, *Follmann Alajos* elnök bemutatja a Nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak 1884. évi aug. hó 9-én kelt s méltóságos *Czirák Béla* gróf urhoz, mint az orsz. t. o. szöv. elnökéhez ⁴⁵⁶⁵²/_{II. 884.} szám alatt intézett leiratát, melyben a magas kormány a hazai tűzoltó intézmény fejlesztése iránti élénk érdeklődésének s annak törvény útján leendő szervezése iránti hajlamának ad öröndetes kifejezést s melyben fölhívja az országos szövetség ezen közgyűlését, miszerint az ezen tárgyban tartandó szakértői értekezletre a közgyűlés kebeléből egy kisebb számú küldöttséget rendeljen ki, midőn is a tagok neveinek leendő bejelentése után a bizottság megalakítása érdekében a kormány részéről az intézkedések meg fognak történni.

A közgyűlés a magas kormánynek eme leiratát őszinte örömmel s lelkesedett érzuülettel veszi tudomásul, mert teljes tudatával bír annak, hogy a magas kormánynek a leiratban közölt elhatározása a magyarországi tűzoltó intézmény jövőjére nézve üdvös behatással leend. S ebbeli örömenek anynyival is inkább ad kifejezést, mert bizva e miniszteri leirat ígéretében, a tűzoltói intézmény terén teendő szükséges fontos lépések nem a messze jövőben, hanem még ez év folyamán fognak megindulni. Emléfgova egyhangulag elhatározza a közgyűlés, miszerint tekintettel arra, hogy a magas kormány bölcs intézkedése s közbenjárása folytán a nemsokára megalkotandó tűzrendészeti törvény képezne alapját az országos tűzoltó szövetség összes tevékenysége és szervezetének, melyhez a megalkotandó alapszabályoknak mindenesetre alkalmazkodniok kell s így a mostani új alapszabály alkotás majdnem felesleges vagy legalább igen rövid ideig tartó munkát képezne, tehát az alapszabályoknak módosítása ezuttal szintén elodáztatik, s az egy későbbi alkalmas időre halasztatik. —

Együttal pedig az ankett bizottság tagjainak megválasztását a sorrendben felvenni, s azt az ülés végén megjendőnek határozza.

9. A tűzoltó szerek kiállítási szabálytervezetének kidolgozásával a zalaegerszegi országos közgyűlés által a választmány bízott meg, ez pedig előbb egy hármass bizottságot, később egyedül *Rösch Frigyes* (Sopron) választmányi tagot megbízva, az általa teljes szakértelemmel elkészített s a közp. választmány elismerését kiérdemlő munkát a közgyűlésnek megvitatás végett bemutatattott.

A közgyűlés e kiváló szakmunkát teljesen magáéva teszi s azt minden vitaközös nélkül egyhangulag helybenhagyja és elfogadja, s elhatározza azt is, hogy e szép dolgozat külön lenyomassék s az országos szövetség hivatalos lapjának a „Tűzoltó Közlöny“-nek egyikközelebbi számával mint melléklet, a taggyuleteknek mihez tartás, alkalmazkodás és tanulmányozás végett megküldessék. Együttal e kiváló munka derék készítőjének, *Rösch Frigyes* urnak a fáradhatlan és buzgó tűzoltónak, ezért egyhangulag jegyzőkönyvileg köszönetet szavaz a közgyűlés.

10. Az „egységes csavar“ tárgyában a központi választmány munkálatait befejezván, annak eredményét *Follmann Alajos* elnök a közgyűlésnek szóval részletesen előterjeszti — Ezzel együtt bemutat 2 drb. mintacsavart is, melyek egyi-

bemutatott két csavart személyes és beható tanu tárgyává tette, mely után összehasonlítván egyikük sik feletti előnyét s esetleges hátrányát, szavazattal és pedig 36 szavazattal 9 ellen a *Walser Ferencs* gyáros által beterjesztett csavar mintát fogadta el „csavar“ gyanánt, — melynek általánosítása s a miniszteriumhoz leendő felterjesztése céljából a központi választmány egyúttal megbízott.

11. Tárgyaltattott a központi választmányának szolgálati érem vagy jelvény tárgyában előterjesztése, melylyel kapcsolatban bemutatattott többféle minta, mely után e jelvény készitendő lenne.

A közgyűlés mindenekelőtt elvileg ismételve azt, hogy a hosszabb időt szolgálatban töltött mintoltót szolgálati jelvényvel fogja ellátni, mely nemcsak jellegét fogja magán viselni, csupán a szc eltöltésének elismerését fogja fokozatosan méltá És pedig az öt (5) évig működött tűzoltó bronz jelvényt, a tiz (10) évig működött tűzoltó ezüsből, tizenöt (15) évig működött, az aranyból készitett jelvényt fog kapni. — Eme jelvényeket az országos szövetség önmaga, a magas kormány beavatkozgetlenül s azon szabályok értelmében fogja az illetőknek kiosztatni, mely még 1881. márczius hó 15-én szittetvén, — elfogadva lett. — Melyhez határozatétetik, hogy az oly tűzoltótól, ki már egy évig szolgálati jelvény birtokában van s részére ispedig egy magasabb fokú szolgálati jelvény fog kiadva, a kisebb fokú jelvény visszavéttetik, úgy, hogy az illetőre terjedő szolgálatának jelzéseül is csupán e jelvényt viselhet. — Az egyúttal bemutatott szolgálati jelvénynek készítője *Matterdorfer Henrik* budapesti mester, — elfogadtatik azon változtatással, hogy a franczia modoru függőleges irányu nemzeti szavazattal — Ezen jelvények árai a költséghez képest mértékben a központi választmány által fognak meghatározó kérvényező taggyuletek által megtérítettik.

12. A tátravidéki kerületi tűzoltó szövetség oltói segély pénztárak“ tárgyában tett indítvány a tűzoltói intézménynek törvényes uton leendő támogatás iránt megindult kormányi intézkedésre, visszavonás miatt is annak tárgyalásába a közgyűlés beavatkozott.

13. A székesfehérvári önkéntes tűzoltó egyesületnek az államépületeknek a létesitendő villamos hálózatallal leendő összeköttetése tárgyában, — a tárgyalás alá ; —

minthogy a közgyűlés belátta azt, hogy az államépületeknek az ily tűzjelző hálózatallal való ellátása állammal áll érdekében s ez iránybani kötelessé is tesz, nem látja szükségét az országos tűzoltó egyesület részéről teendő külön intézkedésnek, — miért is mellőztetett. —

14. Felolvastattott az új-arad-zsigmondházi egyesület által beadott s *Ternágyó Caesár* ottani és közp. választm. tag által készitett indítvány önkéntes tűzoltóknak a közmunka s annak vált megmentése“ tárgyában.

A felolvasott indítványt a közgyűlés élénkel hallgatta végig, minthogy azonban az indítvány figyelemmel a magas kormány által a tűzoltó egyesület érdekében teendő törvényes intézkedések kilátásában hagyatni s csakis a meghozandó tűzvédelmi törvény alapján kívánja tárgyalatni, — a tárgyalás sával a napirendről levéttetett.

15. Tárgyalás alá került a *kassai* és *székesfehérvári* ö. t. egyesületek indítványai a „rangjelzés“ tárgyában.

A közgyűlés hosszabb vita után, melyben kívül különösen Dunaföldvár, Balassagyarmat és Kézdivásárhelyi vettek részt határozattalag kin-

16. Következett a jövő 1886. évben megtartandó VIII. országos közgyűlés székhelyének kijelölése és meghatározása.

Minthogy a közgyűlés e tekintetben sem Fiumétől, sem az ország egyéb városának közönségétől *hivatalos alaku* meghívást nem kapott, — a jövő 1886. évi VIII. rendes közgyűlésnek Budapesten az ország fővárosában leendő megtartása határozatilag kimondatott. — Mindazonáltal felhatalmaztatott a központi választmány, miszerint az esetre, ha az ország bármely városa időközben ily meghívást tenne, — a közgyűlés székhelyének kitűzését önmaga teljesíthesse.

17. Következett a 8-ik pont alatt elhatározott azon bizottság megválasztása, mely a magas kormány által egybehívandó szaktanácskozmányon az országos tüzoltó szövetséget képviselendi.

A közgyűlés által a bizottság tagjainak száma (5) ötben állapított meg, s erre egyhangulag meg lettek választva: 1. *Follmann Alajos* (Budapest). 2. *Kempelen Béla* (Budapest főváros). 3. *Rösch Frigyes* (Sopron). 4. *Krenedits Ferencz* (Vác). 5. *Szeidl Lajos* (Székesfehérvár).

18. Mielőtt a központi választmány leköszönne, — a közgyűlés *Balogh Kálmán* indítványa folytán,

kedves kötelességét véli teljesíteni, miszerint *Selmecz és Bélabánya* törvényesen egyesített városok érdemduis tanácsának s derék közönségének, valamint az itteni bányász és önkéntes tüzoltó egyleteknek a legőszintőbb köszönetét ezenel jegyzőkönyvileg teljes lelkesedéssel nyilvánítja és megörökíti, azon kiváló szívessége s igazi magyar vendégszerető fogadásáért, melyben az ország valamennyi részéről öszszegyűlt tüzoltókat fogadták s állandóan részesítették.

19. Ezekután *Follmann Alajos* elnök, ugy az elnökség, valamint a központi választmány nevében leköszön s az újabb választás megejtésére a közgyűlést felhívja.

A választás megejtését a közgyűlés azonnal eszközölni óhajtván, *Bernhardt Adolf* a selmeczibányai önkéntes tüzoltó egyesület elnöke személyében korelnököt választott, ki is az elnöki széket elfoglalta.

20. Korelnök: *Bernhardt Adolf* indítványozása folytán, — a közgyűlés szünni nem akaró éljenzések között s egyhangu felkiáltás útján a magyar országos tüzoltó szövetség elnökévé ujalog méltóságos gróf *Cziráky Béla* urat Fejérmegye főispánját, — alelnökké pedig ismételve *Follmann Alajost* választja meg.

21. A megválasztott alelnök *Follmann Alajos* újra elfoglalván az elnöki széket, felhívja a közgyűlést, hogy a megválasztandó 12 központi választmányi tagra a már előbb kijelölt szavazatszedő bizottság előtt adják be szavazatukat.

A szavazás tartamára a közgyűlés felfüggesztetik.

A szavazatok beadása s szabályszerűleg történt összeolvasása után, elnök a közgyűlést újból megnyitván a szavazatszedő küldöttség jelentése alapján a következő eredményt hirdeti ki:

Az országos tüzoltó szövetség központi választmányának tagjaivá az 1884—1886. évekre meg lettek választva, és pedig:

1. *Martinengő Nándor*, (Pozsony) 49 szavazattal
2. *Marchalko Gyula*, (Selmeczibánya) 49 szavazattal
3. *Sándor Miklós*, (Komárom) 47 szavazattal.
4. *Hausser György*, (Győr) 45 szavazattal.
5. *Ritter Főzsef* (Dunaföldvár) 45 szavazattal.
6. *Rösch Frigyes*, (Sopron) 42 szavazattal.
7. *Schlosser Albert*, (Rozsnyó) 41 szavazattal.
8. *Tornágyó Caesar*, (Uj-Arad-Zsigmondháza) 38 szav.
9. *Szeidl Lajos*, (Székesfehérvár) 38 szavazattal.
10. *Altörjay Sándor*, (Eger) 35 szavazattal.
11. *Boczkó Samu*, (Debreczen) 34 szavazattal. — és
12. *Krenedits Ferencz*, (Vác) 33 szavazattal, — mely választás eredményében a közgyűlés megnyugodott.

22. *Kempelen Béla* a 16. pont alatt megválasztott bizottsági tagságáról leköszön, —

mely leköszönést a közgyűlés a *Kempelen Béla* személye iránt viseltető bizalomnak miabb nyilvánítása mellett el

tapintatos modora és eljárásáért a közgyűlés által jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatik.

Ezek után a napirend teljesen kimerítetvén, a selmeczibányai VII. országos közgyűlés elnök által berekesztetett.

Kmf

Jegyzette:

Follmann Alajos, s. k.
szöv. alelnök.

Barabás Béla, s. k.
az velső aradi önk. polg. tüzoltókaré képviselője, mint közgyűlési jegyző.

Szeghő István, s. k.
hit. biz. tag.

Bernhardt Adolf, s. k.
hit. biz. tag.

Baligó János, s. k.
hit. biz. tag.

Reményfi Jenő, s. k.
hit. biz. tag.

Altörjay Sándor, s. k.
hit. biz. tag.

A másolat hitelül:

Budapesten, 1884. aug. hó 26-án.

Gorecky Zsigmond,
szöv. titkár.

A magyar országos tüzoltó szövetség központi választmányának.

J E L E N T É S E

A magyar országos tüzoltó-szövetség 6-ik rendes közgyűlése által megválasztott központi választmányra ruházott működésének alapszabályszerű határideje immár letelvén, kötelességének tartja a központi választmány, két évi működéséről és annak eredményéről hű és szigoruan való jelentését megtenni, befoglalván ezen jelentésében egyszersmind mindazok eseményeket, a melyek a szövetség életében előfordultak azon czélból, hogy a tisztelt közgyűlés ne csak azt lássa miként törekedett a központi választmány a szövetség céljainak megvalósításában, hanem egyuttal hű tükröt nyerjen a szövetség fejlődésének mérvéről.

A szövetség elnöksége és központi választmányja teljes erővel s egész odaadással szentelte magát a szövetség ügyeinek előmozdítására. Sokat tett az elnökség és a központi választmány, azonban nem mindazt, mit a tüzoltó-ügy felvirágzásáigényel, ténykedése azonban más tényezőktől s nem kizárólag az elnökség és választmány ernyedetlen buzgóságától függött. De ha az elnökség és a választmány nem hajthatta végre mindazt, mit lelkiismerete szerint czélul tűzött ki magának és a szövetség érdekében sürgősen szükségesnek látott, annál a már előadottakon kívül még az is az oka, mert megfejtendő feladatainak sokaságával szemben, annyi anyagi és erkölcsi akadályok tornyosultak tevékenysége elé, hogy azt majdnem benuitá téve, csak mint szárnyaszegett madár volt kénytelen feladatának nehézségeivel küzdeni. És hogy csaknem minden alkalmas eszközétől megfosztva, mégis valamely, habár csekély eredményt fölmutatni képes, ez, szoros értelemben véve, önfeláldozásának tulajdonítható.

Teljes tudatában van annak ugy az elnökség, mint a választmány, hogy a tevékenységéhez egyesek s különösen azok részéről kötött remények, kik a csaknem leküzdhetlen nehézségekkel megismerkedni maguknak fáradságot nem vettek teljesedésbe nem mentek, mindazonáltal nyugodt lelkiismerettel bocsátja ténykedését a tisztelt közgyűlés bírálata alá, mer meg van győződve, hogy a bajtársak többsége a jelzett nehézségeket ismerve, méltányolni s elismerni fogják az elnökség és választmányának önzéstelen buzgalmát.

Ezek után pedig biztosítjuk a tisztelt közgyűlést, hogy ha az események alakulása és a tüzoltó-intézmény jól felfogott érdekeinek megvalósítása egyenesen és kizárólag a központi választmánytól függött volna, vagy függne, ugy bátran lehetne mondani, hogy a tüzoltóságnak a jelen kor kívánalmaira szerinti igényei ma már kielégítve volnának.

A választmány működését azzal kezdte, hogy az elnökség kezdeményezésére egy felterjesztést nyújtott be a magas belügy

Ezzel kapcsolatban a *tűsrendészeti törvényjavaslat* teljesen elkészítve a belügyi miniszter ur ő excellentiája kezébe közvetlenül beadatott, ki meg is ígerte annak előterjesztését a képviselőházban, s ha eddigelé ez meg nem történt, csak azon körülménynek tulajdonítható, mert az érintett javaslat a már fennálló tényleges törvények közé sorozandó lévén, mielőtt törvénynyé emelés végett előterjesztetnék, óriási anyaghalmozatát és csaknem végnélküli összehasonlításokat igényel. Mindazonáltal nincs okunk a türelmetlenségre, mert míg egyrészt a belügyi miniszter ur szavát bírnak, hogy e fontos javaslat a leggyorsabban az országgyűlés elé terjesztetni fog, másrészt az úgy egy oly férfi kezében van, ki egész odaadással szeretve a tűzoltók közhasznú intézményét, teljesen át van hatva az előtte fekvő ügy sürgős voltáról, ennél fogva pedig teljes garantiát nyújt nekünk arra, hogy ügyünk nem fog érdemtelen elodázásban részesíttetni.

Meg kell itt említeni, hogy a VI. közgyűlés által a választmányhoz utalt sárospataki ö. t. egylet által beadott indítvány a *tűzoltási kényszer* tárgyában függőben hagyatott a fenti törvényjavaslat letérgezéséig.

„A biztosító-intézeteknek a tűzoló célokra leendő megadóztatására vonatkozó” törvényjavaslat kidolgoztatván, a fentivel egy időben nyújtatott be, sorsának elintézése ugyanazon körülményektől volt s van függővé téve; — remélhető, hogy az országgyűlésen kedvező elintéztést nyerend, annál inkább, mert már Ausztriában érvényben van.

A *tűzbiztosítási kényszer* ügye ennél fogva ezen törvényjavaslatok sorsának eldöntéséig függőben volt hagyandó.

Az Uj-Arad-Zsigmondházi ö. t. egyletnek azon indítványa, hogy a magas belügyi miniszterium az iránt megkeressék, miszerint egy és ugyanazon helyen 2-ik önk. t. o. egylet alakulása ne engedélyeztessék, — azon módosítással, hogy a gyári, malmai s egyéb localis t. o. testületek ilyenekül nem tekintendők, de egyszersmind ezek tagjai csak azon gyár vagy malom vagy bármely más vállalat tisztviselői, szolgálói s munkásai lehetnek, — kellő indokolás mellett felterjesztett s elintéztését várja, hihető azonban, hogy a nagyméltóságú belügyi miniszterium már a józan észszel is ellentétben álló ezen anomalia megszüntetése iránt saját kebelében már is intézkedett.

Az orsz. t. o. szövetség alapszabályainak módosítása a VI. közgyűlés által szintén a választmányra bízott, — ez a »Tűzoltó-Közlöny« 1882. szeptember 15-iki 21-ik számában egész terjedelmében közzététetett, azon felhívással, hogy az igen tisztelt tagegyletek ezen módosítási javaslatra vonatkozó véleményüket és észrevételeiket 1883. év július 1-ső napjáig a központi választmányhoz beküldjék, a tagegyletek ezen feladatuknak eleget nem tévén és az 1884. január 6-án tartott központi választmányi ülés napirendjére kitézött fenti tárgyhöz csak a dunántúli kerületi szövetség küldvén be észrevételeket, — a módosítás az ülés folyamán a szükséghez mérten eszközöltetett s a mint az a »Tűzoltó-Közlöny« f. évi 7-ik számában egész terjedelmében közzé téve van, fog terjesztetni a tisztelt közgyűlés elé — elfogadás céljából.

A »tűzoltószerkek kiállítása és vizsgálata szabályai tervezetének« elkészítésével Martinengó F., Rösch Fr. és Hauzer Gy. közp. választmányi tagokból álló hármass bizottság behatóan foglalkozott, s papírra tett nézeteik összegzésével a f. évi márczius hó 18-iki választmányi ülés Rösch Fr. urat bízta meg, ki ebbeli feladatának pontosan s lelkiismeretesen megfelve, a »szabálytervezet« összeállította, illetve elkészítette, mely a tisztelt közgyűlés elé terjesztetni fog megvitatás és végleges megállapítás céljából.

Az »egységes csavar« tekintetében — mely immár oly égető kérdése a tűzoltóságnak — f. é. január hó 6-án tartott központi választmányi ülés egy 5tagu bizottságot küldött ki saját kebeléből, melynek feladatává tétetett, véleményes jelentést terjesztetni elő a fenti tárgyhöz. A bizottság küldéséhez híven, beadta véleményes jelentését a márczius 23-iki választmányi ülésen, melynek lényege abban culminált, hogy az eddigi határozatoktól eltérőleg a hársi Könyvtár-egyesület

ennek foganatosítása végett felhivattak Walsér Feren pesti és Seltenhoffer Frigyes soproni tűzoltószergek kik be is adták mánkálataikat s az egységes csavar természetben és az átmetstetett feltüntető rajzban, a vetéssel együtt.

Ilyformán ezen kérdés is megoldható lesz e keretében s egy folyton érzett nagy hiányt fog eleny

A pozsonyi, valamint a csurgói ö. t. egyletek tették a szolgálati érem vagy jelvény kérdését, mely vagy horderejű kérdés a tűzoltóság életére; — belá központi választmány is; azonban, hogy ezen jelvény szilárdabb alapon nyugvó becsét szerezzen, jónak felsőbb szentesítés alá terjesztetni. Felsőbb helyen ne az eszme ellen, azonban mégis megtagadtatott a sz azon okból, mert a tervezett érem a hadseregnél mazott érmek mellett tévesztésre adhatott volna.

Miután illetékes helyeken kellő tájékozás sz az iránt, hogy a katonai distinctiókhoz hasonló érmek sanctionálatni nem fognak, a választmány f tüzte, olyan minták előállításáról gondoskodni, mely nehézségbe nem ütközik. Készítettett is a választmány mintarajzot és azt a tisztelt közgyűlés elé terjeszt választás és további határozat végett.

Az alapszabályokban előirt statisztikát Magyar tűzoltó-egyleteiről összeállítani nem volt lehetséges, előző évek tapasztalataihoz képest az egyletek nagy kérdőíveket be sem küldi — egy része pedig h állítja ki. De ha még ez fenn sem forogna, nem v hető az annyira fontos és szükséges statisztika öss még azért sem, mert a tagegyletek legnagyobb r fizetvén be a tagsági díjat, az elnökségnek tényleg pénze az ezzel járó költségek fedezésére.

Ha lehetséges volna módot találni arra, hogy tűzoltó-egylet pontosan megfelelné kötelezettségének tal beküldené a rendszeren és lelkiismeretesen kitöltöt ivatek, úgy lehetne egy olyan statisztikát összeállítá hü tükre volna hazánk tűzoltósági állapotának, s dis nék a szövetségnek. Annyi a hivatalos lapnak folyton lemmel kísérés mellett s a m. kir. belügyminiszteri eszközölt alapszab. megerősítések pontos feljegyzése konstatalható, hogy nehánynak felhasználását leszámítva szerint hazánkban mintegy 500 tűzoltó-egylet létezik, ből az orsz. t. o. szövetség — sajnos — alig 220-a hat tagjai közé.

A szövetség pénzmiseriájáról annyit olvashattak hattak az igen tisztelt tagegyletek, hogy csak is esnének, ha itt is hosszasabban foglalkoznánk vele; ann ban ki kell jelentenünk, hogy hasonlíthatatlanul kör mozoghatna s gyorsabban intézkedhetnék a szövetség den irányban — ha a legszükségesebbekre nélkülöz kellene, s nem kellene hosszú időn keresztül várnia csekély tagdíjakból annyi pénz egybegyül, hogy tárgyban — mely költséget igényel intézkedhessék.

A választmányi tagok utiköltség-megtérítése kapáltak valamit, pedig annak részbeni megtérítése ala szerint nem csak méltányos, de jogos is.

A VI. s VII. közgyűlés közötti ciklusban 4 mányi ülés tartatott Budapesten, s 1 a közgyűlést n napon Selmeczbányán, melyek mindannyian látogató örvendtek, s azok napirendjei összesen 45 pontot magukban.

A pénztár állása következő képet mutat.

1882. aug. hó 12-től aug. hó 15-ig bevétel: 2 kiadás pedig 2100 frt, s így pénzmaradék 200 frt. E zendő, hogy a végeredmény csak hozzávetőleges, m az utolsó perczig clöre nem látható kiadások vagy bevételek folytán az kevesebb vagy több is lehet. A s pontos végeredményt a tisztelt közgyűlés a költségv gyalása alkalmával észlelhetni fogja.

A hátralékok befizetése iránt több ízben küld szolítás, melyek egészben véve nem tévesztették el kat de csak helyes engedélyezés nélkül lehet

egylet, mely szabályszerű csatlakozási nyilatkozatot nem adott s ennél fogva be sem perelhető, a szöv. tagesyletei sorából kitöröltetett s a pénztári könyvekből összesen 570 frtot tévő tagdíjhátralékok leiratott.

Szomorú jelenségként kell fölemlíteni, hogy a Királyhágón inneni ker. t. o. szövetség elnökségéhez a tagdíjhátralékok beküldése iránt most legutóbb intézett megkeresésünkre azon választ nyertük, hogy a tagdíjakat bekíválni nem merik, mert úgy is az ottani szövetség feloszlását tartanak. A szász városok ö. t. egyletei pedig indignációjukat fejezték volna ki a felett, hogy magyar szövegű csatlakozási nyilatkozatokat kell kitölteniök, — szóval, nincsenek megelégedve azzal, hogy a magyar országos tűzoltó-szövetség hivatalos nyelve a „magyar“. Am jó, ha nem átalították a jó urak, érzületük mivoltának nyíltan kifejezést adni, úgy mi sem gondolkozunk sokat, hanem ezen eljárásukat a többi tisztelt tag-egyletek, s ezzel a nagy közönség bírálata elé terjesztjük.

Nevezetesebb eseményekként, melyek a szövetséget érintették, vagy kebeléből eredtek — a következőket sorolhatjuk fel:

A f. é. márczius hó 23-iki közp. választmányi ülés határozatából az elnökség egy felhívást küldött szét hazánk összes tűzoltó-egyleteire, melyben szívükre köti humanus ügyünk kellő támogatását — figyelmeztetve első sorban azon fontos körülményre, hogy saját egyleteiket óvják meg a feloszlás vagy elzúllás veszélyétől, s iparkodjanak azokat minél inkább felvirágoztatni.

Nagy lelki örömmel, egyuttal hódoló tisztelettel kell fölemlitnünk, hogy Ő cs. kir. Fensége József főherceg ur, szövetségünk védnöke, mint az alsóthi önk. t. o. szakasz főparancsnoka, ezen valamint több Alsóth körül fekvő pusztája t. o. szakaszait a legkitünőbbben szervezte, azokat teljesen felszerelte, mindenütt példás rendet s fegyelmet hozott be; minden nevezetesebb mozzanatról a szövetség választmányát kimerítően értesítette, — évi jelentést statisztikai kimutatásokkal együtt az egylet közgyűlése alkalmából beküldte, — előforduló tüzesetekről azonnal táviratilag tudósította az elnökséget vagy választmányt; szorgalmas munkatársa a »Tűzoltó-Közlöny« szaklapunknak, — szóval annyira testtel és lélekkel tűzoltó, hogy mintaképül szolgálhat minden magyar tűzoltónak; és csak azon buzgó óhajunknak adunk kifejezést: vajha egyleteink sietnének követni az előttük föltárt eme fényes példát.

Néhai Pap Emil volt szövetségi titkár-pénztárnok mult 1883. év június hó 25-ikén elhalt. Már régebb idő óta folytonosan betegeskedett, míg a május hó közepe táján rajta kitört elmezavar néhány hétre rá halálát idézte elő. Egy évtizeden keresztül volt igaz harczoja humanus intézményünknek, hosszú időn át szerkesztője volt a »Tűzoltó-Közlöny«-nek, bekövetkezett elmezavaráig titkár-pénztárnoka a szövetségnek, s pénztárnoka a budp. önk. t. o. egyletnek. Megfeszített szorgalma, tevékenysége, emberbaráti szeretete s mindenki irányábani jóindulata jobb sorsot érdemelt volna.

Utána alulirott neveztetett ki a titkári állásra, s ellenőri minőségben a pénztári könyveket vezette, míg a pénztár kezelését Follmann A. alelnök ur volt szíves magára vállalni.

A szövetség elnök, Follmann Alajos alelnök, Krencsits F. váci ö. t. főpar. s közp. választm. tag s a szövetségi titkár kíséretében szemleutat tett 1883. év július hó 13-ától 20-ig, mely alkalommal meggyőződést szerzett a budapesti önkéntes és városi, a váci, pozsonyi, győri, soproni, rév-komáromi esztergomi s dunaföldvári ö. t. egyletek belső berendezése s gyakorlati kiképzési foka felett, mely alkalommal mindenütt a legnagyobb rend, legczélszerűbb felszerelés és beosztás, valamint jó gyakorlottságról győződött meg.

Marschalkó Gyula selmeczbányai ö. t. egyleti főparancsnok s közp. választmányi tag ez év folyamán legfelsőbb helyről a közügyek s a tűzoltóság terén szerzett érdemeiért koronás arany érdemkeresztel tüntettetett ki, mihez hiszszük, hogy minden igaz bajtárs őszintén és szívesen fejzi ki szerencsekívánatát.

Ezek után hátra volna még megemlíteni azt, hogy a

vagy több tagja által képviseltette magát, u. m. a kolczi ö. t. egylet őrtornya felavatásánál: a lovasber ö. t. egylet 1000-dik órsége ünnepélyénél; a budapesti ö. t. o. egylet 5000-ik órsége ünnepélyénél; a nagyváradi ö. t. o. egylet zászlószenteelési ünnepélye alkalmából.

Vége a Fiume városába kitűzött jelenlegi VII. gyűlés ott meg tarthatásának okáról kell néhány szó megemlékeznünk. — Előrebocsátásával annak, hogy a hír, melyet néhány fővárosi lap közzétett, mintha a Fiume kitűzött ez idej közgyűlés politikai okokból — s állítólag horvátok demonstrációjától való félelemből quasi a magyar kormány figyelmeztetésére napoltatott volna el, — abszolút semmi alappal nem bírt, ezt fényesen beigazolta azon körülmény, hogy a fiumei kormányzó ur személyes tárgyalásba csátkozott a szöv. elnökségével a közgyűlésnek ez időn ott tartása iránt, ha erre a közbejött akadályok folytán még lehetőség kínálkoznék; azonban sajnálatunkra a fiumei egylet azon hiteles kijelentése, hogy a magyar korona gyűlése jelenleg folyamatban levő s az egész nyár folyamán t. nagymérvű átalakítási, építkezési, rendezési munkálatok folytán oly állapotban van, hogy ily fontos és nagy horde ünnepélyt, mely alkalommal a kilátásba helyezett nagyszámú magyar tűzoltóknak örök emlékeztetvé kívánták volna t. a fogadtatást, — úgy, amint ők óhajtanák rendezniök te lehetetlen, s így bár nehezőkre esik — a közgyűlés elnökét kérték oly meggyőző indokolással volt kísérve, hogy központi választmány indíttatva érezte magát, Fiume város a folyó évi közgyűlés ott megtartása alól felmenteni. Igéretöket birjuk azonban, hogy a VIII. közgyűlés megtartására, mely 1886. évre esik, meghívásukat feljuttatják, s ménylik, hogy ez el is fogadtatik.

E szerint nem lévén az idej közgyűlésnek helye, a központi választmány a gyűlés helyéül Budapestet tűzte ki, zárásával minden ünnepélyességnek, mely határozat azon nem mehetett teljesedésbe, mert a központi választmányi sorából Marschalkó Gyula selmeczbányai ö. t. főparancsnok három heti időt kért arra, hogy a VII. közgyűlés tartása ügyét Selmeczbánya város közönségének előterjeszse, melynek mikénti elintézéséről a város határidő jelentést tehessen; f. é. ápril hó elejével meg is jött az elnökséghez a fentnevezett város tisztelt közönségének átirat melyben vendégszerető falai a f. é. VII. közgyűlés hely megajánlani szíves volt, mely a választmány előző határozatához képest azon módosítással, hogy a testületi megjelölés kiállítás és nagyobb szerű ünnepélyességek kizárásával, ott é. aug. 17.—20-ik napjain meg is tartatik.

A fentiekben összegeztük a szövetség központi választmányának 1882. aug. 12-től 1884. aug. 16-ig terjedő idő teljesített működéseit, felsorolva mindazt, mi a VI. közgyűlés által feladatává tétetett, jelezve azoknak állapotát, előadva fontosabb momentumokat azon reményben, hogy ez a tisztá képét s hű tükrét adtuk a választmány munkálkodásának azon törekvéseinek, melyekkel humanisztikus ügyek felvirágoztatására hatni iparkodott. Mely jelentése után a hobb vágya abban öszpontosul, hogy a tűzoltóság ünnep minden honpolgár öröme a kívánt fejlődésben minél tovább haladjon.

Budapestben, 1884. évi augusztus 16.

A központi választmány nevében:

Follmann Alajos,

alelnök.

Gorecky Zsigmond

titkár

Az augusztus 29-iki tűzpróba.

Kedvelt szaklapunk a »Tűzoltó-Közlöny« ez évi 6. számából értesültem arról a tűzpróbáról, mely a Taxim városban, Péra külvárosában, a szultán ő felsége jelenlétében megtörtént. Ugyanaz a Mayer Gáspár, ki ott sikerrel demonstrálta, hogyha ő akarja, hát még a papir sem ég, — ellátog

lényegén mit sem változtat. A mit bemutatott, az érdemes volt a megtekintésre. S mert feltételezem, hogy e lapok olvasói az enyémhez hasonló érdeklődéssel viseltetnek az ily próbák iránt: leírom röviden a megejtett kísérletnél tett tapasztalatunkat.

Őszintén megvallva, ezuttal szívesebben szóltam volna már arról, az új, tüztöltői czélokra felhasználhatóvá tett anyagról, melyre figyelmem ugyancsak a »Tüztöltő-Közlöny« és pedig annak ez évi 5-ik száma vezérczikke által irányították s mely, e pillanatban is, annyival inkább foglalkoztat, mivel pár nappal ezelőtt, Berlinből vett értesülesem szerint, az ottani városi tanács már bizottságot is küldött ki, a fecskendőknek ez új tüztöltő anyag természetéhez képest eszközözendő átalakítása előmunkálatainak beható tanulmányozására. Berlini collegám, Witte őrnagy ugyanis felettes hatósága a rendőrfőnökség útján, azt hozta javaslatba a német főváros tanácsa előtt, hogy a következő hat év alatt successive minden nyomó szerkezettel bíró fecskendője, mely kéz erőre van construalva, olyan új szerkezetűvé idomíttassék át, mely a cseppfolyó szénsav és a gőz erejével végzi a ma még embererő által teljesített munkát.

E hír mindenesetre nagyobb jelentőségű s a mi annak tárgyát képezi, különösen reám nézve sokkal fontosabb, mint az utóvégre is csak korlátolt alkalmazást nyerhető tüzbiztonsági mázak, oltóporok stb. kérdése. Minthogy azonban a már nyáron megkezdeni vélt külföldi utamra csak most ősszel indulok és a Berlinben is teendő személyes tapasztalatok nélkül hozzászólni a mindnyájunkat érdeklő tárgyhöz nem kívánok: úgy vélem, hogy ez sem lesz teljesen érdektelen, ha addig is Mayer Gáspár éghetlen anyagával foglalkozunk.

A nyilvánosan megtartott próba úgy jött létre, hogy Reynauld Károly, patenttulajdonos, a szer feltalálója Mayer Gáspár által Budapesten is be őhajtá mutatni a szabadalmazott »tüzbiztos anyagot«. És mivel a jövő évi országos kiállítás csarnokai (ezen épületekben vannak; azért Mayer ur a hasznosat összekötvén — a még hasznosabbal, egyenesen az orsz. kiállítás bizottságához terjesztette be ajánlatát, melynek értelmében ő a kiállítási (deszka) épületek tüzeléssel impregnatiojának a keresztülvitelére hajlandó volna vállalkozni — egy oly új anyagnak segélyével, melynek »frappirozó« hatását kész előzetesen, egy a bizottság tetszése szerint kitűzendő napon, szakértők jelenlétében, demonstrálni. E mellett nem mulasztá el Mayer ur arra is hivatkozni, hogy az antwerpeni országos kiállításon már nyert alkalmazást ez az ő új találmánya.

Igy történt, hogy az országos kiállítási bizottság indítatva érezé magát a neki proponált próba megtartását elfogadni és annak vezetésére engem felkérni. Edelsheim Gyula báró főhadparancsnok e célra az Újépület egyik pavillonját készségesen átengedvén, a kísérlet aug. hó 29-ik napjának d. u. 5 órájakor az előkelő fővárosi közönség érdeklődése mellett megtartatott.

Készítettek egy körül-belül 4 négyszög méter területű 2½ méter magas fabódét, ezt bevonták előzetesen a tüzmentes anyagból készült festékkel. A szoba belseje, a »külcsin miatt«, *asbestos tapetákkal* volt bevonva. E szobába egy képet, ládácskát névjegyekkel és bankókkal helyeztek el.

A midőn a rendező kiállítási bizottság tagjai s a fővárosi polgármester a helyszínén megjelent, ezen új faalkot-

öntetem ezen máglyákat 50 kilo petroleum, 30 kilo s 12 kilo terpentín olajjal. Meggyújtattam a maglyát a lángtengerben a faalkotmányocska láthatatlan lev erős tűznek az épület mintegy negyedóráig volt k tűz lohadni kezdvén, a házikó körvonalai láthatókká mire a bizottság megkeresésére a parázs tüzet elolta.

A bódé ezen nagy mérvű tűz daczára nem ki s a beléje rakott tárgyak is épen maradtak. Tében, hogy a deszkák összerakásánál támadhatott folytán a festék alatt imitt-amott kormosodás állott, de marad tehát, vajjon, ha még nagyobb tűz által a bódé körül s a tűz nem egy negyed óráig, hanem hosszabb ideig élesztetik, ellent tudna-e állani ennek alkotmány? s nem következnek-e be még nagyobb dűs, nem mállanék-e le a festék s nem dőlne-e be a De ha ez így történnék is, még akkor is ezen festélen Jó szolgálatokat tesz. Mert kétségtelen, hogy a bekenve *nagymérvű tűznek ellentáll*. Ha tehát diszlet alkotmányok, hajók stb. ezzel bevonatnak, egy részről tovaterjedésének eleje van véve; másrésztől pedig mérveket semmt esetre sem ölthet, mintha a faalkot vele behuzva nem leendettek. Ezen kívül ezen tüzfesték csak kevéssel drágább, mint bármely más l az illetők állítása szerint, évek hosszú során át m elletutálló képességet. Ezen utóbbi állítás valóságát szetesen az idő igazolná be.

Az országos kiállítási bizottság az credményny sen meg volt elégedve, s a kiállítási faalkotmányok festékkel fogja bevonatni. *) Meg kell jegyezmem mé ezen festék, nem úgy, mint más impregnáló szer, kel szagot egyáltalában nem terjeszt.

A személyes vezetésem alatt állott gyakorlati városi tüztöltőség 42 emberrel s megfelelő szerekkel, pesti önkéntes tüztöltő-egylet pedig egy e célra önlentkezett szakasszal vón részt. A gyakorlat végez megjelcmt összes tüztöltőkkel és szerekkel a hatóság fel diszelvonulást vezényeltem, mely alkalommal a fővá. oltóság Scserbovszky Szaniszló h. tüzfelügyelő, az ő kasz pedig Gerber Béla szakaszparancsnok vezetés állott.

Budapest, 1884. aug. 31.

Kempelen

A szervezés és rangjelzésről.

(Egy későn érkezett, de még sem elkésett cikk.)

A lélek legbensőbb örömeivel fogadtam és üdv a »Tüztöltő Közlöny« f. évi 5-ik számában foglalt ama séges eszméket tartalmazó sorokat, melyeket »egy v társ« szolgáltattott a nevezett lap útján (minden val oltó öröme) köztudomásul; még teljescbb volt az akkor, midőn a »Tüztöltő Közlöny« ez évi 6-ik száma cikkkét elolvastam!

Régeen vágytam ilyen közleményre, magam is t néhány ívet hasonló eszmékkel, de nemmertem soraim keresni a »Tüztöltő Közlönyt«, nehogy kitegyem mag elutasításnak oly kérdés fejtegetésével, melynek bonc fogására (sokak szerint) egyedül csak »főparancsnok nak »jogositva« és »hivatva«!

Mint sok »harczot« átélt tüztöltő azonban és »egy vidéki főparancsnok« eszméinek *határozott hív* sietek én is a porondra, hogy megforgassam tollar

azon kevesek ellen, kik a tűzoltói intézmény haladásának csupa álszeméremből akarják útját állani!

Ha térkép szerint osztjuk négy részre az országot, még akkor is dicsekedni merek, hogy ismerem Magyarország tűzoltó egyleteinek egy negyedét. Ismerem az egyletek élén álló, ama nemeskeblű főparancsnokokat és parancsnoksági tagokat, kik szívvel, lélekkel szolgálják a tűzoltás ügyét; ismerem azt a megbecsülhetlen őserőt: az egyes egyletek legénységét és a bennök élő emberbaráti jóindulatot és ismerem azt a fájdalmat okozó közönyt, mely nagy általánosságban még ma is útját állja a tűzoltó-ügy haladásának Magyarországon!

De hát miért halad ez az ügy oly lassan?

Azért mert ismerem egyet, melyben huszonhét működő tag között csak a falusi bákter meg annak a sógora a közlegény, huszonhat tag pedig, (mert hát a bákter »városi tűzoltó« számba megyen) csupa sarzsi, csupa tiszt!

Ismerem egyet, melynek főparancsnoka olyan cifra, hogy vele együtt a parancsnoksági tagoknak még a füle is alig látszik ki az arany zsinórból! És ennek kaczagató gúnnyául ott korhad és rozsdásodik a »faluház« tetőtlen színje alatt a »néhai« nevet régen felöltő vizipuska!

Ismerem egyet, melyek élére a lakosság köréből alakult egyesület, tagjainak rokonszenva és tisztelete emelte egy főparancsnokot mint a parancsnoksági tagokat. És ismerem egyet, hol a megítatott vagy kilátásba helyezett bor mennyisége emelt az egyesület élére pávatollba öltözött pulykát!

Ismerem konkolyhintő embereket, kik az egyesületekben folytonosan a viszály magvait szeretik hinteni, csupán azért, mert a tisztelet és bizalom egy-egy nemeskeblű szerény férfit ültetett az egyesület élére, ki nem engedi meg, hogy a humánus eszme egyéni nagyzásnak legyen mézes madzaga; küzdve közönnnyel, küzdve intrikával alig tud odajutni, hogy a jótékony célú egyesület nevében vagy testén rágódó kigyó fejét megpuhítsa!

A vidéki kisebb városok és falvak lakói látják az itt-ott divó oktalan vakparádét; látják a sokszor kikerülhetlen csetepatét; fültanui az elkeseredett szó- és tollharczoknak; szemtanui az előleges vagy utólagos boroztatásnak stb. megborzadnak a tűzoltó egyesületek eszméjétől s megalkotják a fogalmat maguknak, hangot adnak e fogalomnak mely terjed faluról falura, mint a vihar, mint a dögvész s mely abban találja összes kifejezését, hogy a tűzoltók egyebet nem tudnak, mint parádézni, inni vagy veszekedni!

Vagy nézzünk szét az országban! Hány várost találunk olyat, melynek lakói közül annyian sorakoznának a tűzoltó egyesület kötelékébe, hogy minden száz lakos tiz tűzoltót adna az ügynek? Hiszen az eszme oly nemes, hogy a hazaszereget után közvetlenül következik! A Hazának ellenség elleni megvédésére ott van a katonaság; a tűzhelynek a szülővárosnak tüzesetek és árvizek elleni védésére alakultak a tűzoltó-egyesületek!

Mikor annak volt a maga ideje, mint a gomba, úgy termett a magyar földön a sok hős hőnvéd! És ma talán népünk van megváltozva, hogy egy humánus intézmény szolgálataiba állani nem akar!?

Nem! a nép ugyanaz! e részben a nemzeti őserő jellem nem változott, csak a »tálatást« hibázták és hibázzák el a szakácsok, kik az új intézményt itt-ott, saját nézetük, nem ritkán egyéni hiúságuk szerint akarták s akarják meghonosítani, talán azért, hogy az eszme fénye reájok vesse az első sugarat, vagy hogy az emberbaráti nemes eszme az ő hiúságuknak legyen talpköve!

De még ha ily viszonyok mellett csirázott is itt-ott a tűzoltó egyesületek alakításának eszméje, még akkor is lelkeimből üdvözlöm a szerencsétlen sorsra jutott egyesületet, mert a semminél végre is többet tettek, s az örök jóindulatu lakosság, mely talajt adott az új eszmének, előbb vagy utóbb kiábrándul, s a lenyügöző lánczot lerázva, oda juttatja az eszmét, a hol annak (a legparányibb falucsukában is) méltó helye van!

Az a tiz év, mely a »magyar tűzoltásnak« lendületet

rancsnok« a »Tűzoltó Közlöny« f. évi 6-ik számában nézve is *kösvagyonná* tett.

Vágytam, lelkeimből vágytam tudni én is, (épe mint dr. Hauer soproni segédtsiszt ur) hogy ki írta a »T. hatodik számának vezércikkét, de mert írója lebecsülte hagyta a sisakrostélyát és márt főbb dolog elöttem az, hogy mit ír valaki, sietek egyszerű erőmmel az ismeretlen dolog bajtárs által kibontott lobogó alá sorakozni!

Jól tudom én, hogy kiesiny lesz az a tömeg, mely tétlenül fogadja el ezt a tervezetet; hiszem és vallom, felsőbb helyről, vagy a törvényhozás kardcsapása nélkül *másik évtized kell a fejlődésre*; elvagyok készülve arra, hogy sok lila-ténta és nyomda-festék fog e kérdésben a fehér pirosra száradni, de azt is hiszem és vallom, hogy évről több-több követője lesz az »Egy vidéki főparancsnok« eszéges eszméjének, mert a tűzoltóság eszméje rohamos bontakozni az évtizedes ködből; egyes városok és községek legkitünőbb férfiai állanak lassanként az ügy élére, nem tán azért, hogy czégtáblák, kirakat darabok legyenek, hanem hogy kellő irányban vezessék a humánus eszmét!

Lelkem mélyéből üdvözlöm dr. Hauer Gyula urat nyiban, hogy az eszme megvitatása céljából sorom szállt. De nem értek vele teljesen egyet a midőn azt mondom, hogy »ha az a terv elfogadtatnék, sok tűzoltót elidegeznék emberbaráti működésétől.« Sokat igen, de jó tűzoltót Idézzünk uram! »A dicső nem fél az idők mohától, hanem a koporsóból is kitör és eget kér!«

Hiszen annyi nemes érzésű ember van hazánkban, ha mi jelenlegi tűzoltók mind meghalnánk az egyik napban, nyomunkban, porainkból ujak támadnának a *pillanatban!*

Avagy csak mi vagyunk *»kizárólagosan szabadalmi«* tűzoltói e hazának? Nem uram! Ismerem oly erős, ügyes, nemes szívű férfiakat, a kikre, ha ráadnók ma a tűzoltó *uniformist*, olyan tűzoltó lenne belőle, hogy mi mindkettőt megbámulnók!

Nem a ruha teszi az embert, hanem az ember a ruha!

Nem hiszem azt, hogy egy országos felügyelőnek tart fordítana *minden, öntudatos* parancsnok. Én igen sok parancsnokot ismerem, a ki teljes szívvel óhajtja egy ilyen rendszeresítést, mert reméli, hogy lenne a hazai belügy legfőbb kormányzatában egy oly férfi ki, ha kellő hely és időben szavát a mérlegbe vetné, kellő mederben ha tűzrendészetünk s nem hallanók a legtöbb egyesület szemébe ama panaszt, hogy: »hiszen ha a *hatóság* így megugrának teendőjét, kötelességét, akkor mi is boldogulnánk!«

Ne méltóztassék, csak kevés egyesületről itélni, s nem tudni ki a nyugatra eső városok tűzoltóságainak szokás. Én elhiszem, hogy ott már a gyermekek bele nő a tűzoltó egyesület egész eszméjébe. Elhiszem, hogy ott mindenki országos főparancsnoki képesítéssel megterheltnék képzelni magát. Másként nem is ígérhetné meg, hogy az országos felügyelővel még akkor sem fog törődni, ha azt a kormány nevezi meg.

Tagadhatlan, hogy e *kinevezéstől* és a *kinevezett tisztelet* fog függeni, hogy ez állás átok vagy áldás hazánk tűzoltói intézményére?

A tanfelügyelői intézményt se méltóztassék kigunyogatni. E téren is *embere válogatja*, hogy mivé lesz maga az intézmény. Én ismertem például Szász Károly, Tóth József, dr. Gyula, Sipos Orbán működését. De nem ismertem protektanitót, ki e neveket gunyolódások közt merte volna a bizalmasabb »komám uramék« között is emlegetni.

Pedig ezek az urak a »királyi tanfelügyelőség« alatt is irányt adtak sok protestáns iskolának s rendbontók sok iskola szétzilált, megmohosodott tanügyét!

Hanem persze *az egyéntől függött*, hogy *miként* haladta végre azt, a mit hivatalához mértten, kitűzött maga elé.

Nem látom különösnek, hogy az »Egy vidéki főparancsnok« a főváros tűzoltó-főparancsnokának a vidékiekéhez fokkal nagyobb rangot ad.

Nézzük meg a főváros viszonyait. Azután vonjuk

yt stb., mint a mennyit a főváros tűzoltási viszonyai a város tűzoltó-főparancsnokától megkíván?

Ne kössük ez állást jelenleg az egyénhez s ki ne mondja a számon, hogy *Kempelen*-től nem sajnáljuk, de *Krause*-már sajnálnók. Hiszen ma már nem is létezik Krause városi tűzoltóság közt. És én hinni merem, hogy a fővárosban csak addig fog élni hatalmában és tisztességében a főparancsnok, *míg az ügynök él és élni tud!*

De ne feledjük, hogy még a három éves fiatal baka is zsi a rezervistát s azt mondja, hogy a katonasághoz (gyerek) már csak jobban ért! S kérdem, nincs igaza az empontjából? Ő a gyakorlatokban *benne van*, a csendes polgári élethez szokott tartalékosnak meg (legalább a tartalékos) nehéz az a szakmunka!

Az is igaz, hogy a mikor a tartalékos aztán újra kitörődik bizony elülhet a mellett a bajszatlan baka! Történik az, hogy mi is akadunk olyan városi (fizetett) tűzoltókra, a kiket mi öreg tartalékosok hármásával megkiszólitani akár a tűzoltás munkájára, akár egy kis mény birokra!

De hát mindezt (ugyan kérem ne szégyenljük kimonulni), csak akkor tesszük, mikor ahoz kedvünk van, ne megkérjük rá is érünk. Amannak még fáradtnak lenni sem szabad! És a míg mi a bevezetett tűzoltás után a lövőgőz, sőt nem ritkán *sértetlen fényű* rezes csákovával becsúszunk a »Makkhetes«-hez egy pohár söröcskére; vagy az éntes legénységet magunk előtt megtiszteltetve uridézzeával bocsátjuk szét, addig neki — habár közvetve figyelni kell a szerek rendberakására, készíteni kell (nem éntes, hanem) hivatalos jelentéseket. És ha kötelességvizsgálat vádja éri, nem mondhatja a fővárosnak, hogy szönöm a barátságot, tessék visszaadni a bábruhám, am fegyelmi vizsgálat alá fogják, mely alól, ki nem tti sem a »népszerűség«, sem pedig az »uri kaszinó«!

A »Tűzoltó-Közlöny« *lapvezéréstől* a számára tervezett rangaddig míg a lapvezérség olyan alkalmas kézben leend, mint vé, egy cseppet sem sajnálom. Én a »Tűzoltó-Közlöny«-t tem egyedül alkalmasnak arra, hogy az országos szövetségnek talos közlönye legyen. Kivüle más lap szerkesztőségét t sem vagyok hajlandó felparádézni, mert a cifra zsinór véért »Tengelyvég« községben is indithatnak meg egy t »Vagyonőr« cím alatt. Ily esetben kinek lehetne az a kifogása?

A mily mértékben üdvözöltem dr. Hauer urban azt a tüzet, hogy az eszme megvitatására sorompóba szállt, a kora kénytelen vagyok megmosolyogni azt a zsákból kiszöveget, hogy a másod-karmesterrel egy rangban lenni is röstell.

Hiszen kérem Ön sem lesz talán örökidőig segéd tisztán a derék városban s mit mondana ahoz, ha majd a főparancsnoknak (idővel például Önnek), legalább is nagy rangot viselne a segéd tisztje!

Azt hiszem, hogy ilyen rangos segéd tiszt, engedelmesdolgában gyakran fordítana hátat a soproni főparancsnoknak s meg lenne Ön büntetve a fiakban, harmad-negyed-ten.

Sokat szeretnék még írni, magamat hozva fel például, én azért, hogy ne tudjak megharagudni önmagamra s haragudhasson meg reám más is. De mert megdotta azt *Fókai Mór* »*édesebben beszél a legkisebb seb, melyik vérzik, mint a legnagyobb háj a melyik csak kedni tud*«, kijelentem, hogy előttem *kedvesebb* lesz, a legyöt markos tűzoltóval, mint egyszerű közlegény esetén) a sugárcsővet vagy a dereglye lapátját; athatom, mintha akár »osztály-parancsnoki«, akár a tűzoltó-Közlöny« külmunkatársa címén felpiperéztetem. zivesebben viselem az egyszerű tiszt esetleg közlegényi út »*alázattal*«, mint az érdemen felüli tuzsinórozást — »*alázattal*«!

Pedig a veszedelem melegét én nem rettegtem soha, izember számba, meg gondolom, hogy ma is elmegyek. én meg a kihez én szólok, nem a sarzsit nézi rajtam, csak a rangomat, hanem a hangomat is elégnek tartják a közlegényeim (pedig hát közöttük is megakad egy-egy

ügyvéd). A kinek pedig ez nem elég, az olyan emberre szót sem vesztegetek munka közben.

Es hogy végül én, no meg aztán *mi* biharmegyei tűzoltók keveset törődünk az egész rangjelzéssel, mutatja az a nemrég hozott határozat, hogy a nagyvárosi szövetség által elfogadott szerény, egyszerű, a tűz, korom és sártól nem féltő rangjelzésünket (új és országos szervezés nélkül) még akkor sem fogjuk megváltoztatni, ha némelyek az ég minden csillagát akarnák is reánk rakatni.

Várva várjuk a szövetségi gyűlés tevékenységét, elvárjuk, hogy annak munkálata áldásthozó leend. Mindenesetre meg fogjuk bírálni a határozatokat s ha azok a mi céljainkkal nem quadrálnak vagy felebbezünk ellene, vagy megköszönjük az önkéntesen magunkra vett édes nyügöt s odahagyjuk az eszme hü szolgálatát. Jön a helyünkbe majd más! Vagy megmaradunk egyszerű ruházatunk és rangjelzésünk-nél, hogy benne maradhassunk egyuttal a nép rokonszenves szeretetében!

Mi az *eszmet* szolgáljuk s nem egyéni nagyravágyásunkat. Én üdvözlöm a leendő országos, esetleg kerületi felügyelőt, meghajlok nézete előtt, ha belőle egyetem javára tanulást merithetek s tisztelettel fogom említeni nevét ha tőlünk távozik! De ha látni fogom, hogy »*gemkirály leend az a hiülők országában*«, én leszek az első, a ki ismét szuronysegezve ugrom a kalamárisnak, hogy az országos tekintély állás betöltése körüli hibát, a mindig igazságos fenntartásnak, egy kis nyomdafesték segítségével bemutassam!

Miután pedig gyanitom, hogy sok sok tüzoltó fog akadni olyan, ki e sorokban a *kit* és nem a *mit* fogja meg-bírálni: engedje meg igen tisztelt kedves szerkesztő, ha nevem aláírása mellett Önnek még fényképemet is beküldöm! Ismerjen meg kérem legalább »*másolatban*«. Órizza meg azt, mint Ön iránti tiszteletem egyszerű jelét. Es ha valaki nagyon meg akar majd dorongolni, csak szolgáltasson ki, kérem, hogy a kíváncsiak ne csak olvashassák, hanem láthassák is azt, a kit ütni készülnek. Láttam én az ilyen toll-harcnál nagyobb tüzet is.

Rátkay József,

nagyvárosi mászó-csapatvezető.

Württemberg tűzrendészeti törvényjavaslata.

Ápril 25-én került az ország képviselőinek asztalára. A törvényjavaslat 4 fejezetre oszlik. Az első fejezet 1—8. §§-ban a községek által felállítandó tűzoltói berendezésekről, 9—20. §§. a tűzoltó testületek különféle fajtainak szervezetéről szól. A második fejezet 21—26 §§-ban azokat a szabályokat sorolja fel, melyek szerint a szükséges anyagi eszközök megszerzendők. A harmadik fejezet 27—30. §§-ban az állami felügyeletet szabályozza; végre a negyedik 31—35. §-ban elrendeli, hogy tüzeseteknél mi módon vezénylendők a testületek és micsoda eljárás követendő a tűz eloltása után.

A javaslatot tárgyaló ülésen az általános vitában Sachse képviselő szól először a tárgyhoz. Szerinte a mily nagy örömmel üdvözöltetett a javaslat tűzoltó körökben, ép oly elégtelenséget szülhet az a községeknél. Mert, ha teljesen átértenék is a dolog lényegét, anyagi korlátolt helyzetük sok helyt ellene szól az ily törvénynek. Ő tehát csak akkor volna hajlandó az alapjában véve helyes javaslat törvénynyemeléséhez hozzájárulni, ha kimondatnék, hogy annak életbeléptetése csak lassanként, 10 évi időköz alatt fogantatosittatik. Ugyanily értelemben szólnak Hartenstein és Lang képviselők is, kik után a belügyminiszteriumi államtitkára v. Hölder beszélt.

„Az iniciatívát — ugymond — a szőnyegen lévő javaslat-hoz tulajdonkép maga a polgárság adta meg. Nem a miniszterium volt, a mely kezdeményezni merészelt e tekintetben, hanem az egyes községek lakosai, kik belátták, hogy a régi tűzrendészeti szabályzat nem felel meg többé a mai viszonyoknak. S a ki emlékezik a tűzoltás régi módjára s ismeri a tűzoltóságok által felmutatott jelen állapotot, az nem is zárkozhatik el az óriás haladás positiv ténye elől. Ő

egyszer szemtanuja volt egy vidéki városkában kiütöttnek s annak a lefesthetlen kapkodás, zűrzavar és féregnek, mely a vészharang megkondultától a veszélytálásáig uralkodott. Másrésről azonban volt alkalm, csak személyes tapasztalatból a modern tüztöltés vivival is megismerkedni. S a kettőt szembeállítva, össze — csak örömmel tudja üdvözölni és csak köszönettel tudja, hogy maga a polgárság tesz lépéseket a régi tatlan viszonyok megjavítását célzólag. Es gáncsolás t csak dicsérőleg emlékezhetik meg azon férfiak igazizmusáról, a kik idő és pénzáldozatokat nem kimélve oltó intézménynek emelésén fáradoztanak. „Ellenvet an az egyik előttem szóló, hogy a községek anyagi te contraindikálja a jelen törvénynek életbeléptetését. mmal a törvényhatóságok kivétel nélkül és a közsé s is a nagyobb száma már ma, törvényileg való köte- iélkül is a legnagyobb áldozatkészséggel járul hozzá a részéről a tüztöltéságok támogatásához, minck ténye csak amellett szólhat, hogy immár általánosan felis- ett a szóban forgó javaslat lényeges volta. Minthogy a népszerű önkéntes tevékenysége a haladottabb viszo- : már az ország nagyobb részében megteremtette és a kormány a központi segélypénztár megalakításával is volt abban a helyzetben és hihetőleg ezután is lesz, a szegény községeket a kellő támogatásban részesítse l végre maga az állam is elvileg ugyanezen álláspont- r 1872-ben elfoglalta, azáltal, hogy az országos tüz- igyelőséget szervezte: clérkezettnek látszik az ideje- hogy törvényes alapot is teremtsünk az új intézkedé- . Nem az van ezzel mondv, hogy a tüztöltőknek i kivánságát teljesítsük. A szakember saját szakmája- ben lehetőleg magas kivánságokat szokott támasztani. k arról lehet szó, hogy ez ismert és nem kifogásol- ajlandósággal szemben az egyes községek érdekeit kö- zszzerűleg megóvjuk és az ökonomikus viszonyokat lehe- zem elől ne tévesszük. A javaslat tehát csak elfogad- e a törvény végrehajtása természetesen kiméletes mó- zukcsezivc foganatosítható. S a kiméletes tekintettel z egyes községek általa igen jól ismert viszonyaira, a erium feladata. Ott, ahol a tulságos követelés megha- z egyes községek erejét, bizonyára okszerűbb a némi- ctlenebb alapokon maradni meg. A fősúly azért e- znél is, a fokozatos keresztülvitelre lesz fektetve; de i cél semmi esetre sem ejtendő el. S hogy ezt a- célt megközelíthessük, nem szabad visszariadnunk az- ik megadásától s különösen nem szabad elvenni a ked- n férfiaknak, kik idáig és ma is még teljes odaadás- szeretettel csüggnék a tüztöltőügynek előmenetelén. s!)

után v. S c h a d képviselő szólalt fel a következőkép- : kérdés, hogy czélszerű-e a törvényes uton való be- zás. A tüztöltéságok idáig önkéntes alapon jöttek létre t a javaslat elfogadásával ez az alap bizonyos tekin- kirántatik alóluk. Maga az állam pedig még nem- be az iskolák építését sem, s már is egy újabb ter- r venni a vállaira. A vidéki tüztöltéságok távolról sem- oly nagy fontossággal, mert ha az apró vaskók közt- kiütött a tűz, a legjobb tüztöltéság sem sokat tehet- zemberben. (Ohó!) Beszédét azzal fejezi be, hogy ő a- részéről nem igen tud e törvényjavaslattal rokoni-

a n t l e o n képviselő ezzel szemben kifejti, hogy előtte zavai nem találók, mert épen a vidéki kisebb közsé- bir a legnagyobb fontossággal, hogy jól szervezett- ság legyen kéznél. Ő épen az ilyen kisebb községek- dékében üdvözli örömmel a szőnyegen lévő törvény- tot.

égül v. P i s c h e k képviselő szólott a tárgyhoz, el- án, hogy a tüzrendészeti törvény megszerkesztése ma- a képviselőházban már többször hozott szóba és . kormány szerinte csak e kivánságnak értelmében járt- ön betérjeszté a javaslatot. Ellenvetések most főleg a- anyagi oldalát illetőleg merültek fel. A legtöbb köz- onban, hála néhány ügybuzgó, lelkes férfinak, már

tényleg birtokában van mindazon intézkedéseknek és beren- dezéseknek, melyek kötelező behozatalát a törvény czélozza. Másrésről nem tagadható, hogy szinte kötelesség e beren- dezések tökéletesbitésén rajta lenni, tekintetbe véve azt az egyetlen körülményt, hogy a tüzkár épületekben és butorok- ban az egyetlen 1883-ik év folyamán $4\frac{1}{2}$ millió márkát tett ki. Egy része ezen károknak okvetlenül megtakarított voltna helyes s megfelelő tüztöltői berendezések által. Végre- pedig nem hagyandó szerinte az sem figyelmen kívül, hogy a törvényjavaslat értelmében a tüzbiztosító társaságok köte- lezve lesznek hozzájárulni a községek felszerelése költségei- hez, ugy, hogy a kevésbé vagyonos községeknek is elvisel- hetővé válik ily módon a törvényhez való alkalmazkodás. Ha mindehhez még hozzáadjuk — ugymond — hogy az- illető községek viszonyaival legjobban ismerős hatóság véle- ménye mindenkor irányadóul fog vétetni, csak mellette lehe- tünk a javaslatnak.

Az általános vita befejeztével az első fejezet lényegte- len módosításokkal elfogadtatott. Legközelebb a vég- leges szövegezésben ismertetni fogjuk az egész törvényt.

T Á R C Z A.

A selmeczi ünnepélyek.

Minden lesz, épuget, miként más közgyűléseknek alkal- mával, csakhogy — *programmon kívül!* Így jövendölte meg Abelino belső dolgozó társunk a »Tüztöltő Közlöny«-nek 7-ik számában. És volt minden... Az első programmon kívüli, de már hivatalos-ivás, még Budapesten történt.

Alcsuth, Balaton-Füred, Dunaföldvár, Győr, Moha, Sió- fok, Székesfehérvár stb. egyszerre akartak indulni Budapest- tel. És e czélből, szövetségünk kedves elnökével egyetem- ben, már 16-án megérkeztek a fővárosban. A budapesti ön- kéntes és városi parancsnokság, a szövetségi elnök ur itt időzése alkalmából, bajtársi összejövetelt sietett rendezni. A pilzeni söracsarnok külön-termében jöttek össze az egymásnak találkat adott bajtársak.

Az itteni kedélyes együttlét, meg a másnapi még ke- délyesb utazás; végre ez utóbbi utolsó részletének érdekes volta: mindmegannyi külön feldolgozásra érdemes, csábító téma volna. Hanem nem akarunk akként járni, mint a VI. közgyűléssel, melyről referádánk 2 évvel ezelőtt ott szakadt meg, hogy utban valánk Zalaegerszeg felé, hová — a »Tüztöltő Közlöny«-ben legalább — azóta sem érkeztünk meg. Mellőzzük tehát ezuttal még a *Hausernék* főnöksége alatt az egyik coupéban, a »makkheteshöl« czimezve, berendezett koresma lefestését is. Csupán annyit említünk meg róla, hogy abban *Kis Jenő*, győri segédtitstnek gschefthführersege és *Gorecky Zsiga*, csaposlegény szakértelmes vezetése alatt előbb csömöri, majd meg *Altörjöv* s *Dr. Pásztor Bertalan* egri szállítók csatlakozása folytán egri — szóval igen kitünő bor mérődött, s kezdjük ott, hogy két, csinosan felkoszorozott kávémasina, akarom mondani kisebb fajta gőzmozdony s- gitségével, mely Garam-Berzenczén vett át bennünket a ma- gyar államvasutaktól, 17-én délután 3 órakor szerencsésén megérkeztünk a selmeczi pályaházhoz.

Itt *Marschalkó Gyula* főparancsnok vezetése alatt az élen a bányász zenekarral kivonult önk. tüztöltésőszád várt reánk. A fogadtatás fényét emelendő, megjelentek *Péchy An- tal*, miniszteri tanácsos urral együtt a bányatisztek egy része, valamint a városi tisztviselők is, csaknem teljes számban. Az üdvözlőbeszédet a gyengélkedő Ocsovszky Vilmos polgár- mester távollétében Krausz Vilmos főkapitány mondta, szól- ván a következőkép:

Mélyen tisztelt vendégeink!

Az emberiség javát czélzó fáradozásuk eme színterén, szívélyes Isten- hozottat mondok, sz. kir. Selmecz- és Bőlabánya városok nevében.

Igaz szívvel, őszinte barátsággal ajánljuk vendégzeretettünket Önöknek, kik nemcsak egyeseknek, de e város közönségének, e városnak vendégek. — Ha külső fényben, ragyogásban minket más városok felülmulnak is, de érzel-

münk bensőségek, barátságunk igaz volta, — bátran kimondom — kiállja a versenyt akármelyik városéval is.

Ez igaz érzelmek hurja pendült meg keblünkben akkor, midőn Magyarország gyöngye, bizonyos okok miatt, bezárta kapuját a szövetségi gyűlés előtt; ez igaz érzelmek hurja pendült meg újból most, midőn kedves vendégeink körünkbe lépve, önöket a legszíntébb »Isten hozott«-tal üdvözlöljük. Isten hozta kedves vendégeinket! Éljenek!

A szavait követő lelkes éljenek elhangzása után *Cziráký Béla* gróf felelt: »Midőn — ugymond — a t. polgármester helyettes ur által említett azon sajnós körülményről értesültünk, hogy az országos tűzoltó szövetség VII. közgyűlését megtartandó, nem azon a helyen gyűlhet egybe az idén; amelyre összejövetelünk kitűzve volt, — fájó érzésünket csak az volt egyedül képes paralyssálni, hogy egy oly másik város részéről érkezett hozzánk a szives meghívás, mely városnak igazán érzelmei a tűzoltók működésének méltánylása terén országosra magára vonták a figyelmet. Örömmel jöttünk el a városba, melynek vendégszerető falai közt a nemes ügyünk iránt való lelkesedés karöltve jár a kebleket hevítő hazafisággal.

A milyen szívélyes az önök »fogadj isten«-e, époly őszintén adunk szívünk mélyéből jó örömeztetésnek kifejezést a felett, hogy alkalmunk nyílt Magyarországon ezen első városai egyikében jönni össze. Kívánságunk csak az, hogy Isten éltesse Selmezbánya polgárságát, mely a tűzoltóügy iránt oly lelkes érdeklődést tud tanusítani.«

Azután kezdetét vette a — programmon kívüli — *ünnepélyes* bevonulás. Elöl a bányászzenekar haladt, kitérően értve hozzá, hogy miként kell a helyi viszonyokhoz képest változtatni az ütemet. »Hegynék le« oly vígan s gyorsan harsogott a trombitájuk, hogy egynémely hosszukásabb természetű bajtárs alig győzte aprózni a lépést és »hegynék fel« olyan gyászinduláson szóló a harsonájuk, hogy egyedül az ablakokból kikandikáló kíváncsi fejcsékek kecses molygása, meg a szórványosan még a városban is felhangzó üdvözlő volt képes velünk azt elhittetni, hogy menetünk — *diadalmenet*. A zenekar után a vendégtűzoltók következtek, tarkítva a fogadó-bizottság civilelemei által s végül a selmezi század rekesztette be a menetet, melynek élén és oldalán egy mézárásokból összetoborzott és *Schuster* alkapitány vezetése alatt kivonult *lovashandérium* — jámbor paripáinak patái veszélyeztették a nagyon elbáméskodóknak tyukszemét.

Hogy milyen utcákon haladhattunk végig, azt meg nem mondhatnám, mert utcanevet Selmezen bajos felfedezni; de hogy hosszú volt az utunk s mert jobbára folyton hegynék felfelé ment, hát fárasztó is, azt igen sokak szájából hallottuk megjegyzésként. A kik *látni* akarták a bevonulást, nem lehetett okuk panaszra. De mi bevonulók szintén találtunk kárpótlásra. Ott volt mindjárt a városnak határán a *diadalkapu*!

Olvasva e szót, a Selmezen nem járt bajtársak bizonyosan holmi közönséges, megszokott, chablonszerű diadalivra gondolnak s el sem tudják képzelni, hogy miért érdemesitem én ezt külön megemlékezésre. Ennek felemlítése nélkül igen sokan, a kik ott jártak, kétségbevonhatnák, hogy én is ott valék girbe-görbe Selmezbánya városában. Mert az cunck határán eiállított diadalkapu igazi speciális volt. Egy odavarázsolt, a családásig hű utánzatu bányászajon át vezetett utunk az ősi bányavárosba. Jobbról-balról teljes felszerelésben ott álló bányászok képeztek sorfalat. Fent a boltozat tetején, két díszruhás (fehér atilla, piros magyar nadrág) bányamunkás tartotta a város címerét és mögöttük egy harmadik, dróton függő deszkán, messzehalló kopácsolással jelezte jövetelünket és belépésünket a város területére. Egy szokatlansága által megkapó, igazi bányavárosi kép!

A feldíszített ház-sorok közt végre nagysokára elértünk az őrszoba elé. Kit-kit felkeresett s lakására vezetett innen a házigazdája. Engem egy kedves öregur, Selmezbánya nyugalmazott városi főjegyzője, *Alman András* ur fogott karon, hogy haza, ő hozzá, selmezi páratlan szállásomra vezessen. Ha egy tűzoltó nagyszerűnek nevezi a szállását, hát ez is mond valamit. Hanem mikor tűzoltó, a ki újságíró is, illeti e nevezettel lakását, hát az kétségkívül meg többet mond. Mert az újságírónak nem elég csak a szives elhívás, az előzetes kiszolgálás s a kényelmennyújtás kicsinyes részleteire is kiterjedő gondos néve-

tőleg kívül egy helyre lettünk beszállásolva, *Barány N. Ernő* a budapesti katonai főparancsnoka, családi körülményei által, kevéssel az elutazás megakadályoztatott abban, hogy megjelenjen Selmezbányán. (A közgyűléssel meglehetősen helytelenül, azzal büntette meg, hogy kihagyta őt a válaszból). A két egyénre számított lakás tehát magamnak maradt. Ez volt: nem közönséges előnye szállásomnak. Csinálhattam benne olyan rendget, hogy a legnagyobb szerkesztőségekben sincs különbség és a sztorizó pirdarabok látszólagos szanaszét heverése nem szurta senkinek szemét. Meg mindjárt első este módomban volt éjjeli szállást is adni egyik meg bajtársamnak, ki, hihetőségével mivel csak a személyekkel ismerkedett, de nál alaposabban találta tenni, az ismerkedő estélynek utána, sehogysem haza találni, a maga lakására.

A második és főelőnye pedig az volt szállásomnak, hogy a kedves zigazda fölmentett minden az udvariasság parancsolta időpazarlás alól. Tartozom neki a legnagyobb hálával. Míg dolgom volt (3 napig) nem is a családtagokat és ezt nekem, mint a negyedik napon voltam szerencsés pasztalni, senki zokan nem vette.

Mikor karonfogva hazaértünk *Alman* urral, az ő háza elé, s bevtem mindjárt a kapu alatt balra nyíló apartamentbe, azon kezdte az ő hogy »hallám, — ugymond — miszerint uraságod újságíró. Nem fogja lünnk senki sem zavarni. Ez itt a szobakulcs, az a másik pedig a kapu (Az utóbbi 2 példányban volt meg.) Az íróasztalon talál mindent, a mi egy újságírónak szüksége lehet (sietek konstatálni, hogy az asztalon talált számok közt az *olló* nem szerepelt). A szobalánynak igen (megmutatta cseppet. Ha nem szeret csibukozni, hát hosszúsáru selmezi pipa mevar is áll rendelkezésére. A dohány (igen kitűnő fajta volt) ama dobozban Egyebekben pedig jó mulatást kívánva, ajánlom magamat. Míg ön nem akarni, nem látjuk egymást.« Igazán csokolni való házigazda. Lehetetlen külön is dicséroléggel meg nem emlékezem.

Délután 6 órakor *Cziráký Béla* gróf személyes elnöklése alatt a ponti választmány tartá meg a közgyűlést megelőzőleg tartatni szokott Minthogy azonban ez még mindég zárt jellegű, hát nem szabad, a meztényén kívül, egyéb tudomást is vennünk róla.

Este 8 órakor pedig »ismerkedő estély« volt. *Mezey Mihály*val, a váradai főparancsnokkal haladtunk az estély színhelye, a lent fekvő »*felső*« felé. Mindaketten panaszkodtunk. Én a miatt, hogy a selmezi korlátolt szolgálat lehetetlenítette nekem a budapesti lapok számára való sürgönyöl (18-án nem is tudott róla az ország, hogy a tűzoltók Selmezen csak megjelentek), ő meg azért, hogy egy év óta nem volt tűzők, s most alig ki lábát Nagyváradról, mint alparancsnoka, *Hegedűs Géza* sürgönyözi, s Anna utcán fedélűz volt. Így lehet szidni a táyíró hivatalát akkor is, ha gőnyt nem továbbít, meg akkor is, ha bosszantó tartalmu sürgönyt ké-

Az ismerkedő estélyen *Várady Ferencz* németországi plébános gonc egy ecclesia mindenütt praecedit, legelsőnek kelt fel, konstatálván, ha vecsernyét ülünk és mivel, hogy magyarok vagyunk, a kik ezt tesszük, éltesse a legelső magyar embert a királyt. A jelenlevők dörgő élje mondták rá a tűzoltópáter keneteljes beszédére az ament. Utána *Szinyei* *csé*, a város derék főjegyzője emelte poharát. »Selmezbánya egyik ne sebb középületének — ugymond — jelesül az u. n. 6-várnak bejáró felett e felirat olvasható: »*Felix civitas, quae tempore pacis cogitat de b*

E nagy jelentőségű mondat hosszú évszázadok óta daczol az időboló hatalmával, s méltán, mert örök igazsága megczafolhatatlan s legyőzhetetlen, s tanúságos szózat arra, hogy emberi alkotásaink győzelme, vívmái diadala, csak akkor tekinthető biztosítottak a fenyegető vész ellen, ha szózatot felfogtuk, s az élet küzdelmeiben követjük is, mert ellenkezőleg telen hajó menthetlenül elmerül. Hála a gondviselésnek, hogy az ősök vésett ezen providens bölcsességét az utódok mélyen szívükbe vésték, s a gondviselésnek, hogy e város most élő nemzedékének közérzetét, szellemét fokozott fogékonyság hevítte, a jelen kor azon magasztos vívmán megértésére, felkarolására és meghonosítására, melyek ugy a haza, a társadalom megannyi ellenségének leküzdésére, s a fenyegető veszélytársára hivatják. Ez eszmének, a kor ezen követelményének megértése adott a helybeli tűzoltó egyesület keletkezésének oly végből, hogy kőseink intő szózatát, akkor készülnünk a vész leküzdésére, s akkor gonczunk a jólét fenntartása s megóvása felett, amidőn még nem késő. s a pusztító elemmel szembe szállunk nem kell.

S e városok közönsége valóban szerencsésnek vallja magát, midő gárainak önfeledő közérzetében, s azok szívében keresheti lakosság galmának, vagonának s életének biztosítékát, s hogy az e czélból meg tűzoltó egyesület nem csak fennáll, de virágzik is. De még inkább annak, hogy ezen egyesület felfogván az erők egyesítésének horderejét, a magyar tűzoltók országos egyesületébe belépni nem késett az által alkalmat szolgáltatott a város közönségének arra, hogy osztály lehessen azon kitüntetésnek, mely azt ma a nevezett szövetség hetedik gyűlésének itteni megtartása által érte. E feletti örömeinek tolmácsolása ismerkedés alkalmából, nekem, mint e város főjegyzőjének, jutott megíztesse tályrésül. Fájdalom nem beneventálhatom a mi kedves vendégeinket a pen, mikép azt azon elődeim tehették, kik e város valóban arany korát s drága ajándokkal kedveskedhettek szivesen látott vendégeinknek.

De megnyugtatósra szolgál annak tudata, hogy e város közönségének vendég- és hazaszeretete sokkal becsebb a legdusabb érzéssel. S e zom annak nevében kedves vendégeink ajándokál azon hű óhaj kifejezés, hogy szerény körünk nemlé több élet nyújtson azoknak, s hogy fáradság egy a tűzoltó szövetség javára, mint a haza üdvére válják. Éljenek a mi vendégeink!

Most *Follmann Alajos* szövetségünk védnökét, mintaképp szolgáló főparancsnokot, *József főherceget* élénk Hatásos szavai után viharos éljen rázkódtatá meg a lev

Kedves bajtársak! Ha valahol a magyar vendégszeretet közmondássá vált; úgy bátran azzá válhatott Selmecezen, mely város e hagyományos szokásnak mindjárt fogadtatásunknál oly kitűnő jeleit adta. A magyar vendégszeretet főbecse — nem a fényben, cziczomában és az ünnepélyekben rejlik; hanem a szeretet amaz őszinteségében, melynek közvetlen nyilvánulása oly jólesőn bizonyítja a tán nem várt, de feltalált érzelmeknek szívből-jövését (Igaz!) Ezzel találkoztunk, ezt tapasztaltuk mi ma Selmecezen. Azt hiszem vendégbajtársak, hogy mindnyájunk érzelmét tolmácsolom akkor, midőn azoknak egészségére emelem poharamat, kik bennünket ezen szívből eredő vendégszereteten részesítenek. (Éljen!) Hosszas lennék, ha mind elősorolnám őket, a kiknek egészségére akarom üríteni itt e poharat, azért röviden a kormány jelenlevő képviselője, (Péché Antal miniszteri tanácsos. Cziráki Béla gróf nála volt szállva) mint egyik házigazdára, másodszer ez ő város t. polgárságára és harmadszer a helybeli tűzoltó-egylet parancsnoksága, elnöksége, és annak minden tagjaira emelek poharat kívánván — és ezt irigyléssel kívánom — hogy az a gyönyörű egyetértés, mely itt állam, város és tűzoltóság közt létezik, oly hosszú időközön át tartson, hogy annak végét mi ne láthassuk meg, hogy azon ügy, melynek törekvésünket mindannyian szenteljük, itt a tökély fokán virágozzék. Éljenek selmeczi házigazdáink! (Éljenés).

A következő felköszöntőt *Marschallkó Gyula* mondotta:

»Egy keveset elrekedtem. Sebaj. Azért a mit mondani akarok, majd csak kihozom valahogy. A tűzoltó-intézmény tagadhatlanul egyike azon intézményeknek, melyeket a legüdvösebbeknek lehet nevezni. Feladatunk nemcsak a tüzet oltani, de polgártársainknak egyáltalában segédkezet nyújtani. Ez nemes intézmény jó sor esztendeje van már felkapva hazánkban s körül-belül 10 év óta szemlátomást foglal tért. Sajnos azonban, hogy tapasztalnunk kellett e mellett azt is, miszerint sok helyen csak szalmaláng volt az intézményünk felkarolása. A csatlakozók mihamar belefáradtak annak a hivatásnak a teljesítésébe, mely minden jóvaló polgárra nézve élethosszig szóló kötelesség. Viszont azonban kerültek ki e fiatal gárdából oly egyének, kik nagy örömeinkre, a tűzoltóügy fejlesztése terén határozott nyereségnek tekinthetők. Ilyen első sorban a Zalaegerszegen megválasztott érdemes elnökünk, (Éljenés), ki mióta kezébe vette a gyeplőt, pezsgőbbé, regenerálttá tette a szövetség életét. Mint a központi választmány tagja, szerencsém volt tapasztalni az üléseken, mily odaadással, erélylyel és mily fáradhatlanul él ő ügyünknek. Minden ügybuzgósága és jóakarata mellett is azonban lehetetlen lett volna neki — ha oly segédkezek nem állanak rendelkezésére, mint a minők állottak. *Follmann Alajos*, nagyrabecsült alelnökünknek segítségét értem, azét a Follmannét, ki mint a budapesti önkéntes egyletnek hosszú időn át volt valóságos s jelenlegi tiszteletbeli főparancsnoka, alapos ismerője szükségleteinknek s ki mióta alelnöke lett a szövetségnek, a legnagyobb elismerésre méltó buzgalommal vett részt az ügyeknek vezetésében. Érte emelem poharamat s kívánom, hogy *Follmann Alajos*t ügyünk javára az isten éltesse!

Ternajgó Caesar »azon nagyszerűn szívélyes és meglepő bajtársi odaadástól kísért rokonszenv nyilvánulása alkalmából, melyben bennünket a selmecziek részesíteni kegyeskedtek: ifju lelkesedésű szívének és tiszta lelkének köszönétét tolmácsolja.« »Szabadjon nekem — ugymond — szavaim gyengesége érzetében fennen hangoztatnom: üdv nektek selmeczi önkéntes- és bányász-tűzoltók! üdv neked derék selmeczi polgárság! üdv nektek erélyes selmeczi hölgyek! (A karzat tele volt szép hölgyekkel.) A szellemi élet szívóssága megáldott benneteket mindennel.« Azután elsorolja, hogy *miel?* elmondja, hogy a »dicső, érdemdus, hazafias, szakértelmes, mélyen tisztelt elnöknek, a tűzoltóság vezérszavának és a tűzoltóügy semmi munkától vissza nem

fel!« (Egy pár türelmetlen bajtárs közbekiált: a szóno le!) Végül élteti a mindkét »nembeli« selmeczi tűzoltót.

Most ismét *Marschallkó* főparancsnok szólalt fel, megdöntve a t. bajtársak, hogy egy kissé Cicero prosa legyen. Selmecezen népeisége a földművelést csak a lehet mondani — csupán híreből ismeri. Egész általában, szinte kizárólag iparral és pedig ősiparral, a városban foglalkozik. Ezen ősiparunk az utolsó időben, a nagy veszedelmére, hanyatlásnak indult és a város majdnem abba a helyzetbe jutott, hogy kénytelen kivándorolni. De ahol legnagyobb veszély, az ur ismét segítségével ott van legközelebb. Rajtunk is segített, a város védnököt *Péché Antal* miniszteri tanácsos ur szavára, ki ez iparunkat felkarolta, annak újra lendületet adva. Selmecezen a védangyalát az isten éltesse!

(Folytatása következik)

Tíz éves jubilaum.

A *Sátoralja-ujhelyi* önkéntes tűzoltó egyesület f. év aug. 3-án meg fennállásának tizedik évét. E napot megelőzőleg az egylet működésének fátylaszénével tisztelték meg a város tiszteletreméltó főbiráját, s az egylet elnökét, kiket a működő és pártoló tagok nevében *Farkas Lajos* az egylet köztisztviselője és szeretetben álló főparancsnoka üdvözölt. A fennállásának tizedik évét megelőzőleg az egylet tagjai közötti összejövetelt tartottak az ujhelyi tűzoltók a »Dianna«-kertben, melynek összejövetel igen pompásan sikerült.

Augusztus 2-án érkezett Ujhelybe a nemrég alakult nyiregyházi egylet képviselőitében *Szatmáry Ferenc* főparancsnok, tizenhárom tagú kürtös. Velük jött a budapesti önkéntes egylet szakaszparancsnoka *Székely Károly* is, ki az új egylet kiképzése céljából időzött ez idő szerint Nyiregyháza városában.

A vasuti állomásnál *Farkas Lajos* főparancsnok meleg hangon üdvözölte az érkezőket, mire *Szatmáry F.* nyiregyházi főparancsnok szintén meleg rokonosulással válaszolt. Azután a két egylet kürtösének, majdnem folytonos trombita kísérettel, az őrtanyára vonult a két szakasz. Itt vette kezdetét az elszállásolt egylet az ujhelyi egylet fáradhatlan főparancsnoka nagy figyelemmel megfigyelte.

Este a »Dianna«-kerti helyiségébe gyűltek ismerkedési estélyre az ujhelyi és vendég-tűzoltók, hol *Farkas Lajos* ujhelyi főparancsnok, a vendégeket éltette, hogy nyomban ezután *József főhercegre* emelje poharát.

A »Tűzoltó Közlöny« és a nagyváradi önkéntes tűzoltó egylet tiszteletbeli megjelent az ünnepélyen *Rákay József* nagyváradi zászlócsap vezetője, ki mint e lap külmunkatársa átadta az ünnepelt egylet részére a »Tűzoltó Közlöny«-nek köszönő levelet, melyben az egylet parancsnoksága, mint a jeles alkalomra köszönettel fogadták; Megemlékezett toszájában az *Érszékújvári egylet* részéről, mely éppen ez estén tart az esetleg körébe gyűlt egyletekkel *tíz éves fennállásának előestéjét*, s azután fejtegetve egy tűzoltóság tíz évét átélt az első tíz évben felmerülni szokott óriás, gyakran legyőzhetlennek látszó nehézségeket, éltette az ujhelyi egylet *ama tíz tagját*, kik az ünnepet ülő egy első tíz esztendejét *küretársul tudták átküzdeni!*

Majd a nyiregyházi egylet egy tagja emelt poharat éltette a nyiregyházi egylet főparancsnokát, utána a nyiregyházi egylet főparancsnoka a magyar tűzoltó ügy buzgó hívét *Follmann Alajos*t, ugysis, mint szakaszparancsnokot, ugysis mint az országos szövetség alelnökét. Azután a toszatok himporát, leverte az ujhelyi tűzoltók szívélyes vendégszeretettel minden áron arra törekedtek, hogy az érkeztök ezt az ismerkedést megemlékezéssel töltsék meg.

Az ünnepély aug. 3-án, az egylet elnökénél való tisztelgessel kezdődött, s reggel 9 órakor kezdődött a mise, melyen *Práner Alajos* főparancsnok fényes segédlettel pontificált.

A hálaadó istentiszteleten jelen volt már a Hegyalja tűzoltóegylet képviselőitében *Bogray Zsigmond* sárospataki főparancsnok 18 tűzoltóval, *Székely Károly* tokaji főparancsnok az ottani egylet 13 tagjával egy kürtössel. Továbbá az ujhelyi egylet.

A templomból kijövet után sorakoztak az ujhelyi és vendég tűzoltók. *Bogray* sárospataki főparancsnok vezénylete mellett vonultak a színház az ujhelyi tűzoltók díszesen egybeállított arcképcsarnokát leleplezték, melyek a tíz éves történetét felolvasták. A tizenöt lapra terjedő füzet a »Tűzoltó Közlöny« kiadóhivatalában kapható Áza 40 kr.

Délben 12 órakor disztribúció volt a színház melletti nagy étteremben mintegy 200-an vettek részt. A vendégtűzoltókat az ujhelyi egylet üdvözölte.

A város kitűnőségei közül jelen voltak: *Práner Alajos* apáca, *Meczner Gyula* tiszteletbeli főparancsnok, *Szánkó Nándor* honvédezési főparancsnok, *Dokus Gyula* a Ferencz József-rend lovagja, tiszteletbeli

— A „Tüzoltó-Közlöny“ f. évi április 26-áról kelt 4. számában a fővárosi önkéntes tűzoltó-egylet közgyűlése című cikk többek között ezeket is tartalmazza:

»A felebbezések tárgyalásánál első sorban felolvastattott Vazár Ferencz kérvénye, melyben nevezett, mint a parancsnokság által kizárt tag, az egyesületbe való újra visszavételét kérte, igérvén, hogy a kizáratását joggal maga után vonó, s megróvására méltó cselekményektől jövőben komolyan tartózkodni fog. A közgyűlés Vazár Ferenczet azon megjegyzéssel vette fel ismét a tagok sorába, hogy felvétele hivatalos aktusánál az illető tett ígéretére figyelmenntessék. Bauer Ervin hasonló kérvénye tárgyában ugyancsak az újból való felvétel határozottatott. Ellenben Szezerbowski Sándor volt II. sziv. szak. parancsnokra nézve a parancsnokság határozatát a közgyűlés érvényben hagyta.«

Mint hogy e sorok könnyen azon halvélekedést kelthetik az olvasóban, mintha Szezerbowski Sándor ur, a budapesti önkéntes egyletnek kebeléből szintén kizáratott volna és e kizáratást a közgyűlés is megerősítette: ez okból, részben a szóban forgó érdemes bajtárs reputációjára való tekintetből, de meg az igazsághoz is híven, — kötelességünknek tartjuk egy e tárgyban hozzánk intézett interpelláció folytán kijelenteni, hogy *Szezerbowski Sándor*, volt budapesti II. sziv. szakasparancsnok és jelenlegi kassai mászófelügyelő, a fővárosi önk. tűzoltó-testület kebeléből *nem záratott ki* és a parancsnokság megfellebbezett, de a közgyűlés által érvényben hagyott határozata nem kizáratásra: hanem csak a szakasparancsnok egy akkori eljárására kimondott *jegyzőkönyvi rosszaságra* vonatkozik.

— Az »Önk. Tüzoltó« 8-ik számú vezércikkében a közgyűlés napirendjének főbb pontjait tárgyalja röviden, tüzetesebben az alapszabályok módosítására tevén meg észrevételeit. Azután közli a dunántúli kerületi szövetség 1884. aug. 10-én Pápán felvett választmányi ülés jegyzőkönyvét; végül pedig »a rangjelzésről, összeköttetésben a szervezéssel« három közleményt hoz, melyet újdonságok követnek.

— Az „Illustrirte Westungarische Feuerwehr-Zeitung“ 8-ik számában, »Weissenburger & Comp.« czég ajánlja a maga szerkocsiját, melyet 2 ember könnyedén elszállíthat a vész helyére. A szerkocsin következő szerek vannak elhelyezve: 1 drb támaszlétra (3 $\frac{1}{2}$ —4 méter), ugyanily magas horoglétra, továbbá tetőlétra és összehajtható (csuklós) létra (6—8 méter); azután egy kis összefecskenő, 10 veder, balta, kalapács, horog, ásó, lapát, pemete, füst-álarcz, biztonsági lámpa, 2 övre akasztható lámpa, kizárató lámpa, franczia kulcs, kürt, kézi gyógytár, tartalék felszerelés, 1 ember számára s végre egy erős vitorlavászon, melylyel rendes körülmények közt a kocsi letakarva áll, mely azonban szükség esetén az ugróponyva szolgálatát is megteszi (?). — A mely városokban vízvezeték is van, ott a felsorolt szerek kivül még a hydrans megnyitására és a vízvezetékéről való közvetlen működéshez szükséges eszközök és tömlők is helyt találnak ezen a szerkocsin. Egy további cikkben a szervezés kérdése pertraktáltatik, mely után apróbb igen praktikus kérdéseket tárgyaló közlemények következnek.

— A szegedi városi h. tűzoltóparancsnok egy augusztus hava 14-éről keltezett levelében azt írja nekünk, hogy ő »vád alá nincs helyezve. A mi pedig a közte és a szegedi önkéntes tűzoltóparancsnokság közt fennálló barátságot illeti, hát ez a lehető legnagyobb.« — Az utóbbiak igen örülünk és a további őszinte barátság fentartását felelte kívánatosnak véljük. — Az előbbire pedig csak az lehet a megjegyzésünk, hogy mi nem beszélünk vád alá helyezésről; hanem csupán arról, hogy ellene ama sajnós bár, de következetes tény miatt, miszerint az önkéntesek késői tüzelést kapnak, panasz emeltek, mire a vizsgálat elrendeltetett. Hogy e vizsgálatnak mi lett eredménye, arról a hiteles értesítést igen szívesen vennők.

— A keszthelyi önk. tűzoltó-egylet folyó évi július hó 15-én dr. Lipp Vilmos elnöke alatt választmányi ülést tartott, melyen Pötz Pál helyettes főparancsnok az ugyan ezen hó 12-én éjjel háromnegyed 12 órakor a »Pape« utcában, Szekeres Ferenc és Horváth János közös tulajdonát képező lakházánál, kiüthött tüzveszéről jelentést tevén, különösen kiemeli, hogy a vész színhelyén *Festetics Tassilo* gróf ur ő méltósága is megjelent, s a tűz eloltása után őt, mint a vezényletet vívó parancsnokot másnap reggeli 10 órára magához meghívta. Ő méltósága elismerését jelentette ki a tűzoltóknak a tüzveszénél történt sikeres működése felett; az egylet által őrtanyánál kért helyiséget írásban átengedte s egyszersmind tekintettel arra: hogy az őrtanyától távol eső vészhelyre a tűzoltók voltak kénytelenek a tűzi fecskendők buzni, az egylet részére egy pár lovat, ezenkívül a tűznel magukat kinttintetett tűzoltók részére 20 frot adományozni s ama szives ígéretet tenni kegyeskedett, hogy a tűzoltó-egylet ügyeit mindenkor szívesen fogja viselni, miről az egyletnek minden oly esetben, amidőn valami ügyben hozzá fordulandó, de különösen akkor, amidőn lakását Keszthelyre teendő át, meggyőződést szerezni alkalma leendő. — A választmány a helyettes főparancsnok előterjesztését örömdetes tudomásul a gróf ur ő méltóságának nagybecsű adományát pedig a legmelyebb köszönettel vevén, érte jegyzőkönyvíleg köszönetet és elismerést szavazott. A parancsnokság előterjesztésére a gróf által egy pár lóra felajánlott 500 frot összegből a lovak mielőbb leendő megvétele kimondatott s ezzel Reichl Venczel városbíró

Gróf Festetics Tassilo, Keszthely város nemeslelkű kegyura, izben megmutatta azt, hogy a tűzoltó-intézményt szereti; így: pár év a csurgói tűzoltó-egylet részére egy pár lovat, a vasvári önk. tűzoltó egy hóval ezelőtt 200 frotot s a keszthelyi önk. tűzoltó-egyletnek a elején szintén 200 frotot ajándékozott. — E szép példa s a nagy azon ígérete: hogy egyletünket minden alkalommal pártfogolni fogja helyi önk. tűzoltó egyletre szép jövőt s oly szilárd alapot biztosít, idő vasfoga romba dönteni nem bír.

Adja az ég ura, hogy úgy legyen!

Szer

— **Vasuti mozdony, mint tűzoltó.** A p. sutaknál egy újítást léptettek nemrég életbe, mely házakban, állomásokon vagy másutt a vasuti vonalon tüzeknél igen czélszerűnek bizonyult. A mozdonyokat fecskendő-készülékkel és a szükséges csövekkel látták, hogy szükség esetén tüzoltásra is használhatók szrint ez az újítás az ausztriai vasutaknál is életbe lépett.

— **Jegyzőkönyv**, mely felvetett a »Dunaföldvári Önk. Egylet« 1884. évi február 3-án a városi tanácssteremben tartott ülésről. Jelenlevők az egylet alapító, pártoló és működő tagjai, számsz egy 10-en.

I. Elnök, ifju *Szévald Mór* ur által a gyűlés megnyitvatva, a közgyűlésről felvett jegyzőkönyv felolvastatott és az aláírással megbírt választmányi tag u. m. *Németh János*, *Sebeczky András* és idősb *Szezerbowski Sándor* által észrevétel nélkül hitelesített; kik szintén jelen jegyzőkönyv séré is meghíztattak.

II. *Nadhera József* pénztárnok által bemutatik és felolvastatott 1883. évi zárszámadás, mely a mult közgyűlés által felülvizsgálat végett egyének által aláírva, helyben hagyatott; mire pénztárnok urna vény adatik és köszönet szavaztatik. (A pénztári forgalom különben 15 kr tünnet fel. Az egyes tételek czíme: *Bevételek*: Pénztármaradvány 58 kr. Táncezstély és tombola után 184 frot 57 kr. Dunaföldvár nag. évi segély 500 frot. Másoktól 20 frot. Tagdíjakból 405 frot. *Kiadások*: szolga fizetése 248 frot. Orsz. szövetségi stb. tagsági díjak 9 frot 5 kr. lésekre 703 frot 38 kr. Az országos tűzoltó gyűlésen jelen voltak 07 frot 27 kr. Kamatok kölcsönpénzek után 39 frot 94 kr. Egyleti z. 75 frot. Vegyes 53 frot 3 kr. *Az egylet vagyona*: készpénzben 38 f. Egyenruhák megváltásában 62 frot. Tagdíjhátralékokban 105 frot. Fel 10% levonással 3330 frot 99 kr.; összesen 3530 frot 47 kr, melyen 1 krnyi teher nyugszik. A folyó 1884-ik évre 1351 fronyi bevétel és kevesebb kiadás van előirányozva.)

Sebeczky András számvizsgáló bizottsági tag a számadásban s frtnak törleszté indítványozza, mely a hátralékos pártoló tagoktól még be; de *Reitter József* főparancsnok ennek elintézését a legközelebbi nyi ülésre szeretné bízni, mivel egy vélekedik, hogy ezen összegből 1 talán be is hatható; mi helyesléssel találkoztok.

III. *Bekker Antal* osztályparancsnok bemutatja kimutatását, előfordult tüzveszélyeket összegezi; e szrint ő év alatt 105, az egylet fékezett tüzveszély fordult elő.

IV. Ezután a tűzoltó működő tagok névsora olvastatott fel, s tünnet, hogy az egylet 101 működő tagot számlál és így erőben szilárd pon áll, mint az elmúlt években. Főparancsnok saját részéről köszöni ki a működő tagoknak önfeláldozó buzgalumért.

V. Elnök örömmel jelenti, miszerint a városi képviselő-testi elismeréssel adózott az egyletnek, mert a folyó évre, ugy 1885. é évenként ismét 500 frotot folyósított a házi pénztárból az egylet szá

VI. *Sebeczky András* választmányi tag a legutóbbi választmány kiküldetvén a tűzoltó egylet jegyzőkönyveinek megtekintésére, mely gálván, jelentését következőleg adja elő. Egyleti titkár az 1877 évi jegyzőkönyveket, melyeknek mindgyike külön egy iv papírra van í szedvén és azokat az e czélra nyitott hivatalos könyvbe — elismeré buzgalommal — másolván, azokban nem mutatkozik hiány. Titká tartott 3 választmányi ülésnek jegyzőkönyve hiányzik, mint a mely más oldalról történt elfoglaltsága miatt nem vehetett föl; különben részére a köszönet kifejezését. Megadatik.

VII. Elnök fölemeltvén a legutóbbi megyei tisztújítás alkalmi járás szolgabirójának történt megválasztását, kijelenti, hogy valaki földjédtől, így az egylettől is, melynek fennállása óta — közbizalom tisztelve — elnöke volt, miután polgári kötelemnek teljesítése székh — megváll. Megköszöni a benne helyezett bizalmat és támogatást, azon tisztet, melyet az egyletnél szíveslélekkel viselt, betölteni szer kéri egyszersmind tisztársait, valamint Dunaföldvár polgárait, hogy létkökből őt továbbra is megtartván, az elnöki szék betöltését, a ki intenzdó tárgyai közé sorozza. A szívből szeretett elnöknek hang fájalmától zokogott, míg a jelenlevők szemeiben könnyek voltak láth: elhangozván a szíveható búcsúszó, *Reitter József*, *Sebeczky András*, *Szezerbowski Sándor* előadására az elnökitiszti betöltésére vonatkozólag az egyleti al gyülelembe vételével, következő megállapodás történt: az elnök távoz úrrult elnöki székek méltó betöltését a közgyűlés egyelőre nem re másféltől szorosabbá terén a kapcsot, melylyel az egylet hön szeret bez köthetik — addig is, míg sorsa szülőföldjére visszavezérl — tiszteletbeli elnökének kinevezi és addig általa viselt tisztet pedig s jogaival a főparancsnokra ruhazza.

VIII. A választmány hatásköre az év végével szintén lejárv gyűlés elé terjeszti lemondását; azonban Schmidt József kivételével 1883. évben jobblétre szenderült, annak eddigi tagjai, kiegészítve *Ra ur* által, újból megválasztattak. A választmány tehát ekként alakult r iónakkal felruházott főparancsnok: *Reitter József*; titkár: *John Fer*

— **Sarah Bernhardt** tűzveszélyességéről írja egy trancia lap, hogy a nagy tragika sok ide-oda utazásában épp úgy hagyott maga után egy tűzvonalat, mint a bolygó üstökösök szoktak hagyni az égboltozaton. »Alig vendégszerepelt a *Ringssinháiban*, már is porrá égett az. Majd *Délamerikába* ment vendégszerepelné a színházat, melyben játszott, a bécsihez hasonló sors érte. Azután Skociában járt kis társulatával és az *edinburghi* színház ugyancsak a lángok martaléka lett. Midőn — írja tovább az illető figyelmes krónikás — 1869-ben Sarah Bernhardt lakásában tűz ütött ki, mely összes butorait megsemmisítette, egy csipős újságíró elnevezte őt a »gyújtogató« Sarahnak s úgy látszik, hogy csak ez ominosus melléknevet igazolta be a művésznő.« — Sarah Bernhardt Budapesten is járt. Vendégszereplésének színhelye a Kerepesi-úti népszínház volt. Ez azonban ma is sértetlenül áll. Ugy kell lenni, hogy a gyújtogató művésznők ránk magyarokra nézve nem tűzveszélyesek, — mihelyt olyan vékony dongájuk, miként Sarah Bernhardt.

— **Az »Érsekújvári önk. tűzoltó-egylet«** július haván tartotta 10-ik évi közgyűlését. Előnk, üdvözölvén a nagyszámú egybegyűlt tagokat, s a gyűlést megnyitottak és határozatképesnek nyilvánítván — jelentésben kiemeli, hogy az egylet a városi tanács részéről, ugyancsak a pártoló tagok részéről támogatva, több új szereket szerzett be, ugyancsak: egy új szerkocsit, dugó létrákat, 100 meter nyers kendertömlőt, 2¹ vízfordó kannát, fáklyákat stb. Felolvassa a szertárnok által összeállított leltárt, mely szerint az összes szerek 3099 frt 54 kr. és a szerelvények 1294 frt 13 kr. összesen 4993 frt 67 kr. vagyonat képviselnek. Ezenkívül az egyletnek a várostól átadott 2 darab nagyon jó kecskés-fecskenő és 12 darab vízfordó lajt, összesen 2500 frt értékben és így az egylet rendelkezésére álló szerek 7493 frt 67 kr. képviselnek.

Pénztárnok jelenté, hogy az egylet bevétele 1609 frt 43 kr. kiadása 1574 frt 03 kr. és így maradványa 35 frt 20 kr. volt az 1883-ik évben.

Parancsnok jelenté, hogy 1883-ik évben belépett 62 tag, kilépett 23, meghalt *Storitsék* Ferencz osztályparancsnok, ki 1874-ik év óta buzgó tag volt és *Kneblék* György mászó. Kizárattott az egyletből *Kecskés József* szivattyus, mivel az őrszolgálatot megtagalta. Tényleges állománya a századnak 100 tűzoltó.

Az év folyamán tartott 4 osztály, 1 meneti, 3 század gyakorlat és 1 diszkivonulás. Tűz helyben 4, vidéken 1, őrszolgálat teljesített 1883. május 4-dikétől — szeptember 30-ig.

A századnak volt 1 köz- és 10 tisztgyűlése. Parancsnok indítványozza, hogy *Seltenhoffer Frigyes* és fia tűzoltószerek gyárának Sopronban, a mennyiben a tőle vett szerek mindannyi oly készítmények, melyek hazai gyárparunk díszére válnak és jószágok s czélszerűségüknek fogva a századnak teljes elismerését kiérdemelték, az egylet részéről egy dícséző okmány állíttassék ki és hatósági zárlattal ellátva, neki küldessék be. Egyhangulag elfogadtattott és nevezett gyárának ezen okmány kiadásán kívül, az egylet iránt tanusított rendkívüli előzékenységeért köszönet szavaztatott, ugyancsak indítványára ifj. *Domanicsa Pál* tiszt. osztályparancsnoknak, kinek sikerült a helybeli gazda-közönségből egy oly szivattyus szakaszt összeállítani és begyakorolni, mely ma már az egylet díszére válik — jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott.

Uj számvizsgálóknak megválasztattak: *Druga István*, *Goda József* és *Csiszmadia János* urak. A jövő évi költségvetés következőleg állapított meg. Bevétel 965 frt 29 kr. Kiadás 954 frt — maradvány 11 frt 29 kr.

Az egylet tíz évi fennállásának megünneplésére és a zászlószentelés megtartására nézve határozattott, hogy az előbbi ez év augusztus 3-án tartandó meg (részeletben róla a jövő számban), az elsőszentelés megtartása pedig több okoknál fogva 1885-ik évre halasztattott el, a midőn Érsekújvár városa a török uralom alól való felszabadulásának 200-ik évfordulóját ünnepli. A városnak e czérra megszavazott 300 frt adakozásáért jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott.

Parancsnok indítványára Érsekújvár város polgármestere egyhangulag tiszteletbeli elnöknek, a város kapitánya a tűz-osztály tiszteletbeli osztályparancsnokának választattak meg.

A századgyűlés határozatából kifolyólag indítványozattott, hogy egy fizetett tűzoltó alkalmaztassék, a ki az egylet több ezernyi forint értékű szereit gondozza. Ezen indítvány elfogadtattott és a szolgáló fizetésének megállapítása a választmányra bízottott.

Parancsnok előterjeszti *Bába Vince*, bányászti tűzoltó csapat parancsnokának kérvényét, melyben csapatját az érsekújvári egylet fiókjaként befo-gadni kérelmezi, úgy azonban, hogy a csapat belügyeinek rendezését magának tartja fenn. Elfogadtattott és a csapat a parancsnokságnak alárendeltett.

Ezek után a tisztújítás ejtetett meg, következő eredményvel: Póparancsnok *Mészáros Kornél*. Parancsnok ifj. *Bittó Antal*. Alparancsnok *Höfer Ferenc*. Segédtiszt *Dankhaly József*. Osztályparancsnok *Schöda Nándor*, *Coulegner Károly* és tiszteletbeli ifj. *Domanicsa Pál*. Századjegyzőnek *Galgóczy Gyula*.

Szakaszparancsnoknak. *Schöda Gyula*, *Zoltvány Ferencz*, *Lanyó Gyula*, *Latkovits Antal*, *Domanicsa István*. Szakaszparancs. helyettes: *Galffy Károly*, *Borza Károly*, *Körhegyi Mihály*, *Köhan Mihály*, *Csiffary Károly*. Szertárnok: *Moravits János*. Orvos: *Dr. Schweitzer Samu*. Alszertárnok: *Prudovits Lajos*, *Verebehy István*. Csabai Ifj. Vizmester: *Suljós Ferencz*. Félkörtő: *Zá-*

— **A pomázi községi tűzoltó-egylet** begyakorlása a budapesti önk. testület parancsnoksága *Bogisich* főparancsnoki helyettest bizta meg, ki gyakorló-mester-nőségben való működését már meg is kezdette.

— **Breuer Szilárd**, szakaszparancsnok, lapunk gozótársa, a *nyiregyházi* egylet tagjainak begyakorlására fejezvé, visszetért a fővárosba, hol szolgálatra azonnal lementkezett. Birjuk ígretét, hogy nevezett egyesületnél nyesített szervezés módjával meg fogja ismertetni lapunk olvasóit.

— **A miskolci városi tűzoltóság** felügyelőjévé nemrég *Galina* lett. Eddig olyan egyének töltötték be e helyet, a kik városi szolgálatot vértettek ugyan át, de azonkívül, hogy kötelességeket teljesíteni tudták nyával valának a tapintatosság azon fokának, melyre az önkéntesekkel kénti érintkezésre utalt állásából folyólag egy ily rangot betöltő egyén tározottan szüksége van. Galina ur. mielőtt a városi tűzoltóságnak tagja volna, huzamos időn keresztül tagja volt a budapesti önkéntes tűzoltó-nek is, s mint ilyen az őrsparancsnokságig felvitte. Remélni lehet tehát új helyén a megszerzett szakértelem. és a megkívántató fegyelmetartással türelmesség és a megfelelő szerénység kellő foka is fel leszzen bemutat. S ha igen, úgy remélhetőleg vége szakad a miskolci tűzfelügyelő-kös *váltakozásának*, mi e derék város hasznára semmi esetre sem lehet.

— **A selmeczi közgyűlés** alkalmából ugyancsak folyt ünnepélyességekről és a szövetség elnöke központi választmány jelenlétében megtartott diszkorlatról tér szüke miatt csak a jövő számban érkekezhetünk meg.

— **A balassagyarmati önk. egylet** következő elismerő neszatot kapta: Tisztelt önkéntes tűzoltó egylet B.-Gyarmaton! A tegnap vész alkalmával gróf Zichy család koridősbőségi hitbizománya pusztapári birtokán egy szakaszának való megjelenése erkölcsi kötelességemű jelen soraimmal ezen jótékony intézet irányában háladatos előismeréssel a mennyiben meg kellett győződnöm a vész esemény színhelyén a gazdálkodó-személyzetének képtelenségéről, hogy a pusztító elemnek gátolhatott volna; s midőn az egylet nem tévovázott a szükséges segély nyújtásáért, kérve jelen hálas nyilatkozatomat az egyleti tagokkal gógság előismerésére s méltánylása tekintetéből közölni. Podluzsányban 18 augusztus hó 2-án az igen tisztelt önkéntes tűzoltó-egyletnek alázatos *Algyőver Mihály* div. hitbizom. mernök s. k. Ugyanez alkalomból a segétsietett szakaszt vezető *Schultz Lajos* ur a következő levelet vette; Igen alparancsnok ur! Mikép fessem le azon jótékony érzelmet, melyek kéreláraszták, a midőn aug. 1-én P. Podluzsában kitört tüzeset alkalmával — nem bírom, de hogy sok jót tett e nemes egylet elővetele által a Fogadjja tehát az igen tisztelt alparancsnok ur, valamit ezen nemes és áldozó egylet tagjai fáradhatlan működésükért leghálásabb köszönetemet dőn mint e nemes egylet nagy lekötözöttje, ismételten köszönetemet nitom vagyok honfui üdvözléssel stb. *Hembach Gyula* s. k.

— **Sajtóhiba.** Közlönyünk 7-ik száma 121-ik lapján második hasábján 17-ik sorában *Hábor Sándor* tévedés Háber Sándornak szedetett, mit ezennel helyre igazított.

Szerkesztői üzenetek.

— **Érsekújvár, Keszthely, Balassagyarmat Soovár** stb. kaptuk, közölni fogjuk.

— **Mozog István, Siena** (Olaszország). Nagy örömmel vett sorozatod a jövő számban kezdjük meg. Gondtalan élet, Olaszhon dertilege, fiatal feleség... talán sok is egyszerre a jóból! Különböznél visszazár az ég — kolera nélkül.

— **A fővárosban** átutazott bajtársak közül, mint az asztalunkon lált névjegyekből és tömönellen sajnálkozó sorokból észrevettük, igen szerencsétlenné szerkesztőségünk becses látogatásukkal. Élénken sajnáljuk, hogy a közgyűlés után Selmecz környékén (Vichnye, Szklono, Körmöcz, terce, Szlács stb.) tett körutunk azon kellemetlen következményvel is hozv nem foaadhattuk szemévesen a bennünket látogatásukkal meoriszt

STOWASSER J.

CS. KIR. SZAB. HANGSZERGYÁR

s a hadsereg szállítója.

Budapest, II. kerület, Lánczhid-uteza 5. sz.

ajánlja gazdag választéku raktárát mindennemű

réz-, fa-, fuvó-, vonó- és TŰZOLTÓI hangszerekből

valamint minden hangszer-alkatrészeiből.

1 drb jelző-kürt (F, C, A vagy As alaphanggal)	3.50—3.80
1 drb kéthangu jelző, parancsnokok számára sárga rézből	2.—, 2.50—3.—
1 drb kéthangu jelző, parancsnokok számára ujezüstből	2.50, 3.50—4.—
1 drb jelző-síp csővezetők számára sárgarézből	—, 00, 1.—1.20
1 drb jelző-síp csővezetők számára ujezüstből	1.20—2.—
1 drb szó-cső, 5000 lépésnyi távolságra	4.—5.—
1 drb pergő dob (kis)	9.—10.—

Vidéki meg-
rendelések
utánvét mellett

a legjobban és
legpontosabban
teljesítenek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.
Mindennemű javítások jól és olcsón készítenek.

A legszebb é legújabb

disz-, elismerő-, emlék- és kitünt

OKMÁNYLAPOKAT

(Feuerwehr-Diplome)

KLIMEK ED

artisztikus és lithographiai intézete szállítja

Bielitzben.

Az okmányok 19 hüvelyk magassággal bír
16²/₃ hüvelyk szélesek. Kivitelük szép cartonon
izlésesebb modorú. **Egy** darab ára **1 frt**; 50
40 frt és 100 darab 70 forintért rendelhető me-
vánatra a felirat szövege és a város czimere is
rávezettetik az egyes okmányokra.

Megrendelések :

EDUARD KLIMEK IN BIELITZ

czim alatt (Oszták-Sziléziába) kéretnek.

A t. o. z. tűzoltó egyleteknek

valamint ezek

t. cz. tiszt-, altiszt- és legénységi tagjainak

becses figyelmébe ajánlatik

TILLER MÓR és TESTVÉRE

osztr. cs. kir. és szerb kir. udvari szállítóknak

☛ a „hadi éremhez“ czimzett ☛

Budapesten, IV. kerület, Károly-körut, a Károly-laktanyában levő

egyenruhakészítő intézete,

hol ugy **egyenruhák** mint **egyenruházati felszerelések**, mennyiségre való tekintet né-
kül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek
Megrendelések beérkezésük után azonnal foganatosítás alá vétetnek és lehető leggyorsabban
elintéztetnek.

ÁRJEGYZÉKEK DIJ- ÉS BÉRMENTESEN ADATNAK.

Sürgöny-czim: TILLER udvari szállító, Budapest.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖN

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

MEGJELENIK HAVONKÉNT JEGALÁBB EGYSZER.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRT

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEG

HATODIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ES FELELŐS SZERKESZTŐ: **MARKUSOVSZKY BÉLA.**

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: **GORECKY ZSIGMOND**, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: **KÁLMÁN GÉZA.** — Kiadó és laptulajdonos: **A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓ-EGYLET.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST

IV. Lipót-utca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr.,
félévre 1 fnt 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendők.

MEGRENDELHETŐ

minden kir. póstahivatalnál, a szerkesztő-
ségnél és Clair Pista önk. egyleti pénz-
tárnoknál.

HIRDETÉSEK.

Soronként 15 kr. Többször-
tetemes árleány

Magyarázat

a tűzoltószerek kiállítási szabályzatához.

A tűzoltószerek kiállítási szabálytervezetének ki-
dolgozásával a *zalaegerszegi* országos közgyűlés által
a választmány bizatott meg, mely azt *Rösch Frigyes*
(Sopron) választmányi tag által elkészítetvén, a *selmeczi*
közgyűlésnek megvitatás végett bemutatta.

»A közgyűlés e kiváló szakmunkát teljesen magá-
évá téve, azt minden vitatkozás nélkül egyhangulag
helybenhagyta és egyuttal elhatározta, hogy e szép dol-
gozat külön lenyomassék s az országos szövetség hiva-
talanos lapjának a »Tűzoltó-Közlöny«-nek egyik közelebbi
számával mint melléklet, a tagegyleteknek mihez tartás,
alkalmazkodás és tanulmányozás végett megküldessék.«

Igy hangzik, szószerint, a Selmeczbányán tartott
VII. orsz. közgyűlésen felvett jegyzőkönyvnek 9-ik pontja,
mely végső bekezdésében, rólam, mint a szabályzat
készítőjéről, külön megemlékezni is érdemesnek tartja.
Az utóbbit köszönettel tudomásul vevén, most, a
midőn közgyűlésileg elfogadott tervezetem*) valószínű-
leg már a nyomdába került, — legyen szabad magya-
rázatképen némelyeket előrebocsátanom.

Utalva arra az indítványra, hogy jövőre a tűzoltó-
gyűlésekkel egybekötött kiállításokon a díjazások zá-
rassanak ki, — tekintettel arra, hogy azután már nem
lesz a jury feladata, lehetőleg pontos rangsorozatot
megállapítani a kiállított fecskendőket és eszközöket
illetőleg, hanem az, hogy behatóan megállapítsák, val-
jon az egyes gépek jók-e és mi azokon különösen figye-
lemreméltó: kívánatos volna, hogy a fennálló, nehéz
kivihetősége miatt a mai napig nem alkalmazott vizs-
gálási eljárás egyszerűbb által helyettesíttessék és töké-
letes egybehangzásba hozassék azzal a szabályzattal,
mely az országos szövetkezet által zsinormértékű állit-
tatott fel fecskendők beszerzésére nézve és mely a
magas kormány által rendeleti uton lenne közzéteendő.

Tudvalevő, hogy egy tűzoltógépnek pontos megvizs-
gálása rendkívül nehéz, szorosán véve biztosan meg sem
oldható feladat, amíg az annyira változó emberi erő a fecs-
kendő üzeméhez minden segédgép nélkül alkalmaztatik és
a maga szakszerűtlen munká valamely viztömeg kivetéséből

határozható, a széltől és egyéb körülményektől b-
távolságra. Ajánlatos tehát az azóta a vizsgáláso-
zott tapasztalatok és az ezek folytán elért ered-
nyert átlagszámok alapján az ujonnan beszerzo-
kendőhöz fűzött követelményekre vonatkozóla-
zatot megállapítani, ennek megfelelőleg a viz-
járást úgy szabályozni, hogy minden tűzoltó-t
minden község, mely fecskendőt szerez be, a
követelmények teljesítéséről meggyőződést
magának és hogy az némi bővítés mellett
gyűlések alkalmával is vizsgálási szabályzatu-
hasson. E szempontok vezérelték úgy a Zalaeg-
egybegyűlt tagegyleti képviselőket, mint ma-
ponti választmányt is, melynek megbízásából
meczen bemutatott tervezetet kidolgoztam.

Ezen szabályzat csakis 100—160 mm.
ségi fecskendőkre vonatkozik, mivel kisebb t
fecskendők, csekélyebb munkaképességük n
felelnek meg a tűzoltók igényeinek, 160 mm.-n
fecskendők pedig nem alkalmasak a kézi üz-

A mi oltó-szereknek tűzoltó-gyűléseken
tását illeti, nagyon kívánatos, hogy azok j
mentül sürűbben állittassanak ki; mert cél
jövőre is alkalmat és módot nyujtsanak, ho-
sokat és találmányokat a tűzoltóügy terén
másra hozzanak és hogy a tűzoltókat és
képviselőket megismertessék a legjobb gyá-
kal és ezek gyártóival, hogy ezek netáni
esetén a legjobb forrásokhoz fordulhassanak

Jövőre is szükséges lesz a fecskendő-
eszközök megvizsgálására juryt állítani fel, m
adata, hogy szakértők és gyárosok bevonásáva
böző tárgyakat beható vizsgálat alá vegye
jelentést tegyen, a különösen kiemelkedő
megfelelő elismerésben részesítvén.

Minthogy már nem lesz rangsorozat m
sáról többé szó, a jury tevékenysége sem
annak a kritikának kitéve, mely annyi kelle-
nek volt okozója. Kívánatos marad azonba
jury tagjai minden egyes tűzoltó-gyűlés el-
tessenek ki legnagyobb részben; pótválaszt
után a gyűlés helyén ki lesz egészíthető;
a jury elhatározta, hogy a jury

Részletek a közgyűlésről.

Az első érdekesebb vita az »egységes csavar« kérdé-
sénél indult meg.

Elnök előadta röviden, hogy a Walsér-féle és a Selten-
hofer-féle eredetiben bemutatott csavarok egymástól való
különbségei meglehetősen lényegtelenek. A Walsér-féle 200
grammal nehezebb, belső világossága egyiknek 48 másiknak
49^{mm}. Egyedüli lényeges különbség, hogy a Seltenhofer-féle
csak 2 csavarmenettel bír és így rövidebb a Walsér-félénél,
melynél a csavarmenetek száma 4.

Ternágyó Caesar (Ujarad) a normalitásra nézve az alakot
nem tekinti határozónak s az indokból, hogy a Walsér-féle
4 csavarmenettel bír, melyből, ha kettő letörik, még akkor
is megmarad másik kettő, a Walsér-félét fogadja el.

Rösch Frigyes (Sopron) előtesszólóval ellentétben ki-
fejté, hogy a Walsér-féle csavarnak épen hosszúsága az,
mely impraktikussá teszi, míg a Seltenhoferét 1 milliméter
nagyobb nyílása, 200 grammal csekélyebb súlya s rövidebb
mivoltából önként következő könnyebb kezelhetősége mind
csak ajánlhatják. Különböző meggyőződése, hogy folytonos
haladásunk ugyis valószínűvé teszi, miszerint pár év múlva
már megváltoztatni leszünk kénytelenek a mai határozatot.

Schlosser Albert (Rozsnyó) azt tartja lényegesebbnek,
hogy miként alkalmazzuk csavarainkat s nem azt, hogy
milyet alkalmazzunk. De mivel a milyenség dolgában is egy-
ségre törekszünk s mivel a 2 gyáros előbbi merev álláspont-
jából már is engedett, jövőben pedig még jobban fog egy-
máshoz közeledni, ajánlja a választmány indítványát, mely
szerint mindkettő elfogadtatik egységes gyanánt.

Elnök szerint ez mi nehézséget sem involvál, mert ke-
vés munkával akármelyik rézműves átalakíthatja a már hasz-
nálatban lévő csavarokat aként, hogy kétféle csavar egysé-
gesítése lehetővé váljék. (Egyik mellékletünk különben bő-
vebben szól erről.)

Szabó Károly (Pápa) szintén a választmány indítványát
ajánlja.

Szidi Lajos (Sz.-Fehérvár) nem látja be, mi czélszerű-
ség volna abban, ha továbbra is a gyárosokra bízók a kö-
zeledést egymáshoz. Ez szerinte csak elodázása a dolognak.
A gyárosokkal már megtörtént ismételt kísérlet, hogy
állapodjanak meg maguk közt egy egységes mintában, ha-
nem a teljes kiegyenlítése az ellentétes álláspontoknak újra
meghiúsult. Ő tehát ajánlja egyik, vagy másik csavarban
leendő végleges megállapodást s a mennyiben, mint vidéki
tudja, mennyivel gyakorlatibb tüzeseteknél a hosszabb csa-
var, a maga részéről a Walsér-félét fogadja el.

Elnök formulázza a kérdést. 1. Elfogadja-e a közgyü-
lés a választmány indítványát, mely szerint a 2 gyáros a
most benyújtott rajzok alapján létrehozandó egységesség ke-
resztülvitelére újból felszólíttatván, e felszólításnak eredménye
a miniszteriumhoz felterjesztessék? A közgyűlés a választ-
mány ezen indítványát nem fogadja el.

Elnök: Ennek folytán felteszem a kérdést, hogy a be-
mutatott 2 minta közül, egységes csavar gyanánt a közgyü-
lés melyikét kívánja elfogadni?

A névszerinti szavazás eredménye lett, hogy 36 sza-
vazattal 9 ellenében a Walsér-féle fogadtatott el egységes
csavar gyanánt, mely ennél fogva a szükséges rajzokkal és
az előállítási költségek részletezésével, jóváhagyás s illetőleg
szentesítés végett a miniszteriumhoz fog felterjesztetni.

A szavazásnál nem szavazott Budapest, Nagyvárad,
Sopron, Rozsnyó, Zalaegerszeg. A Seltenhofer-féle szava,
zott: Szepes-Remete, Balatonfüred, Szeged, Poprád, Lőcse,
Göllniczbánya, Kis-Marton s a Walsér-féle: Arad, Vác-
Nagy-Magyar, Nagy-Kikinda, Győr, Kőrmöczbánya, Selme-
zbánya, Lovasberény, Alcsuth, Máramaros-Sziget, Moha, Kassa,
Léva, Ács, Pruszká-Bohunicz, Ujarad, Siofok, Baán, Balassa-
gyarmat, Pozsony, Keszthely, Debreczen, Pápa, Fiume, Uj-
vidék, Ó-Buda, Losonc, Fehérvár, Komárom, D.-Adony,
Duna-Földvár, Zólyom, Matheócz, Eger, Modor, Ilava.

Mik jelentek meg eddig a magyar tűzoltó- szakirodalom terén?

A szerkesztőséghez több oldalról intézett kérdésekre
laszolólag, az alábbiakban adjuk czimeit azon szakmunkáknak,
melyek a fiatal tűzoltói irodalom terén eddig nyomtatásban
világot láttak. A könyvtárát alapítani szándékozó
egyletek hasznát vehetik.

1. *Gyakorlati szabályzat* a magyar tűzoltó-testületek
szére. K. Papp Miklós. Kolozsvár. Ára 40 kr. (Kapható
orsz. szövetség titkárságánál.)

2. *Kézikönyv* fegyelmezett tűzoltótestületek alakítás
és begyakorlására. (Handbuch zur Errichtung und Einübung
disciplinirter Feuerwehr-Corps.) Szerkesztette Krause Walden
Magyarra fordították Soos Jenő és Kornstein József. (K
ható Clair Pista budapesti önk. egyleti pénztárnoknál. Á
1 frt 20 kr.)

3. *A tűzoltó*. Kézikönyv tűzoltó-testületek számára,
Adamovich Ádám. (Komárom, Siegler Károly nyomdájában.)

4. *Tűzoltók zsebkönyve*. Szerkeszté Schmidt Sándor
Skokán Sándor Kassán. 1877.

5. *A budapesti önk. tűzoltóegyletben* tartott és kinyo-
tásra érdemesített felolvasások gyűjteménye és pedig a) *Al-
mann Alajos* jelentése a párisi világkiállításon tett tanul-
mányairól. b) *Bárány N. Ernő* felolvasása Konstantinápoly tüze-
ságáról. c) *Markusovszky Béla* felolvasása a mentő szerel-
(Kaphatók 20—20 kr-ért az önk. egylet pénztárnokánál.)

6. *Ifj. Nádasdy Ferencz gróf* pályadíjával kitüntetett
Kézikönyv kisebb községek tűzoltóságai számára. (Kaphat
7. *A budapesti önk. tűzoltó-egylet* képesítő vizsgálatá
szabályzata. (Kapható ingyen a titkárság utján.)

8. *A budapesti önk. tűzoltó-egylet* szolgálati szabályza-
(Ingyen a titkárság utján.)

9. *Rösch Frigyes*. A tűzoltóság kisebb városokb
falukban és pusztákon. 1878. Megrendelhető szerző
Sopronban.

10. *József főherczeg*. Az alcsuthi tűzoltószakasz g
korló szabályzata.

11. *Tűzoltók Lapja*. I—III. évfolyam. 1878—80.

12. *Magyar Tűzoltó*. I—II. évfolyam. 1882—1883. K
ható Pápan Teuffel Mihály urnál.

13. „Önk. Tűzoltó” című szaklap most is folyik.

Györgyei Adorján

Tűzoltó Kis Káté

kérdések és feleletekben.

Egy magát ma még megnevezni nem akaró budapesti önkéntes tűzoltótól, k
fenti című hézagpótló műve a fővárosi önkéntes testület parancsnok
által külön füzetes kiadásban minden valószínűség szerint meg fog jelen

I. FEJEZET.

A fecskendőkről általában.

Mi a fecskendő?

A fecskendő oly gép, melynek czélja a víznek eg
helyről a másikra való alkalmas és könnyű módon szállít
közvetíteni, lehetősiteni.

Hányfélék a fecskendők?

A fecskendők, melyek mint tűzoltó-szerek is hasz
tatnak, többfélék, u. m.: *Kocsi-fecskendők*. (Wagenspri-
Talyiga-fecskendők. (Karrenspritze). *Putton-fecskendők*. (T
spritze). *Kézi-fecskendők*. (Handspritze) és gőzfecskendők.

Mit értünk ezen fogalom alatt: kocsi-
fecskendő?

Ezen fogalom alatt kocsi-fecskendő, egy oly fecsk

Hányfélék a kocsi-fecskendők?

A kocsi-fecskendők kétfélék és pedig: a) *Le nem mozdonyíthatók*, vagy tulajdonképeni kocsi-fecskendők; ezeknél a fecskendő-szerkezet a kocsi-állvánnyal össze van építve, úgy, hogy az, mint egész, arról el nem távolítható. b) *Le mozdonyíthatók*, melyek mozdonykocsi, vagy csak egyszerűen mozdony-fecskendőknek nevezetnek. Ezeknél a fecskendő-szerkezet a kocsi-állványon könnyen oldható módon van megerősítve és arról leforgatás, vagy csusztatás által eltávolítható, egy egészben levehető.

Hány részből áll a fecskendő kocsi-állványa?

A fecskendő kocsi-állványa két részből áll, úgymint egy elő- és egy utó-kocsiból.

Hány féleképen köthető össze az elő-kocsi az utó-kocsival?

Az összeköttetés az elő- és utó-kocsi közt két-féleképen történhet, u. m.: el nem választhatólag, és elválaszthatólag. Az el nem választható összeköttetés a kocsi-állvány rájája által eszközöltetik, mely a két részt szilárdan összetartja, — az elválasztható összeköttetés pedig egy rud segítségével, mely aztán az előkocsin oldhatólag erősítettik meg.

Milyen kocsi-állvánnyal bírnak a tulajdonképeni kocsi-fecskendők?

A tulajdonképeni kocsi-fecskendők mindig oly kocsi-állvánnyal bírnak, melyeknél az elő-kocsi az utó-kocsival el nem választhatólag, tehát szilárdan van összekötve.

Milyen kocsi-állványai vannak a mozdony-fecskendőknek?

A mozdony-fecskendők többnyire oly kocsi-állvánnyal bírnak, melyeknél az előrész a hátsó résztől elválaszthatólag van megerősítve. Vannak azonban el nem választható kocsi-állványu mozdony-fecskendők is.

Hogy van készítve az elő-kocsi és hogy az utó-kocsi?

Az elő-kocsi úgy van készítve, hogy ahhoz a fecskendő tovaszállítása végett szükséges lovak ragaszthatók legyenek, továbbá el van látva üldőhelyekkel, hogy a szereléshez szükséges legénység azzal tovaszállítható legyen, azonkívül cél-szerűen a víz tovaszállításához szükséges tömlők befogadására egy henger alakú kosár van elhelyezve. Az utó-kocsi rendszeren egyszerű ráma, melybe a lemozdonyítható fecskendő-szerkezet helyeztetik el és erősítettik. Ugy az elő-, mint az utó-kocsi tengelyein rügök vannak alkalmazva, azon célból, hogy a tengelyekre nehezedő teher nyomását dőcczenések alkalmával gyengítsék.

Miből készítik a kocsi-állvány rájáját?

A kocsi-állvány rájáját vagy tisztán kovácsolt vasból, vagy pedig kemény fából készítik, melyet aztán még vaslemezzel borítanak be.

Az utó-kocsi miképen van megerősítve az elő-kocsihoz?

Az utó-kocsi az elő-kocsihoz vagy derékszög által, vagy egy nyitható hüvely által erősítettik meg.

A gőz-fecskendő mily csoportjába tartozik a fecskendőknek?

A gőzfecskendő a le nem mozdonyítható kocsi-fecskendők osztályába tartozik, mivel a gép össze van építve a kocsi-állvánnyal.

(Folyt. köv.)

A szerkesztőség szemleutja.

III.

Az abauj-szántói önkéntes egyesület.

18

A város lakossága 4800. A tűzoltóegylet 1878-ban. A működő tagok száma jelenleg 54, kiknek része az egylet alakulása óta szolgálja a tűzoltóügyet és tekintetében felosztatnak: *Műszó*, *Szivattyús* és *osztályra*, a helyi viszonyoknak megfelelő arányokban. A helyi viszonyoknak megfelelő arányokban: 30 tag az egylet tulajdonát képező személyes feladatokat ellátva. Az egyenruha nyári és téli. A szövetkezés rangjelzése teljesen hasonlít a nagyváradai önkéntes egylet ruházatának szövetéhez és rangjelzéséhez, benne itt is veressel áttört ezüstszinorozás képezi a parancsnok tagjainak rangjelzését. A szolgálati sapka vöröskékül a mellen is viselnek egy bronzjelvényt a társasági önkéntes tűzoltó-egylet Abauj-Szántón fölirottal.

Főparancsnok: *György Béla*. Alp. *Klavács Gyula*. Tiszt: *Geiger József*. Sziv. p.: *Fánoki Bertalan*. *Mikó Dániel*. Vagyonörp.: *Csencs József*. A parancsnok tagjait képezik ezenkívül az egyleti ügyvéd, két segéd és az egyleti orvos.

Az egylet *jövedelmét* képezi a város által évenkénti adományozott 50 forint és 2 öl fa. Ezenkívül van 10 tag, kik évenként 1—2—5—10 forint adományoznak az egylet gyarapításához. *Ő felsége* 50 forintot és *Margit* 100 forintot adományozott az egyletnek fennmaradására.

Fizetett tűzoltó van egy. Ez állandó szolgálja a gépek tisztogatását és a tagok behívását. *Gyakorlatot tart* az egylet vasárnap délutánonként, pedig márczius 15-től nov. 15-ig éjjelenként két tag vezeti a tűzoltó és egy községi szolgálatát: naponta, illetve éjente négy ember vezeti a tűzoltó szolgálatot. És mert a tagok nincsenek a gyakorlati behívással: igen ritkán fordul elő köteleességük.

Az egylet legénysége, ugyszintén a parancsnok között a lehető legjobb viszony és békés hangulat uralkodik. Karöltve működik a szeretet és szigorúság elmaradhatlan jó oldala az idegen előtt egyszerű feltűnő jelekben mutatkozik.

Ha mindezek dacára köteleességmulasztás történik, a *megintés*, *parancsnoksági-gyűlés elő idézés* után következik a *kizárás*, mely súlyosbitva van azzal, hogy a rekesztett egyének nevei az utcákon elhelyezett *hirdetési táblákra* kifüggesztetnek. Megerkezőselem néhány nevet olvastam le az elmosott betűkből. A kizárás donosai még januárban lettek kizárva és nevéket júliusig nem távolította el *emberi kéz* a védtelen, hanem lemosogatta az eső! Ez eléggé tanuskodik az egyletben uralgó fegyelméről, s *azon tiszteletéről*, melynek szolgálatával szemben az egylet részese.

Tüzeseteknél a fecskendők szállítása néha lóval, pedig emberi erővel történik. — Az őrtanya átellesz a lóirtó gazdák állandó fizetést húznak s ezért lovaikat »készenlét«-ben tartani kötelesek. Ezenkívül fizet az első fecskendő vagy első hordóvíz tüzhöz s a második két forintot, s a másodsorban érkezett fogatnak egy forintot. A lovasgazdák hatósági uton vannak kötelezve a lovasok. Az erélyes előjáróság eddig is könnyen tudott *érvényes* rendeletnek, a zsandárság életbe léptetése óta a lovasok könnyűséggel jár. És így, miután vizet hordoz mindenki kötelessége: első óhajt lenni a tüznél, s ezáltal azon helyzetbe jut az egylet, hogy fecskendők hordóvizekben bővelkedve, a tüzet hamar megfékezik.

A tüzesetek száma évenként átlag 4—5. Ez évben volt egy nagyobb tüzeset, mely óriási szélviharban, ama pontján, hol a házak szalmával fedettek: a tüzes borított lángba néhány perc alatt a dühöngő elemek lettek egy szűk udvaron eszközölt támadással sikerrel utjában megállítani!

A fecskendők száma három, öt sugárcső

Összesen 200 méter hosszú nyomótömlő áll az egyesület rendelkezésére, melyeknek csavarjai minden géphez illenek. Praktikus némi részben az a beosztás, hogy több tömlő csak 10—12 méter hosszúságú s így a tömlő-hosszabbításnál nem nyúlnak 50 méter hosszú tömlőt akkor, midőn 5—6 méter hosszúságra van csak szükség. Mindenesetre ki kerül a rövid tömlővel a *célszerű tömlőfejtetés* nehéz munkáját. A gyors szereléshez ezenkívül minden gépen van egy hosszú nyomótömlő.

Bármelyik fecskendővel 1—2 vizsugarat adnak 3—4 perc alatt. És a vízszedés, az utczák mentén igen sürrién ázott városi kutakból, a városon átfutó hegyi patakból, tűzoltó vedrek, vízeshordók és fecskendő táplálás segélyével fennakadás nélkül történik. A tűznél, csak segítséget nyújtó emberek türetnek meg és tehetőségéhez mértten, segélyt nyújtani *mindenki köteles*. Ha renitens, rosz akaratu ember tállatnak, ezzel véghetetlenül rövid eljárást követtek eddig is. A zsandárság életbeléptelése óta pedig, még ez eljárás is mérsékelten megkönnyebbedett!

A parancsnokság tagjai békében élő, előkelő egyének, kik szigorúsággal s nem pajtáskodással tudnak rendet tartani. Tekintélyököt fentartják úgy az egyesületben mint azonkívül s a midőn odaadólágg működnek, megkövetelik egyesületük számára, hogy az is tisztelettel említettessék, tiszteletben tartassák! És mert tisztelni tudják őket a tagok, kiszivárogoz és tisztelet (a tagok által és utján) a közönség körébe s így lesz tisztelve az egyesület a tagok utján mindenki által.

Az abauj-szántói egyesület az orsz. tűzoltó-szövetségnek tagja. A »Tűzoltó-Közlöny« és a »Magyar Tűzoltó« című szaklapokat járattja. — Az egyesület vidéki tüzesetekhez is kivonul. Egy ily segélynyújtás alkalmával veszté életét az egyesület egy tagja.

Jánoky Bertalan szivattyus osztályparancsnok pedig, ki az Abauj-Szántót ért *aradás* alkalmával, *hét gyermek életét mentette meg: Ő Felsője által az ezüst érdemkeresztet lett kintüntetve.*

Idegen tűzoltókat igaz szívességgel fogadnak. Nem az az életelő, szinte *fullasztó* szívesség ez, mely teher arra, a ki nyújtja, teher arra, a ki részese; hanem az az igaz jószívűség, mely akaratlanul támad az ember kebelében s nyilvánul az iránt, a kit szívvel lélekkel akar vendégeül nyilvánítani.

Engem a »szívesség« helyett, amaz előzékenység kötelezett le, melylyel a kellő felvilágosításokat nyújtották. Szerettem amaz egyenes eljárást, mely *dicsékedést nem tűrve*, adta meg a kellő felvilágosítást. Egyes kérdésre éppen úgy felelt a fizetett tűzoltó, az önkéntes közember, az altiszt, mint a parancsnokság bár melyik tagja! Csak egy szónyi *nagyításra* sem tudtam akadni! *S ez* előttem kezesség arra, hogy az egyesület nem a nagyzás utján, a szem kápráztató dicsőség felé rohanva, hanem csendes, becsületes, apostoli munkát végezve, halad a maga kimért utján előre, a nélkül, hogy haladásában bármi feltartóztatná, bármi letéřiténé kimért utjáról.

Ez egyesület kézi szerkocsiján találtam egy praktikus *bontó-eszközt*. Közönséges kétágu vasvilla ez, köpüjénél a Hegyalján divatos kétágu kapák alakjára meghajtvá. Szalmával borított tetők, széna- és szalmakazlak szétbontásánál, a kazlakra kapaszkodásnál stb. bizonynyal sikeresen használható. Jónak vélem másodszer (bizonyos körülmények közt) az apró tömlők alkalmazását, és örömmel szereztem arról tudomást, hogy a hatóság, a lovasgazdákat nemcsak papíron, de a valóságban is bírja, minden tüzesetnél vízfordásra kötelezni. E teher alól megválthatják magukat egyesek s az ez cizmen befolyt jövedelem, a tűzoltóegyesület pénztárát gyarapítja.

Végül még arról kell megemlékeznem, hogy az egyesület évente egy közgyűlést tart, a parancsnokság csak a szükséghez képest tartja gyűléseit. A tisztségek választás utján töltenek be az altiszti állásokat ellenben a parancsnokság tölti be saját belátása szerint.

Itt is hallottam a tulszerénykedés szavait, de elmondhatom, hogy Abauj-Szántó tűzoltó-egyesülete, hatévi fennállásához képest, igen jó lábon áll, kellő és célszerű felszerelés-

A brassói önkéntes tűzoltó-egyesület 10 év jubileuma és még valami.

A brassói önkéntes tűzoltó-egyesület 10 éves jubileumát szeptember 6-án és 7-én tartotta változatos programmal, melyet a főkbenkövetkezőleg ismertetünk.

Szeptember 6-án este az őrtanya fényesen kivilágított és a megérkezett társesületekkel nagy ismerkedő estély tartatott a Nr. 1 vendéglőben. Igen természetes, hogy az ünnepély fénypontja szeptember 7-ére esett, mely nap a tűzoltó-zenekar ébresztővel nyitott meg.

Ezen napon d. e. 10 órakor kezdődött a brassói egyesület ünnepélyes közgyűlése, melyen részt vettek a vendégtöltő-egyesületek is, úgy mind a *medgyesi, segesvári, szászsebesi, sepsi-szt-györgyi, fogarasi, zágoni, földvári, prázsmári* és a *káni* egyesületek, illetőleg küldöttségei.

A közgyűlés főtárgyát az egyesület történetének *Fü. Adolf* általi felolvasása képezte. Ebből kiemelendőnek tartjuk, hogy bizony a brassói egyesület is, mint sokan más, sokáig küzdött a kezdet nehézségével, míg nem város és egyesek nagyobb anyagi áldozatot hozva, és erkölcsi támogatást sem vonva meg, jelenlegi főparancsnok *Schuster Károly Lajos* az egyesületet virágzásra emelte és a szervezet és készütség tekintetében a Királyhágón innohason egyesület legjobbjai közé tartozik.

Az egyesületnek a lefolyt *tíz év alatt* 621 tagja volt, szesült 14000 firt anyagi támogatásban és van jelenleg s relvényekben 6—7000 firtot érő vagyona.

Második tárgy volt *Schuster* főparancsnok előadása, hogy milyennek kell lenni egy falusi tűzoltó egyesületnek. Mindkét előadást élénken meg »hoch«-ozták.

Tárgyalás alá került 3-szor »Gründung von Bezir. verbänden«. Ezen tárgy aztán egy kis eszmecserére is adó alkalmat, melyhez a vendég tűzoltó-egyesületek is hoz szolották és itt különösen azon körülményt nem hagyhatj említs nélkül, hogy tulajdonképen mi vitte a mi kedv szomszédainkat ez indítvány megtételére. Mint minden délyrészi német vezénylettel bíró egyesület, úgy a brassói egyesület is a »Mutterland« nagy Németország hű utánzó sőt, úgy látszik a brassói vezérszerepet is játszik Sajnáde igaz, eltekintve a belső érzelmektől, melyeket nem feladatunk bírálni, a legapróbb részletekig hiány náluk minden olyan jel, mely legalább külsőleg reá vállar hogy Magyarországon vagyunk. — Mikor mi erdélyre érületeiről és a nyelvtől teljesen eltekinteni tudó igaz b társosságáról olvasunk, akaratlanul is mindannyiszor eszünk jut az az óriási különbség, mely a Királyhágón tuli és inne németjeink között van. És szinte ohajtanánk kicserélni őket csak úgy legalább egy pár évre. Mert meggyőződésün hogyha látnák, az önök és németjeik közt fenálló szívély viszonyt; ha látnák, hogy még az országos szövetség köz választmányában is szerepel 2 német ajku bajtárs, me mindkettő nagy érdemeket szerzett és nem áll utjában eg lete tagjainak abban, hogy megszerezhessék maguknak a a mit ők maguk már többé el nem sajátíthatnak; akk bizonyára megjavulva térnének vissza és nem iparkodnán minden közösséget megszakítani az országos szövetség csak azért, mivel ennek közgyűlési nyelve a magyar.

Azért beszélhet ott németül is, az, ki maga már kivünl abból, hogy nyelvet tanuljon. De azt követelni, hogy egy elenyésző kisebbség kedvéért annak is gát legyen vetv báját; egyedül oly hazafiatlan emberek agyában forronghat mint minők még mindég a mi szász atyafiaink. Ezek annyimég szokták már a lefolyt hosszú évszázadok alatt a kívátságos helyzetet, hogy még tűzoltói téren is ilyet óhajtannak a maguk számára. S inkább készek kilépni és kilépés serkenteni elvtársaikat a már meglevő szövetkezetből csak hogy azt megbuktassák. Ezt azonban nyíltan még sem mer bevallani, hivatkoznak egy másik és oly sajnósféltre...

a szivattyukat. (Megjegyzendő, hogy a főparancsnokon kívül nincs más parancsnok, a főparancsnok egy személyben minden, s amint látjuk, gyakorló-mester is. Ez különben csak dicséretére válik), megmagyarázta az egyes alkatrészek hivatását, kitesztített szépen minden alkatrészt s összeállította az egészet. Tehát nemcsak a gépészeknek, hanem minden embernek kell tudnia szétszedni és összerakni a szivattyút s ösmerni úgy a részeket, mint az egészet. Aztán még tornáztak egy kis ideig a lebegő fán s ezzel a gyakorlat véget ért.

Perpetuum Mobile.

Jelentés

a salzburgi XII. német tüzoltó nagygyűlésről.

A budapesti önkéntes tüzoltó-egylet parancsnoksága elé betérjeszték:

Korponay Ödön és Breuer Szilárd kiküldöttek.

A budapesti önkéntes egyletnek jutott, mint fővárosának azon fontos és mondhatnám nehéz szerepe, hogy a tüzoltói haladását mindig szemmel kísérje, annak minden legújabb mozzanatát megismerje, s a mi jó azt hazai viszonyainkhoz áridomítva alkalmazza s hazánkban terjessze. S a budapesti önkéntes tüzoltó-egylet igyekszik is ezen szerepet betölteni, ezen magára vállalt s reá eső, mondhatnám, kötelességnek mindenkor a legjobban megfelel.

Most is, midőn a hazai s külföldi szakközlönyök mind sürűbben s sürűbben hangoztatták a salzburgi német nagygyűlés közöledtét: a budapesti önkéntes tüzoltó-egylet parancsnoksága, felfogván a német nagygyűlésnek fontosságát (a mennyiben ott mindama vidékek tüzoltói s tüzoltószeregyarai képviselvék, melyeken a tüzoltó-intézmény leginkább elterjedt, legkifejlettebb) s tekintve, hogy egyletünk ezen gyűléseken már eddig is képviselve volt: most sem akarta ezen alkalmat elszasztani és intézményomra elhatározá, miszerint két parancsnoksági tagot az egylet anyagi támogatása mellett ezen gyűlésre is kiküldend. A kiküldetéssel Bárány N. Ernő főparancsnokot s Gerber Béla II. mászó szakasparancsnokot első sorban, engem pedig másodsorban mint póttagot bízott meg. Azonban időközben az első kettő elfoglaltság miatti akadályoztatásukat bejelentvén, a kiküldetés reám, mint első alkalommal említettire s Korponay Ödön a titkári teendőket végző főparancsnokra ruházott át.

Mellőzve ezáltal az ez alkalomból lefolyt ünnepélyeknek a leírását, melyre azonban alkalomilag visszatérhetek, — bővebben csak a nagygyűléssel kapcsolatosan rendezett tüzoltó-kiállításról akarok megemlékezni.

Mindenekelőtt megemlítendőnek tartom azon indokokat, melyek miatt ezen kiállítás oly keressé látogatott volt. Ugyanis a gyárosok egy része egy oly kiállítási szabályzati tervvel lépett fel, melynek pontjait a bizottság éppen nem fogadhatta el, minthogy a felelősséget minégyre magára tudni látni nem hagyhatta, különösen azért sem, mivel a kiállítás éppen a gyárosok érdekeiben van, akik, ha tisztelet akarnak csinálni, bizonyára, illő, hogy a mellett valamit reszkirózzanak is. A gyárosok ezen említett része tehát elvi okokból maradt el, részint a gyorsszállítványok magas ára miatt késedelmezett, pedig ezt könnyelen volt kiadni, ha a kiállításon még idejében meg akart jellenni: — s ezen magas árak szintén sokakat visszaríasztottak: vagy ha megjelentek, nem tették azt annyi tárggyal, mint rendes körülmények között teheték volna. — De még a kiállított tárgyak megbírálása s kiintézése ellen is sok kifogás volt a gyárosoknál, kiknek egyrésze indokul felhozván, hogy nem létezően olyan megvizsgálási, bírálati szabályzat, mely általuk helybenhagyatott volna, tárgyakat bírálat alá sem bocsátották: míg másik részük éppen bírálat s kitüntetés nélkül nem akart a kiállításon részt venni. A bíráló bizottságnak egyik főfeladata volt tehát, egyelőre, bírálatot nem mondván, azon módokat fejtegetni, melyek mindezen kívánalmak kielégítésére vezetnének s egyszerűs mind a különböző gyárosokkal egyetemben oly bírálati szabályzat-tervet összeállítani, melyből azután a következő gyűlésig egy minden kívánalmaknak megfelelő szabály készíthető volna. A felszólított s kinevezett bíráló bizottságból 10 volt jelen, köztük Weimann Béla, budapesti malmai tüzoltó főparancsnok is.

A kiállításon részt vett: 10 szivattyú gyáros; 9 gyáros mászó-eszközökkel, 8 tömlőgyáros, s 57 egyéb tárggyal: összesen: 71 kiállító.

Legelőször is a szivattyú-szakaszt tárgyalandom.

Kiállítottak pedig szivattyukat: 1) *Braun Justus Christian* (Nürnbergből). Gépezeteinél kiemelendő a saját találmányu szelepszervezet, valamint, hogy szivókosarára még egy pléhedény van mozoghatólag megerősítve, melynek csak felső lapja átlukasított, úgy hogy iszapos vízben a szivókosár nem érintkezik a földdel, hanem csak az ezen edénybe beszívárgott vizet szívja.

2) *Cermák R.* (Péplitz) fecskendőinél felemlítendő az új két részre osztott mellékcső szerkezet, melynél a szelepek közvetlenül a ramács alatt vannak: igen czélszerű berendezés az ugynevezett káros új elhárítására; a szelepek egy kézzel $\frac{1}{4}$ fordulattal könnyen kivehetők: igen czélszerű továbbá, s egyszerű, mind a mellett a gyors kezelést biztosító kocsihoz zárószervezet is.

3) *Hekle József* (Bécs) gépeinél említendő a saját találmányu biztonsági kupszelep.

4) *Kernreuter Fr.* (Bécs) tárgyai: egy kocsifecskendő, új vaskocsiszervezetekkel; egy új lemozdonyítási szerkezettel bíró fecskendő; minden gépezetben gőmszelep a sugárcsővekre egy kautschuk csőárvakbát helyez, melynek összenyomása a vizgárt lapossá teszi, s így szórónak használható.

5) *Kirchmayr D. & fia* (München). 6) *Kurtz Henrik* (Stuttgart) tárgyai közt említendő egy igen kis keréknyomúval bíró kocsifecskendő, mely a

7) *Löwenthal Lipót* (Bécs). 8) *Magirus C. D.* (Ulm). 9) *Oberascher* (Salzburg).

A kiállított szivattyukról csak azon véleményét mondhatom, hogy *gyártmányainak sem csinosság, sem czélszerűség tekintetében felül nem* mozdonyfecskendők lemozdonyítási szerkezete többnyire csuszátási rer alapszik. Egy szóval a szivattyuk tekintetében a kiállítás nem igen fény ményt mutathatott fel, sőt mondhatnám gyöngye volt, tekintve azon körülyt, hogy Németországban a tüzoltóság legelterjedtebb, legkifejlettebb.

10) *Krausz & Comp.* (München) kiállított egy gőzfecskendőt, salzburgi tüzoltóság gyakorlatán igen jó eredménnyel működött közre: a német gőzfecskendők általában, úgy ez is nehézkes szerkezeti s alk azon hibában is sántikál, hogy gépezete igen komplikált, nem bír a czélokknak jobban megfelelő egyszerű gépszervezettel, melynek kezelése nehézségekkel sem jár.

Vizeskocsi egy példány volt kiállítva és pedig: *Grobenstein I.* (Es állított ki egy balancier vizilajtót.

Tömlőkocsi már több példányban volt jelen, s pedig: *Braun Kernreuter Fr., Köllsch I.* (Grác) és *Magirus C. D.* gyárosoktól, mely abban különbözik a többiekétől, hogy a tömlőmotola felett még egy I láda is van. Ezzel kapcsolatos a *Kirchmayr D. & fia* által kiállított téki szerkocsi, mely egy kétkerekű előkocsiból, szereládával, s a lezárá lámotolából áll s más szerhez kapcsolható, elhelyezhető rajta 100 mtr a vízvezeteki hydráncső (osztó), két sugárcső s a vízvezeteki hydráncs

A vízvezeteki hydráncs-felrészek egyáltalában több példányban jelen, u. m.: *Braun J. C.*-től Nürnbergi; *Kurtz Henrik*-től (Stuttgart) dány szeleppárral, mely csinos alakra s nagy magasságra által kitünt. s *Martinhiitte* «résztvénytársulat (Cainsdorf, Szászország) kiállított *Cramer*-fé két részből áll, u. m.: földalatti s földfeletti csőből, mely utóbbin a nyílások vannak, valamint a zár is; bír pedig vagy kéz, vagy önműnyő kifolyással. A felső csőrésszel belül aszfaltizáltított összekapcsolható gázvilágítás is, amennyiben egyszerűs mind lámpaoszlopul szolgálhat. Ez ráncsövek előnye a közönséges vízvezeteki nyílások felett, hogy könnyen állíthatók még télen is, s hogy a víz azonnal nyerhető, mihelyt a fel (csap) csavartatik, valamint, hogy sohasem fagyhat be; a tömlők egyszerű csavarhatók.

Roll J. (Gerlofingeni vasgár Clus mellett, Schweiz) kiállított e furti utcai hydráncsövet, valamint egy Roll-félet önműködő vízel mindkét alak Salzburgban alkalmazva lett. *Salzburg* városa kiállított tani házihydránszt.

Vízefolyasztási csapat kiállított *Schneider Lajos* (Müllheim Bad dig vízvezetékére s Link-féle fecskendőre; ezen kifolyasztási csapat vagy csőre vagy fecskendő nyílására csavartatik, s csak ennek utána a csakis ezen eszköz segítségével eszavartatik ki visszavonuláskor a víz a tő anéikől, hogy azok leszereltetnének.

Tömlőket állított ki: *Bloedner & Vierschrodt* (Gotha); *Heiden tal* (Salzburg); *Helm József* (Telfs); *Kormann József* (Salzburg); *Kut utóda* (Halberstadt); *Pressel Pál* (Königsee Thüringia); *Seyboth J. D.* burg) *Warmuth Henrik Vilmos* (Drezda). Mindannyi kiállított tömlőt tő jó munkának látszott, szállárdságukról azonban véleményt nem m mint hogy a vízpróbanak nem láttam őket alátveti, s így arról nem j hettem meg, hogy milyen feszélynek állanak ellen. *Bloedner & V* czég kiállított újdonság gyanúit egy fonott tömlőt gummitéttel.

Tárgyalván a tömlőket, melyekről általában csak dicsérelőleg l hatkoni, főlemlítendem utánok a kiállított tömlőcsavarokat, melyekről szép gyűjtemény volt látható a kiállítási teremben. Kiállított: *Brau* egy kis gyűjtemény egyszerű csavart. Igen szép gyűjtemény volt a *L kár* mérnök (Görliitz) által kiállított, melyben majdnem minden k képviselve volt, u. m.: *Metz*-féle normálcsvár; *Ketzer*-féle (patent) bajonnet-zár; berlini; *Storz*-féle (patent); hamburgi; württembergi c malcsavár; *Link*-féle; *Grether*-féle (patent); *New-Yorki*; *Miller*-féle brüsszeli (kulcesal); *kopenhágai*; *londoni*; *florenzi*; *christianiai*; *bé pesti*; *belső oroszországi csavár*; *schweiczi*; *stokholmi*; *haagi*; *pári* normálcsvár; *merseburgi* normálcsvár. *Oberascher József* (Salzburg) két ottani csavart, valamint két váltót is ilyenekkel. *Warmuth H. F.* cttani normálcsvart. *Zulauf & Comp.* (Höchst a/M & Mainz) kiállít féle patent tömlőkapszokat.

A *Storz-féle* kapszó kitűnik egyszerűsége által; ugyanis áll két csiszolt gyűrűkből, melyek belül egy kis horoggal az egyik oldalo megfelelően a másik oldalon pedig árkocsával bírnak, úgy hogy horga a másik árkába illik s fél kézfördulattal egymásba illeszthető áthatatlanságot, valamint a biztos kapcsolatot egy gummigyűrű adja. pocs előnye tehát, hogy igen egyszerű, hogy mindkét kapszórész tel soncs, s hogy a horgok a gyűrűben vannak, tehát nehezebben sérül mintha kívül volnának.

Egy másik szintén igen dicsért kapszocnem a *Lüders* mérnök alakban kiállított *Grether-féle* (patent 1880). — Ez áll két alsó gyűrű a tömlő erősíteték és pedig vagy dróttal vagy a gyűrűbeni beszorítás kötés által; ezen gyűrűk egymásfelé eső részein van egy-egy kúpalkú szélesedő kautschuklemez beiktatva, mely két lemez egymáshoz szorú kapszocnak a vízáthatatlanságot; az alsó gyűrűn fekszik a forgatható es felső részén csavarmenetekkel s egy kiálló fogsorral, hogy az ujjak ható legyen; ezen gyűrű csavarmenetét beillenek a felülfekvő horg melegen három-három egymásba fogozódó horog van. Ha a kapszórész illesztetnek s a csavargyűrű forgattatik, a horgok egymásba fogózá máshoz szorítatnak, valamint a vízáthatatlanságot megadó kautschukl Ha a kapszót nyitni akarjuk, úgy a csavargyűrűket csak visszafelé ke A tömlő ráerősítési módja szerint van; 1. *brslavi*, melynél a tömlő alsó gyűrűre rá van kötve; 2. *poseni*, melynél a tömlő az alsó gy szorítva; ugyanis itt a gyűrű két egymásra csavarható részből áll, m a tömlő beszorítottatik, úgy, hogy az alsó gyűrű szorító lemeze, minteg van az alsó gyűrűre s a csavargyűrű közé; 2. *hekötött tömlővel* *habszó*:

két szorítják maguk közé, melyre a tömlő erősítve van; a vízáthatatlanságot még egy bőrgyűrű is elősegíti. Ezen 3. esetnek előnye, hogy a tömlő a kapocs belsejében levén, a tömlő-átmérő mindenütt ugyanaz, s így a víz akadályba nem ütközik utjában, valamint, hogy a kapocs igen rövid, (a 2. esetben említett is az) s így a tömlő a motolákra könnyen felcsavarható. Ezen Grether-féle szerkezet előnye tehát: hogy a két kapcsolás teljesen megegyező, tehát felcserélés nem fordulhat elő; hogy a csavarok fedettek, tehát miután a tömlő megvédvék; hogy a vízáthatatlanságot biztosító lemezek magasan fekszenek s így tisztán maradnak s semmi víz ki nem szökkelhet; hogy a horgok mindig összeillenek s nem szükséges ezeknél oly pontosság, mint a csavaroknál. *Előnyei* pedig: hogy a horgok kívül lévén, esztől könnyen letörhetnek; hogy a csavar elromolván, a kapocs helyreállítása, éppen mert több apró részből áll, nehezebb. Az összekapcsolás úgy történik, hogy a kezeket a csavargyűrűkre téve, a kapcsoló-részek összeillesztesznek s egymásba forgatgatnak, miatt mindkét kéz $\frac{1}{4}$ fordulatot végez. Ha a kapocs a tömlővel együtt helyeztetik el, úgy arra kell ügyelni, hogy a gumigyűrű a sárgarézzel egyenlő magasságban álljon. Mindezen komplikáltság mellett azonban nem megvetendő ezen újítás, ugyanis az összekapcsolás sokkal gyorsabban végezhető, mint csavarral, hol több menet össze-csavarandó.

Kiállított még *Magirus C. D.* egy kovácsolható öntött vasból készült csavart.

Ide tartozik továbbá mindazon eszköz, mely megsérült tömlők javítására szolgál, u. m. *tömlőkötő* (Schlauchbinde); ilyen a *Beur József-féle* (Reichenberg, patent). Ez massív kovácsolt vasból készült, belül kaucsukkal bélelt, csődarab. Melynek szelei két emeltyűs szorítóval egymáshoz illesztetnek (a régi alaknál, mely nálunk ismert, ez csavarok által történt); *Görhard Károly* (Hofheim) szintén állított ki egy igen egyszerű s leleményes tömlőkötőt, mely nem egyéb, mint egy két tartón megerősített rúgós nyomólemez és egy a tartóhoz erősített tömlőszövetdarab; ezen szövetdarab a tömlő repedéses helye köré tétetik, a tartók közé illesztetik, mire a rúgós lemez rá nyomatik, miatt a szövetdarab a tömlőhöz szorítottatik. Ezen kötő előnye, hogy bármily méretű tömlőre alkalmazható, minthogy a szövetdarab hossza tetszőleges lehet. Kiállított még: *Kopp József* (Vilsbiburg) és *Lieb I. G.* (Biberach). *Magirus C. D.* szintén kiállított több ide vágó tárgyat, többi közt *tömlőjavító-gummitömlőszövet*, mely a kilyukadt, de teljesen tisztára kifestett tömlődarabra illesztetik, a gummi forró vasalóval megfolyasztatik, mire a kenderszövetbe behatolván, kalapácsal még jobban beütköztetik. *Prosch Antal* (Tuln) egy gyűjtemény patent tömlőkötőt állított ki.

A tömlőkezeléshez s azok megvédésére szolgáló tárgyakat kiállított még: *Köcsler József* (Bozen); *Kopp József* (Vilsbiburg); *Lieb I. G.* (Biberach); *Magirus C. D.* (Ulm); u. m. tömlő-kötőket, hidat, fogót, nyeret, tartót. Általában a tömlőkezelésre a németek nagyobb súlyt látszanak fektetni, s különösen a tömlőtartók nagyobb mennyiségben látszanak elterjedve lenni. Ezek rendszeren egy horogra erősített szalagdarab, mely a tömlőre rátéve, összehúzható hurokba.

Védőket kiállítottak: *Bloedner & Vierschardt* (Gotha); *Höndenthaler Antal* (Salzburg); *Körmann József* (Salzburg); *Kux Vilmos utóda* (Halberstadt); *Lieb I. G.* (Biberach); *Magirus C. D.* (Ulm); *Pressel Pál* (Königssee).

(Folyt. köv.)

T Á R C Z A.

A selmeczi ünnepélyek.

(Folytatása).

Barabás Béla, Magyarország legrégebb tüzoltó-egylete nevében szól, mely 1834-ben alakult meg, s mely »első aradi polgári tüzoltókar« nevet viseli. »Ez egyesület — úgy mond — mely alakulása idején természetesen nem ismerte még a mai kor kívánalmait, két hivatást töltött be: egy humanisztikust és egy hazafiut. Kettős feladata abban kulminált, hogy segítsen az embertársakon és a hazán. A kar tagjai diszmagyar ruhát öltöttek, sarkantyúval jártak és kard volt kötve oldalukra. Így jelentek meg az első országos közgyűlésen Budapesten, hol a manák színvonalán álló többi tüzoltók egészen jogosan kinevethették őket. Ma már ők is felcserélték a kardot baltával, ma ők is inkább csak a tüzoltóeszmét szolgálják. De nem ejtették azért el a szent hazaszeretetnek hő ápolását. Ma ők épúgy teljesítik azt a feladatot, melyről, mióta egy József főherceg (viharos éljen) a védnökünk, meg Cziráký gróf (folytatólag viharos éljen) áll az élünkön, mindenki elismeri végre hazánkban is, hogy a legnemesebb feladatoknak egyike. Miközben azonban a felebaráti szeretetet *gyakorolják* a vész pillanataiban s teszik ezt pusztán azért a jutalomért, mely a szívből honol s mely azt sugja, hogy megtették kötelességüket — nem felejtik el annak a másik nagy eszmének is élni, mely a magyar haza nevével viseli magán. A 13 vértanú városának szülőtte

hogy legyünk tüzoltók és legyünk magyarok! É magyar tüzoltók!

Most, ha jól emlékszünk, mi magunk ragadtul szót és kiindulva abból, a mit »Magyarország leg tüzoltóegyletének egyik fiatal tagja, a 13 vértanú szülőtte, Barabás Béla, ajánlott a figyelmünkbe, — *Szűnyay Józsefet*, a város jeles pennáját, tovább: *Ferenczet*, a »Felvidéki Híradó« érdemes szerkesztőjét *Tóth Gáspárt*. Mindhármát, mint Selmece és vidéke rosodásának neves tényezőit.

Mert kifogástalan ugyan Selmece és vidék hazafisága, de a magyarságához még férhet szó. változtatni hazafias kötelesség, melyet teljesíteni sietne sok más derék polgárai is e városnak, de a főváros a megnevezett 3 férfunak hire jutott el. Különös *Gáspár* az, kiről az utóbbi időben sokat hallottunk.

Ő a felvidéki közművelődési egyesület selmece lyának érdemes elnöke, ki az ó-szövetségi Dávidké síkra az igazság nevében, az igazság pajzsával eg. Goliáth ellen, ki a rágalom, hazugság és ferdítés feg. támadja meg a magyart. E német óriásnak a neve N. János.

Tudós ember, azt nem lehet eltagadni tőle. M. egyháztörténetíró nevet szerzett magának. Beutazta, Renan, Syriat, Palestinát és Egyiptust. Utjából vis megírta »Das Leben Jesu« című stb. jeles munkáját müncheni egyetemnek a tanára. Szóval Sepp ur tudós ember és mint magyarfaló, mégis megdöbber bornirt! De hát *Kant* szerint ez nem zárja ki egymás valaki nagy tudós és mindamellert korlátolt eszű. »N — mondja szó szerint Kant a maga filozófiájában: vaster Gelehrter (rengeteg tudós) und — in Anschau vernünftigen Gebrauchs seines historischen Wissens doch sehr bornirt sein.« E bornirt póffeszkedés gazlelkű rágalmakból, pimasz ferdítésekből és czudar szülte, ostoba vádakból összetakolt könyv czime: »E von 10 Millionen, oder der Bayernstamm, Herku Ausbreitung über Oesterreich, Kärnthen, Steierm. Tyrol. Eine Kampfschrift gegen Czechen und Ma; Sepp ezt a »Kampfschrift«-ot, ezt a harcias iratot egy folyóiratban közölte, mely nem kevesebb, min példányban jelenik meg; csak azután adta ki önálló kö. mely már a *második* kiadást érte.

Voltaképen e vak indulat és kereszténytelen m. lölet sugalta pamflet tartalmát olvasva, dr. Seppnek való »Bornirtheit«-ja miatt, nem annyira a boszankod inkább sajnálat foghatná el az embert. Sajnálni lehet a bajor sör olykor — uti figura docet — észtompit sának egyik áldozatát. Mindazáltal halálával tartozni kell tartozni minden önérzetes magyar honpolgárnak, hogy Tóth Gáspár ur nem hagyta szó nélkül Seppne telen szájhösködését és féleszü handabandáit; hane kasan czáfolván minden egyes koholmányt, rágalm tények elbirálásánál mértékadó gyanánt szerepelni körülményeknek szándékos kihagyása által elkövet ményferdítést — pelengérré állította őt, a története sítő történettanárt s pelengérré állította saját bajor h. előtt *német nyelven*, a következő című védőiratban theidigung der Ungarn gegen Prof. Dr. Johann Sepp's. Von Kaspar Tóth, Advocat in Selmecezbánya. Pr. Commissionsverlag von Carl Stampfel 1884.«

Bárcsak más honpolgárok is követnék Tóth Gá. hazánk e derék fiának példáját. Mert a hazát, mikor nem lehet, *szóval és tollal* védelmezni szintén honfui kö. Qui tacet, consentire videtur! Hallgatni tehát és e. époly gazlelkű, mint korlátolt eszű — külföldi magy. evők által vakmerőn szemünkbe mondott gyalázato. gyalázatosb szidalmakat némán zsebre rakni nem. Ezt tiltja nemzeti önérzetünk, tiltja a jog és az iga. retet: tiltja ama legfőbb törekvésünk s legfőbb

g már van egy kerületi szövetsége, melynek választ-
ya, különben kitűnő férfiakból van összeállítva, azonban
szerencsétlenül, hogy ezen kitűnő férfiak mindent egye-
csinálnak csak olyant nem, mely a tüzoltó ügyön vala-
lenditene; 3 év leforgása alatt magáról életjelt sem
t e szövetség.

A mi kedves szomszédaink most aztán mind ezen sze-
setlen választmány hanyagságával takaródnak, azzal in-
lják kilépésüket.

Pedig, mint a hogy igen helyesen jegyezte meg *Bene-
János* s.-szent-györgyi főparancsnok, nem kilépéssel, nem
övetségek alakításával kell a bajon segíteni, hanem a
lévőt kell renoválni és választmányát reá szorítani, hogy
alt kötelességeit teljesítse.

Ezen felszólalás következtében el is fogadtatott elvül,
a Királyhágon inneni kerületi szövetség választmánya
dői teljesítésére a tagegyletek által felhívandó és a
zasági, valamint háromszékmegyei tüzoltó-egyesületek
etséget alakítsanak. Ez azonban csak úgy jöhet létre,
z ide belépni akaró tagegyletek a tényleg meglévő ke-
i és illetve országos szövetségeknek is tagjai. Ennyit
len figyelmeztetésül addig is míg bővebben visszatér-
ik e tárgyra. És most folytassuk az ünnep leírását.

Délután 2 órakor adatott a vészjel, melyre úgy a helyi,
vendég-tüzoltók sorakóztak és a tüzoltó-zenekar indulója
ett a mászó házhoz kivonultak.

3 órakor kezdődött a diszgyakorlat és teljes tartama-
háromnegyed órát vett igénybe.

A gyakorlatnál mind a mászó, mind a szivattyus osz-
gyakorlottságának és összevágó működésének szép
adta.

A tolólétra felállítása kevéssel vett több időt igénybe
percnél és a mászóház ablakain a tolólétránál el nem
lt mászók gyors ütemben haladtak fel a két gerinczü-
skal. A gyakorlatot óriási közönség nézte egyes má-
ügyességét élénken megtapsolta.

A gyakorlat során volt fedél és szobatüz oltás, mentés
edig ugró ponyva és mentő zsákkal, volt kötelen való
szkédés, mind a legnagyobb pontossággal és készült-
el végrehajtva.

A gyakorlat befejeztével a városi tanács és egyletek je-
tében a 10 éves tüzoltók feldiszitése történt a város
adott ezüst éremmel és az üdvözlő beszédek után kez-
vette a visszavonulás és a diszmenet. A közönség, ven-
gyeletek, tanács, testületek stb. sorakóztak és a mű-
egylet alparancsnoka vezetése mellett diszmenetben
ltak el.

Este 6 órakor volt a disz-vacsora, melyen szintén az
említett testületek a városi polgárság nagy részével
k részt. A toasztokat Schuster K. Lajos főparancsnok
tta meg, éltetvén a király ő felségét, azután toasztok
lattak a brassói t. oltó-egyletre, annak főparancsnokára,
ira, a város közönségére, a tanácsra stb.

10 órakor vette kezdetét a tánczestély, mely reggelig
t, kitűnő jó kedvvel. Ez az ünnepély lefolyásának rövid
rete és midőn ezt a t. szerkesztő ur kegyes engedelmé-
egtekintélyesebb hazai szaklapunk a »Tüzoltó-Közlöny«
jain nyilvánosságra hozzuk, időszerűnek tartjuk azon-
nknaik is adni kifejezést, miszerint a Királyhágon inneni
t ajku egyleteink a közügy érdekében változtassanak
t, ha hivatalosan nem beszélnek is, de legalább érezze-
nagyarul és ne adjanak többé okot arra, hogy a ma-
országos tüzoltó-szövetség központi választmánya jelen-
en ezután is: »Am jó, ha nem átalották a jó urak érzü-
mivoltának nyíltan kifejezést adni, úgy mi sem gondol-
k sokat, hanem ezen eljárásukat a többi tisztelt tag-
tek s ezzel a nagy közönség bíralata elé terjesztjük«-kel
kifejezést megütközésének.

Azt hiszszük a bíralat nem fog valami kedvezően

Gondolkozzanak kedves szomszédaink!

Figyelő.

Olaszországi tüzoltóviszonyok.

A sienai tüzoltók egy gyakorlata.

Siena, (Olaszország) 1884. aug. 15.

Tisztelt Szerkesztő ur! Kedves barátom!

Itália tüzoltóviszonyairól volt ugyan már szó a »Tüz-
oltó-Közlöny«-ben; sőt ez év február havában, az akkor meg-
jelent 2-ik szám, *eredeti tudósítást* is hozott egy Milanoban
időzött és »Kevházay Andor« álnév mögé rejtőző barátod
tollából. Mindez azonban nem zárja ki, hogy ne érdeklődje-
nek e lapok t. olvasói egy *második* eredeti tudósítás iránt
is, mely ha nem is lesz oly »szépen« megírva, mint Keve-
házay Andornak, az egykori titkos drámairónak a cikke
volt; de mindenesetre ki fogja elégíteni a szakember kíván-
ságait. S többre én nem vágyom, hogy többet én tőlem se
várjanak.

Hogy beválthassam abbeli ígéretemet, miszerint leírom
a sienai tüzoltóságot, egyelőre csak főképen azon gyakor-
latra terjeszkedem ki, a melyet a főparancsnok ur az én
kérelmem folytán f. aug. hó 10-kén tartatott meg. A kö-
vetkező számokban majd közölni fogom a többi közölni va-
lókat, részint a sienai, részint a florenzi, részint pedig az
olasz tüzoltóságot általában illetőleg. Mielőtt a gyakorlat-
hoz fognék, legyen szabad egy kis apertoriumot bocsátani
előre!

Sienába érkezve, legelső teendőm volt megvenni a sien-
nai utmutatót. Itt legelőször azt kerestem ki, hogy van-e a
városban tüzoltó-egylet. Hosszu lapozgatás után ezt találok:
»Pompieri. V. Servizio.« (Tüzoltóság. Lásd szolgálat.) Ke-
resem a »Servizio«-t. Meg is találtam, de ott nincs a tüz-
oltóságról említés téve. Ez azért érdekes, mert látva, mily
gondot fordított az »Utmutató« szerkesztője arra, hogy az
érdeklődőket a tüzoltósághoz vezérelje, következtetjük, hogy
mennyire ismerik a tüzoltóságot saját városuk polgárai. Lás-
suk csak tovább!

Ebédelni mentem egy első rangú vendéglőbe. Ott a
pinczértől iparkodtam megtudni, hogy van-e tüzoltóság Siená-
ban. Azt feleli a pinczér: »Van uram!« »Ösmeri-e a főpa-
rancsnokot?« »Csak látásból, amennyiben a rendőrség főnöke
egyszersmind a tüzoltók parancsnoka.« »Hát mondja csak,
önkéntesek-e itt a tüzoltók, vagy fizetettek?« »Azt már én
nem tudom Signore! Csak annyit tudok, hogy tüzoltóink
vannak.« »Hát az őrtanya hol van?« »Őrtanya! Az úgy
hiszem, hogy nincs, mert én legalább nem ösmerem.« »De
hát szereik csak vannak?« »Van ám, még pedig a javából.«
»Hol tartják a szereket?« »Hát van nekik egy »Arsenál«-jok*)
az N. N. kaszárnyában, a mely a X. y. utcában van.

Ebéd után elmentem az X. y. utcába. Megtaláltam
az N. N. kaszárnyát, a melynek egyik oldala előtt egy tágas
tér nyílik; ezen térre néz egy nagy kapu, a mely felett
nagy betűkkel virít e felirat: *Arsenale dei Pompieri.* (Tüzoltó-
szertár.)

Terünetét, ez gyönyörű egy szertár lehet! Ezt azon-
nal megnézem. Mégis mondott hát valamit a pinczér! De
hogy menjek be? Csak egy a kapu, s ez is csukva. Hátha
hátról van a bejárat a kaszárnyán keresztül! Tehát irány
a kaszárnya kapuja. Oda érek s kérdem a napos káplárt:
»Ugyan Signore! merre van a bejárat a tüzoltók arsenál-
jába?« »En nem tudom Signore!« »De hát nézze csak az
arsenál a kaszárnyában van.« »Legalább itt kell neki len-
nie, mondá ő egész naivsággal, mert hát a nagy kapu fe-
letti felirat azt mutatja; de hát én daczára annak, hogy
meglehető idő óta vagyok itt: nem láttam, hogy merre
mennek be a tüzoltók. De még tüzoltót se láttam.« E köz-
ben jön egy szolgáló egy csomó irattal. Kérdem tehát ettől
is, hogy hol találhatom meg a tüzoltókat. »Ha a tüzoltókl
kal akar valamit az ur, akkor menjen a városházára«, hang-
zott a válasz.

Másnap d. e. 10^{1/2} órakor a városházán a rendőrfőnök
nél valék. Szavaiból azt értettem meg, hogy itt nincs tüz-

*) Így nevezik itt a szertárt.

t, sem specialis tűzoltóság, hanem maga a rendelkezése a tűz és más szerencsétlenség alkalmával nyújtani. No ez nagyon eredeti intézkedés, gonagamban; s kíváncsi lettem az alapszabályokra. Előhat tőle az alapszabályokat. Aztán a tűzoltóságot egyről-másról beszélgetve, iparkodtam kellő óvatostudni tőle, hogy mikor és hol szoktak gyakorlatokat. A felelet igen tétovázó volt, de annyit megértety időről-időre ő szokta kitűzni az idejét a gyakorleginkább vasárnap, vagy ünnepnapon a kora regban s rendszeren a Citadella*) falain szokták magukat ni.

tem tehát, hogy legyen szíves egy gyakorlatot tar16 nap alatt, amíg Sienában leszek. »Nagyon szíolt a válasz, s ha nem lesz terhére, ugy vasárnap) reggel 6 órára fogom azt elrendelni. Nagyobb bizkáért azonban értesíteni fogom szombaton este is, akugyan megtartjuk-e, mert lehet, hogy valami megizza tervünket.«

ombaton este sétálgatok a városban, legeltetve tűzmeimet a sok szép Sigaoriná-n, s egyszer csak utamat rendőr — majdnem azt gondoltam, hogy kérdőre ni, a miért oly tüzesen szemlélem az itteni valóban met. — Egyikök egész illedelmesen jelenti, hogy egy rendőr a lakásomon, de nem találva homn, őket eg a főnök ur, hogy a városban keresésemre indul; adják tudtomra, hogy a gyakorlat holnap reggel r csakugyan meg fog tartatni. Találkozás az ArseVégül bocsánatot kértek, hogy a parancsot épen az eltellett végrchajtaniok.

ásnap reggel 5³/₄ órakor az arsenálban voltam. Ott már mind a tűzoltók, szám szerint 30-an (mert a többiek szolgálatban voltak s az egész létszám 75—80**) váltakozik) élükön *Maszuelli* (olvasd Maczczukelli) rral. Ez a főparancsnok neve.

egelőször a szertárt vizsgáltam meg, a mely igen s benyomással volt reám, a mennyiben tágas, teljesen es s oly magas, hogy külön tömlőszáritóra nincs ; aztán meg oly rendes és diszes, hogy az első pillatánczteremben képzeltem magamat, mert valóban ugy mint egy tánczterem, melyet a tűzoltók saját tánczik alkalmára szoktak feldiszipteni. Nem voltam képes, hni, hogy az mindig ilyen, s azon véleményben voltam, alán az én csekély személyem idézte elő ezt a minden és rend melletti felfordult világot. Csakhogy a kére a volt a határozott válasz, hogy ez mindig így ol! Da hört sich alles auf! gondolám magamban. Mert c alkalmilag lett volna így felforgatva, megbocsátanék de hogy a szerek és szerszámok szanaszét a falon eek, ahelyett, hogy minden csoportosítva lenne: ebben alálók ratiót. Balták, csákányok, ásók, szívótömlők, tömlők, lámpások, sugárcsövek stb. stb. az mind a falon — ékesség gyanánt!

De hát édes főparancsnok ur, ha ki kell vonulniok, i szedik össze a szerszámot? »Hohó, az nagyon hamar aztán meg ez legnagyobb részben a fölösleg.« A már csak hogy az én szemeim se tömlöket, se sugárcsöveket ittak a szivattyukon. A szertárban van egy kút és zmedence. Ez helyes, mert vízvezeték nem léteben is i kéznél van. A szertárból egy tágas fülke nyílik, zben sorban, számozott fogásokon függnek a tűzoltók ruhái. Az egyenruhát tehát a szertárban tartja — nység, ha gyakorlat előtt vagy tüzeset alkalmával a ba jönnek, ott bujnak a rendőrök tűzoltóbőrbe. Az uha egy sapka, zubbony és nadrágból áll, a mely en véve teljesen egyszerű. Személyes felszerelés egyan nem létezik.

Van 6 fecskendőjük, melyek közül kettő egyforma, a mind-megannyiféle. Ők nemcsak nem gondolnak az

egységes csavarral, de még az egyforma átmérőjű tömlőkre sincsennek tekintettel. Kolbásztöltő alakú kézi fecskendőjük 12 darab függ a falon. Egyik fényesebb a másiknál. De hogy mire hasznúlják, nem akartam meg se kérdezni.

A legérdekesebb a *szerkocsú*, a melyen minden van, csak tűzoltószerszámot nem kell rajta keresni. Ami azon van, az mind tornaszor. Van ott: Kötélhágeszó, csomóskötél, mászókötel, hosszukötél stb. stb. Pardon! Van rajta tűzoltó szerszám is, egy pár csákány, egy fűrész és egy egészen vasból készült egykaru létra, a főparancsnok ur saját talál-mánya. Csodálom, hogy nem küldte a turini kiállításra. Kívánatra rajzát adhatom. De mindezt nem láthattam a sok putton alaku kosártól, amit ők egyes tárgyak mentésére használnak.

Ezek látása után tudtára adtam a főparancsnok urnak, hogy mindent megnéztem, s ha ugy akarja, mehetünk a gyakorlótérre; mert már nagyon furta az oldalamat a kíván-csiság, hogy mit fogok látni. Lesz-e valami tanulni való?

Kivonult a 30 ember 4 szivattyuval és a szerkocsival. Minden szivattyu alá egy dugólétra volt erősítve.

A gyakorlótérre érve, szépen rendbe állítottak mindent, s a lehető legnagyobb rendben teljesítették a főparancsnok parancsait, adatott legyen az szóval, vagy kürttel. Igazán mondhatom, hogy ily fegyelmezett csapatot még nem láttam. De ezt csak akkor értettem meg, amidőn szabályzatukat átolvastam, melylyel e lapok olvasóit is meg fogom ismer-tetni alkalmilag.

Legelőször a szerkocsiról raktak le mindent a földre szép rendben, oda víve a dugólétrákat is. Erre hangzott a kürtjel, s kezdődött a gyakorlat. Ez abból állott, hogy a dugólétrák segítségével felmáztak az említett erőd falára négyen, aztán felhúzták a kötéllhágeszót és a mászókötelet, a falra erősítették s ezen mászkáltak a többiek fel s alá, közben-közben ügyes tornászati gyakorlatokat produkálva. Aztán egy magasabb helyre mentek a létrákkal, a honnan nem voltak képesek a falra jutni, mert a létrák nem voltak elgendők. Hidat rögtönöztek tehát a falon, a hidra húztak fel egy létrát, s erről az említett egykaru vaslétra segítségével jutottak fel a falra.

Aztán lánczot képezték a mentéshez, t. i. az volt a feladat, hogy egy szoba belsejét ürítsék ki. A szobát a fal tetején kellett képzelni. Helyet foglalt tehát 10 ember a kötéllhágeszón, s kézzől-kézre adták a kosarakat. A szobában lévő tűzoltók megtöltötték azokat azzal, amit a szobában találhattak s ismét kézzől-kézre adták lefelé. Ezen munkálat-hoz 20 emberre volt szükség, és csak az apróságok menté-sére szoritkozhattak, mert a butort stb. nem lehetett kosárba rakni. Persze én azt a megjegyzést tettem, hogy az öv, zárkapocs és mentőkötél segítségével ezt a munkát két ember-nek gyorsabban lehet elvégeznie. Állításom azonban nem talált hitelt. Sajnálom, hogy nem volt vélem az egyenruhám és felszerelésem, hogy megmutattam volna nekik, hogy igazat adhatnak a szavamnak; a butordarabokat sem hagytam volna odaégni.

Ényiből állott a mászógyakorlat. Következett a szivattyu szerelés. No hát ez rendes és gyors. Itt nincs megjegyezni valóm.

Érdekes azonban, hogy a gyakorlat alatt a *zene* játszott. 7 tűzoltóból áll a zenekar, akik felváltva gyakorolják magukat a szivattyuk mellett, s aztán zenélnek.

A gyakorlat végeztével hazamenet több megjegyzést tettem a főparancsnoknak, amit ő látszólag szívesen fogadott. Aztán ajánlottam neki, hogy ösmerkedjék meg a Walser-féle gyárból kikerülő szerekkel, s ott tegye az új beszerzéseket, mert amint mondá, nagyítani fogják a tűzoltóságot. Meg is ígértem neki, hogy intézkedni fogok, miszerint kaphasson Walser urtól egy képes árjegyzéket, szeretném ha ezt Walser ur ez alkalmommal tudomásul venné.

Három nap mulva értesémmre adja a főparancsnok, mi-szerint látva, hogy nagyon érdeklődöm a tűzoltó intézmény iránt, tehát még egy gyakorlatot fog tartatni, még pedig pénteken (aug. 15.) reggel 6 órakor. A gyakorlat az arsenál-ban lesz, még pedig tanításból fog állani.

Megjelentem. Ez többet ért az előbbinél. Szétszedette

*) Az egész város magas falal van körülkerítve, mely fal egy erőd-ződik. Ezen erőd az u. n. Citadella, amelynek falai 8—10 méter ma-között váltakoznak.

(**) Sienában 25000 lélek él, tehát minden 1000-re 3 rendőr jut; tűzoltó csak 1¹/₃.

ritják maguk közé, melyre a tömlő erősítve van; a vízáthathatlanságot g egy bőrgyűrű is elősegíti. Ezen 3. esetnek előnye, hogy a tömlő a belsejében lévén, a tömlő-átmérő mindenütt ugyanaz, s így a víz akármely irányban, valamint, hogy a kapocs igen rövid, (a 2. esetben ez is az) s így a tömlő a motolákra könnyen felcsavarható. Ezen Grether-berkezet *előnyei* tehát: hogy a két kapocsrészt teljesen megegyező, tehát élés nem fordulhat elő; hogy a csavarok fedettek, tehát minden portól dvék; hogy a vízáthatlanságot biztosító lemezek magasan fekszenek s így maradnak s semmi víz ki nem szökhet; hogy a horgok mindig össze- s nem szétszáguldoznak oly pontossággal, mint a csavaroknál. *Hátrányai*: hogy a horgok kívül lévén, esetleg könnyen letörhetnek; hogy a csavar olván, a kapocs helyreállítása, épen mert több apró részből áll, nehezebb. Szekapcsolás ugy történik, hogy a kezeket a csavargyűrűkre téve, a kapocs-összeillesztetnek s egymásba forgattatnak, mialatt mindkét kéz $\frac{1}{4}$ fordul- végez. Ha a kapocs a tömlővel együtt helyeztetik el, ugy arra kell ügyelni, a gummyűrű a sárgarézrel egyenlő magasságban álljon. Mindezen kompli- g mellett azonban nem megvetendő ezen újítás, ugyanis az összekapocso- kkal gyorsabban végezhető, mint csavarral, hol több menet össze- andó.

Kiállított még *Magirus C. D.* egy kovácsolható üntött vasból készült t.

Ide tartozik továbbá mindazon eszköz, mely megsérült tömlők javítására l, u. m. *tömlőkötők* (Schlauchbinde); ilyen a *Beuer József-féle* (Reichenberg,). Ez masszív kovácsolt vasból készült, belül kautschukkal bélelt, csődarab- ek szélei két emeltyűs szorítóval egymáshoz illesztetnek (a régi alaknál, nálunk ismert, ez csavarok által történt); *Gerhárd Károly* (Hofheim) szim- litott ki egy igen egyszerű s leleményes tömlőkötőt, mely nem egyéb, gy két tartón megerősített rügös nyomólemez és egy a tartóhoz erősített szövetdarab; ezen szövetdarab a tömlő repedéses helye köré tétetik, a közé illesztetik, mire a rügös lemez reá nyomatik, mialtal a szövetdarab lőhez szorítatik. Ezen kötő előnye, hogy bármily méretű tömlőre alkal- tó, minthogy a szövetdarab hossza tetszőleges lehet. Kiállított még: *József* (Vilsbiburg) és *Lieb I. G.* (Biberach). *Magirus C. D.* szintén ki- több ide vágó tárgyat, többi közt *tömlőjavító-gummyűzőszalag*, mely a ki- lt, de teljesen tisztára kefélt tömlődarabra illesztetik, a gummi forró vasa- megfolyasztatik, mire a kenderszövetbe behatolván, kalapácsal még a beültetik. *Prosch Antal* (Tuln) egy gyűjtemény patent tömlőkötőt t ki.

A tömlőkezeléshez s azok megvédésére szolgáló tárgyakat kiállított még: *er József* (Bozen); *Köpp József* (Vilsbiburg); *Lieb I. G.* (Biberach); *us C. D.* (Ulm); u. m. tömlő-kötelet, hidat, fogót, nyeret, tartót. Alá- tömlőkezelésre a németek nagyobb súlyt látszanak fektetni, s különösen lőtartók nagyobb mennyiségben látszanak elterjedve lenni. Ezek rendszeren orogra erősített szalagdarab, mely a tömlőre ráteve, összehuzható hurokba. *Védőket* kiállítottak: *Bloedner & Vierschrod* (Gotha); *Heidenthaler* (Salzburg); *Kormann József* (Salzburg); *Kay Vilmos utóda* (Halberstadt); *G.* (Biberach); *Magirus C. D.* (Ulm); *Pressel Pál* (Königssee).

(Folyt. köv.)

T Á R C Z A.

A selmeczi ünnepélyek.

(Folytatása).

Barabás Béla, Magyarország legrégebb tüzoltó-egylete ben szól, mely 1834-ben alakult meg, s mely »első polgári tüzoltókar« nevét viseli. »Ez egyesület — ugy- l — mely alakulása idején természetesen nem is- e még a mai kor kívánalmait, két hivatást töltött be: humanisztikust és egy hazafuít. Kettős feladata abban inált, hogy segítsen az embertársakon és a hazán. A agjai diszmagyar ruhát öltöttek, sarkantuval jártak és volt kötve oldalukra. Így jelentek meg az első országos yülésen Budapesten, hol a mának színvonalán álló többi tók egészen jogosan kinevezték őket. Ma már ők is erélték a kardot baltával, ma ők is inkább csak a tüz- szmét szolgálják. De nem ejtették azért el a szent ha- retetnek hő ápolását. Ma ők épúgy teljesítik azt a fel- ot, melyről, mióta egy József főherczeg (viharos éljen) a ökünk, meg Cziráky gróf (folytatólag viharos éljenzés) áll lünkön, mindenki elismeri végre hazánkban is, hogy a emesebb feladatoknak egyike. Miközben azonban a fele- ti szeretetet *gyakorolják* a vész pillanataiban s teszik ezt tán azért a jutalomért, mely a szívből honol s mely sugja, hogy megtették kötelességüket — nem felejtik unak a másik nagy eszmének is élni, mely a magyar nevét viseli magán. A 13 vértanu városának szülöttje, ugyanezen kar fiatal tagja, midőn élteti az egybe- t bajtársakat, mással nem fejezheti be szavait, mint azzal,

hogy legyünk tüzoltók és legyünk magyarok! Éljenek a magyar tüzoltók!

Most, ha jól emlékszünk, mi magunk ragadtuk meg a szót és kiindulva abból, a mit »Magyarország legöregebb tüzoltóegyletének egyik fiatal tagja, a 13 vértanu városának szülöttje, Barabás Béla, ajánlott a figyelmünkbe, — éltettük *Szinyay Józsefet*, a város jeles pennáját, továbbá *Vörös Ferenczet*, a »Felvidéki Híradó« érdemes szerkesztőjét és végre *Tóth Gáspárt*. Mindhármat, mint Selmecz és vidéke magyarsodásának neves tényezőit.

Mert kifogástalan ugyan Selmecznek és vidékének a hazafisága, de a magyarságához még férhet szó. S ezen változtatni hazafias kötelesség, melyet teljesíteni sietnek ugyan sok más derék polgárai is e városnak, de a fővárosba csak a megnevezett 3 férfinak hire jutott el. Különösen *Tóth Gáspár* az, kiről az utóbbi időben sokat hallottunk.

Ő a felvidéki közművelődési egyesület selmeczi osztá- lyának érdemes elnöke, ki az ó-szövetségi Dávidként kiáll síkra az igazság nevében, az igazság pajzsával egy német Goliáth ellen, ki a rágalom, hazugság és ferdítés fegyverével támadja meg a magyart. E német óriásnak a neve dr. *Sepp N. János*.

Tudós ember, azt nem lehet eltagadni tőle. Mint kath. egyháztörténetíró nevet szerzett magának, Beutazta, miként Renan, Syriat, Palestinát és Egyiptust. Utjából visszatérve megírta »Das Leben Jesu« czimű stb. jeles munkáját. Ma a müncheni egyetemnek a tanára. Szóval Sepp ur valóban tudós ember és mint magyarfaló, mégis megdöbbenően — bornirt! De hát *Kant* szerint ez nem zárja ki egymást. Lehet valaki nagy tudós és mindamelllett korlátolt eszü. »Man kann — mondja szó szerint Kant a maga filozofijában — ein vaster Gelehrter (rengeteg tudós) und — in Anschauung des vernünftigen Gebrauchs seines historischen Wissens — dabei doch sehr bornirt sein.« E bornirt pöffeszkedés-sugalta gazlelkü rágalmakból, pimasz ferdítésekből és czudar irigység- szülte, ostoba vádaktól összetakolt könyv czime: »Ein Volk von 10 Millionen, oder der Bayernstamm, Herkunft und Ausbreitung über Oesterreich, Kärnthen, Steiermark und Tyrol. Eine Kampfschrift gegen Czechen und Magyaren.« *Sepp* ezt a »Kampfschrift«-ot, ezt a harczias iratot először egy folyóiratban közölte, mely nem kevesebb, mint 30,000 példányban jelenik meg; csak azután adta ki önálló könyvben, mely már a *második* kiadást érte.

Voltaképen e vak indulat és kereszténytelen mély gyü- lölet sugalta pamflet tartalmát olvasva, dr. Seppnek bámolni való »Bornirtheit«-ja miatt, nem annyira a boszankodás, mint inkább sajnálat foghatná el az embert. Sajnálni lehet írójában a bajor sör olykor — uti figura docet — észtompító hatá- sának egyik áldozatát. Mindazáltal hálával tartozunk mi és kell tartozni minden önérzetes magyar honpolgárnak azért, hogy Tóth Gáspár ur nem hagyta szó nélkül Seppnek szem- telen szájhösködését és féleszü handabandáit; hanem dere- kasan czáfolván minden egyes koholmányt, rágalmat, s a tények elbirálásánál mértékadó gyanánt szerepelni hivatott körülményeknek szándékos kihagyása által elkövetett ese- ményferdítést — pelengérré állította őt, a történetet hami- sító történettanárt s pelengérré állította saját bajor honfitársai előtt *német nyelven*, a következő című védőiratban: »Vertheidigung der Ungarn gegen Prof. Dr. Johann Sepp's Angriff. Von Kaspar Tóth, Advocat in Selmezbánya. Pressburg, Commissionsverlag von Carl Stampfel 1884.«

Bárcsak más honpolgárok is követnék Tóth Gáspárnak, hazánk e derék fiának példáját. Mert a hazát, mikor *karddal* nem lehet, *szóval* és *tollal* védelmezni szintén honfui kötelesség. Qui tacet, consentire videtur! Hallgatni tehát és egyes — époly gazlelkü, mint korlátolt eszü — külföldi magyarembere- vők által vakmerőn szemünkbe mondott gyalázatosabbnál gyalázatosb szidalmakat némán zsebre rakni nem szabad. Ezt tiltja nemzeti önérzetünk, tiltja a jog és az igazságsze- retet; tiltja ama legfőbb törekvésünk s leghőbb óhajunk, hogy Magyarországot a külföld is megbecsülje!

Bajtársinknak, akik azonkívül, hogy tüzoltók, magyarok

is, ajánljuk a figyelmökbe Tóth Gáspár ur fentidézett czimű választát. Megrendelhető Pozsonyban Stamfel Károlynál. Azt olvasva, tudhatják csak igazán meg, hogy *kit* éltettünk mi s *miért* — Selmezbányán.

Utánunk dr. *Csányi János*, (Vác) emelt szót: Valamennyien tanultunk, ugymond, fizikát s tudjuk abból, hogy a szabályos szögletekkel bíró testek csak akkor állnak meg, ha súlypontjuk a vízszintes fekvésre függőlegesen áll. A pizai torony megállása is ez elven alapszik. A magyarországi önk. tüzoltó-egyesületek orsz. szövetsége is szabályos test, mert alapszabályaiban szabályozva van. Hogy tehát ezen szép szövetség a mindnyájunk által óhajtott biztos, erős állást elfoglalhassa, ahhoz a fizika törvénye szerint szükséges, hogy szabályos testiünk súlypontja a vízszintes fekvésre függőlegesen álljon. S a mi szövetségünk súlypontja kétségbevonhatatlanul a szövetségi elnökünk, kinek ez idő szerint még elég erős a hátgerincze ahhoz, hogy meg ne görbüljön. Kivánom, hogy mindég ilyen legyen, hogy a személyében birt súlypontja szövetségünknek — mindég függőlegesen álljon. Éljen gróf Cziráky Béla!

Az erre felzuduló harsány éljen s poharscengés még le sem csillapult, midőn meszszé hátul egyik asztal végén egy czivil ember (nevét nem sikerült megtudnunk) feláll és elmondja, hogy Cziráky Béla emlegetett egyenes hátgerinczéről neki az jut az eszébe, hogy e gerincz volt még a mostaninál is egyenesebb — akkor, a midőn szólóval együtt jogászkodott a budapesti egyetemen. Ez a bizonyos Cziráky Béla, kit azóta sohasem látott, már jogász-korában is értett a tüzoltáshoz s most még jobban érthet, mert mint az országos tüzoltószövetség fejt látja őt viszont. Az a Cziráky Béla tehát, a ki már az egyetemen is kimutatta a foga fehérét, hogy tud élni, lelkesedni, tenni, ma egészen a hazáért él és tesz, mert hisz főispán is. S mert ily következetes maradt szép reményekre jogosító multjához, azért élteti ő külön, még egyszer, egykori kollegáját, gróf Cziráky Bélát. Sokáig, addig éljen, míg a jó ügyeknek s a hazának él!

Most *Kiss Jenő* (Győr) Széchenyi Ödön grótot, *Szegeő István* (Zalaegerszeg) elhozva a VI. közgyűlés székhelyének Zala-Egerszeg városának ügvozletét, Marschalkó Gyulát, *Schults Lajos* (Balassagyarmat) pedig a hölgyeket éltette.

Meszy Mihály (Nagyvárad) erre igen szót: Kedves Bajtársak! Mi mindnyájan a humanizmusz szolgálatában állunk s így tudjuk, hogy a humanizmusznak egyik kifolyása az is, hogy a szomorkodókat vigasztalni kell. S én azért állottam most fel rögtön az előttem szóló után, hogy az ő tószta által legmélyebben megszorítottat megvigasztaljam. Ősi jogon alapul a szövetségi titkár ama joga, hogy a hölgyekért ő ürítsen poharat és e jog most csorbát szenvedett. Vigasztalásául éltetem szövetségünk derék titkárát, éljen Gorecky Zsiga!

Huber József (Selmezbánya) ezután németül szólalt fel s azon kezdé, hogy skandalum, de még milyen! hogy valaki egy magyar Feuerwehrtag alkalmából németül mer beszélni. »De ha igaz az — ugymond — a mit a »Tüzoltó-Közlöny« szerkesztője vall, hogy »egyenruhában nem ismerünk urat, legfeljebb feljebbvalót«: úgy még kevésbé szabad különbséget tennünk, különösen tüzoltó-ruhában — nemzetiségek között. És ő a maga részéről nem is tesz. Neki mindegy, akár sváb, akár szlovák valaki, »gross oder klein, das ist mir Wurst!« S éppen ezért egyformán élteti »ob klein oder gross« valamennyi együttlévő tüzoltóbajtársait.

Borsodi Mihályt (Lovasberény) felszólalásra Huber József készteté, a ki német nyelven éltetett bennünket csak azért, hogy mellékesen bebizonyítsa, miszerint magyarul érez minden ízében. Ezt oly örvendetes jelenségnek tartja, melyet hallgatással mellőzni, mulasztás lenne. Élteti a más nyelven beszélő, de magyarul érző bajtársakat.

Most ismét *Huber* állott fel (kis termete miatt ezuttal is székre) s poharát üríté az ő gyakorló mesterére, Martinengo Nándorra. Végül pedig *Gorecky Zsigmond* szólott ekképen: »Finis coronat opus« mondja a latin s én megkövetelem, hogy az én szavam legyen a legutolsó, hogy koronázza lehes-

Adolfot, kinek azonkívül, hogy a selmeczi egyletnek elnöke érdeme ezuttal az is, hogy neki a házigazdája. A derék nők nevének hallatára felriadó »éljen«-ek közt vége lett ismerkedő estély hivatalos részének. A nem hivatalos — folyt tovább zavartalanul.

Másnap reggel 6 órakor megdördült — a mozsárág a Zichy Géza gróf által megénekelt Leányvár fokán és gött sokáig annak a jeléről, hogy ő felségének a király születése napja felvirradt. Ismerkedő estély után, mely mebenyult a késő éjszakába, sőt egynémelyiknél hajnal hátaig eltartott, igen alkalmas módja ez az ébresztés! Nyolcz óra felé már hullámzott a közönség az utczákon 9 órakor már rangirozva volt az őrtanya előtt a menet mely hálaadó istentiszteletre volt elvonulandó a templom.

Az idő ragyogón verőfényes volt, összhangzó az a hangulattal, melyben Selmec város lakossága és a Selmec egybesereglett tüzoltók a király születése napját megünnepelelték. A teljes diszben kivonult tüzoltók csillogó ruhája sisakja szikrázva verte vissza a deris nap vakító sugarait.

Az órszoba elől Marschalkó Gyula vezetése alatt a rosháza mellett vonult a menet a templomba, *Péchy A* miniszteri tanácsos, *Krauss Vilmos* főkapitány, helyettes gármester, *Szityay József* főjegyző, *Bernhardt Adolf* városi szenátorok, továbbá az összes bányatanácsosok di egyenruhájukban s a városi többi tisztviselők, jobbára magyarban, itt csatlakoztak hozzánk. A bányászok hősorfalla közt lépett az impozáns menet a róm. kath. templomhoz hol a vendégtüzoltók nagy félkörben az oltár előtt, a hóratiórok pedig az első padokban helyet foglalván, kezdte a mise, melyen fényes segédle *Várady Ferencz* németországi plébános pontifikált.

Mise után zeneszó mellett történt az elvonulás, illeleg elléptetés, mely rendkívül érdekes volt, amennyi nem csupán tüzoltók vettek benne részt. A sor élén mer a selmeczi és bélabányai önkéntes tüzoltók, utánok 64 mester bőrkötényvel és fejszével, majd 24 kőművesmester felatillában következett, végül pedig *Wiesner* bányatiszt *Delhányi* gyakornok vezénylete alatt 488 bányász vonult két csapatban. Az utóbbiaknál sok tüzoltó-parancsnok n irigyletével — lépéstartást.

Délután 4 órakor a gyakorló téren gyűlt ismét össztüzoltóság.

(Folyt. kö)

Az érsekújváriak nagy napja.

Az »érsekújvári önk. tüzoltó-egylet« 10 évi fennállásának ünnep, mely f. hó 3-án tartott meg, minden tekintetben fényesen sikerült. Regg 6 órakor *Fübián János* czimzetes kanonok ur által tartott hálaadó istentiszteletnél, a hol Dubrovay János templomi karnagy vezetése és a cs. kir. 1. szerezred zenekara tagjainak részvétele mellett szép zenés mise volt, a felvett szent igékből kifolyólag plébános urunk hosszantartó lelkes és szép beszédet mondott. A templom zsufolásig megtelt. Jelen volt a városi hatóság cs. kir. 6-ik dzsidas ezred tisztikara, a nő-egylet számos képviselője és városi notabilitás. Tüzoltóink, a 10 évet szolgáló bajtársakkal élőkön, szinte a bánkeszűi főkecsapat, a főoltár előtt fölállítva. Istenisztelet eldizszenet volt a megjelent cs. kir. tisztikar és 10 évet szolgáló tüzoltók e mely nagyon pontosan volt kivive. A menetnél a katonai zenekar játszott.

11 óra után volt az egylet rendkívüli közgyűlése, a melyen *Druga hály* elnök, *Pauluss Ignác* polgármester s tiszteletbeli elnök, *Kapistory Ferencz* országos képviselő és több előkelő uri ember, valamint az egész szociális tagjai jelen voltak. Először a főparancsnok által átadott a díszokmány a 10 évet szolgáló tüzoltóknak, névszerint:

Bütlő Antal parancsnok, *Schöda Nándor* oszt. parancsnok, *Dr. Scherzer Samu* orvos, *Zoltányi Ferencz* szakasparancsnok, *Moravits János* sz. parancsnok, *Barsi József* tűzőr és pénztárnok, *Sulgán Ferencz* vízmester, *Droppa Ferencz* és *Faksits Mihály* tűzőröknek, *Záhorszky János* főkürtösnek, *Piszar Tamás* csövezető, *Csicsatka János* kürtös és *Behus János* mászónak, a kik a díszokmány átvételénél lelkes eljenzésekben résztültek. Ezután *Dubrovay Károly* titkár olvasta fel az általa összeállított jelentést az egylet 10 évi fennállásáról melynek egyes pontjai lelkes eljenzésekkel találkoztak. E jelentésből kifolyólag *Kapistory Ferencz* orsz. képviselő, az egylet alapító és választmányi ta-

I órákor a Bittó-szálló termében 62 terítékű diszbedél volt, a melynél a fentnevezett cs. kir. zenekar szép és hazafias zene darabjai emelték a kedélyes hangulatot. Az első felköszöntőt *Paulus Ignác* tiszt. elnök mondta a király és királyné ő felségeikre, ezt, ugyszinte az utána eljátszott himnust az egész társaság állva elhallgatva, viharos éljenekkel fogadta, ezután *Mészáros Kornél* főparancsnok emelt poharat ő fenségére József főherczegre, mint az orsz. tűzoltó szövetség védnökére, s Magyarország első tűzoltójára; e köszöntőt is viharos éljennel fogadták, ugyszinte az ezt követő szöveget. Félköszöntőt mondtak még *Druga Mihály* elnök a város tanácsára, *Conlegner Károly* az elnökre, *Szabó István* Mészáros Kornél főparancsnokra, *Druga József* ügyvéd Kossuth Lajosra, (ezen toaszt és ezt követő Rákóczy induló zajos éljenzéssel fogadtatt.) *Hofer Ferencz* a pártoló tagokra és vendégekre, *Dr. Szivák Iván* tanár az érsekújvári helygyekre stb. Az ebéd $\frac{1}{24}$ órákor végződött.

4 órákor a főparancsnok a tűzörök által a főtér azon részét, a hol a gyakorlat volt, kiürittette, $\frac{1}{5}$ órákor megadta a jelt a diszgyakorlat kezdetére. Az első kürt jelre egyszerre minden oldalról előrohantak derék tűzoltóink, s mind annak daczára, hogy a gyakorlat rögtönzött volt, igen jól oldották meg a feladatot, 2 percz alatt az első mászó fenn volt az emeletes takarékpénztári épületen és $2\frac{1}{3}$ percz alatt a nagy toló létra is az égőnek jelzett ház előtt már fel volt állítva, $3\frac{1}{4}$ percz után ömlött az első hatalmas vizsugár, melyet a többi szivattyúk sugara követett. Az egész gyakorlatnál főszűly a fegyelemre és kürt általi jelzésre fordított és határozottan jó fegyelmet tanusított a század. A mentés és ünmentés az első emeletről nagy ügyességgel mulattatott be. A gyakorlat alatt a *bánkesszi* csapat is működött a földszinti melléképületeken és fiatal fennállásához képest elég jól. Gyakorlat után diszmenet volt a vendégek és a főparancsnok előtt.

$\frac{1}{26}$ órákor a század a katona zenekar mellett kivonult a város berkebe, velök százakra menő vendégek. A berekben már szép közönség gyűlt egybe és $\frac{1}{7}$ órákor kezdetét vette a győri itt időző szintársulat díszelbádása, a nagyon díszesen felállított színpadon. Előadott *»Tündérlak Magyarhonban«*, melynek előadói sok dicséretben részesítettek.

Színlelőadás után következett a táncz, melyhez a zenét a katona és egy cigány zenekar hozta világos reggelig (azaz 6 óráig.)

A mulatságon ott volt a város és vidék előkelősége és minden osztály szépen volt képviselve. Kedélyesen, minden legkisebb zavar nélkül mulatott az 500—600 főnyi vendégsereg.

A multság tiszta jövedelme 197 frt 22 kr. volt, mely az érsekújvári önk. tűzoltó egyesület pénztárába befizetett.

Felülizettek: Kapisztory Ferencz orsz. képviselő ur 10 frt, a ki azonkívül még 50 frtot az alapítványra is adott. Havassy József ur Nagysurányból 4 frt, Jankovits István ur 1 frt 50 kr. Gyurits József, Csizmadia Antal, Janko Ede, Gaál István és Mészáros Kornél urak 1 frtjával — a nagykeri főparancsnok, Csally István és Krajcsovits Alajos ur 50 krjával, összesen 21 frt. Végre Szendrei Julia urnő külön 5 frtot juttatott az egyesület pénztárába.

Hogy az ünnepély ily fényesen sikerült, köszönjük ezt Fábrián János cz. kanonok s plebános urnak, a ki a fényes és megható misét mondtatta; az érsekújvári takarékpénztárnak és Leichter Mauó urnak, a kik házaikat és a tűzoltó gazdagözönségnek, a kik 10 pár lovat adtak a gyakorlathoz, továbbá Érsekújvár polgármesterének, a ki a szükséges galyakat a díszítéshez kiadatta, ugyszinte a rendező bizottság és mindazoknak, a kik tetteg az ünnepély sikeréhez hozzájárultak.

Adjon az ég egyesületünknek sok ily magasztos és szép ünnepet, hogy megélhesük még szolgálattunk 25-ik évét is, és tartsa meg számos nagylelkű pártolóinkat.

Egy karczoló.

HIREK.

— **Országos szövetségünk** kebelébe a *léptő-tárnóci* egyesület is belépett.

— **Körlevél a tűzbiztosítás ügyében.** Schmausz Endre, Bács-Bodrogh megye alispánja, körlevelet intézett az alatta álló községi előjárásokhoz, melyben a tűzbiztosítási díjszabás és kárfelvételre nézve felvilágosítást és utbaigazítást ad. Az alispán körlevele így hangzik: Egy felmerült eset folytán felhívom a megyebeli összes községi előjáróit, tegyék a legkiterjedtebb módon közhírré, hogy tűzkár elleni biztosításoknál a *biztosítás a tényleges érték mennyiségét soha se haladhatja meg, — mert a biztosító társulatok nem a biztosított összeg, hanem csak is a tényleges kár nagysága után fizetik meg a kártalanítást; ennel fogva a községekben megforduló biztosító részletri utazó ügynököknek ezzel ellenkező ígéretei — melyek a biztosított összegek után nekik járó díjaknak magasbitására irányozvák — figyelembe ne vétessenek. Jelen körrendeletenről igyekeznek minden községi előjáróság a lakosságot magán uton is kellőleg felvilágosítani. Zombor, 1884. június hó 22-dikén. Schmausz, s. k. alispán.*

— 48/1884. A nagyörcei önkéntes tűzoltó-egyesület parancsnoksága

— **A francziák nemzeti ünnepe és a biztosítók.** A mily mértékben örülnek az italmérők az (jul. 14.) megtartatni szokott nemzeti ünnepnek: énem szeretik azt a biztosító társaságok, kiknek keelőre elrontja az ünnep táján mathematicus pontos következnai szokott óriási száma a tüzeseteknek. Az ünösen sok kárt jegyeztek fel a franczia lapok. — Az ünnep előestéjén Párisban az Avenue Parmentien helye az első tüznek, 20 személy megsebesült; a kár frank. Julius 14-én este követte ezt egy második a la Nation-n, hol egy rakétától az omnibusztársaság gyult ki. A kár 200 ezer frank. A Rhône melletti ugyanc napon egy zsindegyház égett le. (Az okozot tén 1 millió) és egy 5 emeletes ház tejeje fogott t melyik világító gömbtől. És a rossz híreknek van is. Amiensben, Marseille-ben, sőt még Calcuttába denütt nagy tüzek fordultak elő és mind rakéta stb. Az utóbbi helyen az egész tűzijátékkészlet felrobbant magával vivén a levegőbe és vagy 25öt súlyos látván el. Bizonyos tekintetben tehát csakugyan biztosító társaságok kedvetlensége, melylyel a franczi ünnepet fogadják. Hanem másrészt meg csaknem érthetetlen, hogy miként fordulhat elő annyi baleset a hol a következetesen ismétlődő nagy kalamitások, a óvatosságra szinte kényszerithetnék már az emberek

— **Az esztergommegeyi önk. egyll. elnöks** értesít bennünket, hogy *Viz János* ur, nevezett egy az elnökségi szemleut alkalmából megdicsért alparaugusztus 31-én közfelkiáltással főparancsnokká vál Midőn a magunk részéről ezt örvendetes tudomásul módunkban van egyuttal az új főparancsok első n ténykedését is regisztrálni, mely egy, Simor János urhoz, Magyarország herczegprimásához intézett, s képen hangzó feliratban nyilvánult:

Főmagasságu és főtiszteendő bíbornok, Magyarország herczeg érsek ur. Az emberbaráti szeretet nemes műveinek egyik legnemesib munkásságot fejteni ki azon szerencsétlenek érdekében, kik a tűz p mének lönek szánalomraméltó áldozatai.

Hogy azonban a tűz által sújtottak érdekében kifejtett tevé dásos legyen, önzetlennek, erélyesnek, kitarónak kell lennie. Ily e tevékenységet azonban oly roppant elem ellen, minő kiméletlen embernek kifejtene lehetetlen. Csak tömörítve, csak összesített e gátat vetni a tűz pusztításának épen úgy, mint a vízár megfékezésé tett erővel lehet eszközölni. E tény adott létet a tűzoltó-egyesületk bölcsője a külföldön ringott.

Hazánkban gr. Széchényi Ödön volt az első, ki személyes kesedési közreműködése által a tűzoltó ügyet meghonosította. Neményezése csakhamar követésre talált. Vetélkedve állíták fel hazáni városai és községei a tűzoltó-egyesületeket. Ez örvendetes jelenség azon veszített értékében azon visszasságok folytán, melyeket az egyesületk fegyelmzése és eljárása körül lehetett tapasztalni.

A legtöbb tűzoltó-egyesület előkelő tagokból álló, egyenruhás s sághoz hasonlított inkább, mint komoly feladattal és czéllal bíró te.

A tűzoltó-egyesület parancsnokai az illető helyek legelőkelőbb gyonosabb polgáraiból választva, az igazgatósághoz nélkülözhetlen tiszteletet, nem annyira szakértelmők és odaadásuk, mint inkább vig által igyekeztek maguknak megszerezni.

Míg ezután a szakértelem hiányának káros hatásai szembes lentkeztek a tűzoltó-egyesületk czélszerűtlen felszerelése és a tagok g sága által: addig felbomlott a fegyelem, eltűnt a kötelességérzet és tűzoltói intézmény oly látványosságot vadászó külsőséggé süllyedt alá birt igazi czéllal, de egyenesen káros volt, mert e magasztos intézmé fogalmakat szült és azon elemeket, melyek kivéltőlág hivatják czéljé valóságára — a munkás osztályt, egészen kizárta és elidegenítette.

Jobbjaink belátván, hogy ily körülmények között a tűzoltóságu engedni nem lehet, megalapították az országos tűzoltói szövetséget, ban nagy, elismerésre méltó munkásságot fejtett ki e kitűnő mérvb baráti intézmény oly nemű átalakítás körül, melynek folytán a tűz nemes hivatásukat haszonnal képesek betölteni. Ma már hazánk tűz az országos szövetség erélyes működésének következtében csaknem l kül valódi áldásai az országnak, — főleg mióta ő fensége József fő gyes volt az országos tűzoltó-szövetség védnökségét elfogadni, azt tevékeny támogatásában részesíteni és az ügy élén oly kiváló szakf nak, mint a minöket méltóságos gr. Cziráky Béla elnök és t. Follm alelnök urak személyében méltán tisztelt az ország.

Kivánni lehet, hogy a tűzoltói intézmény hasznának és felad data mind élénkebbé válják a keblekben. Ez óhaj megvalósulása írá alapos reményeket csak ugy lehetne táplálni, ha mód nyujtatnék a nélkülözhetetlen elméleti és gyakorlati ismeretek közvetítésére oly e kik hivatásuknál fogva a nép körében élve, azt e téren szakértel zethetnék.

E magas pártfogás adja meg az esztergomi önkéntes tűzoltóegylet nevében nekem azon alázatos bátorságot, felhívni emlímenziádnak magas figyelmét azon körülményre, mely áldásos volna hazánkra, ha a leendő néptanítók a tűzoltóság elméleti és gyakorlati ismereteibe bevezetném.

Sajnosan tapasztaljuk gyakran miként hamvadnak el, egész községek, nem más, mint azon körülmény folytán, hogy községeink eltekintve a szükségessé szerek hiányától — nem rendelkeznek férfakkal, kik a népnek e téren vezetőül szolgálhatnának.

Méltóztassék ezek után kegyesen megengedni, hogy mély tisztelettel alulírott a közjó érdekében, a helybeli tanítóképzede növendékeit néhány órán keresztül a téli hónapok folyama alatt az elméleti a nyári hónapok tartamán pedig a gyakorlati ismeretekből oktatásban részesíthesse. Legyen pedig szabad pedig még megjegyezmem, hogy e munkát minden díjazás nélkül készséggel elvállalom.

Midőn ezeket ismételten Eminenciád magas figyelmébe ajánlani bátorkodom, kérem alázattal egy az egyet, mint esekély személyem számára kegyes hajlamait, és biboros jobbának csökoldsa mellett, a legmélyebb hódolattal maradok

Esztergom, szeptember hó 10. 1884. Főmagassági és főtisztelendő bibornok urnak az esztergomi tűzoltó-egylet nevében: legalázatosabb szolgálja *Viz János* tűzoltó-egyleti főparancsnok.

— **Eghetetlen vasuti kocsik.** Ismeretesek a mi vasuti coupeink. Függönyök, vánkóskok, szőnyegek, lakirozott falak, minden tetszetős, még a tűznek is. Terebesen is ezért gyuladt ki egy coupé: Amerikában meg egy egész vonat. Hanem míg nálunk minden marad a régi az amerikaiak nyomban a baj elhárításával foglalkoznak s már egyik igazgatóság el is határozta, hogy a kocsik belsejét, az üléseket, függönyöket asbethes bevonattal látja el. Így azután legfeljebb csak a gyors szerelemre hajlandó szívek foghatnak majd tüzet az amerikai vasuti kocsikban.

— **Az athéni királyi palota égése** 100,000 franknyi kárt tett — csak a butorokban, amennyiben az első emelet 24 szobájának összes berendezését, a II. emelet 20 szobája butorzatát pedig nagyobb részét megsemmisítette. A tüzesetnek egy kis utójátéka is lesz. A tűzoltóság vezetője ugyanis, *Sakhos* ezredes, egy neki engedelmeskedni nem akaró tüzerőrnagyot kivont kardjával a fején veszélyesen megsebesített.

— **Jegyzőkönyvi kivonat.** 113. Főparancsnok ur beherjeszti a városunkban f. é. június hó 27-én volt tüzesetről tett kapitányi hivatalos jelentésre a tekintetes városi tanács által 3927/884 sz. a. hozott következő tartalmu végzését: Miatán pedig a Széchenyi utcán 1761 sorszámú házban támadt tűz eloltása s különösen annak lokalizálása körül *Décsi Lajos* és *Rosenberg Ede* önkéntes tűzoltó-egyleti tagok, valamint *Katonka Dezső* tiszti tűzoltó önfeláldozó ügybuzgalmat fejtettek ki: emel fogva nem mulasztotta el a tanács, hogy nevezetteknek és általában az önkéntes tűzoltó-egyletnek ünzetlen humánus működéséért elismerését ki ne fejezze. A tek. tanács eme nagybecsű elismerő végzése tudomásul vétetik, határozatlik miszerint arról az egyleti tagok parancs utján értesítenek, különösen kiemelt *Décsi Lajos* és *Rosenberg Ede* ö. t. főparancsnokok és *Katonka Dezső* főz. tűzoltó részére jkvi kivonat adassék ki. Kelt a debreczeni ö. t. egylet 1884. aug 26-án tartott parancsnoksági gyűléséből. Kiadta: *Kubai Lajos* titkár. (P. H.)

— **Poroszországban** 1883. év folyamán 16,107 tüzeset fordult elő. Ebből Berlinre 984 esik.

— **A porosz orsz. tűzoltószövetség választmánya** csak az idén nyújtotta be kérvényét az ottani belügyminisztériumhoz, mely kérvénynek tárgyat ugyanazon óhajok képezik, mint a melyek felett nálunk — hihetőleg még ez év folyamán — már határozni is fog az egybehívdandó euquéte. Azt hinné az ember, hogy csak nálunk lehetséges olyan kerület, mint a horvátországi és az erdélyi szászoké, mely nem hajlandó csatlakozni az országos szövetséghez, tényleg pedig úgy áll a dolog, hogy Poroszországnak is van ily renitens kerülete s mindjárt nem is kettő, de három. A »rajnamelléki«, a »schleswig-holsteini«, meg a »casseli« kerületi szövetségek ott sem tagjai az országosnak. A minisztériumhoz intézett porosz közp. választmányi kérvény ezek csatlakozásának elrendelését is sürgeti. A rangjelzés kérdése ott is szakasztott abban a stádiumban leledzik, mint nálunk. Csupán egy tekintetben vannak előbbre. Ők már kérelmezték annak a méltányos jognak a megadását, hogy a tűzoltó egyenruhájában, igazoló okmányának felmutatása mellett, ugyanazon jogokat élvezze, (vasuton, gőzhajón stb.) mint a katona. Nálunk e tekintetben a lö lépések még nem tétettek meg.

— **A bécsi belügyminisztériumhoz a romániai kormány-** megkeresés érkezett az iránt, hogy a reorganizáció stádiumában levő *bukaresti* tűzoltósság begyakorlására 3 megváltó altiszt engedtessek át a bécsi tűzoltóság részéről.

— **Kempelen Imre**, a székesfehérvári önk. egyesület érdemes elnöke s a mohai »Ágnes-forrás« tűzoltóságának főparancsnoka, Iszka-Szt.-György községében, a tűzoltóság számára, saját költségén, pompás új szerszint építtetett.

— **Boczkó Samu**, debreczeni főparancsnok és közp. választmányi tag az e hóban megéjtett tisztújítás alkalmával Debreczen sz. kir. város főkapitányává választott

— **A soproni torna-tűzoltó-egylet** alakulásának 19. évfordulója alkalmából vasárnap, 1884. évi szeptember 21-én a bécs-ujhelyi és neunkircheni torna-egyletek közreműködése mellett igen sikerült ünnepélyt tartott, melynek sorrendje a következő volt: Reggel 8 órakor: Tűzoltó-gyakorlat egy a polgármester ur által kijelendő épületen. Délután 4 órakor: Disztornászat a tornakertben. I. Rendgyakorlatok. II. Szergyakorlatok: a) Neunkircheni tornászok, a korlátan. b) Bécs-ujhelyi tornászok, az ugróasztalon. c) Soproni tornászok, nyújtón, korlátan és lovon. III. Versenyornászat. Esti 6 $\frac{1}{2}$ órakor: Zene. Esti 7 $\frac{1}{2}$ órakor: Az egylet működéséről teendő jelentés és a díjak kiosztása. Esti 8 órakor: Táncvizigalom.

— **Tűz az öltözőben.** A népszínház kedvelt énekesnőjének, *Pálmay Ilka* asszonynak, a napokban a »Donna Juanita«-beli pompás öltözékei, kicsi híján majd elégték. Az első felvonás alatt ugyanis, mikor a művésznő ép a színpadon volt s mint muliero ragadta tapsokra a közönséget, öltözőjében utcai ruhája, melyet az öltöztető nő egy lámpa közelébe akasztott, tüzet fogott. Az öltözőben még benn volt *Linczné-Jenei Anna* asszony kis leánykájával s az utóbbi vette észre a veszélyt, melyben a többi öltözékek is forogtak. Az öltöztető nő gyorsan kendőt borított a ruhára, mely azonban hasznavehetetlenné vált. A tüzet elfojtották, de a füst és égésszag ellepte azután az egész folyosót, sőt a színpadra is hatolt, hol a jó kedvvel játszó művésznő képzelhető ijedtséggel tudta meg a történeteket.

Tüzesetek krónikája.

Temesvár, 1884. szept. 9.

— **A temesvári nagy tüzvész.** Szeptember 5-én éjjel a majorságok közt leégett egy ház, melynek üszkei maguk alá temettek egy asszonyt is. Ez volt a bevezetése annak az ugyancsak szept. 5-iki nagy tüzvésznek, melyhez hasonló, kaszárnyájának égése óta, nem látott Temesvár.

Dél előtt 11 és fél órakor még csak egyszerű tetőtűzet jeleztek a *Friedmann-féle szeszgyárból* s egynegyed órával később már égett egy egész utcza. Az uralkodó heves szél vitte tova házról-házra rémes elemünket, mely délután 2 óráig 63 épületet semmisített meg.

Két évvel ezelőtt ugyancsak e szeszgyárban már volt egy nagy tüzünk. Akkor 400 ökör lett e helyen a lángoknak martaléka. Első dolgunk volt tehát, a vész helyén megjelenve, az ökrök mentését kezdeni meg. Mialatt ehhez az összes felesleges embert odavezényelték, egy szakasz feladatává a már égni kezdő szeszraktár és finomító épület védelme tétetett. Az utóbbi feladat fényes megoldásának érdeme a gyárvárosi szakaszé osztatlanul.

Városunknak ugyanis 3 külön álló parancsnokság alatt álló tűzoltósága van. E beosztás oka territorialis viszonyainkon baziroszik. A mely testület területén dühöng a vész, annak parancsnoka viszi a fővezényletet. Ezuttal tehát *Varga Gyula* gyárvárosi parancsnok vezényelt. A szeszfinomító és raktár védelmét saját csapatának osztotta. S ez teljesítette is a rábizottat. Pedig 30 nagy spirituszos hordó már tüzet fogott, minnek láttára néhány asszony azt kezdte hiesztelni, hogy az égő spiritusz már az utcán folyik. Folyt, de nem soká, a gyárvárosiak megállították, megtartván egészben a gyári helyiségeket.

Ez alatt a belvárosi szakasz a munkások segítségével az ökrök mentését végezte. 1280 darab hizómarha állt az istállókban, belőle 900-at sikerült kivezetni. A többi a leszakadt tetők alatt sült meg s égett részben össze.

Hogy a működés minden ponton életveszélylyel járt azt külön is hangsúlyozni felesleges. S hogy ennek daczár: sem esett emberélet áldozatul, a tűzoltóságunk gyakorlottságának s harcedzettségének bizonyítéka. Ha a mentő é védő munkálatok nem vették volna teljesen igénybe a rendelkezésre álló összes erőket, s ha az oltási művelet vége

— **A Balassa-Gyarmattól** fél órányira eső *puszta-pod-luzsányi* gazdasági telepen a gróf Zichy seniorális uradalomnak augusztus 1-én d. u. két és fél óraker egy széna boglyája gyuladt ki, a nyugati szél által tova vitt égő széna szálak által azonban a szomszéd lóhere-boglya is meggyult s már-már az egész takarmány-készlet (mintegy 243 szekér) a lángok martaléka lesz, ha a balassa-gyarmati önk. tűzoltó-egylet egy osztálya 38 emberrel és egy fecskendővel idejekorán meg nem érkezik s az oltáshoz nem fog. *Schults Lajos* alparancsnok szakszerű intézkedései folytán a tűz, noha a szél irányt változtatva, egészen a többi takarmány-készlet felé fujt, alig 10 percz alatt már lokalizálva volt; a teljes eloltás azonban több órát igényelt. — A tűzben álló 50 szekér takarmányból 42 megmentve, teljesen etetésre használható.

— **Debreczenben** — mint tudósítónk írja — e hó folyamán több tüzeset fordult elő. Így 18-án reggel 1/9-kor a Piacz-utczai Vecsey-ház hátsó udvarán a hátsó kereszt cserepes épület s annak szénával rakott mintegy 10 meter hosszú padlása ismeretlen okból kigyult. A jelzés után gyorsan megjelenő tűzoltóknak azonban sikerült a tüzet 15 percz alatt teljesen lokalizálni. Megemlítésre méltó ez esetnél, hogy a tűzjelzővel ellátott torony öre csak akkor adott jelt, midőn már a jó távol eső róm. kath. templomban, — hol jelző nincs, — a harang félre veretett. — Ugyanazon nap éjjeli 11 óraker özv. Lakatos Gáborné kis mester-utczai 1172. sz. házánál egy kis fa-ól égett, mely néhány veder vízzel el lett oltva. E tűznél is jellemző, hogy nem a toronyból adtak jelt, de sőt még akkor sem dugta ki a nagy templomi ór az irányt adó, a szokásos, veres lámpát, mikor már előtte robbogott el az órség és a tűz-jelt fujt.

Szerkesztői üzenet.

Nagybánya stb. a jövő számban.

STOWASSER J.

CS. KIR. SZAB. HANGSZERGY

s a hadsereg szállítója.

Budapest, II. kerület, Lánczhid-utca 5

ajánlja gazdag választékú raktárát mindennemű
rész-, fa-, fuvó-, vonó- és TŰZOLTÓI hangszere
valamint minden hangszer-alkatrészeiből.

1 drb jelző-kürt (F, C, A vagy As alaphanggal)	3.50
1 drb kéthangu jelző, parancsnokok számára sárga rézből	2.—, 2.50
1 drb kéthangu jelző, parancsnokok számára uj-ezüstből	2.50, 3.50
1 drb jelző-síp csövezetők számára sárgarézből	1.00, 1.—
1 drb jelző-síp csövezetők számára uj-ezüstből	1.20
1 drb szó-cső, 5000 lépésnyi távolságra	4.—
1 drb pergő dob (kis)	9.—

Vidéki meg-
rendelések
utánvét mellett

a legjobban
legpontosab
teljesített

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve
Mindennemű javítások jól és olcsón készíttetnek.

A t. cz. tűzoltó egyleteknek

valamint ezek

t. cz. tiszt-, altiszt- és legénységi tagjainak

becses figyelmébe ajánlatik

TILLER MÓR és TESTVÉRE

osztr. cs. kir. és szerb kir. udvari szállítóknak

a „hadi érdemhez“ czimzett

Budapesten, IV. kerület, Károly-körut, a Károly-laktanyában levő

egyenruhakészítő intézete,

hol ugy **egyenruhák** mint **egyenruházati felszerelések**, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kör igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készíttetnek. Megrendelések beérkezésük után azonnal foganatosítás alá vétetnek és lehető leggyorsabban elintéztetnek.

ÁRJEGYZÉKEK DIJ- ÉS BÉRMENTESEN ADATNAK.

Sürgöny-czim: TILLER udvari szállító, Budapest.

A tűzoltószeres kiállítási szabályzata.

Jóváhagyta a VII. országos közgyűlés, mely elé azt a központi választmány Rösch Frigyes, vál. tag szövegezésével Selmezbányán betejeszt

a) Szabályzat az új szivattyú minémiségét illetőleg.

1. A szivattyúnak a legjobb anyagból és gondosan kell készítenie; kovácsolt vasból való nyomókarral, becsiszolt fémdugattyúval és ércvizeztartóval (medenczével) kell bírnia. Az utóbbiba legalább is annyi víz férjen, mennyire a szivattyú alkalmazása esetén egy perc tartama alatt szükség van.

2. A kocsi és a nyomó rud kivételével a szivattyúnak farészeket nem szabad tartalmaznia.

3. Kocsifecskendőknél a kocsi aláfutó első kerekkel birjon. Mindegyik kerék a szokásos nyomtávnak megfelelő távolságban álljon a párjától és egyik se legyen tulságos alacsony. Az első kerek átmérője is több legyen 50 centiméternél. A fecskendőmű (szivattyú) irányítható rugókon nyugodjék.

4. A légüstön kívül semminek sem szabad forrasztva lennie; a gépezet egyes részeit csavarok tartásák össze.

5. A szelepek legyenek könnyen hozzáférhetők.

6. Ellátva kell lennie a szivattyúnak szívóművel, továbbá egy légüsttel a nyomó, s egygyel a szívó szerkezet számára (előbbi 9—10-szer oly nagy, mint a hengerűr, az utóbbi pedig azzal megközelítőleg egyenlő űrtartalmu); ellátva kell azután a szivattyúnak lennie négy darab szívótömlővel, melyek mindegyik 1.9 méter hosszúsággal birjon. A szűrő (szívókosár) lecsavarható és annak védburkolatja a szivattyúhoz mellékelt legyen. A szívótömlő ivköze a henger átmérő felének; a nyomótömlőnek pedig a 6. sz. normáltömlő felel meg. Végre minden szivattyúhoz több darab szopóka (vizekibocsátó szájdarab) tartozik. A szájbőség sugara legalább egy-nolczada, ($\frac{1}{8}$) a hengerbőségnek. Két tömlővezetéknel a szájnnyílás a hengerbőség egytizedének ($\frac{1}{10}$) feleljen meg.

7. Száztizenöt (115) milliméternyi hengerbőségen tul a szivattyúnak két nyomó nyílással kell bírnia, melyek (mozdony szivattyuknál a vízmedence belsejében) elzáró váltókkal vannak ellátva. Legyen továbbá a meg töltésre, visszafolyasztásra és a gépezet kiürítésére szánt csappokkal ellátva. Az először nevezett 2 csap egyesítve is lehet.

8. A nyomórudak legmagasabb állásban 1.7 méter s a legalacsonyabban 0.5 méternyire essenek a földtől. A két távköz közti különbözet ne tegyen ki 1.1 méternél többet.

9. A nyomókarok ruganyos ütőközökre ütődjenek. Az emeltyü áttétele mozdony szivattyúnál 1:4.4 s kocsiszivattyúnál 1:3.6—1:6 lehet, sohase tegyen azonban kevesebbet ki a viszony, mint 1:3.3.

10. A szivattyúnak a vizet legalább is 6 méternyiről kell szivnia. A 6 méternyi táv a szivónnyílástól a vizekörülig függélyesen mérve számittatik. Vacuummeter alkalmazásánál a higanyoszlop legalább is 44 centimé-

11. A szivattyú légpróbájánál legalább 2 (athmoszferikus) és vizpróbájánál legalább 10 nyomás mutatkozzék a manometeren, melynek 1 vagy egyáltalán ne, vagy csak nagyon lassan vissza. A kezeléshez, a probánál, csak félannyi alkalmaztatik, mint a mily számban, a hengert mérten, rendes körülmények közt vezényelt szivattyúhoz a legénység.

Manometer esetleges hiányában, a gépezet szivatják vízzel s azután a fedőkkel a kifolyás sokat elzárván, mindaddig folytatódik a szivattyú mig ez egyáltalán lehetséges. A nyomókarok ekkor elfoglalt állásukból nem szabad elmozdulni a nyomó szerkezet küloldalának megnedvesedéig.

12. A mértani határfok azaz a valóságban gáltatott víz, az elméletileg megálapított mennyiség 95%-ánál kevesebbet nem tehet kil.

13. Ha a dugómozgás gyorsaságát másodpercenként 3.5 dm, percenként tehát 21 méterre tesszük, 190 mm. löketmagasságnak 55 kettős járat (löketszám) meg; a fecskendő munkaképessége pedig kö-

Hengerbőség	Kezelő legénység	Szájdarab	Vizszolgáltatás percenként	Vizszint távolság
100 $\frac{m}{m}$	8	12 $\frac{m}{m}$	160 liter	2
110 $\frac{m}{m}$	10	13 $\frac{m}{m}$	180 liter	2
120 $\frac{m}{m}$	12	15 $\frac{m}{m}$	220 liter	2
130 $\frac{m}{m}$	14	16 $\frac{m}{m}$	250 liter	3
140 $\frac{m}{m}$	16	17 $\frac{m}{m}$	300 liter	3
150 $\frac{m}{m}$	18	19 $\frac{m}{m}$	340 liter	3

Egyéb hengerátmérőknél a munkaképesség előzőkhez arányban kell állnia.

Ha a löketmagasság lényegesen különbözik 190. millimetertől, ugy a löketszámot a 3:3 de- rel felvett dugógyorsaságnak megfelelően ke- mitani.

A sugártávolságot illetőleg csupán egy rövid darab alkalmaztatik és a távolság a szájdarab a sugár végeig megmértik, anélkül, hogy egy jelszórt cseppek tekintetbe vétetnének.

14. Tulságos surlódás elkerülése végett a csapbörgallérának legfeljebb 5 centiméter szélesnek lennie.

15. A gyárosnak az anyag és a munka hiányaért, mely nem erőszakos rongálás által tört, három évi jótállást kell elvállalnia.

b) A szivattyú megvizsgálásának szabályzata.

A vizsgálat a következő négy eljárásra oszlik:

1. Megtekintésre, 2. a mérésre, 3. a kipróbálásra és 4. a kiszámításra.

1. A szivattyú legelőször is összetett állásban megtekintetik meg, miközben a szerkezet, az anyagok és a munka kivitele gondos figyelemben részesítettetik.

Ezután széjjelszedjük a szivattyút, minthogy tisztításnak akarnók annak minden egyes alkatrészét alávétetni. Az egyes alkatrészeket most pontos

venni. Az ezt követő újra összeállításnál végre arra ügyelünk, hogy az könnyen avagy nehézkesen vihető-e keresztül.

2. Mérések.

Megméréndők: A. a hengerátmérő, B. a löketmagasság, C. a nyomókar átlétele, D. a nyomórudak legmagasabb állása, E. a szívónyílás és F. a nyomónyílás.

A. A hengerátmérő meghatározására körző alkalmaztatik vagy egy vízszintes lapot teszünk fel, azután nézés (vizirozás) útján meghatározzuk az átmérőnek megfelelő hosszúság végpontjait, melyek távolságát most egyszerű mérő eszköz segítségével le lehet olvasni. Ha a szivattyunak két különböző bőségű hengere van, úgy mindketőnek átmérőjét külön megmérjük, az így nyert számokat összeadjuk és az összeget megfelezzük. A quotiens lesz a hengerbőség.

B. A löketmagasság meghatározásánál a dugó először legmélyebb állásába hozatik, mely állást a dugó rudján megjelöljük; azután a legmagasabb állásába húzzuk fel a dugót s a megfelelő pont a dugórudon ismét megjelöltetvén: a két pont közti távolságban megkaptuk a löket magasságát.

C. A nyomókar áttevési viszonyának meghatározására megmérjük a távolságot a forgó ponttól a tengely közepéig, melyben a dugó rudja van megerősítve; majd meg lemérjük egyenes vonalban a forgó pont távolságát a felrakott nyomórudak közepéig. A nagy emeltyűkar mozdonszivattyuknál 3—44-szer legyen nagyobb, a kisebb emeltyűkarnál; kocsifecskenédőknél pedig 4—6-szor.

D. A legmagasabb állásban levő nyomórudnak a földtől való távolsága adja a nyomókarnek legmagasabb állását, melynek nem szabad 1.7 méteren felül lennie. Ezután az emeltyű az ütközőkre leszorittatik és újból megméretik a távolság a nyomó rud közepétől a talajig; a legmélyebb pontnak nem szabad 0.5 méter távolság alatt lennie. A nyomó rud útjának nem szabad 1.1 méternél többet kitennie.

E. A szívó nyílás a hengerbőségnek mintegy fele legyen.

F. A nyomó nyílás a 6. számú normál tömlőnek feleljen meg.

3. Kipróbálás.

A. A szivattyu szívóképessége a vacuummeterrel állapittatik meg. A szívó magasságot oly módon találjuk meg, hogy a vacuummetert a szívó nyíláshoz csavarván, leolvassuk a higanyoszlop magasságát, melyet aztán 1.5-6-del sokszorozunk. E mellett a szívásnál különösen megfigyeljük, hogy a vacuummeter mutatója állásában megmarad-e, avagy lassan bár, de többé-kevésbé mégis visszamegy:

A szívó tömlők teljes áthatlanságukat illetőleg oly módon vizsgálatnak meg, hogy az egyiket a másik után a teljes hosszúságban felcsavarják és mindegyik darabnál a vacuummeter-próbát megújítják.

Ha a körülmények megengedik, úgy nagyon ajánlatos a gép szívó képességét közvetlen szívás által kipróbálni; megkövetelendő, hogy a gép legalább hat méter mélységből szívja a vizet és hogy ha a tele

B. A víznyomáspróba, a gépezet lég- és vízhaságának és ellenállási képességének a kipróbálásánál szintén manometerrel történik. E próbánál a gépnek vízzel való megtöltése után a nyomónyílást manometerrel lezárjuk. Azután a hengerbőséghez szükségesnek tartott kezelő legénység számának megfelelően megkezdjük a szivattyuzást, mely lassan folyik, míg nem a szivattyuzás már csak fáradsággal folytatható. A manometernek e mellett legalább atmoszféra nyomást kell mutatnia és a mutató csak lassan és keveset szabad visszamennie.

Ha nem állana manometer rendelkezésre, úgy vízzel megtöltött gépezethez félannyi embert állítunk mint a mennyit ahoz rendes körülmények között vihetni szokás, ezekkel addig szivattyuztatunk (e mellett nyomónyílás mellett) míg a nyomókar már nem mozdítható tovább. Most egy percnyi szünetet tartunk. Amint leteltével pedig újra megkisérletetjük a szivattyuzást s ha a gép megfelelő, akkor a nyomókar nem kezd mozogni s a gépezet egész felületén egyetlen vizgyűjtő hely nedves hely sem mutatkozik.

C. Sugártáv és vízszolgáltatás.

A sugártáv a szájdarábtól azon pontig méretetik, a melyet a sugár még némileg összeérő vízzel megér, a mi körülbelül 2—3 méterrel a legnagyobb sebességgel eső vízcsepp mögött van; a középsugár a mért sugár háromnegyede ként határozatik meg.

A vízszolgáltatás a sugártávval egyidejűleg határozatik meg; legcélszerűbb a szivattyut elégszámú hitelesített edényből tele szivatni, vagy a vizet szivattal megállapítani, miután 1 liter viz 1 kilogrammot nyom és mert e mellett bármely tetszés szerinti megfeszítésű nagyságu edény alkalmazása lehetséges.

Az edény a szivattyuval egy színvonalra helyezetik.

A löketek száma feleljen meg a rendes löketség számnak; e mellett legalább két perczen át kell ködtetni a szivattyut. A kettős löketek száma ha egyszeresen olvasva félperczenként feljegyzendő, hogy a löketség szám esetleges apadása is megállapittathassék.

A szájdaráb a hengerbőség egynolczadánál feleljen meg.

A kezelő legénység a hengerbőségnek megfelelően

100 $\frac{m}{m}$ nél	8 ember
110 $\frac{m}{m}$ nél	10 »
120 $\frac{m}{m}$ nél	12 »
130 $\frac{m}{m}$ nél	14 »
140 $\frac{m}{m}$ nél	16 »
150 $\frac{m}{m}$ nél	18 »

D) Számítások.

1. A henger térfogata $M = a$ félhengertel négyzete, szorozva Π (pi-vel) és a löketmagassággal.

2. A perczenkénti löketség szám = az 1 percz megtett ut, vagyis 21 meter (= 21 ezer milliméter) osztva a löketmagassággal.

3. A löketenként szolgáltatott vízmennyisége a valósággal szolgáltatott víznek mennyisége, osztva a löketek számával.

4. A szolgáltatott víz n löketség számra perczre $= mn$.

5. A hatásfok (e) az elméleti vízmennyiség s a tényleges közötti különbségnek a ténylegesben megfelelő: $= e = \frac{mn}{M}$. 100 osztva M -mel

maga a surlódás a dugó minősége szerint igen különböző és mert másrészt lényegesen különböző surlódási ellenállás mutatkozik üresen járó vízzel dolgozó szivattyuknál. Elégséges tehát e tekintetben, ha csak azt kívánjuk meg, hogy az üres szivattyu nyomókarját egy ember képes legyen mozgatni.

7. A perczenként valósággal szolgáltatott víz és a közép sugártáv a kezelő legénység számával osztva, — ne legyen ki kevesebbet 461-nél.

c) *Utasítások az oltó és mentő készülékek, valamint a személyes felszerelés tárgyainak vizsgálására nézve.*

A jury feladata lesz annak megállapítása, hogy mely tárgyak jók és ajánlatosak és az erre vonatkozó beható jelentéstétel.

A szerek megítélésére alkalmasnak látszik azoknak csoportokba való összefoglalása és az alfabetikus rend betartása, mi által a jury munkája áttekinthetőbbé és célirányosabbá válik.

I. csoport. *Oltási célokra alkalmazott tárgyak.*

1. *Extincteurök és egyéb vegyészeti oltó szerek.*

Ezek kipróbálásánál sohasem mulasztandó el az összehasonlító kísérlet vízzel és a siker az oltáshoz szükségelt idő, az oltott testek ismétli meggyulhatósága és az oltási eljárással járó költségek szerint ítélendő meg. Arra is kell ügyelni, hogy az illető oltó szer semminemű hátránnyal ne járjon. Extincteuröknél a súly, tartalom, a kivetett folyadék mennyisége és a sugár távolsága méterekben állapítandó meg.

2. *Hydransok.*

Ezeknél és a hozzájuk tartozó tárgyak (hydransmérők stb.) megítélésénél, alkalmazásuk célszerűsége és a szolid munka veendő figyelembe.

3. *Szárjadarabok vagy szópókák* a megítélésnél a cél és a gondos munka különösen méltánylandó.

4. *Tömlők, nyomó tömlők, szivó tömlők.*

A) A tömlők között a leggyakrabban használt kendertömlők — (nyers vagy gummizott kender) részesítendőek kiváló figyelemben.

Ezek megítélésénél figyelembe veendő:

A megvizsgálandó darab neme, szélessége (a tömlő átmérője), a cédulák száma, a betétfonalak száma, vízvesztéség 10 atmoszfera nyomásnál, a fonalak szakadása a nyújtó gép segítségével.

Valjon nyers kendertömlők vagy gummizott tömlők inkább ajánlatosak-e a beszerzésre, az a körülményektől és a viszonyoktól függ.

B) Bőrtömlők; ezek az anyagot, a szolid munkát és a 10 atmoszferánál való vízvesztéséget illetőleg vizsgálandók meg.

C) Gummistömlők rendszeren csak rövid darabokban alkalmaztatnak.

A tömlöknél még különösen megfigyelendőek a tömlőkötők, tömlőhidak, tömlőcsavarók, tömlőtartók, tömlőmotórák, tömlőnyergek, tömlőkulcsok, tömlőkocsik és a tömlőfogók.

A nevezett tárgyak megítélése egyenkint fogantatosítandó és különösen a célszerűség, a szerkezet, a szolid kiállítás, az anyag és a remélhető tartósság veendő figyelembe.

B) Tetőburkolatok.

C) Elégetlen ruházatok.

D) Füstkészülékek u. m. füstszemüvegek fűtőkötők és füstálarczok.

Az előmutatott szövetekkel az egyes kísérletek megteendőek. Az impraegnálási anyagoknál külön megvizsgálandó, valjon a meggyulhatóság az impraegnálás folytán megnehezített-e, a lánggal való helyett csak sziporkázás áll-e be és valjon az anyagok színét nem rontja-e meg; impraegnálnak nem szabad sohasem lánggal égnie.

Szalma-, nád- és zszindely-tetőzeteknél a takarók a tetőzet felett terjesztetnek ki; ezek gyors és könnyű kezelése és a takarók anyaga veendő figyelembe.

Elégetlen ruházatnál figyelembe veendő, túlságosan nehéz ne legyen és hogy az illető mozgását nagyon ne akadályozza.

A D. alatt elősorolt tárgyakat illetőleg elővigyázat szükséges a megejtendő vizsgálatokhoz, mert ezen tárgyak legtöbbjéről a tapasztalat bizonyította, hogy egy gyenge eczettel tele it szivacs ugyanolyan — ha nem jobb szolgálatokat. A füstszemüvegek használása kétes értékű, mert szemüvegekre többnyire csakhamar víz csapódik le, által átlátszatlanokká válnak. Hogy hol és mily mértékben tetessenek meg az illető próbák, az a helyi viszonyoktól függ és a juryre bízandó.

III. csoport. *Létrák.*

1. A legegyszerűbb vagyis a támasztó létra képesség kipróbálására a vízszintesen fekvő és csupán végein megtámasztott létra közepén 75 kilogramm nehezített meg, mi mellett nem szabad túlság behajlani. Ha ebben az irányban megfelel, úgy épülethez támasztva oly terhet fog elbirni, mellyel említett súlyhoz egy aránylik, mint a létra hosszától a háztól való távolságához.

Ha pl. egy 10 méter hosszú létra vízszintesen fekvő helyzetben 75 kilogramm megterhelést elbír, úgy megterhelés alatt állapottban ha a létraláb a faltól 5 méterre távol áll, 150 kilogramm = 2 embert, ha a létraláb a faltól 3 méter távol áll, 250 kilogramm = 3—4 embert fog elbirni.

2. A támrudas létra.

Ha a létra támokkal van ellátva, úgy a rúdok felett és a rész a támok alatt, mindegyik megvizsgálandó meg, mi mellett előre felteendő, hogy a támok, mint pedig azoknak a létrához való megerősítésük elég szilárd.

Nagyon természetes, hogy oly támasztó létrák melyek két vagy több darabból vannak összeállítva sokkal nagyobb mérvű behajlás fog bekövetkezni nélkül, hogy e miatt a létra jósága kérdésbe kerülhetne. Ha a támrudaslétra több darabból áll, úgy különösen megvizsgálandó az egyes részek összeköttetésének.

A több részből álló és 4—6 támossal ellátott létrának az az előnye van, hogy nagyon szűk helyiségekben is felállítható; ellenben hátránya, hogy egyes részek összeköttetésére roppant gondot kell fordítani.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

JELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK

HATODIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KÁLMÁN GÉZA. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓ-TESTÜLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST
V. Lipót-utca 43. sz. 28. a.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr.,
félévre 1 fnt 20 kr. — A közlemények és
fizetések bérmentesítendők.

MEGRENDDELHETŐ
minden kir. postahivatalnál, a szerkesztő-
ségnél és Clair Pista önk. egyleti pénz-
tárnoknál.

HIRDETÉSEK DIJA:
Soronként 75 kr. Többszöri hirdetésnél
tetemes árleengedés.

Elfogadható-e Fiumének meghívása?

Mikor Zalaegerszegen bajtársi kézsorítással elvált egymástól az ottani országos közgyűlésre egybeült tüzoltók, utolsó szavuk ez volt egymáshoz: »a pontlátásra Fiumében! És 1884. nyarán újra találunk — Selmecezen. Hogy miként és miért történt ez, azt bizonynyal eléggé ismerik tisztelt olvasóink. Selmecezbányán a jövő azaz VIII. közgyűlés székének kijelölése alkalmával a fiumei önk. egyesület képviselője dr. Zotti kifejezést adott ugyan abbéli remények, miszerint 1886-ban Fiume falai között fognak lejönni a tüzoltóbajtársak: a közgyűlés azonban tetteivel a körülményre, hogy *hivatalos alak* meghívásom Fiumétől (Zottinak nem volt semmiféle írásbeli hatalmazása) sem más város közönségétől nem értett, a következő rendes közgyűlésnek az országos ülésében leendő megtartását mondotta ki, felhatalmazván a közp. választmányt arra, hogy az esetre, ha közben akármelyik város meghívást tenne — a közgyűlés székhelyének megállapítását s kitűzését önmaga eldöntse a választmány.

E hó elején *Fiume* város törvényhatóságától a következőleg hangzó átirat érkezett országos szövetség elnökségéhez:

Magistrato civico Fiume.

Illustrissimo Signore Il Signor Béla Conte Cziráky, Presidente del
dei pompieri del Regno Budapest

Illustrissimo Signore!

Mi reco ad onore d'informare la Signoria Vostra Illustrissima aver l'inclita Rappresentanza municipale a seduta del 16 andante, in seguito a relativa domanda di questa Associazione dei volontari pompieri, incaricato che vedrà con piacere se il prossimo Consiglio del fascio dei pompieri del regno, da celebrarsi nel 1886, si adunerá a Fiume.

Onde poi mettere in grado la nostra società dei volontari pompieri di spiccare il relativo invito, le venne messo a disposizione l'importo di fiorini tremila, quale contributo del Municipio alle concernenti spese.

Aggradisca Illustrissimo Signore le proteste della perfetta mia stima e pari considerazione.

Fiume, 21 Settembre 1884.

Il 1^a Vice-Presidente municipale

ff. di Podestà Federico Thierry.

Fortdiásban ez így hangzik:

Gróf Cziráky Béla ő méltóságának, a magyar országos tüzoltószövetség elnökének Budapesten: Méltóságos ur! Van szerencsém kitünő Uraságnak tudomására hozni, miszerint városunk képviselő testülete f. hó 16-ikán tartott ülésében az önkéntes tüzoltóegylet hozzáintézett kérdésére határozatilag kimondotta miszerint *szívesen (con piacere) látja, ha a magyar országos tüzoltószövetség legközelebbi közgyűlésének, mely 1886-ik évben fog megtartatni, színhelye Fiume lesz.* — Ehhez képest, hogy önk. tüzoltóegyesületünknek módjában legyen ne csak meghívóját küldeni el, hanem annak a kellő súlyt is kölcsönözni; — annak idejére — a municipiumnak a felmerülendő költségekhez való hozzájárulása czimén, három ezer forint bocsáttatott az egyletnek rendelkezésére. Fogadja stb. Fiume 1884. szeptember 21. A podesta helyett *Thierry Frigyes* a városi képviselőtestületnek első alelnöke.

A legközelebbi kérdés már most az vajjon elfogadható-e országos szövetségünk Fiume részéről — ilyen alakban — a meghívást vagy nem? Az érdelemleges határozathozatal e tárgyban, a selmecezi közgyűlési megállapodás értelmében is, kétségtelenül a központi választmányt illeti meg. De mi azt hisszük, hogy nem csalódunk, midőn azt merjük állítani, hogy választmányunk a meghívást ez alakban el fogja fogadni. Megmondjuk miért?

Mikor először került — Zalaegerszegen — Fiume városa, mint egy következő közgyűlési szék hely szövege, hát akkor csupán egy az elnökséghez a fiumei önk. egylet részéről intézett *távirati* meghívás szolgált substratumul s a meghívást csak egy jelenlevő fiumei tüzoltó — *szóval* — adta elő. A közgyűlés mégis »viharos lelkesedésből kitörő éljenzéssel« fogadta a magyar tengerpart fővárosa tüzoltóegyletének eme szívélyes meghívását s egyhangulag elhatározta hogy a következő közgyűlés Fiume város falai közt tartassék meg. De miért? — *Politikából!* Szint akartunk vallatni a horvátokkal, kik feledve, hogy a felebaráti szeretetnek *gyakorlását* zászlóikra irt tüzoltókra nézve nincs politikai határ és az emberbaráti kötelességeknek teljesítésében egy néppé egyesült a művelt világ minden nemzete, — nemzetiségi különbséget, válaszfalat akartak e téren is emelni maguk és a magyar társagegyesületek közé.

Mai számunk 12 oldal, s egy külön mellékletből áll.

Mikor 1871-ben Széchenyi Ödön gróf, illetőleg a budapesti önkéntes tűzoltóegyesület kezdeményezése folytán és meghívására, a magyar országos tűzoltószövetség első közgyűlésének megtartása céljából a felszólított egyesületek egybesereglettek a fővárosban — 9 horvátországi tűzoltó is megjelent azon. Maga Zágráb is képviselve volt. És a horvát tűzoltóegyesületek kijelentették, hogy csatlakoznak a magyar országos szövetséghez. 1876-ig még a tagsági díjakat is megfizették — a szövetség országos közgyűlésein azonban többé nem jelentek meg.

A Sopronban 1874-ben tartott II. közgyűlés alkalmával némelyek azzal védték az ő elmaradásukat, hogy elég szép volt tőlük Pestre jönni az együvé tartozóság, a bajtársosság dokumentálására; Sopronban már luxus lett volna részükről a megjelenés.

Hogy aradon (1876) és Iglón (1878) éppenséggel egyet sem láthattunk a horvát bajtársak közül, — azt a nagy távolságra és az akkori közlekedési nehézségekre való tekintetből mindenki természetesnek találta. Pozsonyban (1870) a balvélekedéssel vigasztaltuk magunkat, hogy majd Zalaegerszegen pótolják ki busásan mulasztásaikat a horvát testvérek. S ha volt valami, mi igen sok egyesületnek képviselője előtt döntő érv gyanánt merült fel a VI. közgyűlés székhelye ki-tűzésének napirendre kerültek; ugy ez bizonyára az a gondolat lehetett, hogy szolgáltatassunk alkalmat a horvátoknak a közgyűlésen való megjelenésre. Tegyük számukra könnyüvé a megjelenést. És Temesvárral szemben, mely Pozsonyba szintén elküldte szívélyes meghívását, a közgyűlés legközelebbi székhelyéül Zalaegerszeg városa tüzetett ki.

Zalaegerszegen sem szerencsételtett azonban a horvát bajtársaknak egyike sem bennünket. Pedig a legőszintébb örömmel öleltük volna őket kebelünkre, persze Fiumével együtt, mely boldogan sietett akkor is ölelő karjaink közé.

»Ha a hegy nem akar jönni Mohamedhez, hát majd elmegy Mohamed a hegyhez.«

S ezért fogadtuk el akkor lelkesedéssel Fiumét a közgyűlés székhelyének.

Az indító ok, mely akkor bennünket elhatárolásunkban vezetett, ma sem szűnt meg. Sőt azóta eltekintve a politikai téren épen Horvátországban észlelhető jelenségektől, ma még inkább fenforog annak szüksége, hogy a horvátokat legalább társadalmi, vagy mondjuk, intézményünk par excellence internationalis tén megnyerjük s a velünkvaló együttes haladásra rábírjuk. S erre kiválóan alkalmas egy tűzoltóközgyűlésnek alkalmából létesített érintkezés.

Másrészről az ország csaknem minden egyesületének szintén érdeke követeli, hogy elfogadtassék Fiume meghívása. Tudvalevő ugyanis, hogy két évvel ezelőtt, midőnhire ment a zalaegerszegi határozatnak, országszerte nagy készülődés indult meg egyesületeink kebelében. Takarékpénztárak alakultak az egyes tűzoltóegységek-nél. Minden tag kötelezte magát hetenként 2—10 krt fizetni be egy közös pénztárba a célból, hogy így 2 év múlva sok oly bajtárs számára is legyen utiköltség,

tűzoltó a Fiumében való megjelenést. Az ily n létrejött takarékpénztárak, ha netán feloszlottak, újra hamarosan létrejöhetnének; ha pedig még f ben hagyatott az egybegyűlt pénz hovaforditása, s szebben tovább gyarapíthatnák az alap s együtt sok tűzoltó, akinek esetleg kedvét szeg fiumei közgyűlés elhalasztása, további kitartásra rábírható. Az egyesületek érdeke is mellette szól te meghívás elfogadásának.

És végtére maga Fiume egész correcte já vagy legalább egy cseppet sem másként, min más város. Első sorban mindég az illető szöv tagegylet szerepel meghívó gyanánt. Így a fium A városi hatóságok csak sanctionálják e meghívá lezván, hogy az tudtukkal és a beleegyezésükke tént. Ezt hozza tudomásunkra a fiumei városi kép testület is.

Minden ok a mellett szól tehát, hogy fog el a fiumei önk. egylet meghívását ily alakban. lószínűnél is bizonyosabbnak tartjuk, hogy legköz számunkban módunkban lesz a közp. választmá ez értelmű határozatáról értesíteni t. olvasóinkat.

242 SZ.
o. t. sz. 1884.

József főherczeg

8 fenségének, országos szövetségünk fűv lánókének, mint az alsuthi önké oltószakasz főparancsnokának, a legutóbbi tüzcsetről való szolgálati jelentés ponti választmányhoz.

Utánzásra méltó példái közlése az elnökség.

27. sz.
fp. (Alcsuthi önkéntes tűzoltó szakasz)

Folyó évi október hó 2-án este 10 óra előtt tü ki melyet először Tóth Dávid mászóvezető. e ügyeletes tűzoltó tiszt, jelzett nekem 10 óra 13 perczk »nagy tüzet Szaáron«. 10 óra 25 p. indultam a falus kendővel, a könnyű kocsival és szerkocsival a kastélyt egyesültem az alsuthi község éjszaki kijáratánál már kezett tűzoltó szakasszal; míg Rajkó János fecskenc rancsnok 1 fölfogadott szekérrel és 7 tűzoltóval előre. Az összes szakasz 41 emberrel és 4 fölfogadott szekér nult ki a rendes őrséget otthon hagyván. Az érkezés ron 10 óra 55 perczkor este történt. Erős északnyugd mellett 17 földműves gazdaságból égett 14 ház, 17 cs ezekhez való összes ólak és kazlak. Jelen voltak 1 sz szerkezetű kis falusi nyomó fecskendő, 1 bodméri 2 k nyomó fecskendő, a csendőr őrsparancsnok Bicskéről 2 örrel, a szári bíró és egyes lakosok. Megérkeztem uta tön visszaküldtem a könnyű kocsi a vizzállítóért, me óra múlva érkezett.

A vízhiány rendkívüli nagy volt és csak 3 száár hozott vizet, a többi nem érdekelt nép teljesen seml viselte magát. Csak reggeli 6 órától sikerült 6 vizes kaphatni. Mindamellettt sikerült az alsuthi önkéntes szakasz buzgó működésének, támogatva a 12 óra és 20 tól 3 óráig reggel tartó erős eső által, a tüzet loca ugy, hogy nem terjedt a közelfekvő házak és kazlakra a tüz az északnyugotról délkeletnek fekvő utca kelet lán 10 házra és a keletről nyugatnak fekvő utca ész dalán 7 házra terjedt, eleinte az összes legénység 5 p tetőkön és kazlakon, működött, míg a házak belsejébe helyt a mentés jó sikerrel folyt. A tűzoltók működés retre méltó vala.

3-ikán reggel 6 órától fogva a két utcában k vattyuval folyt a munka a tüz végelfojtására és 12 ó perczkor lefuvatott; minden további veszély elnyomatá 2 óra 25 perczkor délután bevonult az összes tűzoltós Alcsuthon 1884 október hó 1-én József főhercz

Tűzrendészeti javaslat.

I. Általános határozatok:

1. §. A tűzrendészet ~~az~~ ott hol külön rendőrség nincs — a községi előjáróság illetékéhez tartozik (1871. évi XVIII. t.-cz. 22. §. 9. pont).

2. §. A tűzrendészet czélszerűbb s biztosabb keresztvitelének tekintetéből a községi előjáróság főleg nagyobb községekben, az egyes község részéről külön biztosokat rendelhet ki, kik utasítással látandók el.

3. §. A büntető-törvény ide vonatkozó szabványai, továbbá azon közigazgatási rendeletek, melyek által tűzveszélyt okozó cselekmények vagy mulasztások tiltatnak, vagy könnyen gyuló anyagok kezelésére és raktározására nézve óvintézkedések tételnek, végre az építkezési rendészet ide vonatkozó szabványai — amennyiben a jelen törvény rendelkezéseivel nem ellenkeznek — ezen törvény által érintetlenül hagyatnak.

II. Előző óvintézkedések:

4. §. A helyhatóságnak kötelessége kellően intézkedni, hogy mindaz, mi tűzveszt okozhat, lehetőleg mellőztessék.

5. §. Oly cselekményeket és anyagok összehalmozását, melyek a helyi viszonyok szerint könnyen tűzveszt idézhetnének elő, vagy a keletkezettet tovább vinnék, habár a fennálló törvények és közigazgatási rendeletek által tiltva különben nincsenek is, a hatóság eltiltani és megakadályozni köteles.

6. §. Tűzveszt okozható tiltott cselekmények vagy mulasztások azonnal meggátolandók, s a mennyiben azoknak elbírálása a községi előjáróságnak hatáskörébe nem esnek, azok felől az illetékes hatóságnak azonnal jelentés teendő.

7. §. Tűzvész kitérése s fejlődése ellen legbiztosabb levén a jó és szilárd építkezés, addig is, míg ez iránt törvény vagy közigazgatási szabályzat rendelkeznek, az illetékes hatóság által építkezési szabályzat alkotandó.

8. §. A kémények, kürtök s általában a füst elvezetésére szolgáló csövek szilárdan építendők, s tisztán tartandók.

9. §. Az illetékes helyhatóság a helyi viszonyoknak megfelelően határozza meg szabályrendeletileg, hogy a kémények kürtök s általában füst vezető készülékek évente hányszor s miként tisztitassanak.

10. §. Tűzrendészeti tekintetben a háztulajdonos lakóiért, a családfő családja tagjaiért, a gazda cselédjei, s a munkaadó munkásaiért felelős.

11. §. A helyhatóság saját kiküldöttje által a netán létező tűzoltó parancsnokság közbejöttével a körülményekhez képest többször, de legkevesebb kétszer egy évben általános vizsgálatot tart, a tűzveszélyes bajok elhárítását szükség esetében az illetőnek költségére elrendeli s eszközli, a háztulajdonosok által tartani kötelezett oltó szerek, vízkészlet meglétét s jó karban tartását, a kémények tiszta voltát ellenőrzi. — Eljárásáról külön jegyzőkönyvet vezet, melyet esetről esetre a felügyeletet gyakorló járási tűzoltó parancsnoknak betekintés végett bemutatni köteles.

III. Tűzjelzés.

12. §. Ki a községben kitért tüzet vagy tűzveszélyt észreveszi, köteles azt köztudomásra hozni, s a tűzoltóságnak is lehetőleg tudtul adni.

A más községben észrevett tüzet, tartozik az észrevevő tartózkodási helye előjáróságának, vagy a rendőrségnek, s ott, hol tűzoltóság van, ennek haladéktalanul jelenteni.

13. §. A községi előjáróság köteles kellően intézkedni, hogy e tűzvész kitérésének híre úgy helyben, mint a szomszéd községben lehető gyorsan elterjedjen, utóbbi esetben lehetőség szerint lovas tűzjelentők által.

14. §. A tűzriadó a helybeli viszonyok szerint rendezendő.

IV. Vízkészlet.

15. §. Azon községekben, hol az oltáshoz szükséges vízmennyiség természetesen tartályokban nem található, a

Nagyobb községek czélirányosan elosztott több kútakkal látandók el.

16. §. Ott, hol kutak a helyi viszonyoknál foglétesíthetők, medence, vízfogók vagy usztatók (zúg tendők, melyek évenként legalább egyszer gyökeres karitandók.

17. §. Nagyobb építkezésekhez adott építkezési delyeknél kút építése kötelező feltételül tűzendő. — kutak oly helyre építendők, hogy tűz esetében, h hozzáférhetők legyenek.

18. §. A kapitányvizek készletben létére szígyuelet gyakorlandó.

19. §. Tűzvész esetében a telkén fekvő vizet az senki meg nem vonhatja.

V. Tűzoltás.

A) Tűzoltási rendszabály.

20. §. Minden községi képviselő — a netalán tűzoltóság parancsnokságának meghallgatása mellett oltó rendszabályt alkot, mely tűzvész esetében az egy teendőit a helyi viszonyoknak megfelelőleg rendezi.

Magától értetik, hogy ezen rendszabálynak s törvénybe ütközőt tartalmazni nem szabad.

B) Tűzoltói kötelezettség.

21. §. A községnek minden lakosa tűzvész esel vészjelzés után azonnal köteles az annak elfojtásá kivánt, s tehetségeinek megfelelő személyes szolgálatra kezni és pedig a község területén ingyen teljesíteni — részben már fennálló törvényekben foglalt bírság letartóztatás terhe mellett.

22. §. Az igavonó marha s hámos lovak tulaj birtokosai tűzvész esetében fogataikkal segédkezni tar az e részben már fennálló törvényekben foglalt terhe mellett.

23. §. Minden telek vagy építmény birtokosa — van az művelve, akár nincs, bekapott legyen a tü sem, nemkülönb a magánkutak vagy vízfogó hel birtokosai a tűzrendés, illetve tűzoltóparancsnoksá vására a helyiségüket megnyitni s a víz felhasználás tartoznak.

24. §. A közvetlen szomszéd községekben, felhív pedig 10 kilométer távolságra is, a kitért tűzvész elf különös feihívás nélkül kölcsönös segílyt nyújtani kö

C) Tűzoltó-szerek.

25. §. Minden legalább 50 házból álló község következő tűzoltó szereket beszerezni, s azokat biztos készült helyen jó karban fentartani:

1. Egy szívó fecskendőt, legalább 10 centiméter átszéles henger és 60 méter tömlővel. 2. Egy vízhordó 3 hectolitereshordó és 1 hectoliteres káddal. 3. Két tü 4. Két csákányt. 5. Két tűzhorgot. 6. Két fejszét. 7. vasvillát.

Még kisebb községek, valamint nagyobb építm birtokosai targoncza vagy puttony-fecskendők tartásá teleztetnek.

26. §. Minden ház ellátandó a kellő tűzoltó szer melyek mennyiségét és minőségét a helyi viszony megfelelően a helyi tűzoltó szabvány állapítja meg, s nak meg- és mibenléte a tűzszemle alkalmával a II. §. ellenőriztetik.

27. §. A községek részéről a 25. §. értelmében zendő szívófecskendők a magyar országos egységes cs látandók el. — A létező fecskendők — ezen törvény léptétől számítandó egy év alatt, ha henger üregük 10 több centiméter — a magy. országos egységes csavar mitandók át.

D) Tűzoltóság.

20—40 éves életkoru férfi egyéneiből megfelelő számú tűzoltóság alakítandó.

29. §. Az ekként alakított tűzoltóság részére szolgálati szabályok alkotandók, melyek a felsőbb közig. hatóságnak életbe léptetésük előtt jóváhagyás végett felterjesztendők.

30. §. Mindenütt, hol önk. tűzoltó-egylet alakítása végett tűzoltásra alkalmas legalább 25 férfi egyén jelentkezik, — és az egylet állandó fenállása ily létszám mellett reménylhető — önkéntes tűzoltó-egylet alakítandó.

31. §. A tűzoltó — szolgálatban — hivatalos eljárásban lévő közhatalósági személynek tekintendő. — Az önkéntes tűzoltó szakszerű működésében a községi előljárástól illetve rendőri hatóságtól tel esen független.

32. §. A vész színhelyén a tűzoltó parancsnok, technikai tekintetben függetlenül intézkedik, — de intézkedéseit az illetékes hatóságnak felelős.

33. §. A vész színhelyén a legfőbb intézkedés a helyi hatóság vezénylő parancsnokát kizárólag illeti — Ott, hol önkéntes tűzoltó nincs, a műszaki vezetés a segélyre elsőnek megjelent tűzoltók parancsnokát illeti.

34. A tűzoltó jogosult, sőt szolgálatban köteles ebbeli minőségét feltüntető jelvényt viselni, melyet más — nem tűzoltónak viselni, feltűzni, bírság terhe alatt tiltatik.

E) A tűzoltó ügy költségei.

35. §. A tűzoltóság személyes felszerelésének, a tűzoltáshoz szükséges szerek, és gépeknek beszerzése és azoknak jó karban tartása, valamint a tűzoltó ügy költségei, ha azok önkéntes adakozás útján nem fedezhetők, községi adó alpból eszközöndők.

36. § Minden községben a tűzoltószereknek elhelyezésére egy a lehetőségig a község központján lévő, könnyen hozzáférhető szellős, száraz helyen helyiség rendezendő be, melyet más célokra használni nem szabad, s mely mint ilyen, hogy mindenki által felismertessék, mint tűzoltósági szertár megjelölendő,

37. §. A szomszéd községből segítségre érkező szerek vagy tűzoltóság oda- és visszaszállításából netalán származott költségek, azon községet terhelik, melyben a tűz volt.

38. §. A tüzvésznel magát kitüntetett, tűzoltó jutalmazandó. — A működésben önhibáján kívül károsult, vagy szerencsétlenül járt tűzoltó, a kár és munkaképtelenség mérvéhez illő, a községi tüzrendészeti alpból nyerendő segélyezésben részesíthető, a mennyiben segélyezésük vagy jutalmazásuk a fennálló alapokból nem volna eszközölhető. — A segély az illető körülményeihez képest egyszer mindenkor kielégítés, vagy állandóan huzandó évi segély összegből, teljes munkaképtelenség, s vagyon hiány esetében pedig községi ápolás- és ellátásból állhat.

F) Intézkedések a tüzvész tartama alatt és után.

39. §. A tűzoltás céljából a magán tulajdonba szükségesnek mutatkozó beavatkozások, csak indokolt szükség esetében és akkor is a vezénylő tűzoltóparancsnok rendeletére történhetnek.

40. §. Ha a tűz eloltatott, a községi előljáró, a hol pedig rendőrség volt jelen, a rendőri tisztviselő a jelenvolt vezénylő parancsnok, nemkülönb a szükséges tanúk és szakértők közreműködésével azonnal köteles a tüzvész okaira nézve a legbehatóbb kutatást eszközölni, a tüzvész okát lehetőleg biztosan kikutatni, s figyelemmel lenni, nem történt-e oly cselekmény vagy mulasztás, mely a törvénybe ütközik, s kit terhel az, végre a tűzoltó s mentő intézkedések megfeleltek-e rendeltetésüknek.

41. §. Ha valaki ellen alapos gyanu támad, a bünt. törv. által tiltott cselekmény vagy mulasztás miatt, a jelentés az illetékes bírósághoz azonnal beadandó. — A helyi szabályzatok elleni kihágásokat a helyhatóság saját illetékes körében azonnal elintézi.

42. §. Az eszközölt vizsgálat eredményéről, az észlelt

43. §. Valamely biztosított részére a kár mennyiség igazolására szükségelt bizonyítvány csak akkor állítható, ha a vizsgálat által meg lett állapítva, hogy sem a bünt. törvény értelmében büntetendő cselekmény vagy mulasztás sem a helyi szabályzatok elleni kihágás vagy egyéb vétség a biztosítottat nem terheli.

VI. Bírságok,

44. §. A tűzveszélyt okozható cselekmények vagy mulasztások, mely a törvény és szabályrendeletek által eltiltva a mennyiben a megbüntetés iránt külön törvény nem írt, a közigazgatásról szóló 1872. évi törvény 10. §-ának 1. bek. 1. pontjában megjelölt 100 forintos terjedő bírság s behajthatatlanság esetén husz napig terjedő elzárással büntetendő.

45. §. Ha valaki ezen törv. értelm. valamire kötelez s azt nem teljesíti, ellenszegülése vagy mulasztása a megjelölt büntetés iránt külön törv. nem intézkedik tíz forintos terjedő bírság, behajthatatlanság esetében két napi elzárással büntethető.

46. §. A büntetési jog — mennyiben a jogtalan cselekmény vagy mulasztás más hatóság, vagy a bíróság illetékességébe nem tartozik — a helyhatóságot illeti.

47. §. A tüzrendészeti kihágások elbírálásánál a rendőri kihágásoknál alkalmazni szokott eljárás tartandó. Jogérvényes ítéleteket a helyhatóság hajt végre. A bíróság községi tüzrendészeti alapját illetik.

48. §. A helyhatósági ítélet ellen az ítélet kihirdetése után számított 3 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz, az ítélet ellen szintén a kihirdetéstől számított 3 nap alatt a kir. belügyministeriumhoz van helye fellebbezésnek.

Két egybehangzó ítélet ellen további fellebbezés helye nincs.

VII. Köztörvényhatósági felügyelet.

49. §. A rendszeres tűzoltás műszaki részének kivételével valamennyi ezen törvény és általában a tüzrendészeti érdekteltek ügyek a közig. hatóság ellenőrzése alatt áll, mely ezekre nézve a rendőri ügyeknél szokásos eljárást kell követni.

50. §. Valamennyi községi és köztörvényhatósági kötelezettségű kötelesek területükön a tűzoltó ügy előmozdítását és tökéletesítésére hatni, különösen ügyelni, hogy az alattas községek előljárói ezen törvény által előírt kötelezettségeiket a legpontosabban teljesítsék.

51. §. A tűzoltó ügynek a törvényhatóságoknál viselete céljából a m. kir. belügyminister — az országos tűzoltó-szövetség állandó választmányának véleménye a 3 év tartamára minden köztörvényhatóság területére, a törvény hatóság területén lévő tűzoltó-egyletek parancsnokaitól tűzoltó-felügyelőt nevez ki.

52. §. A köztörvényhatósági tűzoltó-felügyelő a közigazgatásról szóló 1872. évi törvény 10. §-ának 1. bek. 1. pontjában nézve tiszteletbeli s tagja a közigazgatási bizottságnak.

Kötelessége a járási felügyelők által a törvényhatóság területén a felügyeletet gyakorolni, s a fenforgó hiányok sérelmeit orvoslását eszközölni, a járási felügyelőket év bétérsztett jelentéseit az országos központi választmány saját jelentése kapcsán a beszerzett adatok és kimutatás együtt felterjeszteni.

VIII. Zárhatározat.

53. §. Jelen törvény hatálya Budapest fővárosára terjed ki.

Törvényjavaslat

a biztosító intézeteknek a tűzoltóság költségeihez hozzájárulása tárgyában.

1. §. Minden belföldi, valamint minden az ország területvezetésre jogosított külföldi tüzkármentesítő tekintet nélkül arra, hogy az a kölcsönösség alapelvei

tüztöltési költségeihez, valamint a szolgálatban szerencsétlenekké lett tüztöltők és azok maradékai segélyezéséhez évi összeggel hozzájárulni, mely összeg 2%-át teszi azon jövedelmeknek, melyet a társulat azon évben Magyarország területén fekvő akár ingó akár ingatlan tárgyakért tüzkármentesítési díj fejében bevett.

2. §. Ezen évi járulék kiszabásánál a bruttó jövedelem szolgál alapul, melyet az illető társulat az országban kötött egyenes tüzkármentesítési üzemekből országban fekvő tárgyak után a legközelebb megelőző évben bevett. A társulatok kötelesek a kiszabáshoz megkívántató ezen számadási adatokat, jelesül a biztosítási bruttó jövedelemnek kimutatását minden évről a következő év április 1-éig átszolgáltatni. — Ha valamely társulat az általa fizetendő évi járulék-kivetéséhez szükséges számadási adatokat kellő időben nem szolgáltatotta, akkor erre az illető közigazgatási hatóság által pénzbírság alatt is szorítható.

3. §. A kiszabott évi járulék, az illető fizetési meghagyásnak kézbesítése után legkésőbb hat hét alatt befizetendő. — A kármentesítési társulatok által fizetendő évi járulékok szükség esetén az illető közhatalosi közegyek által közhatalosi végrehajtás útján hajthatók be.

4. §. Az évenként befolyt járulékok az önkéntes tüztöltő egyletek, úgy azon községek javára fordítandók, melyek fizetési tüztöltőket tartanak, vagy melyekben a kötelező tüztöltési rendszer behozatott és a már létező tüztöltőségek teljesebb felszerelésére valamint újaknak szervezésére fordítandók.

5. §. A társulatok által fizetendő ezen évi járulékokból 10%, a szolgálatban megkárosult tüztöltők és azok utódai segélyezésére szolgáló országos segély alap képzésére fordítandó.

6. §. A tervezett évi járulék kivetésére, behajtására, kezelésére és kiosztására egy külön bizottság szervezetik. — Ezen bizottság a magas kormányáltal kinevezendő 3, az illető biztosító társulatok által választandó 3, és az országos tüztöltő szövetség által kiküldendő 3 bizalmi férfitől áll.

A kezelés fő alapelvei a következők:

1. Az ezen járulékokról származó bevételek és kiadások minden más alaptól elkülönítve kezelendők.

2. Az országos segélyalap javára fordítandó 10% kezelés, hasznosítása, valamint kiosztásának módzatára nézve külön szabályzat fog készíttetni.

3. Az ország fővárosában külön tüztöltési hivatal szervezetik.

4. Meghatározandó lesz, hogy az országos segélyalapra fordítandó 10%-nak s a központi iroda költségeinek levonása után az országban létező és 10.000 lakossal vagy azon fölül bíró városokra az általuk fizetett évi biztosítási összeg arányában mily összeg esik. — Ennek fele ezen városok között az általuk fizetett biztosítási összeg arányában felosztandó. — Mely összegek az esetre, ha a községek fizetési tüztöltőket tartanak, vagy azokban az általános tűzorségi kötelezettség behozva van, az illető községek pénztárába fizetendők be; ha azonban a községben önkéntes tüztöltőség létezik; akkor azok közvetlenül ezen tüztöltőségnek szolgáltatandók ki, ha annak vagyona alapszabályai szerint az illető önkéntes tüztöltőség felosztás esetére a község birtokába megy által.

5. A megmaradó összeg tüztöltő szerek beszerzése és tüztöltőség szervezése céljából, vagyontalan községek között osztatik fel; — ha pedig tűzrendőri törvény által kimondatik, hogy minden község, melyben legalább 50 ház létezik, akár önkéntes, akár kötelezett tüztöltőséget életbe léptetni köteles, akkor hasonló vagyontalanság esetére azon községeknek adandó elsőbbség, amelyekben önkéntes tüztöltő egyletek már behozattak.

6. Azon községek és tüztöltő egyletek, melyek ily segélyezésben részesültek, ezen segélyezésnek szabályszerű felhasználásáról az intéző bizottságnak számot adni tartoznak.

7. §. Ezen törvény annak kihirdetése után következő év január 1-én lép életbe.

Néhány észrevétel egységes csavar

A folyó évi augusztus havában Selmezbányánott VII. magyar országos tüztöltőgyűlés végre való fogadott egy egységes csavaralakot, a mint ez Németh államaiban s másutt is már eddigelé is meg volt. Egységes csavar csak 100 milliméteren felüli hengerméretű vonatkozik, mivel a legtöbb tüztöltői szivattyú ily Csakhogy vannak községek, de tüztöltői szivattyúk lyeknek hengerátmérője a 100 milliméteren alul, 70—100 milliméter között van, s melyekre ezen csavar nagyságánál fogva nem alkalmazható. Igen czélsvolna ez okból ezen kisebb méretű, de tüztöltésre használható gépek számára is egységes csavart határozni éppen azon okból, mint történt a nagyobb méretű géptudniillik, hogy az esetben, ha több ily gép találkozik ilyen, egyik a másik tömlőjét szükség esetén felhasználja. Ezt a VII. országos gyűlésünk nem vette figyelembe hazánkban épp ezen kis gépek igen elvannak terjedelmint a 6-os számú s 52 milliméteres tömlőre szóló csavardatott el a 100 milliméteren felüli hengermérethez azon fátársággal el lett volna fogadható a 4-es számú milliméteres tömlőre való csavar is normális gyanánál kisebb méretű gépekhez. Különböztetve ezt bármely gépetját hatáskörében is alkalmazhatja az országos hivatalt leg nélkül is.

De mi voltaképen az elfogadott egységes csavarrunk valamit szólni és pedig, hogy röviden a tárgyunk, először is azt, hogy a Walser-féle csavar *több hivatals hiánnyal bír*, melyek nem éppen mellőzhetőek. Seltenhofer soproni gyáros kibocsátott egy körözvényt mindkét csavar rajzát metszetben előtünteti; hogy ezen rajz, azt megítélni nem vagyunk hivatottak, rajzokból kiindulva, a két csavarra a következő élekek tehetők meg.

1.) A Walser-féle csavar csöve kellőnél nagyobb tagsága a Seltenhofer-féle helyesebb vastagsága.

2.) Mindkét csavar anyacsavarjának csöve a kelletten nagy kupdad kinyulással bír, mely megrövidíthető.

3.) A csavar csövének rovátkái, melyek a tömlő erősítő drót befogadására szolgálnak, a Walser-féle csavarnál igen hegyes élbe futnak ki; sokkal czélsvetűbb a Seltenhofer-féle csavar tompa oldalu rovátkája, mely a tömlő csuszását lehetlenné teszi, s melynél a drót is jobban húzható a tömlőre.

4.) Az apacsavar csőjének belső vonala a Walser-csavarnál igen hirtelen behajlásu, mi azon okból czélsvetűlen, mert e helyen a víz némileg fenakadván, visszanyer s a víz előremenetelét megakadályozza. Ezen jobban letompítottnak s inkább síkba átmenőnek kell lennie a Seltenhofer-féle csavarnál is hiányos, de nem oly mértékben.

5.) A légmentesítő gummikorong a Seltenhofer-csavarnál a kellőnél nagyobb vastagsága ugyan, de ez nem baj.

6.) Az apacsavart védő korong a Walser-féle csavarnál a mennyiben annak oly nagyak kell lenni, hogy pontját a csavar végével összekötő vonalon belül kell lennie a csavarmenetek. A Seltenhofer-féle csavarnál ez be van van, míg a Walser-félénél ez okból könnyen elütődik (ver meg) mi a csavar pontosságát nagyban gyengíti. Igaz ugyan, hogy ezen korong alja a Seltenhofer-féle csavarnál túl erős csak suly növelés.

7.) A Walser-féle csavarnál a csavarmenetek alatt túl erős, a kellőnél vastagabb.

8.) A csavar apacsavarja a Walser-félénél rövid csavarmenetet tartalmazhatna, míg anyacsavarja a több csavarmenetű, a mennyiben elegendő a légmeneteléshez, ha három csavarmenetet fedez, a többi felmunkaszaporítás.

9.) A Walser-féle csavar füle hengeralaku csavar

kerekded átlukasztással bír; ezen lyuk a Seltenhofer-féle csavaránál valamivel nagyobb is lehetne a könnyebb kezelés kedvéért.

Mindezek után látni lehet, hogy a konstrukciót tekintve a *Seltenhofer-féle csavar a helyesebb szerkezetű*; a mely néhány kisebb átalakítás mellett, melyek könnyebbé s rövidebbé tennék, a leghelyesebb, hiány nélküli magyar országos egységes csavar lehetne, akár hasonlít már most a bécsi egységes csavarhoz, akár nem; sőt annál czélszerűbb, ha azal tökéletesen megegyező, mert igen sok oly községünk van, mely Ausztriával érintkezik, az ausztriai tűzoltókkal karöltve teljesíti emberbaráti hivatását.

Tátravidéki.*)

A tűzjelző önműködő ellenőrző készüléke.

Tudvalevőleg a tűzjelzők jobbára az épületek belsejében vannak elhelyezve. De lehet eshetőség, a midőn kívánatos, hogy a jelző az utcáról is hozzáférhető legyen. Ezt lehetősíteni hivatott Hoffmann W. urnak németországi patenttel ellátott készüléke, melynek segítségével tényleg az utcáról lehet az alarm-jelet megadni, meggyőződve egyúttal arról is, vajjon csakugyan vette-e az őrség a megadott tűzjelt.

Lehetséges ugyanis, hogy ismételt jelzés közben a jelző szulyója leszalad, mivel a készülék momentan hasznavehetetlensége is beáll. Az utcán ennek ellenőrzése czéljából egy gomb elhelyezve, melyhez kis üveglap beütése árán juthatni. Ha most ezt a gombot megnyomjuk 10—12 másodperc leforgása alatt színes táblácska jelenik meg, mely azt jelenti, hogy a jelző és vezeték rendszerben van s a jel az illetékes helyen megadatott.

Ez új berendezés a tűzjelzések felesleges ismételését is lehetetlenníti, a mi a jelzések biztosságát csak fokozhatja, mert nem hat zavarólag az ugyanazon vonalba eső többi jelzőkre.

Ha valamely ilyen önműködő ellenőrző készülékkel ellátott tűzjelző, bármily okból nem volna rendszerben, úgy a visszjelzés kimaradása ezt rögtön tudunkra adja, mire az ember minden további idővesztegetés nélkül a legközelebbi állomásra siethet.

A feltaláló Hoffmann W. állítása szerint az ellenőrző készülék bármily constructióju s már beállított tűzjelző mellé könnyen applikálható.

Villanyos tűzjelzőkkel bíró városaink, főleg maga a főváros próbát tehetnének e stuttgarti találmánnyal.

Györgyei Adorján.

Tűzoltó Kis Káté

kérdések és feleletekben.

Egy magát ma még megnevezni nem akaró budapesti önkéntes tűzoltótól, kinek fenti című hézagpótló műve a fővárosi önkéntes testület parancsnoksága által külön fizetés kiadásban minden valószínűség szerint meg fog jelentetni.

I. FEJEZET.

A fecskendőkről általában.

(Folytatás).

Mit értünk ezen fogalom alatt: talyiga-fecskendő?

Talyiga-fecskendő alatt oly fecskendő szerkezetet értünk, mely rendszeren kétkerekű kocsiállványon van megerősítve és úgy ló-, mint emberi erő által való tovaszállításra van berendezve.

Hányfélék lehetnek a talyiga-fecskendők?

A talyiga-fecskendők szintén mint a kocsi-fecskendők kétfélék lehetnek, úgymint le nem mozdonyíthatók és le

mozdonyíthatók; azonkívül tovaszállítási módjukból kifolyólag egy vagy két rudnak.

Vannak-e még más a talyiga-fecskendőhöz hasonló fecskendők?

A talyiga-fecskendőkhez hasonlóak és annak min alosztályát képezik azon emberi erő által úgy huzásra, tolasra alkalmas két és egykerekű aprófecskendők, melyek egy ember által könnyen kezelhetők az ugynevezett talyicska (talyicska) fecskendők.

Mit értünk ezen fogalom alatt puttony-fecskendő?

Puttony-fecskendő alatt oly fecskendő szerkezetet értünk, melynél a kocsi szerkezet egészen hiányzik, és egy- vagy két ember által felemelve kézen vagy háton litható el.

Mit értünk kézi fecskendő alatt?

Kézi fecskendő alatt oly fecskendő szerkezetet értünk, mely kicsinyiségénél fogva egy kisebb fajta vizes edény (dézsa, kád) beállítható, s egy ember által könnyen kezelhető és tovaszállítható.

Micsoda részekből áll a fecskendő kocsiállványa?

A fecskendő kocsiállványának részei: a tengelykerekkel, a rugók, a rud, a hámfák, a ráma vagy kerekdörzsszeg, mely körül az előkocsi kerekei, sőt az egész kocsi is elfordítható.

Milyeneknek kell lenni ezen alkatrészek?

A kocsiállvány alkatrészeinek szilárd, hibátlan anyagból készítenie kell, hogy a tovaszállítás, valamint a működés közben is kitett különböző ráhatásoknak ellenálljanak.

Működésüket, illetőleg hányfélék a fecskendők?

A fecskendők működésüket tekintetbe véve három úgymint *szívó-fecskendők* (Saugspitze), melyek a szűk vízmennyiséget magok szívják fel valamely tó, folyó vagy más víz medenczéből; *nyomó fecskendők* (Druckspitze) melyeknek táplálására a víz odavezetettik vagy töltetük egynevezett vizszekrénybe, melyből a benne elhelyezett fecskendőszerszám azt kiszívja, és a szükséges helyre kinyomja; *szívó-nyomófecskendők* (Saug-Druckspitze), melyek az említett szerkezetek összetételéből erednek a mennyiben szükség képest vagy magok szívják fel a szükséges vizet, vagy pedig a vizszekrényből táplálhatnak közvetlenül.

Mely alkatrészek veendőek figyelembe a különböző fecskendők?

A fecskendőknek következő főalkatrészek veendőek figyelembe és különböztetendők meg:

1. a kocsiszerkezet, mint a tovaszállításra szükséges készülék;
2. a fecskendő szerkezet;
3. a fecskendő szerkezettel összeköttetésben levő készülék, mely által a működő erő felvétetik és kihasznál;
4. a sugár vezeték;
5. a vízszállító vagy vizszerző készülék és
6. az eszközláda.

Melyek a leglényegesebb részei a fecskendő szerkezetnek?

A fecskendő szerkezetnek leglényegesebb részei:

- a) a hengerek (köpü, Cylinder)
- b) a dugók (köldök, Kolbe)
- c) a szelepek (Ventil)
- d) a légekazán (Windkessel)

* Fenti cikk szerzője a Budapesti Önkéntes Tűzoltó Egyesület tagja.

A mármaros-szigetiek közgyűlése.

A m.-szigeti önkéntes tűzoltó-egylet folyó évi szeptember 7-én tartá évi Fendes és tisztújító közgyűlést nsgós *Bikkal Nándor*, kincstári erdőigazgató, egyleti elnök előülése mellett.

A gyűlésen szépszámu és főleg az intelligencia köréből való közönség jelent meg, bizonyosságul annak, hogy nálunk az intelligencia felette szívén horozza az egylet ügyeit és érdeklődik az iránt. A jelenlevők között a többek közt ott láttuk *Várady Gábor*, országos képviselőt, *Fankovich Sándor*, püspöki vikáriust, *Szöllősy Antal*, polgármestert, *Mjarovszky Károly*, erdőrendezőt és sok más notabilitást.

Elnök üdvözlöi a megjelent tagokat és vendégeket, a gyűlést megnyitja és felhívja *Timár Pál*, úrvaszeiki úrnök, egyleti titkárt az évi jelentés előterjesztésére. A titkár által összeállított magas és a dologhoz szakszertien hozzászóló évi jelentés számot ad az egylet 1882. és 1883. évi működéséről, kimerítő képet nyújt az egylet életéről, a tüzésetek és tagok számára, a tagok szolgálati idejéről; e kimutatásban két egyleti tagnak 10 éven felüli, 9-nek pedig 5 éven felüli szolgálata van megjelölve s ennek érdemében ketten ezüst-, kilenczen pedig bronz-éremmel lesznek kitüntetve; megemlékezik az 1883-ban lefolyt zászlószentelési-ünnepélyről, melyen 11 egylet 120 taggal vett részt, stb. s végül köszönetet mond az egylet nagyérdemű elnökének azon nagymérvű anyagi és szellemi támogatásért, melyben az egyletet részesíteni kegyes volt és kikéri jövőre is nagybecsű támogatását. Bemutattatván a számadások és azok helyeseknek bizonyulván, a felmentvény *Oross István*, egyleti pénztárnoknak megadatott, a pénztár buzgó kezeléseért pedig részére elismerés nyilvánított; majd az 1884.—1885. évi rendes költségvetés lön előterjesztve, mely kimutatja az évi rendes szükségletet s a szükséglet fedezésére szolgáló javadalmokról tesz jelentést, mely szerint a kiadások fedezésére szolgálnak a tagsági díjak, adói mányok és a város által évenként megszavazott jelentékeny összeg. A kiadási rovatban találjuk 40 frttal felveve 11 kitüntetési éremnek a beszerzését.

Az évi rendes kiadásokon kívül előterjesztés tétetett egy mászóház építése, egy új szivattyu beszerzése és a telefónnak Sziget-Kamarúig (mintegy 3 kilométer) leendő kiterjesztése iránt; a mennyiben azonban az ezen célra szükségeslendő 3000 frt sem adományok útján, sem a város vagyontalansága miatt attól nem nyerhető; imlívány tétetett az iránt, hogy kerestessék meg kérvényileg a kincstári erdőigazgatóság útján a uulgu földművelési miniszterium, kinek nagyszámu és értékes épületei vannak Szigeten, ezen összegnek kegyes adományozása iránt, a kérvény támogatására saját körükben, illetőleg hasonló cunyi kérélem felterjesztésére felkérőtni határozattak a szigeti kincstári jószágigazgatóság és az akna-szlatinai fősbánya hivatal főnöksége. Elnökül kincstár igazgató ur megígérte a legszívesebben, hogy saját hatás körében minden lehetőt el fog követni a kérvénynek eredményhez való juttatására.

Majd az eddigi alapszabályokban némi módosítás szükségeltetvén, a módosítás megtétetett s utána az egylet tisztikara, választmányja és parancsnoksága választattak meg; az elnök és főparancsnok kivételével, kik három évre választatván 1882-ben, választás alá csak a jövő 1885. évben esnek.

Alelnökök lettek: *Szöllősy Antal*, polgármester és *Nagy György*, áll. főmérnök, kik már éveken át az egylet díszére és hasznára viselték ezen tisztelet; pénztárnok: *iffi Oross István*, kereskedő; orvos: Dr. Novák Károly, kincst. főorvos; mérnök: Soos József, kincst. mérnök.

A választmány tagjai: *Várady Gábor*, *Fankovich Sándor*, *Hiller Győző*, *Jakab Péter*, *Mandics József*, *Szabadhegyi Sándor*, *De-Adda Sándor*, *Helényi Kálmán*, *Belhőzy Jenő*, *Mjarovszky Károly*, *Füstös Kálmán*, *Schlachta Lajos*, *Héder Lajos*, *Schmidt Vilmos*, *Köröskényi Bertalan*, *Siehermann Mór* és *Bucsinyi István*. Egyleti ügyvéd: *Duray Béla*, városi tanácsnok választatott. Mielőtt a parancsnokok megválasztattak volna, *Berthold János* főparancsnok szólott a működő csapathoz, komoly szavakban figyelmükbe ajánlván, hogy a parancsnokok választásánál az egylet méltóságát, érdekét tartásuk szem előtt, fontolja meg a legénység, hogy bár magának választja a parancsnokokat, de azok egyszermind az egylet képviselői, mire a választás megéjtetvén: alparancsnok, (főparancsnoki helyettes) lett: *B. F. Gyula*, tanár; osztályparancsnokok: *Keresztély Gábor* és *Fodor József*; szakaszparancsnokok: *Szép Géza*, *Bartha János*, *Kammler Károly*, *Ferenzy Kálmán*; szertárnok: *Káldor Ferenc*; zászlótartó: *Szöllősy István*.

Bucsinyi István, Deák János, Markos György volt parancsnokok tiszteletbeli parancsnokokká kinevezettek.

A választás után elnök megköszönte az oly szép számban megjelenteknek az egylet érdekében megjelenésük által is tanúsított támogatását, a jegyzőkönyv hitelesítésére *Várady Gábor*, orsz. képviselő és *Fankovich Sándor*, püspöki külselynök választmányi tagokat kérte fel.

Várady Gábor szép beszédében az egylet hasznos és humanisztikus voltát fejtegetvén, utal a már eddig is elért eredményre, köszönetet mond az elnöknek

T Á R C Z A.

A selmeczi ünnepélyek.

(III. Folytatás).

A selmeczi gyakorlótér meglehetősen kicsi, illetőleg de keskeny és felette egyenlőtlen talaju. A diszgyak tehát sokan nézheték egyszerre végig; de mindenki egy-egy részletet láthatott belőle. Mi magunk is teljesen különbtük az összbenyomást, annyival is inkább, mert korlótéren ugynevezett összesített támadás nem tart. Csak tempószerelést és iskolamászást láttunk. Ezt az külön a szivattyusok és külön a mászók, majd egyi valamennyien elvégezték. Az utóbbi része a gyakor igen mozgalmas képet nyújtott, de hidegen hagyta a mert nem kombinált volt a működés. De hát ennek kif a terepviszonyok lehetetlenítették. Az is elég fáradság rült, hogy legalább annyi vízszintes terrenumot tudtal síteni Selmezbányán, a mennyin egy 3 emeletes má a kellő előtérrel fenállhat, vagy a mennyin 2—3 kisel vattyu egymás mellett egyszerre szerelhető. Csak itt é meg sokan Vác városnak szellemes képviselőjét, a ki járt az ismerkedő estélyen jónak látta a vízszintes és függ állásokról értekezni. Nagyon helyén való volt az — Selmecz városában.

A gyakorló téren felállítva talált szerek sokaság. ratlanul is megtétette velünk azt a kérdést, hogy mi önkéntes egyesületé ez? »Kilencz közüle a kincstáré« zott a felelet. Ekkor tudtuk meg csak, hogy ilyen i Selmezbányán és hogy azok az egyes szerekhez a tüzöl vegyest beosztott bányászok, voltaképen ez esetben bá tüzöltök. Lassanként fedeztük csak fel rajtuk az öve felszerelési tárgyat, mert különben a rendes bányászó volt rajtuk, a mi hogy elég praktikus, sőt jól haszn tüzöltői egyenruhának is, nem kis nyereség a kinc. Viszont, hogy ezt felismerte a bányásztüzoltóságnak szer s nem csináltatott valami teljesen felesleges külön egyet emberei számára: nem kis érdeme marad sztkatolnai. Lajosnak. Így hívják, tudniillik a csapatnak derék szerv s jelenlegi főparancsnokát.

Az iskolaszerezésnél egy mozdony-szivattyut, hydrofort, 1 nagy hydrofort és 2 kocsifecskendők szer az iskolamászásnál pedig egy linzi tulólétra (az iglói T szágos közgyűlés alkalmával rendezett kiállításon re meg a selmeczi egylet) és 2 szerkocsi vett részt. A ve letet *Huber* gyakorlómester vitte.

Először mászógyakorlatot tartottak, egyszerre eg létrákkal (hárommal és egygyel), 3 dugólétrával, 2 támaszlétrával és a tolólétrával. A mászók felvonulá fogásai szabatosak valának. — Az egyedüli feltűnő cs volt náluk, hogy ők a kötelet — német rendszer szeri övikre akasztva hátul hordják. (Hogy ez helyesebb-e a mely módon Budapesten s általában az országban vi a kötelet, tudniillik a balvállon és a mell körül: arr nem lévén felvéve a programmba a kötélén való leeresz — nagy sajnálatunkra nem volt alkalmunk meggyöz szerezni). Mire az egylétrások felértek a III. emeletre s vissza; akkorra a toló létrát, a támaszlétrákat és a 3 létrát, teljes készütséggel, éppen kétszer szerelték az hez beosztottak. Időbeli összehasonlításnak érdekes.

Az összesített gyakorlatnál, midőn mászók s i létrások és a szivattyusok egyidejűleg működének, a m tömlő is alkalmazásba vétetett, Ternájpgó Caesar, ujarac parancsnok és közp. vál. tag fiacskája és több apró képviselték a mentendő személyeket. Sértetlenül leker a tömlőn át valamennyien. Ugróponyvát nem láthat egyszerüen azért, mert ilyenekkel nem rendelkeznek a mecziek.

Huber jelesül káromkodott, a mászók kifogást

a szövetség elnökének, hogy következik az összes legénység elvonulása valamennyi szereivel egyetemben és így méltóztassék ennek megsejmlélése végett a főutczára, a táviró hivatal elé fáradni. Hogy a gyakorlótér egyenlőtlen talaján lehetetlen defilírozni, azt mindenki belátta első pillanatra. Az azonban, hogy a selmeczi gyakorlatok csak ennyiből állhasson, — senkinek sem ment a fejébe.

Sajátságos nyomott hangulatban, mert kielégítetlenül indult meg a vendégtüzoltóság s a néző publikum a kijelölt helyre, hová azonban alig érkezett meg, kezdetét vette az elvonulás.

Nevezhetnök felvonulásnak is, mert a szó teljes értelmében hegynek felfelé kellett a menetnek haladni, melyet a házak előtt, az utcza kövezeténél e helyen $1\frac{1}{2}$ —3 méterrel magasabb, gyalogjáró vaskorlátjára dőlve roppant kényelemmel nézhetett az ember végig. Akár csak valami egyenesen e célra készült erkélyen vagy emelvényen lettünk volna. Ekkor következett az első kellemes meglepetés, melyre különben a gyakorlat ki nem elégítő volta után szükség is volt.

A ki látott nagyobb hadgyakorlatok előtt vagy után valamely városnak az utczáin egész hadosztályokat vonulni végig, csak az értheti kellőleg, miért használtuk mi e szót »meglepetés.« Csak az tudja ugyanis, hogy mennyi ember kell egy 18 perczig tartó felvonuláshoz. És a selmeczi felvonulása teljes 18 perczet vett igénybe. Hogyan lehetséges ez?

A selmeczi tüzoltó-egyesületnek magának van a bélabányaiakkal együtt? 80 működő tagja s azonkívül olyan szoros és észszerű kapocs, mint a minőben Budapesten az önkéntes a városi testülettel áll, hozzáfűzi a magy. kir. bányásztüzoltóságot.* És ez a bányásztüzoltóság 717 emberből áll; 717×80 annyi, mint közel 1000 ember. Most vegyük hozzá az összes szereket, melyek közül egyedül a bányászok tüzoltó-csapata 2 hydrofor, 2 (kétkerekű) mozdonyfecskendő, 22 kocsi-fecskendő, 1 vízfordókocsi, meg egy szerkocsi felett rendelkezik; s mindezt a felesleges ember rajokra osztva) kellő distantiában, hegynek felfelé vonulva képzeljük el: hát biz az az elvonulás eltarthatott 18 perczig. Hanem aztán a felszerelés gazdagsága, illetőleg a jó karban tartott szerekben való bővelkedés és az imponáló emberszám frapirozta is a nézőt. Magunk is siettünk gratulálni a főparancsnoknak, tudniillik *Marschalko Gyulának* és *Cseh Lajosnak*, ki az önkéntes egyesületnél főparancsnoki helyettesnek czimét és rangját viseli ugyan, de a saját csapatának, majd azt mondtam ezredének, korlátlan hatalmu feje,

A defilé után egyszerre eltűnt a nyomott hangulat. Az általános meglegedettség, sőt bámulat foglalta el annak a helyét. Ily látvány kifejtésére hazai egyleteink sorában a budapestin kívül egy sem képes: s az igazi meglepetés még hátra vala. Másnap estére volt ugyanis fentartva az az előre be nem jelentett fiktív tűz, mely az esti órákban, a Szt.-Háromság terén, bengáli fény mellett, gyönyörű hatású és kivitelű össztámadásnak képezte méltó tárgyát. A némileg kifogásolt gyakorlat a léirt felvonulással és e másnap esti támadással kiegészítve, megszűnik ki nem elégítőnek lenni.

A felvonulással e napon veget ért gyakorlat után az Ujknához kalauzoltak el bennünket a selmeczi bajtársak. Elvezettek kilátást élvezni, egy aknaszájt látni, burschtanyát szemlélni és a nem valami erős vichnyei sört kóstolgatni. A legérdekesebb a burschok fészke volt, melyet a volt-burschok — és Selmecen alig van intelligens ember, a ki ilyen nem lett volna — kegyeletből épségében hagyattak. A mestergerendán, s körül a falakon ma is olvashatók még a burschfeliratok: *Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus* »edite, bibite, collegiales, post multa saecula, pocula nulla« stb. s egyik ajtó felett, mely a Fuchsok odújába vezetett, ma is ottdiszlik a §. II, mely velős rövidséggel így hangzott a burschok szabályzatában, hogy »Es wird weiter getrunken.« A magyar ember nem igen tud burschmódra mulatni. Józanon is nehezen tart fegyelmet, hát még ivás közben. Hanem azért neki is van ilyen paragrafus: »mit is mondott a kabai asszony?«

H I R E K.

— **Országos szövetségünk** kebelébe a »nagy-magyar« (m.) önkéntes tüzoltó-egyesület is belépett. A »*olyomi*« önk. egy. mely a 23. kitörölt közt szerepelt, miután utólag igazolta, hogy a tának idején befizette, a szövetség tagjegyeit sorába újból felvétellett.

— **Egy színházi szolgálta ellenállhatatlan kényszerű** elmúlt hetekben, Bécsben, történt, hogy egy színházi előadás után, páholy bérlője, távozta előtt, tehát még a színház folyosóján cigáret gyújtani. Hallatlan eset manapság, midőn az egymást követő katasztr. természetesen a legszigorubb elővigyázati rendszabályok életbeléptetés maguk után. Az idegen uriember azonban e szabályok érvényéről — t nem tudva — nem igen vett tudomást, mert ama még hallatlanab is el merde magát határozni, hogy gyújtó hiányában, a színházszolg. tüzet. S — ez a leghallatlanabb — a szolgálta adott neki. A látogató t. kényelemmel rágyujtván, égő szivarkával szájában hagyta el a színház. A szolgálta szerencsétlenségére azonban a titkár is szemtanuja volt ez és a titkár, ki először sóhálványára akart dermódní, utóbb arra ha magát, hogy be nem avatkozása esetén ő reá is nehezülő vétség me ről az ügyeletes rendőr isztviselőnek jelentést tegyen. A rendőrtiszt előadottakról nyomban jegyzőkönyvet vett fel, melyben híven el volt hogy egy átutazó magasállású ur, a ki Bécsben az exterritorialitas jog N. színházszolgától magában a színház épületben gyujtót kért és ka és átküldte az iratot további eljárás végett a kerületi kapitánysághoz. nagy fejtörésnek lett okozójává a kapitányságnál s a hosszas és beh: mányok, melyekbe a megbízott tisztviselő elmélyedt, alapos reményt a szolgálta, hogy ügye az ítélet napja előtt bajosan lesz letárgyalva. lódott. Már a földön tudomására juttatták a meghozott ítéletet, mely köp pen hangzott: »miután a színházszolga abban a pillanatban, midőn az í által egy szál gyujtónak az átadására felszólítottat és midőn ő e f nak eleget is tett, kétségtelenül egy ellenállhatatlan kényszerűség hata állott; azért is a vizsgálat ez ügyben beszüntettetik.« — Az idegen király volt. Vajjon a mi színházszolgánk . . . no de a mi nagy urai rik a tüzrendőri szabályokat.

— **Krause Waldemár**, a magyar főváros néi felügyelője, kivel 1876—1882 december haváig anny metlen összeütközése volt a budapesti önkéntes testi mint utólag kiderül, nem intézményünk vesztére törő ságtalan, zsarnok ellenfél; hanem csak egy súlyos t. rülés folytán beállott s nála időnként jelentkező agybánta. nálatraméltó áldozata volt. Mikor a betegség folytán idegzetén a legkisebb ingerre beálló izgatottság v brált: olyankor nem rosszakarat, hanem mindannyisz egy száanalomraméltó beszámíthatlan állapot forgot nála. Az 1882-ik évben e beteges állapota a tüzfelügy sulyosbodni kezdett. Az előbb csak periodikus fejsza ban és fokozott ingerültségben nyilvánuló symptomá landó reszketegség váltotta fel. Majd nyelvidegeit is l lepte meg, olyannyira, hogy inkább csak gagyogni v képes; de beszélni nem. Vegre a 83-ik év folyamán t degenerálódott megtámadott idegrendszere, s az ed: csodás erejű férfiből — egy magával tehetetlen félkeg ember vált. Utóbbi időben örülesi rohamok is lepték melyek következtében kénytelen volt a családja a kórházba szállíttatni be a betegét. Életéhez mindjárt litásakor igen kevés reményt fűztek az orvosok.

— **Helyreigazítás.** Mind bennünket utólag értesítenek, az csavar kérdésénél *Kassa* »Seltenhoferre« Budapest pedig »Walszerre« s »Részletek a közgyűlésről« czimű czikkünkbe kérjük ezt bejelentitött dolni el.

— **Széchenyi Kálmán grótot**, az *iváni* (Sopron m.) önk védnökét, f. hó 10-én névnapja előestéjén fátylászmenettel tisztelték m oltók. Previsék plébános üdvözlő beszédére meleg szavakban válaszolt kijelentvén, hogy ezental is szent kötelességének tartja az iváni lakoss: oltó egylet javának előmozdítását.

— **A székesfehérvári önk. egylet** szeptember hó 7-én nagy gyakorlatot tartott az ottani részóháznál és folytatól a színház tén. A gyakorlathoz, mely minden részleteiben sikerült, tanulmányszer jából megjelent a *mohai* »Ágnes-forrás« tüzoltó-csapatától 22 tag és az alakult polgárdi-j egylet 10 tagja. A gyakorlat végzetével az összes t: száma 130-at, Kempelen Imre — a székesfehérvári egylet elnöke — uszonával vendégelte meg. Ugyanítt a város 11 tüzvesztélyesebb pon rendezendő villanyos tüzelő-hálózatra beérkezett költség-jegyzékek fel: 18-án már döntött a bizottság, s így közelébb a széles kiterjedésű hálózat Székesfehérvárot elköszűl.

— **A lipcsei kis kerületi** (quasi megyei) szövetség t: letei közt található a legrégebb önkéntes tüzoltóegylet magának *Lipcse* városának önk. testülete, mely 1811-b: pittatott.*) Az ugyancsak e szövetséghez tartozó *mit* kötelező tüzoltó-testület 790 tagot számlál. A legkiseb kéntes egylet a szövetségben a *döltsi*, mely összevisz:

— **A török szultán** óhajása, — mint lapunknak Konstantinápolyból írják — hogy a vidéki nagyobb városok is részesüljenek a tűzoltó-intézmény áldásaiban. *Széchenyi Ödön* gr. e célból megbízást is kapott, hogy a hadügyminiszterrel és a belügyminiszterrel egyetértőleg készítsen egy megfelelő szabályzatot. A megkezdett tanácskozások eredménye az, hogy Drinápoly, Bruszsa és Szmyrnában legközelebb szerveztetni fognak a tűzoltócsapatok és pedig olyformán, hogy az illető városok csendőrsége képezteik ki tűzoltóvá. A csendőrség létszáma a városokban 150—300 ember. Ezek 1/3-át *Széchenyi* terve szerint felváltva teljesítene tűzoltói szolgálatot. A tisztek Konstantinápolyban *Széchenyi* gróf vezetése alatt nyelik kiképzetésüket, hogy legényeiket aztán maguk gyakorolhassák be. A szervezés költségeit a városok viselendik. A szultán ő felsége tetszését és jóváhagyását a terv már megnyerte.

— **Kempelen Béla** főparancsnok, külföldi utjáról, melyet a főváros egyik főmérnökével együtt hivatalból tett, e hó vége felé szerencsésen visszatért. *Frankfurti, berlini* és különösen *prágai* észleleteiről, ígéréthez híven, lapunkban is fog a t. olvasóknak referálni.

— **Siófok** 1884. szept. 28. *Rozsos István*, helybeli plébános ur, midőn a község képviselő testületéhez benyújtott segélyezési kérvényünk tárgyalatott — nyílt gyűlésen kötelezőleg kijelentette — hogy ő egyletünknek a célból, hogy ez éji őrsegek, melyek idáig is oly üdvösöknek bizonyultak a télen át fenttarthatók legyenek, addig míg Siófokon, plébános marad évenként 10 frtot fog pénztárunkba fizetni; sőt az esetben, ha körülményei engedni fogják még többet is. Ezen nemes ajánlatnak nem kis mértékben köszönhető, hogy kérvényünk kedvező elintéztést nyert s részünkre, mint folyó évi segély 50 frt megszavaztatott. Megjegyzem, hogy *Rozsos István* plébános ur, ki még csak a folyó évben helyeztetett ide, — egyletünket már külön 20 frnyi pénzsegélyben is részesítette. Az Isten engedje, hogy derék plébános urunk még sok éven keresztül gyakorolhassa emberbaráti cselekedeteit. Bajtársi üdvözléssel *Gerber Henrik* s. k. osztályparancsnok.

— **Gróf Gyürky** Abris nógrádmegyei főispán, legközelebb belső titkos tanácsossá való kinevezetése alkalmából, a *gyarmati* önk. tűzoltó egyletnek 100 frtot adományozott.

— **Az »Evening Journal«** szerint Chicagóban 25 egész percet késett a tűzoltóság a kivonulásban. 25 egész percet vett, t. i. igénybe, míg a tolólétrájukat a szertár előtt összekuszáltan heverő sörgönyhuzalok és egyéb akadályok közül ki birták szabadítani. A késedelem minden percze 1000 dollárba került a biztosító társaságnak.

— **A diószegi** önk. tűzoltóegylet 100-adik őrsegének megünnepléséről írják lapunknak; A kezdete örökké emlékezetes marad előttünk — a végét soha sem feledjük el! Mikor a mi tűzoltóink a város háza udvaráról riadóra teljes felszereléssel kirohantak és megtámadták a gyógyszerház udvarán levő egyik építményt, két oldalról, két géppel és megöntöztek vízzel úgy, hogy az a télen át sem kívánja meg az esőt, — mikor aztán az egylet felszerelvényeivel az utcán a legszebb rendben, kürtszó mellett, az őrtenyárhoz visszavonultak, főparancsnokunk előtt eldőlöztek; akkor azt mondta valaki, hogy elegett tudunk ily rövid idő alatt. Mikor meg aztán a város háza tanácstermében felterített három nagy asztal az egylet alapító, pártoló és rendes tagjai társaságában körültöltük és jó étvágygal elfogyasztottuk a mi szerény vacsoránkat, és az egylet kilkiáltott szónoka a dikezők hosszú sorát a nála megszokott alapos tartalmu felkötőszóval megnyitotta, már akkor négy civil állott a főparancsnok elébe és jelentette, hogy ennek az egyletnek ő is működni akar a közjéért. Mikor továbbá a mi főparancsnokunkat (ezt a mi szócskát pedig azért teszem oda, nehogy más egylet is főparancsnokának tekintse) hazakísértük és ő a fogakat Resonier-wasserrel megvendégelte és minden tűzoltó rövid szavakkal elmondta, hogy kiért, vagy miért iszik, lelkesedetten tettük fel ama kérdést, hogy mi hiányzott még mulatságunkból? S erre azt feleltük: »egyedül szomszédaink a székelyhidi bajtársak jelenléte.« Most elmaradtak, de majd eljönnek az ezredik őrsegre. Addig is Isten velünk. Egy 5 piczulis magyar.

— **A Bolognaban** megjelenő »Il Pompiere italiano« című olasz tűzoltószaklap szerkesztője, részt vett a Donauschingen aug. 2—4-én tartott »X. badische Feuerwehrtag«-on és rosz németseggel ugyan, de igen szépen feldicsérte a német tűzoltókat, kiknek niveaujára emelni a hazájabeli bajtársakat, minden erejéből rajta lesz.

— **A baáni** (Troncsén m.) önk. egylet 1874. július hava 12-én alakult Teljes joggal ültette tehát meg, a mult hó folyamán, fenállása 10 esztendő jubileumát, melyre szeptember 14-én a *szay-ugrói* gyári tűzoltóság 20 embere is megjelent. Délelőtti mise után, melyen az ünneplő egyesület mind a 70 működő tagja részt vett, a szertárt tekintették meg a vendégek. Délután pedig a főtérén *Dohnányi Gusztáv* főparancsnok személyes vezénylete alatt végbement nagy gyakorlatot nézték végig. A gyakorlat, mely mint lapunknak írják, igen jól sikerült, — iskolagyakorlatból s egy támadásból állott, mely utóbbinál nemcsak a tagok gyakoroltsága tűnt ki; hanem arra is volt alkalom, hogy valamennyi szer bemutatassék. Rendelkezik ugyanis az egyesület 2 szívattyúval, 400 méter tömlővel, több vízeskocsival, szerkocsival, tömlőorsóval stb. — ezek valamennyije nyert alkalmazást a gyakorlatnál. Ennek vé-

tásra intette tagtársait, az egyesület elnöke *Parall Ottó* lépett elő, hogy: lasztmány s a város nevében köszönetet mondjon az első sorban érdemekbe gazdag *Dohnányi Gusztáv* főparancsnoknak, kinek egyedül köszönhető, szerény városkájuk, még szerényebb anyagi áldozatai daczára, a kor szimlán álló tűzoltósággal bír. Végül a községi előljáróság nevében is hasonló köszönetét tolmácsolta annak egyik tagja és aztán more patrio, fecerunt num áldomás. Erről megemlíti tudósítónk, hogy azt a város intelligens csaknem teljes száma jelenlével tisztelte meg. A lakoma után táncz kezdett, melynek csak a reggeli szürkület vetett véget.

— **Az iglói és lőcsei** önk. egyletek — hallomás szerint — azt indítványozták városuk tanácsának, hogy ez szerencsésen meg a Brandt-féle oltópor recipijét. Állítólag fenyéserkerült próbák megtartása után nevezett városok meg is tették az oltópor készítésének titkát. Egy régebbi munkában ismertettük e vegyszeti anyagot s határozott reményt is mondottunk felőle. Annál nagyobb a csodállamunk, hogy e vélemény után, — pedig annak ismeretével iglói főparancsnok Putsch Tóbiás, kerületi szövetségi elnök urnál fel kell tételeznünk — maguk az egyletek propagálták a városnak felesleges költségbe való keveredését.

— **Steierországban** az első tűzoltó-egyesület 1850-ben alakult. Ez idő szerint 150 tűzoltó-testület 8020 taggal működik. Rendelkezésükre 210 kocsifecskeendő, 137 doney, 42,554 meternyi tömlő áll, az utóbbiak közül 30 meternyi egységes csavarral van ellátva. 104 egyesület a Gauverbandnak, 42 egyletben a tagok havi díjat fizet. 23 egylet rendes községi subventiót élvez. A 150 testület közül jellegére nézve 134 önkéntes, 14 gyári, 1 kötelezően fizetett. Tolólétrájuk összesen van 66, kétkaru (de egy póju) 55, végre a közönséges egykaru létrák száma 33, dugólétráké 203.

— **Kérdés.** Hogy fejezzük ezt ki jól magyarul: »serwehr«?

— **„Valaki“** aláírással levél érkezett hozzánk, melynek írja a lamental, hogy teljesen magára lévő hagyva, nem képes egyletével zölvergődni, pedig — ugymond — már a hitelesített alapszabályok is leérkeztek szas magyarázatok helyett csak azt ajánljuk neki, hogy kérjenek magyaramely régi tűzoltóegylettől egy megbízható gyakorló-mestert, az majvezi és minden tekintetben felvilágosítja az új egyletet és annak tagjait; zelebbi lépésük pedig legyen pl. egy következőképen hangzó felhívás kása: *Földtűz* Vasvár, Szent-Mihályfalva és Zsidó föld tisztelt polgárait! folyó 1883. évi június hó 17-én megalakult *vasvári önkéntes tűzoltó-egylet* szabályai a nagyméltóségu m. kir. belügyminiszterium által helyben hagyva: érkezvén, végre valahára oda jutottunk, hogy a rég óhajtott tűzoltó-egylet *veszkedéshez* foghat. Hármasközségünk igen tisztelt polgársága bizonyára s lélekkel fog odaműködni, hogy az új egylet memél szilárdabban szervezől mert hisz ez az egylet nemcsak a vész idején fog szakszerűen a romboelé állni, de főczélja lesz, a veszélynek kiittését is megakadályozni! esetl csirájában elfojtani. A folyó november hó 25-én délután 3 óraker a »Zvendégli nagytermébe ezenel össze- és meghívjuk hármasközségünk itelt polgárait a vasvári önkéntes tűzoltóegylet első szervezködő közgyűlé: gyűlésnek tárgyai a következők lesznek: 1. Az ideiglenes elnök megnyit jelentés a tűzoltó-egylet eddigi állapotáról. 3. Az alapszabályok 4. Kérdőnők s jegyző választása a jelen ülés tartamára. 5. A tűzolté tisztikarának megválasztása. (13. §) Ugy tanácskozási mint választási *csakis oly egyének bírnak, kik a közgyűlés előtt, tehát 1883. november 2 utáni 4 órája előtt az egylet tagjai közl magukat beiratják.* A beiratkoz a kinyomatott alapszabályok egy példányát s egy névre szóló tagsági kapnak. Tagja lehet a tűzoltó-egyletnek minden feddhetetlen erkölcsű h ki 18-ik életévét már betöltötte. (2. §) A tagok háromfélék. Aki alapnak lép be, az egyszer s mindenkorra 20 frtot fizet az egylet pénzta működési kötelezettsége nincs. Aki pártoló tagnak lép be, az tíz éven: egy forintot fizet a pénztárba, de tényleg működni nem köteles. Aki 1 tagnak lép be, az nem tartozik fizetni semmit, hacsak nem egyszersmind vagy pártoló tag is. Fizetése mostanában még nem teljesitendők. Az kebelébe bejutni tehát mindenkinek van alkama. A fiatal és középkor erős egyének működő tagokul léphetnek be. A vagyonosabb polgárok tagok lehetnek, míg a pártoló tagok sorából egy háztulajdonosnak és ip: sem volna szabad hiányoznia, hisz azért az évi egy forintért egész évbe ton pihenik éjeleiket, mert tudják, hogy a tűzoltó-egylet tagjai virrasztalóttuk. Lépünk be tehát, tömörüljünk az új egylet körül! A közjő legy szavunk! E szent czél érdekében ne tekintünk se rang-se osztálykülön Ne személyeskedjünk, mikor ily szent ügyről van szó, s tegyünk félre h bosszúságot! Mutassuk meg, hogy érettek vagyunk arra, hogy a tűz nagy horderejét följogjuk! Összetett erővel, szervezett kezekkel, Isten se mellett, hogy a legvadabb elem fölött: a lángok fölött is lehet győze kedni! A már beiratkozott tagokat is felkérjük, hogy tagsági jegyöl egylet ideiglenes jegyzőjénél jelentkezzenek, mert a közgyűlésen a tagsá igazolványképen fog szolgálni. Addig is Isten velünk! Vasvár, 1883. ber hó 4-én. *Áziz Gyula* s. k., ideiglenes elnök *Barabás István* s. k., id: jegyző. A közgyűlés napján, azaz f. 1883. évi november hó 25-én a dalárda a »Zöldfa« vendéglőben énekeloadással egybekötött táncvigalm: az melynek tiszte vendéglőben felkér a tűzoltó-egylet iására fordítottak

— **A párizsi** nagy operában a színpad világitása elektromos. A színészek azonban panaszkodnak ellene, hogy a fény, dacára a fényforrást körülvevő tejüvegnek, annyira intenzív, miszerint a szemök megfájdul tőle. Másik panasz a villamos világitás ellen, hogy néha felmondja a szolgálatot. A budapesti m. kir. operaházban tudvalevőleg szintén ez volt az oka annak, a miért a villamvilágitást mellőzték, mi azonban az *aradi* városi tanácsot egész helyesen nem akadályozta meg abban, hogy egy küldöttséget ne menessen Budapestre a czélből, hogy itt valamennyi villamos berendezéssel bíró középület viszonyait beható tanulmány tárgyává téve, tanulmányuk eredményeként konkrét javaslattal lépjenek elé a tekintetben vajjon villamos legyen-e az aradi új színház világitása vagy nem?

— **A szatmárnémetii** önkéntes egyesület egyik működő tagja névszerint *Ováry János*, ki üres óráiban műkedvelő pyrotechnikus, egy állítólag minden eddigi oltópornál hathatósabb új oltópornót talált fel, melyet «szatmári tűzoltópor»-nak már el is nevezett. Feltaláló új oltóanyagával körutat szándékozik tenni az országban, hogy az egyes nevezetesebb tűzoltó egyesületeknél találmányának hatását kísérletileg is bemutassa. Ez lesz tehát a harmadik «*belföldi*» oltópor; a külföldieknek száma tudvalevőleg egész légió.

Tüzesetek krónikája.

Alcsúthoz, 1884. okt. 4.

Tisztelt lapvezér Uram!

A tegnapi szomorú esetről, melynél önkéntes szakaszom teljes actióba lépett, írásbeli jelentésemet már beküldtem az országos tűzoltó-szövetség központi választmányához és illetőleg ezen választmányunk elnökségéhez. Ha a nem szívesen dolgozó emberek sorába tartoznám, merő kényelemszeretettől az e jelentésembeli adatoknak felhasználására utasíthatnám Önt. De mert mint egy esztendősnél immár idősb munkatárs, kötelességemmel tisztában vagyok és mivel másrésről éppen mint ilyen öreg munkatárs tudom azt, hogy egészen más szempontokból indul ki az ember egy hírlapi leírásnál, mint a száraz hivatalos jelentéseknél: im itt küldöm Önnek, a külön, valamivel részletesebb tudósítást, melynél, ha, mivel sietve írtam, rossz volna az írásom — ezért bocsánatot kérek.

A tüzvész folyó hó másodikának éjjelén *Szadron* pusztított. Szaár azonban, mint ezt kedves lapvezérem is tudja, még ahhoz a működési területhez tartozik, melyre adott tűzjel után, az alcsúthi önkéntes szakasz szabályai értelmében, kivonul. Így járt el ezuttal is, midőn kötelességéhez hiven segítségül sietett.

A tüzet *Tóth D.* mászóvezető, aznapi ügyeletes tiszt, vette észre a közben, hogy az őrségnek kötelessége teljesítéséről meggyőződendő, a faluból a kastély felé jött. (Tudvalevőleg az őrszoba a kastélyban van elhelyezve). A tűz fénye Alcsúthtól északnyugati irányban mutatkozott, miből világos volt, hogy Szaáron van a tűz. Az előírt jelet ablakomon megadva, 10 óra 13 perczkor jelentette nekem, hogy »nagy tűz Szaáron.« Azután megadatva a kastély tornyából is a jelt, a szertárba sietett, honnan *Rajkó* szakaszparancsnok 7 tűzoltóval, egy fölfogadott szekéren, nyomban utnak indult.

Míg a falusi fecskendőbe, a szerkocsiba és a könnyű kocsiba befogtak, azalatt én is ottermettem s a szabályainkban előírt erősített őrség hátrahagyása

szakasszal — kivonultunk. Esti 10 óra 55 perc 41 emberrel érkeztem a vész helyére.

Heves északnyugati szél mellett, az ugyar irányu egyik utczában 10 gazdatelep (7 lakház, 10 és pajta, valamennyi hozzávaló ól és kazal) s az keresztező másik utczában ugyancsak 7 ház ö melléképületével és kazalokkal együtt állott láng

Az első volt, ily nagy mérvű égéssel szén visszaküldeni a könnyű kocsit, azon utasítással, a vízszállító (hydrofor) rögtön jöjjön utánnunk; 1 1/2 mulva meg is érkezett. Azután a leginkább veszélyes tetett ponton fecskendőket szerelgetve, az ennél 1 leges többi embert 4 rajra osztván akként rendelkeztem, hogy ezek a legközelebbi tetőket és kazlakat védjék a mászóraj pedig a már égő házak belsejében a mentéshez lásson. Egyik szárnyra *Rusz Lajos* parancsnok küldtem vezényelni, a másikon magam maradtam

Ugy az oltó beavatkozás, mint a mentés eredményes volt. A derék *Rajkó János* szakaszparancsnok s a buzgó *Tóth Dávid* mászóvezető parancsai sikerült a mászórajnak a padlásokról sok buzázabot, a szobákból meg bútorokat menteni meg maga a tűznek tovább terjedése tökéletesen megdályoztatott. Pedig megjelenésünktől kezdve, e éjjeli 12 óra 30 perczig, a mikor sűrű eső jött s segünkre, nagy vízhiánnyal kellett küzködnünk. *A részvételtsége megdöbbentő volt!* 3, mond három sz kocsit kaptam csak vízfordásra s ennél többet re 6 óráig a helyszínen talált s fáradhatlan buzgó bicskei csendőrök sem voltak képesek számomra kerülni

Éjjel után 2 órakor pálinkát osztattam a tűzoltóknak, (mert felette csipős hideg volt az éj s át is áztak) — 5 órakor reggel pedig — félcsapatonként felvám kenyeret, szalonnát és bort. Az egész idő alatt e reggelinél volt egy-egy csapatnak 30 percznyi pihenés engedve.

Reggel 6 órakor sikerült még 6 vízszállító keret szereznem. Így azután — a tűz terjedése veszélye különben is megszűnván — rendszeresen hódolhattunk a végleges oltáshoz. Két szivattyú folyó működése mellett a sok égő takarmányt, szalmát polyvát villával lassan szétbontattam (külön választva a még keresztül nem égett anyagokat); az itt-ott ledező tetőt avagy bedőléssel fenyegető falakat leledeltattam és 12 óra 30 perczkor működésünk véget ért — Délután 2 óra felé bevonultunk.

Sebesültem csak egy volt: *Király József* szivattyúrelő, ki egy szögbe lépett; de azért folytatta a munkáját és csak a reggeli alatt kötöttetett be. Tűzoltó buzgósága s fáradhatlan működése egyáltalán di retremeltő volt.

A kár igen nagy. A szarvasmarha és lovak nem mentettek, de a sertéseknek és baromfinak egy része, még mielőtt mi megérkezhettünk volna, beleég. Hasonlókép sok kukoricza, búza, rozs, zab, takarmány és szalma. Mindezen károk a csendőr őrsparancsnok által részletesen felvétettek

Kissé talán hosszú is a közleményem, hanem mi működésünk sem volt ám rövid. Maradok őrs

— **Szegedről irják:** A csongrádi-ut végén egy csőszház és néhány szénaboglya gyult ki a napokban. A égő házban a körtöltés épület anyagának csősze lakott s a fa-épületen kívül fenyegetve voltak a csőszház mellett fölhalmozott farakások. A tűz színhelyére előbb a városi tűzoltók egy csapata érkezett, kik azonnal hozzáfogtak a tűz lokalizálásához. Nemsokára megérkeztek az önkéntes tűzoltók is a városiak másik csapatával. Az oltásnál a tűzoltóság pusztán a tűz terjedésének megakadályozására gondolhatott, mert a ház tetőtől-talpig lángban állott. Komoly veszély is fenyegette a tűzoltókat, mert a tűzben elsült a csősz dupla csövű puskája (a golyók senkit sem találtak) két izben pedig fölrobbant puskapora. A második robbanásnál a puskapor megcsapta *Luniák Ferencs* önkéntes tűzoltó arcát, annak egyik felét veszélyesen megperzselve. — Mintegy félórai munka után a tűz el volt fojtva. Állítólag gondatlanság volt a tűz indító oka; a csőszné mosott s nem vigyázott volna eléggé a kemenczére. A csőszné viszont bosszúból eredő gyujtogatást emleget. A csősz egész vagyon, pénze, butora benégett, egy öltő ruha nélkül menekült meg családjával. A csőszné kétségbe esett sirására Wagner Nándor ur a kisereglett közönség közt gyűjtést rögtönzött s csinos kis összeget nyújtott át a károsultaknak. A hatóság részéről künn voltak Szabados h. polgármester és Bérczy kapitány. Érdekes hogy ép az aznapi tanácsülés hagyta jóvá a csőszházak biztosítását s így a város nem szenved kárt.

— **Tűzvész Moszkvában.** A moszkvai német színház porrá égett. Az épület a Szolodovnikov-féle házcsoporthoz tartozott, mely tömörked apró bolthelyiséget foglal magában. A tűz egy ilyen boltban támadt este hat óra felé s csakhamar lángot fogott az egész épületnegyszög. A két császári színházat is megsemmisülés fenyegette. Mind mondják, a károsok millióra megy és számos kereskedőczég óriási károkat szenvedett. Paradics, a német színház igazgató 80.000 rubelt vesztett. *Háromszázhatvanöt* kis bolt égett el. Emberélet nem esett áldozatul. A tűzoltók parancsnoka elvesztette a fejét. A legénység jól megállta helyét. A színház apró házacska, kunyok és barakkok tömege közé volt ékelve; a különben díszes épület nézőtere egy erkélyen kívül amfiteátrumszerűen emelkedő karzathoz állott, a melyen a közönség legnagyobb része szokott helyet foglalni. Ha a tűz előadás alatt keletkezik, kikerülhetetlen lett volna a legszörnyesebb katasztrófa. Magában a színházban különben felvonások közt égő szivarral szoktak az urak a színpadra fellátogatni s így pusztán véletlen, hogy már rég nem égett le a színház belülről támadt tűz folytán.

— **Hódoson.** A falunak majdnem felét, azonkívül a már betakarított gabonát tönkre tette a tűz, mely a déli órában Hódosi Kálmán nevű gazdánál keletkezett ismeretlen okból. A megrémült lakosok, kik nagyobbbrészt csépléssel és nyomtatással voltak elfoglalva, a helyett, hogy a tűz lokalizálására siettek volna, saját holmijuk megmentéséhez fogtak. Egy negyed óra múlva már az egész fűtőcső lángteréhez hasonlított; minden mentési kísérlet hiába valót. Hogy az egész falu nem pusztult el, egyedül a *dunaszerdahelyi* önkéntes tűzoltóegyesület érdeme, mely fecskendővel gyorsan a szerencsétlenség színhelyén termelt, *Jányi István* derék parancsnok helyettesének vezetése alatt. Önfeláldozó működésüknek sikerült is a falu egyik felét megmenteni. Különösen kitüntették magukat *Hódosi Benő* mászó és *Marczely János* szivattyus hadnagy, kik saját életük kockáztatásával mentettek meg egyetmást. Azonkívül *Wetzler József* dunaszerdahelyi lakos, ki nagy hordókban vizet szállított Hódosra. Különben ez nem az első tűz az idén, a négy év előtt szintén templomostul leégett faluban. Három hét előtt ugyanis hat ház lett a látnok martaléka. A *leégett* házak

Szerkesztői üzenetek.

— **K. E. Kassa.** Január elsejéig tiszteletpéldány s hogyha valami való cikket kapunk azontul is.

— **N. M.** Ön panaszkodik azért, hogy közgyűlési lefolyását és parancsnokságuk évi jelentését oly későn s akkor is csak kivonatosan tettük közre. Azonban nem gondolja meg, hogy az önök egyletén kívül másik 500 tűzoltóegyesület van az országban és ebből a legtöbb csak a »Tűzoltói Közlönyben« öhajítja megjelentetni évi jelentését. Leghelyesebb lenne követni jövőben Nagybánya stb. egyletek példáját, s a külön mellékletek alakjában való megemlékezést kívánni csak. Pár forintért ekkor azt is megtehették, hogy az illető számomlyeinek különmelléklete tetszésszerinti hasábon át egyedül az önök egyletéről szól, annyi példányban küldjük meg szerkesztés végett, a hány alapító, pártoló és működő tagja van az egyletüknek. Önökre nézve ez tetemes költségkiméssel jár, és mégis módjukban lesz nyomtatásban osztani szét a parancsnokság évi jelentését s a közgyűlés határozatait. Ilyen pedig anélkül, hogy utóg jobban tcrhelnök kiadónkat, részletesen ismertethetjük az egyletet.

— **M. I. F.**—e. Közleményid folytatására nemcsak mi tartunk számba, hanem a karácsonyi szünetek alatt, ha előbb nem is, csak kerül idő az írásra. **J. K. Sz—i; L. Gy. S—a** Levelet menesztettünk. — **V. P. Sz—r.** Előfizetést megkaptuk. Ügybüzalmáért fogadjuk köszönetünket. — **S. M. N.**—Apróságaira sort kerítünk. — **G. H. S—k.** Megtettük önt levelezőnknek. **R. J. N—d.** Ne vegye zokon, hogy a köszönő soraink mellékleteként a szerkesztő viszonzással küldjük a levelezőnknek. Majd elmondjuk, mi minden akadályozta bennünket. — **B. I. I—g.** Családotban azóta a levélben emlegetett örven tes esemény talán már be is következett, ehhez gratulálunk; de öhajítjuk hogy az apai örökök ne csökkentsék akebledben ügyünkért fellobbant lelkesedés tüzet. **Sz. K—a.** Egy szám véletlen elmaradása még nem a jó viszony megváltozásának tanúsítva. Csak ne heveskedjünk. Nem vagyunk mi parancsnokság, hogy redőlvont szemöldökkel tekints ránk.

Dr. H. Gy. S—n. A bírálatot későn ugyan, de megkaptuk és töredékesen is közzé akartuk azt tenni. Technikai akadályok azonban ezt már lehetetlenítették. A jövő, azaz novemberi számban nemcsak az akorra esetleg még kiadható egészíthető kritika; hanem az R. úrral szerkesztendő új *javaslat is*, egész terjedelmében, *okvetellenül* helyt talál.

STOWASSER J.

CS. KIR. SZAB. HANGSZERGYÁR

s a hadsereg szállítója.

Budapest, II. kerület, lánczhid-utca 5. sz.

ajánlja gazdag választéku raktárát mindennemű

réz-, fa-, fuvó-, vonó- és TŰZOLTÓI hangszerekből

valamint minden hangszer-alkatrészeiből.

I drb jelző-kürt (E, C, A vagy As alaphanggal)	3.50—3.80
I drb kéthangu jelző, parancsnokok számára sárga rézből	2.—, 2.50—3.—
I drb kéthangu jelző, parancsnokok számára uj- ezüstből	2.50, 3.50—4.—
I drb jelző-síp csövezetők számára sárgarézből	—,60, 1.—1.20
I drb jelző-síp csövezetők számára uj-ezüstből	1.20—2.—
I drb szó-cső, 5000 lépésnyi távolságra	4.—5.—
I drb pergő dob (kis)	9.—10.—

Vidéki meg-
rendelések
utánvét mellett

a legjobban és
legpontosabban
teljesíttetnek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve

Herke József, Budapest.

Ajánlja a t. közönségnek
mindenneműKÉZI-
és**GÉP-MUNKÁIT**arany-, ezüst-,
selyem-, és teveszörből
disz-polgári és
katonai öltözékekre.**HERKE JÓZSEF,**

gombkötő-mester

BUDAPESTEN,

VIII. kerület Sándor-utca 30. VIII. Bezirk.

Empfehl dem p. t. Publikum
seine verschiedenen**HAND-**
und**Maschinen - Arbeiten**

aus Gold-, Silber-,

Seide und Kameelhaar,

sowohl auf

Civil-Galla

als

Militär-Kleider.

Ajánlja a tűzoltóegyesületek tisztikarának és egyleti tagjainak egyenruhájára szükséges zsinórzatait, melyeket szigorúan az országos szövetség pozsonyi (1880) közgyűlése által elfogadott s ma is érvényben levő előírásához mértén készít és pontosan szállít.

HERKE JÓZSEF, GOMBKÖTŐ-MESTER ÁRJEGYZÉKE:

	Valódi aranyból		Hamis aranyból	
	frt.	kr.	frt.	kr.
1 méter arany rangjelző paszománt 7 mm. átmérőjű . . .	2	50	1	20
1 » arany borítás 5 mm. átmérőjű . . .	1	60	—	70
1 » arany stujás . . .	—	50	—	25
1 » arany négysz. sapkaszínór vékony vörös selyemszállal . . .	2	60	1	30
1 » vörös teveször borítás egyl. tagok részére . . .	—	7	—	—
1 db arany vállszínór 5 karikás 7 mm. főparancsnok és főparancsnoki helyettesnek . . .	2	30	1	20
1 » arany vállszínór 5 karikás, 4 mm. osztályparancsnok és szakaszparancsnoknak . . .	1	50	—	80
1 » arany vállszínór 3 karikás, 5 mm. tisztviselői és egyleti orvosnak . . .	1	20	—	55
1 » vörös vállszínór 3 karikás, három aranygomb át-kötéssel, főparancsnoki . . .	—	60	—	30
1 » vörös vállszínór, 5 karikás . . .	—	20	—	—
1 db vörös vállszínór, 3 karikás . . .	—	15	—	—
1 » arany sapka-rózsa Ó. T. betűvel . . .	—	50	—	—
1 » arany jelzőszínór, főparancsnoki . . .	8	—	5	—
1 » vörös jelzőszínór, arannyal keverve . . .	3	—	4	—
1 » arany jelzőszínór, vörös selyemmel keverve . . .	5	50	6	50
1 » vörös jelzőszínór, főparancsnoki minta után . . .	1	—	—	—
1 » vörös jelzőszínór, széles fonatú . . .	1	—	—	80
1 » vörös kurtzszínór, makkos bojtval . . .	—	—	1	—
1 » vörös szöcszszínór . . .	—	40	—	—
1 » vörös sipszínór, két makk csüngővel . . .	—	25	—	—
1 » vörös sipszínór, makk nélkül . . .	—	10	—	—
1 » selyemből makk nélkül . . .	—	20	—	—
1 » jelző színór arany vörössel keverve főparancsnoki minta szerint . . .	—	—	3	50
1 pár Ó. T. vörös posztóbetűk pontokkal . . .	—	10	—	—

Egyleti zászlókra valódi arany fényes polion rojtok és bojtok mérték szerint 2 frt 40 kr. déka. Hamis aranyból feleár.

A t. cz. tűzoltó egyesületeknek

valamint ezek

t. cz. tiszt-, altiszt- és legénységi tagjainak

becses figyelmébe ajánltatik

TILLER MÓR és TESTVÉRE

osztr. cs. kir. és szerb kir. udvari szállítóknak

a „hadi éremhez“ czimzett

Budapest, IV. kerület, Károly-körút, a Károly-laktanyában levő**egyenruhakészítő intézete,**hol ugy **egyenruhák** mint **egyenruházati felszerelések**, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítettnek. Megrendelések beérkezésük után azonnal fogantatás alá vétetnek és lehető leggyorsabban elintéztetnek.**ÁRJEGYZÉKEK DIJ- ÉS BÉRMENTESEN ADATNAK.****Sürgöny-czim: TILLER udvari szállító, Budapest.**

A nagybányai parancsnokság évi jelentése.

Tekintetes közgyűlés! Tisztelt bajtársak!

Minden társulatnak, intézetnek, melynek célja a társadalom, az emberiség szellemi s anyagi helyzetének javítása, sőt még azon titkos társulatoknak is, melyek céljukat sok esetben ellenkezőnek látszó módon, az az a beteges társadalmi rendnek felforgatása által s üdvösebb intézkedések létesítése alapján igyekeznek elérni: elengedhetlen kötelességük a társadalom iránt, melynek kebelében s kebeléből alakultak s melynek szellemi s anyagi támogatásából fenállanak, hogy időközönként magának a nagy közönségnek, — (ama titkos társulatok pedig, legalább saját pártfeleiknek) működésükről a cél elérése, vagy megközelítéséről s a hűségükre s kezelésükre bizott vagyonról tüzetesen s lelkiismeretesen számot adjanak.

Mennyivel inkább kötelessége ez egy olyan egyesületnek, mely anyagi támogatását egyedül a nagy közönség semmi áldozattól vissza nem vonuló nemes és jótékony adakozásában keresi és találja, mint a milyen ez a mi szerény, de folyton előre törekvő önkéntes tűzoltó egyesületünk is. —

Az igen tisztelt s a nemes célok elérésére alakult egyesületek anyagi támogatásában soha ki nem fáradó nagy közönség iránt tehát csak kötelességet teljesít a helybeli önk. tűzoltó-egyesület alantirt parancsnoksága, midőn a lefolyt 1883-ik évi működéséről egybegyűlt igen tisztelt közönségnek s tisztelt bajtársaknak tüzetesen számot adni igyekezik.

Kezdjük tehát először is a tűzoltói rendes szolgálatok miként teljesítésével, mely is következőleg hajtattott végre:

Dijazott éjjeli őrség tartatott 240, szolgálati sz. a. a rendes tagok által felváltva 750 szer; díjazott színházi őrség 5. szolg. sz. a. 10 tag által; díjtalan színházi őrség tartatott 60. sz. a. 180, felváltva altisztek és légnység által.

Tiszti szolgálat, a szolgálat-vezető tiszt által teljesített minden nap; — őrségi vizsgálat, az egyesületi fő- és alparancsnoka által 7 ízben.

Kivonult az egyesület tüzesethez: szerekkel 3 szor, vaklármára: két ízben.

Egyesületi tagsági létszám: működő 78, alapító 14, pártoló 149, összesen 241 tag — e számból elhalt működő tag 2, pártoló tag 1, összesen 3, — kilépett működő tag 14, pártoló 8, összesen 22, — belépett működő tag 14, kizáratott működő tag 6. Sajnálattal ugyan, de az utóbbi pontnál meg kell jegyeznünk, hogy egyesületünk olyan hat taggal fogyott meg, kiket kebelében tovább megtűrni, erkölcsileg nem lehetett s így azokat tagjai sorából kitörölni volt kénytelen. — Ez azonban legkisebb árnyat sem vet általánosságban az egyesület erkölcsi magaviseletére; hiszen eme kizáratásokat azért volt kénytelen tenni, hogy az egész testület erkölcsi tisztaságát megóvja, megvédelmezze. De menjünk tovább.

Együttes gyakorlat tartatott a mult 1883-ik évben.

egyesület zászlószentelési ünnepén 18 tagja viseltette magát.

Az egyesület által korábban létesített te. segélyezőben van ez idő szerint 60 tag; — v e segélyezőnek, a befizetett díjakból begyűlt belüli takarékpénztárba gyümölcsözés végett e pénze a mult évben 126 frt 2 kr., s ez 2 tag elhaltakor, temetési költségre kiadaton s így maradt az év végén 46 frt 2 kr.

A tiszti egyenruhák zsinorzatára a seg. kiutalványozott összegből az év végeig be összesen 25 frt 85 kr.

Pénztári állapot: bevétel volt a mult évben 87 kr., kiadás 875 frt 2 kr., maradvány j. évre 68 frt 85 kr. Alapítványi díjak és eze hátralékaiban, ugy a pártolótagsági díj hátra követelése van az egyesületnek 183 frt 50

Ügyforgalom a lefolyó egész éven át ügydarabok száma 53, s ezek a tisztelt közgy. és 13. parancsnoksági ülésen intéztettek el; s elintézetlen nem maradt egy sem.

Az egyesület vagyoni állapotáról s érté felől az évi számadást vizsgáló bizottság tüze tése fog kellő felvilágosítást adni.

Akarva hagytuk, Tek. közgyűlés! a mul esetekről szóló jelentésünket legutoljára; hisze hir, bár mi későn jőjön is, elég jókor jött, moruságot okozzon. A mult évi tüzesetek, szá elég nagyok ugyan, nagyobb veszélytől azon bennünket megőrzött. Az első tüzeset január délelőtt 9 órakor a Minorita-rend piaczi há az egyik kémény kigyult; nagyobb veszély nem volt, s mindössze is csak a kémény ajtój. — A 2-ik tüzeset február 24-én esti 7 órak özv. Kerekes Jánosné, nagy pénzverő-utca. hol az istálló gyuladt ki, de ez is minden veszély nélkül a gyorsan érkezett segély a hamar elóltatott. — Ide azonban egy géppel sület is kivonult. — Ápril 24-én délután fél volt a harmadik tüzeset a Magyar-utczán, a telkén, hol ennek istállója gyuladt ki, s égett nagyobb veszély nélkül; e tüzeset a gyorsar tűzőrség által 30 perc alatt megfékeztetett s — Május hó 1-én fél 4 órakor volt a legr a mennyiben fölöttéb összehalmazott épülete ütött ki, a legveszélyesebb tüzeset; — a Lakatosutczában Petki Sámuel, Wienerberger és Major Károly egymáshoz ragasztott épüle nem egyszerre gyuladtak ki és égtek le; s egyesület tagjainak gyors s erélyes működés a kincstári egyik fecskendő ideje korán tört érkezésének is köszönhető, hogy a tűz csakl rülfogatott, helyhez köttetett, s alig egy óra is oltatott; — daczára annak, hogy a vízhiá több érezhető volt, ugy, hogy egy-egy gé

Az 5-ik tűzjelzés június 29-én 1/2 órakor d. u. történt, a mikor is Smidt Sándor Uj-utcai házának tűzfalába ütött be a villám s a kéményen át behatolt a konyhába, miután nagyobb veszedelem nélkül a kémény alsó részén kiment. Aug. 12-én volt a 6-ik tüzeset a Kereszthegy város-részben. A nevezett helyen Kozma Mihály házának fa kéménye gyuladt ki; a gyorsan megjelent szomszédok azonban a tüzet csakhamar eloltották. Az egyesület ez esetről is kivonult az örtanyáról. A 7-ik tüzeset okt. 15-én volt Weiss Lázár telkén, ahol ennek málékóróból készült ünnepi sátra a tulajdonos gondatlansága folytán tüzet fogott; az idejekorán érkezett 4 szomszéd azonban a tüzet olhárította. Okt. 27-én a postai épület színjében volt egyik kocsí, mely akkor nap került haza a kovács javítása alól, gyuladt lángra; alkalmasint a kovács által a javításnál alkalmazott tüzes vasnak gyulékony anyaggal történt érintkezése folytán.

A háziak által azonban csakmar eloltatott és így komolyabb baj nem történt. — Az utolsó tüzeset november hó közepe táján történt, éjjel 1—2 óra tájban a régi pénzverő háznál, a hol annak egyik kéménye gyuladt ki, de csakhamar észrevétetvén eloltatott.

Ezek azon mozzanatok tek. közgyűlés melyek egyesületünk életében a múlt évben előfordultak, s melyekről a jelen alkalommal lelki ösmeretesen számot adni igyekeztünk. Ezek után más mondani valónk nincs, mint kifejezni azon óhajunkat; hogy a jó Isten úgy működő, mint pártoló tagjainkat, egyesületünk támogatására tartsa meg, s éltesse sokáig erőben egészségben, kedves városunkat pedig óvja meg mindennemű veszedelemtől, különösen olyantól, melyben egyesületünkre kellene szorulnia!

Nagybánya, 1884.

Az önk. t. o. e. parancsnoksága.

Végül ide ígatjuk egyesületünk *tiszteletbeli, alapító és pártoló* tagjainak névsorát:

1. József cs. kir. főherczeg ő fensége, tiszteletbeli főparancsnok.
2. Prugberger József m. kir. miniszteri tanácsos, tiszteletbeli elnök.
3. Thurzó Ferencz, tiszteletbeli alparancsnok.
4. Tóth Sándor tiszteletbeli osztályparancsnok.
5. Lieberth Lajos tiszteletbeli feckendőmester.
6. Dávid József tiszteletbeli szertárnok.
7. Verzár Lajos, tiszteletbeli tüztöltő.

Alapító tagok: nagybányai műkedvelő társaság, nagybányai minorita rendház, Biltin István g. k. esperes, özv. Csomós Andrásné, Csutor Sándor, Haratsek József, Dr. Lovrich Gyula, özv. Simai Tivadarné, Szendy Antal, Schönherrné-Csausz Anna, Vinkler János nagyváradi r. k. kanonok, Zámbo György.

Pártoló tagok: Id. Almert Károly, ifj. Almert Károly, Almert György, Angyaláti Antal, Altneder János, Almert Lajos, özv. Bojtner Károlyné, Bay József, Besenczki Antal, Belei Lajos, Bányai Mihály, Bányai Károly, Bittsánszki Ede, özv. Bud Sándorné, Csausz János, Csausz Gyula, Dominus Mór, Drumár János, Deák Károly, Donovan Kristof, Davidovits Mátyás, Égeli János, Farkas Mózes, Fülel Gusztáv, Frenkel Farkas, Göbel Imre, Győri János, Göbölösi János, Gellért László, Gerdenits János, Gráz István, Gondos Mór, Glanzer Róbert, Glanzer József, Haratsek Vilmos, ifj. Husovszki József,

ifj. Husovszki József, Hanzulovits Kristof, Hanzulo Lajos, Hortolányi József, Halbauer István, Hefler Kár, Hudoba Gusztáv, Jamnik János, Jakovits Géza, Já Ferencz, Incze Mihály, özv. Klein Lászlóné, Klipunovs Károly, Klempár József, Kerekes János, Kamerath Gy Kautz Antal, Klement Károly, Kapitány Károly, Kuha József, Kőrösi Károly, Kunai Ede, Kovács Gyula, Kati Sándor, Kemény Sándor, Kettnei Mihály, Köhler Ján Libnitzki Ferencz, Langer Sándor, László Károly, Lner Károly, Lajos György, Molnár Mihály, Madán rencz, Molcsányi Gábor, Molcsányi Ernő, Mayer Kári Meder Ferencz, Máar Tamás, Marosfi Jakab, Moldo Antal, Makrai Béla, Moldován Miklós, Mátéfi Fere Nográdi Béla, Nagy Gusztáv, Nagy Rezső, Oláh Józ Ötömössy Gyula, Oehlberg Oszkár, Prugberger Józ Prugberger Vincze, Baumann Ede, Patrubán Fere Petrula Mózes, Pongrátz Lajos, Rózsa Gyula, Roth M Rózsa Lajos, Rébay József, Rébay Károly, Rónai Gy Robelli Lajos, özv. Spinetti Sándorné, Schick Izic Sziklavári Adolf, Szathmáry Béla, Szirti Ferencz, Sz virt János, Steinfeld Sámuel, Szüts Sándor, Schw Bernát, Sürger Mihály, Szerencsi József, Svaiczer Il Szellemi Géza, Szobonya Károly, Strasser Ede, S Adolf, Stoll Béla, Stoll Gábor, Spinetti Sándor, Tro vits Salamon, Dr. Tóth János, Turman Olivér, Töi Menyhért, Toma László, Takáts János, Takáts La Vienerberger Géza, Vásárhelyi Gyula, Világ Káro Zeffer Miklós.

A rózsahegy-i parancsnok évi jelentése

Tisztelt közgyűlés!

Egyesületünk volt parancsnokának leköszönése s körü ből történt eltávozása következtében múlt évi július hó 2 tartott rendkívüli közgyűlésen parancsnokká választatván, je alkalom az első, mellyen az egyesület működésére voi kozó jelentésemet e tisztelt közgyűlés elé terjeszthetem. Örvendve teszem ezt, mert ezen rövid idő alatt az egyes szervezeteiben eszközölt átalakulások czélszerűeknek bizony tak, s nyugodtan bocsátom a tisztelt közgyűlés bírálata azon intézkedéseket, melyeket az igazgató tanács erélyes egyetértő támogatásával teljesítettem.

Múlt évben a működő tagok tevékenysége 2 kém tüznél s a lipótszentmiklósi nagy tüzvésznel vétetett igény utóbbi esetről Friedrich Sándor osztály parancsnok vezet alatt működő tagok önfeláldozó s határt nem ismerő te kenysége részint a «Tátra vidéki híradó» hasábjában, rés pedig a pénzügyminister ur ő nagyméltósága által az egy istápolására kiutaltványozott 100 forintnyi adomány által ny elismerést.

Éjjeli szolgálat 92 napon át tartatott és pedig augus tus, szeptember s október hónapokban, vagyis azon idős alatt, melyben az aratás ideje beáll s tapasztalat szerint l nyékünket a tüzesetek leggyakoribban látogatják. — A rendelt őrség 3 emberből állt.

Múlt évi július hó 4-től számítva, összesen 10 ren gyakorlat tartatott s ezenkívül augusztus 18-án az egyesí tisztikara, augusztus 20-án pedig az egész testület az ist tiszteletben részt veendő kivonult, valamint midőn az eg sület elhunyt 2 bajtársnak végtiszteletből gyászmeneté sorakozott, kiknek elhunytát szomorodott szívvel jelentem

Különös kötelességemnek tartom a városi hatóság i nyában elismerésemet nyilvánítani, hogy megkeresésemr már dűledező félben lévő mászó házat lehető legrövidebb

últ évi július 4-től az egyesület igazgató tanácsa 6, ra pedig 10 ülést tartott, mely ülésekken 42 ügy lett e. — Az iktató könyv 66 számot tüntet elő.

pénztár álladéka következő;

I. Bevétel.

Sándor főparancsnok által 1883. év		
július 3-án átszolgáltattott	40	frt 52 kr
ok pártoló tagoktól s biztosító társula-		
ttól	154	« 42 «
ül kiszabott büntetések	25	« — «
üzügyminiszteriumtól	100	« — «
l reudas kiadásokra	150	« — «
l újrátartokra	80	« 70 «
Összesen		550 frt 04 kr.

2. Kiadás.

és vizszállító javításért	288	frt 46 kr.
észek	72	« 60 «
a	36	« 70 «
)	135	« 07 «
	4	« 71 «
tek	1	« 05 «
Homány	13	« 05 «
Összesen		550 frt 04 kr.

szállítási szerint maradt pénzkészlet 1883. év végével:

kiadások fedezésére	13	frt 05 kr.
alap	135	« 07 «

az egyesület szükségesnek tartotta az alapszabályok módosítását, a gyakorlati és szolgálati szabályoknak készítését s átdolgozását. — Az alapszabályok, más tekin- gyletektől teljes készség és szivességgel átengedett szabályok szerint, tekintettel helyi viszonyainkra átdol- gálták, s közgyűlés felhatalmazása folytán felsőbb jóvá- csnyerése céljából a nagym. belügyminiszteriumhoz ztettek.

gyakorló szabályok egyszerűsítése már is befejez- a szolgálati szabályok átdolgozása pedig megkez-

szakorlat vagy tüzvész alkalmával megsérült s gedett tüzoltók istápolhatása céljából egy segély- íptása elkerülhetlen szükségesnek mutatkozott. — rdis megoldásával annál inkább is foglalkoztunk egyesület működő tagjai nagyobbrészt szegény kéz- , kik a netán előforduló esetben segély nélkül csa- d a legnagyobb nyomornak lehetnének kitéve. — cövetkeztében az egyesület igazgató tanácsa elhatá- hogy minden adománynak 25%-ja, a segélyalpra ék, s a befolyt összeg esetről-esetre kamatozás végett zintézetnél elhelyeztessék. — Eme jótékony intéz- z köszönhető, hogy 6 havi tevékenységem alatt a p — úgy mint fentebb kimutattattott — 135'07 frtra, mely összeg a helybeli takarékpénztárakban elhe- zt.

segélyző alap szabályainak kidolgozása legközelebb inend. Feladatának tartotta továbbá az egyesület ei és szerelvényeinek leltároztatását s megbecsülttét- y becslés alapján kitünt, hogy a város által beszer- egyesület rendelkezésére bocsájtott szerek 4886'40 frt t saját szerelvényei pedig 2116'70 frtnyi vagyont tek, mi is tekintettel környéki viszonyainkra s az 0 évi fenállására, szép eredménynek nevezhető. n leltár egyik példányát ezennel átadom a város- példánya marad a parancsnoknál s egy a szertá-

gy a magyar országos tüzoltó szövetség II-ik köz- hozott abbeli határozatának megfelelhesünk, hogy üség céljából a tüzoltó egyesületeknél a 6 számú os tömlő-csavar alkalmaztassék, elhatároztam, misze- ább is 4 éven át az évente befolyó összegekből jövedelmezés végett, egy pénztintézetnél elhelyeztes- z az ekként gyűjtött tőkéből a kívánalmaknak meg- zályyszerű eszközök beszerzések, annál is in- után az egyesület szereli és szerelvényei 10 év alatt elhasználtattak, hogy a legközelebbi 3—4 év alatt

újoknak beszerzése elkerülhetlenné váland. Már pedig nekünk jó előre kell gondoskodnunk, hogy ezen eset beálltával leg- alább is 2000—2500 frttal rendelkezünk s hogy azt addig beszerezzük, mert szerény viszonyaink reményt arra nem nyujtanak, hogy szükség esetén ily nagy összeget egyszerre gyűjthetnénk,

Habár a t. városi hatóság az egyesület részére egy ór- szobát készséggel átengedett, mégis tekintetbe véve, hogy egy órszobának a város minden részét domináló helyen kell állnia, s hogy az egyesület kezelésére bocsájtott oltószerek biztos s elkülönített helyen elhelyezhetők legyenek. szüksé- ges egy ezen czélnak megfelelő órszobának előállítására, s reményem, miszerint a nagyérdemű pártoló tagok, s a tek. város számtalanszor tapasztalt nagylelkűsége, czél és időszerű intézményünk iránt képesítend, az előadott módon gyűjtött összegükkel egy saját őrtanyát felépíthetni.

Kívánja továbbá az egyesület érdeke, hogy minden egyes tagja a kellő szakképzettséggel bírjon. — E czélra a tisztikar bejegyezésével rendeltem, hogy télen át minden vasárnapon a tüzoltókkal iskola tartassék s ily módon az altisztek és tisztek magokat kiképezhessék. — Minek elér- hetése céljából, az oktatáshoz szükséges s czélszerű utasítá- sok beküldéséért megkocstem egy tekintélyes társ-egyesület főparancsnokát; ettől azonban választ nem nyervény, kény- telen valék a szükséges könyveket Brünnből meghozatni.

Ezen kérdésből kifolyólag határozattá vált, miszerint előléptetésre csak is credménnyel vizsgázott tüzoltó tarthat igényt.

Az igazgató tanács megbízásából pártoló tagokat gyűj- töttem, melynek névsorát ezennel bemutatni szerencsémnek tartom. — A gyűjtött összegek 1884-ik évre már is befolytak.

El nem mulasztatom megérteni, hogy az egyesület minden tagja 7/2 évi fáradhatlan működéséért teljes elismerést érdemel.

Végre bemutatom az 1884-ik éves összeállított elő- irányzatot.

Midőn évi jelentésemet befejezem, kötelességemnek tar- tom a tek. városi hatóságnak valamint a tisztelt pártoló tagoknak az egyesület irányában tanusított szives anyagi és erkölcsi támogatásukért mély köszönetemet kifejezni, s mult évi tevékenységünkre vonatkozólag felmentést kérni.

Rózsahegyen, 1884.

Angyal,
parancsnok.

Ismertető közlemények.

IV.

Sátoralja-Ujhely

1883. aug. 12.

Sajnálom, hogy e helyen tett látogatásom — előre nem tudott körülmények folytán — éppen azon időre esett, mikor az itteni önkéntes tüzoltó-egylet 30 működő tagja s e keretben az egész parancsnokság volt távol a várostól, a máramaros szigeti tüzoltók zászlószentelési ünnepélyén.

Sajnos csalódásomat azonban kedvesem kárpótolta a honmaradt tagok előzékeny szivességén kívül ama körülmény, hogy az önkéntes tüzoltó-egyleten kívül a magyar északkeleti vasut gyártelepén találtam egy fejlődő, de a szó teljes értel- mében máris praktikus szervezett tüzoltó-egyletet.

Mielőtt a két egylet részletes ismertetésébe bocsátkoz- nám, a *tüz elleni védelemképességet* összegezve kijelentem, hogy Sátoralja-Ujhelyen a régi »vizipuskák« ide nem számításával, 14 fecskendő, három fizetett és 136 önkéntes tüzoltó áll a város védelmére. Oly *dicsőséges*, melyet — tekintve azt, hogy a két egylet a lehető legbarátságosabb viszonyban is áll egymással, — akárhány hazai nagy méltán irigyelhet. Irigyelhetnek a versengő egyletek!

Legyen szabad most a részletekbe bocsátkoznom.

A) »Gyártelep« tüzoltósága:

A munkások száma 236, a kik között már 1874-ben kült meg az egylet, melyet azonban ezévbén öntött hatá-
ott formába a gyártelep fiatal igazgatója: *Wolksgruber*
du gépész-mérnök ur.

A gyártelep épületei, kőből és vasból épült tágas helyi-
ek, melyekben vajmi kevés tápot talál a pusztításra indult
tömeg. A tetőzet tűzmentes anyaggal van fedve. mely a
zkázatokba kapott tüzet csak bocsánatkérések mellett
jedi igen lassan tovább terjedni.

E mellett az épületek belseje, a telep egész környéke
van látva *vízvezetékkel* úgy, hogy minden 50 méternyi
olságban (ugy az épületek belsejében, mint azok környékén)
gnyitható a hatalmas bőségű vízvezetőcsatorna.

A telep-tüzoltósága áll jelenleg 56 tagból. Ezek rend-
resen vannak személyi felszereléssel ellátva. Felosztatnak
szó, szivattyus és *visszerző* osztályokra, s gyakorlatot tar-
nak nyáron át két hetenként, rendszeren szombaton délután
7 óráig, melyben őket még az esős idő sem akadályozza.

A többi munkások sem gyakorlatra, sem egyleti tag-
ra nem kötelezetnek, de az esetleg kiüthető tüznél nagy
repük van ezeknek is.

Az említett osztályokon kívül létezik még itt a „*mentők*“
tálya, mely önállóan, külön vezénylet alatt működik. —
ő sorban ez osztálynál segédkeznek a gyártelep azon
nkásai, kik a telep tüzoltó-egyletének nem rendszeres tagjai.

Működésük: a javítás, diszítés stb. alatt levő kocsik
más éghető anyagok biztonságba helyezése körül öszpon-
ul. És ha ezt elvégezték, segédkeznek a fecskendők moz-
ásában. Polgári állásukra nézve az egylet tagjai részint
ártelepi hivatalnokok, részint a munkavezetők, nagy rész-
n pedig a telepen dolgozó asztalosok, lakatosok, kovácsok,
át edzett fegyelemhez, engedelmességhez szokott erős-
u munkások.

Ez egyletnek egyszer volt dolga a gyártelepen, a mikor
napi munka bevégeztével kiüthött tető-tüzet gyorsan elfoj-
ták. De sok esetben vettek részt a városban kiüthött tüznél,
ly ténykedésért a város hatósága köszönő átiratokban em-
ezett meg a közhasznu szolgálatokról.

A telep-tüzoltóság rendelkezésére áll első sorban a ha-
mas vízvezeték, azután a kapus lakása közelében épített
izoltói szertárban« egy *Walsler-féle* nagy mozdony-fecskendő
vő- és nyomó-szerkezettel; végre egy másik még erősebb
sugarat lövellő nyomószerkezetű fecskendő, melyet *Wolks-*
iber igazgató ur tervezett és készített ott a gyártelepen.

Mind a két nagy gép el van látva 50 méter, tehát a
tűtő 100 méter hosszú nyomótömlővel. A két gép csavarja
egyenlő. — Az asztalos és lagirozó műhelyben kicsiny
igafecskendők vannak elhelyezve, az első, pillanatnyi se-
lynyújtásra, melyek míg vízzel folyton telve vannak, a víz-
zetékből könnyen táplálhatók. Ezenkívül a telepen levő
gy raktárban van elhelyezve 6 olyan fecskendő, minőket
asuti állomásokon láthatunk. Szükség esetén ezek is igénybe
hetők, sőt az északkeleti vasut igazgatóságának nemesszivü-
ge folytán a városban kiüthött tüzesetekhez is szállíthatók,
czára, hogy ezek tartalékban vannak itt, az állomásokról
vonult fecskendők kicserélése céljából.

Minden épület-szárny, el van látva a kitünő építkezés
llet, állandóan, tetőlétrával. Ilyen létra nyulik az épüle-

tekre 12. Ezek segélyével a tetőzet bármely pontját képes
locsolni a telep-tüzoltóság öt *perc* alatt.

A tüzelés szóval, és a telepharangjával eszközöltetik,
melyre a közelben lakó munkások éjjel is gyorsan össze-
gyűlnek. Buzgalmukat fokozza ama tudat, hogy egy épület-
szárny vagy rakomány elégeése, a munkától, a kenyérekere-
settől fosztaná meg őket rövidebb vagy hosszabb időre.

A belvárosban kiüthött tüznél is mily eredménnyel
dolgozhatnak ők szükség idején elképzelhető ez oly egylet-
ről, melynek tagjai egymást ismerő, munkához szokott és
munkabíró fiatal kézművesek.

Ez egyletnek jövedelme nincs. De erre szükség sincs,
miután ők maguk elkészítik azt, a mi felszerelésükből hiányzik.
A mit pedig el nem készíthetnek, számukra azt teljes kész-
séggel szerezi be az északkeleti vasut igazgatósága.

Fizetett tüzoltó itt nincs. A gyártelep összes helyiségei
a munkaidő végén bezáratnak. Ekkor veszi át szerepét négy
éjjeli ór, (mindegyike *ellenőrző órával* van ellátva) eső-
ben, hóban, zivatarban kötelesek a kiszabott területet
óránként bejárni, hanyagságuk, évek mulva is az utolsó
óranegyedig kimutatható.

Gyülekeket csak szükség esetén tart a parancsnokság
azért, mert itt vagyoni kérdésről szó sincs, fegyelmi ügyek
elintéztetnek más uton, s az esetleg sérülést kapott tüzol-
tókról szintén más uton van gondoskodva. A tagok értesítése
rendes *parancskönyv* szerint történik. Szolgálatmulasztás
nem fordul elő, mert itt a tüzoltói szolgálat nem pusztá
cifra ruhába bujt önkényeskedés. Szigoru következetességgel
hajtanak végre mindent.

Mint munkások, rajongva szeretik a szakképzett, leeresz-
kedő, szigoru és jó igazgatót. Tisztelettel köszöntik őt, ha
mellettük elhalad, s így mint tüzoltók is, nem kötelesség,
hanem tisztelet, mondhatnám szeretet alapján engedelmes-
kednek rendeleteinek.

Az egyenruházat csak nyári, kék vászon felöltő, betük-
kel, továbbá kék nadrág és fekete bőrsapka képezi az
öltözéket. Rangjelzés nincs. Csupán a főparancsnok felöltőjének
gallérát borítja kék bársony. Az egylet csak tagjainak teme-
téséhez vonul ki, egyéb ilyenmüi szolgálatot nem teljesít.
Nincs rá idejük, mert »az idő itt pénz!«

Főparancsnok: *Wolksgruber István*, alparancsnok: *Gruber*
Lajos. Szivattyu-parancsnok: *Armágyi József*, Mászó-parancs-
nok: *Hajdu Lajos*. Vízszelő-parancsnok és gépész: *Gerőcz*.
Mentőosztály-parancsnok és gyakorló-mester: *Balogh*.

A telep-tüzoltóság viszonyaival engem maga a gyár-
igazgató ismertetett meg. Szívesen nyújtott felvilágosítást,
oly szívesen szakítva időt erre az ismeretlennek, a minél kü-
lömbet képzelni alig lehet. Részletezte a tervet, mely szerint
a folyton növekedő gyártelep számára a vízvezeték ki fog
terjesztetni, megígérve ama nemes szándékot, hogy egy év
mulva még rendszeresebb leend a telep tüzoltó-egylete és
annak működése.

Hasonló gyártelepek azon férfait, kik tüzoltó-egylete-
akarnak szervezni, helyi szolgálatra, munkásaik körében, e tet
lep tüzoltóviszonyainak tanulmányozására felhívom.

Az irántam tanúsított előzékenység kezesség arra, hogy
ebben minden érdekelt épügy, mint én részesülni fog.

Ez alkalmat a jövőben egyszer még én is felhasználom.

Rátkay József,

nagyváradai mászó-osztályparancsnok.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

AZ ORSZ. TÜZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

MEGJELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDÜLT.

HATODIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KÁLMÁN GÉZA. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓ-TESTÜLET.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	ELŐFIZETÉSI ÁR:	MEGRENDELHETŐ	HIRDETÉSEK DIJA:
BUDAPEST	Helyben és vidéken egész évre 2 ft 40 kr., félévre 1 ft 20 kr. — A közlemények és fizetések bérmentesítendőek.	minden kir. póstahivatalnál, a szerkesztőségnél és Clair Pista önk. egyleti pénztárnoknál.	Soronként 15 kr. Többszöri hirdetéses árleengedés.
IV. Lipót-utca 43. sz. 28. a.			

Magyarország tüzoltó-főparancsnokai.

Sokszor az ország legkülönbözőbb vidékeiről érkeznek hozzánk megkeresések az iránt, hogy adnánk felvilágosítást ez vagy amaz egyesület multjáról, fenállása jelenéről s tisztikarának az élén álló főparancsnokáról. És mi leggyakrabban még csak nevével sem szolgálhatunk az egyes főparancsnokoknak, nem-hogy az egyletről nyújthatnánk pozitív adatokat.

E hiányon segítendő, elhatároztuk egy állandó rovatot nyitni meg, mely hazai tüzoltó-testületeink főparancsnokainak a névsorát fogja tartalmazni s megjelentetni kívánjuk e névsort mindaddig, míg maguk a főparancsnokok *teljessé* nem teszik azt. A kinek a nevét nem fog sikerülni megtudnunk — az vagy nem érdeklődik a tüzoltói intézmény haladása iránt oly mértékben, mint ez állásából folyólag kötelessége volna, vagy nem mer megjelenni nevével a nyilvánosság előtt.

1. **Alcsúth**: *József főherceg*, helyettese: *Rusz Lajos*.
2. **Lovasberény**: *Czirák Béla* gróf, helyettese a hetes szakaszparancsnok. *Széchenyi Ödön* gróf, tb.
3. **Budapest** (önkéntes): *Hollmann Alajos*, tb. *Bárány N. Ernő*, helyettese: *Bogisich Károly*.
4. » (városi): *Kempelen Béla*, helyettese a fővárosi tűzfelügyelő.
5. » (ó-budai hajógyár): *Nagy Károly*.
6. » (gőzmalom): *Weinmann Béla*.
7. » (magy. államvasutak gépgyára): *Lőrinczy Gáspár*.
8. » (osztrák-magyar államvasut): *Hofer Mátys*.
9. » (Ganz és társa waggonyár): *Wopaltzky Károly*.
10. » (Grunwald és társa szeszyár): *Lőrinczy Mór*.
11. » (rákosi téglagyár): *Skrivanek Valentin*.
12. » (Goldberger és fia-telep gyár): *Müller József*.
13. **Pozsony**: *Martinengo Nándor*, helyettese: *Szendlein József*.
14. **Arad**: *Bánhiay Béla* báró, helyettes: *Péterffy Antal*. *Müller Lajos*, helyettes: *Stancu Imre Vazul*.
15. **Sopron**: *Rösch Frigyes*, hely.: *Lenk Lajos*.
16. **Igló**: *Putsch Tibád*, »: *Marschalkó István*.
17. **Zala-Egerszeg**: *Kovács Károly*, helyettes: ?
18. **Selmecz**: *Bernhardt Adolf*, helyettes: *Marschalkó István*. *Huber*, helyettes: *Cseh Lajos*, h.: ?
19. **Győr**: *Hausner György*, h.: ?
20. **Komárom**: *Sándor Miklós*, h.: ?
21. **Dunaföldvár**: *Reitter József*, h.: ?
22. **Rozsnyó**: *Schlosser Albert*, h.: ?
23. **Nagyvárad**: *Messey Mihály*, h.: *Hegedűs Géza*.
24. **Pápa**: *Bernhardt Adolf*, helyettes: *P. Szabó Károly*. *Truffel Mihály*, helyettes: ?
25. **Uj-Arad** (önk.-torna): *Ternajgó Caesar*, h.: ?
30. **Balassa-Gyarmat**: *Harmos Gábor*, helyettes: *Hanzely Márton*, h.: ifj. *Schultz L*. *Krisz Ferenc*.
31. **Barcs**: *Széchenyi Ferenc* gróf, h.: *Kondráth Imre*. *Réményi Jenő*, h.: ?
32. **Balatonfüred**: *Réményi Jenő*, h.: ?
33. **Baja**: *Pollermann Bertalan*, h.: id. *Frankenberger Ferenc*.
34. **Érsekújvár**: *Mészáros Kornél*, h.: *Büto Antal*.
35. **Göllniczbánya**: *Winkler Pál*, h.: ?
36. **Kismarton**: *Grüssner Antal*, helyettes: *Major Gyula*, h.: *Szűcs József*.
37. **Kolozsvár**: *Deák Pál*, h.: *Arkosy Gyula*.
38. **Marmaros-Sziget**: *Békál Nándor*, helyettes: *Berthold János*, h.: *Bodrogi Gyula*. *László Benedek*, h.: *Görög József*.
39. **Maros-Vásárhely**: *László Benedek*, h.: *Görög József*.
40. **Kassa**: *Keczer Miklós*, h.: *Kozák S. Ede*.
41. **Miskolcz**: *Soltész-Nagy Kálmán*, h.: *Szombati József*.
42. **Soóvár**: *alelnök: Ráthonyi Balázs*, helyettes: *Románszky Antal*.
43. **Nagybánya**: *József főherceg*, tb. *Mikó Béla*, h.: ?
34. **Sátoralja-Ujhely**: *Mecner Gyula*, tb. ifj. *Farkas Lajos*, h.: *Székely Imre*. *Wolfsgruber István*, h.: *Gruber*.
46. **Rózsashegy**: *Angyal Kálmán*, h.: ?
47. **Siófok**: *Karlberger Gyula*, h.: ?
48. **Léva**: *Csekey Flóris*, helyettes: *Puzár Károly*, h.: *Faross Ferenc*.
49. **Szepes-Remete**: *Pelles Károly*, h.: ?
50. **Jánosháza**: *Kósa Gusztáv*, h.: ?
51. **Baán**: *Parall Ottó*, helyettes: *Dohnányi Gusztáv*, h.: ?
52. **Szatmár-Németi**: *Junk Károly*, h.: ?
53. **Szeged** (városi): *Somogyi József*, h.: *Szűcs Mihály*. (önkéntes): *Juranovics Ferenc*, h.: *Nigrényi Pál*.
55. **Abauj-Szántó**: *György Béla*, h.: *Klavács Gyula*.
56. **Brassó**: *Schuster K. Lajos*, h.: ?
57. **Sepsi-Szt-György**: *Benedek János*, h.: ?
58. **Nagyrocze**: *Nierence József*, h.: ?
59. **Esztergom**: *Viz János*, h.: ?
60. » (városi): *Dóczy*, h.: ?
61. **Nagy-Megyér**: *Balogh Kálmán*, h.: ?
62. **Radvány**: *Bárczy Károly*, h.: ?
63. **Nagy-Kikinda**: *Brettner Ernő*, h.: ?
64. **Zólyom**: *Tomka Gyula*, h.: ?
65. **Tokaj**: *Székely Károly*, h.: ?
66. **Sárospatak**: *Bogyay Zsigmond*, h.: ?
67. **Bucsu-Szt.-László**: *Rékfy Károly*, h.: ?
68. **Keszthely**: *Lipp Vilmos*, helyettes: *Pöltz Pál*.
69. **Nyiregyháza**: *Sztárek Ferenc*, h.: *Majerszky Béla*.
70. **Adony**: *Konczik János*, h.: *Bajzák István*.
71. **Maiss**: *Linder György*, h.: *Frey János*.
72. **Besztercebánya**: *Harnisch Gusztáv*, tb. *Hollesch István*, h.: *Petrák Gyula*.
73. **Szered**: *Patty János*, h.: ?
74. **Réthe**: *Prikkel Lajos*, helyettes: *Prikkel Károly*, h.: *Sándor Zsigmond*.
75. **Zágon**: *László Benedek*, h.: ?
76. **Ungvár**: *elnök: Nehrebecky György*, helyettes: *Mocsary Géza*.
77. **Löcse**: *Kollinay Gusztáv*, h.: *Ormosy Károly*.
78. **Székelyhird**: *Penkert Mihály*, h.: *Pánly József*.

Indokolás

a biztosító társulatoknak a tüzoltóság költségeihez való hozzájárulása tárgyában alkotott törvényjavaslatához.

Ad 1. §. Természetszerű, hogy a tüzkár elleni biztosítási ügy a tüzoltási intézménynek előmozdításával szoros kapcsolatban áll és mindenki felfoghatja, hogy minél tökéletesebben van valamely országban a tüzoltói intézmény szervezve, annál nagyobb haszonnak kell ebből a tüzkármentesítő társulatokra háramlani. A tüzoltóságok szervezésének és tüzoltószerkek tökéletesbitésének becsét a kármentesítési egyletek is beismerik és ezen beismerésöknek tüzoltóságok alapítása alkalmával, ezeknek engedélyezett kegyadományok vagy egyes tüzeseteknél az illető tüzoltóságnak osztatni szokott díjazások és a szolgálatban megkárosodott tüzoltók számára nyugdíj alapok szervezése által kifejezést is adnak; — ámde ezekkel a rendes segélynyújtás még elérve nincs, mi csak is a társulatoknak hazánkban eddig nem létező törvény által elrendelendő kötelezettsége által érhető el.

Ezen törvényes hozzájárulási kötelezettségnek a kármentesítési társulatok azt vetik ellen, hogy a tüzoltóságoknak szervezése és fenntartása a községeknek áll törvényes kötelezettségében, melyhez a szükséges alapot azoknak saját vagyonában, esetleg adópótlékok, vagy a megye, illetőleg az ország segítségének igénybe vételében kell találniok.

Ez irányban utalnak arra, hogy a tüzoltók nemcsak a biztosított, hanem a nem biztosított tárgyakat is oltani és megmenteni iparkodnak, annál fogva sem igazságos sem méltányosnak, sőt nemzet-gazdasági szempontból helyeseltetőnek sem tartják, hogy akik vagyonukat tüzkár elleni biztosítással megvédeni iparkodnak, a tüzoltóság segélyezésére szorítassanak; ellenben azok, akik ezt tenni elmulasztják, ezen segélyezésből felmentve maradjanak, vagyis ezáltal ezek közvetve még jutalomban is részesíthetők.

Kiemeltetik továbbá általuk, hogy a tüzoltók közbe lépése által megkisebbitett károk nem annyira a mentesítő társulatok, mint inkább az egyes biztosítottak nyereségét öregebitik, mert a tüzkármentesítési társulatok tarifái a tüzkár statisztikai adatokon alapulnak és oly helyeken, ahol a létező tüzoltóságok által a károk valószínűleg csekélyebbékké lesznek — a tüzkármentesítési díjak is megfelelő leszállításban részesülnek.

Ha bár ezen ellenvetéseknek némi jogosultságát megtagadni senki sem fogja, azok ellenében még is tulnyomó indokok léteznek a segélyezésnek törvény által való kényszer behozatalára nézve.

A fennförgő körülmények között kétségtelen ténynek elismerendő az, hogy a tüzkármentesítési társulatoknak a tüzoltóság tökéletesbitése kiválóan érdekében áll, mert a tüzoltóságok hanyatlása esetére a mentesítési díjaknak szükségképpen tetemesen fel kellene emeltetniök, mi által egyes mentesítési társulatok elvögre kénytelenek lennének egyes városokban saját tüzoltó testületet alakítani, mely már több ízben előfordult.

A tüzkármentesítési díjak felemelése által a biztosító társulatokra nagy hátrány háramlanék, jelesül a belföldi társulatoknak a csekélyebb kamatlábra dolgozó külföldi társulatokkal való versenyzése felettébb megnehezítettetnék.

Azon körülmény, hogy a tüzoltóság segélyét a biztosított ugymint a nembiztosított tárgyakra is kiterjeszti, mit sem változtat azon előnyön, mely a rendezett tüzoltóság által a biztosítási társulatokra, illetőleg az egyes mentesítettökre háramlik.

Külön figyelemre méltatandó: hogy a tüzoltósági intézmények a tüzkármentesítési intézményeket, valamint viszont a mentesítési intézmények a tüzoltóságot feleslegessé nem teszik és hogy az, aki vagyonát tüzkár ellen nem biztosította, a tüzoltóság létezése mellett is nagy kárt szenvedhet még pedig a kármentesítésre való minden igény nélkül; ellenben az, ki vagyonát tüzkár ellen biztosította, ez által

helyzetben, hogy saját vagyonából alakíthasson tüzoltóságot és azok fenntartására évi díj fizetéssel járulhasson. — állam pénztárából segélyezés annál kevésbé vehető igény mert a tüzoltóság intézménye nem minden adótárgya nézve bir egyenlő jelentőséggel, miután a föld és az egye jövedelmei szinte adók tárgyát képezik, sőt tetemes a bevételül nyujtanak anélkül, hogy ezek tüzveszélyeknek kivételül alávetve lennének.

Ha általános kényszerbiztosítási kötelezettséggel egykötött állami tüzkár elleni biztosítás intézménye volna behozható akkor a legtermészetesebb viszony az lenne, hogy a tüzoltóságot az egész országban az állam szabályozná, külön tüzoltósági pénztárt alapítana és ezen pénztárból fedezné a költségeit; — ámde a mai viszonyok közt az állambiztos behozatala nagyobb nehézségekbe ütköznék, mint aminő az két évtizeddel ezelőtt ütközött volna, mert jelenleg té leg már nagyszámu engedélyezett biztosító társulatok léteznek, melyekkel az állam versenyezni lenne kénytelen, megfelelő eredményhez semmi esetre sem vezetne. — Mivel ez által egyrészt az államra nézve a biztosítási ügynek vétség nélküli keresztül vitele felettebb megnehezítettetnék, másrészt a túl nagy versenyzési ajánlatok a tüzkármentes terén oly zavart állapotot idéznének elő, melyek a biztosítási ügynek egészséges fejlesztésétől egyáltalán igen távol állanak. — Czélszerűbb és könnyebb lenne tehát a kényszerbiztosítási kötelezettséget állami biztosítási intézmény nélkül vinni keresztül, de e mellett szoros ellenőrzés lenne gyanulandó az iránt, hogy a biztosítások tetteleg fogantositattak.

A legegyszerűbb ellenőrzés az adóbeszedés alkalmával történhetnék meg akkép, hogy biztosító, illetőleg az illető adózó a fizetés alkalmával a biztosítási bárczát felmutatni köteles lenne. — Az adószedők pedig azon háztulajdonosok, akik birtokát tüzkár ellen nem biztosította, a hatóságnál jelenteni tartoznak, hogy az ezen mulasztásért megfenyítést

Minden érdekeltnek teljesen egyenlő megterhelhet csak is a biztosítási kényszer behozatala által lehetne elérhető, hogy a biztosítási járulékok daczára a 2% fizetés inkább alászállanának, mintsem felemelkednének.

Az osztrák tartományokban, melyekben a 2% fizetés járuléka törvény által el van rendelve, a kényszerbiztosítás kötelezettség azonban nem; a kármentesítési társulatok illető törvény behozatala vagyis 1883. évi február 1-től kezdve a biztosítási járulékot minden forint után két krajczárral emelték és ez által a rájuk rótt terhet a biztosítottokra hárították.

A biztosítási kényszer áldás lenne hazánkra már ezért is, mert ezáltal egyszer valahára a leégettek, rá nézve szegyenítő, a nagy közönségre nézve mód nélkül lémetlen hatásu koldulása megszűnnék és a biztosítottok nem lennének többé kényszerítve másoknak tudatlansága gondatlansága miatt fizetést teljesíteni.

Megfigyelendő, hogy a kölcsönösségen alapuló társulatok már kezdettől fogva szolgálatkészségebbeknek mutatkoztak mint a részvénytársulatok, sőt Ausztriában a 2% járuléka fizetését is ellenmondás nélkül elfogadták. — 2% járuléka fizetés azért hozatott javaslatba, mert az által társulatok igen terhelhetnek, mégis e mellett a tüzoltó célokra e magas összeg járul. Megközelítőleg tett számítások szerint az ily módon tüzoltó célokra nyerendő összeg évenként 160.000 frtra rugna. — Ez oly összeg, melylyel czélszerű kezelés mellett sok áldásos eredményt lehetne elérni.

Ad 2. §. — Ezen §. szerint csakis oly társulatok kivántatik az évi járuléknak fizetése, melyek közvetlen biztosítási üzletek céljából alakultak; — még pedig a nálunk biztosított egész összeg után, ami már a számítás egyszerűsége végett is ajánlatos. — Azon kockázatokért, melyek a társulatok csak viszontbiztosításba vesznek a társulatok nem leendének hozzájárulásra kötelezve; — de viszont nem lesznek jogosítva a díjból azon részletet levonásba hozni, mely a biztosított összegnek viszontbiztosításba adott részét esik. — Erre nézve a kiegyenlítés mint helyes a társulatok

javára lemondjanak, azért szükséges, hogy az illető társulatok évenként kimutatást készítsenek az egész országban, de különösen több mint 10.000 lakossal bíró városokban tör. tént biztosítások által eredményezett jövedelemről. — Ezen kimutatások a legközelebb évi április hó végéig a legnagyobb intézeteknél is elkészülhetnek.

Ad. 3. §. Miután az évi járulék az elmúlt év után jár, a 6 hét elegendő hosszú határidő ezen fizetés teljesítésére, annál inkább, mert ezen határidő a fizetési meghagyás kézbesítésétől számítandó.

Ad. 5. §. Kiváló fontossággal bír, hogy a szolgálatban megkárosult tüzoltók és azok maradékai számára országos segélyezési pénztár alapitassék. — Habár bármely egyesület hazánkban saját tagjaira számára ily segélyezési pénztárt már alapítottak és ezeknek némelyike tetemesb vagyon összeget képes felmutatni, azért az orsz. pénztár mégis egészen más valami lenne, mert ez minden tüzoltóra egyenlő arányban kihat és a szolgálatban álló minden tüzoltót biztosít az iránt, hogy megkárosulása esetére ő, illetőleg maradékai segélyezésben részesülni fognak és nem szorulnak egyes jötevők alamizsnájára.

Ad. 6. §. Minthogy ezen alap sem forrására, sem céljára nézve más alappal rokonságban nem áll, azért annak külön kezelése mulhatlanul szükségesnek mutatkozik. — A kezelés minden idevágó tényezőket tekintetbe vételével legcélszerűbben az ezen §-ban felhozott személyekre lenne bízható, a kik az elnököt s jegyzőt saját kebelükből választják.

A pénztár kezelésének egyszerűsítése szempontjából legszűkebb lenne, egy jól rendezett pénzügyintézetet a pénzügyintézetével megbízni és ott a tüzoltóság javára egy számlát nyitni; — ezen pénzügyintézeteknél lennének a mentesítési társulatok által a lejárt összegek befizetendőek; — ezen pénzügyintézet a meglévő pénzkészlethez képest szolgáltatná ki a kívánt összegeket.

Minden év végével tartandó lezárolás után az évi bevételeknek 10%-ja a segélyezési pénztárba szolgáltatnák át, a felesleg pedig a legközelebbi évre a tüzoltóság javára elkönnyeltetnék.

A tüzoltósági közp. irodának felállítása a tüzoltóság fejlesztése céljából mulhatlanul szükséges, nemcsak azért, hogy ezen iroda új tüzoltóságok alakítását előmozdítani hivatva lenne, hanem azért is, mert a már fenálló tüzoltóságokra nézve is fontos, hogy egy központ létezzék, mely minden tüzoltósági ügyben felvilágosítást adhatna s melyben a hazai tüzoltó ügyre vonatkozó minden könyvek, röpiratok és újságok fenn fekédnének és ahol a gyárosoknak árjegyzékeik s ajánlataik benyújtására alkalom adatnék. — Ezen központi iroda vezetésével az országos választmány elnöke, alelnöke vagy titkára lenne megbízható.

Megjegyeztetik azonban, hogy megbízási eladások eszközzésére vagy létesítésére ezen iroda meg nem hatalmaztatnák.

A 6. §. 4. pontjában tervezett felosztást illetőleg kétségtelen, hogy sok nehézség fordul elő azon korlátozás következtében, hogy csak 10.000 lakossal bíró városok rendelhetnének járulékkal ellátatni; mert egyrészt valóban lehetetlen alapos indokot arra nézve felhozni, hogy csekélyebb számú lakossággal bíró városok miért maradjanak üres kézzel, másrészt pedig azért mert könnyen megtörténhetik, hogy egy kevesebb lakossal bíró város ép annyi mentesítési összeget fizet mint a 10.000 lakossal bíró. — E tekintetben a bizottságra lenne bízandó, hogy a fenálló tényezőket jól megfigyelje, és azoknak minden irányban cleget tegyen.

Vége megemlítjük, hogy a kifizetendő járulékok soha kölcsönöknek, hanem mindig valódi segélyezésnek lennének tekintendőek és azért azoknak hová fordítása szoros ellenőrzés alá helyezendő.

A magyar egységes tömlő-csavar.

A f. évi aug. 19-én Selmezbányán tartott VII. orsz. tüzoltó-közgyűlés által elfogadott normális csavar a központi

Az egységes csavarzat — összeillesztett állapot 210 m/m hosszúsággal bír és 3 darabból áll, u. m.: 1. belső (Kegeltheil), csavarrészből (Schraubentheil) és a csavarból (Gewindemutter).

A 114 m/m hosszú *kuprésnek* külső végén, 80 m/m hosszú kenderetömlő húzatik, három kerekded vastag gyűrű van, melyek az által, hogy a tömlő gyűrűk 20 m/m -nyi közeibe rézdróttal belenyomatnak, szilárdan tartására szolgálják. A simára esztergált 43 m/m átmérővel bír, a külső 52 m/m , ugy, hogy belől 5 m/m falvastagság jön létre. Ezen résznek felkúpalakulag 17 m/m -nyire le van esztergálva és hasznos az anyacsavar által, melynek 5 m/m kiemelkedő tömlő van, a csavarrészbe belenyomatik. *)

A 120 m/m hosszú *csavarrésznek*, éppen mint a külső résznek, három, a tömlők bekötésére szolgáló gyűrű és hasonló belső és külső átmérője; ellenben ez a rész szilárdan tartására szolgál. A simára esztergált rész széléin 5 m/m vastag, kiemelkedő, 93 m/m átmérőjű gyűrű van ellátva, mely a csavar védelmére szolgál azokon a helyeken, ha ez talán a földön hurcoltatnék. Ezen gyűrűtől kezdve a csavar 38 m/m hosszú és 5 csavarmenettel bír. 2,5 m/m -nyi emelkedésnél 2,5 m/m -nyi mélyedéssel. Ezen csavarnak belsejében van az ún. nyílás, melybe a tömlőnek kúpalakulag esztergált része az anyacsavar által belenyomatik. Mindkét rész, a nyílás és a kúp, egymásba vannak csiszolva.

A 40 m/m hosszú *anyacsavar* a csavarmeneteke 66 m/m belső átmérővel bír, az egymással szemközti oldalak közt 75 m/m távolság van, a külső rész, mely adata a kúpésztergált részbe belenyomni a csavarrészbe belenyomni a kúpésztergált rész mellett 53,5 m/m átmérővel bír. Ezen teljes tömlőcsavar súlya 2,3 kilogramm. Az egységes fogadott eme tömlőcsavart — aczélből — Walsch Ferencz szállítja.

A tüzrendészeti törvényjavaslat.*

Előttem fekszik a tüzrendészeti javaslat, mely tisztelettel emelkedvén; hivatva leendő polgártársainknak hálás nekünk tüzoltóknak pedig utmutatóul szolgálni.

A javaslat a tüzrendészet körül felmerülő kérdéseket összesen 53 §-ra oszló szakaszban taglalja. Mindenki tehát, hogy nem hosszú, hogy jó-e, az lehet nézni, én azt találom, hogy *nem jó*.

Egészen eltekintve ugyanis azon többi törvényekkel közös hibájától, hogy az eddigi törvények szabványaitól, külön, hogy ezekre mindig tüzetesen hivatkoznék, részben változtatja, részben fentartja, részben módosítja, részben terjeszti vagy szűkíti, s ilyenformán növeli azon hatalmát, melynek következtében azután senki sem a konkrét eset ugyan melyik törvény szerint ítélni és döntendő el; az előttem fekvő tüzrendészeti javaslat egyik főhibáját abban vélem feltalálhatni, hogy éper fontosabb kérdéseket nem fejtegeti maga, hanem csak a feladatokat az egyes községekre bizza, melyek szabályrendszert kell készíteni kötelezve azon községeket kipótolni, mely törvény maga után hagy.

Igy a többek között minden község köteles rendszabályt alkotni (20. §-), az alakítandó tüzoltóság pedig szolgálati szabályok alkotandók, (ki által, nem mondva). (29. §.)

*) Ezen részben van elhelyezve az 5 m/m széles gumigyűrű a kúp s csavar-rész közti áthatatlan zárást hozza létre.

**) Dr. Hauer Gyula bírálja e cím alatt a múlt számunkban a központi választmány által kidolgozott tüzrendészeti javaslatot, s hivatott, hogy majdan a miniszterium által egybehívandó enquete tisztségűk alapján szolgáljon. Ha előbb juthattunk volna abba a helyre, ahol közöljük a javaslatot eredeti szövegezésében, feltehető, hogy tisztult pontok vergődévé felszínre, a bizottsági tárgyalás is több oldalú tájékoztatást, szélesebb látókörrel látható munkájához. Így csak mintegy öt órában alkalmat arra, hogy az ügy iránt érdeklődő hivatásosoknak legalább némelyike kifejttesse a maga, ha nem is irányadó

Magától értetődik, hogy ily eljárás mellett egyöntetűségről szó sem lehet s hogy akárhányszor még a szomszéd községek rendszabályai is elútvén egymástól a vész pillanatában igen kellemetlen, ha nem végzetleges összekocczanásokra szolgálhatnának alkalmat.

A javaslat két újdonságára, t. i. a kényszer-tűzoltásra és a tűzoltó-felügyelőre még visszatérek, most is kijelentvén már, hogy épen ezen reánk tűzoltókra nézve tán legfontosabb két kérdés, a legszerencsétlenebbül van megoldva.

A könnyebb áttekintés kedvéért czélszerűnek látom ezen általános megjegyzések után a tűzrendészeti törvényjavaslatot szakaszonként tárgyalni és minden §-nál külön elmondani azt, mit igénytelen belátásom szerint hiányosnaak, hibásnak vagy meg nem felelőnek gondolok.

1. §. A tűzrendészet szerintem mindig a községi előljáróshoz tartozik. Ha elegendő számu és megfelelő szervezeti rendészetet valamely helységben létezik, az előljáróság a tűzrendészetet ehhez utasíthatja, de a felelősség mindig a községi előljáróshoz illetvén, a tűzrendészet törvényileg első sorban is hozzá utalandó, én tehát azon szavakat: »*ott, hol, külön rendőrség nincs*« elhagynám.

Elhagynám annál inkább, mert a 2. §. már azt mondja hogy a községi előljáróság s a község egyes részeire külön biztosokat rendelhet.

Ezen felügyelők tehát ott, a hol rendőrség van, ezzel ellentétbe helyzetnek, a rendőrség, mint hatóság, természetesen nem hajt a tűzfelügyelők rendelkezéseire, ezek pedig nem a rendőrségére, a községi előljáróshoz pedig az 1. §. alapján ki van ragadva a felsőbb rendelkezési jog, minek folytán úgy cz, mint a község tétlenül kénytelen túrni a rendőrség és tűzfelügyelők közötti surlódásokat. De ezen tűzfelügyelők, nézetem szerint, teljesen feleslegesek, mert minden helységben van önkéntes- vagy lesz kényszer-tűzoltó-testület. A leghivatottabb tűzfelügyelő pedig a tűzoltó-parancsnok, s azon tisztet, melyet ezen felügyelők teljesítenének — ha teljesítenek — mindenesetre legjobban a tűzoltóságok látják el.

Ha valahol, úgy különösen a tűzrendészetnél nem szeretek látni sok olyan személyt, kit felelősségre lehet vonni, mert minél több az ilyen személy, annál nagyobb tér nyílik a felelősség elhárítására. A községi előljáróság nem felelős, feleljen a rendőrség, ez nem felelős, feleljen a tűzfelügyelő, ez nem felelős, feleljen a tűzoltó-főparancsnok stb, minek vége az lesz, hogy egyik sem felelős.

A tűzrendészet a községi előljáróság dolga, felelős tehát ez és a tűzoltó-főparancsnok, ennyi elég. A biztosokat, mint teljesen feleslegeseket, elhagynám, miáltal természetesen a 2-ik §. egészen elmaradna.

A 3. §. igen szerencsétlenül van fogalmazva »*melyek által tűzveszélyt okozó cselekmények vagy mulasztások tiltatnak*«. Nem tudtam eddig még, hogy olyan mulasztás is van a világon, melyet el lehet tiltani: a fogalmazó mindenestre így gondolta a szöveget: »*cselekmények tiltatnak*« vagy »*mulasztások megtiltatni rendeltetnek*«.

Könnyen gyuló anyagok stb. A szót könnyen elhagynám, mert alatta, -teszem p. o., a fát, a kőszentet nem szoktuk érteni, pedig ezeknek raktározása is szükségessé teszi az óvintézkedéseket.

A 4-ik §-ra nincs megjegyzésem.

5. »*Melyek a helyi viszonyok szerint könnyen tűzveszt idézhetnének elő*. A »*helyi*« szót elhagynám, mert a különös viszonyok nem csak helyiek, hanem időszerűek is lehetnek. Így p. o. ugyanazon pajta mellett nyáron is lehet gőzgéppel csépelni, télen is; de télen meg fogom engedhetni, nyáron nem. Havas télen a disznóperzselést az udvaron meg lehet engedni, száraz télen nem. Ezek nem helyi, hanem időszerű viszonyok.

6. §. Tűzveszt okozható tiltott cselekmények vagy mulasztások azonnal meggátolandók. Eltekintve attól, hogy tiltott mulasztás nem létezik s hogy mulasztást meggátolni nem lehet; a szövegezés azért is rossz, mert csak a tűzveszt okozható tiltott cselekményeket rendeli meggátolandónak. Tiltott cselekményt akár okozhat akár nem okozhat tűzvesztés

nak feladata és kötelessége megakadályozni, minek tehát a megszorítás: *tiltott*? A törvényjavaslat szerkesztője ezt akarta mondani, hanem azt, hogy egyáltalán: tűzveszt előreláthatólag okozható cselekmény meggátolása *A tiltott* szó tehát kihagyandó.

7. §. »*Tűzvész kitorése s fejlődése ellen legbizó levén . . . » nagyon németes; talán így jobb lesz: vész kitorése és elharapódzása ellen legbizótabb levén . . . »*

8. §. Nincs megjegyzésem, csak hogy a

9. §-al vonnám össze egy §-ba:

10. §. Ez a §. nézetem szerint nem ide, hanem Általános rész-be tartozik, mert a felelősség természetesen nemcsak az előző óvintézkedésekre, hanem a cselekvés vagy mulasztás következményeire is kiterjed. Továbbá tenném a háztulajdonos lakóiért és bérlőiért. Mert ak esetben a házban nem lakó is bérel ki padlást, pinczét tart stb. és a bérlő albérlőiért felelős.

11. §. »*A helyhatóság saját kiküldöttje által a létesítő tűzoltó-parancsnokság közbejöttével . . . »*, két megjegyzésem van, először: helyhatóság vagy községi előljáróság, mert nem minden községi előljáróság hatóság, s nem is helyhatóság; másodsor: felesleges azt mondanunk *netán létesítő* tűzoltó-parancsnokság; mert épen a jelen tétel értelmében mindenütt van vagy önkéntes- vagy kényszer-tűzoltó-parancsnokság, a *netán létesítő* tehát elhagyandó.

12. §. A III. szakasznak legnagyobb részét teljesen feleslegesnek tartom s helyette a 12—15. §§-okat összevonva, így szövegezném:

»*Ki a kitorótt tüzet vagy fenyegető tüzveszélyt észlel, köteles azt köztudomásra hozni. A tűzriadó a helyi viszonyok szerint rendezendő.*«

A vízkészletet tárgyaló 4-ik szakasz sok olyat tartalmaz magában, mi vagy természeti akadályok miatt kivihető vagy oly nagy teherrel járó intézkedés, mely épp ezért kívánható meg a községektől. Így a 15. §. megkívánja, a községi előljáróshoz oly helyen, hol természetes vízelvezés csekély, egy bőrtartalmu kutat készíttessen. (Talán ásni). Ez magában véve igen üdvös intézkedés, de csak a kámb esetekben viheto keresztül. Szinte így vagy a 16. §-ban érintett medenczék, vízfogók és áztatókkal, melyek különben legtöbbszörre csak távol a helységektől létesíthetők.

E helyett én azt mondanám: »*A községi előljáróság köteles gondoskodni arról, hogy a természetes víztartályok, folyóvizek és kutak könnyen hozzáférhetővé tétessenek a szükséghez képest megfelelő vízmennyiséggel birjanak.*«

A víztartályok és kutak évente legalább egyszer takarítandók.

17. §. Nincs megjegyzésem.

18. §. Nem értem.

19. §. Nincs más megjegyzésem, minthogy e helyett »*a telkén fekvő vizet*«, azt tenném? »*a telkén vagy hátsó levő vizet*«, mert a víz nem fekszik, hanem vagy áll vagy folyik.

A 20. §. a községeknek egy szabályrendelet alkalmat tesz kötelességévé, mely az egyeseknek teendőit rendez. Mindenekelőtt nem rendszabály, mert ilyet alkotni a község hivatva nincs, hanem igen is kötelezhető, hogy egy utasítással dolgozzon ki, mely az egyeseknek teendőit kijelöli.

21. §. Azt rendeli, hogy a község minden lakosa tűzveszt esetében a vészjelzés után köteles a tőle kívánt szolgálatra jelentkezni. Ezen fogalmazás teljesen helytelen; bárki, nemcsak a község minden lakosa, hanem minden lakó tartozik nemcsak a vészjelzés után, hanem az elhagyott helyre a tűz kitor, a tőle kívánt szolgálatra jelentkezni, hanem azt teljesíteni. Mert ha a jelentkezést várhatnánk.

22. §-ra nincs megjegyzésem; legfeljebb, hogy a helyi viszonyokat elébe tenném az igavonó marháknak, a mennyezeteket mindenesetre előbb vesszük igénybe, mint az épületeket.

A 23. §-t a 19. §. teljesen feleslegessé teszi.

»Szomszédos községek felhívás nélkül, egymástól legalább tíz kilométernyire fekvő községek pedig felhívás után, tüzvész esetén, egymásnak segédkezni tartoznak.«

Szinte ide vettem volna bele, hogy ily esetekben mindig a segítséget nyert község tartozik a költséget viselni.

25. §. Ad 1. Nincs megmondva, hogy hány méter hosszúságú szívó-tömlővel legyen a fecskendő ellátva.

A többire nincs ugyan megjegyzésem. De ha már annyira részletezve van a szükséglet, akkor nem ártott volna egy lámpát, egy fáklyát és egy, a szerkocsiban elhelyezendő, gyógyszer és bandage-szekrényt is felvenni.

26—27. §. Nincs megjegyzésem.

Minekelőtte a 28. és a következő §§-okra átmennék, szükségesnek látom a törvényjavaslatnak a tüzoltóságra vonatkozó intézkedéseit behatóbb megfontolás tárgyává tenni. Várva vártuk a törvényhozástól, hogy a tüzoltóság ügyét felkarolja s az eddigi tapasztalatok nyomán egységet és egyöntetűséget vigyen azon intézménybe, mely eddig csak azért nem bírt nagyobb virágzásnak indulni, mert épen a vezérelvek határozottsága hiányzott. Ezen határozottságot, ezen rendíthetlen alapkövet, melyen az egész tüzoltói ügy felépülhetett volna, a tüzrendészeti törvényjavaslatról vártuk. De csalódtunk, csalódtam legalább én; mert a javaslat erre vonatkozó intézkedései juttatják leginkább eszembe ama mondást: »Nesze semmi, fogd meg jól.«

Kimondja ugyan a javaslat a kényszer-tüzoltóság felállítását, de csak úgy, hogy minden község 20—40 éves életkorú férfiegyéből megfelelő számú tüzoltóság alakítandó. Tehát nem minden 20—40 éves férfi köteles tüzoltó lenni, hanem ezek közül csak megfelelő számú egyén. Ki határozza meg a megfelelő számot? ki válogatja meg azon férfiakat a 20—40 évesek sorából, ki tüzoltó lenni tartozik? kit lehet felmenteni ezen kötelezettség alól? az megmondva nincs.

Dr. Hauer Gyula.

Megjegyzés a tüzrendészeti javaslat

IV. fejezet, 16. §-ára.

Köztudomású tény, különösen tüzoltói körökben, hogy a mi a katonának a lőpor, az a tüzoltónak a víz. Amaz úgy, mint az utóbbi kénytelen meghátrálni ellensége elől, ha töltése elfogyott. Szégyen ilyenkor a futás, de nem hasznos a tüzoltóra nézve, kit mindenféleképp vádolni — azt hiszem mindenütt — elég rossz nyelv akad. Az is elvitázhatatlan, hogy a legjobban szervezett, felszerelt és fegyelmezett tüzoltó-testület is csak pusztá ábránd, ha már a szervezésnél nincs arról gondoskodva, hogy veszély idején kellő mennyiségű víz felett rendelkezhessen. Számos esetben olvassa az ember, hogy X. tüzoltó-egylet gyorsan megjelent a tűznél, de vízhiány miatt kénytelen volt a pusztitást tétlenül nézni.

Szerintem a vízszállítás, illetve szállítási legegyszerűbb és leghelyesebb módja, ha hydroforral lehet azt sekély kutból vagy víztartályból szivtatni és vezető-tömlők által közvetlenül a tűzhöz, az ott működő fecskendőnek átszolgáltatni, mert így fenakadás nélkül folyton van víz, feleslegessé válik, (különösen nagyobb mérvű tüzeknél), veder, lajt, igavonó-erő és nincs víz utáni kiabálás, lótas-futás, javjeszékelés. De tudja azt minden szakavatott tüzoltó, hogy 7—8 méternél mélyebb kutakból semmiféle hydrofor a vizet fel nem emeli, tehát különféle primitív merőkészülékre van a tüzoltóság vagy közönség utalva. És miután ismerék nem egy helységet vagy várost, hol a kutak 10—20, sőt 30 méternél is mélyebbek. bizony egész utcásor éghet le addig, míg ilyenből vederrel sth. egy 10 akós lajtot megtöltének.

Az ilyen kutakat tehát, bármily számmal legyenek is azok, a tüzoltóságra nézve, melynek hivatása abban kulminál, hogy gyors és hathatós segínyt nyújtson, mint nem létezőket lehet tekinteni, az ilyen helyeken csakis vízmedencék létesítésével lehet a helyen radikálisan segíteni.

bőven gondoskodják, természetesen úgy, hogy a községügygel össze ne ütközzék, hogy t. i. egyik-másik a víztartályokat be ne temettethesse, mint megtört daczára minden tisztántartási ígéretnek, Csurgón. A nyem szerint tehát a IV. fejezet 16. §-a így volna sebben szövegezve:

»Ott, hol kellő számú kutak a helyi viszonyoknak nem létesíthetők vagy hol a kutak két méternél mélyebb számú medencék, vízfogók vagy áztatók közzé építendőek, melyek közegészségügyi szempontból kint legalább egyszer vagy a közegészségügyi felügyelőség látása szerint többször is, gyökeresen kitaraktandók és tisztelenitendők.«

Reményi Sa

»Még valami« a brassói egyesület

Tekintetes szerkesztő ur!

Ha a »Tüzoltó Közlöny« idei 9. számában nem volna meg egy közlemény, a brassói önkéntes tüzoltó 10 éves jubileuma és »még valami« cím alatt, mely sem teljesült volna be óhaja a t. szerkesztő ur egyik sóján lakó tisztelőjének, a ki számtalanszor mondá: bár jelenne meg már Brassóból is néhány sor a »Tüzoltó Közlöny«-ben! — Im legyen. —

A hivatolt közlemény egyletünket, technicali segítségül, talán érdemén túl megdicsérte. Igaz, hogy főparancsnokunk Schuster Károly Lajos gyógyúr, ki már 11 éve szolgál ügyünknek és már 9-ik évet az egyletet, és ki a közügyek terén egész Brassóban rendkívül sok fáradságot és nagy buzgóságot az egylet technicali kiképzésére körül, nem kimélte időt, sem munkát; az is igaz, hogy felszerelvények tekintetében az erdélyi egyletek között az elsők között foglalt helyet, és tagjaink az ügyért lelkesülni tudók: de a tökélynek csak egy középfokát voltunk képesek elérni, azonban csodálkozni annál kevésbé sem lehet, mert az ország határszélén, minden tekintetben hátra vagyunk még. Igen, ha alkalmunk volna a budapesti, pozsonyi vagy hasonló kitűnő egyletek gyakorlatain részt venni, akkor bizonyára inkább haladnánk előre, de így csak könyvek és hírek után indulunk, mi tudvalevőleg csak vezet a tökély nagyobb fokához. Ámde hiszem, hogy író ur dicsérete csak annyiba veendő, hogy 10 évi fele után eleget tudunk. A miket cikkíró a »még valami« alatt írt rólunk, ahhoz vagyok bátor néhány megjegyzéssel kiegészíteni.

Tévesen van informálva cikkíró ur, ha azt hiszi a brassói önk. tüzoltó-egylet a »Mutterland« hű ut. Ez nem áll. Nagy Németország utánzó szeretnének tüzoltás dolgában, de attól még távol vagyunk. A »Mutterland« utánzását cikkíró ur valószínűleg úgy értelmezi, mi Schulvereinos politikát üzünk és talán Berlinnel kapcsolunk. Ebben is téved cikkíró ur. A brassói tüzoltó-egylet internationalis, mert annak tagjai németek, magyarok, románok. Mi politikát nem üzünk. Hogy egyletünk hivatalos nyelve a német, az igaz, de ez nem is lehet másképpen Brassóban az állami hivatalokon, a magyar és román nyelvű kívül majdnem minden társulat, minden intézmény német. A tüzoltó-egylet tagjai az egylet fennállása óta legalább $\frac{2}{3}$ részben szászokból állanak. A választmány mindössze 3—4 magyar ember van, tehát teljes lehetőség, hogy a mi hivatalos nyelvünk a német legyen. Én mint az egylet 5 éves működő tagja és mint a brassói egylet tagja legjobban tudom, hogy mi tüzoltók poliközönséggel nem foglalkozunk.

Igaz, hogy a mi egyletünk indítványozta, miszerint szomszédos tüzoltó-egyletekből alakítsunk egy kerületi szövetséget. Ezt pedig tettük azért, mert mint cikkíró ur ismeri, a Királyhágón inneni kerületi szövetség választ

a szövetség elnöke részéről. Mi az országos szövetségnek most is tagjai vagyunk, de nem akarunk egy oly kerületi szövetségnek tagja lenni, mely tényleg csak a papíron van.

E sorok írója magyar ember. Ezt cikkiró ur, ki irályomról azonnal reám fog ismerni, nem vitathatja el tőlem. Hogy szeretem hazámat, arról biztosítok bárkit is, és hogy a magyar állameszme terjedését szíveimből óhajtom, arról is meg lehet akárki győződve. Örömmel üdvözlöm a magyarosítás eszméjét, a középiskolai törvényjavaslatot, szóval mindazt, mi magyar. De annyira még nem vagyunk, hogy tüzoltó egyletet magyarosítsunk. Ez uraim! teljes lehetetlenség! (?)

Mi önkéntes tüzoltók vagyunk, segítünk kereszténynek, zsidónak, mohamedának, magyarnak, németnek, románnak egyaránt; de mai nap azt kívánni, hogy a brassói önk. tüzoltó egylet hivatalos nyelve a magyar legyen, ezt lehetetlennek tartjuk.

Ha a szász nemzetiségű tagok egyáltalán nem tudtak megbarátkozni a gondolattal, hogy t. i. az országos tüzoltó szövetség gyűlésein csak oly képviselők fogadjassanak el, kiknek megbízásai magyar nyelven vannak szerkesztve, azt bizony kárhözhatni nem lehet, mert az, kinek meghatalmazása német vagy román, szintén kitűnő tüzoltó lehet. Már pedig az csak nem szorult commentárra, hogy a tüzoltót nem a nyelv után kell megítélni. En részemről az egyéni érdeket mindig alávetem a közérdeknek és magyar meghatalmazást állíttatnék ki esetleg a mi képviselőink részére is, de más ember meg úgy gondolkozik: a magyar megbízás nem tüzoltó érdek, hanem a magyarosítás érdeke, már pedig a tüzoltó egyleteket mai nap magyarosítani még nem lehet. 100 év múlva — lehetséges — a brassói önk. tüzoltó egylet hivatalos nyelve már a magyar lesz, de nem kényszerűség folytán, hanem a dolgok természetéből kifolyólag.

Téved, megbocsáthatatlanul téved cikkiró ur, midőn a mi egyletünkről úgy általánosságban hazafiatlanságot tételez fel, sőt azt hiszi, hogy mi a tüzoltói tereen is kiváltságokat óhajtunk. Ez uram nem áll. Mi nem akartuk a Királyhágón inneni kerületi szövetkezetet megbuktatni, mert hiszen erre mi képtelenek volnánk még akkor is, ha az összes erdélyi szász községek tüzoltó egyletei velünk tartanának, mi csak ki akartunk egyelőre lépni és magunk között egy más kerületi szövetséget alakítani, mely ne létezzék csak symbolice, papíron vagy ma talán ottan sem.

Igaz, hogy jeles férfiak vannak a választmányban, de erről mi csak magán uton vagyunk értesülve. Egyébiránt a bűn annál nagyobb, ha a jeles férfiakból álló választmány csak fabáb.

Amde legyen reményünk, hogy majd jobbra fog még fordulni a mi kerületi szövetségünk szent ügye. Most ugyanis magára vállalta az országos szövetség választmánya bajaink orvoslását, az első lépés már meg van téve. Vederemo!

En az előadottakban egyébiránt csak azt akartam a t. lapok nagyérdemű olvasóival tudatni, hogy a brassói önk. tüzoltó egylet nem szász egylet.

Szerkesztő ur engedelmével bátor leszek a lapok idei decemberi számára egyletünk ez évi közgyűlésében felolvasott választmányi jelentést rövid kivonatban ideje korán beküldeni.

Egy brassói.

Egész terjedelmében adtunk helyet a fenti közleménynek és szívesen elismerjük írójáról, hogy ő magyar ember. Mint ilyenél természetesen találjuk azt is, hogy a maga részéről örömmel üdvözlö és szíveből óhajta a magyar állameszme terjedését, megszilárdulását. De, hogy a brassói önk. tüzoltó-egylet nyelve, a másokkal, plane az országos szövetséggel való hivatalos érintkezéseknél ne lehessen magyar: ezt mi nemcsak, hogy lehetetlennek nem tartjuk; de éppen a most concedált 2 körülmény alapján hazafiatlanságnak is vagyunk kénytelenek tekinteni mindenkinél, az az értelemben

kell, hogy internationalis legyen. A brassóitól sem kívánjuk különbséget tegyen ember és ember között, a annak veszedelem által fenyegetett vagyona megmer szóltatni. Tekintve a tagok zömének anyanyelvét, jellegére nézve is el tudunk képzelni nem magyar t egyletet a hazában. Hanem a *testületben uralkodó szel. hivatalos nyelv* dolgában csak egyet ismerünk el: a mi. E kettőnek minden tüzoltó-egyesületnél magyarnak lenni — Magyarországon. Ilyennek kell lenni különöse a hol, mint cikkiró maga constatálja, magában a választban négy magyar ember van.

És ha lehetetlen is egyelőre a *tagokkal szemben* érvényre emelni a magyart, mint hivatalos nyelvet: ne lehet, de egyenes kötelesség a *parancsnokságban* (v mányban) pillanatig sem tűrni meg olyan felfogást, megengedte az országos szövetség körözüvényének és ill felszólításának a visszautasítását csak azért, mivel a m szöveghez, német fordítás is nem volt mellékelve és n szövetség tagjai sorába való lépést megerősítő okmá magyar nyelven kellett volna kiállíttatni. Ezért nem jámbor szász a felelős, a ki magyar szomszédjával a vagy esetleg még azénál is különb önzetlenséggel ke ügyünknek bátor bajnoka lenni: hanem menthetlen róható fel a választmánynak és az ennek élén álló eln és főparancsnoknak. Egy választmány és illetőleg egy s főparancsnok, ha nem akar a chauvinista, ha nem a nemzetellenes politikát űző hazafiatlan fractióhoz ta jogos gyanujába keveredni, óvakodjék ilyet elkövetni.

Éppen az a körülmény, hogy cikkiró szerint is, va Brassóban emberek, a kik magyar nyelvű megbízat nyilatkozatok kiállítását ellenzik, mert ezt »nem tüzoltói é hanem már a magyarosítás érdeke« követeli: éppen ez fogása némely »más« embereknek tette jogosulttá a b egycsület 10 éves jubileumáról hozott tudósításunk író a szemrehányásait. Oly tüzoltó-egylet, melyről az álli az egyik választmányi tagja, tehát igen illetékes embere hogy »nem szász« — ily tüzoltó-egylet Magyarországon magyar megbízást állíthat ki a képviselőjének.

Az ily brassóit azonban, mint minő cikkiró, szí kivesszük a »másként gondolkozók« táborából. Közlemé pedig mindenkor örömmel fogjuk olvasni a lapok hasá

A szerkesztő

A soóvári önkéntes tüzoltó-egyesület közgyűlése.

Soóvár, február hó 10

1. Az egylet elnöke a számonon megjelent egye tagoknak rövid, de meleghangú üdvözlése után a lést megnyitottnak nyilvánítván, előadja, hogy kötelesség híven, a lefolyt évben tett intézkedéséről ma óhajta szán és az egy évi működése által nyert eredményt a közgyű tagjainak föltárni, melynek előadására az egylet jegy fölhívja.

2. Az egyleti jegyző által fölolvastott évi jelentés fe figyelemmel meghallgattatván, annak bő tartalma zajos zéssel köztudomásul vétetett.

3. A számvizsgáló bizottság elnöke jelenti, hog általa felülvizsgált egyleti pénztár számadásait mind hely kezelteknek találta; kéri az ideiglenes pénztárnok rész a felmentést megadni.

4. Egyleti ideiglenes pénztárnok előadja, hogy a n nyiben a főkönyvben egynéhány egyesületi pártoló ta

eredő hátralék folytonosan szerepel, és a mennyiben az ilyen hátralékok szigorú behajtása, tekintettel különösen a működő-osztály legénységének többrendbeli kárszenvedő esélyeire — kevésbé lehet méltányos, legföljebb, ha a hátralévő tag-illetékeket azok önként szándékoznak törleszteni: kéri a közgyűlést, miszerint a nyilvántartás pontosabb vezetése végett, azon fölmerült, de behajthatlan hátralékot, levonásba hozni megengedje.

A javaslat azon módosítással fogadtatott el, hogy előbb a fizetőképes pártolótagok kipuhatólandók és hátralékaiknak befizetése iránt felszólítandók, s ennek pontos eljárása és végrehajtása eszközölésével a megválasztott háromtagú bizottság ugymint: Gábel Frigyes, Varga György és Filla Libor leendően hivatalba, az elérendő eredményről pedig a megválasztandó választmányi ülésnek beszámolni tartoznak.

5. A szertárnok jelenti, hogy a január hó 27-én megtartott szemle alkalmával az egylet szereit, egy sisak kivételével, mind rendben találtattak. A sisak megtérítése iránt a parancsnokság már a kellő lépéseket megtette.

A jelentés tudomásul vétetett.

6. A megüresült tiszt állományok következő eredményeivel közföldkiáltással töltettek be: alelnökké *Ráthonyi Balázs*; egyl. pénztárnokká *Varga György*; első alparancsnokká *Románuszky Antal* és másodalparancsnokká *Vrablovich Román* egyleti jegyző lett megválasztva.

7. Ráthonyi alelnök indítványa folytán Vrablovich Román — az egylet körül kifejtett buzgó szolgálataiért, — nemkülönbén Ivankievics József volt egyleti másodalparancsnok ötödfélévi, ernyedetlen fáradságot s anyagi áldozatot nem ismerő, szolgálataiért jegyzőkönyvi köszönet egyhangulag szavaztatott meg.

8. Végre az elnök következő indítványát terjeszti elő:

Ha egybevetjük az egylet összjövedelmi pénzforsrást az egylet szereivel való ellátásához fölmerült új meg új pénzügyi szükséglettel, tapasztalhatjuk, hogy még a legénységet teljesen felszerelni saját erőnkkel nem vagyunk képesek, anélkül, hogy az egyletre tetemes kár ne hármlanék. Ezen egyszerű oknál fogva, ha az egyletet további fejlesztésében megakasztani, vagy a nemes törekvésű elődeink által létrehozott humanus intézmény végromlását előidézni nem akarjuk: az egylet ezen agrár állapotán segítenünk kell.

Ugyanczen, többszöri elmélkedésem után, végre azon gondolat ébredt föl bennem: nem volna-e célszerű, hogy egyletünk gazdát cserélhetne, azaz: a most viselt »soóvári önk. tűzoltó-egylet« czime helyett »kincstári tűzoltó-egylet« nevet vehetné föl oly módon, hogy a nm. magas pénzügyminiszterium kerestetné meg az iránt: miszerint egyletünk hajlandó lenne az összfelszerelését a magas kincstár rendelkezése alá bocsájtani, ha a nm. magas miniszterium az egyletet magáévé tenni és a fölmerülő évenkénti költségeket maga fedezni kegyes leendő.

Ha ezen terv keresztülvitele sikeresen elérhető volna: csekély meggyőződés szerint az egylet további fejlesztésére nézve nagy nyereség lenne, mivel minden intézmény fontartásánál földolog — a pénz, mi pedig e nemből vajmi kevéssel rendelkezünk.

Ezen javaslattal csak azért valék bátor a közgyűlés t. tagjai elé járulni, mivel ismerve a jó és nemes után törekedő hajlamaikat: remélem, hogy véleményemmel osztozkodni, és e jó indulatu törekvésben engemet lehetőleg támogatni meg nem szünek.

A javaslat egész általánosságban zajos éljenzéssel elfogadtatott azon hozzáadással, hogyha a magas miniszterium egyletünk által fölterjesztendő ajánlatát el nem fogadná, akkor az egylet ugy az eddig viselt jellegét és címét fontartani, valamint a maga elé tűzött nemes irányu célja felé továbbra is haladni fog. A határozatnak a nm. kir. magas pénzügyminiszterium elé leendő terjesztésével s egyletünk képviselésével egyesületi elnök bizatott meg.

Ezzel az elnök hatásos zárszavai után a gyűlés feloszlott.

K. m. f.

Jegyezte:

Ismertető közlemények.

V.

A sátoralja-ujhelyi önkéntes tűzoltó-egylet.

Sátoralja-Ujhely lakosainak száma 11,000, az önkéntes tűzoltóegyleti tagok száma: 80. A házak minősége t. módon földszintes és csak a piac környékén vannak emeletes házak.

Az egylet alakult 1874-ben s tagjait a társadalomból különböző osztályaiból vegyesen kapja. Az átlagos szórvány — a kilencz évi fenállás keretén belől — változó. Van az egylet kebelében olyan, kik az alakulás óta szolgálják e városban a tűzoltó-ügyet. Az egyleti tagok még mindig azokhoz számíthatók, kik a három évi szertartást túlhaladták, sőt 5—6—7 év óta hivei az egyleti dicsőségnek.

Felosztatik az egylet: *mászó, szivattyús és rendtartó* osztályokra. Ez utóbbi osztály tagjai *ifjak és öregek* sőt még fiatalabbak is. Leginkább az új tagok alkalmaztatnak rendfentartásuk kiknek működése a vízszerezés és kimentett vagyon őrökösében kulminál.*)

18 mászó bír szabályszerű felszereléssel. A szivattyús és rendtartók keskeny kender-öv, kis balta és fényező csákóval vannak ellátva. A szolgálati sapka vörös, teknél kék selyemmel áttört aranyzsinórral díszítve.

Gyakorlatot tart az egylet vasárnap délután. Rendelkezésére áll egy Δ -alaku 12—14 méter magas torony deszkából építve. Ezenkívül a gyakorlótér van a jól felszerelt városi tornacsarnok, melyet a t. szintén használhatnak.

1874-ben három hónapig oly sürűen voltak itt a tűz esetek, hogy az egyleti tagok némely napon egyik a másikhoz vonultak egyenesen. Azóta 3—4 kisebb tűz jut egy évre.

Az egylet rendelkezésére áll egy hatalmas vízszerező (hydrofor), egy nagyobb fajtájú mozdony-fecskendő, két kisebb szivó és nyomó szerkezettel. Két kisebb mozdony csak nyomó szerkezettel. Ezenkívül van egy szerkocsi létrák, rudak, horgok, villák, fejszék stb. E szerkocsin van egy vászon-kád s egy ugróponyva. Az összes tömlők hazavitelére a kocsi alatt egy nagy láda van. A hydrofor mellé be van szerelve egy szép tömlőnyomó-tömlővel bőven ellátva. Vizszállításra vannak szükséges vizes hordók, melyek télen át, folyton megfűtött helyen állanak.

A mászó-osztály rendelkezésére a szerkocsi ablak- és tető-létráin kívül egy taliga áll, melyen létrák, továbbá szabadon és támaszok segélyével felálló létra s több fajú bontó-eszköz helyezvék el. A házak létrák egykaruak, erősek és elég súlyosak.

Fizetett tűzoltó van három. Ezek mindegyike katonaviselt ember. Kitűnő kiűrtös mind a három. Kinyaszerülnek vannak beszállásolva az őrtanyán s fel tartanak figyelő-őrséget éjszakánként. Fizetésük: ruhá havonként 18 forint.

Ezenkívül őrséget tart egy őrparancsnok és négy ember, kiknek neveit a szolgálatvezető írja mindennap.

*) E beosztást külön kiemelve is kell figyelembe ajánlanunk. A város érdeklődésének a lakosság minden rétegénél való fenntartására e kalmassabb módot nem igen tudunk. A hol nincs meg e beosztás, könnyen és hamar jöhet az egylet abba a kellemetlen helyzetbe, hogy kellő számú tagja. Az öregek kidőlnek, vagy nem használhatók, meg bírnak a munkát és a serdülő fiatalok nincsen alkalmazva. Pedig ez utóbbiak az érdeklődés körébe való bevonása épp oly szükséges, mint a működésük gyakorlása. Sátoralja-Ujhelyen az öreg, ha kivénült abból, hogy a mászóalkalmat vagy szivattyút emelgessen, még mindig segíthet szerzett tapasztalataival, mert benmarad az egyesületben, mint rendtartó. És az 18-ik évről előzetesen is tanul a tűznél — látásból és a rendgyakorlással. A folytán pedig, hogy neki is jut szerepe már a tűz kiűrtésénél, mert mindjárt csak a vízszerezésnél is, korán kezd komolyan érdeklődni a tűz iránt s alig várja az időt, melyben neki is szabad lesz tényleg beleszólnia az oltásba. Azoknak, kik szemtanúi voltak a nagyváradi zárlásnak

őrségi jelentéskönyvbe s a kirendelt tag *névaláírásával* igazolja az őrtanyán való megjelenését.

Az őrtanyán való *folytonos* őrködés *nem szigorúan kötelező*. Elég, ha a tag ott megjelen. (!)

A tűzjelzést többnyire a városi éjjeli őrök és őrjáratok teljesítik. Toronyőr nincs. E helyett a piacon levő toronyról egy sodronyvezeték nyulik le, melynek vége záros helyen van. Ugy a városi tűzoltók, mint a rendőrök el vannak látva e helyiség kulcsával s tűz esetén e sodrony segítségével adják a kellő harangjelt. Kivonulás alkalmával a tűzoltók összehívására a kürtjel szolgál.

A hatóság a városban levő bérkocsik közül minden napra négyet rendel ki a tűzoltó-gépek és vizes hordók szállítására. E kirendelést a kapitányi hivatal a tűzoltó-egylet parancsnokságával havonként tudatja. Ezenkívül a város hat لوا szintén rendelkezésre áll tűz esetén.

A fiakkeres, azon a napon, melyen tűzoltói szolgálatra van kirendelve, a város területéről csak helyettesítés *és felelősség* mellett küldheti el fogatát. Tűzoltó-gépek és vizes hordók szállításáért *semminemű fizetést nem kapnak*. A kik azonban gyors megjelenés és kitartó szolgálat mellett jutalomra érdemeseknek találtnak, némi jutalmat kapnak *azon büntetéspénzekből*, melyeket éppen fiakkeresektől hajtott be a város hatósága.

A büntetéspénzek a tűzoltó-egylet javára adatnak, hol »tűzoltói ösztöndíjak« cím alatt külön kezeltetnek.

A vizszerzés — mióta a Ronyva vize a városból elveztetett — daczára, hogy a hatalmasan működő hydrofor ott van az egylet tulajdonában, nem mondható könnyűnek. E nagy munkaképességű gép számára a kutakban nincs elegendő víz, miért is e gép az újhelyi tűzoltóság számára feleslegessé vált. Négy vizes hordó és vedrek segítségével ciliensulyozzák a vízhiányt. A fecskendőket 1—2 perc alatt szerelik. A csavarok egyenlők és az egységes minta szerint készítvék s így a tömlők minden géphez egyformán alkalmazhatók. Tömlő bőven van.

Gyűléseket tart a parancsnokság havonként egyszer, esetleg gyakrabban. A tagok behívása kézbesítési ivenkel, az utczákon elhelyezett tűzoltói hirdetési táblákon, *sürgős esetekben pedig* a három fizetett tűzoltó kürtjele által történik.

A várost ért árvíz-veszély alkalmával az önkéntes tűzoltó-egylet igen hathatósan működött. Ez alkalomból az egylet *főparancsnoka* ő Felsége által legmagasabb elismeréssel, *Csorba András* egyleti építész pedig *ezüst érdemkereszttel* lett kitüntetve.

Tűzesetnél *Hers Armin*, jelenlegi főszertárnok, sérült meg jobb kezén, úgy, hogy annak nyomait egész életén át érezni, viselni fogja Ezenkívül egy pinczetűz alkalmával fuladt meg az egylet egy tagja, kinek holttestét is csak a pincze felső végén cszközölt ásás, tehát léghuzam-előidőzés után menthették ki.

Az egyenruha nyári és téli. Vitorlavászon-nadrág veres zsinórral, fehérscikos kék vászonfelöltő, betűkkel, továbbá veres sapka képezi a nyári öltözetet. A téli ruha: sűrű posztónadrág és barna posztó-felöltő, betűkkel diszítve.

A tiszték rangjelzése aranyzsinór ugyan, de ez igen szerény mértékben van alkalmazva, ezenkívül kék selyemmel áttörve s így azt *ragyogónak* mondani egyáltalában nem lehet. Annál nagyobb dicsőségére válik az egyletnek, hogy fecskendői kitűnő karban vannak s *esek* vörös- és sárgaréz-részei a *ragyogók!* Ez a tűzoltó-egyletnek első érdeme, első büszkesége és nem az aranytól ragyogó fényes uniformis! Az egyenruha »tarkítására« egy-egy czivil-nadrág megakad ugyan, de hát ez olyan speczifikus baj, melyet teljesen elhárítani nem könnyen lehet. Ezzel szemben dicsősége a parancsnokságnak az, hogy elhagyva a különleges rangjelzést, *erényesüti a szövetség által elfogadott rangjelzéseket*. Van az egyletnek egy 1879-ben felavatott diszes és értékes lobo-gója. Az egylet az országos szövetségnek tagja. A »Tűzoltó Közlöny« és (a míg existált) a »Magyar Tűzoltó« című szaklapokat az őrtanya számára járattja. Tervben van egy

évenként 800 forint. Négy alapítványi díj (à 50 frt) 6 kamata s a pártoló tagok díja évenként 3 forinttal. Jelt van az egyletnek 60 pártoló tagja. Meg van állapít kötelességmulasztó tagok büntetése, mely azonban alig ható be, miután a végrehajtott tag később elhagy egyletet, semhogy büntetéspénzt fizessen. Minthogy i az egyleti működésre egy tag okvetlenül becsesbb a ne krajczárnyi büntetéspénznél: a kimondott határozat több a (praktikus gondolkozásu) pénztárnok aktái közt nyer galomba helyezést.

A hatóság minden tekintetben feltétlen segílyt nyu egyleti működésnek. A bérkocsisoknak a tűzoltói szol szigoru kikötésével adatik meg az iparjog és az meg is vo kérlelhetlenül, ha a bérkocsis eljárása ellen az egylet a tóság előtt panaszt emel. Üresen haladó bérkocsikat e hatnak az egyleti tagok, s az köteles őket a tüzhoz s tani *minden díj nélkül*.

A lóartó gazdák köteleztetnek a vízfordásra. A lasztók bírságotlatnak, a kik pedig e tehertől felmen akarják magukat, különböző fokozat szerinti *váltás*g fizetnek, a hatóság ellenőrzése mellett, a tűzoltó-egylet javára.

Az önkéntes tűzoltók egymáshoz való viszonya a vélyesség kellő mértékén alapul. Feljebbvalói iránt mit tag engedelmes. A főparancsnokot rajongó szeretettel nyezik s az idegen tűzoltót rokonszenves vendégszeretüldvözlök, fogadják.

A tűzoltók lakását táblák jelzik, kitüntetve a parancnokok rangfokozatát a feliratokban.

Világításra, éjjeli kivonulásoknál, petroleum-fáklyát i nál az egylet. Igen praktikusán töldják össze az elszak kilyukadt és e miatt *elodgott* tömlöket. Készítettnek úgy vörösrézből 10 *cm.* hosszú s olyan vastagságú csöve melyeket a tömlővégekbe bedugni lehet. E csövek vé kicsiny párkány van, mely peremül szolgál a sodronyk lecsuszása ellen. E csőre huzzák az elszakadt vagy elvág tömlődarabot, sodronynyal körülkötik s nem kénytele eldobni 6—10 méter hosszú tömlődarabot. Ilyen kötés a hydrofor nagy tömlőjén, mely egy izben lyukat kap. E kötés folytán akadály nélkül gördül le a hosszú tömlő pompás kis tömlő-orsórol.

Főparancsnok: ifj. *Farkas Lajos*. I. alp. *Székely I.* II. alp. jelenleg (1883) nincs. Mászó-p.: *Schön Miksa*. Szi tyu-p.: *Kresinsky Ferenc*. Rendtartó: *Csákó Imre*. Seg tisz: *Kovalsky Gyula*. Főszertárnok: *Hers Armin*. Orv dr. *Schön Hugó* és dr. *Sebök Antal*, mindkettő egyuttal hon főorvos. Pénztárnok: *Stich Lajos*. Alszertárnok: *Fiu István*. Vizmester: *Armágyi Fáuos*. Gépész: *Armágyi Józ*. Építész: *Csorba András*. Zászlótartó: *Kosch Gyula*. Az egylet a gyártelepi tűzoltósággal barátságos viszonyban él főparancsnok egyuttal honvéd-huszárfőhadnagy.

(Folytatása következik.)

Rátkay József,

nagyváradi mászó-osztályparancsnok

Oroszországi viszonyok.

Moszkva, 1884. október 16-á

Igen tisztelt szerkesztő ur! Tisztelt barátok!

Jó ideje megkaptam már becses levelét, a melynek be — per tangentem felelevenített — élményeinkről szóló ré: oly kedvesen ringatott vissza szép napjaim legszebbeinek idejébe, — hogy azóta százszor is elolvastam sorai idevo: kkozó részletét.

Magyarországban nyert neveltetésem óta soh'se tudt: német származásom s tősgyökeres német nevem daczára s igazi németté lenni. De minek is mondjam, hisz eleget v: kedtünk mindaketten ezen a jogczimen burschokkal és ph: terekkel, karddal és bottal egyaránt. Ma sem, ma még: vésbé vagyok német, mert hisz, miként tudja, *angol* alattv: gyanánt élek *oros* földön. Hanem azért, tudja isten, mi: messzebb vagyok Bécsnek városától. annál különösebb

Szentpétervár (Moszkvát nem is említve) meg sem közelítik. — Igaz ugyan, hogy Bécsben legszebb éveimben tartózkodtam, 25–29 éves koromig s lehet-e nem szép ilyenkor az élet? lehet-e nem visszavágyani arra a helyre, a hol 25 esztendőskorában »térdirig járt az ember a rózsában!« Hej pedig de más valaki jelennek ott ma meg a személyemben! Mikor kedves leveleiben, tünde ködképekként, élményeink varázsteli mozzanatait olvastam, feltűnt lelki szemem előtt az akkori borotvált arcu, schneidig, fesch salongyerek; azután a tükörbe pillanték és végig néztem magamon... haha... te vagy az! te bagariacsizmás, vutkit fogyasztó, torzonborz szakállas alak! Így látva azok a bécsi silphid teremtesek... huh! hogy hagyának ott a faképnél!

Seczko jedna! Ha egyszer — hány év múlva, meg nem határozhatom, mert az az angol czég, melynek a szolgálatában itt alkalmazva vagyok, annyira belémszeretett, hogy képes a legbusásabb fizetést is megadni számomra, csak ne hagyjam itt ez állásomat — de mondom, ha egyszer újra elvetődnék szép Magyarországra, melyhez ez idő szerint már csak az a pár göröngy köt és vonz, mely édesanyámnak hamvait takarja, — akkor felkeresem Önt és elnézünk együtt újra Bécsbe, ugy-e el? Előbb természetesen Budapesten maradunk, mert a mint külföldi lapokból is olvasom, Budapest úgy halad, hogy ma-holnap tulszárnyalja Bécset. Lehetséges ez?

Azonban Ön nem arra kért, hogy üres fecsegésekkel untassam. Az igen tisztelt szerkesztő ur komoly dolgokról akar tőlem valamit hallani.

Ha csak távolról is gyanithattam volna, hogy ezzel valamikor Önnek szolgálatot tehetek, — úgy bizonyítván megfigyeltem volna a tűzoltó intézmény állását is azon 3 év folyamán, mely alatt nagy Oroszországban bolyongtam — főnököm ügyében — összevissza. Azt hiszem azonban, sokkal többet, akkor sem referálhatnék, mert a tűzoltó intézmény Magyarországon sem lehet régi, hát még Oroszországban!

Itt csakugyan egészen új. A mit azonban másodkézből megtudhattam (ezért késett oly sokáig a válaszom is), azt elmondom, megjegyezvén, hogy nem tűzoltó szolgáltatta ez adatokat. De mert kutforrásom egy angol biztosító társaság itteni képviselője volt, azt hiszem, teljesen megbízhatók lesznek ez adatok, s meg vagyok győződve, hogy becses lapja és illetőleg tisztelt olvasóira nézve így is fognak birni.

És most adom szó szerint, a miket nevezett urtól hallottam:

Az a kár, melyet a nagy Oroszország tűzvészek következtében szenved évenként, 1880-ban 80 millió rubelt, 1881-ben 90 milliót, 1882-ben pedig kerettségben 100 millió rubelt tett ki. Az elmúlt 1883-ik évben, általában véve, valamivel jobb viszonyok uralkodtak; az összes kár kevesebb volt 100 milliónál: hanem e helyett voltak aztán egyes olyan égések, mint például a *pétervári* meg az *archangeli* fuaktárak égése, meg egy csomó gyáré s a *moszkvai* vásáruddaré, mely alatt egy akkora fedett helyiséget (telve kőművekkel) kell elképzelnie, mint a minő például Budapesten az Uj-épület, meg talán az Üllői-uti kaszárnya-együttvéve (?)

Az óriási károk okai a következők: 1. a divatos faépítkezések. Szepességen, meg a tótoknál, rusnyákok és oláhoknál, általában a zordabb vidékek lakta szegényebb népnél, Magyarországon is elég gyakori a faépítkezés. Azt mondják, hogy a fa több meleget tart, mint a kő, a mi stricte véve igaz is. Hogy azonban gazdaságosabb és könnyebben, kevesebb költséggel állítható elő a faházikó, mint a kőkunyhó; ez kétségtelen. S ha csak falun találkozunk az ember Oroszországban ilyen építkezéssel, hát hajlandó lehetne hitelt adni annak, miszerint csakugyan e kétfős szempont vezérli itt is az embereket. De hát a mezővárosok, sőt még a kerületi főhelyek is vidéken mindenütt faházakból állnak és csupán a legutóbbi időben találkozhatni egynéhány nemrég emelt, környezetéből kirívó, kőépülettel. Magában Moszkvában is

Felvehető tehát, hogy ez régi, hagyományos Oroszországban, melytől eltérni még a relative va ember sem akar. Faházat épített ez is, nem azért, mert több meleget tart, vagy mivel nem telnek neki kőhá hanem mivel így csináltatta ezt az apja, nagyapja s őse. A tűzkárok főoka tehát legelső helyen a hagyományos faépítkezés.

Másodszor a nagy tűzvészek és az általuk okozott kár mérvü kár közvetlen oka abban keresendő, hogy uralkodó nagy hidegek miatt a sűrű építkezési módszerek retik az emberek. Összebujnak a házaikkal, mint a sz ember malaccai. Egyik ház a szó teljes értelmében a hoz van ragasztva, teljesen össze van építve. Mi sem szetesebb aztán, hogy ha egy ily ház-ház mellett épül valamelyik részében egy helyen tűz ütött ki, — há nemcsak a kigyúlt ház szomszédostól: hanem az egész rosrész, mindenestől.

Egy harmadik főok az orosz népnek könnyelmű és határtalanul vigyázatlan természete. A hosszas hideg és hó, különösen az utóbbi kettő, hozzászoktatja gyertyával, tűzzel nem valami gondosan bánni. Ha kicsi vutkit is talált már bekeblezni, akkor éppenséggel gondol vele. Abból, hogy vigyázatlanság következtében szor egész falvak semmisülnek meg, az orosz legfeljebb okul, míg vutkit nem ivott. Mivel pedig ezt má reggel kezdik inni, tehát egycseppet sem okulnak.

Végre negyedszer a tűzoltóintézmény primitív állása és a használható tűzoltóeszközök kétségbeesítő hiánya, mely lényeges ok gyanánt említhető fel. A kormány kezdi ugyan az utóbbi időben erre is kiterjeszteni a mért; hanem a birodalom óriási kiterjedésénél és az községek igazán földhöz ragadt szegénységénél, fáradoz s sikere messze megette maradt a jogos kívánalmak ki várakozásoknak.

A tűz okozta károkból ez idő szerint a külföldi társaságok, a mennyiben az orosz biztosító társaságok (angol és német) viszontbiztosító intézetekkel állanak összeköttetésben. A tetemes veszteségek azonban, me utóbb említett társulatokra igen érzékenyen nehezec intézeteket arra bírták, hogy részben egészen lemondjanak Oroszországgal köthető üzletekről, vagy pedig, hogy nimumra redukálják azt.

Ezket hallottam egy üzleti összeköttetését országgal még fentartó angol biztosító-társaság itteni képviselőjétől.

Ha sikerült csak némileg is használható adatokat tanom, úgy ez nekem felette nagy örömmre fog sz S hogyha honorarium gyanánt igazán kedves leveleív kor is felkeres, — hát biztosíthatom róla, hogy ezze nagyobb mértékben lekötelez engem. Engedje re régi szép viszonyunk törhetlenségét és fogadja stb.

v. Greifens

Moszkva, 1884. októ

Tisztelt szerkesztő barátom!

Tűztől jövök. Melegiben akarom leírni. A len úgy akarta, hogy a mit tegnapelőtt utnak í levelemben csak, mint mástól hallott dolgot kénytelen reprodukálni, ugyanarról ma szemléle győződés nyomán írhattam. Egy közvetlenül a s előtt lefolyt nagy égésről küldhetek »eredeti« tást becses lapja számára. Nem gondolnám, ha tezik a világon másik oly tűzoltó szaklap, mely lóval dicsekedhetnék. Egyébiránt ez az ön é Nekem csak élvezet, hogy módomban áll ön szolgálatára lehetni.

A tűz ma délután 4 órakor támadt, M

lexushoz tartozott a »német színház« is, mely 76 bolt- és raktár-helyiséggel együtt teljesen elpusztult.

A vész színhelye az orosz császári nagy színház közelében, két, csaknem a legnagyobb forgalmu utca között terül el. Hogy rajta jobbra ócska, tűzveszélyes és piszkos faházak állottak, azt 16-iki levelem után felesleges külön is kiemelni. Maga a német színház sem felelt meg a tűzbiztonság feltételeinek. A bejárata szűk folyosókon át, egy előépületen keresztül nyílt. Foyerjában a közönség kedélyesen szivarozgatott, a mi a Ring-színház katasztrófája előtt, magában a színház belsejében sőt a színpad helyiségeiben is megtörtént. A modern tűzbiztonsági intézkedések e színháznál a legjobb szándék mellett sem valának fogantathatók, mert — miként említém — teljesen körül volt építve. Földszinten bazár, diszlettárában meg asztalosműhely (l) volt berendezve. Egy természetes faszínpad, kizárólag fából emelt amphitheatralis nézőtérrel, faházak és zsufolt árúhelyiségek közé beékelve... elképzelheti az égés dimenzióját! Roppant szerencse, hogy nem az előadás idején keletkezett a tűz, mert a színházat igen látogatták. Az orosz és német előkelőség szinte állandóan rendez-vous-t látszott itt adni egymásnak. A látogatottságot különben hathatósan előmozdította az előadások változatos programja és a Moszkvában nem megvetendő körülmény, hogy Németország és Ausztria legjobb erői évenként szoktak e színházban vendégszerepelni.

A vész kitörésekor vasárnap délután lévén, a boltok csukva valának s csak a bolti örök tartózkodtak közeliükben. Ennek dacára is el lett volna azonban fojtható a tűz, ha a füst észrevételekor az ablakokat mindjárt betörik. Ezt azonban a bolti örök nem engedték meg és a kulcsok nem valának kéznél. Az örök először a rendőrséget kívánták értesíteni, a rendőrség pedig csak jóval később tartotta szükségesnek a tűzoltóságot is avisálni. Így aztán nem csoda, hogy 72 bolt helyiségen kívül a színház is leégett. Mire a tűzoltóság megkezdte működését, a fával fedett átjárók, deszkafalak és zsindeletetők közt örületesen továbbterjedő tűz, feltartóztathatlanul tért foglalhatott. Elég szép, hogy a közeli császári színházat megmentették.

A tűzoltóság felszerelése — szakértők véleménye szerint — nem a legmodernebb. Oltó-beavatkozások kritikáját adni, nem tarthatom magam illetékesnek. Egy sajátos jellemvonását azonban felemlíthetem az orosz tűzoltóságnak: *a mi elvethető a keze ügyébe esik, azt magához veszi!* Egészen úgy jár el a vész helyén, mint a katonaság háboruban akkor, midőn kivételesen »Freiraub«-ot engednek neki. Egy ékszerész-bolt képezte ezuttal különös gondjuk tárgyát. Colossalis lopásokat vittek benne véghez.

Midőn még megemliteném, hogy az összes kár 10 millióra rug, sietek bezárni tudósításomat, nehogy elkéssek vele. *)

Kedves válaszát mielőbb elvárva, ajánlom magatovábbi szíves barátságába és maradok stb.

v. Greifenstein.

Tűzoltó Kis Káté

kérdések és feleletekben.

II. FEJEZET.

A fecskendő szerkesztéről.

(Folytatás).

Mi célra készülnek és szolgálnak a hengerek.

A hengerek a dugattyuk (dugók) befogadására ézetésére szolgálnak, azon célból, hogy bennök ezek légüres térállítatván elő, a víz szívása eszközöltessék, és nek kényszerített mozgás adassék.

Hányféle állásban nyerhetnek elhelyezéshengerek a fecskendőknél?

A hengerek állása háromféle lehet, u. m.:

álló henger, mely az alapra merőleges; ennél a dugjárása alá s fel történik;

fekvő henger, mely az alappal párhuzamos, em dugattyu előre-hátra mozog; és

ferde henger, mely az alappal bizonyos (kisebb, nagyobb) szöveget képez, ennél a dugattyu járása szög alatt alá megyen.

Működéséből kifolyólag hányféle henger van alkalmazásban.

Működés tekintetében a fecskendőknél kétféle henger alkalmaznak, u. m. egyszeresen működő és kétszeresen működő hengert.

Mit értünk egyszeresen működő henger alatt?

Egyszeresen működő henger alatt oly hengert értelménél a benne levő dugattyu a felemelkedésnél csak a lefelé való haladásnál csak taszit; minél fogva a víz és kifolyása váltakozó, szakaszos. Az ily henger egyiken nyitott, s benne a dugattyu a nyitott oldalon rajon jár.

Mit értünk kétszeresen működő henger alatt?

Kétszeresen működő henger alatt oly hengert értelménél a benne levő dugattyu minden egyes lenyör és felemelésnél vizet taszit ki és szí fel egyszerre, minél a víz be- és kifolyása folytonos. Az ily henger mindkét végén zárt, s benne a dugattyu mindkét oldalon nedves.

Micsoda anyagból készülnek a hengerek?

A hengerek sárga rézből készülnek, ritkábban öntött vasból és igen ritka esetben öntött vasból. Legjobb az, sárgarézéből készült.

Miért készülnek a hengerek sárga rézből inkább, mint bronzból vagy öntött vasból?

Azért mert a sárga réz és bronz a víz behatolására vagyis a rozsdá képződésnek nincs úgy kitéve, még víz savanyítva van is; míg az öntött vas már a tisztól is könnyen és hamar rozsdásodván, sima felület veszti s használhatlanná válik; azonkívül a sárga réz, mint keményebb anyagok, jobban ellenállanak a pásnak az öntött vasnál.

Hogy van a tömitett dugattyu szerkesztése?

A tömitett dugattyu egy szilárd közép rész magjának — kell lenni ércből, hogy ebbe a dugat megerősíthető legyen, a tömitő anyagok pedig rá fesz vagy csavarhatók legyenek.

Hányfélék a tömitett dugattyuk?

A tömitett dugattyuk két félék, ugymint: lem

Mi a dugattyu?

A dugattyu egy vagy több részből készített dugó, mely által a hengerben a legkritikus és légsűrítés, illetőleg a víz felszívása és kinyomása eszközöltetik.

Milyen tulajdonságuknak kell lenni a dugattyuknak?

A dugattyuknak légáthatlan, tömött anyagból kell lenniök; továbbá kell, hogy a henger üregét tökéletesen zárják el, s végre, hogy ennek dacára könnyen mozoghatók legyenek.

Hányféle dugattyu van alkalmazásban a fecskendőknél?

A fecskendőknél közönségesen kétféle dugattyu van alkalmazásban, u. m. tisztán érc dugattyu és tömitett dugattyu.

Mit értünk tömitett dugattyu alatt?

Tömitett dugattyu alatt oly dugó szerkezetet értünk, mely olyan anyagok hozzájárulásával készül, a melyek a víz behatása folytán megdagadnak, s ez által a hengerüreg légmentes elzárását eszközlik.

Melyek azon anyagok, melyek a dugattyu tömitésére czélszerűen alkalmazhatók?

A dugattyu tömitésére legczélszerűbben alkalmazható anyagok: a bőr és kaucsuk lemez, a kender és nemez (Filz).

Hogy vannak készítve a lemezes dugattyuk?

A lemezes dugattyuk a henger alakjának megfelelő (bőr kaucsuk, vagy pedig nemez) tárcsa alakú lemezekből készülnek. Ezen lemezek közepe át van lyukasztva, hogy a dugattyu-rud maga vagy pedig egy ahhoz erősíthető csap átdugható legyen, melyek csavarmenetekkel vannak ellátva, hogy a lemezek, melyek alul és felül még egy-egy érc-lappal (tárcsa) boríttatnak, az anya-csavarral összeszoríthatók legyenek.

Hogy vannak készítve a sapkás dugattyuk?

A sapkás dugattyuk szintén több darabból készülnek. Középrészök vagy tömör, vagy többnyire kivájt csészé- vagy sapkaalakú érc, mely a dugattyu-rud vagy az ehhez erősíthető csap átdughatása czéljából közepén át van furva, ezen érc részre vannak huzva a fagygyuval beitatott tömitő anyagok, azután egy vájt érc-tárcsa jön, mely rész az előbbiekkel anyacsavarral szoríttatik össze. Az e fajta dugattyuk két sapkából vagy csészéből is vannak készítve, melyek mindenike be van huzva és tenékel összefordítva, vagy közvetlenül vagy egy tömör tárcsa alakú fémrész közbe iktatása mellett vannak összeszorítva.

Hogy van készítve a kenderfonattal (kötél) tömitett dugattyu?

A kenderfonattal tömitett dugattyu, mely a sapkás dugattyukhoz számítható, szerkezetére azokkal megegyez, azzal a különbséggel, az érc-csésze felül karimával láttatik el, alul pedig ennek megfelelő átmérővel bírő tárcsával van elzárva, hogy a csészére csavart kenderfonat le ne csuszasson, és hogy az, valamint az egyes részek össze szoríthatók legyenek.

Hogy van készítve az ércdugattyu?

A tisztán ércdugattyu, alapjában hasonlóan van a tömitett dugattyuhoz készítve, csak hogy a bőr, kaucsuk stb. tömitő anyagok helyett acél gyűrűk alkalmaztatnak. A tisztán ércdugattyu azonban csak ózóérekknél szoktak hasz-

Mi az előnye az ércdugattyunak?

Az ércdugattyunak előnye, hogy 1) bármely p... ban használható, mivel ki nem száradhat; 2) hogy p... készítve, a mellett, hogy légmentesen zár, mégis gon... és mellett kevés surlódást okoz.

Mi a hátránya az ércdugattyunak?

Hátránya az, hogy csak tiszta vízből lehet velt... gozni, mivel iszapos, különösen homokos vízből, ha szemek kerülnek a dugattyu és henger közé, ezeken h... működésnél, nagyobb karczolásokat és kopást idéz... s ezáltal a légmentes zárás megszűnik; továbbá javít... nehéz, illetve csak gépész által eszközölhető.

Mi az előnye a tömitett dugattyunak, melynek alkalmazását a fecskendőknél á... nossá teszi?

A tömitett dugattyu előnyei, mely annak a... dőknél alkalmazását általánossá teszik, következők: hogy jókarban tartva, azaz többször tisztítva j... jözva, bármely pillanatban használható, és éveken k... kítart ujtás nélkül; hogy iszapos és homokos vízzel való működ... henger és dugattyu közé hatolt homokszemek a lágy anyagba behatolhatnak, a henger felületén nagyobb... lásokat nem okoznak s így a légmentes zárás nincs... lyeztetve;

hogy könnyen kijavítható, a mennyiben a már vagy másként megrongált tömitő anyagok, esetleg tűz színhelyén is kivethetők és új anyaggal kicserélhe...

Mik a szelepek?

A szelepek záró készülékek, melyek nyílásoknak a csőnyílásoknak, bizonyos irányban nyitását vagy e... eszközlik s ez által irányítják, szabályozzák a fec... keresztül menő víz folyását. A szelepek a leggyeny... legérzékenyebb részei a fecskendő-szerkezetnek, azért nagy figyelem fordítandó. A szelepektől függ a fi... helyes és eredményes működése. (Fol...)

T Á R C Z A.

A selmeczi ünnepélyek.

(IV. Folytatás.)

Az Ujagnánál 2 specifikus, mert csak Selmezzel lehető körülmény vonta magára az idegen tüzoltómet. Az egyik, a mit megütöközve észlelt, az vala aránytalanul sok selmeczi — sőt a ki nem sisakba az valamennyi — tisztai rangjelzési tüzoltósapkát. Ilyen sok volna itt a parancsnok, avagy minden k... tónak külön valami tiszteltbeli rangja is van? — Tiszban álló sokkal kevesebb van, mint más egyesületi külön rangokat, minden egyes közembernek itt sergatnak. Miben leli tehát magyarázatát az a tön tisztai sapka?

Selmecz szerfelett egyenruhás város. Nincs c... polgára sem, a ki közönséges öltönye mellett ne bi... lami nem-czivil öltözettel is. Az egyik bányász, a m... dész, a harmadik mint tiszteltbeli ilyen vagy amoly mesterembereknek is van külön egyenruhájuk. Láttul menetnél. A ki se nem bányász, se nem erdész, hát tanuló, avagy professzorként tartozik e szakmák va kéhez. Ha meg hivatalnok eo ipso van egyenruhája. bányatanácsosok is rendelkeznek, hasonlóan az ak fiatalságéhoz, igen diszes uniformissal. A különfé... kategóriába tartozók azután, nem is említve a ka...

Mintegy ezzel kívánják jelezni mivoltukat, csak erről akarnak egymásra ismerni. Alapjában véve nem is helytelen szokás. Ugyde a Selmeczen dívó bórsipka, egész pusztán, a disztelenségig egyszerű. Természetes volt tehát a vágy, mely a sapkának valamivel izlésesebbé tétele tekintetében felmerült. És a selmeczi parancsnokság, hogy a testületi szellemet, az összetartozás tudatát fokozza, megengedte, hogy valamennyi sipka aransujtásos legyen. Szolgálatban ugyanis csak a sisak van előírva, szolgálaton kívül pedig különben is mindenki egyrangú: valamennyi — tüzoltó. Az egyesület keretén kívül állóra nézve teljesen közönyös, hogy milyen tüzoltó. A tagoknál pedig e kis engedménynek kétségbevonhatlanul jó a hatása.

Másik, a selmeczieket minden más tüzoltóságtól előnyösen megkülönböztető jelenség gyanánt az volt észlelhető, hogy praegnansabb testületi szellem, mint a mió itt fennáll az egyesület tagjai közt, aligha volna más városban is felfedezhető. Az a sokat hordott sipka nem utolsó befolyást látszik ennek a fejlesztésében gyakorolni. Van külön dandájuk is, melyet mint a bursch a maga chórjának az ismertetőjét, minden tüzoltó el tud énekelni. Az Ujagnánál is eldandolták. Német ugyan a szövege, mint a hogy Selmezz lakosságának a zöme sem magyar anyanyelvű; hanem ez nem ronthatja le tartalmas voltát, kifejezés teljességét a szép dallamnak. A refrainje így hangzik:

»Ach! Welche frohe Lust;
Zu helfen und zu retten!
Beizustehen in Gefahr
Und in allen Nöthen,
Ach welche frohe Lust:
Zu helfen und zu retten!
Hah! Welche frohe Lust!
Welche frohe Lust!«

Az Ujagnától, miután még *Follmann* Álajos, szövetségi alelnök, Fiume városának táviratilag megküldött üdvözlését felolvasta volna, a központi választmány tagjai *Marschalkó* Gyula főparancsnok vendégszerető házához indultak estélyre. A másnapi közgyűlésen lépő választmányi tagokon és szöv. titkáron kívül csak *Pech* Antal, miniszteri tanácsos, a »Tüzoltó Közlöny«-nek lapvezére, és a bányász-tüzoltók érdemes főparancsnoka *Cseh* Lajos valának ez estélyre hivatalosak.

Mikor a pazar lakoma tartalmas programu pontjai, a lekötelező felszolgálat (a háziur szeretetreméltó leánya, bájos unokanővérével, a kedves háziasszony személyes felügyelete alatt szolgáltak fel) meg a cigányzene, az együtt levő díszes társaságnál a kellő hangulatot már megteremtették: akkor felszólalt *Marschalkó* főparancsnok, határtalan örömeinek adva kifejezést a felett, hogy megadatott neki, a tüzoltóügy vezérhajt saját szűkebb hazájában, otthonában, saját házánál tisztelhetni. Dicsőséges napjai közt ez marad a legszebb emlékü rá nézve, bár — mint szerényen megjegyze — ezuttal a mások érdemeiért aratja a diadalt. Azután életét vendégeit.

Utána *Cziráky* Béla gróf, szöv. elnök, emelt szót. Dicsőséges napjai közt neki is egyik legszebbek maradnak a selmecziek, mint a melyeken, az orsz. szövetség elnöke minőségében legelőször jelenhetett meg. S büszkeségét képezendi, hogy ezt oly tüzoltó-egyesület körében nyílt alkalma tenni, mely dicsőséget kölcsönöz az összes hazai tüzoltóságoknak. »De én — folytatá a szóló — nem vagyok oly szerény, mint volt a háziur az iménti szavaiban. »Én e dicsőséget szívesen vállalom magamra, sőt mindenütt magam fogom hangoztatni, hogy igenis én voltam azon szövetségnek elnöke, melynek tagjai sorában, kinek a felügyelete alatt a selmeczi tüzoltó egyesület is áll s midőn ezt itt nyíltan vallanám, poharat emelek mindazokra, a kik e dicső egyesületnek felvirágoztatásában, fáradságot, munkát nem kímélve, közremunkáltak s poharamat emelem különösen egy férfura, a kit a többi érdemesek közül meg is nevezek: élte-
Marschalkó Gyulát, ugyanis mint a selmeczi önk. egye-

Az első aradi önkéntes polgári tüzoltófélszázados jubileuma.

Hazánk legidősebb tüzoltó-egylete, az »első aradi önkéntes polgári tüzoltókar« fennállásának 50-dik évét szű körben október hó 26-án ünnepelte meg. Az 50 éves állás emlékének *kiterjedtebb* módon való megünneplés jövő 1885-ik évre terveztetik; azonban nehogy a valódi évforduló figyelmen kívül hagyva muljék el, a Flórián kápolnában Isten tisztelet tartatott, mely alkalommal a tüzoltókar tagjai dr. *Müller* Lajos főparancsnok vezetése alatt helybeli testületek csatlakozása mellett, zeneszóval vonult fel az új városházától a kápolnáig, hol *Pataky Miksa* minirendi segédlelkész mondott misét, melyen az egyházi szék is közreműködtek. A kis kápolnában, mely a tüzoltó tagjainak vallásos buzgóságából eredett adományokat kért értékes szent képekkel, lobogókkal, oltárterítővel stb. sz. feldíszítve volt s mely a szorongásig megtelt, ott láttuk »első aradi önkéntes polgári tüzoltókar« parancsnokát kívül a városi hatóság képviselőjében Csiky Károly tanokot, az országos tüzoltó-szövetség központi választmányának képviselőjében Ternajgó Caesár, ujaradi főparancsnokot, az ujarad-zsigmondházi önkéntes torna tüzoltó-egylet és egyesületeknek küldöttségét. Mise végeztével dr. *Müller* Lajos főparancsnok a kápolna előtt a tüzoltókhöz beszédet intéve emlékeztetve őket az *ősökre*, kik a tüzoltókart nemes értelemmel átvitva Aradváros tűzbiztonsága érdekében létrehozta; buzdította a tüzoltókat, hogy a szent ereklyeként rejtő származott tüzoltókart, az ősök drága emlékéhez méltóan hazra és Arad áldozatkész közönségének javára s a tüzoltóság dicsőre támogatni, annak virágzását előmozdítani s hasznosságát odaadó működésükkel bizonyítani törekedjenek. A lelkes szavakra kitört harsány éljenzések után a rend ugyanazon rendben, miként érkezett, az új városháza visszatért s ott, az ünnepélyesség egyik része ezzel befejezve, feloszlott.

Este a Tóth János-féle sörcsarnok emeleti helyiségben 80 terítékű lakoma volt, melyen a tüzoltók teljes félszázados részben s az ünnepélyen részt vett testületek képviselői díszegyenruhában megjelentek. Az első áldomást dr. *J. Lajos* főparancsnok mondta a legelső magyar ember királyra, továbbá a magyar tüzoltók fővédnökére, *Főherczegre* és végre azon ősök emlékére, kik a tüzoltókat 1834. évben megteremtették. E szép köszöntőt a jelenlevők felállva hallgatván végig, azt lelkesen megénekeltek.

A köszöntő után általánossá vált vigkedély s gy. éljenzések közepett két táviratot olvasott fel dr. *Müller* Lajos főparancsnok, melyek egyikében a magyar *országos tüzoltó-szövetség elnöksége*: »a jubileumhoz őszintén gratulálunk« másikkban pedig a következők foglaltattak: »Félszázados fennállástok magasztos ünnepélye alkalmából fogadjatok testvéri szerencse kívánatait a *budapesti önkéntes tüzoltókar parancsnokságának*.«

Ézután a jelen volt vendégtestületek képviselői *Posszert* János a tüzoltókarra és annak főparancsnokára, aranylakodalmat ülő házaspárra emelte poharát; ifju *Barabás* Péter titkár a magyar országos tüzoltó-szövetségre s annak elnökére, gróf *Cziráky* Bélára; *Dusák* Béla főparancsnoki segédjére a jelenlevő ujaradi és aradi vendégekre; *Vencz* Miksa osztályparancsnok a működő tüzoltók mászó, szivattyú, őrszaktályára; *Barabás* Béla az ősökre s mindazon buzgó tagokra — üriték poharukat — kik a magyar viselet által az egy idők már szunnyadásnak indult magyaros szellemet az utókor számára megőrizték; éltette a tüzoltóknak két buzgó parancsnokát *Müller* Lajos fő- és *Stanescu Imre* Vasul alparancsnokait, nemkülönbben az osztály és szakaszparancsnokokat, a viselőket s végre a tüzoltókat, mint a kar közkatonáit, kiknek a sikeres működés leginkább érdemül róható fel. A jóvoltaknak egyhangú lelkesedése mellett *Jósef főherczeg* 6

H I R E K.

— **Meghívó.** A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya 1885. évi január hó 6-án d. e. 8 órakor, az új városháza kistermében (IV. ker., Lipót-utca) ülést tart, melyre a közp. választmány tagjai, a kerületi szövetségek elnökei s a fiemei tűzoltó-egylet főparancsnoka ez uton is tisztelettel meghívtnak azzal, hogy netaláni írásbeli indítványukat f. é. december hó 14-éig — a napirendbe felvehetés céljából — ide beküldeni sziveskedjenek. Budapest, 1884. évi november hó 20. Elnöki meghagyásból: *Gorcckey Zsigmond* s. k., szöv. titkár.

— **Alsó-Ausztriának** már van országos *tűzoltó-felügyelője*. Württemberg stb. német államok példájának tehát akadt követője monarchiánkban is. Pár év múlva majd csak belátja az országos felügyelőség intézményének üdvös, sőt mellőzhetlen voltát a mi keményfejű népünk is. Addig is érdeklődhetünk azonban hírként regisztrálni, hogy mi módon jártak el ez ügyben osztrák sógoraink. Az alsó-ausztriai országos tűzoltó-szövetségnek St-Pöltenben tartott XI. közgyűlésén tette meg e tárgyban az indítványt dr. Wedl. Az indítványt magáéva tevő közgyűlési határozatot azután felterjesztették az alsó-ausztriai tartománygyűléshez. S a tartománygyűlés méltányolva a kérvényben felhozott érveket, dr. Weitlof képviselő meglehetősen ajánlatára, a kérelemnek helyt adott, illetőleg jóváhagyta, hogy egy országos tűzoltó-felügyelő neveztesse ki, azzal a kötelességgel, hogy ez a hatóságokkal, községek és tűzoltó-egyletek, nemkülönböztetve kerületi szövetségekkel és közp. választmánnyal állandó contactusba helyezve magát: 1. a közp. választmányhoz subventio iránt beérkező kérvények felsorolt adatainak a helyességéről a helyszínen meggyőződést szerezzen; 2. a kért beszerzések célirányosságáról a választmánynak véleményes jelentést tegyen; 3. a megrendelések tényleges effektuálását ellenőrizze; 4. a szereket megvizsgálja; 5. szemleutakat tegyen; 6. az újonnan alakuló egyesületeket tanácsosul és activ közbenjárásával gyámolítsa; végre 7. a hol erre szükség van, gyakorlati oktatást adjon a tisztikarnak. A tűzoltó-felügyelő utiköltségei és napidíjai az ország pénztárából fedeztetnek. A költségek egy évben 2400 frtnal többre nem rughatnak. A jövő azaz 1885. évről szóló költségvetésbe ez összeg »Feuerwehr-Inspectorat für das Land Nieder-Oesterreich« címén már be van állítva. Az egyedüli eldöntésre váró kérdés még csak az, hogy kinek a személyében történjék a megállapodás? A választást az országos szövetség központi választmánya eszközli. — A múlt számunkban közzétett tüzendészeti javaslat is beszél felügyeletet gyakorló járási tűzoltó-parancsnokról. Egy ezek felébe helyező országos felügyelőről azonban, mely az állam által fizettetnek, semmit sem szól. Az ankettól reméljük, hogy e hiányt is pótolni fogja.

— **Bucus-Szent-László és vidéke** önk. tűzoltó-egylet parancsnoksága által közhírré tételik, hogy Szakáll László önk. tűzoltó szivattyús, engedéltségi és részegkedés miatt, az egyletből kizárattott. Bucus-Szent-László, 1884. évi október 7-én. *Riffy Lajos*, főparancsnok.

— **Összehasonlítás.** Németország nagyobb városai a következő számú őrségekkel bírnak. *Berlinnek* van egy központi tűzőrségi, 5 fő- és egy másodrangú őrtanyája. *Hamburg:* 5 állandó őrség. *Borosslo:* egy központi és 5 fiókőrség. *Drezda:* 7 állandó őrség, melyek közül azonban csak kettő vonulhat ki lovakkal. *Lipscse:* 3 kerületi és 2 színházőrség. *Brema:* 1 főőrség (43 emberrel), 1 külvárosi őrség (22 emberrel) és egy külterületi őrség (6 emberrel). *Köln:* 2 őrség, (az első 34, a másik 13 emberrel). *Königsberg:* egy főőrség (22 ember); 2 fiókőrség (10 és 6 emberrel). *Aachen:* minden tűzoltókaszárnnyában 1-1 őrség (12 emberrel). *Stettin:* 2 őrség. *München:* 1 főőrség és 6 önkéntes őrség. *Bécs:* 1 köz-

— **A főváros vízvezeték közkutai.** A rajból értesülhettek t. olvasóink amaz, a lakosságra néző és czélszerű rendeletről, mely szerint Budapest böző utcáin közkutak állítandók fel. Különösen a budal egynehány utcáján e rendelet már foganatosított. Sajnos azonban, hogy az alkalmazott kutkonstrukció választásánál csakis az ivóvíz szolgáltatásának lehet telére gondoltak, a nélkül, hogy egyúttal a tűzoltói pontok is figyelembe vétettek volna. Pedig igen kerülő s látszólag lényegtelen intézkedéssel az is volna érhető, hogy minden egyes közkut, a mellett, szegényebb városrészek lakóit ingyen, egészséges ivóvíz látja el, egyúttal tűzoltói célokra is felhasználható. Egyéb se szükséges ehhez, mint csupán az, hogy a kifolyási csövének végét a normalis tömlővégek apával lássák el. Erre — vész esetén — a tömlő anyanyomban ráerősíthető levén, akár a vízeshordó, akár a szivattyú medenczéje azonnal el volna látható: meunyiságú vízzel. Kívánatos, s a magunk részéről ajánljuk, hogy a még felállítandó többi közkutaknál pont se tévesztessék szem elől.

— **Berlinben** egy újabb kiadott építészeti irántelmében, a holtak használt avagy raktár gyanú gáló tágasabb földszinti helyiségekben, ha fölöttük letlen laknak, — tilos öntött-vasoszlopokat alkalmazni: egészen kovácsolt vasból legyenek az oszlopok, vagy ha vasból valók már alkalmaztattak, ezek kovácsolt vasnyel veendőek körül.

— **Községtanácsos, mint betörő és gyújtogató.** Ilett *Maur* község lakosai nem ok nélkül vannak nagy izgatottságtól: egyik tanácsosáról az eddig köztisztviselőben állott Albert Alajóttint ugyanis, hogy közönséges betörő és gyújtogató, kit a törvénytörésébe kellett szállítani. Lackner vendéglős házában egyik éjjel tűz tört ki: az a hír terjedt el, hogy valaki látta Albertet a tűz színhelyén a lakóablakból kiugrani és elfutni. Pár nap múlva egy másik háztulajdonosra jött, hogy valaki az ő házat is fel akarta gyújtani, de szerencsésül sikerült. Majd egy fenyegető levelet találtak, melyben ez volt írva: Raab Károly tanácsos nem hagyja el állását, egész Mauer lángokba kerül. A gyanu Albertre irányult s az kihallgatván, vallomásaiból kiderült, hogy a házában eszközölt kutatásokból kitűnt, hogy egy közönséges betörő és gyújtogató, ki közelebb az Ulmann-féle villát feltörte. A hietlen törvényesek elé állítják.

— **Bajorországban,** egy királyi rendelet értelmében, ezen jelvényt, mint a király által a 2 évi kitaró szolgálattól kiténtetésére alkalmasnak a tűzoltóknak nem szabad. Az egyes egyesületek és hatóságok eddig kiosztott kiténtetések ezzel értéküket veszítették.

— **A nagytapolcsányi önk. egyesület titkára S. János** igen ügyes gyakorlati szabályzatot dolgozott melynek legfőbb előnye, hogy csak magyar vezényszavakkal, de magyar, német és tót magyarázattal, az egylet könyomatásában is napvilágot látott. Így lehetővé vált, más egyesületek is megszerezhessék azt maguknak. A joku nép lakta tűzoltó-egyletek helyesen cselökszen beszerzik működő tagjaik számára e szabályzatot. Az vezényszavakra nézve azonban ajánljuk az országos szabályzatokhoz és különösen a budapesti önk. testület által szabályzatokban elfogadottakkal való összehasonlításra, mely fele szernél ne használjunk kétféle vezényszót. Legalább a vezényszavaink egységesek. A művecske e így hangzik: Több mint 6 évi tapasztalatok után azo győződésre jutottam, hogy saját szereinkhez alkalmas gyakorlati szabályzat nélkül a kiképzés iránti czélunk nem érhetjük, mivel szereinkhez s különösen fecskehez az eddig használt szabályzatok közül egyik volt alkalmazható. Azok használata nekünk e miatt zavar és ellenmondásokat okozott. E szempontból, dulva dolgoztam ki, a tekintetes parancsnokság beleegyezésével, egy szorosán saját szereinkhez alkalmazott és kifizethető gyakorlati szabályzatot, mely a mi igényeinket meg fog felelni. — A legszükségesebb katonai rend-nyelgyakorlatokra vonatkozó részletes magyarázatot írtam, mert ezeket minden katonai szabályzatban fel kell használni és ezek változásnak alávetve nincsenek. — Hogy a kinek alkalom nyujtassék ezen szabályzattal saját nyelvén ismerkedni meg, az három nyelven nyomtatott,

— **Recipe — a tűz ellen.** Molière »Képzelt beteg« című vigjátékban a botcsinálta doktornak igen egyszerű a receptológiája, röviden így hangzik: »clysterio primo — purgare postremo«. A purgáláson kívül legfeljebb még csak eret vágni kell tudni szerinte az orvosnak. Szent Konfuciusznak már valamivel komplikáltabb és mindenestre terjedelmesebb a nagy gyógyszeres könyve, melyben kedves piluláinak a receptumai foglaltatnak. Hanem, ha elfogadnók Konfuciusznak azt a »gyakorlati tanácsát«, mely ugyancsak nagy gyógyszeres könyvében, a legkülönbözőbb bajok s így a *tűz ellen* is ajánlott furcsábbnál furcsább regulák közt található: akkor még a Molière doktoraénál is kényelmesebb volna a tűzoltó funkciója, a mennyiben általában tűzoltóra sem volna szükség. Végezhetné a tűzoltást minden házigazda egymaga. Konfuciusz recipéje így hangzik: »Végy három madártojást és ird föl mindegyiknek a lapos végére azt, hogy »meleg«: a hegyes végére pedig azt a szót, hogy »szép.« Vesd bele azután a tűzbe ott, a hol legjobban ég és mondjad mindenkiénél, hogy »foothefahrung«, »foothefahrung«, akkor a tűz elalszik.«

— **Tűzvizsgálat.** A tűzrendőri szabályzat negyedik szakasza értelmében a Thék Endre-féle szűz-utcai asztalosműhelyben és a Schmidt Péter-féle némét-utcai fadobozgyárban újabb tűzvizsgálatot rendelt el a fővárosi tanács, mert e helyek a legnagyobb mértékben tűzveszélyesek. A helyszínen megjelent bizottság az előbbi helyen egy új lépcső felállítását, az udvarnak teljes kiürítését, a gőzkéménynek szikrafogóval való ellátását s egy új fűtőház építését hozta javaslatba. Ezeket a VIII. kerületi előjáróság, mint elsőfoku iparhatóság, rögtön el is rendelte. A második helyre vonatkozólag a gyár teljes beszüntetését javasolja a bizottság, mert itt rendkívül szűk helyen tömördek gyűlékony anyag van felhalmozva. Az éjjeli munkát azonnal meg is tiltották. Ugyanez alkalommal a gázgyártelepet is meg szemléltek s konstatálták, hogy itt az előírt tűzrendőri intézkedéseket a legszigorúbban megtartják.

— **Kempelen Imrét,** a mohai »Ágnes forrás« tűzoltó csapata főparancsnokát, november hó 5-én, névnapja alkalmával, meleg ovátióban részesítette a csapat tisztikara. A csapat 3 osztályának székhelyei Moha. Keresztes és Iszka-Szt.-György községek lakosainak előjáróival kiegészített nagyszámú küldöttséggel megjelent lakásán, hol a csapat s az érdekelt községi lakosság nevében *Vidor Pál* segédtiszt üdvözölte őt. Ez alkalommal megjelent a *fehértári* önk. egylet küldöttsége is, mely egyletnek Kempelen ur az elnöke. Ez utóbbi egylet érzelmeit megható szavakban *Paulovits Ferencz* az egylet alparancsnoka tolmácsolta. Mindkét küldöttséget a bőkezű elnök-főparancsnok gazdag vacsorával lepte meg, mely alkalommal az ünnepeken kívül a tűzoltóság jelesebbjeire, köztük szövetségünk szeretett elnöke, Gróf Cziráky Bélára, több pohárköszöntők mondtak.

— **A bakony szombathelyi önk. tűzoltó-egylet-nél** tett e hó 9-én látogatást Kempelen Imre a mohai »Ágnes forrás« tűzoltó csapatának főparancsnoka a végből, hogy az ezen egylet tulajdonában levő *speciális szerkocsit* meg szemlélje, melyet egy oda való iparos készített. — Ezen szerkocsi nem sokban különbözik egy közönséges igás kocsi-tól. A különbözet csupán abból áll: hogy a kocsi tengelye alatt szekrény van, melyben apróbb mentő szerek, villa csákány stb. helyezhetők el; felül pedig létrák horgok s más egyéb tűzoltási eszközök vannak alkalmazva. Azonban ezen látszólag egyszerű kocsi az őt kiegészítő felszerelésével falusi tűzoltó csapatoknál megbecsülhetetlennek mondják, kik annak — így hallomásból is dicsérendő — előnyeit közelbről ismerik. Az ára sem magas, minden felszerelésével együtt sem kerül többé 200—210 frtnál. Kempelen ur annyira czélszerűnek találta ezen szerkocsit, hogy csapata részére azonnal rendelt egyet. Mi pedig ígéretet nyertünk: hogy ezen speciális falusi szerkocsi lapunkban bővebben ismertetve leend, sőt esetleg olvasóinknak rajzban is bemutat-

tiszteltükre egy jól sikerült díszgyakorlatot, melyen levelezőnek írja — fegyelmesséjüknek, s jól gyakorlagnak fényes tanujelét szolgáltatották.

— **A köpönyeg,** egy német szaklap szerint szükséges felszerelési tárgy, különösen télen, mint mászókötél, vagy a sisak. És igaza van. A sisak a fej a kötélen önmagát mentheti meg a tűzoltó és a veszedelmes meghüléseknek veszi elejét. Tudvalevő u hogy mi vízzel és tüznél dolgozván, télen-nyáron egy egész az izadásiig felhevülünk, majd meg bőrig azu míg actióban van az ember, a míg mozog, működül-árt sem az izzadás, sem a nedves ruha. Mihelyt a felhagyunk a munkával, nyomban jelentkezik a di-jelülül annak, hogy szervezetünk nem képes többé eg-a nagyfoku hőmérségi különbségét a testnek és a kö-levegőnek egyensúlyozni. A meghülés elkerülhetle hogy mégis elkerülhető, vagy legalább minimumra re-ható legyen, arra való a köpönyeg. S azért czélse nem is valamennyi tűzoltó, legalább is egy őrség sz-e nélkülözhetlen felszerelési tárgyról gondoskodni. A pesti önk. testület őrtanyáján az őrség létszámához állandóan 10 vastag katonaköpeny van elhelyezve, ket a kivonuló őrség tagjai magukkal visznek. A vész-való működés közben a köpenyek a kocsisok felüg-alatt egy csomóba vannak elhelyezve. Befejezett oltá-pedig minden felhevült vagy vízessé lett tag magár-egy-egy köpenyt. A hazavonulásnál, kivált, ha messziről-nik az, így is fázhatnak az ember, de legalább halálosa-hülhet át soha.

— **Botrány a tüznél.** E czim alatt az »Eszte Közlöny« nov. 9-ik számában erélyes tiltakozást olv-Dó c z i, Esztergom városa egyik tűzoltóparancsno-magaviselete, illetőleg tulkapásai és erőszakoskodásai-melyek, nevezett lap szerint, már-már közveszélyesekk-nak. Az eset, melynek alkalmából mindez elmondai-következő:

F. hó 2-án esti 9 és 10 óra közt a Kerektemplom táján ti-ki, melyet először a Vizivároson jeleztek. Az esztergommegyei önk. tagjai előbb érkezvén a helyszínére, már megkezdették az oltást, mire városi tűzoltók (különben szintén önk. egyletnek az »csztergomváro tagjai) odaértek. Az utóbbiak parancsnokának, Dóczinak, első tényke vész helyén az volt, hogy a megyeiekől a vizet megtagadta (noha 5 l állott rendelkezésére) s midőn egyik megyei őrparancsnok vizért kérel-jáult magas színe elé, azt becsukattással fenyegette, ha azonnal nem tak-a tűztől s a többieket is lefegyverezni parancsolta. A nép közt — a l-lingok mellett e vizárlat látva s rettegvé, hogy az így megakadályozott-tes eljárás hiánya miatt, a tűz tovább terjedhet — iszonyu fölhüb-timadt, mert látta mindenki a jóakaratu tevékenységet a megyei csaj-a kik 50-nél többen rukkoltak ki, míg a városiak alig voltak 10-en, ha-gabiróság egyik jelen volt közege nem lép csitítólag közbe, az arany-aligha versenyt nem pirosított volna a lángokkal, a mint hogy haza is 2 i-kisérétében mehetett csak Dóczy uram, oly nagy volt a nép közt elle-izgalom.

Valószínűnek tartjuk, ámbár positive nem tudjuk, I-a városiak parancsnoka bizonyos territoriumon birt fővez-lesi jogára támaszkodva parancsolgatott; de, hogy ezt ta-tatlanul követte el, az bizonyos. Mivel pedig szüksége-igen látszott fenforogni annak, hogy a megyeiek műkö-beálltassék, ennyiben menthetetlen is az eljárása. Ké-már most mi történjék hasonló esetek meggátlása czéljál-Leghelyesebb volna, ha a város az országos tűzoltó-szű-ség közp. választmányja útján, kérelmezné a belügymis-teriumnál nem Dóczy Ferencz elcsapatását, hanem a veze-alatt álló egész egyesület felosztatásának elrendel-t. H-a közp. választmány meleg ajánlat kíséretében fogná fel-jesztetni e kérelmet: arról meg lehetnek győződve az esz-gomiak. Három város szenved ezidejüleg Magyarorszá-ában a fényüzési mániában, mely minden ily viszony-származó óriási hátrányok figyelmen kívül hagyásával, tűzoltó-egyletet tür meg és illetőleg tart fenn a maga te-letén. E három városnak neve: Arad, Uj-Arad és Esztergo-Mutassák meg Esztergom polgárai, hogy ők tudnak arra-helyes belátásra jutni, melyet a város jól felfogott érde-mindenütt egyformán látnak.

— **Villamos ágy.** Haselben egy érdekes villamos ágyat csodál a közönség, mely a szerint, a mint az órát igazítják, bármikor fölébreszti az alvót s ha nem akar fölkelni, drasztikus módon kényszeríti az ébredésre. Az ébresztés módja a következő. Mindenek előtt megcsendül két csengetyi s az ágy mellett levő gyertya meggyullad. A késlekedő alvó fejről láthatatlan kéz lerántja a hálósipták; ugyanekkor meggyújtja a villamos szikra a kávéfőző alatt álló légszesz lámpát. Egy zenélő doboz hangja költögeti az álomszuszekot. Ha a zene nem használ, megcsendülnek újra a villamos csengetyők. Utolsó intésül fehér czédula ugrik elő, melyen e rövid biztatás áll: »Föl!« Ha még ez sem segít, következik a büntetés. A javíthatlan alvó egyszerűen kidobatik az ágyból. Álmos toronyőrök számára nem volna czélszerűtlen beszerezni egy pár ilyen ágyat, mely aztán negyedóránként kényszerítené őket a körültekintésre.

Tüzesetek krónikája.

— **Mármaros-Szigeten** f. évi okt. hó 10-én reggel 1/25 órakor a Szép-utcában egy kisebb faépület ismeretlen okból kigyulladt. A tűzör észrevevén a tüzet, jelt adott az őrtanyán, mire az orség legott kivonult. E közben *Fodor* sziv. osztályparancsnok szintén oda érkező, a szükséges intézkedéseket megtette. Mintegy 10 percczel később érkezett a tűzhöz a kissé távolabb lakó *Bodrogi* h. főparancsnok, ki az addig tett intézkedéseket teljesen helyeseknek találta. A tűz lokalizáltatott ugyanmilyre, hogy az épület körül felhalmozott asztalos anyag teljesen épen maradt, az égő épülethől minden ki lett hordva és a tisztán fa-épületnek csak korhadt fedele égett el.

Valótlan, sőt szándékos elferdítésen alapul tehát egy a »Budapesti Hírlap« okt. 14-iki, valamint a »Nemzet« okt. 18-iki számában foglalt amaz állítás, hogy a tűzoltók csak 1/26 órakor érkeztek a tűzhöz, valótlan, mert a csapat 1/26 órakor teljesen visszazserelve már be is vonult az őrtanyára.

(Hogy valami nagyon alapos nem lehetett a tudósítónk által megnevezett 2 napilap közleménye, magunk is gyantítottuk és a körülmény, hogy a m.-szigeti »Mármaros« ezim ujság, mely pedig mint ott helybeli, a legilletékesebb volt in concreto véleményt mondani, elismeréssel adózott a tűzoltók erélyes és sikeres működésének — csak megerősített bennünket feltevésünkben s hogy mi nem adtunk hitelt ama 2 lap ócsárló hírének, — valószínűlg szinten ugy tett a legtöbb bajtársunk az országban.)

A laikus a tüzet megpillantván, nyomban tűzoltót is kíván látni s hogyha természetes óhajta 1, 2, 3, 10 vagy pláne 15 — vész esetén óráknak tetsző — perczekig nem teljesül, tüstént kész ítéletével, mely — mivel az okot nem kutatja, hanem csak a tényt veszi figyelembe — egyértelmű az éltéléssel. A »Nemzet« tudósítója is ilyen laikus volt, s feltehető, hogy a »Budapesti Hírlap«-é sem volt szakember, mert ha az lett volna, bizonyára nem veszi rossz néven, hogy a m.-szigeti tűzoltóság épügy, mint bármelyik másik, csak vett jelzés után és akkor sem boszorkánylapáton siet a vésznek helyére. A laikus véleményével szemben a tűzoltó, mint szakember, épügy nem tanusíthat tulságos érzékenységet, mint a hogy az orvosnak nem lehet még csak meg sem haragudnia azért, ha tudományát bliktrinek, őt magát ostobának nevezik el, s még a jóakarátát is kétségbe vonják — mivel hogy nem képes például egy félig már rothadt tüdő helyére, — s egészet, vigan működő újat teremteni. — A szerk.)

— **A fehérmezei »mohai Ágnes-forrás tűzoltó csapata,** mely oly örvendetes s gyors fejlődésnek indult, ugyancsak kemény tüzpróbát állt ki közelébb a szomszédos *Keresztes* községben előfordult tüzeset alkalmával, mely község egyszerűm mind a csapat egyik osztályának székhelye. A kizárólag nádtetővel fedett házakból álló községben egy nagy szalma kazal gyult ki, este 1/28 óra tájban, meglehetősen szélben, végpusztulással fenyegetvén a közelben levő egyéb bna neműt, két esürt, magát a házat, sőt egy egész rasort is.

felcsillámló lángot, azonnal megadta a vészjelt, értes egyidejüleg a helyben lakó *Mozser* József főparancsnok lyettest, ki azonnal intézkedett a kivonulás iránt. Alig bele 20 percz, a kitünő *Walser*-féle omnibus fecskén megfelelő legénységgel, a rendes körülmények között órai kocsijárasnyira eső *Keresztes* községben lévő tűz színén terelve, hatalmas sugarakat lövelt az égő kazal miközben a megérkezett többi legénység, kiegészítve a tani osztály tagjaival s a polgársággal, a mentési és vég művelethez fogott.

Mintegy 1/2 órai erős küzdelem után a tűz nem lokalizálva volt, hanem az égő kazal egy része is hasható állapotban megmentetett.

A lakosság látva az elért fényes eredményt s a k működött tűzoltóság kitartó munkásságát, áldólag emlékezik meg ezen előtte új intézményről s különösen az »Ág forrás« tulajdonosa *Kempelen Imre* nagybirtokos urról, nek bőkezűségéből keletkezett tudvalevőleg az új csapat

A lakosság eme hálaérzetét nagyban fokozta azon lékezet, hogy a mult év hasonló időszakában a község pár órányira fekvő *Isztimér* község nagy része szak egyének és alkalmas fecskendő hiánya miatt lett a lár martalékává.

V. I

— **Miskolcz,** nov. 7. (A miskolczi gőzmalom és T. lapvezér ur! Az idei egész tavasz és nyár folyamán nyira kifogástalanul teljesítette a tűzoltók védszentje: *Flóri* a maga áldásos örökösét, hogy már szinte elszoktunk a tüztől. Szeptember havában azonban egyszerre megváltak a viszonyok: öt tűznök is volt, rövid időközökben másután. Hanem mindannyi jelentéktelen. Csak mintegy hírnökeül tekinthetők az október 13-ikának, melynél már apró csatározás, de valóságos ütközet volt az, melyet roml ellenünkkel a hordsod-miskolczi gőzmalom égésénél megvívta

A tűz 3/4 11 órakor éjjel ütött ki, s mire az orség helyszínére érkezett — maga a malom többé nem volt sem közelíthető. A malomépülettől mintegy 2 ölnyi távll a buzaraktár, iroda és pénztár stb. helyiséget magában fog melléképületek állanak. Ezek védelmére vetettük tehát gunkat teljes erővel. A leztr. azaz a lángok martal lett. De a buzaraktárt, irodát és pénztárt r

Ez is eltartott azonban reggeli 4 óráig. Eleinte a malmi vízvezetékkel dolgoztuk. gépház is azonnal tüzet fogott, mihamar csak a lettünk utalva. 13 hordóval hordták szakad a fecskendők számára. Hanem ez is elégtelennek egyidejig a tűz óriási mérvével szemben.

Reggeli 9 órakor a malomépület egyildült. Szerencsére azonban a repedést korán és mellett álló szivattyut még volt idő visszazserelésben mindent eltávolítani a közeléből. Kisebb ketten szenvedtek: egy tűzoltó meg egy utcati fiu

Az oltó-működés teljesen csak másnap délelőt órakor szüntettetett be, a mikor is a szivattyuk egy haza vonult. Az utólagos oltás azonban csaknem 4 foglalkoztatott bennünket, amennyiben ma (nov. 7.) mindég találtunk füstölgő üszköket.

A tűznél az önkéntes tűzoltóság főparancsnoka *S. Nagy Kálmán*, továbbá alparancsnokai *Szombati József* *Lang* *Károly*, nemkülönb *Vitthen* *Károly* és *Horváth* *L.* szakaszparancsnokok is jelen voltak. A működő tagok sor különösen *Édtövs Lajos* ö. t. őrpáncsnok tüntette ki m.

Galina Károly,

a miskolczi városi tűzoltóság fő-felügyel

Szerkesztői üzenetek.

— **Sz. J. D—n.** A mi szivattyunk gépezetének szívóereje 8 m. legfeljebb 8 méter mélységről bírják szívni a vizet. Hogy ismeretlen méltuán figyelemmel epen e körülményre, hogy a szívóerő korlátolt, le vagy czélszerű-e szerelíteni a szivattyut e kérdést a vizmércezzel dönthet. Kisebb helyeken a parancsnokságnak és illetőleg a vizmesternek kötele kútméréseket eszközölni. Iden jól tezik ha a szivattyut...

STOWASSER J.

CS. KIR. SZAB. HANGSZERGYÁR

s a hadsereg szállítója.

Budapest, II. kerület, lánczhid-utca 5. sz.

ajánlja gazdag választékú raktárát mindennemű

rész-, fa-, fuvó-, vonó- és TŰZOLTÓI hangszerekből

valamint minden hangszer-alkatrészeiből.

1 drb jelző-kürt (F. C. 1 vagy -As alaphanggal)	3.50—3.80
1 drb kéthangú jelző, parancsnokok számára sárga rézből	2.—, 2.50—3.—
1 drb kéthangú jelző, parancsnokok számára uj-ezüstből	2.50, 3.50—4.—
1 drb jelző-síp csővezeték számára sárgarézből	—1.00, 1.—1.20
1 drb jelző-síp csővezeték számára uj-ezüstből	1.20—2.—
1 drb -zó-cső, 5000 lépésnyi távolságra	4—5.—
1 drb pergő dob (kis)	9.—10.—

Vidéki meg-
rendelések
utánvét mellett

a legjobban és
legpontosabban
teljesíttetnek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.
Mindennemű javítások jól és olcsón készíttetnek.

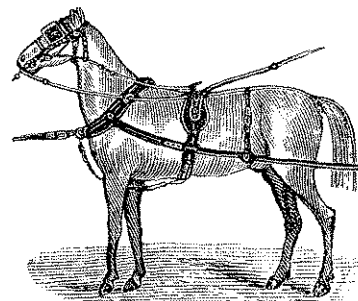
HERISCH OTTO

EZELŐTT

GAST A.

SZIJGYÁRTÓ ÉS BŐRÖNDÖS-MESTER

Budapest, IV., hatvani-utca (uj) sz. 13.

Készít mindennemű **kocsizó, lovagló, utazó** és **vadászati** cikkeket, nemkülönben **tűzoltó** és **torna** eszközöket. Azonkívül minden e szakmába vágó javítást elfogad és eszközöl.

Vidéki megrendelések a **legnagyobb figyelemmel teljesíttetnek.**

A t. cz. tűzoltó egyleteknek

valamint ezek

t. cz. tiszt-, altiszt- és legénységi tagjainak

becses figyelmébe ajánlatik

TILLER MÓR és TESTVÉRE

osztr. cs. kir. és szerb kir. udvari szállítóknak

☞ a „hadi érdemhez” címzett ☜

Budapest, IV. kerület, Károly-körút, a Károly-laktanyában levő

egyenruhakészítő intézete,

hol úgy **egyenruhák** mint **egyenruházati felszerelések**, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készíttetnek. Megrendelések beérkezésük után azonnal fogantatás alá vétetnek és lehető leggyorsabban elintéztetnek.

ÁRJEGYZÉKEK DIJ- ÉS BÉRMENTESEN ADATNAK.

Sürgöny-czim: TILLER udvari szállító, Budapest.

ÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TŰZOLTÓK SZAKLAPJA.

AZ ORSZ. TŰZOLTÓSZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

ELENIK HAVONKÉNT LEGALÁBB EGYSZER.

A SZÖVETSÉGI TAGEGYLETEKNEK DIJTALANUL MEGKÜLDETIK

HATODIK ÉVFOLYAM.

LAPVEZÉR ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ: MARKUSOVSKY BÉLA.

A hivatalos rész felelős rovatvezetője: GORECKY ZSIGMOND, mint szövetségi titkár.

A kiadóhivatal főnöke: KÁLMÁN GÉZA. — Kiadó és laptulajdonos: A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ-TESTÜLET.

csesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST Lipót-utca 43. sz. 28. a.	ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben és vidéken egész évre 2 ft 40 kr., felvére 1 ft 20 kr. — A közlemények és fizetések bérmentesítendőek.	MEGRENDELHETŐ minden hír, postabiztonsággal, a szerkesztő- ségnél és Clair Piata önk. egyetl. pénz- tárnoknál.	HIRDETÉSEK DIJA: Soronként 15 kr. Többszöri hirdettetésnél tetemes árlengedés.
---	---	---	--

Magyarország tűzoltó-főparancsnokai,

Ismerjük az ország legkülönbözőbb vidékeiről érkeznek hozzánk meg-
 az iránt, hogy adnánk felvilágosítást ez vagy amaz egyesület múltjáról,
 jelenéről és tisztikarának az élén álló főparancsnokáról. És mi leg-
 an meg csak nevével sem szolgálhatunk az egyes főparancsnokoknak,
 az egyleitől nyújthatnánk pozitív adatokat.
 hiányon segítendő, elhatároztuk egy állandó rovatot nyitni meg, mely
 tő-tesztületeink főparancsnokainak a névsorát fogja tartalmazni és meg-
 kívánjuk e névsort mindaddig, míg maguk a főparancsnokok teljesse-
 ik azt. A kinek a nevént nem fog sikerülni meg tudnunk — az vagy
 klódik a tűzoltó intézmény haladása iránt oly mértékben, mint ez
 folyólag közelessége volna: vagy nem mer megjelenni nevével a nyil-
 elött.

uth: *József főherceg*, helyettese: *Rusz Lajos*.
isberény: *Czirák Béla* gróf, helyettese a hetes szakaszparancsnok.
apest (önkéntes): *Széchényi Ödön* gróf, tb.
Föllmann Alajos, tb.
Búrány A. Ernő, helyettese: *Bogisich Károly*.
 (városi): *Kompán Béla*, helyettese a fővárosi tűzfelügyelő.
 (ó-budai hajógyár): *Nagy Károly*.
 (gőzmalom): *Wenmann Béla*.
 (magy. államvasutak gépyára): *Lőrinczy Gáspár*.
 (osztrák-magyar államvasut): *Hofer Mátyás*.
 (Ganz és társa waggongyár): *Wojaletsky Károly*.
 (Grunwald és társa szeszgyár): *Ehrlich Mór*.
 (rakósi téglagyár): *Székely Valentin*.
 (Goldberger és társai gyár): *Müller József*.
 (Saxlehner kelenföldi sósforrás): *Richter Lajos*, a budapesti
 önk. testület tb. osztályparancsnoka.
 (Ganz és társa vasöntöde): *Oszlaczky Lajos*, a budapesti önk.
 testület osztályparancsnoka.
 (Spitzer Gerzson gyára): *A gyár-mérnöke*.
st: *Schöber Károly*.
 (Stern-féle szeszgyár): *Dallér István*.
 (Wolfner-féle bányagyár): *Nenfeld Ignác*.
ony: *Martenszky Ánádor*, helyettese: *Sendlein József*.
 { *Bánhiay Béla* báró, helyettes: *Pálffy Antal*.
 { *Müller Lajos*, helyettes: *Stancsu Imre* vezet.
m: *Rüsch Frigyes*, hely.: *Link Lajos*.
Putsch Tóbiás, hely.: *Marschalkó István*.
Egerszeg: *Kovács Károly*, helyettes: ?
cz: { elnök: *Bernhardt Adolf*.
 { főp.: *Marschalkó Gyula*, h.: *Huber József*.
 (bánya): *Csek Lajos*, h.: ?
Hauer György, h.: ?
rom: *Sándor Miklós*, h.: ?
öldvár: *Reitter József*, h.: ?
nyó: *Schlösser Albert*, h.: ?
árad: *Meszy Mihály*, h.: *Hegedűs Géza*.
 { elnök: *P. Szabó Károly*.
 { főp.: *Teuffel Mihály*.
d (önk.-torna): *Tornajgó Caesar*, h.: ?
 (községi): eln.: *Földes Károly*; par.: *Martini Mátyás*
sfchégvár: *Seidl Lajos*, h.: *Paulovits Ferencs*.
zen: *Boczko Samu*, h.: ?
Altórai Sándor, h.: *Sebestény István* és *Bukovics Lajos*.
Krenedits Ferencs, h.: *Maisner Ede*.
 (Saxlehner-féle szalmahévelygyár): *Ifj. Saxlehner Andor*.
a-Gyarmat: { elnök: *Ilarnos Gábor*.
 { főp.: *Hannaly Márton*, h.: ifj. *Schultz Lajos*.
 { elnök: *Krisz Ferencs*.
 { főp.: *Széchényi Ferencs* gróf, h.: *Kondráth Imre*.
nfüred: *Reményfy Jenő*, h.: ?
Pollermann Bertalan, h.: ifj. *Frankenberger Ferencs*.

43. **Érsekújvár:** *Mészáros Kornél*, h.: *Bitto Antal*.
44. **Göllniczbánya:** *Winkler Pál*, h.: ? *Oberländer János*.
45. **Kismarton:** { elnök: *Grüssner Antal*.
 { főp.: *Major Gyula*, h.: *Sait József*.
46. **Kolozsvár:** *Deák Pál*, h.: *Arbósy Gyula*.
47. **Marmaros-Sziget:** { elnök: *Békál Nándor*.
 { főp.: *Berthold János*, h.: *Bozragi Gyula*.
48. **Maros-Vásárhely:** *Lédel Benedek*, h.: *Görög József*.
49. **Kassa:** *Kecser Miklós*, h.: *Kovács S. Ede*.
50. **Miskolcz:** *Soltész-Nagy Kálmán*, h.: *Szombati József*.
51. **Sodvár:** { elnök: ? alnök: *Ráthonyi Balás*.
 { főp.: ? *Komáromy Antal*.
52. **Nagybánya:** { *József főherceg*, tb.
 { *Mikó Béla*, h.: ?
53. **Sátoralja-Ujhely:** { *Mecser Gyula*, tb.
 { ifj. *Pavlus Lajos*, h.: *Székely Imre*.
 (gyárméley): *Wolfsgruber István*, h.: *Gruber Lajos*.
54. **Rózsahegy:** *Angyal Kálmán*, h.: ?
55. **Sicfok:** *Karlberger Gyula*, h.: *Kardos Ferencs*.
57. **Léva:** { elnök: *Csékly Flóris*.
 { főp.: *László Károly*, h.: *Jaross Ferencs*.
58. **Szepes-Remete:** *Pálfi Károly*, h.: ?
59. **Jánosháza:** *Rosa Gusztáv*, h.: ?
60. **Baán:** { elnök: *Parall Ottó*.
 { főp.: *Dohnányi Gusztáv*, h.: ?
61. **Szatmár-Németi:** *Jank Károly*, h.: ?
62. **Szeged** (városi): *Somogyi János*, h.: *Szivad Mihály*.
63. (önkéntes): *Juránovics Ferencs*, h.: *Nágyrányi Pál*.
64. **Abauj-Szántó:** *György Béla*, h.: *Klavács Gyula*.
65. **Brassó:** *Schuster Károly Lajos*, h.: *Himes Ferencs*.
66. **Sepsi-Szt-György:** *Benedek János*, h.: ?
67. **Nagyőröcze:** *Némessy József*, h.: ?
68. **Esztergom:** (megyei): *Uj János*, h.: ?
 (városi): *Décsy Ferencs*.
69. **Nagy-Megyer:** *Balogh Kálmán*, h.: ?
71. **Radvány:** *Bárczy Károly*, h.: ?
72. **Nagy-Kikinda:** *Brettnér Ernő*, h.: ?
73. **Zólyom:** *Tomku Gyula*, h.: ?
74. **Tokaj:** *Székely Károly*, h.: ?
75. **Sárospatak:** *Bogay Zsigmond*, h.: ?
76. **Bucsu-Szt.-László:** *Ráfty Károly*, h.: ?
77. **Keszthely:** { elnök: *Lipp Vilmos*.
 { főp.: ? h.: *Pálz Pál*.
78. **Nyiregyháza:** *Székely Ferencs*, h.: *Majerszky Béla*.
79. **Adony:** { elnök: *Lichy Nándor* gróf,
 { főp.: *Koncsó János*, h.: *Buják István*.
80. **Maiss:** *Linder György*, h.: *Frey János*.
81. **Besztercebánya:** { *Ilarnics Gusztáv*, tb.
 { *Hollersch István*, h.: *Petrák Gyula*.
82. **Szered:** *Patty János*, h.: ?
83. **Réthe:** { elnök: *Prikkel Lajos*.
 { főp.: *Prikkel Károly*, h.: *Sándor Zsigmond*.
84. **Zágon:** *Lédel Benedek*, h.: ?
85. **Ungvár:** { elnök: *Nehrbach György*.
 { főp.: *Mocsary Géza*.
86. **Lőcse:** *Kölling Gusztáv*, h.: *Ormosy Károly*.
87. **Székelyhíd:** *Pankert Mihály*, h.: *Földy József*.
88. **Szempcz:** ifj. *Mészáros Antal*, h.: *Ivor György*.
89. **Csáktornya:** { elnök: *Ziegler Kálmán*.
 { főp.: *Grösz Lajos*.
90. **Gács:** *Forgách Sándor* gróf, h.: *Körmendy György*.
91. **Zenta:** *Mathkócs József*, h.: *Jelencska István*.
92. **Zircz:** *Takácsy Ignác*, h.: dr. *Kemény Pál*.
93. **Sz.-Sorrlyó:** *Virág Lajos*, h.: *Szalgháry József*.
94. **Acs:** *Szabóhegy György*, h.: *Csemák Ilugó*.
95. **Szepesváralja:** *Fest Viktor*, h.: *Kéményszky Imre*.
96. **Büd-Szt.-Mihály:** *Werner Miksa*, h.: *Lukács József*.

97. **Déva:** { *Bartsay Kálmán* tb.
Dobay Károly, h.: *Kénosi Sándor József.*
98. **Fuj:** *Fuj Zsigmond*, h.: ?
99. **Körösbánya:** *Trutia Péter*, h.: ?
100. **Zám:** { *Bartsay Kálmán* tb.
Lekisch Viktor, h.: *Bárdy Kálmán.*
101. **Hátszeg:** *Asztalos Gyula*, h.: ?
102. **Pankota:** *Nyírsztor Jenő*, h.: ?
103. **Gyorok:** *Simon József*, h.: ?
104. **Temesvár:** { I. kerület: *Szabady Frigyes*, h.: ?
 II. „ *Klein Ferdinánd*, h.: *Németh János.*
 III. „ *Vargha Gyula*, h.: ?
105. **Orosháza:** *Macsan György*, h.: ?
106. **Pécska:** *Roth Ede*, h.: ?
107. **Resica:** { elnök: *Hopfgartner Károly.*
 főp.: *Engel Rudolf*, h.: *Wuchlinger János*, *Kern Mátyás* és
Bayer János.
108. **Kézsmárk:** { elnök: *Herzogh Dániel.*
 főp.: *Horrák József*, h.: *Schwartner Róbert* és *Steiner Károly.*
109. **Felka:** *Blásy Ede*, h.: ?
110. **Lencsau:** *Fleischhacker Lajos*, h.: *Schmidt Gyula.*
111. **Ráczeve:** { elnök: *Bházi Acs Károly.*
 főp.: ifj. *Szilágyi Lajos*, h.: *Ziska Gábor.*
112. **Liptó-Tarnóc:** *Fuchs György*, h.: *Kello Mátyás.*
113. **Magyar-Soók és Szelőcze:** *Penger Lajos*, h.: *Mészáros László.*
114. **Kis-Várda:** *Bacsó János*, h.: dr. *Fodor Imre.*

Észrevételek a tüzrendészeti törvényjavaslatra.

Több irányból hallottunk észrevételeket a „T. K.” 10. ik számában közölt javaslat némely pontjaira, sőt annak egészére is, s nem lesz érdektelen, ha a már megkezdett megvitát folytatjuk, annál is inkább, minthogy a már megjelentekből is látni, hogy észrevételek megtétele e törvényjavaslatnál nem éppen a legnehezebb feladatok közé tartozik.

A 15-dik §. a kutakról szólván, igen czélszerű volna még hozzátenni: *„Minden kut, de leginkább az olyan, melynek mélysége s víz tartalma csekély, évenként legalább egyszer kitalvarítandó, sőt szükség szerint kimélyítendő.»* — Szükséges volna ez különösen az alföldön, hol nem annyira mély kutak, mint inkább iszap-gödrök csufoltatnak e néven.

A 16-ik §-hoz hozzártható volna: *„Az agyaggal vagy vízálló cementtel kifalazandó vízmedenczék (cysternák) mindenkör vízzel megtöltve tartandók, szükség esetében viaszállítás által is.»*

A 17-ik §-ba beszúrandó volna: *... mély kút építése ...*

A 20-ik §. arról szól, hogy minden községi képviselő tüzoltó rendszabályt köteles alkotni. Igen czélszerű volna ezen szabályok főpontozatait felemlíteni, már csak azért is, hogy oly községek is, melyekben irástudó ember a jegyzőn kívül nincs, ezek alapján elindulhassanak. Ilyen pontok lennének: a tüzoltói kötelezettség kiterjesztése; ezen köteleesség alóli fölmentés módoszatai; a kötelezett tüzoltóság beosztása, fegyelmi szabálya, s szolgálatának előírása, a fuvarosok s háztulajdonosok és kéményseprők kötelessége, a tüzoltók esetleges díjazása stb.

A «D. Tüzoltóság» című szakasz egészben véve hiányos, a mennyiben a tüzoltóság kötelezett voltáról csak per tangens emlékezik meg; pedig hát ez volna a törvény tulajdonképeni centruma!

A 28-ik §. kezdete helyesebb volna ekképen: *„Minden legalább 50 házból álló községben, e törvény életbe léptétől... czélszerűbb ez így, mert oly helységekben is, hol önkéntes avagy fizetéses tüzoltóság létezik, igen sok esetben szükségesnek mutatkozott egy mindig rendelkezésre álló tartalékcsapat, jelen esetben a kötelezett tüzoltóság.»*

A 31. §-ba beszúrandó volna az első pont után: *«... s az ellene irányult támadások e törvény szerint a leg-szigorúsan büntetendők.»*

A 32-ik §. végéhez illesztendő: *«... miért állásában ez által erősítetik meg, hivatalos szereplésének megkezdése előtt, sőt szükség szerint ezáltal nevezetik ki lehetőleg az ezen községben lévő tüzoltóságok parancsnokainak sorából.»*

A 33-ik §-ba beszúrandó: *«... a segélyre elsőnek megjelent önkéntes, fizetett, s azok nem létében, kötelezett tüzoltók parancsnokát ...»*

A 35-ik §-ba beszúrandó: *«... önkéntes adakozás, e törvény ellen elkövetett vétségek miatt kirott s befolyt bírságok*

s a tüzoltói kötelezettség pénzben való megváltása folytán be-összeg utján nem fedezhetők ...»

Az 51-ik §-ba bepótlandó volna: *«... lehetőleg a vényhatóság területén lévő önkéntes tüzoltó egyletek parancsnokai közül ...»* — s pedig azon okból, minthogy előző azon eset, hogy ezen területen megfelelő ember nincs, s pedig csakis kötelezett tüzoltóságok vannak, melyek rendelkezesebb praxissal bírnak, mint a folytonos akcióban lévő tüzoltó-egyletek.

Az 52-ik §. szól a köztörvényhatósági s járási ügyelőkéről, melyek hivatala tiszteletbelinek tervezetük, ennek ellenében czélszerűbbnek tartanám ezen két felügyelő helyett a beosztást olyképen eszközölni, hogy ezen köztörvényhatósági felügyelők közvetlenül teljesítenék a felügyelő területükön s felettük állna még egy országos főfelügyelő, mint ez Németországban van s igen czélszerűnek mutatkozott. Ekkor az 52-ik §. így hangzanék: *«A köztörvényhatósági tüzoltófelügyelő állására nézve tiszteletbeli s társadalmi a közigazgatási bizottságnak; hivatalos útjain eszközölt dásai az országos tüzoltó pénztárból fedesztetnek. — Kötelezettség a törvényhatóság területén a felügyeletet gyakorolni s a fenforró hiányok és sérelmek orvoslását eszközölni, felvilágosítani, szolgálni, sőt ujonnan keletkezett egyletek begyakorlásáról gondoskodni s évenkénti jelentését a beszerzett adatok s kimutatásokkal együtt az országos főfelügyelőhöz felterjesztetni.»*

«53-ik §. A magy. kir. belügyminiszter az országos tüzoltó szövetségi elnök meghallgatásával kinevezi egy országos tüzoltó főfelügyelőt, ki állására nézve tiszteletbeli, de az ügy érdekében tett kiadásai az állampénztárból megtérítetnek. — Kötelezettség a köztörvényhatóságok területén, a köztörvényhatósági felügyelő által, a felügyeletet gyakorolni, s azokat ellenőrizni, s a forró hiányok és sérelmek orvoslását eszközölni, új egylet létesítésén fáradozni s azok szervezéséről gondoskodni, végül a köztörvényhatósági felügyelők jelentéseit, saját jelentése kapcsán a beszerzett adatok s kimutatásokkal együtt, az országos ponti választmány elé évenként felterjesztetni s működéséről számolni.»

A mi a kötelezettségi tüzoltóság szervezetét illeti, nem lesz érdektelen erre vonatkozólag is némely németországi adatot közölni. — Így Wiesbaden városának (hol önkéntes s fizetett s kötelezett tüzoltóság van) tüzoltási rendszabályát a következők foglaltatnak: A három tüzoltóság élén áll a fővezénylő (Branddirector) s 3 helyettese, kik a tüzoltóság által választatnak, de a városi hatóság által erősítetnek meg. — A kötelezett tüzoltóságba tartozik minden polgár s valamint az állandó tartózkodású iparosok 25—40 éves kor helyettesítésnek nincs helye. — Ezen kötelezettség alól fölmentvők: az állami, udvari, községi hivatalnokok, katonák, papok, tanítók, orvosok, gyógyszerészek, biztosító társulatok ügynökök s a testileg alkalmatlanok, orvosi bizonyítvány alapján. — Ezen kötelezettség megváltható évenkénti márká = 5 ft 40 kr. pénzösszeg által, mely tüzoltói célra használtatik. — Minden év január havában bocsátatnak régi, kiszolgált tagok, s vétetnek fel az ujonczok, kiknek fővezénylőnél személyesen kell jelentkezni e hó elsejéig. A kötelezettség alól fölmentettek, ha mégis tüzoltók, mikor felmenthetők; az önkéntes s fizetett tüzoltók kiadásai szabály alá esnek, de kilépésök vagy belépésök a fővezénylőnek 3 nap alatt bejelentendő. — A kötelezett tüzoltóság város-kerületek szerint van, lakása után, csapatokra beosztott, átköltözés más kerületbe 8 nap alatt bejelentendő az új csapat osztatás miatt. — Minden csapatnak van egy a hatóság által kinevezett vezetője, ki a csapatot szükség szerint beosztja s altiszteit kinevezi. A kötelezett tüzoltóság csak 1-2 tagot visel; külön kürtjelzés által hivatik össze, mikor is meg kell köteles; alkalmaztatik mint tartalék a város határában tüzeknél akkor, ha azok sokideig tartanak s nagy kiterjedésűek vagy egyidőben több tüzesetknél; végre e célra égisceknél.

Salzburgban a csapatvezetők az önkéntes tüzoltók között, városban lévő háztulajdonosok közül választatnak az illető csapatok által.

Meiningen városában, hol csak kötelezett tüzoltóság van, az összes tüzoltói szerek s szerelvények a város tulajdonában vannak.

ezik s a szivattyumester köteles azokra felügyelni; a tűzoltóság tagja minden lakos 17—40 éves koráig; felmentvők a szociális s oly hivatalnokok, kiknek elfoglaltsága s nélkülözhetősége a hivatalban kimutatható; kizártak a rossz hírnevűek — A sorozás s elbocsátás márczius hóban tartatik s felvettek a vezénylő által osztatnak ki a szakaszokba, s a mászóknál vétetik tekintetbe az önként jelentkezés. — Az első területen lévő tüzeknél a várostól fizetést kapnak s az első három óráért 3 márk = 1 ft 80 kr. s minden további három óráért 2 márk = 1 ft 20 kr. Mulasztásokért büntethetők 60 márk = 36 frt pénzbírság, vagy pedig napi fogság erejéig.

Sondershausen városban a kötelezettség alóli megváltás helyettes állítása mellett, 20 márk = 12 frt, a nélkül pedig 30 márk = 18 frt. — Minden lótulajdonos köteles a ló rendelkező alá bocsátani, miért lovonként s óránként 1 márk = 60 kr. díjazást kap egészen 10 márk = 6 frt végig minden ló után. — A városban lévő tüzeknél kap a tűzoltóság tagjai rang szerint 50 fillér = 30 kr.-tól 1 márk = 60 kr.-ig összegig díjazást, de csak 3—9 márk (3 ft 80 kr.—5 ft 40 kr. összegig; vidéki tüznél 2—5 márk (2 ft 20 kr.—3 ft díjt kap, illetve ha a tűz hat óránál tovább tart, 4—10 márk = 2 ft 40 kr.—6 frt díjat; gyakorlatokért a rangszerint 20—50 fillért = 12—30 krt, kivéve a főnyílót, ki mint városi tisztviselő állandó fizetésben részesül.

Bercsey Szilárd.

A tűzrendészeti törvényjavaslat zárhatározata.

A »Tűzoltó Közlöny« 1884. október havi számában jelent javaslat zárhatározata teljes laconicusságában így szól: »53. §. Jelen törvény hatálya Budapest fővárosára terjed ki.« — Ha már most kérdeznék, hogy milyen költségek mellett mondható ez oly röviden s határozottan? Az igazságára igen nehéz volna a feleletet megadni. Állításom szerint a költségek a következők:

Budapest fővárosának tűzoltósága áll 3 részből, ugymint a vidéki városoké is, az egyik részét a városi, a másik részét a gyári, malmi- és vasuti tűzoltóságokból. Ezek együttvéve igen szép, az 1000-hez viszonyított létszámmal bírnak, de mindamellett szükség esetén nem elegendők, mert a gyári, malmi tűzoltóságok saját gyáraik megvédésére hivatvák első sorban s így a szabály szerint el sem vonhatók; a fizetett városi csapatok; a legnagyobb szükség esetén is, csak 60 emberrel rendelkezhetnek, az önkéntes tűzoltó-egylet tagjai végre szétlakásaik folytán csak lassan összpontosíthatók. Ezen okok miatt tehát csak úgy lehetne segíteni, ha vagy a fizetett csapatok létszáma kétszerezetné meg, vagy a törvényjavaslat értelmében az önkéntes tűzoltók száma a kötelezett tűzoltókéhoz állították, s így elérhető volna, hogy gyorsan államirozzhatók volnának.

Fővárosunkra nézve ez az előnyösebb mód, mert a fizetett csapat létszámának felemelése a költségek megkétszerezését is vonná maga után; ellenben a kötelezett tűzoltó-egylet elszerezése s kitarthatása annak $\frac{1}{4}$ részébe sem kerülne. A kötelezettségi tűzoltóságba besorozandó volna minden 10 éves, ép testalkatú, egészséges férfilakos, kivéve a katonákat, kik állami, városi, iskolai vagy egyházi hivatalt viselnek, valamint azok is, kik valamely tűzoltóság tagjai, akiknél csak ezen gyárban alkalmazott munkások), vagy községükönél fogva tűzöri teendőket végeznek. Ezen kötelezettség alól csak orvosi bizonyítvány alapján lenne felmentés adható, és azoknak, kik bizonyos évi járuléka, pénzügyi lefizetése által, a tűzoltóskodás alól magukat megváltják. A kötelezett tűzoltóság létszáma kitenne kb. 300—400 főt, melyek 3—4 órás szolgálatot ellátni képesek lennének, s melyek fenntartási költségeinek fedezése a megváltott járulékaiból történhetné. Így volna elérhető az, hogy a fizetett tűzoltócsapat megmaradhatna jelenlegi létszámában s teljesítene a nappali s színházi őrszolgálatot, míg a kötelezett tűzoltóság főleg az éjjeli s a külső területekre

első szolgálatot teljesítené. A két tűzoltóság egymást kiegészítené, megbízhatóság tekintetében egymással vetélkednék. A kötelezett tűzoltóság fegyelmi tekintetben a városi hatóság alatt állna. Így van ez Németországban igen sok városban s pedig olyanokban is, melyek Budapesttel egy, vagy még magasabb színvonalon állanak; így van ez pl: *Münchenben*, hol a tűzoltóság létszáma 560 fő s a kötelezett csapat 6, mondhatni, őrséget lát el; így van ez *Stuttgartban*, hol a létszám 1360 fő, két zászlóaljba beosztva; s mindkét említett város a tűzoltóság hazája, a legkifejlettebb tűzoltósággal bír, melynek élén a híres Jung s Grossmann szakfőnökök állnak.

Mind ezekből tehát látható, hogy az 53. §. fenntartása a főváros érdekeinek károsításával azonos s mint ilyen, a törvényjavaslatban jogtalan helyet foglal el.

Hasonlóan kívánatos, hogy a fővárosi tűzoltóságra a javaslat 24. §-a is kötelező legyen, már a szomszéd falvak, nyaralók érdekében is; valamint a 27. § is, minthogy éppen a fővárosi, malmi, de, sőt a városligeti vízvezeték is *nem normal csavarral* bír s így zavarra könnyen adhat okot. Végül az 51. §. értelmében a főváros egy külön köztörvényhatósági tűzoltó-felügyelői területet képezhetné, de a melyre jelen törvényjavaslat éppen úgy kiterjed, mint a vidék bármely más kerületére, mindkettőre egyforma czélszerűséggel alkalmaztatván s mindkettőre egyenlően áldást hozó lévén.

Tátravidéki.

A szatmár-németi nagy gőzmalom tűzoltói szempontból.

A szatmár-németi ö. t. egyesület főparancsnokává történt megválasztásom óta tanulmányaim egyik fő tárgyát a helybeli nagy gőzmalom képezte, és már évek óta a gyakorlatokat annak technikai megtámadásával hoztam kombinációba; de dacára, hogy általam az illető helyeken tett felterjesztések folytán a helybeli ö. t. egyesület egy igen jó hydrofort kapott, és a régi rendszerű gépek, együttes működés céljából, egységes csavarral lettek ellátva és hogy a gőzmalom-társulat is egy nagyobb hydrofort szerzett be; végre tekintetbe véve, hogy a tekintetes közgyűlés lassankint 1000 méter szállító tömlőt bocsátott az egyesület rendelkezésére: minden új és újabb tervezésnél azt kellett tapasztalnom, miszerint a netalán kiütendő tűzvész elfojtásához a szatmár-németi ö. t. egyesület és a gőzmalom-társulati gépek és felszerelések nem elégsek arra, hogy a rohamosan terjedő tüzelemet sikeresen eloltani lehessen, mert az egyesületnek egy kellő magasságu toló-létrája nincs, melylyel a mentést czélszerűen lehetne eszközölni.

Ezen ügyben való tanulmányozásaimnál azon meggyőződésre kellett jutnom, miszerint tekintetbe véve a nagy haladást, mely a XIX. század II. felében a tűzoltási téren elért, mindamellett itt a legfontosabb eszköz eddig majdnem teljesen elhanyagolva s figyelmen kívül van hagyva; értem a gőzmalomokban rendelkezésre álló gőzerőt, mely a netalán keletkező nagy gyáregészeknél a tűz elfojtására még használatba nem vétetett.

Es ez állításom megerősítésére szolgál a miskolci gőzmalom és a surányi nagy cukorgyár elpusztulása.

1883. évben vettem részt a m.-szigeti ö. t. egyesületi zászlószentelésén; az 1884. évben a nagyváradi ö. t. egyesület által rendezett hasonló ünnepélyen, mely két helyre nem a mulatási vágy, hanem a tapasztalatok gyarapítása utáni szomj hajtott, hogy így magamnak a tűzoltás terén szélesebb ismereteket szerezzek és az egyesület fontos feladatához emberbaráti segédkez nyújtására képesebb legyek.

A m.-szigeti kirándulásom alkalmával a mellett, hogy az éjszakai-keleti ö. t. szövetség megalakulásán fáradoztam, a Gröök-testvérek által berendezett nagyszerű gőzfűrészgépgyárat, illetőleg annak tűzoltási berendezését tanulmányoztam; a nagyváradi kirándulásnál a tűzoltó-por hatásával ismerkedtem meg.

M.-Szigeten örömmel láttam, hogy az ottani gőzgépmotora úgy van berendezve, hogy a netalán kiütendő tűz eloltásához a gőzgépnek egész erejét vizszivattyúzásra lehet

fordítani és ennek köszönhetik a gyártulajdonosok, hogy már két tüzesetet meg lehetett fékezni.

A nagyvárad kiránduláspál tapasztaltuk, hogy a tűzoltó por tulajdonában levő ö. f. egyesületi tag a tüzelemet sokkal nagyobb bátorsággal és biztonsággal támadhatja meg, mint azt a nagyérdemű közönségnek az őszön a löveldében szerencsém volt bemutatni.

Az eddigi tanulmányozások és tapasztalások következő eredményre vezettek: beláttam, hogy a szatmár-németi nagy gőzmalom, mely öt emeletes épületben, messze kiágazó átkötésekkel (transmissiókkal), nagy erejű és a földszinten külön helyen felállított, gőz által hajtott, géppel hozatik mozgásba: tűzbiztonsági szempontból, egy néhány vizes kádon kívül, semmivel sincs védve, sőt a legszükségesebb létrák is hiányoznak.

Ha most az 5 emeletű malom épületében valamely részen tűz ütne ki, úgy az első kellék lenne, hogy a tűz által megtámadott helyen a mozgás megszűnjék, mert először a sebesen forgó gépszíjak és kerekék által nagy légáramlat keletkezik és az égő testek ide-oda lökése által a tűz csak gyorsított; másodsor a gépezet működése által támadt lármában az oltás és mentés iránti intézkedéseket, szóbeli rendelkezéseket megérteni nem lehet; viszont az által, ha a nagy gőzgép megállítatik, a mentéshez legsikeresebb mozgó erő bérévé tétetik.

Mert 100 és 100 legmegfeszítettebb emberi erő képtelen azon vízmennyiséget előteremteni és emelni, mire a nagy gőzmalom gőzgép képes lenne, ha a malomhajtástól megszabadulva, az oltáshoz szükséges vizet teljes erővel s azonnal a kellő helyre szállítani tudná; de a jelenlegi szerkezet mellett a gépet a malomszerkezettől úgy elzárni, hogy más munkát végezzen, nem lehet. Ha más malmok és nagy gyáraknak berendezését megtekintjük, szintén hasonló hiányos szerkezettel találkozunk.

Szerény véleményem szerint azon gépészmérnök, ki az eddig létező, gőzzel hajtható gépeknél oly javítást hozhatna be, illetőleg találna fel, mely szerint tüzvész esetén a malmot vagy gyárat azonnal el lehetne zárni és a gőzgép rögtön, mint vízszivattyú működhetnék, a gyáraknak kiszámíthatatlan nyereséget nyújthatna és a most sok esetben kenyér nélkül maradt 100 és 100 munkás családnak a mindennapi kenyerét megtartaná, a tulajdonosoknak pedig tetemes vagyonát nagyobb biztonságba helyezné.

Hogy ezt elérni lehessen, mindenekelőtt egy nagyobb-szerű szivattyúra van szükség; a vízvezeték pedig az egész gyárépületben a legkiterjedtebben beállítandó, hogy a vizet az épület minden részébe bevezetni lehessen; másrészt elkerülhetetlen, hogy az egész gyárépület a gépházal jó telefonhálózattal összekötöttesse hosszék vagy más még célszerűbb rendszer behozassék.

Hogy a gyárakban a jelenlegi szerkezetű gőzgépeknél sokszor igen nagy, majd le nem győzhető akadályok fognak előfordulni, hogy ha az említett rendszert a gyárak behozni szándékozzák, magától értetődik; ezen irányban hadd legyen szabad nekem nézetemet előadni.

Sok gyárban, mint a szatmár-németi gőzmalomban is, van egy nagyobb-szerű szivattyú; itt a figyelem csak arra irányozandó, hogy ezen szivattyú, a nagy gőzgép által, a többi gépektől elkülönítve, önállóan s azonnal mozgásba hozható legyen.

Továbbá a felállítandó vízvezeték úgy helyezendő el, hogy a vizet az épület minden részébe lehessen szállítani, sőt minden helyen a vízvezeték egységes csavarral felszerelt csapokkal legyen ellátva, hogy így az oltás bármely pillanatban és bármely helyen, csak egy kis szállító tömlő és sugárcső alkalmazása mellett, vagy csak a csap lecsavarásával legyen mindjárt eszközölhető.

Természetes, hogy a szatmár-németi gőzmalomnál a szivattyúnak ily alkalmazása mellett igen lényeges nehézségek fognak előfordulni; de úgy hiszem, hogy kifizetné magát, ha csekély értékű hozzáépítés által ezen akadályokat legyőzni

nak látnám az ugynevezett álló vagy fali szivattyú (Ebrüend Dampfpumpe) felállítását, melynél a nagy gőzgép vezető gőzcső csupán csak egy csavarással ezen álló szivattyúhoz vezethető lenne.

Ilyen szivattyúkat a legújabb időben a legjutányos árak mellett, tartós szerkezettel és nagy hajtó erővel 1200—1800 frtig Walsler Ferencz gyáros készít. Ezen szivattyú helyett lehetne egy kis, 10 lóerejű hajtógépet pont-forgó szivattyúval (Centrifugal-Pumpe) önállóan alkalmazni, mert már egy 60 milliméter átmérőjű ily szivattyú körülbelül 400 liter vizet percenként 10 méter magasságra, illetőleg több 1000 méter távolságra hajtani; sőt ily 100 milliméter átmérőjű szivattyú már háromszoros eredményre képes dolgozni. Ha pedig ily szivattyú nagy kerék átmérővel alkalmaztatik, lehetséges a víznyomást 3—5 légnyom (Atmosphäera) emelni; az ily szivattyú továbbá azon eljárást nyújtja, hogy általa a már előbb említett általános vízvezeték tetszés szerinti mennyiségű sugárcsőveket alkalmazhatni, a nélkül, hogy ez a hatást csökkentené vagy a malom működést be kellene szüntetni, vagy szélkazanokat alkalmazni.

Az is igaz, hogy ily szerkezetű szivattyúk 3—5 szoros erőt vesznek igénybe, mint más jó szerkezetű szivattyúk; ez itt, hol annyi erő áll rendelkezésre, számításba nem jöhet.

Ugy hiszem, hogy ezen értekezés által úgy az érdekes tüzoltó egyesületeknek, mint a gőzmalom és más gyárak tulajdonosainak szolgálatot tettem, és igen örövendő, hogy valamely gyári gépésznek vagy gépészmérnöknek sikerüljön jelenlegi gépeket ezen irányban átalakítani és ez által az emberek sokszor a legnagyobb veszélynek kitett, nagy vagyont viselő, gyárakat a tűz pusztításai ellen biztosítani.

Junk Károly

főparancsnok.

A dunaszerdahelyi parancsnokság évi jelentése.

Az országos tüzoltó-szövetség alapszabályai értelmében kötelessége a szövetségbeli tüzoltó-egyletnek viszonyairól a szövetségnek beszámolni.

A dunaszerdahelyi önk. tüzoltó-egylet, illetve század által az alábbiok ezen rendelkezése, ez ideig — sajnos! — figyelmen kívül hagyva, s ez onnan ered: hogy az eddigi parancsnokságoknál soha sem le nem segédtsit, ki az ilyenmü teendőket elvégezze, — a mennyiben mindegyik gyakorló-tisztek egyike, illetve a mászó-mentő osztályparancsnok, utóbb az alparancsnok bizott meg a segédtsit teendők végzésével is, — másrészt a parancsnokoknak sem lévén idejök az egylet, illetve század viszonyait illetesen kitüntető jelentést megtenni, az végképen elmaradt.

Hogy tehát a század az elmulasztottakat némileg helyrehozza és a központi választmány előtt létezését be is bizonyítsa, annak nevében a parancsnokság az alábbiakat jelenti, megjegyezvén, miként ezen jelentés összeállításánál lelkiismeretesen igyekezett az egyletnek, úgy általa is, valamint az előfokvó adatok alapján összegyűjtött mozzanatait felsorolni:

A dunaszerdahelyi önk. tüzoltó-egylet legelőször az 1874. évben a meg és az ugyanazon év május 30-án tartott alapító közgyűlésen Kondé C. itteni volt járásbíró elnökléte alatt készítették el az alapszabályok, mely helybenhagyás végett fel is terjesztettek. A század parancsnokául Feuerl. Zsigmond uradalmi tisztartó lón megválasztva. Az alapszabályok a nagy ságu m. kir. belügyminiszterium 31745/874. számú leiratával pótlás visszaküldettek, de, bár a század működött, az alapszabályok többé felterjesztés nem lettek.

A század az 1875. év nyaráig, tehát fennállása óta, egy évig folyamatosan működött, a midőn feloszlott. Hogy mily körülmények idézték elő feloszlást a felől e parancsnokság nem bír tudomással s egyáltalán minden bizton hiányzik. A volt egyletnek, ez időre vonatkozólag, nagyon csekély munkánk most már; csakis néhány parancs s irat bizonyítja egy fennmaradt működését. Tény, miszerint akkor az országos szövetség tagja is volt még feloszlása után is mint olyan vezetett — nem lévén e körülmény idején bejelentve, — miglen a tagok sorából töröltetett és a hátralékos tagdíj is leiratott. Azon időben voltak az egyletnek alapító, pártoló- és megalapító tagjai, de azok száma is ismeretlen.

Az 1878. év nyarán az egylet ismét létesült, és a működő század vezekedett s ez időtől fogva maig is fennáll. A mondott időben az Dunaszerdahelyi nagyközség, mint alapító tag hozzájárulásával jött létre s csakis a működő század képezi — ugyszólván — az egylet is, kivétel csekély számu egyleti tisztviselőknél, mert ez időtől kezdve sem alapító, pedig pártoló tagja nincs. Az egylet elnöke, újjáalakulása óta, Krasznai Ferencz helybeli ügyvéd és járásunknak volt országgyűlési képviselője.

nessen működött; nyáron át minden héten egyszer szergyakaratot, n menetgyakaratot, telen pedig iskolákat tartott s az itteni viszo- pest teljesen kiképezte magát, úgy, hogy egész rendszeresen mű- mely veszélyvel szembe szállhat.

uj egylet alapszabályai az 1880. évben elkészítettvén, helyben- ttt feltérszertettek s az 1880. évi február 25-én 7436/1880. sz. alatt nagyattak. Pirk Flóris parancsnok egész 1883. szeptember elejéig század ügyeit és vezényelte a századot, mely időben családi körül- l leköszöni kénytelenítettvén, helyébe Füleký Endre ítteni kir. í aljegyző és akkri alparancsnok választott főparancsnokká, ki nínőségben maig a század élén áll. Utóbbi parancsnok intézkedése ztettét ki a segédtsízt is s a folyó évben már igyekezttünk a század mennyire a körülmények engedték — rendszeren vezetni s a régi megszűntetni, illetve pótolni.

ugyan, miként ez idő szerint még sok híny van, mely megszün- de híhető, hogy a jó igyekezet és kitartás eltávolítandja az akadá- jójővre képes leend a parancsnokság mindenről azonnal pontos t adhatni. Törzskönyvek a századnál soha sem vezetettek, de zékek sem, s így az új parancsnokság nem haladhatott biztos másrészt amugy is ismerős levén a század viszonyaival, nem volt tlen annak szellemi működését is igazgatni.

szégyen reánk nézve ezek bevállása, mert ez utóvégre is nem a ancsnokság hibája, s csakis ezt lehetne a volt parancsnoknak sze- de meglévő az igyekezet a már támadt bajok megszüntetésére, hogy azok miatt a jelenlegi parancsnokságot kárhoztassák, annyival ort éppen az utóbbi időben a század a közönségnek méltó elisme- í magának gyakorlati működése által.

század az 1878. év óta tagja az országos tüzoltó-szövetségnek. év augusztus 8-án szenteltetett fel a század zászlója, melyet Bartal szlóánya) és Németh Miklósné urnák adományoztak még az

század által használt szerelvények Dunaszerdahely nagyközség, mint elajdonát képezik; ezek állanak: két újabb szerkezetű kocsifecskendő (omó), egy régebbi szerkezetű, de átalakított könnyű kocsifecskendő, ís, 1 alparancsnoki, 4 tiszt, 8 altiszt teljes felszerelés (sisak és zivattusok és rendőrök részére szükséges övek és kötelek, két klya, 6 db kézi lámpa, és végre a szükséges számú létrákból. (Két oggal, két féll horog nélkül, 1 db 4 méter hosszú dugó, 1 db támasz adalon felállítható kettős létra). Előfogatall a század nem rendel- de vész esetén a lakosság részéről ilyenekkel elég gyorsan láttatik tésen a fuvardíj megfizetése mellett, melyet a század önszegélyző előlegez, míg az az illető községtől, a járási szolgabíró intézkedése nem fizettetik, szükség esetén pedig behajtatik. A század által elvények kijavításának, úgy az újonnan beszerzeteknek költségeit z viseli.

század magánvagyonát, mely «önszegélyző-pénztár» czimen kezeltek, s e czéla rendezett mulatságok úján befolyt jövedelmek képezik ki, s ezen alap csupán segélyezésre, s tüzvéz vagy gyakorlat házatban támadt károk megtérítésére szolgál. Jelenlegi összeg az íztárban: 493 frt 75 kr.

úrri hónapokban, minden évben, éjjeli tűzörség adatott a század város- által a szertár mellé e czéltől építettett örszobába. Nem e örszobának, a tűzörség két tagja a városban cirkált felváltva, y eredményre vezetett itt, miután a vidék lapályos s a város nem is épülettel.

tettel árán, miként a század által adott összes tűzörségek száma a az ötszázadikát elérte, a parancsnok intézkedése folytán — ezen f. év szeptember 10-án, a parancsnok, mint őrparancsnok vezetése ázad tisztikara által tartatott meg.

már fentebb is jelezve volt — a folyó évben is, mióta az idő — minden héten tartatott egyszer szergyakaratot, s ezen gyakor- sztaítt működése a századnak mindenben teljesen kielégítő.

a tüzeseteket illeti, azoknak a század a folyó évben — sajnos! — , mert szerencsétlen vidékünket gyakran és igen érzékenyen súj- s. Tüzeset összesen volt 17 a folyó évben, melyek közül 9 esetben tve egy mentő-osztálya (egy fecskendővel) kivonult s valóban el ú, hogy az Isten velünk volt mindannyiszor; mert, bár kétségbe- n után, végre is sikerült mindig a bősé clem urává lennünk, és l teljesen nem is győzhettük le, de aránylag igen rövid idő alatt — a továbbterjedésben gátolhattuk.

íbi tüzeset részint kisebb mérvű volt s a lakosság által azonnal színt pedig tőlünk igen távol, s csak későn jelezve, úgy, hogy tere sem volt eredmény remélhető.

etesen: Hódos községben f. év augusztus 4-én, hol 41 telkes gaz- cépületekkel együtt — mintegy 60 épület és temérdek, még ki gabna égett. — ámbár alig volt remény a sikerre, végre mégis voltakna a tüzet tovább terjedésében meggátolni és még igen sok nenteni. Hasonló eset volt f. év szeptember 19. napján Padány ol melléképületekkel együtt, mintegy 50 épület és igen sok takar- ítt is, bár jó távol van tőlünk, szerencsére éppen jókor érkezttünk tálhattuk a továbbterjedést. Mindkét esetben, szerencsés műkö- , án az egész helység a lángok martaléka leendett; hiszen igaz, í maga is tesz ily esetben tőle kitelhetőleg, de itt csakis rend- segíthet, mert a lakosok ijedtségöknél fogva sem képesek az öngő elemnek korlátot vetni. Ezen két iszonyu tüzvéz szerezte zegény századunknak a szükséges és oly jól megérdemelt becsü- aságunk; most már belátja, mennyire kell, különösen vidéken a az egyes községeknek csakis nagyon primitív oltószerek vannak.

ily módon kellett azt megnyernünk, de remélhető legalább, miként ve intő példának fog a közönség előtt állani s ezentul nem vonja z elnyerés szükséges pártfogást.

Még három nevezetesebb tüzesettünk volt a folyó évben; ugyanis egy helyben, márczius 17-én, midőn Goldberg Mór itteni építélfakereskedés égett, — továbbá Várkonytt, szeptember 6-án, hol 8 ház — s legutóbb szeptember 28-án Hegybene-Éthén, hol nagy mennyiségű takarmány égett. Ez utóbbi eset- ben is csak a század közbelépésének köszönhető, hogy lakház vagy épület egyáltalán el nem égett, a mennyiben itt is szerencsésen sikerült a tüzet meg- fékezni.

Végül megjegyezzük még, miként a századhoz az 1883. év márczius 30-án az egyházzeljei fiók csatlakozott, azon évben létesülvén dr. Hányi Károly járásorvos s századunk orvosának buzgó fáradozásai folytán; mely fiókszázad Vermes Péter fb. parancsnok és fentnevezett orvos, mint a fiók alparancsnoka vezetése alatt, úgy gyakorlati, mint szellemi tevékenységére nézve, az anya- századdal egyöntetű eljárást követ; kivéven azon kevés esetet, midőn attól eltérőt az ottani helyi viszonyok igényelnek. A fiókszázad még mult évben megkezdette rendszer működését és igen jól kiképezte magát. A várkonyi tüz- esetnél f. év szeptember 6-án szintén megjelent és teljes meglegedésre mű- ködött. A fiókszázad létszáma, mint az a 7. alatti beosztásból is kiténik, 62 fő; az anyaszázad létszáma 99; az egyleté, beleértve a fiókszázad tagjait is, 165 fő.

Ezekben azt hisszük, teljesen kifejtettük a dunaszerdahelyi önk. tüzoltó- egylet, illetve század viszonyait; legalább annyiban teljesen, a mennyiben ezt a hiányos adatok nyomán tenni lehetséges volt. Igaz ugyan, mikép ezt nem a legkörülményesebben tettük, de szükségtelennek találtuk a hosszadalmasságot.

Füleký Endre,
főparancsnok.

Jány István,
hadnagy-segédtsízt.

Páris tüzoltósága 1883-ban.

A párisi rendőr-praefectura jelentése szerint a tüzoltó- ezred igénybe vétetett:

évben	kéménytűznél	egyébb tűznél	összesen
1878	1432	755	2187
1879	1857	878	2733
1880	1309	786	2095
1881	1585	945	2530
1882	1050	982	2038
1883	1688	905	2593

Az 1883-ik évben a tüzek által okozott kár 7.563,014 frankot tesz ki s pedig 238 tüz 1000 franknál nagyobb kárt okozott, 662 tüz ellenben kisebbet; az elsőek együttvéve 7.434,900 frknyi kárral jártak, utóbbiak összesen 128,114 frk kárt okoztak, vagyis átlag egy tüzre 31,239 illetőleg 194 frk esik. Ezen tüzeknél 8 ember halva, 27 ember pedig élve hoz- zatott ki az égő épületből, míg 51 tüzoltó megsebesült s pedig 2 sulyosan.

Az ezred, melynek élén egy ezredes áll, 2 zászlóaljából van alakítva, melyek mindegyike 6 századra oszlik; az állo- mánya 50 tiszt s 1693 altiszt s közlegény. Az ezred törzse a Boulevard du Palais 9. száma alatt van elhelyezve, míg a 12 század 12 laktanyában van elszállásolva. Mindegyik lak- tanya ellátja kerületének állomásait legénységgel s szerekkel. Minden kaszárnyában szolgálatot tesz: 1. Egy örség, mely áll 1 tiszt, 3 altiszt, 5 káplár, 17 tüzoltó s 1 kúrtozból, s mely kezel: egy szivattyut (pompe à eau et à air), két tömlő- motollát 400 méter tömlővel, egy tartalékkocsit (azon kerü- letekben, melyekben kevés hydráns van) és egy vízherdó- kocsit. Ezen legénység s szerek az első tüzjelre vonulnak ki.

2. A tartalék, melynek feladata nagy tüz esetén saját s a szomszéd kerületekben segélyt nyújtani. 1883. évi december 31-ike óta fennáll 10 gőzszivattyu állomás. Egy ilyen állomás kivonulása mindig a két szomszéd állomás kivonulásával jár. Minden ilyen állomáson van 1 altiszt és 7 ember, beszámítva 2 kocsist, egy gőzszivattyu s egy kocsit 800 méter tömlővel. A meglévő 81 városi állomások mindegyikén van 1 káplár, 3 tüzoltó, egy szívó- vagy nyomómű szivattyu s a kellő számú mentőeszközök. A már létező 40 órállomásokon van 1, vagy 2 tüzoltó egy 120 mtr tömlővel ellátott tömlőmotollal vagy kocsival. Ezen kívül van 2 nagy tolólétra, mely 1884. év óta szaporítottatik, úgy, hogy minden kaszárnyában egy legyen. Színházakban s nyilvános épületekben állandóan tartózkodik 27 örség 2—4 emberrel. A távirida-háló, mely kizárólagosan tüzoltói célokra használtatik s az ezred által kezeltek, 350 kmtr hosszú s 100 jelzőállomással bir. A háló központja az ezredtörzsnél van, melylyel a kaszárnyák s ezek által a 133 kisebb állomás van összekötve.

Szeged város tüzoltósága.

Mielőtt Szeged város fizetett, tehát városi tüzoltóságát leírnám, megjegyzem, hogy itt egy önkéntes egylet is lét- zik, mely azonban úgy erkölcsi, mint anyagi segítség hiány-

ban, csak úgy teng; daczára annak, hogy derék főparancsnokuk Juranovics ur nemes és buzgó önfeláldozásában minden befolyását igyekeznek az egylet érdekében felhasználni.

Az önkéntes tűzoltó egylet létszáma csak 30—40 tűzoltóból áll, kik éjjeli szolgálatot sem tartanak.

Iroda- és őrhelyiségeik az alsóvárosi plébánia-templom közvetlen közelében van, a hol egyszersmind szereiket s lovaikat (?) is tartják. Összes szereik a következők: 1 mozdony szivattyu, 1 kocszi szivattyu, 1 szerkocsi, 1 tolólétra és 1 legénységi kocszi, melyek mind Seltenhofer soproni tűzoltó-szer-gyáronál készültek; ezek közül különösen a tolólétra, (melyet ott létem alkalmával a derék főparancsnok előttem fel is állíttatott) tűnik ki, mely úgy, egyszerűségénél fogva, valamint hogy könnyen és gyorsan szerelhető, minden tűzoltó egyletnek igen ajánlható szer.

Lovaik (3 pár), melyek tulajdonkép Juranovics főparancsnok tulajdona, a ki egyszersmind szállodatulajdonos, nincsenek minden perczen kéznél, miután megtörténhetik az, hogy mind a 3 pár el van foglalva.

Az önkéntes tűzoltók a tűzvétszről a «harangkongatás» által értesítetnek, mely alkalommal kötelessége a kocsinak gyorsan befogni s esetleg vezető nélkül is a tűzvész helyére hajtatni, hol az önkéntesek, a mily gyorsan csak lehetséges; teljes felszerelésben megjelenni tartoznak, s meg is jelennek.

A városi (fizetett) tűzoltóság létszáma a «parancsnok» személyéből és 36 emberből áll; ezek közül van 1 alparancsnok, 4 őrpáncsnok (kik közül egyik a szertárnok is), 6 csővezető és 25 tűzoltó.

Fizetésük: az őrpáncsnokoknak, ideszámítva az alparancsnokot is, havonta 27 frt 50 kr., s a többinek pedig 25 frt, azonkívül a szabályszerű öltözet és lakás az őrtanyán.

A nevezett számú őrpáncsnokokból és tűzoltókból naponta szolgálatban van 3 őrpáncsnok és 24 tűzoltó, kik közül 4 tűzoltó a városház tornyában, 4 tűzoltó pedig a színházban, egy-egy őrp. (v. csővezető) felügyelete alatt van elfoglalva; e szerint a központi őrségen 1 (esetleg 2) őrpáncsnok és 18 tűzoltó (beszámítva a csővezetőket) van éjjel-nappal szolgálatban, hogy az esetleg kitérő tűzveszélyt megfékezzék.

A tűzoltó felszerelése következőkből áll: 1 kenderöv zárókapócsal, csákány, mentőszög, mentőkötél, szivacs, nyakvédőbőr, sisak és sip (tömlőkötél nincs), azonkívül még egy forgópisztoly (revolver), mely utóbbi azon benyomást tettem rám, mintha rendőri szolgálatot is kellene végezniök, a mely későbbi kérdésemre be is bizonyodott.

Összes szereik a következők: 4 mozdony szivattyu, melyek közül azonban csak 3 használható, 4 vízeskocsi (lajt), 1 szerkocsi és 1 tolólétra, melyek mindegyike Walsler budapesti tűzoltó-szer-gyárostól van; ezen szerek közül tűz alkalmával 1 mozdony szivattyu, 1 vízes kocsi (lajt) és a szerkocsival hajtatnak a vész helyére. A szerek mindegyike tágas színben van elhelyezve a honnét, tűz alkalmával, gyorsan s kényelmesen mind egyszerre kihuzható, tehát nem egyenkint, mint ez a fővárosi központi tűzörsegnél tapasztalható.

3 pár lovak van, melyek azonban nincsenek közvetlen rendelkezésükre, s azonkívül 4 pár parádés ló, melyek azonban csak nagy vész esetén vehetők tűzoltói szolgálatra.

A városház tornya, a színház, az őrhelyiség és a szivattyu telepek egymással telefon készülék által vannak összekapcsolva.

Tűzoltó másszoház es ideig még nincs.

Hogy a szegedi tűzoltóság létszáma a lakossághoz igen csekély, azt minden laikus ember beláthatja, mert tegyük fel, hogy egy nagyobb tűz üt ki, mit képes az a 18—20 tűzoltó dolgozni, ha az önk. tűzoltóság nem léteznék? Ha pedig a tűzvész helyére megérkeznek s belátják, hogy tolólétra nélkül nem boldogulhatnak, akkor kénytelenek úgy az önkéntesek, valamint a városiak egy-egy embert «per pedes apostolorum» az őrségre küldeni, s ha véletlenségből még van

A mi a színház és a városház torony őrség szinte nem felel meg a kívánalmaknak, miután az minden 24 órában váltakoznak, s így megtörtén, hogy valamely tűzoltótól egy nevezetes épületnek kérdeztem meg, s melyet hosszas keresés és gör után sem volt képes megmutatni, a melyet aztán lévő térképem segítségével találtam meg.

Ugy a színházi, valamint a toronyőrségnek, al kellene lenni, mint ez Budapesten is van, s az e csak az esti őrségerősítés váltakozhatn naponta.

A tűz helyéről előbb telefon által a városi értesítetnek, s csak azután kongatás által az önkéntesek ebből kifolyólag hozhatta egyik szegedi lap s ennek a «T. K.» ama hirt, hogy az önkéntesek botrányos értesítetnek a tűzről, melyről azonban az önkéntesek által a szegedi főkapitány értesítetvén, e hogy a tűzjelzés, miután a toronyban úgy is 4 tűz őrségen, egyszerre (tehát a telefon jelzés és kongatás ténjék).

Egyik legnagyobb hátránya a kiképzésnek ar mény, hogy ez ideig, mint fentebb említém, má nincsen, mely szerint úgy az önkéntesek, valamint a a mászást csak teoriából ismerik. Azonban a jelenkő parancsnok, Somogyi József ur, ezen visszás körülm szüntetésére már tett lépéseket a tanácsnál, hog ünnepély helyén ideiglenesen felállított faház (fat tűzoltóság számára megvétsék; ezen faház — Uj- a népkert mellett lévén — oly messze fekszik az őrtól, hogy az esetleg ott gyakorló tűzoltóság csak volna értesíthető a kitérő részről, ha csak a me hallóérzék a kongatást meg nem hallaná (?), azért fi ajánlható volna Somogyi József parancsnok urnak, a nevezett másszoház megvétele. elhatározott tárgy rögtön telefon által a toronynyal vagy a főőrség köttetésbe hozassék.

A szegedi tűzoltóság e szerint mai napság e vattyu gyakorlatokra és a tolólétra felállítására vattatva, pedig tény az, hogy a tűzoltó bátorságát, s ségét és erejét a mászási gyakorlatok nagyban el fokozzák. Ezen gyakorlatokon kívül a jelenlegi rancsnok többször alkalmazza a «riadót», melyet alkalmával nekem szinte szíves volt bemutatni, a n telen vagyok megjegyezni, hogy teljes rendben ment végbe, úgy hogy lejövetünk alkalmával a sz legénység már menet készen állott.

Ezen «riadó» Széchényi Ödön gróf főparancsnok idején Budapesten is divatban volt, s ma, a midőn a városi tűzoltóság erői legnagyobb részt ujonc helyén lenne, ha újra feleleveníttetnék és többször ratlanabb időben használtatnék.

VII

A dévai önkéntes egyesület.

A «Tűzoltó Közlöny» II-ik számában Magy tűzoltó főparancsnokaihoz oly súlyos feltételezés illetve figyelmeztetés jelent meg, hogy annak terhe perczig sem óhajtván maradni — miután a névsor sem egyletünk, sem nevem elő nem fordul, van s a vezetésem alatt álló tűzoltó egyletről és tűzoltó v ról röviden értesíteni.

A figyelmeztetésnek megfelelőleg legyen szaban a tárgyra térni.

A gyakori tüzek és azok által okozott fete városunk közönségét elkésoritvén — midőn látt győződött arról, hogy a tűzvétsznél nem a nyers tényező, hanem egy begyakorlott és kellőleg felsze összhangzó és tervszerű működése — elhatározta egylet szervezését.

Ennek következtében 1873 őszén az előleg letek megtartása s az alapszabályok és szolgák

1875-ik évben augusztus 22-én zászlószentelési ünneptünk. Ugyanakkor az ország különböző részeiből 72 vendég tüzoltó előtt működési képességét is egyesületünk. Később 1880-ban a kifejlett viszonyok menyekhez képest az alapszabályok és szolgálati módosítást és újabb megerősítést nyertek. — Ugyan- en pedig a *szászvárosi* tüzoltó egyesület parancsnok- gyetértőleg tűzrendészeti szabályrendelet terjesztett törvényhatóságához, mely azt 1880. évi október és november 25-én tartott rendes és rendkívüli köz- elfogadván, megerősítés végett felterjesztette a óságu m. kir. belügyminiszter urhoz, a ki azt 1881. ír hó 16-án 50.716 ex 1880. szám alatt meg is erő-

n megyei tűzrendészeti szabályrendelet*) 86. §-szá- cölélőleg tüzoltó egyesületünk 1882. évi február hó 4-ére nint megyénk székhelyére, a megyei tüzoltó egy- szövetség megalakítása céljából meghívta; az egy- viselői teljes számban jelentek meg, s az ugyanazon tt alakuló közgyűlésen a szövetség «Hunyadmegyei övetség» czime alatt megalakult és az alapszabályo- nállapította; az alapszabályt a nagyméltóságu elügyminiszter ur 1882. évi márczius hó 27-én 15.346. t megerősítvén, a szövetség működését megkezdette, ügybuzgóságának tulajdonítható azon örvendetes hogy azóta megyénkben 3. új tüzoltó egyesület

ncs év óta fennálló egyesületünk:

tszáma 96.

Tisztikara pedig a következőkből áll: 1. főparancs- y Károly, ügyvéd; 2. alparancsnok Kénosi Sándor r. közjegyző; 3. titkár Hegyesi Béla, közjegyző-segéd; helyettes Hajdu Márton; 5. segéd-tiszt Vitan Arpád; 6. őrnök Issekutz Pál; 7. gépmester Kreutzer Mór; 8. oszt. főnök Lurcz Vilmos, keményseprő; 9. mászó- yettes Argyan György, vendéglős; 10. szivattyus k Székely István, szabó; 11. szivattyus főnök helyet- ia Péter, bérlő; 12. védő oszt. főnök Baruch Lajos, égrehajtó; 13. védő főnök helyettes Moldován reszkedő; 14. zeneoszt. főnök Koncz Aladár; 15. zene- yettes Pista Dániel; 16. zászlótartó Muntyán Sán- szertárnok Lázár Ferdinánd, asztalos; 18. törzs- ma György.

Magyoni értéke szerelvényekben 3000 frt, — azonban gsziükségesebbek lévén meg — még sok beszerzendő gyzésben, és miután segélyezve csak 250 — 300 fttal — nagyobb részt saját erőnkön kell majd e be- t eszközölnünk.

nyek után midőn rövid közlésemet és az abban érin- eti alapszabályok — szolgálati utasítás — megyei zeti szabályrendelet és szövetségi alapszabályokat iszonyaink bővebb áttekintése céljából ide mellé- gküldendém, maradtam stb.

Dobay Károly,

a dévai önkéntes tüzoltó egyesület
főparancsnoka.

Brassó, 1884. decz. 13.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

ceses lapja 11-ik számának elején mondtak által ilva éreztük magunkat. Egyesületünk multját, fenn- enét, tisztikarunkat stb. csakugyan nem ismerheti. ényleg nem az ön hibája, hanem egyes-egyedül a tbcsoháthatatlan mulasztásunknak róható fel.

ket constatálva és remélve azt, hogy a javulás még ü dolog: ime itt küldöm b. lapja számára évi jelen- ő kivonatát. Ha mindenki oly valódi örömmel és gyelemmel olvassa más egyesületek évi jelentését, mint

özölni fogjuk.

A szerk.

akkor e tenyemmel nem csupan egy töredelmesen ismertetett mulasztást hozok most helyre; hanem bizonyos tekintetben közvetlen hasznu munkát is végeznek.

A mikor t. szerkesztő ur a hazai egyesületek beléletét ismertető közlemények rovatát megnyitotta, a mi — mellé- kesen legyen megjegyezve — általam a legnagyobb örömmel üdvözöltetett; bizonyára az a cél lebeghetett szemei előtt, hogy alkalmat nyújtson olvasóinak arra, miszerint mások baján okulva és a célirányos intézkedéseket ellesve: lehetővé váljék minden bármi okból elmaradt tüzoltó-egyesületnek arra a niveaura emelkedni fel, melyre más hasonló egye- sületek már korábban felküzdötték magukat. Vagy ha ez a fel- emelkedés lehetetlen, legalább abban lenni segítségére fej- letlenebb egyesületeknek, hogy ezek vezetői a helyes törekvések irányára nézve tájékozást szerezhessenek maguknak. Így fogva fel az említett rovat célját, természetesnek fogja találni bárki is fentebbi állításomat, hogy én örömmel és figyelemmel szoktam olvasni a jelentéseket és ismertetéseket. Figyelemmel, mert szeretem ismerni az egyes egyesületeket már csak összehasonlítás kedvéért is, és szeretem ismerni azon egyesületi tagokat, kik szent ügyünkért buzdulni tudnak. Sőt rovatot szeretnék becses lapjában olvasni a felől, hogy mely egyesületek virágoznak, melyek süllyednek? Mit áldoz egyik másik város a tüzoltó intézmény felvirágzására és támogatására? Hogyan szaporodik avagy apad a tagok száma? stb.)*

Mert ha megérdemli N. N., hogy a miniszter nyilvános köszönetét fejezze ki neki azért, mert 50 frtot adott iskolái vagy egyéb célokra és az egész ország olvassa az illetőnek nevét, mint a tudomány pártolóját: miért ne dicsérhetnök mi meg szaklapunkban azon tüzoltó egyesületeket, melyek a szent cél felé tevékenyen törekednek; azon főparancs- nokokat, kik hosszú éveken át szolgálgják a tüzoltó ügyet; azon egyesületi tagokat, kik egyes tüzeseteknél kitüntetik ma- gokat. avagy azokat, kik anyagi tetemes áldozatokat hoznak?

Például melyik egyesület dicsekedhetik egy oly főparancs- nokkal, mint a brassói tüzoltó egyesület! A mi főparancs- nokunk Schuster Károly Lajos. Két gyógyszer-tára van: Bu- dapesten és Brassón. Utóbbi tára a legnagyobb forgalomnak örvend. Azonkívül a városi képviselőtestület tagja, megyei közigazgatási tag, virilista, pénztárnoka több jótékony inté- zetnek, családdal bir, és mindezek daczára 11-ik éve, hogy tüzoltó és már 9-ik éve főparancsnok. Ezen minőségében pe- dig kieszközölte, hogy a város évenként nagy összegeket ad az egyesületnek, hathatósan előmozdítá a tüzoltó zenekar fel- állítását és a telefon-vonal behozatalát stb. — Nem volna e jó, ha a közönség és a nagyméltóságu miniszterium az ilyen emberek nevét is ismerné? Szerény nézetem szerint: igen!

Avagy van e sok tüzoltó egyesületnek egy olyan tagja, mint a mi szárnysegédünk: Alondl Henrik. Móricz Pál uram periferiájával dicsekedhetik, nagy és terjedelmes üzlete van és mégis hü bajnoka intézményünknek. E mellett erszénye a tüzoltó intézmények javára mindig nyitva áll.

Az ilyen férfiak és általában a tüzoltó intézménynek

*) Az 1883-ik év folyamán «A hazai tüzoltó testületek» czime alatt már nyitottunk egy ilyen rovatot, s ennek bevezető soraiiban ugyanazokat, a mikre a t. cikkíró most felhívni szives a figyelmünket, mi is elmondottuk. Azonban daczára ezeknek feltétlenül helyes voltának, a jó szándék meghiúsult, szép ter- viünk hajótörést szenvedett nem az egyesületek, hanem az ezeknek élén állók indolentiáján

Szokásunk lévén azonban az egyszer helyesként megállapított cél felé való törekvésünk első lépéseinek netáni sikertelensége miatt el nem csüggedni, — ezuttal is nem az jutott eszünkbe, hogy a tett tapasztalatok folytán elejtsük a tervet: hanem inkább a felett kezdtünk el gondolkozni, hogy milyen más uton lesz megvalósítható a szándék. És azután először is jónévűvé tettük a lapunkat. Majd kiváló munkatársak megnyerése által az általános ügyelmet irányítottuk a «Tüzoltó Közlönyre»-re. Akárhány vidéki főparancsnok ugy kény- szerült a kezébe venni a szövetség kötelekébe tartozó tüzoltó egyesületeknek hiva- talból megküldött, de általa nem is ismert szakközlönnyt, hogy a napilapokból értesült egyes kiválóbb érdekű közleményünk megjelenéséről. E közben folyton gondoskodtunk az egyes számok élénk tartalma által a nagy nehezen felkellett érdeklődést ébren tartani. Izelítőlül pedig adni kezdtük az ismertetéseket. Végre direct felszólítást intéztünk Magyarország tüzoltó főparancsnokaihoz. Laconicus rövidségű volt e felszólítás, de nem hatástalan. S niuhelyt szerencsénk lesz a kissé kerülő uton elért sikert teljessé tenni, biztosítjuk cikkírómt a felől, hogy az általa kívánt, általunk már rég creált s csak újra előveendő rovatot a «Tüzoltó Közlöny» hasábjain állandóvá tenni nem késünk. A szerk.

pártolói, megérdemlik, hogy legalább a mi lapunkban fel legyenek említve és általunk érdemeikhez képest ismeretessenek.

Ezek mellékes elmondása után, midőn évi jelentésünk kivonatának*) szives közlését kérném, maradtam stb.

Fink Adolf.

Tüzrendészeti törvényjavaslat.

Kidolgozták: Rösch Frigyes soproni főparancsnok s közp. v. tag és dr. Hauer Gyula.

I. Általános határozatok.

1. §. A tűzrendészet a községi előjáróság illetőségéhez tartozik. (1871. évi XVIII. t. cz. 22. §. 9. pont). A hol külön rendőrség van ehhez utalandó.

2. §. A büntető-törvény ide vonatkozó szabványai, (1878. V. t. cz. és 1879. XL. t. cz.), továbbá azon közigazgatási rendeletek, melyek által tűzveszélyt okozó cselekmények tiltatnak, vagy mulasztások megtorolhatni rendeltetnek, vagy könnyen gyuló anyagok kezelésére és raktározására nézve óvintézkedések tételnek (3365/1869. 4209/1869. 3339/1870. 2970/1870. 36953/1873. számú belügyminiszteri rendeletek), végre az építkezési rendészet ide vonatkozó szabványai — a mennyiben a jelen törvény rendelkezéseivel nem ellenkeznek — ezen törvény által érintetlenül hagyatnak.

3. §. Az előjáróság kötelessége kellően intézkedni, hogy mindaz, mi tűzveszt okozhat, lehetőleg megelőztessék. Cselekmények, melyek által tűzveszt okozható, és gyulékony anyagok összehalmozása, büntetés mellett (. . . §.) tiltandó, az óvintézkedéseket pedig figyelmen kívül hagyó mulasztások megfelelően büntetendők. (. . . §.) A mennyiben pedig egy a cselekmények, mint mulasztások elbírálása a községi előjáróságnak hatáskörébe nem esnek, azok felől az illetékes hatóságnak azonnal jelentés teendő.

4. §. Tüzrendészeti tekintetben a családfelelős családja tagjaiért, a gazda cselédjei s a munkaadó munkásaiért felelős.

5. §. Az előjáróság saját kiküldöttje által a tűzoltó parancsnokság közbejöttével a körülményekhez képest többször, de legkevesebb kétszer egy évben általános vizsgálatot tart, a tűzveszélyes bajok elhárítását szükség esetében az illetőnek költségére elrendeli s eszközli, a háztulajdonosok által tartani kötelezett oltószerek, vízkészlet meglétét s jó karban tartását, a kémények tisztaságát ellenőrzi. — Eljárásáról külön jegyzőkönyvet vezet, melyet esetről-esetre a felügyeletet gyakorló járási tűzoltó felügyelőnek betekintés végett bemutatni köteles.

6. §. Minden községi képviselő — a tűzoltóság parancsnokságának hozzájárulásával — tűzoltó-rendszabályt alkot, mely tűzveszt esetében nemcsak az egyeseknek teendőit megfelelőleg rendezi, hanem, mely a helyi viszonyokra való tekintettel, kimerítő rendelkezést tartalmaz a tűzveszélyek elkerülése és a kémények tisztítása tárgyában is. Ezenkívül tartalmazza elhelyezése helyét és módját a meglévő oltó és mentőszereknek azt, hogy az elhelyezési hely kulcsa hol található a riadó módját, a gyűlőhelyet riadókor, a lovas tűzjelzőkre, ugyancsak az előfogatokra vonatkozó intézkedéseket, a mentőhelyek meghatározását és az oda mentett tárgyak feletti őrködés módját. A vészhely és az ahhoz vezető utcák kivilágítását, a pénztári kezelést. A helyi tűzoltó-rendszabály, mely jelen törvény intézkedéseivel semmi tekintetben sem ellenkezhetik, a járási felügyelőnek beküldendő.

7. §. Minden szolgabírói járás számára a szolgabíró elnöke alatt összegyűlt járási felügyelő és járásbeli tűzoltó-parancsnokok egy a megyei tűzfelügyelőnek és az alispánnak bemutatandó. — járási tűzoltó-rendszabályt alkotnak, melyben különösen meghatározandó:

- a) tűzveszélykor melyik szomszéd községek kötelesek egymásnak segítségére sietni;
- b) a segédkezés formája s a küldönczök utja;
- c) mily és mennyi szerezket s hány begyakorolt tűzoltó tartozik minden község utnak indítani;

d) módját annak, hogy több kisebb s nagyobb egyesítendő egy tűzoltó-szövetkezetbe ban vetendők ki a kiadások minden egyes köz-

e) az 1—5 frtos kereten belül meghatárjárulékát, kik, mint tűzoltókötelesek, a tűzolt soroltattak be;

f) a járás területén fekvő gyárakra vonatéseket, különösen hogy tartoznak-e ezek külön szervezetni, vagy csak megfelelő s ez utóbbi es oltószereket beszerezni;

g) közös gyakorlatok és fecskendőpróbál előre megállapítandó beosztás és sorrend szerin

h) hányszor és körülbelül az év melyik sz a járási felügyelő az egyes községeket megvizs

i) a parancsnok büntető jogát és ennek hatások és ellenszegülések eseteiben;

k) a pénztárkezelést;

l) azon terheket, melyeket a károsult s m gitségre jött község viselni tartozik. Az előfog mindig a károsult község tartozik viselni.

II. Tűzjelzés.

8. §. Ki a községben a tüzet vagy tűzveszt, köteles azt tudomásra hozni s a tűzoltóság tudtul adni. Kitért tüznek eltitkolása büntetendő.

A más községekben észrevett tüzet, tartovévő az előjáróságnak, vagy a rendőrségnek ságnak haladéktalanul jelenteni.

9. §. A községi előjáróság köteles kellő hogy a tűzvész kitérésének hirtel helyben, n széd községben lehető gyorsan elterjedjen, ut lehetőség szerint, mindig az előre meghatározott lovas tűzjelzők által.

10. §. 10 kilométer távolságra a segély előbevárása nélkül nyújtandó. Nagyobb mérvű segély távolabbról, esetleg táviratilag is kérhető.

III. Vízkészlet.

11. §. Oly községekben, melyekben eleget mézes tartályokban nem találhatik, a község tartalmu és könnyen hozzáférhető kut ásátásá gondoskodni, ha ez nem lehetséges, egy kifalazot folyvást — más czélokra nem használható — készitendő. Hol a szükség és lehetőség úgy ho zsülipék (zugók) készitendők.

A kutak és víztartók minden évben legalább kitararitandók.

12. §. Nagyobb épületek építésével egy va tartalmu és könnyen hozzáférhető kutnak és ása egybekötendő.

13. §. A tűzoltóparancsnok szigoruan ügylyok jó karban tartására.

14. §. Tűzveszélykor a tulajdonán levő víz bntetés (. . . §.) terhe mellett, az oltástól senki i gadhatja.

IV. A tűzoltás szervezéséről.

A.)

15. §. Minden község köteles a szükség mentőszereket beszerezni és jó karban tartani. házat számláló község a következő oltószereket

a) egy szívőfecskendőt, legalább 10 centi mérőjü henger 60 méter nyomó- és 8 méter t álló szívóömlővel.

b) egy vízfordókocsit 3 hektolitert tartalm egy hektolitert tartalmazó káddal, 2 létrát, 2 fejszét, 2 csákányt, 4 vasvillát, 4 petroleum-lámpát és egy gyógy-szekerényt.

Oly községek, melyek akár a csekély léle más körülmények miatt a tűzoltáshoz szükségelt önmagok nem gondoskodhatnak, a járási tűz bntésbenjöttével más községhez csatolandók. A szomsz bármelyike ezen csatlakozást túrni tartozik.

*) Legközelebb sort keritünk rá.

csatlakozás első költségeit a csatlakozó község tartalozni, a későbbi költségeket a 7. §. rendelkezéséhez az együtvé csatolt községek aránylagosan viselik. Ahol első kisközségek és nagyobb épületek tulajdonosai egy tárgoncza vagy puttonyfecskendő beszerzésére kötelesek.

15. §. Minden ház a helyi oltószabályzatban meghatározott mennyi- és minőségű oltószerekkel látandó el és e részben a 7. §. rendelkezéséhez képest megvizsgálandó.

16. §. A községek, esetleg gyárak által a 15. §. szerint megvásárolt fecskendő az országos mintacsavarral látandó el. A fecskendő és 10 vagy több centiméter hengerátmérővel ellátott fecskendők, jelen törvény életbeléptetésétől számítandó időtartam alatt az országos mintacsavarra átváltoztatandók.

B) Tűzoltóság.

17. §. Minden község köteles egy, a viszonyoknak megfelelően szervezett, begyakorolt és a szükséges felszereléssel ellátott tűzoltóság felállításáról gondoskodni. Ezen követelményeknek megfelelően hivatásos, önkéntes, kényszer- és vegyes tűzoltóság szervezésével.

A tűzoltószolgálatot teljesítő tűzoltó, hatósági személy jellegű tagok.

1. Hivatásszerű tűzoltók.

18. §. Hol hivatásszerű tűzoltóság van, úgy hatásköre, feladata és ugyanott netán létező kényszer- vagy önkéntes tűzoltósághoz való viszonya a helyi tűzrendszabályban meg kell határozni.

2. Önkéntes tűzoltók.

19. §. Minden önkéntes tűzoltó-testület, mely az oltó és mentő munkák teljesítését magára vállalja, a miniszter által jóváhagyandó alapszabályok szerint kell működnie és kisközségekben legalább 25, nagyközségekben legalább 40, rendezett tanácsú városokban legalább 60, és a hatósági joggal felruházott városokban legalább 80 tagot kell számlálnia.

20. §. Hol önkéntes tűzoltóság létezik, az a község önkéntes tagjainak egy kiegészítő részét képezi.

A község tartozik ennek folytán viselni nemcsak az oltó- és mentőszerek, hanem a személyes felszerelés költségeit is. Ezen költségeket minden tag maga, vagy az egyesület saját költségén vagy részben nem viselnek.

A község ezenkívül köteles összes oltó- és mentőszereit rendszeresen karbantartani és használat végett úgy tűzvédelem esetében, mint a gyakorlatokhoz is átengedni.

21. §. A parancsnok, alparancsnok és tűzoltótisztek választásának eredménye a községi előljárásnak és járási tűzoltóságnak bejelentendő.

3. Kényszer tűzoltók.

22. §. Hol a viszonyoknak és a 20. §-nak megfelelően önkéntes tűzoltó-testület nem alakul, hivatásszerű tűzoltóság nem létezik, ott kényszerű tűzoltóság állítandó fel.

A kényszerű tűzoltósághoz minden 18-40 éves férfi köteles és köteles egy a saját, valamint a szomszéd község területén tüznelni szolgálatot tenni, az elrendelt gyakorlatokhoz részt venni.

23. §. Kimentetnek ezen kötelezettség alól: betegek, testi fogyatékosok, szolgák, az orvosok, (az életkoruk hétéves legfiatalabbnak kivételével), gyógyszerészeti szolgálatban lévő katonák, honvédek és rendőrök, lelkészek, káplánok és szerzetesek, s köznevelési intézmények vezetői és szolgái.

24. §. A kényszerű tűzoltóság tagjai első fokban a községi önkéntes tagok, második fokban egyetértőleg a járási felügyelővel egyetértőleg a járási bíró határoz.

25. §. A kényszerű tűzoltóság tagjai öt osztályba sorolhatók:

1. tűzoltók,
 2. szivattyúsok,
 3. vízszerek és tömlőkezelők,
 4. mentők,
 5. rendfentartók és őrzők.
26. §. A vízvezeték van, ennek kezelésére egy külön osztály állítandó fel, mely a vízszerek helyére lép.

25. §. A mászók osztályába, ha elegendő önkéntes nem jelentkezik, besorozandók: az ácsok, kőművesek, cserépfedők, kéményseprők, bádogosok és lakatosok.

A mászók a szolgálatuk teljesíthetőségére szükséges és személyes biztonságukhoz megkívántató felszerelvényekkel (sisak, balta, kötél) a község költségeire látandók el.

26. §. A kényszerű tűzoltók, a községi előljáró elnöke alatt parancsnokokat és ennek helyettesét maguk választják. A választásnál a besorozott tűzoltók legalább fele részének jelenléte szükséges. A titkos szavazással végbemenő választás három évre szól és megválasztottnak csak az általános szavazat többséget nyert tekintendő.

27. §. Ha a választás a tagok részvétlensége miatt két ízbeni összehívás után sem lehetséges, a helység tűzoltóparancsnokát és ennek helyettesét egyetértőleg a járási felügyelővel, a szolgabíró nevezi ki.

A választott vagy kinevezett köteles a rája esett választást vagy kinevezést, különbeni (§) bírság terhe mellett legalább egy három évi időszakra elfogadni.

Az alosztályok tisztjeiket a parancsnoknak vagy helyettesének elnöke alatt maguk választják, ha ezt megengedni volna nem lehetne, az alosztályok tisztjeit a parancsnok nevezi ki. A bírság iránti rendelkezés ezekre is vonatkozik.

A parancsnok, alparancsnok és tisztek rangja, a menyiben egyenruhát nem viselnek, különös jelvények, által feltüntetendő, szintugy jelvényt viselnek a tűzoltók is úgy a veszélyes idejében, valamint a gyakorlatoknál is.

27. §. Tisztjei vezetése alatt a tűzoltóság díjmentesen kiképezendő. Évenként kétszer a parancsnok ösztönözést rendelhet, ezenkívül szabadságában áll, úgy a járási, valamint megyei felügyelőnek is évenként egy-egy — de mindég vásár- vagy ünnepnapra eső ösztönözést — melyre több helység tűzoltósága is összehívható — rendelni el.

28. §. Tűzoltó ki oly tűzvédelemnél, mellynél megjelenni kötelezve van, egyáltalán nem jelenik meg, vagy mentesség nélkül vagy későn, vagy jelvénye nélkül jelenik meg ki továbbá a gyakorlatoknál, tisztjei rendelkezéseinek ellenszegül, vagy nem engedelmességek a (§) meghatározott szabadság vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Ezen büntetéseket a parancsnok szabja meg és végrehajtásukról a szolgabíró gondoskodik. A pénzbüntetés be nem hajthatása esetében 1 frt két órai elzárásra változtatható.

4. Vegyes tűzoltóságok.

29. §. Hol hivatásszerű és önkéntes tűzoltóságok léteznek, az előbbieket az utóbbiaknak alárendelendők.

V. A szükségeselt pénzkészletek beszerzéséről.

30. §. Minden községben egy külön tűzoltó-pénztár létesítendő, melyet a községi pénztárnok kezel és mely a községi vagyonnak számadással elkülönített részét képezi.

Ezen pénztárba, mint bevételek befolyhatnak:

1. A községi előljárási által e célra megszavazott évi járulékok.

2. Ajándékok és hagyományok.

3. A községi előljárási vagy az illetékes hatóságok ítéletei alapján, befolyó azon bírságok és büntetési összegek, melyek a jelen törvényben, vagy a helyi tűzrendszabályban meghatározott cselekmények és kötelezettségek elmulasztása folytán vonattak ki.

4. A főparancsnok által szolgálatban mulasztás, vagy ellenszegülés miatt kiszabott pénzbüntetések.

5. Évi járulékaik azon tűzoltók köteles községi tagoknak, kik a kényszerű tűzoltó-testületbe nem léptek be.

A községi tűzoltó-pénztár kiadásai:

1. A járási pénztárba szolgáltatandó évi járulékok, mely kisközségek részéről 10 frt, nagyközségek részéről 15 frt, és rendezett tanácsú városok részéről 20 forintban állapítatik meg.

2. Az országos tűzoltó segélyalapba a járási pénztár közvetítésével beszolgáltatandó járulékok, mely minden működő tűzoltó után évenként 10 o. é. frtot tesz ki.

(Folytatása és vége a jövő számban.)

A m.-soóki parancsnok évi jelentése.

Nagyon tisztelt közgyűlés!

Az alapszabályok 11-ik §-a az alakulásnak évfordulóján rendeli az évenkénti közgyűlés megtartását.

Egyletiünk 1882. év október 29-én alakulván meg, a közgyűlést, hivatalos akadályoztatásom miatt, csak mai napra, október 31-ére hívhattam egybe.

A múlt közgyűlés lefolyása óta semmi oly nevezetesebb mozzanat nem történt, a mi különös kiemélést és az egylet érdekében feljegyzést igényelne. És ez igen természetes: mert egyletiünk az alakulás és szervezkedés nehézségein tülsvén, az egylet szabályzatai szerint és ezeknek keretén belül folytatja további működését.

Nem mellőzhetem itt mindazáltal szó és megjegyzés nélkül, hogy az egylet több tagja azon fegyelemnek, melyet az egyletbe lett belépésekor az alapszabályok értelmében magára vállalt, a gyakorlatoktól gyakori, majdnem tüntető s kihívó elmaradása által nemcsak meg nem felelt: de ezen rossz példaadásuk által a szorgalmasoknak, a kötelezéseiket lelkiismeretesen teljesítőknél kedvét is csökkentették. Én ilyeneknek ellenében, a szabályok keretén belül s a t. közgyűlés által már hozott és hozandó rendszabályokkal a legnagyobb szigorot fogom alkalmazni.

Sajnosan kellett tapasztalnom azt is, hogy az egylet tagjai közül némelyek személyeskedésből s egészen magánjellegű ügyek miatt egymás iránt nem azon bajtársi tisztelettel visoltetnek, mely szükséges, hogy az egylet minden tagjával szemben nyilváníljon.

Mi egy jótékony, egy nemes célra egyesültünk. S minthogy az egylet mindegyik tagja, gazdag vagy szegény, az egylet célját tehetsége szerint elősegíti, elősegíteni van hivatva, nemcsak illő, nemcsak méltányos: hanem szükséges is, hogy a tagok egymást, mint bajtársakat megbecsüljék s ez által a nemes cél mellett műveltségüknek jelét adva, az egylet becsületét is fenntartsák.

Ezeknek előre bocsátása után egyletiünknek ez idő szerint mikénti állásáról a következőket terjeszthetem elő:

Az egylet szervezkedése és megalakulása óta, részint elköltözés, részint a katonasághoz lett bevonulás, részint az egyletből lett kizárás, illetve illetlen magaviselet miatti mellőzött s kirekesztett tagok száma 13.

Az azon idő óta az egyletbe újabban belépő tagok száma 13, e szerint szaporodás 2.

A század ez idő szerinti működő tagjainak száma 51.

Órséget teljesített az egylet:

a múlt közgyűlés óta 128 éjen át 256 taggal

a múlt évben 86 » » 169 »

tehát fennállása óta 214 éjen át 425 taggal.

Az egyleti pénztár állása:

1883. okt. 29-től 1884. Bevétel: Kiadás:

október 31-ig . . . 308 frt 70 kr. 216 frt 87 kr.

múlt évi bevétel . . . 378 » 51 » 365 » 24 »

az egylet fennállása óta 687 frt 21 kr. 582 frt 11 kr.

E szerint készpénz maradvány mai nap 105 frt 10 kr.

Seltenhoffer soproni gyárából beszerzett szerek

Az egylet közvetlen tulajdonát képezőké . 631 frt 98 kr.
Egyesek tulajd. képezőké 133 » 89 » 76
Ebből lefizettetett:
az egylet által . . . 451 » 50 »
egyesek által . . . 50 » 50 » 50

E szerint ez idő szerinti tartozás 26 miből terheli az egyletet 180 frt 48 kr., a 83 frt 39 kr.

A leltár szerint az egylet összes vagyonának beszerzési ára . . . 84
Miután a Seltenhofernál megrendelteké 76
tesz, e szerint az itthon készítették ára . . . 8
képvisel, melyek mind ki vannak fizetve.

Az egylet 1883. okt. 29-től a mai n 10 gyakorlatot és 8 téli iskolát.

Kisebb tüzeset volt kettő, melyek azon nagyobb kár és erőfeszítés nélkül azonn fojtva.

A mint már jelentésem elején kénytetem magamat rosszalásomnak adni kifejezést latokról feltűnő és okadatolatlan elmaradásol másrészt örömmel tapasztaltam, hogy a vés tára az egylet tagjai majdnem csodával hasonállással jelentek meg egyleti s emberba ségüknek teljesítésére; miért is fogadják el és köszönetemet.

Jelentésemet azon reményben fejezem a jövő évi októberi közgyűlés alkalmával tagjainak illendő magukviselete, jó egyetemes telességeik hű teljesítése folytán a parancs lesz kimélve minden kellenetlen s reádalmasabban eső rosszalások és megrováníthatásától.

Kérem jelentésemnek tudomásul vételét.

Perg

egyleti elnök

Siof

A siófoki önkéntes egylet

A jótékonycélú és közhasznú társulatok helyet foglal el a siófoki önk. tűzoltó egylet, sen szervezett egyesület lévén, megérdemeli, ismertessék, hanem a tűzvész által gyakran lát helyeinkben is, a viszonyokhoz mérve, péld gáljon.

A tűzoltás ugyan majd mindenütt a hatósági osztályát illeti, az összes lakosság közre azonban a szomorú tapasztalás számtalanszor részint a segédkezek gyakori hiányát, részint ságát, s azonkívül azt is, hogy tűzvész alkalm csak magánérdekét tartván szem előtt, gyak a közjó iránti kötelességét, nem említvén az forduló eseteket, hogy a rémület zavarában e vagyona gonosz szenvedélyek martalékául v megmentett holmi gyakran tolvajok kezére kerül.

A tűzoltócsapatnak célja: égés alkalm helyén gyorsan megjelenni, egyesült erővel s szabályok szerint a vész elnyomásán működ saik vagyona fölött őrködni.

Ily nemes földadata van a siófoki önkéntesnek is. Az egylet most 60 tagból áll, s ez számát iparosok teszik. Létszáma nincs megá den józanviseletű egyénnek szabadságában áll

A testület föloszlik:

A) *A törzsre*, melynek tagjai: 1. 1 fő- és 1 alparancs-
2. 1 osztályparancsnok, 3. 2 mászóparancsnok, 4. 2 szí-
vparancsnok, 5. 1 szivattyumester, 6. 1 szertárnok, és
1 segédtsizt.

B) *Két osztályra*: 1-ór mászó, 2-ór szivattyus osztály.
A működő tagoknak ruházata, daczára az egyszerű
tásnak, nagyon szép. Az egyenruhát azonban csak gyat-
oknál használják; a tűzoltás helyén, hol a gyors meg-
és a földolog, természetesen csak úgy jelenhetnek meg,
gy éppen lehet, vagy csákokban, vagy pedig anélkül.

Az ünnepi egyenruha a főparancsnoktól kezdve az utolsó
egyforma posztóból van készítve, csak a rangjelzés
bőzük.

Elég legyen az emberbaráti czélu egyeslet külső ismer-
re ennyit megemlítenem: ki annak belső szervezetéről
bővebb tudomást szerezni, kellő utmutatást találанд az
t »alapszabályai« között s a működő tagok számára
tt »szolgálati szabályzatban«.

Az egyeslet ujabbkori megalapítója és szervezője, a ha-
buzgalmáról messze földön ismeretes budapesti ő. t. e.
mászóparancsnoka, Gerber Béla ur. Az ő erélyének és
almának köszönhető az eddigi rendezett állapot s tölc-
rható, hogy e közhasznu intézkedés minél nagyobb
re fejlődjék.

Óhajtom, hogy az ily jól rendezett egyeslet eszméje, a
szektől gyakran látogatott falvakban és m-városokban,
inkább pártolásra találjon s a »siófoki önkéntes tűz-
gyeslet« példájára minél több ily rendezett egyeslet ala-
n.

Somogyi Sándor.

Összehasonlító kísérletek oltóporral.

Ez évi októberi számunkban említve volt, hogy a
ár-némeli-i önkéntes egyesület egyik működő tagja, név-
t *Óváry János*, egy állítólag minden eddigi oltóporral
tósabb új oltóport talált fel, melyet »szatmári tűzoltó-
nak már el is nevezett. Azt is jeleztük ugyanaz alkal-
nal, hogy föltaláló új oltóanyagával körutat szándékozik
az országban, hogy találmányának a hatását az egyes
zetesebb tűzoltóságok előtt kísérletileg is bemutassa. Az
ilyen nyilvános kísérlet f. hó 7-én Szatmárt tartott.
sérlet összehasonlító volt és olyan eredményü, hogy
ányosnak látszik figyelmeztetni olvasóinkat, miszerint
ár egyáltalán be akarnak szerezni valamiféle oltóport,
legalább várjanak e szándékuk foganatosításával addig,
g Óváry János bajtársunk a maga oltóporát hazánk főbb
in bemutatta. A szatmári kísérlet eredménye a következő:
Jegyzőkönyv. Felvéterett *Szatmár szab. kir. városában 1884. évi decz.*
n Brand Vilmos és társa tűzoltó anyag városoknak *Szatmár-Némeli*
kir. város közönsége előtt nyilvánosan bemutatott tűzoltó anyag használ-
minőségének megbírállása tárgyában összehasonlítva az e városban létező
-társaság tulajdonát képező s egyik tagja, Óváry János által előállított
anyag gyakorlati eredményével.

A bíráló-bizottság tagjai: Kiss Gedcon főkapitány elnöklété alatt Bé-
léza, Böszörményi József, Horváth Gusztáv, Halmy János, Knöpple Albert,
Antal, Szentiványi Gyula s Varga Antal.

A tűzoltó anyag használata általi eredmény megbírállhatása végett a
oiacon, egymástól mintegy 20 méter távolságban, két-két köbméter ha-
t fa rakatot egymásra s közei szalmával beszórártak.

Két egyforma nagyságu zsák, száraz szalmával megtöltve, bekötetett.
Különböző darabka rongyok köolajjal leöntettek s ezeken a tűzoltó
használati eredménye következőleg állapítatott meg:

1-ször. A szalmával telített zsák egyik oldalára reá öntetett egy liternyi
s ez meggyújtván, a Brand Vilmos és társa gyára által előállított
anyagba mártott pusztá kézzel, a gyár egyik megbízottja, a tűzoltó
ak a nagy lánggal égő zsákra való reá kenése által 15, azaz tizenöt
perc alatt eloltotta a tüzet a nélkül, hogy ez által keze legkisebb égést
vedett volna.

Ezután a köolajjal egészen megnedvesített rongyok gyújtattak meg.
darabjait a gyár megbízottjai, tűzoltó anyagukba mártott kézzel fel-
azt kezükben 10 másodpercig tartották égve és aztán összeszerítván,
ták, a nélkül, hogy kezük égési sérülést szenvedett volna.

Végre az egyik rakás fa, mintegy 20 liternyi köolajjal leöntve, gyú-
meg. Az így előállott nagy hőséget, a saját köolajjal készült
egyik gyári megbízott, 8 másodpercig tűzre képezte, azaz a
leöntött szalma és a lángja, s tüze már a fákra terjedésé-
előhására kiadott le- azaz a 20. másodpercig tartott, azaz a

vezett gyár tűzölő anyagából 3, azaz három vedet víznek reá öntése folytán
a tűz lángja egészen kialudt.

Ennek megtörténte után a szatmári önkéntes tűzoltó-társaság tulajdonát
képező s annak egyik tagja, Óváry János által előállított »tűzoltó anyaggal«
töltött meg a kísérlet, ugyan oly sorrendben és ugyan oly módon előállított
tüznél, mint a Brand Vilmos és társánál. Az eredmény következő volt:

1-ször. Az ugyanannyi köolajjal leöntött szalmával telített zsák, meg-
gyújtásától számított 10, azaz tíz másodperc alatt Óváry János által a saját
maga által előállított anyagba mártott pusztá kézzel az anyagnak a zsákra
kenése által eloltatott, s daczára a köolajból származott erős lángnak, bemutató
keze semminemű sérülést nem szenvedett.

Igy az Óváry János által előállított anyagot ugyanazon minőségű tűz 5,
azaz öt másodpercig kevesebb idő alatt lett eloltva.

2-ször. A szintén ugyan oly nagyságu s ugyan ugy köolajozott rongy-
darabok meggyújtván, ezen égi rongydarabokat Óváry János a saját anya-
gába mártott pusztá kezébe 8-10 másodpercig tartotta, külön-külön egymás
után szelvé fel azokat, s keze semminemű sérülés nem keletkezett.

3-ször. Végül a két köbméternyi s közükben szalmával megrakott fa-
rakás köolajjal leöntve, meggyújtatott s a köolajozott szalma és fa alta
nagy hőség mellett, a saját anyagával kezét és arczát bekenet Óváry János, a
tűz közvetlen közelében 12 másodpercig állva s a tüznek teljes erejében léte
alkalmával az olásra kiadott jelből számítva, a saját anyagából két vedet meny-
nyiségnek felhasználása, tulajdonkép a tüzre öntése után, 20 másodperc alatt
a tűz egészen elaltult: sőt annak lángja már az első vedet anyag reá öntése
után azonnal megszűnt.

Ennek folytán a bizottság tűzoltási használatra ugy a Brand Vilmos és
társa által előállított, mint a szatmári tűzoltó-egyleti — Óváry János által be-
mutatott — anyagot egyaránt jónak, sőt meglepő eredményt elértnek nyilván-
ítja: nem hagyván említés nélkül az a körülmény, hogy ugyanannyi mennyi-
ségű anyagnak a lángok közé lett öntésével az Óváry János által előállított
anyag felülnön nagyobb eredményt mutatott fel.

Mely jegyzőkönyv a bizottság egyhangu megállapodása szerint vétetve
fel, kivánatra egy példányban a szatmári önkéntes tűzoltó-egyletnek, egy pél-
dányban Óváry Jánosnak bizottsági elnök és jegyző által aláírva kiadatott.
Kisfelet, *Kiss Gedeon* m. k. főkapitány, mint biz. elnök, *Targu Antal* m. k.
ügyvéd, mint bizottsági jegyző.

TÁRCSA.

A selmeczi ünnepélyek.

(N. Folytatás.)

A szivből jövő éljenzés felharsant, a poharak össze-
csendültek. Cziráky gróf pedig imígyen folytatá:

»Mielőtt újra leülnek, egy különösen reám nézve sajnós
hirt kell a t. uraknak tudomásukra hoznom, hogy egy máso-
dik hírrel annál jobban megörvendeztethessen bajtársimat. Az
utóbbi azért titkoltam el idűig, mert személyesen akartam
velé a közgyűlést kellemes meglepetésben részesíteni. Az
előbb említett, egy közbejött akadály azonban ebben, leg-
nagyobb sajnálatomra, meggátol. En a holnapki közgyűlésen
jelen nem lehetek. Főispáni hivatalos ügyek haza szőlitanak.
A holnapra tartogatott örvendetes meglepetést tehát leg-
alább az itt egybegyűltekkkel kívánom közölni én személyesen.
Ugyis azokat látom ezuttal magam körül, a kiket két éven
át, elnökké választatásom óta, ügyünk vezérferfiái granánt
láttam oldalammál. De éppen ezért hosszabb bevezetéssel
élnem felesleges. Közlendöm röviden az, hogy a mit mi leg-
alább egyelőre óhajtottunk elérni, hogy a kormány méltó
kivánalmainkat hallgassa meg, és illetőleg méltasson ben-
nünket arra, hogy meghallgatva javaslatunkat, azt vagy el-
fogadva, vagy módosítva, de mindenesetre egy tüzetlenszeti
törvény alkotására határozza el magát — vegre elérnek
látszik lenni.

Pár nappal ezelőtt abban a szerkesztésben részesültem,
hogy leirat érkezett hozzám e tárgyban, melynek rövid tar-
talma az, hogy a magas kormány részben méltányolva a mi
nézetünket, egy bizottság ki kíván egy elhívni, melybe a szó-
vetségünk köréből egy-két főbe szama. Bizottsági tagokat kér
kiküldetni, és ezzel a bizottsági közgyűlést bizza meg. Kilá-
tásunk lehet tehát hivatkozni, hogy miért fűrdoztunk, nem
volt teljesen hiába az a lenyeges kívánság, mert ha egy-
szerre erre a tárgyra, hogy a kormánynak elmond-
használni kívánalmainkat, hogy ez a tűzoltóügy terén új élet
mozgás keltessék.

Éppen ezért a bizottság létrehozunk, az önöknek, az itt
jelenlévő vezérferfiaink érdeme. Az önök becses hozzájárú-
lását kívánom a sa nélkül sehasam vívhattam volna ennyit is ki.
Ez azonban addig nem constátálnám, mindenesetre kötelessé-
gét teljesíteni, ha azon kormány irányában, a mely bennün-

ket szintén támogatni óhajt, ragaszkodásunk és elismerésünk kifejezést adunk e helyen is, éltetvén őt. Eljen a tűzoltóügy fontossága iránt érzékkel bíró magyar kormány! (Éljenzés.)

Sándor Miklós: Az elnök ur csak egyik oldalát mutatta be az éremnek, midőn a mi támogatásunk eredményének tudja be azon tagadhatatlanul örvendetes vívmányt, mely a holiapi közgyűlés előtt hivatalból lesz bejelentve. Én azonban azt hiszem, hogy sokkal több ok van arra, hogy mi mondjunk köszönetet az elnök urnak. Mert ő neki, eltekintve személyisége sulyától és odaadó buzgalmától, mely kettő egyedül eredményezte eddigi sikerünket, — különösen általunk eléggé nem méltányolható érdeme, hogy országos szöv. választmányi tagságunkat kelleniessé tette. De én ma bucsuzni kívánok. Mint lelépendő választmányi tag intek bucsut, megköszönve elnök urnak szives jóindulatát úgy a magam, mint vál. tagtársaim nevében s tiszta szívemből kívánom, hogy Cziráky Béla grófot, szeretett elnökünket, az ur isten sokáig éltesse! (Viharos éljenek.)

Sándor Miklós után mi éltettük Péch Antal miniszteri tanácsos urat, a kiben nemcsak jótevőjét, védangyalát bálványozza méltán Selmech városa, de a kiben ügyünk lelkes barátját tisztelhetjük mi tűzoltók is. Őszinte szívből jövő szavainkra lelkes éljenek hangzottak fel. Péch Antal, min. tanácsos pedig válasza érezte magát indíttatva.

«Rossz szónok vagyok — ugymond — de meg nem állhatom, hogy kifejezést ne adjak abbéli örömmönek, hogy a midőn szivesek voltak a bányász-tűzoltók felett is szemlét tartani, a látottak meglegedésüket vihették ki. Kívánom, hogy minél hamarabb mindnyájokat újra szerencsések legyünk körünkben láthatni és kívánom, hogy akkor is ily kielégítő viszonyokat találjanak városunkban. Eljenek a tűzoltóügy itt egybegyűlt vezérférfiai!»

Most egy intermezzo jött közbe. Az ebédlő melletti s az utcára néző szalon ablakai alatt felharsant az éljen s megszólalt a zene. A helybeli tűzoltóság, a vendégtűzoltók nagy csapatával egyetemben, jött tisztelgni Marschalkó Gyula főparancsnokhoz. Az estélyen levők, kik közül mult számunkban kifelejtettük *Bernhardt* Adolf, selmechi elnököt és *Walsér* Ferenczet, a budapesti önk. testület szivattyumesterét — az utcai ablakokhoz léptünk, Marschalkó pedig lement a tisztelgők közé. A selmechiek közül *Huber* József, a vendégtűzoltók nevében meg *Szabó* Gyula, kismartoni osztályparancsnok, intézett hozzá üdvözlő beszédet.

H I R E K.

— **A magyar országos tűzoltó szövetség központi választmánya** Budapesten 1885. január hó 6-ikán d. e. 8 órakor az új városháza kis termében tartandó ülésének *napirendje:* 1. Elnöki megnyitó beszéd; 2. A Selmechbányán tartott utolsó közp. választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása; 3. Az elnökség jelentése a törvényjavaslatok jelenlegi stadiumáról; 4. Az elnökség jelentése a «magyar egységes csavar» tárgyában a magas belügyi miniszteriumhoz tett felterjesztésről; 5. Az elnökség jelentése a kir. hág. inneni ker. tűzoltó szövetség ügyében a közgyűlés határozatából kifolyólag tett lépéseiről s azok eredményéről; 6. Az elnökség jelentése a szolgálati jelvények (érmek) tárgyában tett lépéseiről s azok eddigi eredményéről; 7. Fiume város tanácsának meghívója az 1886. évbéli VIII. közgyűlés ott megtartására, mely célra 3000 frtot megszavazott; 8. Putsch Tóbiás tátravidéki ker. t. o. szöv. elnök indítványa: «A tűzoltás elméleti s gyakorlati tanításáról a tanítóképződékben»; 9. Ugyanannak indítványa: «A magyarországi tűzoltó egyletek statistikai összeállítására ügyében»; 10. Reitter József dunaföldvári ö. t. főpar.

lasztmány, hogy az illető helyen lépés tétel iránt, miszerint a magyarországi önkéntes tűzoltóletek tagjai — hivatalos ügyben — igazolvány mutatása mellett — úgy az állami vasutaknál, «Dunagőzhajózási-társulatnál» katonai jegyet ésenek; 11. Alelnök-pénztárnok s titkár-ellenőr jelentése a szövetségi pénztár jelenlegi állásáról; 12. Tiszteletese a VII. közgyűlés utáni ügyvitelről; 13. Beszámoló a múlt évben nem jelentett indítványok s előterjesztések, következő ülés határidejének kitűzése.

— **Uj egyesületek.** A *parajdi* (Udvarhely m.) (Fehér), *vadli* (Fehér), *nagyrákosi* (Vas m.), *pusztakaloti* (Hunyad m.), *kunszigeti*, *nagyfödémesi* (Pozsony m.) és a *mellenzei* (Torontál m.) önkéntes tűzoltó egyletek alapszabályai a belügyminiszterium által megerősítették.

— **József főherczeg** — mint a »Pesti Napló«-nak irják — tolyó hó elején az Aradmegyében fekvő birtokán, nagy vadászatot rendezett. Ez alkalomból 7 vasárnap délelőtt a Kis-Jenőn alakult uj tűzoltó egylet gyakorlatot rendeztetett, melyre ő fensége maga is ruhában jelent meg, s a gyakorlat bevégezte után meglegedését fejezte ki a működőknek. A három tűzoltókar, ugymond, szép jövőnek néz eléje, ha ugymond mint az alakulás óta haladt. Ez után szép beszédet mondott a tűzoltó intézmény nagy fontosságáról és áldásos hatásáról, majd a járási szolgabíró és alparancsnok utján információt szerzett magának a fiatal egylet eddigi működéséről, valamint a jövőre nézve megállapítandó feladatokról. Ő fensége azt is megígérte, hogy az összes eddigi évi 57-ig jelentkező működő tagok számára elkészítetteti felszerelést. Az alparancsnok, kinek nevét sem ismerjük, Napló, sem pedig mi egyelőre nem tudjuk — előterjesztette hálás köszönetét ő fensége e nagylelkű adománnyal.

— **Önmagától megmerülő lajtót,** vagy **Tiszamentén** mondanak: «magától megteleződő vizes lajtót» mutattak be október havában Stollár Ödön és ifj. Ferencz József főherczegnek. A főherczeg a találmányt elismerőleg nyilatkozott és miként nekünk írja a feltaláló lító kocsiját az alszuiti önk. szakasz számára meg is rendelt. Önmagától megmerülő lajtó könnyen kezelhető, olcsó, s csak 1 meter mély vízből kell a szivattyunak szükségleg giteni azért is czélszerű, mert az eddig használt lajtóknál, vizeshordóknál gyorsabban megtölthető. Ezenkívül, hogy belőle szívó szerkezetű fecskendővel lenül lehet szivattyuzni. Fenséges munkatársunknak, iradjon az ajánlata kétségtelenné teszi, hogy a Stollár könnyen megteleződő vizszállító kocsi, főleg a falusi egyleteknek kitűnő szolgálatot ténthet. A szer ára?

— **Kitüntetés.** A *balassagyarmati* önk. tűzoltó-egylet s alparancsnokát, *Hanszky Mártont*, mivel névünnepe alkalmával hon. t. hó 16-án a szomszédos *Szécsényben*, vagyis a főparancsnok lakóhelyén mezenél tisztelte meg, egyszerűsind azon utógondolatból vezérelt szécsényi polgártársaink, levén ők vagy 3000-en, szinte kedvet kapnak a tűzoltó-egyletet alakítani. Az ünnepektől lakásához ért menet pillantá az ünnepeket, hangos éljenekbe tört ki, mi csak akkor ért v. Schultz alparancsnok szólalt fel ily képen:

«Mélyen tisztelt főparancsnokunk! E zászló, tiszteletre kibontatott e rövid jelgét hordja: «Szécsényből». E jelgét alá sorakozott a bgyarmati ö. tűzoltó-egylet. 1876. évben és azóta számtalan vajudáson keresztül fejlődésének számtalan akadályát leküzdve, törekszik a szóból álló — az erények legszebbikét, a felebaráti önzetlen gyakorlását jelző céljának minden erejével felelni. Hiu volt mindazáltal e törekvés habár ugymond cél. felé haladt, de meddő volt küzdelme testület mert hiányzott élünkről egy oly egyén, a ki zászlóról erős akarata, jellemzilárdsága és erélyessége megalapozottabb eljárása által a helyes és egyenes fenn lobogtatta volna. Csakhamar kedvezett a s férfit megtaláltuk benned, kiben közéletünk és társaságunk mindezen kívánalmainak a legteljesebben megfelelő e donságokat összpontosítva találjuk. Siettünk is meg

an bizalmát és őszinte hódolatát kifejezhessek és téged aszthatlanul magunkhoz csatolhassunk, mert tudjuk, hogy ed oly kincset találtunk, kinek a legerősebb megpróbáltások tüze csak tisztábban és ragyogóbban adja vissza ama kiváló és jó tulajdonokat, melyekért számtalan síd zaklatásainak voltál kitéve. És siettünk ma is, s csak zhatlan okok miatt oly elkésetten, hozzád, hogy írabban táplált emez érzelmeket itt a szabad ég alatt, őszins leplezetlenül tudomásodra adjuk és kérjünk, hogy unkanban tanusított jóindulatodat számunkra kiolthatlanul rtani sziveskedjél, s hogy kérjünk, miszerint kiváló rbaráti tulajdonaidat, sokoldalú igénybe vétele mellett tüzött célunk fejlesztésére áldásosan kiterjeszteni, ugy azt eddig is tevéd, a jövőben is méltóztatnál. Végül ld szivesen egyletünköt, fogadd tőlünk őszinte szívből ó kívánatot, hogy a magyarok Istene hazánk, megyénk itézményünk javára nagyrebcsült kedves családdal t sokáig, az emberi kor legvégsőbb határáig, éltesse. zan tartó éljenzés.)

Erre a főparancsnok egész meghatottan válaszolt, kiemelve, hogy legpillanatai közé számítja azt, midőn az egylet kebelébe beléphetett s end, miszerint a székhelytől távolabb lakva bár, az egyletet üdvös cél-elérésébe teljes erejéből istápolja. (Zajos éljenzés.) Ezek után a menetve kiindulási helyére, a nagyvendéglőbe, a küldöttség élén megjelent csnokkal és helybeli vendégekkel társas vacsorához ült. Ez alatt megatost az aradt, melyek elseje, hogy a fenséges főherczeg védnökcsnokra szolt, felesleges említenem. Bebizonyult tehát itt is, hogy a nemcsak tüzet oltani, de szítani is tud, hol? . . . ott a szívekben. 53

— **Martinengo Nándor**, a közp. választmány tagját, neve napja ből szintén meleg óvázcióban részesítették a *poszonyi* önk. tüzoltótagjai. Az *«Élnigkei»* című társaság egy eziüstfogantyúval ellátott sétatálcát is nyújtott át a sokszorosan meggratulált derék főparancsnok érdemes bajtársunk elfogadta ezt az ajándékot, mert — ugymond *«Érzem, hogy őregszem s a privat életben jó hasznát vehetni az ajándékba kapott támasznak. De ha tüzharsog az utczákon, akkor majd csak a baltámat vezentul is kézbe és nem a botot s rohanok támasz derék csapatomhoz, hogy én legyek ennek, nemcsak minél sikeresebb teljesítésében, kipróbált támasza.»*

Az ünnepeit bajtársnak — mint az *«Ill. Westung. Feuerwehr Zeitung»* a poszonyi egylet elnöke, *Szalay Ödön*, országgyűlési képviselő ur, stól táviratilag gratulált.

— **A fővárosi állandó színház vizsgáló bizottság** *Horváth* anácsnok, elnökléte alatt, Vbl Miklós, Kempelen Béla tüzoltó főparancsnok és Kovács Gusztáv osztálymérnökök és Pekáry József rendőr, jelenlegi főkapitányi helyettes tagjai részvétele mellett f. hó 14-én ot és helyszíni szemlét tartott a Nemzeti színházban és a gyapju-utczai színházban. Az elsőben a *«Arany ember»* egyik előadása alkalmával a néel előforduló borsesz-tűz adott okok e vizsgálatra, míg a német m egy ugyancsak valamelyik előadás alkalmával történt transparentes ingra lobbanása. Mindkét alkalommal a tüzet csirájában elfojtotta színházi kirendelt tűzörsg, de azért itt is, ott is ijedelem volt a körörében. Hogy az ily esetek se ismétlődjenek többé, a színház-vizsgáló két feltejerjesztést intézett a fővárosi tanácshoz, melyekben javasolja, anács a fővárosi összes színházak igazgatóinak hagyja meg, hogy az adi tüzek alkalmazását szintessék be s színészeiket utasítsák, hogy a szivarozástól, még ha szerepükben van is, a színpadon tartózkodjanak, gy eldobott égő szivaradarabka által is hasonmivű tűz származhatik. — l javasolja a bizottság, hogy oly csillárookban, melyek transparentekkel llátva, valamint mindenféle lampionokban csak ugy engedje meg a lángok alkalmazását, ha azok üvegvédővel vétetnek körül, továbbá el, hogy a láng felett két méternyi magasságon alul semmiféle díszalkalmazva ne legyen. A bécsi rendörsg a napokban rendeleteileg íp ellátotta, hogy a színpadon nyitott lángot (spirituszt, gyertyát, gessenek.

— **Az esztergommegyei önk. egyesület főparancsnok** Viz János, a tél beálltával megkezdett iskolázásoknál tnyu és a mászószerek elméleti ismertetésén kívül, a : abban is gyakorolja, hogy miként lehet bekötött il is felismerni a tömlő-csavarokat. A ki tudja, hogy i éppen a csavarok kellő meg nem különböztetése löveszteségeket von maga után, az nem csak méli, de követni is hajlandó lesz a tagok ily gyakorlását. ltonak a szó teljes értelmében bekötött szemmel is ll tudnia különböztetni az apacsavart az anyacsavart csak így képes haladékl nélkül akként fektetni a t, a mily helyzetben azok összekapcsolása és így az yeges tömlő-összekötötés általában, azonnal léte-

Tüzoltó gyakorlatok az országos kiállítás alatt. osi tanács elfogadta a kiállítási főbizottság azon in- it, hogy a jövő évi kiállítás tartama alatt a városi

tüzoltóság, az önkéntesekkel együtt nagyobb gyakorlatokat rendezzen. Ilyen gyakorlatok különösen ünnepnapok alkal- mával fognak tartatni és a nagy közönségre, de különösen a vidékről fejránduló bajtársakra érdekl birhatnak azok. A tanács elhatározta, hogy a városi tüzoltóságot megfelelően utasítja, az önkéntes testület parancsnokságát pedig ily érte- lembe megkefesi.

— **A kolozsvári önk. egyletnél ügyei elintézése végett az 1883. évben a parancsnoksági ülés volt.** Itakató könyvre érkezett 100 ügydarab, melyek mint elintézés nyertek. Főparancsnok vezénylete alatt tartatott 21 összgyakorlat; a szertárnok, mint tanító, tartott 117 szakgyakorlatot. Sánházi őrszolgálat a tél és nyári színházban teljesítetett. Az év folytán a naponkénti ellenörző felügyeletet a laktanyán és őrtoronyban a 3 segédőtiszt és 6 szakvezető teljesítette. Felülvizsgáltak a laktanyai szolgálatot: *Deák Pál* főparancsnok 65-ször, *Szigmund Ákos* osztályparancsnok 38 szor, *Arkosy Gyula* osztályparancsnok 52-szer. Az őrtoronyban látogatást tett: helybeli 34, idegen 130, összesen 170 személy. Az egylet 6 nagyobb tüzesetnél működött. Kéménygyulladás előfordult 18. Gyanus füstre kivonult az őrség 111-szer. Kegyelettel emlékezik meg az évi jelentés az egylet mult évi halottjairól. És ezek közt a zászló anyja: id. Kibédi *Blasini Domokos*, született Szentleleki Kovács Károlináról. Szintigy *Fekete György* elhunyt tagtársról, nemkülönbön Zatlner Mihály, Csákkány László, Fehér Szigmund rendfenntartókról. A vagyoni állásra vonatkozólag megjegyezhető, hogy a rokkant alapot, melyet 1874. év óta a kolozsmostori társégylettel közös kezelés alatt tartották, az említett társégylet kérelme folytán s az 1883. évi január hó 23-án tartott közgyűlés 6 §-a határozta értelmében elkülonították. A jelentés így végződik: Egy egyletnek fejlődése nem egy különválasztott év történetéből iréhető meg, s a történet hasznos tanúságait csak összehasonlítás útján deríthetni ki. Összevetjük azért egyletünk jelen évi történetét a multéval s két körülmény áll előtünk, a mely gondolkozába ejt: az egyik az, hogy egyletünk tagjainak számában, a mult évhez képest, apadás constatálható; a másik ezzel szemben az, hogy egyletünk tagjainak buzgalma, nemhogy apadott volna, de mint a fennebbi adatok tanusítják, némely tekintetben fokozódott. S e kéto egymást ellensúlyozza. Mert ha fel is kél olykor bennünk a gondolat, hogy hát vajlon a közönyösség, ez örök ellensége minden nemes ezlet egyeletének: egyletünket sem kímélt meg; mégis megnyugtát a meggyőződés, hogy e baj leghatósabb orvosságát tagtársainknak a nemes ezlet iránt érzett meleg érdeklődésében nem kell nélkülözniük.

— **Az 1883-ki berlini kiállításon** *Schulz* Nándor utóda *Kostock*-ból (Mecklenburg) kiállított egy ónozott vasrácsozatot, mely szalma s nádtetők-nél alkalmazandó. Ismeretes, hogy az égő nád vagy szalma, minthogy a tetőzet léceihez zsuppokban van erősítve, ha drót vagy köcskötése elégett, lezuhan s a bejáratotak gyakran elzárja, mi által az épületbe való behatolás veszélyessé, sőt lehetetlené vá van téve, s a bennlévők gyakran bennrekednek, vagy nagy égési sebek arán menekülhetnek meg az égő zsuppon keresztül. Ezt meg-gátlandó, ilyen rácszat 3 méter szélességben a gerinczstól az ereszig a bejárat felett dróttal a tetőgerendázathoz erősítették, miáltal a nád lezorították s így tűz esetén le nem eshetik, de jóformán nem is éghet, mert szoros tömeget képez. — a bejárat nyitva marad s az esetleges beégés megakadályozható minden nagyobb veszély nélkül. Ezen szabadalmazott rácszat eltart 50 évig, és 1 méter széles, 0 méter hosszú; 1 darab ára 11 ft 10 kr. (18'5 márk.) — Mecklenburgban 1881. óta törvény által elő van írva felállítás a berlini kiállításra figyelemre érdemesítettett, minthogy a praxisban czélszerűnek mu-takozott.

— **Tüzoltó katonák.** *Az ungrári helyörsg* parancsnoka, *Schram* *Hugó* arács kezdeményezése folytán, az ungrári ezred legénységéből, mint az *«Ung»* írja, századonként kiválogatva, egy tüzoltó szakaszt alakítanak és képeznek ki tüzoltóknak. A katonai tüzoltószakasz állna 40 emberből, (16 mászó és 24 szavatnyusból) és egy parancsnok tisztből; ezeknek felszerelése pedig, valamint a laktanyai tüzmentő szereknek beszerzése, vizszállító kis gép, tömlőörsmó — 200 méter nyomó tömlőnek bevásárlása, a város két főpontjának a tűz-rendőri laktanyával és ennek a *«Ferencz József»* katonai laktanyával telefon útján összekötötése 800 frtba kerül.

— **Györmege legutóbbi közgyűlése határozatot hozott,** mely szerint utasítottak a járási szolgabírák, hogy a hatóságukhoz tartozó községekben, a községi előljárókkal egyetértőleg, tüzoltó-egyleteket és rendes tűzörsgeket, a szomszédos községek közt pedig tüzoltó-szövetkezeteket létesítsenek s intézkedjenek a községi önkormányzat figyelembe tartása mellett, hogy a községi lakosok takarmánynemüket és terményeiket a lakházaktól s gazdasági épületektől távol és pedig lehetőleg a községen kívül, vagy legalább belsősegeik külső részén helyezzek el.

— **A gödöllői önkéntes tüzoltó egyesület** *Gödöllőn* 1884. évi Nov. 18-án hiányzó felszerelése beszerzése czéljából, egy minden tekintetben sikerült tánczvizigalmat rendezett, melyről a mulatás czéljából megjelent díszes közönség e részbeni vágyai teljes kielégítése után távozott, a kitüzött czél pedig alaposan előlét nozdítva, a mennyiben a mulatság tiszta jövedelme gyanánt 193 frt 45 kr. maradt fenn. Ez összeg a ház jövedelmén kívül a következő adományok és felülhizetésekéből gyűlt egybe: Ö felsége Erzsébet királyné adománya 50 frt. Schönfeld Ignác 10 frt, Simoncsics János 5 frt, Riedl József. Szemkál Manó, Spitzer József 2 — 2 frt, Haász István, Antos István 1 — 1 frt és egy valaki 50 kr. Felülhizettek: Herceg Lichtenstein 1 frt, Alberti Pál 7 frt, Skoda N. 4 frt, Feifalik N., Galle A., Pap Francziska 3 — 3 frtot., Dolfin Antal 2 frt, Mayer N., Petera H., Forgó Gergely, Gierolla N., Klebl N., Appel N., Gigl N., Hornung N., Pápai N., Dr. Kekula N. Meissl k. a., Schmidt k. a., Passy k. a., Streisler Frigyes, Lipovniczky István, Zirer testvérek, Paul Jakob, Virnhart János urak 1 — 1 frtot és Bódi János 50 kr. Mely kegyes adományokért a nyilváosság útján köszönetet mond a donományozóknak valamint Galle Antal urak

szíves ügy buzgalmaért elismerését fejezi ki. A rendezőség nevében *Standy Lajos* főparancsnok.

— **Halálozások.** A Ganz és társak gépgyár önk. tűzoltóságának parancsnoksága szomorodott szívvel jelenti, hogy szeretett főparancsnokuk, az érdemekben gazdag *Körnai Antal* rövid szenvedés után 43 éves korában ma reggel elhalálozott. Budapesten 1884. november 10-én Wopaletzky s. k. parancsnok, Paral s. k. segédősz. E gyászjelentésre, mely körlevélileg valamennyi a főváros területén létező tűzoltótestületek megküldötték az elhunyt megillető végtisztességek megadása végett, a temetés napján szép számu küldörség jött össze a Budán fekvő hallottasháznál, honnan délután 3 órakor tekintélyes menetben kísérték ki a meghaldogultat az örök nyugalom helyére. Nyugodjék békével! Ugyancsak a hét elején, magán november 10-én egy másik elhalt bajtárs is kísért ki a temetőbe a részvevő és gyászoló budapesti önkéntes tűzoltóság. *Walter Ferencz* volt budai tűzvéd. a budapesti önk. testületnek sok éven keresztül volt szivattyumestere, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, hosszas szenvedés után, hasznos és tevékeny életének 67-ik évében jobb létre szenderült. Végtisztességére a testület budai tagjai csaknem teljes számban vonultak ki. Béke poraira.

— **Gyermektűzoltóság.** Alsó-Ausztriában a Weinzierl kastélyában elhelyezett »Ferencz-Jozsef gyermekasylum« nővendékeiből, az intézet igazgatója *Urban Gyula*, tűzoltóságot szervezett. Kiválogatta az erősebb és idősebb fiúkat és csapatot alkotva belőlük, begyakorolta őket. A gyermekek örömmel vesznek részt a gyakorlatokon. Müller es fia bécsi czég az egész csapatot ingyen látta el sisakkal; Knaust Vilmos gépgyáros pedig szivattyut ajándékozott nekik.

— **Prágában impregnált pokrocokkal** sikerült oltási kísérleteket tartottak: A petroleummal leöntött égő forgácsolóalmaz nyomban elaludt, a mint rá dobták a pokrocokat. Az impregnált pokrocz szurokfáklya lángja fölé tartható több perczig, a nélkül, hogy nyoma maradjon a láng behatásának. A prágai főparancsnok teljes megelégedését nyilvánította a kísérlet eredménye felett. Színházak stb. számára a nem éppen kellemes vizespokrocok helyett impregnáltakat főgnak beszerezni.

— **Kérelem.** A zalamegyei *Buzsák-László* és vidéke önk. tűzoltó egyet sorsjegyeinek huzása elhalasztatlanul 1885. évi január 9-án délután 3 órakor Nagy-Kanisán a városház ügytermében, hatósági ellenőrzéssel, fog megtartani. A nyereménytárgyak értéksuly és divatos kiállítása tekintetében a bizottság az ékszereszekkel mindent megtehet, hogy a nyerek nem csak értékes, de divatos, izléssel készített nyereménytárgyak birtokába jussanak. Ugyanazért egész tisztelettel és bizalommal kérem meg a sorsjegy megtartók, miszerint tekintettel humanus vállalatunkra, s a nyereménytárgyakba fektetett tetemes pénzösszegre, a kint levő sorsjegyek árát f. évi deczember hóban minden körülmények között megküldeni kegyeskedjenek. *A rendező bizottság.*

— **«Tiller Mór és Testvére»** czégnek jelen számunkhoz külön mellékletként egy részletes arjegyzeke van csatolva. Ajánljuk azt t. olvasóink figyelmébe.

Tüzesetek krónikája.

Tömeges mentés és az ugróponyva.

Mikor, ezelőtt öt évvel, az előzetesen letett szivattyusi és mászó vizsgálatok alapján s a megkívánt számu gyakorlatoknál való részvételemmel és az előirt szolgálati idő betöltésének kimutatásával örparancsnoki vizsgára jelentkeztem: akkor is égett le valahol egy árvaház, mint a hogy Amerikában tavaly is, meg az idén is a lángoknak martalékává lett egy-egy ily épület. Öt évvel ezelőtt, a felmerült eset alkalmából, az általános tüztámadások közül egy árvaház képzelt égését kapram fel megoldás végett az örparancsnoki vizsgálatom, hasonló actualitás folytán, ugyan e kérdéssről kell írnom valamit a lapvezér ur meghagyásából. Hogy dolgomat megkönnyítsem, előbb magáról az esetről írok röviden.

Amerikában, deczember 18-án történt. Hogy mi okból, még nem tudhatni. Brooklyn nevü gyárvárosnak kath. árvaháza kigyulladt. A részletek még hiányozván, csupán a tény felemlítésére szoritkozom, hogy az épület emeletén beszorult gyermekek és apácák mentése czéljából az ugróponyvát alkalmazták. Az épület teljesen leégett, egy része a bennlakóknak a lángok között lelte halálát, a kik pedig a mentóponyvába vetették le magukat, jobhára oly súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy a legtöbb belehalt azóta.

A tűzoltók tehát elégtelenül végezték a mentó munkálatokat és az ugróponyva veszedelmes volta ujabban bebizonyult.

Mi következik e kettős tényből. Következik hogy az amerikaiak épp úgy, mint mi, szintén szülségszerű és teljesen megbízható mentőeszközök bizonyossá vált másodsor az, a mit lapvezérünk 18 hava folyamán tartott egyik felolvasásában már kifejezte, hogy ugróponyva nem tömeges mentésekre való, hanem arra, hogy végső esetben, de akkor is csupán egy helyen s első sorban inkább csak veszedelemben oltóknak, de ne laikusok mentésénél alkalmaztassanak.

Mert az ugróponyva használatát gyakorolni a városi tűzoltóságokon kívül, melyet egyébiránt a végső kétség esetében mindig meg ad, bizonyos előtanulmány vagy levezetés egy-két próbaugrás kell, hogy megelőzze a tényleg veszedelemből szükségből megkísérelt leugrást. Másik legkönyebben lábfczamadás, vagy pláne nyaktörés a következménye az elhibázott ugrásnak. Mint a Brooklynbán tényleg bekövetkezett.

De hát mit alkalmaztunk volna mi, budapestiek esetében?

Tömeges mentésre, iskolák, árvaházak stb. helyén a mentőtömlőt alkalmazzuk. Ez egy 22—30 méter magas zsák, mely felső, a veszélyes ponthoz (pl. felhuzott szájánál kipeczkélhető, alsó végén pedig erősített ponyvák segítségével (melyek magára a zsákra alkalmaszva) rézsutosan, lejtősen kifeszíthető. Az ablak segítségével foglalja fel a kirendelt három mászó s érkezve, míg az egyik kibontott kötelét ledobja, a mentőtömlő kereszttrudját reá erősítsék; addig a mentő a mentőtömlő két oldalán mentőszögeit veri be fejmagasságba falba. Most együttesen felhuzzák magukhoz a kötél végére erősített mentőtömlő egyik végét és azt kevesebb idővel az ablaknyílásba akasztva, magán a tömlőn a kötelekkel a mentőszögekhez erősítik. Ha a keresztszögeknek is, még mindig tart a két kötel. Azonkívül e megerősítés azt is czélozza, hogy a tömlővég kipepothban könnyebben és állandóan legyen tartható.

A mentőtömlő további kezelésére nézve az előző olvasásra utalunk s itt csak constatáljuk, hogy az alkalmazása, különösen félős egyéneknek (nők, gyermekek) igen czélszerű. A mentőtömlőn át oly gyorsan és elenyészelt erővel lebecsáthatni a legijedősebb egyént, hogy marad a félelemre szinte s észre sem veszi, mikor a biztos föld szorongatott helyzetéből. Egyik mentő még ott rémüldözött a halál torkában, a másikba egy tűzoltó s bedugta egy zsákba és a harmadik mentve van.

Ezt a mentőeszközt az amerikaiak a brooklyni árvaház esetnél nem alkalmazták. Lehet azért, mert azt nem lehetett használni nézve egygyel több ok arra nézve, hogy a bajtársak figyelmét a mentőtömlőre, mely tömeges mentés eszközlésénél, ez idő szerint, kétségtelenül a legjobb. Oly vidéki városok, melyekben nagyobb és idősebb állandóan sok személy által megszállva tartottak vannak, jól teszik, ha, a mennyiben még nem rendelkeznek mentőszerszeggel, mielőbb beszerzik azt.

Csatószezhy Tí

— **A surányi czukorgyár** — mint lapu

— mintegy 10 évvel ezelőtt már leégett egyszer, robbanás következtében. A robbanás zaja 4—5 órára elhallatszott és a tűz — éjjel levén — oly árasztott, hogy a három órányira fekvő Nyitrán ték, hogy ott a veszedelem, s a tűzoltók be is mentek a várost. Az első égésnél, 10 évvel ezelőtt nem ment semmit a gyárból. A november 14-iki vész a raffinírozott czukorárak nagyobb része, a raktárak czukorgyár épülete megmentetett; egyedül a czukorár épület — az igaz, hogy ez is óriási kár — lett martalék. Ez a czukorfinomító úgy volt berendezve naponta 400 métermázsá nádcsukrot legyen képes előhozni. A tűz pénteken délután egy órakor ütött

felhangzott a vészkiáltás. Eleintén a tüzet elfojthatni de csakhamar meggyőződtek ennek lehetetlenségéről és személyzet a tűzoltószerekhez sietett, hogy gróf Victor főparancsnok vezénylete alatt kezdetét vegye a szeszeres oltás. Rövid negyedóra múlva az egész óriási felső része lángokban állott és a munkások egyrésze látta a menekülés útját. Első volt tehát ezeknek meg-
 e, a mi teljesen sikerült. Eközben a finomító épületen magasabbra csaptak a lángok. Égett az egész épület külül, mind a négy emeleten át, mint egy óriási katonai itt-ott bedőlt s a lángok az ablakokon át összefolyó pillanatban újabb vészkiáltás hangzott: »A nyerszur-
 tó is tüzet fogott!« kiáltotta száz és száz ajak. A e ekkor abban hagyták a finomító-épület mentését s a e megjelent derék kisváradai községbeliekkel a nyers-
 gyártó, valamint a szintén égni kezdő világító-torony ntésén kezdtek munkálkodni. A két épületet egy fából folyosó kötötte össze, ez szerfölött veszedelmesnek oztott. A nyersgyártó épület, melynek első kigyulla-
 llojtották, innen ismét tüzet foghatott. A fafolyosót gya rögtön lerombolták, a gáztartókból pedig a lég-
 kibocsátották, nehogy robbanások történhessenek. A vasut személyzete ezalatt óriási erőfeszítéseket vitt az ingó tárgyak megmentése körül. A mozdonyok foly-
 rdták a kocsikat s a kocsikon drága géprészeket, anyagot, szóval ami veszélyeztetve volt s elszállítható-
 atatkozott. A mentési munkálatokat két körülmény meg. Az egyik a finomító épület óriási füstje, s a al kifejezett pokoli hőség, mely később lehetetlenné közeledést. A másik egy újabb szerencsétlenség volt, él három óra tájban egyszerre elvonta a kisváradia-
 it. Kisvárad község ugyanis a gyárteleptől csak 1¹/₂ ernyire fekszik s a nagy közelség azt okozta, hogy a s tüzének sziporkáitól a község házai kigyuladtak. A diak ekkor kétségbeesve rohantak haza a magukét i, de fájdalom, későn érkeztek. Már akkor lángban a község. Huszonöt ház, harmincz gazda vagyonával, rményeivel együtt porrá égett. S az egész falu lége-
 volna a nagy északnyugati szélben, ha az *érsekujdári* c idejében meg nem érkeznek. Ezek egész 7 óráig a faluban elfoglalva. Hét, óraker az *érsekujdáriak* s a sürgönyileg segítségül hívott *nyitraiak* közös erővel a mentek és szerencsésen helyhez kötötték a tüzet. nitón kívül a többi épület mind sértetlen maradt. A s azonban földig égett. A beomlott épületnek csak ilai maradtak meg. Belül egy lángtengerre olvadt z egész, melyből az összetörődött géprészek izzón ztek emeletmagasságyira: alattuk több ezer méter-
 olvadt czukor lávaként fort, sistergett, ropogott, mely-
 gja a légáramtól fel-fel csapódott, masszája pedig, ahol ált, tüzes folyamként ömlött az udvarra. Ahol a láva ott az emberek valódi égett czukorjárdán járhattak. oka ismeretlen. Azt hiszik, hogy egy munkás déli a alatt még a gyárban pipára gyujtván, e könnyel-
 által idézte elő a tüzet. A kár az egy milliót jóval lja.

Színházéjegések 1884-ben. Ez idén a színházéjegések zőleg állíthatók össze: Jun. 20-án teljesen leégett *ban* Lusby dalcsarnoka és a Varieté-színház; apr. 16-án coni színház (*Dél-Franciaország*) gázkiömlés követke-
 apr. 21-én a Sidoli-czirkusz bedőlése és égése *Buka-* ugyane napon *Fjszakamerikában* a clevelandi színház gázrobbanás következtében teljesen szetromboltatott; 17-án a *bécsi* Stadttheater; június 15-én kisebb tűz a színházban, mely az öltözőben keletkezett, de csak-
 eltatott; június 20-án az East-London-Aquarium; 7-én az *edinburghi* Royal-színház; aug. 6-án a *tomski* színház; szept. 16-án a *calhorsi* színház művész-foyer-
 bedőlése a pinczei géphelyiségbe, mely alkalommal er többé-kevésbé megsérült; okt. 19-én a *moszkvai* színház; nov. 15-én éjjel *Smyrnában* az Euterpi-színház leégett. (A kairói és alexandriai után ez volt a Kelet zobb színháza); nov. 20-án reggel a *southamptoni*

épületet, hanem a szomszédos régi Southampton-színházat is elhamvasztotta. Nov. 23-án reggel 3 óraker *Stettinben* a Thalia-színház éttermében tűz ütött ki, mely csakhamar szin-
 tén a lángok martaléka lett. Végre decz. 23-án *New-Yorkban* a Theatre comique égett le. Ezek szerint a színházéjegések száma évről-évre csökken. 1882-ben 24 színház égett le. 1883-ban 19 és ez évben már csak 15. Pedig különösen a fűtés időszakának beálltával sok színházból vettük hírét gyu-
 lásoknak. Ugylátszik azonban, mintha a színházak tűzbiztos-
 sága mindennél nagyobb és messzemenőbb gondosko-
 dás tárgyát képezné.

— **Bécs**et is fenyegette színházéjeg veszedelme e hóban. Előadás után egy órával a Carltheater második emeletének mennyezetén fogott tüzet egyik keresztgerenda, mely átnyult a jól fűtött színházi irodába. Mire a nyomban avi-
 zált főrség megérkezett a helyszínére, a színháznál alkalmazott állandó tűzörök egyike, a felügyelővel együttesen elöttotta a tüzet. A gerendát eltávolítván helyéről, a emberből álló őrség hátrahagyásával, a tűzoltóság nemsokára viz-
 szavonult. A törmelékét, a mennyezet elégett falszöryegeit még az éjjel eltaka-
 ritották, hogy a színház rendes működésének minél kevesebb akadály álljon útjába. Másnap délelőtt, rendesen megtartották a szokásos próbát, s este elő-
 dás is volt.

— **Boldog város.** Paradicsomi állapotok lehetnek Maine állam *Dennysville* nevű kis városában, melyről azt írják, hogy ott az utolsó 16 év alatt egyetlen husz évnél fiatalabb ember sem halt el, egy esőpp szeszcs italt sem árultak s *hatvan év óta a városban tűz nem volt.* A kis boldog város az Egyesült-Államokban fekszik.

Szerkesztői üzenetek.

P. L. M. Soók. Négy forintért a kért mennyiségű példányt meg fogjuk küldeni. Másik kérdés tárgyában intézkedtünk. A Tűzoltó-káté még nem jelent meg. Annak idejére a kété 20 példányra szóló megrendelését elő-
 jegyzésbe vettük. — **Dr. N. S. E-m.** A jövő számban. — **B. F. K. V-a.** Szíves értesítését megkaptuk. A kért felvilágosítást a szövetségi titkár meg fogja adni. — **Dr. H. Gy. S-m.** Időhiány folytán a correcturával már nem szolgálhattunk. — **J. D. B-e.** Későn érkezett s így csak tudomásul vehet-
 tük. A jövő szám hozni fogja. — **G. B. P. A-d.** Pótoljuk. Ezután pedig a proponált módon menesztjük a lapot. — **G. H. S-k.** Magunk is óhajtuk már, hogy ne érkezessék több panasz. A kért számot a decemberivel küldjük.

HIRDETÉSEK.

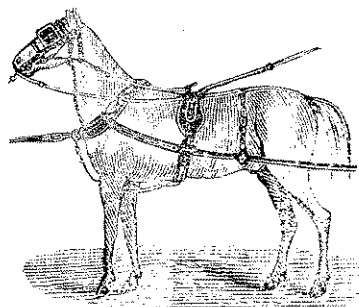
HERISCH OTTO

EZELŐTT

GAST A.

SZIJGYÁRTÓ ÉS BÖRÖNDÖS-MESTER

Budapest, IV., hatvani-utca (új) sz. 13.

Készít mindennemű **kocsizó, lovagló, utazó** és **vadászati** czikkeket, nemkülönbén **tűzoltó** és **torna** eszközöket. Azonkívül minden e szakmába vágó javítást elfogad és eszközöl.

Vidéki megrendelések a **legnagyobb figyelem-** **mei teljesítettnek.**

Herke József, Budapest.

Ajánlja a t. közönségnek
mindenfajta
KÉZI-
és
GÉP-MUNKÁIT
arany-, ezüst-,
selyem-, és teveszörből
dísz-polgári és
katonai öltözékekre.

HERKE JÓZSEF,

gombkötő-mester

BUDAPESTEN,

VIII. kerület Sándor-utca 30. VIII. Bezirk.

Empfehl dem p. t. Publikum
seine verschiedenen
HAND-
und
Maschinen - Arbeiten
aus Gold-, Silber-,
Seide und Kameelhaar.
sowie auf
Civil-Galla
als
Militär-Kleider.

Ajánlja a tűzoltóegyesületek tisztikarának és egyéni tagjainak egyenruhájára szükséges zsinórzatait, melyeket szigorúan az országos szövetség posztum 1880. közgyűlése által elfogadott és ma is érvényben levő előírásához mértén készít és pontosan szállít.

HERKE JÓZSEF. GOMBKÖTŐ-MESTER ÁRJEGYZÉKE:

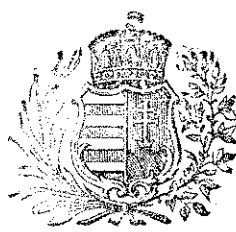
	Valódi Hamis			Valódi Hamis	
	aranyból	aranyból		aranyból	aranyból
1 méter arany vállszinű posztum 7 mm. átmérőjű	2.50	1.50	1 db vörös vállszinű, 2 karikás.	1.50	1.50
1 » arany horítás 7 mm. átmérőjű	1.50	1.00	1 » arany sapka-töze Ö. T. betűvel	2.00	2.00
1 » arany süttés	1.50	1.00	1 » arany jelzőszinű, fúparancsnoki	3.00	3.00
1 » arany negyed sapka-szinű vállszinű selyem- szállal	2.50	1.50	1 » arany jelzőszinű, aranyal keverve	3.00	4.00
1 » vörös teveszörű horítás egy, három részre	1.50	1.00	1 » arany jelzőszinű, vörös selyemmel keverve	5.50	6.50
1 db arany vállszinű, karikás 7 mm. fúparancsnoki és fúparancsnoki helyettesnek	3.50	3.20	1 » vörös jelzőszinű, fúparancsnoki minta után	1.00	1.00
1 » arany vállszinű, karikás, 4 mm. osztályparancsnok és szakparancsnoknak	1.50	1.30	1 » vörös jelzőszinű, széles fonatú	1.00	1.00
1 » arany vállszinű, karikás, 3 mm. osztályparancsnok letű orvosi	1.50	1.30	1 » vörös külszinű, makkos bojtjal	1.00	1.80
1 » vörös vállszinű, karikás, három aranyos dísz- kötéssel, fúparancsnoki	1.50	1.30	1 » vörös szecsőszinű	1.00	1.40
1 » vörös vállszinű, karikás	1.50	1.30	1 » vörös sipszinű, két makk csüngővel	1.00	1.25
			1 » vörös sipszinű, makk nélkül	1.00	1.00
			1 » selyemből makk nélkül	1.00	1.00
			1 » jelző szinű arany vörössel keverve fúparancsnoki minta szerint	1.00	3.50
			1 pár Ö. T. vörös posztóbetűk pontokkal	1.00	1.00

Egyéni zászlókra valódi arany fényes polion rojtok és bojtok mérték szerint 2 frt 40 kr. deka. Hamis aranyból feleá

A t. cz. tűzoltó egyesületeknek
valamint ezek
t. cz. tiszt-, altiszt- és legénységi tagjainak
becses figyelmébe ajánlatik

TILLER MÓR és TESTVÉR

osztr. cs. kir. és szerb
a hadi érem-
Budapest, IV. kerület, Károly-
egyenruha-

kir. udvari szállítóknak
hez címzett
körül, a Károly-laktanyába
készítő intézet

hol úgy egyenruhák mint egyenruházati felszerelések, mennyiségre való tekintet
kül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítte
Megrendelések beérkezések után azonnal fogantatás alá vétetnek és lehető leggyorsan
elintéztetnek.

ÁRJEGYZÉKEK DIJ- ÉS BÉRMENTESEN ADATNAK.
Sürgöny-czim: TILLER udvari szállító, Budapest.